

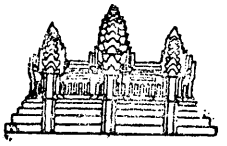
ព្រះ
វិន័យបិដក ជាមួយ
នឹង
សេចក្តីប្រៀបធៀបភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក
មហាវគ្គ ចតុត្ថភាគ

៤

ជាបិត្តិយកណ្ឌ ជាដំទេសនីយកណ្ឌ

សេខិយកណ្ឌ នឹង អធិករណសមថកណ្ឌ

ពោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៣. ស. ២៤៩៨

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ វុសេយ្យាយោ បលិពុទ្ធន្តិ ថេរេ ភិក្ខូ ឧដ្ឋាបេន្តិ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិ-យានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កេន នុ ខោ មយំ ឧចាយេន ឥជេវ វស្សំ វុសេយ្យាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ថេរេ ភិក្ខូ អនុប្បខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេន្តិ យស្ស សម្ពាធោ ករិស្សតិ សោ បក្កមិស្សតីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ថេរេ ភិក្ខូ អនុប្បខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ថេរេ ភិក្ខូ អនុប្បខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវា-តិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ

សិក្ខាបទទី ៦

(១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ បៀតបៀនយកទីដេកល្អ ។ ញុំាងភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយឲ្យក្រោកចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុងទីនេះ ដោយៗបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅដេកបៀតបៀតភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយដោយគិតថា ភិក្ខុណាមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ភិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្ងាជ្ងាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបីនឹងចូលទៅដេកបៀតបៀតពួកភិក្ខុចាស់សោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកពាល់គាចូលទៅដេកបៀតបៀតភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនើងចូលទៅដេក

មោឃបុរិសា ឯវេវ ភិក្ខុ អនុប្បន្នញ្ច សេយ្យំ កប្បេ-
ស្សតិ ឯតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
។បេ។ ឯវញ្ហេ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ទិ-
សេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ ជាតំ
បុព្ពបតតំ ភិក្ខុំ អនុប្បន្នញ្ច សេយ្យំ កប្បេយ្យ យស្ស
សម្ពាធោ ភវិស្សតិ សោ បក្កមិស្សតីតិ ឯតនេវ បច្ច-
យំ ករិត្វា អនញ្ញំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(២) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
ភិក្ខូតិ ។ សង្ឃិកោ នាម វិហារោ សង្ឃស្ស ទិន្នោ
ហោតិ បរិច្ចត្តោ ។ ជាតាតិ នាម រុឡ្ហាតិ ជាតាតិ
និលានោតិ ជាតាតិ សេវ្យន ទិន្នាតិ ជាតាតិ ។
អនុប្បន្នាតិ អនុប្បវិសិត្វា ។ សេយ្យំ កប្បេយ្យាតិ
មញ្ចស្ស វា បីឋស្ស វា បវិសន្តស្ស វា និក្ខមន្តស្ស វា
ឧបធាវេ សេយ្យំ សន្ថរតិ វា សន្ថរាបេតិ វា អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស អភិនិសីទតិ វា អភិនិបជ្ជតិ វា អាបត្តិ

ប្រៀតប្រៀតពួកកិកុចាស់សោះឡើយ នែមោយបុរសទាំងឡាយអំពើដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះ មិនទាំងឲ្យដែះថាដល់ពួកបុគ្គលដែលមិនទាន់ដែះថានោះទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយដឹងហើយចូលទៅប្រៀតប្រៀតនូវកិកុដែលចូលទៅនៅមុនហើយសម្រែចនូវទីដេក ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃដោយគិតថា កិកុណាមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ កិកុនោះនឹងបៀសបេញ្ញាទៅត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធ្វើនូវសេចក្តីប្រៀតប្រៀតនោះឯងឲ្យជាបច្ច័យ មិនមែនហេតុដទៃទេ ។

(២) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី១ នៃចាតុដកណ្ឌ ។ វិហារដែលគេលះបែរគេនដល់សង្ឃ ហៅថាវិហាររបស់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិកុដឹងថា កិកុនេះចាស់ ដឹងថាកិកុនេះឈឺ ដឹងថាវិហារនេះសង្ឃបានឲ្យហើយ ។ ពាក្យថា ចូលទៅប្រៀតប្រៀតគឺចូលទៅប្រៀតប្រែក ។ ពាក្យថា សម្រែចនូវទីដេក សេចក្តីថា កិកុក្រាលឯងក្តី ប្រើគេឲ្យក្រាលក្តី នូវទីដេកក្នុងទុបចារ[1]នៃគ្រែក្តី នៃតាំងក្តី នៃកិកុចូលទៅក្តី ចេញមកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កិកុអង្គុយសង្កត់ក្តី

---

๑ ឧបចារគ្រែនឹងតាំង តាមអដ្ឋកថា ថាកំណត់ពីរហត្ថមួយបំអាម ។

ปาจิตฺติยสฺส ฯ ฯลฯ ปฐมา วิภตฺติ กตฺตา อญฺญตฺถ อญฺญา กาปิ วิภตฺติ กตฺตา โหติ อนุปฺปโยเค สเยฺย กปฺปตุ ฯ

(๓) สงฺฆเก สงฺฆกสญฺญี อนุปฺปโยเค สเยฺย กปฺปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สงฺฆเก เวมติโก อนุปฺปโยเค สเยฺย กปฺปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สงฺฆเก ปุคฺคลิกสญฺญี อนุปฺปโยเค สเยฺย กปฺปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ มญฺจสฺส ปิ ปีฐสฺส ปิ ภิสิยา ปิ พิมฺพโกหนสฺส ปิ ตินฺถรณสฺส ปิ อุปจาเรน ปเวเณ สเยฺย สนฺถรติ ปิ สนฺถราเปติ ปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อภินิสีทติ ปิ อภินิปชฺชติ ปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ วิหารสฺส อุปจาเร ปิ อุปฏฺฐานสาลายํ ปิ มณฺฑเป ปิ รุกฺขมูเล ปิ อเชฺฌกาเส ปิ สเยฺย สนฺถรติ ปิ สนฺถราเปติ ปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อภินิสีทติ ปิ อภินิปชฺชติ ปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปุคฺคลิเก สงฺฆกสญฺญี

ដេកសង្កត់ក្តី (លើទីដេកនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើនូវសេចក្តីច្រៀតបៀតនេះឯង ឲ្យជាបច្ច័យ មិនមែនហេតុដទៃទេ សេចក្តីថា គ្មានហេតុដទៃមួយដែលក្រៅពីការចូលទៅដេកច្រៀតបៀតនោះឡើយ ។

(๓) វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុសំគាល់ថា វិហាររបស់សង្ឃមែន ហើយចូលទៅដេកច្រៀតបៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចូលទៅដេកច្រៀតបៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុសំគាល់ថារបស់បុគ្គលវិញ ហើយចូលទៅដេកច្រៀតបៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុក្រាលឯងក្តី ប្រើគេឲ្យក្រាលក្តី នូវទីដេក រៀវលែងតែឧបចារនៃគ្រែក្តី នៃតាំងក្តី នៃកិក្ខុចូលទៅក្តី ចេញមកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្តី ដេកសង្កត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុក្រាលឯងក្តី ប្រើគេឲ្យក្រាលក្តី នូវទីដេក កង់ឧបចារនៃវិហារក្តី កង់ឧបដ្ឋានសាលាក្តី[1] កង់មណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី កង់ទីវាលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្តី ដេកសង្កត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល កិក្ខុសំគាល់ថារបស់សង្ឃ

---

๑ ប្រែថា សាលាសម្រាប់បម្រើ តែអដ្ឋកថាថា ជាឧបលក្ខណៈសាលាសម្រាប់ធាន់ ឬភោងធាន់ ។

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុគ្គលិនេរ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុគ្គលិកេ បុគ្គលិកសញ្ញី អញ្ញស្ស បុគ្គលិកេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អវត្ថុនោ បុគ្គលិកេ អនាបត្តិ ។

(៤) អនាបត្តិ តិណវាហោ បរិសតិ សីតេន វា ឧណ្ហេន វា បីឋិតោ បរិសតិ អាបជាសុ ឧម្មត្ត-កស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល កិកុសំគាល់ថារបស់បុគ្គលដទៃ
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះវិហារនោះ ជារបស់បុគ្គល គឺវិហារ នៃកិកុ
ដទៃ ។ កិកុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះវិហារ ជារបស់បុគ្គល គឺវិហារ
របស់ខ្លួនឯង ។

(៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិកុដែលមានជម្ងឺចូលទៅក្តី ដល់កិកុ
ដែលត្រូវគ្រូជាក់ប្តូរក្តៅបៀតបៀនហើយចូលទៅក្តី ដល់កិកុមានសេចក្តី
អន្តរាយក្តី ដល់កិកុធ្លត់ក្តី ដល់កិកុដើមបញ្ញត្តិក្តី ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(៥) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិ-
យំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ
អញ្ញតរំ បច្ចន្តិមំ មហាវិហារំ បដិសង្ខរោន្តិ ឥធ
មយំ វស្សំ វសិស្សាមាតិ ។ អទ្ទសំសុ ខោ
ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ វិហារំ ប-
ដិសង្ខរោន្តេ ទិស្វាន ឯវមាហំសុ ឥមេ អាវុសោ
សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ វិហារំ បដិសង្ខរោន្តិ ហន្ទ
នេ[1]វុដ្ឋាបេស្សាមាតិ ។ ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ អា-
កង្ខមានាវុសោ យាវ បដិសង្ខរោន្តិ បដិសង្ខតេ វុដ្ឋា-
បេស្សាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សត្ត-
រសវគ្គិយេ ភិក្ខូ ឯតទវោចុំ ឧដ្ឋេថាវុសោ អម្ហាកំ
វិហារោ ចាបុណាតីតិ ។ ឧទុ អាវុសោ បដិកច្ចេវ

---

១ តេតិបិ ៣យោ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវនៈ របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុ (កិក្ខុមានពួក ១៧ រូប) នាំគ្នាដួសដុលវិហារធំ ១ មាននៅក្នុងបច្ចន្តប្រទេសដោយគិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងទីនេះ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ (កិក្ខុមានពួក ៦ រូប) ឃើញពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុនាំគ្នាដួសដុលវិហារ លុះឃើញហើយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុនេះនាំគ្នាដួសដុលវិហារ បើដូច្នោះយើងទាំងឡាយនឹងធ្វើឲ្យកិកុទាំងនោះចៀសចេញទៅ ។ ឆព្វគ្គិយកិក្ខុពួកខ្លះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ សូមលោកទាំងឡាយបង្អង់ចាំឲ្យសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយដួសដុលវិហារបានសិន លុះដួសដុលស្រេចហើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើកិកុទាំងនោះឲ្យចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងទេ ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុនិយាយថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុដូចម្តេច

អាចរិយកំ ឥទំ មយ្ហ អញ្ញំ បដិសន្ធិវេយ្យាមាតិ ។
ឯតុ អាវុសោ សង្ឃរក្ខោ វិហារេតិ ។ អាមាវុសោ
សង្ឃរក្ខោ វិហារេតិ ។ ឧដ្ឋេហាវុសោ អម្ហាកំ
វិហារេ ចាបុណាតីតិ ។ មហល្លកោ អាវុសោ
វិហារេ តុម្ហេបិ វសថ មយំបិ វសិស្សាមាតិ ។
ឧដ្ឋេហាវុសោ អម្ហាកំ វិហារេ ចាបុណាតីតិ ភិក្ខុបិតា
អន្តមនា តិក្ខយំ តហេត្វា ឯកក្ខន្ធំ ។ តេ
ឯកក្ខន្ធិយមានា ភេនន្តិ ។ តិក្ខ្ហ ឱវាទាហំសុ តាវុសូ
តុម្ហេ អាវុសោ ភេនថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ពគ្គិយា
តិក្ខ្ហ ភិក្ខុបិតា អន្តមនា អម្ហេ សង្ឃរក្ខោ វិហារា
ឯកក្ខន្ធិតិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ហ អប្បិច្ឆា ។បេ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ករេ បាំ ជាម

ក័ពួកលោកមិនជ្រាបយើងជាមុនសិន យើងតាំងឆ្អាយទើបបានជួសជុលវិហារឯទៀតវិញ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសួរថា ម្នាលអាវុសោ ក្រែងវិហារនោះជារបស់សង្ឃទេដឹង ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយតបថា អើអាវុសោ វិហារជារបស់សង្ឃ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងទេ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយថា ម្នាលអាវុសោ វិហារជាវិហារធំ ពួកលោកក៏នៅបាន ពួកយើងក៏នៅបាន ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនិយាយដដែលទៀតថា ម្នាលអាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងទេ ហើយមានចិត្តកម្រើកខឹងឡើងនាំគ្នាចាប់កន្ត្រាក់ពាក់ចេញទៅ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនោះ កាលត្រូវពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កន្ត្រាក់កពាក់ចេញ ក៏នាំគ្នាយំ ។ ទើបភិក្ខុតាំងឆ្អាយ (ភិក្ខុដទៃចាកភិក្ខុពីរពួកនោះ) បាននាំគ្នាសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វី បានជាពួកលោកយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយតបថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុតាំងនេះ មានចិត្តកម្រើកខឹងនាំគ្នាបណ្តេញពួកយើងចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុតាំងឆ្អាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាជ្រាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងឆ្អាយនោះក៏តោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើ

ឧឡុក្កិយា កិក្ខុ ភិក្ខុបិតា អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃ-
ភា វិហារ ឯក្កច្ឆិស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខុ
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា
ឧឡុក្កិយេ កិក្ខុ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ
ភិក្ខុបិតា អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃភា វិហារ ឯក្ក-
ច្ឆថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ
ភគវា ភិក្ខំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា
ភិក្ខុបិតា អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃភា វិហារ
ឯក្កច្ឆិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុំ ភិក្ខុបិតោ
អនត្តមនោ សង្ឃភា វិហារ ឯក្កច្ឆេយ្យ វា ឯក្ក-
ច្ឆាបេយ្យ វា ទាតព្ពិយត្តិ ។

ទ័ងមានចិត្តក្រែាធទ័ងធ៎ាញកិក្ខុតាំងឡាយចេញចាកវិហារបស់សង្ឃ
សោះ ។ ឥើបតិក្ខុតាំងនោះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ក្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សួរពួកឆព្វគ្គិយ
កិក្ខុថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ឮថា អ្នកតាំងឡាយមានចិត្តក្រែាធ
ទ័ងធ៎ាញកិក្ខុតាំងឡាយចេញចាកវិហារជារបស់សង្ឃ មែនឬទេ ។
ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសតាំង
ឡាយ អ្នកតាំងឡាយមិនសមបីទ័ងមានចិត្តក្រែាធទ័ងធ៎ាញកិក្ខុតាំង
ឡាយចេញចាកវិហារបស់សង្ឃសោះ ម្នាលមោឃបុរសតាំងឡាយ អំពើ
ដែលអ្នកតាំងឡាយធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់បុគ្គលតាំងឡាយដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បី
សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយមានចិត្តក្រែាធទ័ង
ទ័ងកិក្ខុផងគ្នា ហើយទ័ងធ៎ាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទ័ងធ៎ាញក្តី ចេញចាក
វិហារបស់សង្ឃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๖) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ กิญฺจาติ ฯ เป ฯ อยํ สพฺพสฺมึ อตฺเต อธิปฺปาโย กิญฺจาติ ฯ กิญฺจิ อญฺญํ กิญฺจิ ฯ กุปิโต อนตฺตมโนติ อนตฺตมนาการฺโว อาหตจิตฺโต ขิลชาโต ฯ

(๗) สงฺฆิโก นาม วิหาโร สงฺฆสฺส ทินฺโน โหติ ปริจฺจตฺโต ฯ อิทญฺเจ ฆรทฺวารปาทิ ตตฺถ ตโต ฆรทฺวารปมุขํ อิทญฺจ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ ปมุเข ตโต ฆรทฺวารปาทิ อิทญฺจ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ ฆเรน ปโยเคน ตหุเตปิ ทฺวาเร อติกฺกาเมติ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ อิทญฺจ ฆรปเวยฺยาติ อญฺญํ อาณาเปติ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ สกึ อาณาเตฺว พหุเตปิ ทฺวาเร อติกฺกาเมติ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ

(๘) สงฺฆิเก สงฺฆิกสญฺญี กุปิโต อนตฺตมโน อิทญฺจ ฆรทฺวารปาทิ ฯ อิทญฺจ ฆรปเวยฺยาติ ฯ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ สงฺฆิเก วิมติโก กุปิโต อนตฺตมโน อิทญฺจ ฆรทฺวารปาทิ ฯ อิทญฺจ ฆรปเวยฺยาติ ฯ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ

(๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគាថាសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា នឹងកិក្ខុ គឺនឹងកិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា មានចិត្តត្រេកត្រអាងខ្លួន សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តដែលគោសកំចាត់បង់ មានចិត្តរីរែងរួស ។

(๗) វិហារដែលគេបង្ហាគប្រគេនដល់សង្ឃ ឈ្មោះថា វិហារបស់សង្ឃ ។ ពាក្យថា ទន់ខាញងន់ គឺកិក្ខុចាប់យកពីកន្លែងបន្តិចហើយទន់ខាញទៅឯរបៀងវិហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុចាប់យកពីកន្លែងរបៀងហើយទន់ខាញទៅខាងក្រៅ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទុកជាកិក្ខុទន់ខាញកិក្ខុឲ្យកន្ធន្ធារាំងឆ្ងាយជាច្រើន តែដោយប្រយោគមួយ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតែមួយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យទន់ខាញ នោះគឺបង្គាប់អ្នកដទៃ (កិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ) ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្គាប់តែវារៈម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់ទៅទន់ខាញកិក្ខុដទៃឲ្យកន្ធន្ធារសូម្បីច្រើន ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតែមួយ ។

(๘) វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃដដែល ហើយមានចិត្តត្រេកត្រអាងខ្លួនទន់ខាញងន់ក្តី ប្រើគេឲ្យទន់ខាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមានចិត្តត្រេកត្រអាងខ្លួនទន់ខាញងន់ក្តី ប្រើគេឲ្យទន់ខាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

សង្ឃាទិកោ បុក្កលិកសញ្ញី កុបិតោ អនត្ថមនោ ឩក្កច្ចតិ ក ឩក្កច្ចាបេតិ ក អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ តស្ស បរិក្ខារំ ឩក្កច្ចតិ ក ឩក្កច្ចាបេតិ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ វិហារស្ស ឧបចារ ក ឧបដ្ឋានសាលាយ ក មណ្ឌបា ក រុក្ខមូលា ក អជ្ឈោកាសា ក ឩក្កច្ចតិ ក ឩក្កច្ចាបេតិ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តស្ស បរិក្ខារំ ឩក្កច្ចតិ ក ឩក្កច្ចាបេតិ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នំ វិហារ ក វិហារស្ស ឧបចារ ក ឧបដ្ឋានសាលាយ ក មណ្ឌបា ក រុក្ខមូលា ក អជ្ឈោកាសា ក ឩក្កច្ចតិ ក ឩក្កច្ចាបេតិ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តស្ស បរិក្ខារំ ឩក្កច្ចតិ ក ឩក្កច្ចាបេតិ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុក្កលិកោ សង្ឃាទិកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុក្កលិកោ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុក្កលិកោ បុក្កលិកសញ្ញី អញ្ញស្ស បុក្កលិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនត្ថមនោ បុក្កលិកោ អនាបត្តិ ។

วิหารของสงฆ์ ภิกษุสำคัญว่าของสงฆ์ของบุคคลเหล่าอื่น ทำให้มีจิตเลื่อมใส ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสั่งให้เขาทำวิหารของสงฆ์ ของบุคคลเหล่าอื่น ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสั่งให้เขาทำวิหารของสงฆ์ ของบุคคลเหล่าอื่น ถ้าเขาทำตามคำสั่งนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสั่งให้เขาทำวิหารของสงฆ์ ของบุคคลเหล่าอื่น ให้ทำเกินกว่าที่ส

(๙) អជាបតិំ អលជ្ជិំ ឯឡកឍ្ឍតំ ឯ ឯឡកឍ្ឍាបេតំ ឯ តស្ស បរិក្ខារំ ឯឡកឍ្ឍតំ ឯ ឯឡកឍ្ឍាបេតំ ឯ ឧម្មត្តកំ ឯឡកឍ្ឍតំ ឯ ឯឡកឍ្ឍាបេតំ ឯ តស្ស បរិក្ខារំ ឯឡកឍ្ឍតំ ឯ ឯឡកឍ្ឍាបេតំ ឯ អឝ្ឆាឧការកំ ឯ កលហការកំ ឯ ភិក្ខុឧការកំ ឯ កស្សការកំ ឯ សង្ឃេ អធិករណការកំ ឯ ឯឡកឍ្ឍតំ ឯ ឯឡកឍ្ឍាបេតំ ឯ តស្ស បរិក្ខារំ ឯឡកឍ្ឍតំ ឯ ឯឡកឍ្ឍាបេតំ ឯ អឝ្ឆេឝិកំ ឯ សន្ធិវិមេវរិកំ ឯ ឯ សម្មាវត្តនំ ឯឡកឍ្ឍតំ ឯ ឯឡកឍ្ឍាបេតំ ឯ តស្ស បរិក្ខារំ ឯឡកឍ្ឍតំ ឯ ឯឡកឍ្ឍាបេតំ ឯ ឧម្មត្តកស្ស អាឝិកម្មំ-កស្សតំ ។

(៩) អាបត្តិមិនមានដល់តិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវតិក្ខុអលជ្ជី ដល់តិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវបរិក្ខារបស់តិក្ខុអលជ្ជីនោះ ដល់តិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវតិក្ខុឆត ដល់តិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវបរិក្ខារបស់តិក្ខុឆតនោះ ដល់តិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវតិក្ខុជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីបង្អរហេតុក្តី អ្នកធ្វើនូវសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ក្តី អ្នកធ្វើនូវសេចក្តីទាស់ទែងក្តី អ្នកធ្វើនូវពាក្យឡេះឡោះតាមតែរួចពីមាត់ក្តី[1] អ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កុង្គសង្ឃក្តី ដល់តិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវបរិក្ខារបស់តិក្ខុនោះចេញ ដល់តិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិក ដែលប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវ ដល់តិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវបរិក្ខារបស់អន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិកដែលប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវនោះ ដល់តិក្ខុឆត ដល់តិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

---

១ ពោលពាក្យដាក់រញ្ជួនពាក្យថា ឬនិយាយសរសើរពីស្រីនឹងប្រុសជាដើម ។ ន័យអដ្ឋកថា ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(១០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ តិក្ខ្វ សង្ឃកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា ឯកោ ហេដ្ឋា វិហារតិ ឯកោ ឧបរិ ។ ឧបរិមោ តិក្ខ្វ អាមាដ្ឋចាឧកំ មញ្ចំ សហសា អតិនិសីទិ ។ មញ្ចចាតោ បតិត្វា ហេដ្ឋិមស្ស តិក្ខ្វោ មត្ថកេ អវត្ថាសិ ។ សោ តិក្ខ្វ វិស្សរមកាសិ ។ តិក្ខ្វ ឧបជាវិត្វា តំ តិក្ខ្វំ ឯតទវោចុំ កិស្ស ត្វំ អាវុសោ វិស្សរមកាសីតិ ។ អថខោ សោ តិក្ខ្វ តិក្ខ្វំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ យេ តេ តិក្ខ្វ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម តិក្ខ្វ សង្ឃកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាមាដ្ឋចាឧកំ មញ្ចំ សហសា អតិនិសីទិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ តិក្ខ្វ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា តំ តិក្ខ្វំ បដិបុច្ឆិ

សិក្ខាបទទី ៨

(១០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កិក្ខុ២រូប
១ រូបនៅថ្នាក់ខាងក្រោម ១ រូបនៅថ្នាក់ខាងលើ ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ ។
កិក្ខុដែលនៅខាងលើអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ត្រែដែលមានជើងគ្រាន់
តែសិកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) ។ ជើងត្រែ (នោះ) ក៏របូតធ្លាក់ចុះ
មកទង្គិចក្បាលកិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។ កិក្ខុនោះបានស្រែកសំឡែង
ឮប្លែក ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានសួរទៅសួរកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុ-
សោ ហេតុអ្វីក៏លោកស្រែក ។ កិក្ខុនោះបានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនសម
បីនឹងមកអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ត្រែដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក
(ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃសោះ ។ ទើប
កិក្ខុទាំងឡាយនោះ នាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរកិក្ខុនោះថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថាអ្នកឯង

សង្ឃំ ការេ តុំ ភិក្ខុ សង្ឃកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចទានកំ មញ្ចំ សហសា អកិន្តិ-សីនសីតិ ។ សង្ឃំ ភគវាតិ ។ វិករហិ ពុន្ធោ ភគវា កេដំ ហិ ជាម តុំ មោឃបុរិស សង្ឃកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចទានកំ មញ្ចំ សហសា អកិន្តិសីនិសជ្ជសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។ ឃវាញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សង្ឃកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចទានកំ មញ្ចំ វា បីឋំ វា អកិន្តិសីនេយ្យ វា អកិន្តិបជ្ជេយ្យ វា ចាចិត្តិយន្តិ ។

(១១) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ សង្ឃកោ ជាម វិហារោ សង្ឃស្ស ធិន្នោ ហោតិ បរិច្ចត្តោ ។

(១២) វេហាសកុដី ជាម មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស អសីសេយ្យា ។ អាហច្ចទានកោ ជាម មញ្ចោ អន្តេ វិជ្ឈិត្វា បីតោ ហោតិ ។ អាហច្ចទានកំ ជាម

អង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ត្រែដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់កងវិហាររបស់សង្ឃ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងមកអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ត្រែដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់កងវិហាររបស់សង្ឃទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនគាំទ្រឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលអ្នកមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ ឬដេកសង្កត់នូវត្រែក្តី នូវតាំងក្តី ដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់កងវិហាររបស់សង្ឃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๑) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ វិហារដែលគេបរិច្ចាគប្រគេនដល់សង្ឃ ហៅថា វិហាររបស់សង្ឃ ។

(๑๒) ឆ្នើរ (ដែលគេធ្វើខ្ពស់) មិនទន្ទឹងក្បាលមជ្ឈិមបុរស ហៅថា ថ្នាក់ ។ ត្រែដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកចូលកងមេហើយតាំងទុក ហៅថា ត្រែដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកទុក ។ តាំងដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹក

ปิโย อตฺโต วิชฺชตฺถา ปิโย ภวติ ฯ อภิสีเสยฺยาติ
ตสฺมึ อภิสีเยติ อาปตฺติ ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ อภิ-
ปชฺเชยฺยาติ ตสฺมึ อภิปชฺเชติ อาปตฺติ ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ

(๑๓) สงฺฆเภ สงฺฆเภสญฺี อุปริเวหาสกุฏิ-
ยา อาหฏฺฐาเน มญฺเ ฯ ปิโย ฯ อภิสีเยติ
ฯ อภิปชฺเชติ ฯ อาปตฺติ ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ สงฺฆเภ
เวมติโก อุปริเวหาสกุฏิยา อาหฏฺฐาเน มญฺเ
ฯ ปิโย ฯ อภิสีเยติ ฯ อภิปชฺเชติ ฯ อาปตฺติ
ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ สงฺฆเภ ปุคฺคลิกสญฺี อุปริเวหา-
สกุฏิยา อาหฏฺฐาเน มญฺเ ฯ ปิโย ฯ
อภิสีเยติ ฯ อภิปชฺเชติ ฯ อาปตฺติ ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ
ปุคฺคลิเก สงฺฆิกสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปุคฺค-
ลิเก เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปุคฺคลิเก

ចូលកន្លងមេ ហៅថា តាំងដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកខ្ទុក ។ ពាក្យថា អង្គុយសង្កត់ គឺភិក្ខុអង្គុយសង្កត់លើគ្រែឬតាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ដេកសង្កត់ គឺភិក្ខុដេកសង្កត់លើគ្រែឬតាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๓) វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃមែន ហើយអង្គុយសង្កត់ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី ដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកខ្ទុកកន្លងមេ (ដែលគេតាំងខ្ទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយអង្គុយសង្កត់ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី ដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកខ្ទុកកន្លងមេ (ដែលគេតាំងខ្ទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់បុគ្គលវិញ ហើយអង្គុយសង្កត់ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី ដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកខ្ទុកកន្លងមេ (ដែលគេតាំងខ្ទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល

ปุคฺคลิเกสญฺี อญฺสฺส ปุคฺคลิเกเ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อตฺตโน ปุคฺคลิเกเ อนาปตฺติ ฯ

(๑๔) อนาปตฺติ อเวหาสกุฏิยา สีสยฏฺายิ
เหฏฺา อปริโภคํ เหาติ ปรสนฺตกํ เหาติ ปฏิลิ
ตฺตา เหาติ ตสฺมึ ปิเตา กณฺหาติ วา ลเคติ วา
อุทฺธนกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

อฏฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺิตํ ฯ

កិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់បុគ្គលដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះវិហារនោះ ជារបស់បុគ្គលនៃកិក្ខុដទៃ គឺវិហាររបស់គេ ។ កិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះវិហារជារបស់ខ្លួន គឺវិហាររបស់ខ្លួនឯង ។

[១៤] អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលអង្ស៊ុយ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែ ក្តី តាំងក្តី ដែលគេដម្កល់ទុកលើទីដែលមិនមែនថ្នាក់ លើទីតាបដែល ដើរទង្គិចក្បាលទីដែលមិនបានប្រើប្រាស់ខាងក្រៅមិនឲ្យជាទីនៅ ទីដែលគេក្រាលជិតដោយរនាប លើគ្រែ ឬតាំងនោះ ដែលគេជាក់គន្ធឹះហើយ ដល់កិក្ខុដែលឈរនៅលើគ្រែ ឬតាំងនោះ ហើយកាន់យក ឬញ្ឆួរទូរៈបរិក្ខារ ដល់កិក្ខុឆុត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

ឥរិយាបថសិក្ខាបទំ

(១៥) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឆន្នស្ស ឧបដ្ឋាកោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ ឆន្នស្ស វិហារំ គាឃវេតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឆន្នោ ភគវតិ យេនិ តំ វិហារំ បុនប្បុនំ ឆាទាបេសិ[1] បុនប្បុនំ លិម្បាបេសិ[2] អតិភារិកោ[3] វិហារោ ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឆន្នោ តំណាញ្ច ភុជ្ជញ្ច សន្ថរិត្វា អញ្ញតរស្ស ព្រាហ្មណស្ស យាវទត្ថំ ទុស្សេសិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ ឧជ្ឈាយតិ ខីយតិ វិបាចេតិ កថំ ហិ នាម ភទន្តោ អម្ហាកំ យាវទត្ថំ ទុស្សេស្សតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិបាចេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឆន្នោ ភគវតិ យេនិ តំ

---

១ ឆ. ម. ឆាទាបេតិ ។ ២ លិម្បាបេតិ ។ ៣ អតិភារិតោ ។

សិក្ខាបទទី ៩

(១៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់ទៅក្នុងយោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះឯង មហាមាត្យជាឧបដ្ឋាករបស់ឆន្នកភិក្ខុដ៏មានអាយុ បានឲ្យគេធ្វើវិហារប្រគេនឆន្នកភិក្ខុដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះ ឆន្នកភិក្ខុដ៏មានអាយុ បានឲ្យគេប្រគំនឹងបូកលាបវិហារដែលគេធ្វើស្រេចហើយនោះឲ្យ ។ វិហារនោះធ្ងន់ហួសកណាត់ ក៏បាក់រលំចុះមក ។ គ្រានោះ ឆន្នកភិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏ដណ្តើនយកស្មៅនឹងឈើទៅធ្វើ (វិហារទៀត) បៀតបៀនស្រែស្រូវរបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ឲ្យខូចខាតទៅ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ពាំងឆ្ការយ មិនសមបើនឹងមកបៀតបៀនស្រែស្រូវរបស់យើងឲ្យខូចខាតទៅសោះ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ការយបានឮពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍នោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ការយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ការយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ឆន្នកភិក្ខុដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងឲ្យគេប្រគំរឿយ ។

វិហារំ បុនបប្បុនំ ឆាទាបេស្សតិ បុនបប្បុនំ លិម្បាបេស្សតិ អតិការិតោ វិហារោ បរិបតីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ ភគវតា បដិក្ខិត្តន្តិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ កិស្ស ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស ភគវតា បដិក្ខិត្តំ វិហារំ បុនបប្បុនំ ឆាទាបេស្សសិ បុនបប្បុនំ លិម្បាបេស្សសិ អតិការិតោ វិហារោ បរិបតតិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ មហល្លកំ បន ភិក្ខុនា វិហារំ ការាយមានេន យាវ ទ្វារកោសា អក្កមិត្វា ថម្ភនិដ្ឋបនាយ អាលោកសន្ធិបរិកម្មាយ ទ្វិត្តិច្ឆទនស្ស បរិយាយំ

បូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រេចហើយ តាល់តែវិហារនោះ ធ្ងន់ហួសកំណត់ ជាក់រលំចុះមកសោះ ។ តិក្ខុអម្បាលណោះនាំគ្នាគាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលឆន្ទៈ ឮថា អ្នកឯងឲ្យគេបែកឬរឿយ ។ ទើបបូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រេចហើយ តាល់តែវិហារនោះធ្ងន់ហួសកំណត់ ជាក់រលំចុះមកពិតមែនឬ ។ ឆន្ទៈតិក្ខុគ្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងឲ្យគេបែករឿយ ។ ទើបបូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រេចៈហើយ តាល់តែវិហារៈនោះធ្ងន់ហួសកំណត់ ជាក់រលំចុះមកទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា តិក្ខុការឲ្យគេធ្វើវិហារធំ គប្បីឈរ (លាបបូកញាយ ។ បាន) កំណត់ទីមានទុកាសត្រឹមតែសន្ធឹកទ្វារ[1] (នឹងសន្ធឹកបង្អួច) ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់នូវទ្វារ នឹងដើម្បីបរិភោគនូវសន្ធឹកបង្អួច ឯដំបូលតិក្ខុត្រូវឈរកន

---

១ ក្នុងមហាបច្ចរីថា មានទំហំមួយហត្ថមួយចំអាម រាប់អំពីមេទ្វារចេញទៅ ក្នុងកុរុន្ទីថា កំណត់ត្រឹមសន្ធឹកទ្វារទាំងពីរជាប្រមាណ ក្នុងមហាអដ្ឋកថាថា សន្ធឹកទ្វារនោះមួយហត្ថមួយចំអាមក៏មាន ពីរហត្ថក៏មាន ពីរហត្ថមួយចំអាមក៏មាន ។

อุปสมฺปาเทติ ปาจิตฺติยนฺติ ญตฺวา ปาจิตฺติยนฺติ ๑

ទីដែលគ្មានដំណាំ (នោះទើប) ប្រែក់បានត្រឹមពីរបុប្បីជាន់ បើភិក្ខុប្រែក់ឲ្យច្រើនលើសជាង៣កំណត់នោះទៅ ទុកជាឈរនៅក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ ក៏គង់ត្រូវអាបត្តិជាបាចិត្តិយ ។

(១៦) ដែលហៅថា វិហារធំ សំដៅយកវិហារដែលមានម្ចាស់ ជាម្ចាស់របស់ ។ ដែលហៅថា វិហារ គឺវិហារដែលគេបូកខាងក្នុងក្តី បូកខាងក្រៅក្តី បូកទាំងខាងក្នុង ខាងក្រៅក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា កំណត់ទីមានទុកាសត្រឹមតែសន្ធឹកទ្វារ គឺកំណត់ត្រឹមហត្ថបាសដោយជុំវិញនៃក្របទ្វារ ។ ពាក្យថា ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់នូវទ្វារ គឺដើម្បីបើកបិទនូវទ្វារ ។ ពាក្យថា ដើម្បីបរិភោគនូវសន្ធឹកបង្អួច សេចក្តីថា (តថាគតអនុញ្ញាត) នូវតុមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌ទង់ ក្បាច់ក្តីផ្កា ក្បាច់ក្តីស្លឹ ក្បាច់ធ្មេញមករ ទឹងក្បាច់ឈ្មោះបញ្ចបដិក[1] ដើម្បីបរិភោគនូវសន្ធឹកបង្អួច ។ ពាក្យថា ឯដំបូលភិក្ខុត្រូវឈរក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ (នោះទើប) ប្រែក់បានត្រឹមពីរបីជាន់ ឯដំណាំនោះបានដល់វត្ថុដែលត្រូវសុីមុន (គឺស្រូវ៧ប្រការ មានស្រូវសាលី ស្រូវក្រហមជាដើម) ទឹងវត្ថុដែលត្រូវសុីក្រោយ (បានដល់សណ្តែកបាយ សណ្តែកពងមាសជាដើម) ។ បើភិក្ខុឈរធ្វើការប្រែក់ក្នុងទីមានដំណាំ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលភិក្ខុប្រើឲ្យគេប្រែក់ម្តងរួចទៅហើយ

---

๑ ក្បាច់ដែលមានស្រែកាប់ ៥ ឬជាន់ ៥ ។

ชานนฺตสฺส ทุกฺขา มุจฺเจ อนิฏฺฐนิฏฺฐา ตสฺมา มุจฺเจ อาณา-เปตฺวา ปกฺกมิตพฺพํ ฯ ปริยาเยน ชานนฺตสฺส ทุกฺขา ปริยาเย อนิฏฺฐนิฏฺฐา ตสฺมา ปริยาเย อาณาเปตฺวา ปกฺกมิตพฺพํ ฯ

(๑๗) ตโต เจ ทุพฺภิกฺขมหาวิเตปิ ปิตา อนิฏฺฐ-เหยฺยาติ สทฺธาย ชานนฺตสฺส สทฺธาย สทฺธาย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ สิเลย ชานนฺตสฺส สิเลย สิเลย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ สุราย ชานนฺตสฺส ปิโณ ปิโณ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ตินฺเตน ชา-นนฺตสฺส กรเณ กรเณ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ปิณฺเฑน ชานนฺตสฺส ปิณฺโ ปิณฺโ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ

(๑๘) อตินิกฺกฑฺฒิตฺวา ปริยาเย อตินิกฺกฑฺฒนกสฺส อนิฏฺฐาย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อตินิกฺกฑฺฒิตฺวา ปริยาเย เวยฺยาวจฺจกโร อนิฏฺฐาย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อตินิกฺ-กฑฺฒิตฺวา ปริยาเย คิลานกสฺส อนิฏฺฐาย อาปตฺติ ถุลฺลจฺ-จยสฺส ฯ คิลานกฑฺฒิตฺวา ปริยาเย อตินิกฺกฑฺฒนกสฺส อาปตฺติ

ត្រូវប្រគល់ខ្លួនឯងបានត្រឹមពីរដង ដល់គ្រាទីបីត្រូវបង្គាប់គេហើយចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុប្រើឲ្យគេប្រគល់មួយជាន់រួចហើយ ត្រូវប្រគល់ខ្លួនឯងបានត្រឹមពីរជាន់ ដល់ជាន់ទីបីត្រូវបង្គាប់គេហើយចៀសចេញទៅ ។

(១៧) ត្រង់ពាក្យថា បើកិក្ខុប្រគល់ឲ្យច្រើនលើសជាងកំណត់នោះទៅ ទុកជាឈរនៅកន្លែងដែលគ្មានដំណាំ សេចក្តីថា កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយក្បឿង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គប់ៗផែនក្បឿង ។ កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយឥដ្ឋ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គប់ៗផែនឥដ្ឋ ។ កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយកំបោ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គប់ៗដុំកំបោ ។ កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយស្មៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគប់ៗកណ្តាប ។ កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយស្លឹកឈើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គប់ៗសន្ធឹក ។

(១៨) វិហារបូកប្រគល់លើសកំណត់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសំគាល់ថាលើសមែនហើយនៅតែធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រគល់លើសកំណត់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រគល់លើសកំណត់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសំគាល់ថាខ្វះវិញ ហើយធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រគល់មិនទាន់ដល់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសំគាល់ថាលើស ហើយ(ធ្វើថែម) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ទុក្កដស្ស ។ ឱនកទ្វិត្តិបរិយាយេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឱនកទ្វិត្តិបរិយាយេ ឱនកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๑๙) អនាបត្តិ ទ្វិត្តិបរិយាយេ ឱនកទ្វិត្តិបរិយាយេ លេណោ កុហាយ តិណាកុដិកាយ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្តនោ ឧទ្ទេន ភិក្ខាគារំ បវេត្វា សព្ពត្ថ អនាបត្តិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

នវមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិហារបូកប្រក់មិនទាន់ដល់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហារបូកប្រក់មិនទាន់ដល់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ដល់មែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[๑๙] អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលបូកប្រក់វិហារគ្រឹមពីរបីជាន់ ដល់កិក្ខុដែលបូកប្រក់វិហារមិនដល់ពីរបីជាន់ ដលកិក្ខុដែលបូកប្រក់លេណ (ទីពួន) គុហា កុដិប្រក់ដោយស្មៅ ធ្វើដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ធ្វើដោយទេព្យរបស់ខ្លួន ទីសេនាសនៈទាំងពួង លៀវលែងតែកុដិសម្រាប់នៅរបស់ខ្លួន ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

(២០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា អាឧប្បវិយំ វិហរតិ អត្តាឧប្បវេ ចេតិយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាឧប្បវិកោ កិក្ខុ ឧរុគម្មំ ភេរេន្តោ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណមប្បិ មត្តិកមប្បិ សិញ្ចន្តិបិ សិញ្ចាបេន្តិបិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាឧប្បវិកោ កិក្ខុ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណមប្បិ មត្តិកមប្បិ សិញ្ចិស្សន្តិបិ សិញ្ចាបេស្សន្តិបីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វម្ភោ កិក្ខវេ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណមប្បិ មត្តិកមប្បិ សិញ្ចថបិ សិញ្ចាបេថបីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម ត្វម្ភោ មោឃបុរិសោ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណមប្បិ មត្តិកមប្បិ សិញ្ចិស្សថបិ សិញ្ចាបេស្សថបិ

សិក្ខាបទទី ១០

(២០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងអគ្គាឡវចេតិយ ទៀបស្រុកអាឡវី ។ គ្រានោះឯង កិកុស្រុកអាឡវីពាំងឆ្ងាយកាលធ្វើនូវនវកម្ម (កម្មថ្មីបែតែកសាងថ្មី) ដឹងថាទឹកមានសត្វ ក៏ស្រោចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះ ។ កិកុពាំងឆ្ងាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាបច្បាស់ ។ បេ ។ កិកុពាំងឆ្ងាយនោះ ក៏បានលះបង់ តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកកិកុស្រុកអាឡវីដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រោចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះសោះឡើយ ។ ទើបកិកុពាំងនោះនាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុពាំងឆ្ងាយ ពុំថា អ្នកពាំងឆ្ងាយដឹងថាទឹកមានសត្វ ហើយស្រោចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះ ពិតមែនឬ ។ កិកុពាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសពាំងឆ្ងាយ ពួកអ្នកឯងដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រោចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះទេ នែមោឃបុរសពាំងឆ្ងាយ អំពើដែល

เนตํ เมาฆปุริสา อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ วา ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ ฯฆาฏฺเ ปน ภิกฺขเว ๔มิ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสิยฺยาถ เยา ปน ภิกฺขุ ฌานํ สปฺปาณกํ อุทกํ ตีณิ วา มตฺติกา วา สิญฺเจยฺย วา สิญฺจาเปยฺย วา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๒๑) เยภุยฺยตา เยา ยาถิสา ฯเปฯ ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยิ ๔มสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ฌานนฺติ ฌาน สามึ วา ฌานนฺติ อญฺญ วา ตสฺส อาโรเจนฺติ ฯ

(๒๒) สิญฺเจยฺยาติ สยิ สิญฺจติ อาปตฺติ ปา. จิตฺติยสฺส ฯ สิญฺจาเปยฺยาติ อญฺญิ อาณาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สกึ อาณาเตฺต พหุกรณีปิ สิญฺจติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สปฺปาณเก สปฺปาณกสญฺญี ตีณิ วา มตฺติกา วา สิญฺจติ วา สิญฺจาเปติ วา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สปฺปาณเก วิมติโก ตีณิ วา มตฺติกา วา สิญฺจติ วา สิญฺจาเปติ วา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สปฺปาณเก อปฺปาณกสญฺญี ตีณิ วา มตฺติกา

អ្នកធ្វើនេះមិនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលតាំងពាយដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមួយញុំាងបុគ្គលដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងមិនបានទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងពាយ អ្នកតាំងពាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងថាទឹកមានសត្វហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅឬដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋជិកកណ្ឌ ។ ភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ឈ្មោះថា ភិក្ខុដឹង ។

(๒๒) ត្រង់ពាក្យថា ស្រោចឯង គឺភិក្ខុស្រោចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យស្រោច គឺភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យស្រោច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុប្រើតែម្តង ហើយអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅស្រោចច្រើនដង ភិក្ខុអ្នកប្រើត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក) មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថា (ទឹក) មានសត្វមែន ហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅឬដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក)មានសត្វ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅឬដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ទឹក) មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាគ្មានសត្វវិញ ហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅឬដី

ก สญฺญตึ ก สญฺญาเยตึ ก อภาสิตุนฺติ ฯ อปฺปาณเกสมฺปาณกสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปาณเกวิมตินี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปาณเกอปฺปาณกสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๒๓) อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ภูตคามวคฺโค ทุติโย ฯ

มิនត្រូវអាបត្តិអ្វីទេឬ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ កិក្ខុសំគាល់ថា មានសត្វ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមានសត្វ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីទេឬ ។

(๒๓) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុមិនក្លែង ដល់កិក្ខុមិនមានស្មារតី ដល់កិក្ខុមិនដឹង ដល់កិក្ខុឆ្កួត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๑๐ ចប់ ។

ភូតគាមវគ្គទី ๒ ចប់ ។

ចាចិត្តំយេកណ្តោ ភ្លុតភាមវត្តុស្ស ឧត្តានំ

តស្ស ឧត្តានំ

ភូតំ អញ្ញាយ ឧជ្ឈាយំ

បក្កមន្តេន តេ ទុវេ

បុព្ពេ និក្កឌ្ឍនាហេតុ ទ្វារំ

សប្បាណាកេន[1] ចាតិ ។

---

๑ ឧ. ម. ទ្វារសប្បាណកេន ។

ឋាចំតុំយកណ្តូ ភូតគាមវគ្គ ៩ខ្ពាន

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងភូតគាមវគ្គនោះ គឺ

កិក្ខុធ្វើភូតគាមឲ្យដាច់ចាកទី ១ កិក្ខុយកវឿងដទៃមកបន្ទប់ដើម្បីបិទជាំងទោសខ្លួន ១ កិក្ខុលើកទោសកិក្ខុអកធ្វើការសង្ឃ ១ កិក្ខុយកគ្រែតាំងពួកកៅអីរបស់សង្ឃទៅចោលក្នុងទីវាល ហើយចៀសចេញទៅ ១ កិក្ខុយកកម្រាលរបស់សង្ឃទៅក្រាលចោលហើយចៀសចេញទៅ ១ កិក្ខុដេកបៀតបៀតកិក្ខុអកនៅមុនក្នុងកុដិសង្ឃ ១ កិក្ខុខឹងនឹងកិក្ខុឯទៀតហើយបណ្តេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ ១ កិក្ខុអង្គុយប្តូរដេកលើគ្រែមានជើងស៊ីគុក ១ កិក្ខុលាបបូកវិហារញ៉ាយ ៗ ឃានកំណត់ត្រឹមសន្ធឹកខ្ពារប្តូសន្ធឹកបង្គ្រប់ដោយជុំវិញ ១ កិក្ខុយកទឹកមានសត្វស្រែចស្នប្តូដី ១ ។

(២៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆេក កិក្ខូ កិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ច-យភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយានំ កិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ឯតរហិ ខោ អាវុសោ ឆេក កិក្ខូ កិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេ-នាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ហន្ទាវុសោ មយំបិ កិក្ខុនិយោ ឱវទាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ កិក្ខុនិយោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ ឯថ អម្ហេបិ ភគិនិយោ ឧបសង្កមថ មយំបិ ឱវទិស្សាមាតិ ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ យេន ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ឆព្ពគ្គិយេ កិក្ខូ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ កិក្ខុនីនំ បរិត្តំ យេវ ធម្មឹ កថំ កត្វា និវសំ តំវច្ឆានកថាយ រីតិជាមេត្វា

ឱវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(៦៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កិកុជាថេរៈ ពាំង ឮប្រាយថ្ងូនាងកិកុនីពាំងឮប្រាយ ក៏បាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយ កិកុបានគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ឥឡូវនេះកិកុជាថេរៈពាំងឮប្រាយ ថ្ងូនាងពួកកិកុនីបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនិងភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យ ដល់មនុស្សឈឺ ម្នាលអាវុសោពាំងឮប្រាយ បើដូច្នោះ យើងពាំងឮប្រាយ ក៏ថ្ងូនាងពួកកិកុនីដែរ ។ លុះនោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុនាំគ្នាចូលទៅរកកិកុនីពាំងឮប្រាយហើយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលប្អូនស្រីពាំងឮប្រាយ ពួកនាងចូរមករកពួកយើង ។ នឹងថ្ងូនាន ។ គ្រានោះ កិកុនីពាំងឮប្រាយ នោះក៏ចូលទៅរកឆព្វគ្គិយកិកុពាំងឮប្រាយ លុះចូលទៅដល់ហើយបាន ថ្វាយបង្គំឆព្វគ្គិយកិកុពាំងឮប្រាយហើយអង្គុយក្នុងទីគួរមួយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយ កិកុធ្វើធម្មីកថាបន្ទិចបន្តួច ដល់ពួកកិកុនី ហើយក៏ពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យ កន្លងអស់ ១ ថ្ងៃ រួចបញ្ជូនពួកកិកុនីឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ដោយពាក្យថា

ឧយ្យោជេសុំ កច្ចថ កតិនិយោតិ ។ អថខោ តា
កិក្ខុនិយោ យេន កកភ តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា
កកភំ អភិភនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា
ខោ តា កិក្ខុនិយោ កកភ ឯតទវោច កច្ចំ កិក្ខុនិយោ
ផិភនោ ឥច្ចោ អហោសីតិ ។ ភុតោ កន្តេ ផិភនោ ឥច្ចោ
ភវិស្សតិ អយ្យា ឆព្ភក្តិយា បរិត្តំ យេវ ឆម្មឹ កថំ កត្វា
និវសំ តំវច្ចានភថាយ វីតិនាមេត្វា ឧយ្យោជេសុន្តិ ។
អថខោ កកភ តា កិក្ខុនិយោ ឆម្មិយា កថាយ សន្ទ-
ស្សេសុំ សមាទបេសុំ សមុត្តេជេសុំ សម្បហំសេសុំ ។
អថខោ តា កិក្ខុនិយោ កកភតា ឆម្មិយា កថាយ
សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា
ឧដ្ឋាយាសនា កកភំ អភិភនេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា
បក្កមឹសុ ។ អថខោ កកភ ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ
បភរណេ កិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ឆព្ភក្តិយេ កិក្ខូ
បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភុម្ហេ កិក្ខវេ កិក្ខុនីនំ បរិត្តំ
យេវ ឆម្មឹ កថំ កត្វា និវសំ តំវច្ចានភថាយ

ម្នាលប្អូនស្រីតាំងឡាយ ពួកនាងចូរទៅវិញចុះ ។ គ្រានោះ កិកុនីតាំងឡាយនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់សួរពួកកិកុនីនោះ ដែលឈរក្នុងទីដ៏សមគួរដោយពុទ្ធដីកាយ៉ាងនេះថា ម្នាលកិកុនីតាំងឡាយ ឧភតោ(នោះ)ឯងបានបរិបូណ៌សម្រេចហើយឬ ។ កិកុនីតាំងឡាយទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឧភតោ(នោះ)នឹងបរិបូណ៌សម្រេចមកពីណា ព្រោះលោកម្ចាស់ធម្មគិយតាំងឡាយធ្វើធម្មីកថាតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់ ១ថ្ងៃរួចក៏បញ្ឈប់ព្រះអង្គតាំងឡាយឲ្យត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់កិកុនីតាំងឡាយនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ កិកុនីតាំងឡាយនោះ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយគ្រាស់សួរបញ្ជាក់ធម្មគិយកិកុតាំងឡាយថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ ពុំថាអ្នកតាំងឡាយធ្វើធម្មីកថាដល់កិកុនីតាំងឡាយតិចណាស់ ពោលតែតិរច្ឆានកថា

វីតិក្កមេត្វា ឧយ្យោជេថាតិ ។ សចេ ភគវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃ-បុរិសា កិត្តិនិំ បរិត្តំយេវ ឆឌ្ឌេ កថំ កត្វា ឥមំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិក្កមេត្វា ឧយ្យោជេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិការហិត្វា ឆឌ្ឌេំ កត្វា កិត្តិ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិត្តិវេ កិត្តិនោវាទកំ សម្មន្និតុំ ឯវញ្ច បន កិត្តិវេ សម្មន្និតព្ពោ បឋមំ កិត្តិ យាចិតព្ពោ ។ យាចិត្វា ព្យត្តេន កិត្តិនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កិត្តិ កិត្តិនោវាទកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។

ឲ្យកន្ទុងអស់ ១ ថ្ងៃ ហើយក៏បញ្ជូនកិក្ខុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគិយកិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនសមបើនឹងធ្វើធម្មីកថាដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយតិចពេក ពោលតែតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្ទុងអស់ ១ ថ្ងៃ ហើយបញ្ជូនកិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យត្រឡប់ទៅវិញសោះ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកពាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមួយនាំបុគ្គលអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងមិនបាន ។ បេ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលហើយ ក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតកិក្ខុ ឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់កិក្ខុនី ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតកិក្ខុ ឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់កិក្ខុនីយ៉ាងនេះ សង្ឃត្រូវអាពធនាកិក្ខុ (នោះ) ជាមុនសិន ។ លុះអាពធនារួចហើយ កិក្ខុអកឈ្ហាសអង់អាចគប្បីញុំាងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់កិក្ខុនី ។ នេះជាវាចាប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃា សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនោវាទកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។បេ។ តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនោវាទកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទោ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។ អថខោ ភគវា ឧត្តរិំ ភិក្ខូ អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ទុព្ភរតាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អសម្មតោ

សង្ឃសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនី ។ ការសម្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនី សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលម្បើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនី ។ ការសម្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលម្បើង ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនីហើយ ។ សម្មតិកម្មនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលនូវធម្មគិយកិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងម្បើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយដែលសង្ឃមិនបានសន្មត

កិក្ខុនិយោ ឱវទេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចិទំ កម្មវាចា កិក្ខុំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(๒๙) តេន ខោ បន សមយេន ថេរេ កិក្ខូ សម្មតា កិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា តេវេ លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយានំ កិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ឯតរហិ ខោ អាវុសោ ថេរេ កិក្ខូ សម្មតា កិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា តេវេ លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ មាយ្វាវុសោ បយិរិ ឧំសុំ កត្វា អញ្ញមញ្ញំ កិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្និតូ កិក្ខុនិយោ ឱវទាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ ឧំសុំ កត្វា អញ្ញមញ្ញំ កិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្និតូ កិក្ខុនិយោ ឧបសង្កមិតូ ឯតទវោចុំ បយិរិ ភគិនិយោ សម្មតា អម្ហេ ឧបសង្កមថ បយិរិ ឧំសុញ្ចមាតិ ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ យេន ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិតូ ឆព្ពគ្គិយេ កិក្ខូ អភិវាទេតូ ឯកមន្តំ ឧំសីឧីសុ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ កិក្ខុនិយំ

ហើយទៅប្រដៅពួកកិកុនី ត្រូវអាបត្តិចាបិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់កិកុតាំងឡាយដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

(๒๙) សម័យនោះឯង កិកុជាថេរៈតាំងឡាយដែលសង្ឃបានសន្មតរួចហើយក៏ទៅប្រដៅកិកុនីតាំងឡាយក៏បានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនិងភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់កិកុឈឺយ៉ាងនោះដដែល ។ គ្រានោះ ឆព្វគ្គិយកិកុតាំងឡាយ បានគិតគ្នាថា អាវុសោ ឥឡូវនេះ កិកុជាថេរៈតាំងឡាយ ដែលសង្ឃបានសន្មតហើយ ក៏ទៅប្រដៅកិកុនីតាំងឡាយ បានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនិងភេសជ្ជបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់កិកុឈឺយ៉ាងនោះដដែល អាវុសោ បើដូច្នោះ មានតែពួកយើងទៅកាន់ទីគ្នានសីមា ហើយសន្មតគ្នាទៅវិញទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិកុនី រួចប្រដៅពួកកិកុនី ។ គ្រានោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុនាំគ្នាទៅកាន់ទីគ្នានសីមា ហើយសន្មតគ្នាទៅវិញទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិកុនី ហើយចូលទៅរកកិកុនីតាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលប្អូនស្រីតាំងឡាយ សង្ឃបានសន្មតពួកយើងហើយ ទាងតាំងឡាយ ចូរមករកពួកយើងចុះ យើងនឹងប្រដៅប្អូនាង ។ កុនីតាំងឡាយនោះចូលទៅរកឆព្វគ្គិយកិកុតាំងឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំឆព្វគ្គិយកិកុតាំងឡាយហើយអង្គុយទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ គ្រានោះ ឆព្វគ្គិយកិកុតាំងឡាយ

បរិត្តំយេវ ឆម្បឺ កថំ កត្វា ឥមំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិនាមេត្វា ពុទ្ធោដេសុំ កច្ចថ កតិនិយោតិ ។ អថខោ តា កិត្តិនិយោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ តា កិត្តិនិយោ ភគវា ឯតទវោច កច្ចិ កិត្តិនិយោ ខមនីយោ យាបនីយោ អប្បកិលមថេន អទ្ធានំ អាគច្ឆតីតិ ។ កុតោ ភន្តេ ខមនីយោ យាបនីយោ ភវិស្សតិ អយ្យា ឆព្ពគ្គិយា បរិត្តំយេវ ឆម្បឺ កថំ កត្វា ឥមំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិនាមេត្វា ពុទ្ធោដេសុន្តិ ។ អថខោ ភគវា តា កិត្តិនិយោ ឆម្បិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ តា កិត្តិនិយោ ភគវតា ឆម្បិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ពុដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កមឹសុ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ កិត្តិសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ឆព្ពគ្គិយេ

ធ្វើធម្មីកថាបន្តិចបន្តួចដល់កិក្ខុនីទាំង៦ឆ្ងាយ ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់ ๑ ថ្ងៃទៀ រួចក៏បញ្ជូនកិក្ខុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញដោយពាក្យថា ម្នាលប្អូនស្រីទាំង៦ឆ្ងាយ ពួកនាងចូរទៅវិញចុះ ។ ទើបកិក្ខុនីទាំងនោះនាំគ្នាចូលទៅកាន់ទីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរកិក្ខុនីទាំង៦ឆ្ងាយ ដែលឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរនោះថា ម្នាលកិក្ខុនីទាំង៦ឆ្ងាយ នុ៎ះបានសម្រែចបរិបូណ៌ឬទេ ។ កិក្ខុនីទាំង៦ឆ្ងាយទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នុ៎ះនឹងបានសម្រែចបរិបូណ៌មកពីឯណា លោកម្ចាស់ធម្មគ្គិយទាំង៦ឆ្ងាយធ្វើធម្មីកថាបន្តិចបន្តួច ហើយពោលតែតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់ ๑ ថ្ងៃ រួចក៏បញ្ជូនយើងខ្ញុំឲ្យត្រឡប់មកវិញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់កិក្ខុនីទាំង៦ឆ្ងាយនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ កិក្ខុនីអម្បាលនោះលុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយព្រះធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃរួចសួរបញ្ជាក់ពួកធម្មគ្គិយកិក្ខុថា

กิกฺขู ปฏิปุจฺฉิ สจฺจំ กิร ตุมฺเห กิกฺขเว กิกฺขุនំ
បរិត្តំយេវ ឆម្មឹ កថំ កត្វា ធិវសំ តិរច្ឆានកថាយ
វីតិនាមេត្វា ឆុយ្យោជេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។
វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុមฺเห មោ-
ឃបុរិសា កិกฺขុនំ បរិត្តំយេវ ឆម្មឹ កថំ កត្វា
ធិវសំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិនាមេត្វា ឆុយ្យោជេស្សថ
នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ប-
សន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិគរហិត្វា ឆម្មឹ កថំ
កត្វា កិกฺขូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិกฺขเว អដ្ឋហង្គេហិ
សមន្នាគតំ ភិกฺขុំ ភិกฺขុនោវាទកំ សម្មន្តិตុំ សីលវា
ហោតិ ចាតិមោกฺขសំវរសំวุโต วิหរតិ អាចារគោចរ-
សម្បន្នោ អនុមត្តេសុ วชฺเชสุ ภយទสฺสาวี สมา-
ទាយ សิกฺขติ សิกฺขาបទេสุ ពហុสฺสุโต ហោតិ
សុតធរោ សុតสន្និចយោ យេ តេ ឆម្មา អាទិกลฺยา-
ณา មជฺเฌกลฺยาณา បរิโยสานกลฺยาณา
សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ เกวลปរิปุณฺณំ បរิសុទฺธំ ព្រហ្មចរิយំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយធ្វើធម្មីកថាដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បន្តិចបន្តួច ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់មួយថ្ងៃ រួចក៏បញ្ជូនភិក្ខុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាច្រើន ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនសមបើនឹងធ្វើធម្មីកថាបន្តិចបន្តួចដល់ពួកភិក្ខុនី ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់មួយថ្ងៃ រួចបញ្ជូនភិក្ខុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញសោះ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមួយញុំាងបុគ្គលដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងមិនបានទេ ។ បេ ។ ទ្រង់តិះដៀលហើយក៏ធ្វើនូវធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី គឺភិក្ខុជាអ្នកមានសីលសង្រួមតាមបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារ(មារយាទ)ទំាងឥរិយាបថគោចរជាអ្នកឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយ មានប្រមាណតិចតួច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ភិក្ខុជាពហុស្សូត ទ្រទ្រង់ពុទ្ធវចនៈ សន្សំនូវពុទ្ធវចនធម៌ទាំងឡាយណា ពីពោះខាងដើម ពីពោះកណ្តាល ពីពោះខាងចុង តែងប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌

អតិវេធន្តំ តថាវុចាស្ស ឆម្ភា ពហុស្សុតា ហោន្តំ ឆតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ឌិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ឧភយានិ ខោ បនស្ស ចាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ(๑) សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ កល្យាណភាចោ ហោតិ កល្យាណភក្ការណោ យេភុយ្យេន កិក្ខុនីនំ បិយោ ហោតិ មនាចោ បដិពលោ ហោតិ កិក្ខុនិយោ ឱវទិតុំ ន ខោ បនេតំ កតវន្តំ ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិតាយ កាសាយវត្ថវសនាយ តរុណម្ហិ អជ្ឈាបន្នបុព្ពោ ហោតិ វីសតិវស្សោ ភ ហោតិ អតិរេកវីសតិវស្សោ ភ អនុជានាបិ កិក្ខវេ ឯមេបិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតំ កិក្ខុំ កិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្និតុន្តិ ។

(๒๖) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។ កិក្ខូតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ អសម្មតោ នាម ញត្តិចតុត្ថេន កម្មេន អសម្មតោ ។ កិក្ខុនិយោ នាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។

---

๑ សុប្បវត្តានីតិបិ ពាហិរេ ។

ព្រមទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈឲ្យបរិសុទ្ធបរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ កិក្ខុនោះចាំច្រើនហើយ ច្រែងច្រើនហើយ សន្សំហើយដោយវាចាដ៏ស្ទាត់រត់មាត់ ប្ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ យល់ត្រូវល្អដោយទិដ្ឋិ ๑ ចំណែកឫជាតិមោក្ខទាំងពីរ កិក្ខុនោះក៏បេះចាំដោយពិស្តារ ចែកចេញបានដោយប្រពៃ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អដោយសុត្ត (គឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ) ដោយអនុព្យញ្ជនៈ ๑ កិក្ខុនោះមានវាចាពោលតែមត្រូវដោយសិថិលធនិតជាដើម មានសំឡេងពីរោះ ๑ កិក្ខុនោះជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃកិក្ខុនីទាំងឡាយដោយច្រើន ๑ កិក្ខុនោះជាអ្នកអាចដើម្បីនឹងប្រដៅកិក្ខុនីបាន ๑ កិក្ខុនោះមិនធ្លាប់ប្រព្រឹត្តកន្ទងតុធម៌នឹងកិក្ខុនីដែលស្លៀកដណ្តប់សម្ពត់ជ្រលក់ដោយទឹកចត់ ប្ចូសចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគនេះ ๑ កិក្ខុនោះមានវស្សាម្តងឬមានវស្សាជាងម្តង ๑ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតនូវកិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំងឡាយ ๘ នេះឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី ។

(๒๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី๑នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ កិក្ខុដែលឈ្មោះថាសង្ឃមិនបានសន្មតនោះ គឺសង្ឃមិនបានសន្មតដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ។ ពួកស្រីដែលឈ្មោះថាកិក្ខុនីនោះ បានដល់ស្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយក្នុងទុតោសង្ឃ ។

(๒๗) ทุวงฺคนิยาตเน อฏฺฐหิ ภิกฺขุนิยา ทุวงฺคตา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺเญน ฉนฺเนน ทุวงฺคตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปกาเรน อุปสมฺปนฺนาย ทุวงฺคตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๘) เตน สมเยน ภิกฺขุนี ปวาเรนฺติ สมฺมุขาปิ ปวาเรนฺติ ปริสาปิ ปวาเรนฺติ อุปฑฺฒาปิ ปวาเรนฺติ อาสนาปิ ปญฺญาเปนฺติ อุปฑฺฒาปิ ปญฺญาเปนฺติ นิสีทนฺติปิ ฯ ภิกฺขูหิ ตตฺถ กถา ตา ภิกฺขุนี อภิกฺกมาเปตฺวา ปกติยา นิสีทนฺติปิ ฯ เตน สมเยน[๑] ภิกฺขุนี ปุจฺฉิตพฺพา สมคฺคตฺถ ภิกฺขินิยาติ ฯ สเจ สมคฺคาติ ชานนฺติ วตฺตนฺติ ภิกฺขินิยา อฏฺฐ ทุวงฺคาติ ฯ สเจ วตฺตนฺติ อญฺญาติ ชานนฺติ ปสาเรตพฺพา ภิกฺขินิยา ทิฏฺฐาปิ สุตาปิ ปริสงฺกิตาปิ ฯ สเจ น วตฺตนฺติ อญฺญาติ ชานนฺติ ปสาเรตพฺพา วิสฺสชฺชนปฏิญฺญาย ภิกฺขุนิยา ตถาภูตสฺส ภิกฺขุโน อภิกฺกมนํ ปฏิกฺกมนํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กาตพฺพนฺ อยนฺ ฉนฺโน สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มานยิตฺวา ปูชยิตฺวา ยาวตีหิ

---

๑ ม. ม. โปตฺถเกสุ อยนฺ ฉนฺโท น ทิสฺสติ ฯ

(២៧) តែងពាក្យថា ប្រដៅ គឺកិក្ខុប្ដូនានដោយគរុធម៌៨ ត្រូវអាបត្តិ
ធ្ងាចិត្តិយ ។ កិក្ខុប្រដៅដោយធម៌ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុប្រដៅកិក្ខុនី
ដែលបានឧបសម្បទាកន្លងសំណាក់សង្ឃតែមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២៨) កិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតនោះគប្បីប្រាសចាសន្ទូទៅបរិវេណ រួច
ត្រូវតាំងទឹកឆាន់នឹងទឹកប្រើប្រាស់តែងតាំងទូវេសនៈទុក ហើយនាំយក
កិក្ខុជាគំរប់ពីរទៅអង្គុយនៅបុរ ។ កិក្ខុនីចាំងឆ្ងាយគប្បីទៅកន្លងទីនោះ
ហើយថ្វាយបង្គំទូវកិក្ខុនោះ រួចអង្គុយនៅកន្លងទីដ៏សមគួរ ។ កិក្ខុដែលសង្ឃ
សន្មតនោះគប្បីសួរកិក្ខុនីចាំងឆ្ងាយថា ម្នាលនាងចាំងឆ្ងាយ ពួកនាង
ព្រមព្រៀងគ្នាហើយឬ ។ បើកិក្ខុនីចាំងឆ្ងាយពោលថា លោកម្ចាស់
យើងខ្ញុំចាំងឆ្ងាយព្រមព្រៀងគ្នាហើយ កិក្ខុគប្បីសួរថា ម្នាលនាងចាំង
ឆ្ងាយ គរុធម៌៨ចាំស្ទាត់រត់មាត់ហើយឬ ។ បើកិក្ខុនីចាំងឆ្ងាយពោល
តបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ហើយ កិក្ខុគប្បីប្រគល់ឧវាទ
ដោយពាក្យថា ម្នាលនាងចាំងឆ្ងាយ នេះហើយជាឧវាទ ។ បើកិក្ខុនី
ចាំងឆ្ងាយពោលថា គរុធម៌មិនទាន់ស្ទាត់ទេ លោកម្ចាស់ កិក្ខុគប្បីសួរត្រួត
ប្រាប់កិក្ខុនីថា កិក្ខុនីឧបសម្បទាហើយបានមួយរាយវស្សាត្រូវធ្វើអភិវាទន-
កម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលីកម្មទំនឹងសាមីចិកម្មដល់កិក្ខុ (សូម្បី) ឧបសម្បទា
ហើយកន្លងថ្ងៃនោះ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា

អនតិក្កមនីយោ ។ ឯ តិក្ខិនិយា អតិក្កុកេ អាភាសេ វស្សំ វសិតព្ពំ អយម្បិ ឆម្នោ សក្កតា គរុកតា មានេតា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ អទ្ធឝ្ស-មាសំ តិក្ខិនិយា តិក្ខិសង្ខតោ ទ្វេ ឆម្នា បច្ចុសីសិតព្ពា ឧចោសថបុច្ឆកញ្ច ឆឯឧបសង្កមនញ្ច អយម្បិ ឆម្នោ សក្កតា គរុកតា មានេតា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កម-នីយោ ។ វស្សំ វុត្ថាយ តិក្ខិនិយា ឧភតោសង្ឃេ តីហិ ឋានេហិ បវារេតព្ពំ ទិដ្ឋេន ឯ សុតេន ឯ បរិសង្កាយ ឯ អយម្បិ ឆម្នោ សក្កតា គរុកតា មានេតា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ គរុធម្មំ អជ្ឈា-បជ្ជាយ តិក្ខិនិយា ឧភតោសង្ឃេ បក្ខមានត្តំ ចរិតព្ពំ អយម្បិ ឆម្នោ សក្កតា គរុកតា មានេតា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ឆម្នេសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ សិក្ខមានាយ ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បទា បរិយេសិតព្ពា អយម្បិ ឆម្នោ សក្កតា គរុកតា មានេតា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ ឯ តិក្ខិនិយា កេនចិ បរិយាយេន តិក្ខិ អក្កោសិតព្ពោ

កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានកិក្ខុ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីត្រូវប្រាថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺការសាកសួរនូវឧបោសថ ១ ការចូលទៅទទួលនូវ ១ អំពីកិក្ខុសង្ឃគ្រប់ ។ កន្លះខែ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីនៅចាំវស្សារួចហើយ ត្រូវបវារណាក្នុងទុកតោសង្ឃ ដោយហេតុ ៣ យ៉ាង គឺដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយរង្កៀសក្តី នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីត្រូវគរុកាបត្តិ(ជាសតេកិច្ចា) ហើយត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្តកង់ទុកតោសង្ឃ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីត្រូវសូងរកឧបសម្បទាក្នុងទុកតោសង្ឃដល់សិក្ខមានាដែលមានសិក្ខាសិក្ខាកន្លងធម៌ទាំង ៦ អស់ពីវស្សាហើយ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីមិនត្រូវជេរ មិនត្រូវប្រទេចផ្តាសាកិក្ខុដោយបរិយាយណាមួយឡើយ

ปริภาสิตพฺพา อยมฺปิ ฉมฺมา สกฺกจฺจา กรุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนียา ฯ อฏฺฐกถาสุ ปเนตฺถ กิกฺกินีนาม กิกฺกิสฺมา วจนปโถ อเนวาปาติ กิกฺกินาม กิกฺกินีสุ วจนปโถ อยมฺปิ ฉมฺมา สกฺกจฺจา กรุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนียาติ ฯ สเจ สมกฺกมฺมายฺยาติ กณาชินฺติ(๑) อญฺญํ ฉมฺมํ กณาชินาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สเจ วกฺกมฺมายฺยาติ กณาชินฺติ(๒) อฏฺฐกรุฉมฺมา กณาชินาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปิฏฺฐนาม อนิยฺยาเตตฺวา อญฺญํ ฉมฺมํ กณาชินาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๙) อฉมฺมกมฺมา อฉมฺมกมฺมสญฺญี ปกฺกนาม กิกฺกินีสงฺฆาฏิ ปกฺกสญฺญี ปาจิตฺติยสฺส ฯ อฉมฺมกมฺมา อฉมฺมกมฺมสญฺญี ปกฺกนาม กิกฺกินีสงฺฆาฏิ เวมติกา ปาจิตฺติยสฺส ฯ อฉมฺมกมฺมา อฉมฺมกมฺมสญฺญี ปกฺกนาม กิกฺกินีสงฺฆาฏิ สมกฺกสญฺญี ปาจิตฺติยสฺส ฯ

๑-๒ ปี. ม. กณาชินฺติ ฯ

នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ១ ។ ពួកកិក្ខុនីមិនត្រូវស្តីប្រដៅពួកកិក្ខុឡើយ ពួកកិក្ខុត្រូវស្តីប្រដៅដល់ពួកកិក្ខុនីបាន តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើម នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ១ ។ បើកិក្ខុនីចាំឆ្លាយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំចាំឆ្លាយព្រមព្រៀងគ្នាហើយ កិក្ខុពោលធម៌ដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើកិក្ខុនីចាំឆ្លាយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំចាំឆ្លាយបែកគ្នាជាពួកៗ កិក្ខុចេះតែពោលនូវគរុធម៌ ៨ ដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមិនបានប្រគល់ឧវាទឲ្យដល់កិក្ខុនី ត្រឡប់ពោលធម៌ដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๙] កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសង្ស័យ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๐] อุปฺปลวณฺณาปิ เขฺวตาติ วตฺวา กิกฺขิสฺสรวจฺฉสญฺญี ฉาทนตฺถาย ฯเปฯ เขฺวตาติ วตฺวา ฉาทนตฺถาย ฯเปฯ สมกฺขสญฺญี ฉาทนตฺถาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๑] อุปฺปลวณฺณาปิ ปุปฺผกมฺมสญฺญี วตฺวา กิกฺขิสฺสรวจฺฉสญฺญี ฉาทนตฺถาย ฯเปฯ เขฺวตาติ วตฺวา ฉาทนตฺถาย ฯเปฯ สมกฺขสญฺญี ฉาทนตฺถาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๒] อุปฺปลวณฺณาปิ อุปฺปลกมฺมสญฺญี สมกฺขี กิกฺขิสฺสรวจฺฉสญฺญี ฉาทนตฺถาย ฯเปฯ เขฺวตาติ วตฺวา ฉาทนตฺถาย ฯเปฯ สมกฺขสญฺญี ฉาทนตฺถาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๓] อุปฺปลวณฺณาปิ เขฺวตาติ วตฺวา สมกฺขี กิกฺขิสฺสรวจฺฉสญฺญี ฉาทนตฺถาย ฯเปฯ เขฺวตาติ วตฺวา ฉาทนตฺถาย ฯเปฯ สมกฺขสญฺญี ฉาทนตฺถาย อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๓๐] កិក្ខុសង្ឃ័យក្នុងកម្មមិនជាធម៌ កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๑] កម្មមនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๒] កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា កិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๓] កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសង្ឃ័យ កិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា កិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๔) อกมฺมกมฺเม กมฺมกมฺมสญฺี สมฺภุ กิจฺฉา-
ปนฺนสฺส วุฏฺสญฺี ภิกฺขเต ฯ เป ฯ เวมติโก ภิกฺขเต
ฯ เป ฯ สมฺภุสญฺี ภิกฺขเต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๕) กมฺมกมฺเม อกมฺมกมฺมสญฺี วุฏฺ กิจฺฉาปนฺนสฺส
วุฏฺสญฺี ภิกฺขเต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กมฺมกมฺเม
อกมฺมกมฺมสญฺี วุฏฺ กิจฺฉาปนฺนสฺส เวมติโก ภิกฺขเต
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กมฺมกมฺเม อกมฺมกมฺมสญฺี วุฏฺ
กิจฺฉาปนฺนสฺส สมฺภุสญฺี ภิกฺขเต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๖) กมฺมกมฺเม เวมติโก วุฏฺ กิจฺฉาปนฺนสฺส
วุฏฺสญฺี ภิกฺขเต ฯ เป ฯ เวมติโก ภิกฺขเต ฯ เป ฯ
สมฺภุสญฺี ภิกฺขเต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๗) กมฺมกมฺเม กมฺมกมฺมสญฺี วุฏฺ กิจฺฉาปนฺนสฺส
วุฏฺสญฺี ภิกฺขเต ฯ เป ฯ เวมติโก ภิกฺขเต ฯ เป ฯ
สมฺภุสญฺี ภิกฺขเต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๔) กมฺมมิនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនមែនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា កិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๕) កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសង្ឃ័យ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๖) កម្មជាធម៌ កិក្ខុសង្ឃ័យ កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๗) កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๘) ฉนฺนกมฺเม อฉนฺนกมฺมสญฺี สมฺปฏิจฺฉนฺติยา ฯเปฯ วิมตินีโย ฯเปฯ สมฺปฏิจฺฉนฺติยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๙) ฉนฺนกมฺเม วิมติโน สมฺปฏิจฺฉนฺติยา ฯเปฯ วิมตินีโย ฯเปฯ สมฺปฏิจฺฉนฺติยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๔๐) ฉนฺนกมฺเม ฉนฺนกมฺมสญฺี สมฺปฏิจฺฉนฺติยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉนฺนกมฺเม ฉนฺนกมฺมสญฺี สมฺปฏิจฺฉนฺติยา วิมตินีโย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉนฺนกมฺเม ฉนฺนกมฺมสญฺี สมฺปฏิจฺฉนฺติยา อนาปตฺติ ฯ

(๓๘) กมฺมาธมฺมิ กิกฺขุสงฆ์ยาคมฺมมิ่นมีแมนมาธมฺมิวิญ กิกฺขุนีสงฺฆ์ ตฺรมเตฺรียงฺค์กา กิกฺขุสงฆ์ยาปิกฺคาชาตูกวิญ เหิยปฺรเช ฯ ปะ ฯ กิกฺขุสงฆ์ยิ เหิยปฺรเช ฯ ปะ ฯ กิกฺขุสงฆ์ยาตฺรมเตฺรียงฺค์กา เหิยปฺรเช ตฺรวาปตฺติทุกฺกฏ ฯ

(๓๙) กมฺมาธมฺมิ กิกฺขุมานเสปตฺตีสงฆ์ยิ กิกฺขุนีสงฺฆ์ตฺรมเตฺรียงฺค์กา กิกฺขุสงฆ์ยาปิกฺคาชาตูกวิญ เหิยปฺรเช ฯ ปะ ฯ กิกฺขุสงฆ์ยิ เหิยปฺรเช ฯ ปะ ฯ กิกฺขุสงฆ์ยาตฺรมเตฺรียงฺค์กา เหิยปฺรเช ตฺรวาปตฺติทุกฺกฏ ฯ

(๔๐) กมฺมาธมฺมิ กิกฺขุสงฆ์ยาคมฺมาธมฺมิมีแมน กิกฺขุนีสงฺฆ์ตฺรม เตฺรียงฺค์กา กิกฺขุสงฆ์ยาปิกฺคาชาตูกวิญ เหิยปฺรเช ตฺรวาปตฺติทุกฺกฏ ฯ กมฺมาธมฺมิ กิกฺขุสงฆ์ยาคมฺมาธมฺมิมีแมน กิกฺขุนีสงฺฆ์ตฺรม-เตฺรียงฺค์กา กิกฺขุสงฆ์ยิ เหิยปฺรเช ตฺรวาปตฺติทุกฺกฏ ฯ กมฺมาธมฺมิ กิกฺขุสงฆ์ยาคมฺมาธมฺมิมีแมน กิกฺขุนีสงฺฆ์ตฺรมเตฺรียงฺค์กา กิกฺขุสงฆ์ยาตฺรมเตฺรียงฺค์กามีแมน เหิยปฺรเช มินตฺรวาปตฺติอีเลย ฯ

(๔๑) អជាបត្តំ ឧទ្ទេសំ ទេន្តោ បរិបុច្ឆំ ទេន្តោ ឯសាវេហិ អយ្យាតំ វុច្ចមានោ ឯសាវេតំ បញ្ហំ បុច្ឆតំ បញ្ហំ បុដ្ឋោ កថេតំ អញ្ញស្សត្ថាយ កណន្តំ តិក្ខិន្ទិយោ សុណន្តំ សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(៤១) អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលសំដែងនូវបាឡីនៃគរុធម៌ថ្មីបី ដល់កិក្ខុដែលសំដែងនូវអដ្ឋកថានៃគរុធម៌ថ្មីបី ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីពោលថា លោកម្ចាស់ ចូរសូត្រទៅកិក្ខុក៏សូត្រ ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីសួរច្រែះស្មា ហើយឆ្លើយដោះ ដល់កិក្ខុដែលសំដែងធម៌ឲ្យអ្នកដទៃស្តាប់ ហើយកិក្ខុនីចូលស្តាប់ផង ដល់កិក្ខុប្រដៅធម៌ដល់សិក្ខមានាឬដល់សាមណេរី ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(៤២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តិ បវិយាយេន ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ចូឡបន្ថកស្ស បវិយាយោ ហោតិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិតុំ ។ ភិក្ខុនិយោ ឱវាទាយ ឧបសង្កមន្តិ អជ្ជ ឱវទតោ ឥទ្ធោ ភវិស្សតិ តញ្ញេវជានំ ឧទានំ អយ្យា ចូឡបន្ថកោ បុនប្បុនំ កណិស្សតីតិ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ យេនាយស្មា ចូឡបន្ថកោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ចូឡបន្ថកំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តា ភិក្ខុនិយោ អាយស្មា ចូឡបន្ថកោ ឯតទវោច សមក្កត្ថ ភគិនិយោតិ ។ សមក្កម្មាយ្យាតិ ។ វត្តន្តិ ភគិនិយោ អជ្ជ ភរុឆម្មាតិ ។ វត្តន្តិ អយ្យាតិ ។ ឯសោ ភគិនិយោ ឥវាទោតិ និយ្យាទេត្វា ឥមំ ឧទាន បុនប្បុនំ អភាសិ

សិក្ខាបទទី ២

(៤២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
វន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កិកុ្ខជា
ថេរៈតាំងឡាយប្រដៅពួកកិកុ្ខនីដោយវេនជាលំដាប់ ។ សម័យនោះឯង
ព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុត្រូវវេនប្រដៅកិកុ្ខនីតាំងឡាយ ។ ពួកកិកុ្ខនី
និយាយគ្នាថា ថ្ងៃនេះនុ៎ះគង់នឹងមិនសម្រេចបរិបូណ៌ទេ លោកម្ចាស់
ចូឡបន្ថកគង់នឹងពោលនូវទានដែលៗឥឡូវហ្នឹង ។ កិកុ្ខនី
តាំងនោះនាំគ្នាចូលទៅរកព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ លុះទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
ឯព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងកិកុ្ខនីតាំងនោះ ដែលអង្គុយ
នៅហើយក្នុងទីដ៏សមគួរដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ម្នាលនាងតាំងឡាយ
ពួកនាងព្រមព្រៀងគ្នាហើយឬ ។ ពួកកិកុ្ខនីតបថា ព្រមព្រៀងគ្នា
ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ព្រះចូឡបន្ថកសួរថា ម្នាលនាងតាំងឡាយ
គរុធម៌ ៨ ចាំស្ទាត់ហើយឬ ។ ពួកកិកុ្ខនីតបថា ចាំស្ទាត់ហើយ លោក
ម្ចាស់ ។ ព្រះចូឡបន្ថកប្រាប់ថា ម្នាលនាងតាំងឡាយ នេះហើយជាឧភ-
ហើយបានពោលនូវទាននេះដដែលថា

អដ្ឋិកេតសោ អប្បមជ្ជតោ
មុនិនោ មោនបថេសុសិក្ខតោ
សោកា ន ភវន្តិ តាទិនោ
ឧបសន្តស្ស សទា សតីមតោតិ ។

[๔๓] តិក្ខិន្ទិយោ ឃវមាហំសុ ន្តុ អវេច្ចប្បា ឧធានំ អជ្ជ ឯវនោ ឥទ្ធោ ភវិស្សតិ តញ្ញេវធានំ ឧធានំ អយ្យោ ច្ចុទ្បបន្នតោ បុនប្បុនំ កណិស្ស-តីតិ ។ អស្សោសិ ខោ អាយស្មា ច្ចុទ្បបន្នតោ តាសំ តិក្ខិន្ទិនំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ អាយស្មា ច្ចុទ្បបន្នតោ វេហាសំ អព្ភុក្កុជ្ជ អាកាសេ អន្តលិក្ខេ ចង្កមតិបិ តិដ្ឋតិបិ និសីទតិបិ សេយ្យំបិ កប្បេតិ ច្ចុមាយតិបិ បជ្ជលតិបិ អន្តរធាយតិបិ តញ្ញេវ ឧធានំ កណាតិ អញ្ញាញ្ច ពហុំ ពុទ្ធវចនំ ។ តិក្ខិន្ទិយោ ឃវមាហំសុ អច្ចរិយំ វត ភោ អព្ភុតំ វត ភោ ន វត នោ ឥតោ បុព្វេ ឯវនោ ឃវំ ឥទ្ធោ ភូតបុព្វោ យថា អយ្យស្ស ច្ចុទ្បបន្តកស្សាតិ ។ អថខោ អាយស្មា

សេចក្តីសោកតាំងឡាយ រមែងមិនមានដល់មុនីដែលមាន
អធិចិត្តមិនច្របូកច្របល់ សិក្សានៅក្នុងផ្លូវនៃមោនធម៌ (គឺអរហត្ត-
ញ្ញាណ) មិនញាប់ញ័រ (ដោយលោកធម៌) មាន
ចិត្តស្ងប់ (ចាកកិលេស) តែងមានស្មារតី ជានិច្ច ។

(៤៣) កិកុនីតាំងឡាយ ចូរនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា យើងតាំង
ឡាយបាននិយាយគ្នាតុកមកហើយថា វេលាថ្ងៃនេះនុ៎ះគង់នឹងមិន
សម្រេចបរិបូណ៌ទេ លោកម្ចាស់ចូឡបន្ថក គង់នឹងពោលនូវខុទានោះ
ឯងដដែលក្នុងកាលឥឡូវហ្នឹង ។ ព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុបានស្តាប់
ពាក្យនិយាយចរចានេះរបស់កិកុនីតាំងឡាយនោះហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុហោះទៅកាន់វិហាសស្ថានហើយចង្ក្រមខ្លះ ឈរ
ខ្លះ អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ បង្ហុយផ្សែងខ្លះ បញ្ចេញភ្លើងខ្លះ បំបាត់
ខ្លួនទៅខ្លះ ហើយពោលខុទាននោះទៀតផងនឹងពុទ្ធវចនៈដទៃជាច្រើនផង
ឮដ៏អាកាសរាល់ទេ ។ កិកុនីតាំងឡាយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្នាលគ្នាយើងតាំងឡាយ សេចក្តីអស្ចារ្យ (នេះ) ចំឡែកពេកណាស់
ម្នាលគ្នាយើងតាំងឡាយ ហេតុមិនធ្លាប់កើត ។ ហើយ នុ៎ះដែល
សម្រេចបរិបូណ៌ ដូចជានុ៎ះរបស់លោកម្ចាស់ចូឡបន្ថកយ៉ាងនេះ កាលពី
ដើមយើងមិនធ្លាប់បាន (ស្តាប់) ទេ ។ លំដាប់នោះព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ

ฉพฺพคฺคิยา ตา กิกฺขุนิโย ยาว สมนุภาสนา ปฏิ-
นิวตฺตา อุโปสเถ กยิมาเน กุปิตา อนตฺตมนา ฯ อถ โข
ตา กิกฺขุนิโย อนาทริยา อปฺปติกาเร ปหิเณยฺยุ วิสฺสา-
สกาลสฺมึ อนาปตฺติ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ อโถปิ ตาทิโน ๔มา กิกฺขุนิโย
อาภเม กิกฺขเว สงฺฆึ วิสฺสาย ๔ปาทิ อนาปตฺติ ปา-
จิตฺติยสฺสาติ ฯ อเสฺสสุ โข กิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ
อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต กิกฺขู
อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถญฺหิ นาม อายสฺมา ฉพฺพคฺคิโย อตฺตฺถเต
สุวิเย กิกฺขุนิโย ปฏิสฺสาเตติ ฯเป ฯ สจฺจํ
กิร ตุมฺเห ฉพฺพคฺคิย อตฺตฺถเต สุวิเย กิกฺขุนิโย
ปฏิสฺสาเถติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถญฺหิ นาม ตุมฺเห ฉพฺพคฺคิย
อตฺตฺถเต สุวิเย กิกฺขุนิโย ปฏิสฺสาเถ เนตํ
ฉพฺพคฺคิย อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ฯเป ฯ

ប្រដៅកិក្ខុនីអម្បាលនោះដរាបដល់យប់ ហើយបញ្ជូនទៅវិញថា ម្នាលនាង
ចាំង ឯង ចូរទៅចុះ ។ លុះនោះទ្វារនគរគេបិទហើយ កិក្ខុនីចាំង
នោះក៏ទៅខាងក្រៅនគរ លុះព្រឹកឡើងទើបចូលទៅកាន់នគរ ។ មនុស្ស
ចាំង ឯង ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុនីចាំង ឯងនេះ
មិនមែនជាព្រហ្មចារិនី (មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ) ទេ នៅជាមួយនឹងកិក្ខុ
ចាំង ឯងក្នុងអារាមហើយទើបតែចូលមកកាន់នគរក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។
កិក្ខុចាំង ឯង ឮពាក្យមនុស្សអម្បាលនោះ ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុចាំង ឯង ណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ កិក្ខុចាំង ឯងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ចូរឯ-
បន្តកៈដ៏មានអាយុ កាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយមិនគួរនឹងទៅប្រដៅ
កិក្ខុនីចាំង ឯង ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
ចូរឯបន្តកៈ ឮថា កាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ អ្នកឯងទៅប្រដៅ កិក្ខុនី
ចាំង ឯង ពិតមែនឬ ។ ព្រះចូរឯបន្តកៈដ៏មានអាយុទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាជ្រាបពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស
ថា ម្នាលចូរឯបន្តកៈ កាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតទៅហើយ អ្នកឯងមិនគួរ
នឹងទៅប្រដៅកិក្ខុនីចាំង ឯង ទេ ម្នាលចូរឯបន្តកៈ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ
មិនទាំងឲ្យជ្រះថ្លា ដល់បុគ្គលចាំង ឯង ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។

ฆาฏฺฏ ปน กิกฺกาเร ส่มึ สิกฺขาปทํ ฐเปสฺสามีติ สมฺมาปิ เจ กิกฺกุ อกปฺปิเย กิกฺกุธิยา ฐาเปยฺย ทาตพฺพนฺติ ฯ

(๔๘) สมฺมาติ ชาน ญตฺติจตุตฺเถน กมฺเมน สมฺมา ฯ อกปฺปิเยติ อกเต สุวิเย ฯ กิกฺกุธิยาติ ชาน อกาสาเปฺย อุปสมฺปนฺนา ฯ ฐาเปยฺยาติ อฏฺฐหิ ก กรุณาหิ อญฺญตร ก ฐาเน ฐาเปตพฺพนฺติ อาปตฺติ ทาตพฺพนฺติ สฺญาย ฯ

(๔๙) อกปฺปิเย อกปฺปิยสฺญี ฐาเปติ อาปตฺติ ทาตพฺพสฺส ฯ อกปฺปิเย วิมติโก ฐาเปติ อาปตฺติ ทาตพฺพสฺส ฯ อกปฺปิเย กปฺปิยสฺญี ฐาเปติ อาปตฺติ ทาตพฺพสฺส ฯ กปฺปิเย อุปสมฺปนฺนํ[๑] ฐาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กปฺปิเย อกปฺปิยสฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กปฺปิเย วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กปฺปิเย กปฺปิยสฺญี อนาปตฺติ ฯ

๑ ยตฺถ ปน เอกจฺเจ อุปสมฺปนฺนา นตฺถิ ตตฺถปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺเสว ทิสฺสติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបើខុកជាសង្ឃ ចានសន្ទុតហើយ កាលបើព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយទៅប្រជៅពួកភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៤៤) ដែលហៅថា សង្ឃចានសន្ទុតនោះ គឺសង្ឃសន្ទុតដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ សេចក្តីថា ព្រះអាទិត្យលិចចុះហើយ ។ ពួកស្រីដែលចានឧបសម្បទាកុងដំនុំសង្ឃពីរចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ប្រជៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុប្រជៅភិក្ខុនីដោយគរុធម៌ ៨ ក្តី ដោយធម៌ដទៃក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៤៥) ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា អស្តង្គតមែនហើយទៅប្រជៅ(ភិក្ខុនី)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទៅប្រជៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់អស្តង្គត ហើយទៅប្រជៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុប្រជៅភិក្ខុនីដែលឧបសម្បទាហើយកុងដំនុំសង្ឃមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្តង្គត ភិក្ខុសំគាល់ថាអស្តង្គតហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្តង្គត ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្តង្គត ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់អស្តង្គត មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៤៦) អនាបត្តិ ទុន្នេសំ នេន្តោ បរិបុច្ឆំ នេន្តោ ទិសាវេហិ អយ្យាតិ វុច្ចមានោ ទិសាវេតិ បញ្ហំ បុច្ឆតិ បញ្ហំ បុដ្ឋោ កថេតិ អញ្ញស្សត្ថាយ កណន្តំ តិក្ខិនិយោ សុណន្តិ សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ចាប់ពីយកណ្ឌ ឧភយវិភង្គ សិក្ខាបទទី ២ អនាបត្តិ

(៤៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលសំដែងនូវជាលីនៃគុរុធម្មិ ជ្រាប ដល់កិក្ខុដែលសំដែងនូវអដ្ឋកថានៃគុរុធម្មិ ជ្រាប ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីពោលថា លោកម្ចាស់ចូរសូត្រទៅកិក្ខុក៏សូត្រ ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីសូត្រស្តាប់ហើយឆ្លើយដោះ ដល់កិក្ខុដែលសំដែងធម៌ឲ្យអ្នកដទៃស្តាប់ ហើយកិក្ខុនីចូលស្តាប់ផង ដល់កិក្ខុប្រដៅធម៌ដល់សិក្ខមានាឬដល់សាមណេរី ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទំ

[៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តិ ។ ភិក្ខុនិយោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ឯតទវោចុំ ឯថ អយ្យេ ឱវទថ អនុសាសថាតិ ។ យម្បិ[1] មយំ អយ្យេ ភគ្គេយ្យាម ឱវាទស្ស ការណា អយ្យា ឆព្ពគ្គិយា ឥតោ អម្ហេ ឱវទន្តីតិ ។ ភិក្ខុនិយោ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តីតិ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ

---

1 ម.ម. យំ ហិ ។

សិក្ខាបទទី៣

(៤៧) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅទៀគា-
ធាភម ជិតក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនឈ្មោះសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង
ធម្មគុយ្ហកិក្ខុតាំងឡាយ ចូលទៅកាន់លំនៅរបស់កិក្ខុនី ហើយប្រដៅធម្ម-
គុយ្ហកិក្ខុនីតាំងឡាយ ។ កិក្ខុនីតាំងឡាយបានន័យាយបបួលធម្មគុយ្ហកិក្ខុ-
នីយ៉ាងនេះថា ម្នាលនាងតាំងឡាយ ពួកនាងចូរមក យើងនឹងទៅទួល
ទុរាទ (ជាមួយគ្នា) ។ ធម្មគុយ្ហកិក្ខុនីនិយាយថា ម្នាលនាងតាំងឡាយ
យើងតាំងឡាយ នាំគ្នាទៅព្រោះហេតុនៃទុរាទធ្វើអ្វី ដ្បិតធម្មគុយ្ហកិក្ខុជា
ម្ចាស់តាំងឡាយមកប្រដៅពួកយើងក្នុងលំនៅនេះហើយ ។ កិក្ខុនីតាំង
ឡាយនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកធម្មគុយ្ហកិក្ខុមិនគួរ
នឹងចូលដល់លំនៅកិក្ខុនីហើយប្រដៅកិក្ខុនីតាំងឡាយទេ ។ លំដាប់នោះ
កិក្ខុនីអម្ប្រាលនោះ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់កិក្ខុតាំងឡាយ ។ កិក្ខុតាំងឡាយ
ណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកធម្មគុយ្ហកិក្ខុ មិនគួរចូល
ដល់លំនៅរបស់កិក្ខុនី ហើយប្រដៅកិក្ខុនី ។ បេ ។ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ឮថា អ្នកតាំងឡាយ

ตุมฺเห กิกฺขเว กิกฺขนฺตูปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา กิกฺขนิโย โอวทถาติ ฯ สงฺโฆ ภควาติ ฯ กิสฺมาหิ พุทฺธา ภควา กงฺขํ หิ ฉาย ตุมฺเห เหฬิยปุริสา กิกฺขนฺตูปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา กิกฺขนิโย ปิโอทิสฺสนฺ เนตํ เหฬิยปุริสา อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ฯเป ฯ ฬหญฺจ กิกฺขเว ฬมิ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ เย ปน กิกฺขู กิกฺขนฺตูปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา กิกฺขนิโย ปิโอเสยฺยาถ ฉาจิตฺติยนฺติ ฯ ฬหญฺจิทํ ภควตา กิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ เหาติ ฯ

[๘๘] เตน เขา ปน สมเยน มหาปชาปติ เคาตมี กิลาตา เหาติ ฯ เถรา กิกฺขู เยน มหาปชาปติ เคาตมี เตนุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา มหาปชาปตึ เคาตมึ ฬตทเวาจุ กจฺจิ เต เคาตมิ จมนียํ กจฺจิ ยาปนียนฺติ ฯ น เม อยฺยา

ประเวณีกับภิกษุณีทำอย่างนี้ลงไปจนถึงเข้าสู่ที่ลับ มีหรือไม่ ฯ พวกเธอทูลตอบว่า มีจริงพระเจ้าข้า ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนโมฆบุรุษทั้งหลาย พวกเธอไม่ควรทำอย่างนี้ ไม่ควรทำประเวณีกับภิกษุณี ไม่ควรทำจนถึงเข้าสู่ที่ลับ ดูก่อนโมฆบุรุษทั้งหลาย การกระทำของพวกเธอนี้ ไม่ทำให้ผู้ที่ยังไม่เลื่อมใสเลื่อมใสก็หาไม่ ฯ เป ฯ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงประกาศสิกขาบทนี้แก่ภิกษุทั้งหลายอย่างนี้ว่า ภิกษุณีใดเข้าสู่ที่ลับ ประเวณีกับภิกษุณีทำอย่างนี้ ภิกษุณีนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงบัญญัติสิกขาบทนี้แก่ภิกษุณีทั้งหลายอย่างนี้แล ฯ

(๔๘) สมัยนั้นแล ภิกษุณีชื่อว่าโคตมีกีกุฏีมีชู้ ฯ กีกุฏาเวรีทำอย่างนี้ลงไป ภิกษุณีโคตมีกีกุฏีเข้าสู่ที่ลับกับภิกษุณีชื่อว่าโคตมีกีกุฏีนั้นแล้วเข้าไปแล้ว ได้กล่าวกับภิกษุณีโคตมีกีกุฏีนั้นอย่างนี้ว่า ดูก่อนพระนางโคตมี ท่านจงให้ของเคี้ยวของฉันแก่ดิฉันบ้าง ดิฉันจักให้ของเคี้ยวของฉันแก่ท่านบ้าง ฯ ภิกษุณีโคตมีกีกุฏีกล่าวตอบว่า ท่านผู้เจริญ ดิฉันให้ของเคี้ยวของฉันแก่ท่านไม่ได้ ดิฉันจักให้ก็ไม่ได้ ฯ

๑มนีย์ ฉ ยาปนีย์ ฯเปฯ ฉฏฺฐิยา ฉฏฺฐึ ฑเสฯ ฯ
ฉ ตาว ภควนฺโต ปญฺญตฺเต ภิกฺขูนฺปสฺสยึ อุปสงฺกมิตฺวา
ภิกฺขูนิยา ฉฏฺฐึ ฑเสตุนฺติ กุกฺกุจฺจายนฺตา ฉ ฑเสฯ-
สุ ฯ อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยึ นิวาเสตฺวา
ปตฺตจีวรมาทาย เยน มหาปชาปติ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ นิ-
สชฺช โข ภควา มหาปชาปตึ เอตทโวจ
กิญฺจิ เต เอโตมิ ๑มนียึ กิญฺจิ ยาปนียนฺติ ฯ ปุพฺเพ
เม ภนฺเต เอกา ภิกฺขู อาคจฺฉา ฉฏฺฐึ ฑเสนฺติ เตน
เม ชาสุ เหเตฺถ ๙ถาติ ๙ถาติ ปน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตนฺติ
กุกฺกุจฺจายนฺตา ฉ ฑเสนฺติ เตน เม ฉ ชาสุ
เหเตฺถติ ฯ อถโข ภควา มหาปชาปตึ เอตโมโตมึ
ฉฏฺฐึยา กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาทเปตฺวา สมุตฺเต-
เชตฺวา สมฺปหึเสตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

ប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ សូមពួកលោកម្ចាស់សំដែងធម៌ឲ្យខាន ។ កិកូទាំងនោះនិយាយថា ម្នាលនាង កិរិយាដែលកិកូចូលមកកាន់លំនៅរបស់កិកូនី ហើយសំដែងធម៌ដល់កិកូនី មិនគួរឡើយ ហើយមានសេចក្តីសង្ស័យ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិនហ៊ានសំដែងធម៌ឡើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្តេកស្បង់ ហើយប្រដាប់ដោយចាត្រទំនឹងចីវរក្នុងវេលាព្រឹក ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់លំនៅរបស់ព្រះមហាបជាបតិគោតមី លុះដល់ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលតែងតាំងទុក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះមហាបជាបតិគោតមីយ៉ាងនេះថា ព្រះនាងគោតមី សរីរយន្ត ព្រះនាងល្មមអត់ទ្រាំបានដែរឬ ល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលដែរឬ ។ ព្រះនាងទូលតបថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលមុនកិកូជាថេរៈទាំងឡាយ មកសំដែងធម៌ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ហេតុនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីសប្បាយ ក៏ឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់ហើយ ព្រោះហេតុនោះ កិកូជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តីខ្វាចក្រែង ទើបមិនហ៊ានសំដែង សេចក្តីមិនសប្បាយមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះហេតុនោះឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះមហាបជាបតិគោតមីឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។

อชฺเฌวาติ ตสฺมึ ฉนฺนาเน ตสฺมึ ปการณา ฉฑฺเฑตฺวา กิจฺจ กตฺวา กิจฺเจ อามนฺเตสิ อนุชานามิ กิจฺจเวยฺยาวฏิกสฺสาติ อุปสงฺกมิตฺวา กิลนฺโต กิจฺจนฺติ ตุมฺหากนฺติ ฆรทฺวาเร ปน กิจฺจเวยฺยาวฏิกสฺส สนฺติกาปนตฺถ อุทฺทิสฺเสยฺยาติ ยาย ปน กิจฺเจ กิจฺจวฺยาวฏิกสฺสาติ อุปสงฺกมิตฺวา กิจฺจนิยา ปุจฺฉิตพฺพาย อญฺญตฺร สมยา ฉาจิตฺตุยฺยานสฺส ตตฺถาย สมยา กิลนฺโต ปนาติ กิจฺจนฺติ อยเมตฺถ สมยาติ ฯ

(๔๙) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเปฯ กิจฺจนฺติ ฯเปฯ อยมิธ สมฺเป อตฺถ อาทิปฺปโภ กิจฺจนฺติ ฯ กิจฺจวฺยาวฏิกสฺสาติ[1] นาม ยตฺถ กิจฺจนิยา ปกาเรตพฺพา วิสฺสฏฺฐิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวาติ ตตฺถ คนฺตฺวา ฯ กิจฺจนิยา นาม ปุคฺคลสฺส อุปสมฺปนฺนา ฯ ฆร-ทฺวารนฺติ อนฺตมโส กรุณฺฑมฺปิ ฆรนฺติ อาปตฺติ ฉาจิตฺตุ-ยสฺส ฯ อญฺญตฺร สมยาติ ปหิตฺวา สมยึ ฯ กิลนฺโต นาม กิจฺจนิ น สกฺโกติ ปุคฺคลาย วา สนฺติกาย วา กาตุ ฯ

---

๑ กิจฺจวฺยาวฏิกสฺสาติปิ ปาโฐ ฯ

ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម្មីកថា ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅភិក្ខុនីដែលមានជម្ងឺបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ចូលដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺភិក្ខុនីមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๔๙) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិតកណ្ឌ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅក្នុងទីណា សូម្បីអស់រាត្រី ១ ទីនោះហៅថាទីនៅរបស់ភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ចូលដល់ គឺទៅក្នុងទីនោះ ។ ពួកស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទា ក្នុងសង្ឃពីរចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ប្រដៅ គឺភិក្ខុប្រដៅដោយគរុធម៌ ៨ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុនីមិនអាចទៅទទួលនូវទប្ចទៅនៅរួមសង្ឃកម្មបាន ហៅថាមានជម្ងឺ ។

(៥០) ឧបសម្បជ្ជាយ ឧបសម្បន្នសញ្ញី កំកុន្ធូប-
ស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា អញ្ញត្រ សមយា ឆារត្តំ អាបត្តិ
ចាតិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បជ្ជាយ វេមតិកោ កំកុន្ធូបស្ស-
យំ ឧបសង្កមិត្វា អញ្ញត្រ សមយា ឆារត្តំ អាបត្តិ
ចាតិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បជ្ជាយ អនុបសម្បន្នសញ្ញី
កំកុន្ធូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា អញ្ញត្រ សមយា ឆារត្តំ
អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ អញ្ញេន ឧម្មេន ឆារត្តំ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្បន្នំ ឆារត្តំ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បជ្ជាយ ឧបសម្បន្នសញ្ញី
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បជ្ជាយ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បជ្ជាយ អនុបសម្បន្ន-
សញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๕๐) ภิกษุสำคัญภิกษุที่ได้อุปสมบทแล้วว่าได้อุปสมบทมิได้ แล้วจูงเข้าไปสู่ที่ใกล้ที่อยู่ของภิกษุนั้นแล้วปลงลง ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะพยายามเป็นเหตุ ๆ ภิกษุสงสัยในภิกษุที่ได้อุปสมบทแล้ว จูงเข้าไปสู่ที่ใกล้ที่อยู่ของภิกษุนั้น แล้วปลงลง ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะพยายามเป็นเหตุ ๆ ภิกษุที่ได้อุปสมบทแล้ว ภิกษุสำคัญว่ายังมิได้อุปสมบท จูงเข้าไปสู่ที่ใกล้ที่อยู่ของภิกษุนั้น แล้วปลงลง ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะพยายามเป็นเหตุ ๆ ภิกษุปลงภิกษุนั้นด้วยอาการมิใช่กิริยา (เว้นจากกายกรรม) ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุปลงภิกษุที่ได้อุปสมบทในสงฆ์ฝ่ายเดียวกันบางพวก ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสำคัญในสตรีที่ยังมิได้อุปสมบทว่าได้อุปสมบทแล้ว ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสงสัยในสตรีที่ยังมิได้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสำคัญในสตรีที่ยังมิได้อุปสมบท ว่ายังมิได้อุปสมบทแล้ว ไม่ต้องอาบัติอะไร ๆ

ปาจิตฺติยกณฺฑ ฆฏาทิวคฺคสฺส ตติยสิกฺขาปทสฺส អនាបត្តិវារោ

(๕๑) អនាបត្តិ សមយេ ឧទ្ទេសំ ទេន្តោ បរិបុច្ឆំ ទេន្តោ ឯសាវេហិ អយ្យាតិ វុច្ចមានោ ឯសាវេតិ បញ្ហំ បុច្ឆតិ បញ្ហំ បុដ្ឋោ កថេតិ អញ្ញស្សត្ថាយ កណាទ្ធំ កិក្ខនិយោ សុណន្តិ សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

តតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ปาจิตตียกณฺฑ ฉฏฺฐวคฺค สิกฺขาปทที่ ๓ ภิกฺขุนีอเจลกวคฺค

(๕๑) อาปตฺติ มิ น มานฺ ติ ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล ปะ เว ภิกฺขุ นี กฺขณ สะ มัย ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล สะ เว ธา ทุ นี ยะ คุ ณะ มิ ปุ ปี ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล สะ เว ธา อะ ภู ตะ นี ยะ คุ ณะ มิ ปุ ปี ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล ภิ กฺขุ นี โค จะ ติ ยา โล กะ ธา ตุ สุ ตฺ ตะ เว ภิกฺขุ นี กฺขุ ที่ ล ภิ กฺขุ นี สุ ตฺ ตะ ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล ภิ กฺขุ นี สุ ตฺ ตะ สะ มา นะ ปะ ยา ติ ยา ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล สะ เว ธา ธะ มิ ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล ปะ เว ภิกฺขุ นี ธะ มิ ดล่ะ สิกฺขา ปะ จฺ จะ กฺขา นะ สา มะ ณี ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล ปะ ติ ปุ ปะ ดล่ะ ภิกฺขุ ที่ ล ปะ ติ ปุ ปะ ปา ตุ ภา วา นะ ปะ ยา ติ ยา ฯ

สิกฺขาปทที่ ๓ จบ ฯ

បត្តុទ្ធសិក្ខាបទំ

[៥២] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា ឧបវទន្តា ឧជ្ឈាបេន្តា ខិយ្យន្តា វិបាចេន្តា ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលាន-ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ នវកាបិ ភិក្ខូ ឯវំ វទេន្តិ(១) ន តាវាហំ ភគិនិយោ ថេរេ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិស្សាមិ អាមិសហេតុ ថេរេ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឯវមាហំសុ ឥយញ្ហិ នាម ថេរេ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិស្សតិ ឧជ្ឈាបេស្សតិ ខិយ្យិស្សតិ វិបាចេស្សតិ កថំ ហិ នាម នវកាបិ ភិក្ខូ ឯវំ វក្ខន្តិ ន តាវាហំ ភគិនិយោ ថេរេ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិស្សាមិ អាមិសហេតុ ថេរេ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ឯវំ វទេថ ន តាវាហំ ភគិនិ-យោ ឱវទិស្សាមិ អាមិសហេតុ ថេរេ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ

---

១ ម. ម. វទន្តិ ។

សិក្ខាបទ ទី ៤

(៥៤) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កិកុជាថេរៈតាំង
ឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី តែងបានន្ទូវចីវរ ចំណាប់ផាត សេនាសនៈនឹងភេ-
សជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ និយាយគ្នាយ៉ាង
នេះថា កិកុជាថេរៈតាំងឡាយ មិនសូវយកចិត្តទុកជាក់ទឹងប្រឿនប្រដៅ
ពួកភិក្ខុនីឡើយ កិកុជាថេរៈតាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែ
អាមិស ។ កិកុតាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
កិកុតាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ថ្លីឡើយ ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមកនិយាយយ៉ាងនេះថា កិកុជាថេរៈតាំងឡាយមិនសូវយកចិត្ត
ទុកជាក់ទឹងប្រដៅពួកភិក្ខុនីឡើយ កិកុជាថេរៈតាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី
ព្រោះហេតុតែអាមិស ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
កិកុតាំងឡាយ ឮថាអ្នកតាំងឡាយនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា កិកុជាថេរៈតាំង
ឡាយមិនសូវយកចិត្តទុកជាក់ទឹងប្រឿនប្រដៅពួកភិក្ខុនីប៉ុន្មានទេ កិកុជា
ថេរៈតាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិសពិតមែនឬ ។

ឧវាទន្តីតិ ។ សង្ឃំ ភេតុកាតិ ។ កិំ ហេតា ពុទ្ធោ ភេតុកាកមំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ឯវំ វក្ខថ ន ពហុកតា ថេរា តិក្ខា តិក្ខិនិយោ ឧវាទិតុំ អាមិសហេតុ ថេរា តិក្ខា តិក្ខិនិយោ ឧវាទន្តីតិ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន តិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អាមិសហេតុ តិក្ខា តិក្ខិនិយោ ឧវាទន្តីតិ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៥៣) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ តិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខូតិ ។ អាមិសហេតូតិ ចីវរហេតុ បិណ្ឌបាតហេតុ សេនាសនហេតុ តំលាភប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារហេតុ សក្ការហេតុ គរុការហេតុ មានហេតុ វន្ទនហេតុ បូជនហេតុ ។

(៥៤) ឯវំ វទេយ្យាតិ ឧបសម្បន្នំ សង្ឃេន សម្មតំ តិក្ខុនោវាទកំ អាឡ្ហំ កត្តុកាមោ អយំ កត្តុកាមោ មង្កុកត្តុកាមោ ឯវំ វទេតិ ចីវរហេតុ

ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុពួលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ក៏ថ្វីខ្សោយ ពួកអ្នកឯងមកពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រែនប្រែជៅពួកភិក្ខុនីខ្សោយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយប្រែជៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិស នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងខ្សែងន្ធវត្តសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយប្រែជៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៥៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកង្ខសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ព្រោះហេតុតែអាមិស សេចក្តីថា ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីពាប់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា ។

(៥៤) ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា ភិក្ខុណាថ្លែងដើម្បីនឹងធ្វើនូវពាក្យដំនៀល ថ្លែងដើម្បីនឹងធ្វើបង្អាប់យស ថ្លែងដើម្បីនឹងធ្វើនូវសេចក្តីបង្អាប់បង្អោន ចំពោះឧបសម្បន្នដែលសង្ឃសន្មត

บิณฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ สกฺการเหตุ ครุกรณเหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปูชนเหตุ ฉินฺทติ ภินฺทติ กนฺตติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๙๕) ธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺญี ฉินฺทติ เฉทเน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม วิมติโก ฉินฺทติ เฉทเน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺญี ฉินฺทติ เฉทเน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๙๖) อุปสมฺปนฺโน สเจฺจน อสมฺมตํ ภิกฺขุโนวาทกํ อาณตฺติ กตฺตุกามา อยเมว กตฺตุกามา มญฺตุกตฺตุกามา ฉินฺทติ เฉทเน ปาจิตฺติยเหตุ ปิณฺฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ สกฺการเหตุ ครุกรณเหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปูชนเหตุ ฉินฺทติ ภินฺทติ กนฺตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๙๗) อนุปสมฺปนฺโน สเจฺจน สมฺมตํ วา อสมฺมตํ วา ภิกฺขุโนวาทกํ อาณตฺติ กตฺตุกามา อยเมว กตฺตุกามา มญฺตุกตฺตุกามา ฉินฺทติ เฉทเน ปาจิตฺติยเหตุ

ឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយថា កិក្ខុប្រដៅកិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គេសង្ឃបវិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๕๕) កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មជាធម៌ កិក្ខុសង្ស័យ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនមែនជាធម៌វិញ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๕๖) កិក្ខុណា ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវពាក្យដំនៀល ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើបង្អាប់យស ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីបង្អាប់បង្អោនចំពោះឧបសម្បន្នដែលសង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយថា កិក្ខុប្រដៅកិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គេសង្ឃបវិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๕๗) កិក្ខុណា ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវពាក្យដំនៀល ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើបង្អាប់យស ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីបង្អាប់បង្អោនចំពោះអនុបសម្បន្នបុគ្គលដែលសង្ឃសន្មតក្តី មិនបានសន្មតក្តី ឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី

ปิณฺฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ สกฺการเหตุ ครุกาเรหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปูชนเหตุ ปุพฺพตีตา กณาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๕๘) อุปฺปกฺกาย อุปฺปกฺกสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุปฺปกฺกาย วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุปฺปกฺกาย อนุปฺปกฺกสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๕๙) อนาปตฺติ ปกติยา จีวรเหตุ ปิณฺฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ สกฺการเหตุ ครุกาเรหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปูชนเหตุ ปุพฺพตีตา กณาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា កិក្ខុប្រែជាកិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គេលក់ឆ្លងបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីកាន់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๕๘) កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនមែនជាធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๕๙) អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលពោលចំពោះកិក្ខុផង់គ្នាដែលជាអ្នកប្រែជាកិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គេលក់ឆ្លងបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីកាន់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជាដោយប្រតិកម្ម ដល់កិក្ខុធម្ម ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๔ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

[៦០] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អញ្ញតរិស្សា វិសិខាយ បិណ្ឌាយ ចរតិ ។ អញ្ញតរាបិ ភិក្ខុនី តស្សា វិសិខាយ បិណ្ឌាយ ចរតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុនឹ ឯតទវោច កច្ចិ ភគិនិ អមុកស្មឹ ឱកាសេ ភិក្ខា ទីយតីតិ ។ សាបិ ឣមាយា កច្ចិ អយ្យ អមុកស្មឹ ឱកាសេ ភិក្ខា ទីយតីតិ ។ តេ អភិណ្ហទស្សនេន សន្ថិដ្ឋា អហោសុំ ។ តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ចីវរំ កាឝិយតិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនី ឯកំនំ កត្វា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតំ ខោ តំ ភិក្ខុនឹ សោ ភិក្ខុ ឯតទវោច អយំ មេ ភគិនិ ចីវរប្បដិវិសោ សាធិយិស្សតីតិ ។ អាម អយ្យ

សិក្ខាបទទី ៥

(៦០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបគ្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត តាមផ្លូវឬច្រកមួយ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ មានភិក្ខុនីមួយរូបទៀតក៏គ្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតតាមផ្លូវឬច្រកនោះដែរ ។ ទើបភិក្ខុនោះនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលនាង នាងចូរទៅកន្លែងទុកាសឯណោះ គេប្រគេនភិក្ខា ។ ឯភិក្ខុនីនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ចូរទៅកន្លែងទុកាសឯណោះចុះ គេប្រគេនចង្ហាន់ ។ ភិក្ខុនីនឹងភិក្ខុនីនោះបានស្គាល់គ្នា ព្រោះបានឃើញគ្នាញឹកញាយ ។ គ្រានោះឯង សង្ឃកំពុងចែកចីវរគ្នា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះកាលទៅទទួលខ្លាទក៏ចូលទៅកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះហើយបានឋិតនៅកន្លែងដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុនីដែលឋិតនៅកន្លែងដ៏សមគួរនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលនាង ចំណែកចីវរនេះរបស់យើង នាងនឹងត្រៃការដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនីនោះឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់

ทุฏฺฐุลฺลวาจาย ฯ อชฺเฌ สมฺปชานมุสาวาเท ปาจิตฺติยนฺติ อิทเมตฺถ ปาฬิมุตฺตกวินิจฺฉโย ฯ

๑๐๑. ตตฺถ ทุฏฺฐุลฺลวาจาติ ทุฏฺฐุ อลฺลวาจา ฯ ทุฏฺฐุ นาม ยา วาจา ปรสฺส อนตฺถาวหตาย ทุฏฺฐา ฯ อลฺลวาจา นาม ยา วาจา ปรสฺส อนตฺถาวหตาย อลฺลา ฯ ทุฏฺฐุ วา โหตุ อลฺลวาจา วา ฯ ยา ตาย ภิกฺขุนิยา ปฐมาปตฺติกิเลสวเสน ปฐมปาราชิกวตฺถุสฺมึ วา ทุติยปาราชิกวตฺถุสฺมึ วา ปาราชิกวตฺถุสฺมึ ปาราชิกาปตฺติยา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตาปตฺติยา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตาปตฺติสามนฺตา วา ปาราชิกาปตฺติสามนฺต

ខ្ញុំក៏ណា មានចីវរចាស់ហើយ ។ កិក្ខុនោះឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីនោះ ។ ចំណែកកិក្ខុនោះជាអ្នកមានចីវរទុព្វលភាព ។ កិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយនឹងកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរធ្វើចីវរបស់អ្នកក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ កិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនសមគួរនឹងឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនី ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលតបថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ កិក្ខុនីនោះជាញាតិរបស់អ្នកឯងឬមិនមែនញាតិទេ ។ កិក្ខុនោះទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប កិក្ខុនីនោះមិនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា នែមោឃបុរស ប្រុសមិនមែនជាញាតិ រមែងមិនដឹងនូវកម្មដ៏សមគួរឬមិនសមគួរ ល្អិតល្អះឬមិនល្អិតល្អះរបស់ស្ត្រីដែលមិនមែនជាញាតិទេ នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីមិនមែនញាតិទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកបុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យចីវរ

ภิกฺขุนิยา จีวรํ ทาตพฺพนฺติ วุตฺตตฺตา ฯ ฉาทนียนฺติ
ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๖๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู กุกฺกุ-
จฺจายนฺตา ภิกฺขุนีนํ จีวรกมฺมกตานิ จีวรานิ น เทนฺติ ฯ ภิกฺขุนิโย
ทุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม อยฺยา
อมฺหากํ จีวรกมฺมกตานิ จีวรานิ น ทสฺสนฺตีติ ฯ อาสฺโสสุ
โข ภิกฺขู เตสํ ภิกฺขุนีนํ ทุชฺฌายนฺตีนํ ขียนฺตีนํ
วิปาเจนฺตีนํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุํ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ
ปกรณเ ธมฺมึ กถญฺ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุ-
ชานามิ ภิกฺขเว ปญฺจนฺนํ จีวรกมฺมกตานิ ทาตุ ภิกฺขุสฺส
ภิกฺขุนิยา สิกฺขมานาย สามเณรสฺส สามเณ-
ริยา อนุชานามิ ภิกฺขเว เอเตสํ ปญฺจนฺนํ จีวรกมฺมกตานิ
ทาตุ ฉาฑฺเฑตุ ปน ภิกฺขเว เอตฺถ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ
เย ปน ภิกฺขู อญฺญาตกาย ภิกฺขุนิยา จีวรานิ ทเตฺวยฺย
อญฺญตฺร จีวรกาลา จีวรปฏิยนฺติ ฯ

ដល់កិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៦១) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានផ្ទះផ្លូវចីវរនឹងកិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុនីនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនសមបីនឹងមិនហ៊ានផ្ទះផ្លូវចីវរនឹងពួកយើងសោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកកិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាហើយទ្រង់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុផ្ទះផ្លូវចីវរនឹងសហធម្មិកទាំង ៥ គឺ កិក្ខុ ១ កិក្ខុនី ១ សិក្ខមានា ១ សាមណេរ ១ សាមណេរី ១ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុផ្ទះផ្លូវចីវរនឹងសហធម្មិកទាំង ៥ នេះចុះ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។

[๖๒] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯเปฯ ភិក្ខូតិ ฯเปฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ฯ អញ្ញាតិកា នាម មាតិតោ ឯ បិតិតោ ឯ យាវ សត្តមា បិតាមហយុគា អសម្ពន្ធា[๑] ฯ ភិក្ខុនិ នាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ฯ ចីវរំ នាម ឆឌ្ឌនីយំ ចីវរានំ អញ្ញតរំ ចីវរំ វិកប្បនុបគំ បច្ឆិមំ[๒] ฯ អញ្ញត្រ ចារិត្តកាតិ ឋបេត្វា ចារិត្តកំ ឧទេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ฯ

[๖๓] អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី ចីវរំ ឧទេតំ អញ្ញត្រ ចារិត្តកា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ฯ អញ្ញាតិកាយ វេមតិកោ ចីវរំ ឧទេតំ អញ្ញត្រ ចារិត្តកា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ฯ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី ចីវរំ ឧទេតំ អញ្ញត្រ ចារិត្តកា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ฯ ឯកតោ ឧបសម្បន្នាយ ចីវរំ ឧទេតំ អញ្ញត្រ ចារិត្តកា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី

---

๑ អសម្ពន្ធាតិបិ បាឋោ ទិស្សតិ ฯ ๒ ឧ. វិកប្បនុបគបច្ឆិមំ ฯ

(៦៦) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជតិកណ្ឌ ។ កិក្ខុនីដែលមិនបានសម្ពន្ធជាប់រវ៉ាត់គ្នាមកអំពីចំណែកខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តី ដរាបអំពីគួនៃដីដូនដីតាជាគំរប់ ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយក្នុងសង្ឃពីរចំណែក ហៅថា កិក្ខុនី ។ បណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាងចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតដ៏គួរដល់វិកប្បបាន ហៅថា ចីវរ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា សេចក្តីថា កិក្ខុឲ្យ (ចីវរដល់កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លើកលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។

(៦៧) កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ ហើយឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ កិក្ខុសង្ស័យ ហើយឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ ហើយឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។ កិក្ខុឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាអំពីសង្ឃមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[๖๔] អនាបត្តិ ញាតិកាយ ចារិត្តកំ បរិត្តេន ភ វិបុលំ វិបុលេន ភ បរិត្តំ កិក្ខុនី វិស្សាសំ គណ្ហាតិ តាវកាលិកំ គណ្ហាតិ ចីវរំ បវេត្វា អញ្ញំ បរិក្ខារំ នេតិ សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៦៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីជាញាតិ ដល់កិក្ខុដែលផ្ទះផ្គរចីវរគ្នា ដល់កិក្ខុដែលផ្លាស់យកចីវរមានដំឡៃច្រើនដោយចីវរមានដំឡៃតិច ឬចីវរមានដំឡៃតិចដោយចីវរមានដំឡៃច្រើន ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីកាន់យកចីវរបស់ខ្លួនដោយសេចក្តីសិនេ្នហ ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីកាន់យកចីវរជារបស់ខ្លីគា ដល់កិក្ខុដែលឲ្យបរិក្ខារដទៃវៀរលែងតែចីវរ ដល់កិក្ខុដែលឲ្យចីវរដល់សិក្ខមានាឬដល់សាមណេរី ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(៦៥) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ បង្ហោ ហោតិ ចីវរកម្មំ ការេតុំ ។ អញ្ញតរា កិក្ខុនី យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ ឯតទវោច សាធុ មេ អយ្យោ ចីវរំ សិព្ពេតុ តិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ តស្សា កិក្ខុនិយា ចីវរំ សិព្ពិត្វា សុត្តំ សុបរិកម្មកតំ កត្វា មញ្ជុ បដិភាណចិត្តំ វុដ្ឋាបេត្វា សំហរិត្វា និក្ខិបិ ។ អថខោ សា កិក្ខុនី យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ ឯតទវោច កច្ចំ(1) តេ អយ្ហេ ចីវរន្តិ ។ ហន្ទ កកិនិ ឥមំ ចីវរំ យថាសំហដំ ហរិត្វា និក្ខិបិត្វា យថា កិក្ខុនីសង្ឃោ ចិរំ ធនំ អាគច្ឆតិ តថា ឥមំ ចីវរំ ចារុបិត្វា កិក្ខុនីសង្ឃស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អាគច្ឆាតិ ។ អថខោ សា កិក្ខុនី តំ ចីវរំ

---

1 កត្ថ តេតិបិ ជាយោ ។ ឱ. ម. កហន្តំ ។

សិក្ខាបទទី ៦

(៦៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ទាយិដ៏មានអាយុជាអ្នកប្រសប់ធ្វើចីវរកម្ម ។ មានកិច្ចនីមួយបូចូលទៅកាន់ទីជិតលទាយិដ៏មានអាយុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយនឹងទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ដេរចីវរឲ្យខ្ញុំផង ។ គ្រានោះ ទាយិដ៏មានអាយុក៏ដេរចីវរ ហើយធ្វើកិច្ចជ្រលក់គក់បោកដ៏ល្អរួចធ្វើរួបគំនូរ[1]ត្រង់កណ្តាលចីវរ ស្រេចហើយបរិភុក្តឲ្យកិច្ចនីនោះ ។ គ្រានោះ កិច្ចនីនោះទៅកាន់លំនៅទាយិដ៏មានអាយុ លុះទៅដល់ហើយបាននិយាយនឹងទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចីវរបស់លោកម្ចាស់នោះដូចម្តេចទៅ ។ ទាយិឆ្លើយថា ម្នាលប្អូនស្រី ហ៎ នាងចូរនាំយកចីវរនេះទៅទាំងផ្តត់ហើយទុក កាលណាកិច្ចនីសង្ឃមកទទួលទុកទ ចូរដណ្តប់ចីវរនេះដើរទៅតាមក្រោយ ។

---

១ អដ្ឋកថាថា គួរបង្ហាញបុរសស្ត្រី ធ្វើសណ្ឋានរួមគ្នា មានទាយលាយដោយវត្ថុផ្សេងៗ តាមតំនិតរបស់ខ្លួន ត្រង់កណ្តាលចីវរ ។

យថាសំហដំ ហរិត្វា ឯក្កមន្តំ យថា តក្កមន្តំ សង្ឃស្ស ទុក្ខំ អាគច្ឆតិ តថា តំ ចីវរំ ហរិត្វា តក្កមន្តំ សង្ឃស្ស បដ្ឋាតោ បដ្ឋាតោ អាគច្ឆតិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយត្តំ ខីយត្តំ វិហារចេត្តំ យាវញ្ចិទំ្ធកា ឥមា តក្កមនិយោ ឆុត្តំ-កា អហិវិកាយោ យត្រ ហិ នាម ចីវរេ បដិកា-ណាចិត្តំ វុដ្ឋាបេស្សន្តីតិ ។ តក្កមនិយោ ឃវមាហំសុ កស្សនំ កម្មត្តំ ។ អយ្យស្ស ទុធាយិស្សាតិ ។ យេបិ តេ ជិន្នកា ឆុត្តកា អហិវិកា តេសំបិ ឃវំបំ ន សោភេយ្យ កឹ បន អយ្យស្ស ទុធាយិស្សាតិ ។ អថខោ តា តក្កមនិយោ តក្កមំ ឃតមត្តំ អារោចេសុំ ។ យេ តេ តក្កមំ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយត្តំ ខីយត្តំ វិហារចេត្តំ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ទុធាយិ តក្កមនិយា ចីវរំ សិព្វេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ទុធាយិ តក្កម-និយា ចីវរំ សិព្វេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ ញាតិកា

ภิกฺขุนีสงฺฆ ก็ครั้งนั้นแล ฯ ลำดับนั้น ภิกษุณีนั้นนำจีวรนั้นไปสู่ที่ตำหนักแล้วพับ ครั้งนั้นภิกษุณีสงฆ์มาประชุมกันแล้วขอจีวรนั้นคืนมาแล้วแจกตามลำดับ ฯ ภิกฺขุนีสงฺฆ ก็ครั้งนั้นแล ฯ มนุษย์ทั้งหลายพากันติเตียนโพนทะนา ฯ ภิกษุณีทั้งหลายได้ยินมนุษย์เหล่านั้นติเตียนโพนทะนาอยู่ ฯ ภิกษุณีทั้งหลายได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคได้ตรัสเรื่องนี้เป็นเหตุ เป็นนิทาน ประชุมสงฆ์แล้วทรงสอบถามภิกษุณีทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุณีทั้งหลาย ได้ยินว่าภิกษุณีทั้งหลายรู้อยู่ ฯ ภิกษุณีทั้งหลายได้กราบทูลว่า ได้ยินว่าอย่างนั้นพระเจ้าข้า ฯ พระผู้มีพระภาคได้ตรัสว่า ดูกรภิกษุณีทั้งหลาย ก็

เตน ขฺวายํ อญฺญาตกาติ ฯ อญฺญาตกา ภคินี ฯ อญฺญาตเกหิ เหเตหิ ชาตา ภาตโร วา ภคินิโย วา ปิตุสฺสาปิ มาตุสฺสาปิ ปิตามหสฺสาปิ มาตามหสฺสาปิ ปุตฺตา วา ธีตโร วา ภาตุปุตฺตา วา ภาตุธีตโร วา ภคินิปุตฺตา วา ภคินิธีตโร วา ปุตฺตปุตฺตา วา ปุตฺตธีตโร วา ธีตาปุตฺตา วา ธีตาธีตโร วา ยาว สตฺตมา ปิตามหยุคา อสมฺพนฺธา[๑] ฯ ตาสญฺจ ปิตา วา ปิตามหา วา ปิตุ วา ปิตามหา วา ปิตา วา ปิตามหา วา ภาตา วา ภาตุปุตฺโต วา ภาตุนตฺตา วา ภคินิปุตฺโต วา ภคินินตฺตา วา ปุตฺโต วา นตฺตา วา ธีตาปุตฺโต วา ธีตานตฺตา วา ยาว สตฺตมา ปิตามหยุคา สมฺพนฺธา

របស់អ្នកឯង ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ ខ្ញុំយកកិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា នែមោឃបុរស ប្រុសដែលមិនមែនជាញាតិ រមែងមិនស្គាល់កម្មដ៏សមគួរក្តី មិនសមគួរក្តី កម្មជាទីជ្រះថ្លាក្តី មិនជាទីជ្រះថ្លាក្តី របស់ស្ត្រីដែលមិនមែនជាញាតិទេ នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមគួរនឹងដេរចីវរឲ្យកិក្ខុនីមិនមែនញាតិទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ ដេរឯងឬប្រើគេឲ្យដេរនូវចីវរឲ្យកិក្ខុនីមិនមែនញាតិ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๖๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ កិក្ខុនីដែលមិនបានជាប់តវ៉ាគ្នាមកអំពីចំណែកខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តី ដរាបអំពីគូដំបូនដីតាជាគំរប់ ៧ ហៅថាមិនមែនញាតិ ។ ស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយក្នុងសង្ឃពីចំណែកហៅថា កិក្ខុនី ។ បណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមវៃប្បបាន ហៅថា ចីវរ ។ ពាក្យថា ដេរឯង គឺកិក្ខុដេរដោយខ្លួនឯង

ចាចិត្តិយស្ស ។ សិក្ខាបេយ្យាតំ អញ្ញំ អាណាបេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សកឹ អាណាត្តោ ពហុកំបិ សំវូតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(๖๗) អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី ចីវរំ សំវូតំ វា សិក្ខាបេតំ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ វេមតិកោ ចីវរំ សំវូតំ វា សិក្ខាបេតំ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី ចីវរំ សំវូតំ វា សិក្ខាបេតំ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯកោ ឧបសម្បន្នាយ ចីវរំ សំវូតំ វា សិក្ខាបេតំ វា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๖๘) អនាបត្តិ ញាតិកាយ ចីវរំ បវេច្ឆា អញ្ញំ បរិក្ខារំ សំវូតំ វា សិក្ខាបេតំ វា សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយពាល់ៗផ្លូវម្ភៃ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យដេរ គឺកិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្គាប់តែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់ដេរច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ(តែមួយ) ។

(៦៧) **កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ** កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនញាតិមែន ហើយដេរឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៏ ។ កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដេរឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ ហើយដេរឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុដេរឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរដើម្បីកិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាអំពីសង្ឃតែមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិមែន មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៦៨) អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលដេរចីវរដល់កិក្ខុនីជាញាតិ ដល់កិក្ខុដែលដេរឯង ឬប្រើគេឲ្យដេរនូវបរិក្ខារដទៃក្រៅពីចីវរ (ឲ្យកិក្ខុនី) ឲ្យសិក្ខមានាឬ ឲ្យសាមណេរី ដល់កិក្ខុធត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(៦៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ យថេវ មយំ សម្ប-ដាបតិកា[1] អាហិណ្ឌាម ឯវមេវិមេ សមណា សក្យ-បុត្តិយា ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ អាហិណ្ឌន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភុម្ហេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបន្នថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម

---

១ ឱ. ម. សបដាបតិកា ។

សិក្ខាបទទី ៧

(៦៩) សម័យនោះឯង ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុពាំងឡាយ បបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ។ មនុស្សពាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា យើងពាំងឡាយមានប្តីប្រពន្ធដើរទៅយ៉ាងណា សមណៈពាំងឡាយនេះ ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រដើរទៅមួយអន្ទឹងដោយភិក្ខុនីពាំងឡាយ យ៉ាងនោះឯង ។ ភិក្ខុពាំងឡាយបានឮពាក្យមនុស្សពាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើឆព្វគ្គិយភិក្ខុពាំងឡាយ បបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នាទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គតែាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ឮថាអ្នកពាំងឡាយ បបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ពិតមែនឬ ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយមិនគួរទើបបបួលភិក្ខុនី

ตุมฺเห หොยปุริสา กิกฺขุนิยา สទ្ធឹ សំវិធាយ ឯកច្ឆ-
ន្ទមកฺกំ បដิបជ្ជិស្សថ នេតំ หොยปุริสา អប្បសន្នានំ
วา បសាទាย ฯเปฯ ฯ ฯ ฯ បន กิกฺขវេ ๕ มំ
สิกฺขาបទំ ឧទ្ទิเสยฺยาថ យោ បន กิกฺขุ กิกฺขุนิยา
สទ្ធឹ សំវិធាយ ឯកច្ឆន្ទมกฺกំ បដิបជ្เชยฺย អន្តមសោ
តាមន្តវាមฺปิ ចាពិត្តិយន្តិ ฯ ฯ ฯ

ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នាទេ ម្នាលមោឃបុរសពាំងឆ្ងាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យដុះថ្ងាដល់ជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ អ្នកពាំងឆ្ងាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីកាន់ទីជាលង្វែកនៃស្រុក១ (ភិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយយ៉ាងនេះ ។

(៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនីពាំងឆ្ងាយច្រើនរូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយអំពីក្រុងសាកេតទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីពាំងឆ្ងាយនោះ ឃើញពួកភិក្ខុនោះហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា យើងពាំងឆ្ងាយនឹងទៅជាមួយនឹងលោកម្ចាស់ពាំងឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុពាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង ការដែលភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នាមិនគួរទេ នាងពាំងឆ្ងាយទៅមុនចុះ។ យើងពាំងឆ្ងាយនឹងទៅមុន ។ ភិក្ខុនីពាំងនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ពាំងឆ្ងាយជាបុរសដ៏ប្រសើរ គួរតែលោកម្ចាស់ពាំងឆ្ងាយនិមន្តទៅមុន ។ កាលភិក្ខុនីពាំងនោះដើរទៅជាខាងក្រោយនៃភិក្ខុពាំងឆ្ងាយដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ចោរពាំងឆ្ងាយក៏ដណ្តើមយក (ចាត្រនឹងចីវរ) ផង

ទូសេសុញ្ញ[1] ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ សាវត្ថិំ គន្ត្វា កិក្ខុនីនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កិក្ខុនិយោ កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ សត្តកមនីយេ មត្តេ សាសង្កសម្មុតេ សប្បដិភយេ កិក្ខុនិយា សន្តិំ សំវិជាយ ឯកច្ចានមត្តំ បដិបជ្ជិតុំ ឥញ្ជ បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុនិយា សន្តិំ សំវិជាយ ឯកច្ចានមត្តំ បដិបជ្ជេយ្យ អន្តមសោ គាមន្តរម្បិ អញ្ញត្រ សមយា ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ សត្តកមនីយោ ហោតិ មត្តោ សាសង្កសម្មុតោ សប្បដិភយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។

(៧១) យោ បជានតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ កិក្ខុនី ជាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។

---

๑ ឆ. ម. អដ្ឋង្គុសុ ច ទូសេសុំ ច ។

ប្រទុស្តផង (កំហែងធ្វើសេវនកិច្ច) ក្នុងកាលនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុនី
ទាំងនោះទៅដល់ក្រែងសាវត្ថី ក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ពួកភិក្ខុនី
ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជា
មួយគ្នា ក្នុងផ្លូវដែលគួរនឹងទៅដោយមានគ្នាជាពួកដែលគេសន្មតថា
ប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅ
សូម្បីទៅកាន់ទីជាលង្វែកនៃស្រុក ១ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវ
លែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺផ្លូវដែលគួរនឹងទៅ
ដោយមានគ្នាជាពួក ១ ដែលគេសន្មតថាប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស ១
ដែលប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៧១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១
នៃបាចិត្តិយភណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទា

สงฺฆสฺส ฯเปฯ ฯ สมฺมาวาจาย กมฺมสฺส กตตฺตา กมฺมสฺส
อยฺย กมฺมสฺส อยฺย กมฺมสฺส กตตฺตา อฏฺฐ ฯ หาเยฺย ฯ
ปเร ฯ กมฺมสฺสาติ สมฺมาทหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อนฺตมโส ตามนฺตารมฺปีติ กุกฺกุฏสมฺปาเต ตาเม ตา-
มนฺเตฯ[1] อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ อตามเก อาโรเจ
อฑฺฒโยชเน อฑฺฒโยชเน อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ
อญฺญตฺร สมยาติ ปเปตฺวา สมยํ ฯ สตฺตกมฺมีโย
ชาม มาตฺถ ฯ สกฺกา เหาติ วิชา สตฺเตน กาตุ ฯ
สาสงฺกี ชาม ตสฺมึ มาตฺถ เจาภนฺ ฯ ชิวาฏฺฐาตาสา
ชิสฺสาติ กุฏฺฐาตาสา ชิสฺสาติ ปิลาตาสา ชิสฺสาติ
ชิสิฏฺฐาตาสา ชิสฺสาติ ชิปฏฺฐาตาสา ชิสฺสาติ ฯ
สพฺพชิกยึ ชาม ตสฺมึ มาตฺถ เจาเวหิ มนุสฺสา หาตา

---

๑ ฉ. ม. ตามนฺเตฯ ตามนฺเตฯ ฯ

កាន់ទុកតោសង្ឃ ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា សេចក្តីថា ពួកជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួល គឺបបួលគ្នាថា ម្នាលនាង យើងទាំងឡាយនឹងទៅ បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយនឹងទៅ បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយនឹងទៅ ម្នាលនាង យើងទាំងឡាយនឹងទៅ យើងទាំងឡាយនឹងទៅ កាន់ថ្ងៃនេះ ឬក្នុងថ្ងៃស្អែក ក្នុងថ្ងៃខានស្អែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់ទីជាលំអែកនៃស្រុក ១ សេចក្តីថា (កិក្ខុបបួលកិក្ខុនីដើរជាមួយគ្នាទៅ) កាន់ទីជាចន្លោះនៃស្រុក ក្នុងស្រុកមានចម្ងាយល្មមមាន់ហើរទៅដល់ (គឺ ១រយៈមាន់ហើរ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (កិក្ខុបបួលកិក្ខុនីដើរជាមួយគ្នាទៅ) កាន់ព្រៃដែលមិនមែនស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗកន្លះយោជន៍ ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែមានសម័យ សេចក្តីថា លើកទុកតែមានសម័យ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវដែលគួរនឹងទៅ ដោយមានគ្គីគាជាពួក គឺផ្លូវដែលបុគ្គលឥតមានគ្គីគាមិនអាចដើរទៅបាន ។ ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស គឺកន្លែងដែលចោរអាស្រ័យនៅក៏ជាកដ កន្លែងដែលចោរបរិភោគអាហារក៏ជាកដ កន្លែងដែលចោរឈរនៅក៏ជាកដ កន្លែងដែលចោរអង្គុយក៏ជាកដ កន្លែងដែលចោរដេកក៏ជាកដ ក្នុងផ្លូវនោះ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ គឺផ្លូវនោះដែលចោរទាំងឡាយ សម្លាប់មនុស្សក៏ជាកដ

ติสฺสนฺติ วิญฺญาตา ติสฺสนฺติ อาโกจิตา ติสฺสนฺติ ฯ สปฺป-
ฏิภยนฺ กตฺวา อปฺปฏิภยนฺ ปสฺสิตฺวา[๑] ยุญฺเชยฺย เอตฺถา
กตฺตุ กาติ ยุญฺชติ ฯ

(๗๒) สำเหหิเต สำเหหิตสญฺญี ฌาคนฺธานมกฺกำ
ปฏิปชฺชติ อนฺตมโส ตามนฺตรมฺปิ อญฺญตฺร สมยา
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สำเหหิเต เวมติโก ฌ-
กนฺธานมกฺกำ ปฏิปชฺชติ อนฺตมโส ตามนฺตรมฺปิ อญฺญตฺร
สมยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สำเหหิเต อสำเห-
หิตสญฺญี ฌาคนฺธานมกฺกำ ปฏิปชฺชติ อนฺตมโส ตามนฺ-
รมฺปิ อญฺญตฺร สมยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ภิกฺขุ
สำเหหิตติ ภิกฺขุนี น สำเหหิตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อสำเหหิเต สำเหหิตสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อสำเหหิเต เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อสำ-
เหหิเต อสำเหหิตสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ปสฺสิตฺวา ฯ ม. ปสฺสิตฺวา ฯ

ปูรณ์มนุสฺสภูตคฺคาหาปกสฺส ๆ ภิกฺขุเปสิ ภิกฺขุ ปูรณ์มนุสฺสภูตคฺคาหาปกสฺส ๆ

(៧៣) អនាបត្តិ សមយេ អសំវិទហិត្វា កច្ឆន្តំ កិក្ខុនឹ សំវិទហតិ កិក្ខុ ន សំវិទហតិ វិសង្កេតេន កច្ឆន្តំ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(๗๓) អាបត្តិមិនមាន ដល់តិក្ខុដែលមានសម័យ ដល់តិក្ខុដែលមិនបានបបួលតិក្ខុនីហើយដើរទៅ ដល់តិក្ខុដែលតិក្ខុនីបបួល តែតិក្ខុមិនបានបបួល ដល់តិក្ខុនឹងតិក្ខុនីដែលទៅដោយឫសសង្កេត ដល់តិក្ខុដែលទៅ(ជាមួយនឹងតិក្ខុនី)ដោយមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់តិក្ខុឆត ដល់តិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๓ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(៧៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិ-
យំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុ-
នីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ ឯកច្ឆន្នំ អភិរូហន្តិ ។ មនុស្ស
ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាហេន្តិ យថេវ មយំ សប្បជាប-
តិកា ឯកច្ចាយ កិរិយាយ ភីរុភាមេ ឱរមេរិមេ សមណា
សក្យបុត្តិយា ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ ឯកច្ឆាយ
កិរិយន្តិតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ
ទុដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិទាហេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាហេន្តិ
កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ
សំវាសាយ ឯកច្ឆាំ អភិរូហិស្សន្តីតិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថ-
ខោ ភគវា ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ
ភុម្ហេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ ឯកច្ឆាំ

សិក្ខាបទទី ៨

(៧៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
វន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងដំរីកូន ១ ជាមួយគ្នា ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា យើងទាំងឡាយមានប្តី
ប្រពន្ធដំរីលេងលើកូន ១ យ៉ាងណា សមណៈទាំងឡាយនេះជាកូនចៅព្រះ
ពុទ្ធជាសក្យបុត្រ បបួលពួកភិក្ខុនីដំរីលេងលើកូន ១ ជាមួយគ្នាយ៉ាងនោះ
ឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
ទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងដំរីកូន ១ ជាមួយគ្នាទេ ។ ទើប
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សួរចំពោះឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងពេល
នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងដំរីកូន

อภิรูหาปาตุ ฯ สงฺฆ ภคฺคาตุ ฯ วิสมา ตุณฺหี ภคฺคา ภคฺคตฺถ มา ตาม สุณาถ มาย ปุริสา ภิกฺขุนิยา สงฺฆี สมานาย ฌตฺติยา อภิรูหิสฺสติ เนตฺ มาย ปุริสา อปฺปสนฺนานฺ วา ปสาทาย ฯ เป ฯ ฌายญฺ จ ปน ภิกฺขาย ภิมฺ สิกฺขาปทฺ อุทฺทิเสยฺยาติ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา สงฺฆี สมานาย ฌตฺติยา อภิรูหาเปยฺย อุทฺธฺนามิณี[๑] วา อโนตามิณี วา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ฌายญฺจิทฺ ภควตา ภิกฺขูนฺ สิกฺขาปทฺ ปญฺญตฺตฺ โหติ ฯ

(๗๔) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู จ ภิกฺขุนิโย จ สาเกตา สาวตฺถิ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปนฺนา โหนฺติ ฯ อนฺตรามคฺเค นที อุตฺตริตพฺพา[๒] โหติ ฯ อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย เต ภิกฺขู ฌตฺตนฺเจปิ มยมฺปิ อยฺยาหิ สงฺฆี อุตฺตริสฺสามาติ ฯ น ภทฺทิกนฺติ ปฏิกฺขิปึสุ ตา ภิกฺขุนิโย สงฺฆี สมานาย ฌตฺติยา อภิรูหิตฺวา เต ภิกฺขู ปมมฺ อุตฺตาเรตฺวา มยมฺปิ อุตฺตริสฺสามาติ ฯ

---

๑ อุทฺธามิณิปิ ปาฬิ ฯ ๒ ม. ม. ตรีตพฺพา ฯ

ជាមួយគ្នា ពិតមែនឬ ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទេ ឯបបួលពួកភិក្ខុនីឲ្យដើរជិះទូក ១ ជាមួយគ្នាទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឲ្យដើរនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលភិក្ខុនីឲ្យដើរជិះទូក ១ ជាមួយគ្នា ទៅកាសទឹកក្តី ទៅបណ្តាយទឹកក្តី (ភិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយអំពីក្រុងសាកេតទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីកណ្តាលផ្លូវមានស្ទឹង ១ ដែលគេតែងតែឆ្លង ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា យើងទាំងឡាយនឹងឆ្លងមួយអន្ទើដោយលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង ការដែលភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីឲ្យដើរជិះទូក ១ ជាមួយគ្នា មិនគួរទេ (បើដូច្នោះ) នាងទាំងឡាយឆ្លងទៅមុនឬ ។ យើងទាំងឡាយនឹងឆ្លងទៅមុន ។

អយ្យា ភន្តេ អក្ខបុរិសោ អយ្យា វ បឋមំ ខុត្តរន្តិ ។ អថខោ តាសំ ភិក្ខុនីនំ បច្ឆា ខុត្តរន្តីនំ ចោរា អច្ឆិន្ទិំសុ ចេវ ទូសេសុញ្ច ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ សារត្តា កច្ឆា ភិក្ខុនីនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តិរិយន្តរណាយ ភិក្ខុនិយា សន្តិំ សំវិជាយ ឯកធារំ អភិរូហិតុំ ឱរុភ្ម បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា សន្តិំ សំវិជាយ ឯកធារំ អភិរូហេយ្យ ខុទ្ទង្គាមិំ វា អណ្ណវគាមិំ វា អញ្ញត្រ តិរិយន្តរណាយ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๗๖) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ ភិក្ខុនី នាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។ សន្តិន្តិ វិជ្ជតោ ។ សំវិជាយាតិ អភិរូហាម ភគិនិ

កិក្ខុនីទាំងឡាយឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ជាបុរសដ៏ប្រសើរ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរឆ្លងទៅមុនចុះ ។ កាលកិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឆ្លងទៅជាខាងក្រោយ ចោរទាំងឡាយក៏ដណ្តើមយក (ចាត្រនឹងចីវរ)ផង ប្រទុស្តផងក្នុងកាលណោះ ។ លុះកិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុនីក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រេកធ្វើធម្មីកថាហៅកិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុបបួលកិក្ខុនីឡើងដំរូក ๑ ជាមួយគ្នាដើម្បីឆ្លងទន្លឹង ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយបបួលកិក្ខុនីឡើងដំរូក ๑ ជាមួយគ្នា ទៅច្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តាយទឹកក្តី (កិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែការឆ្លងទន្លឹង ។

(๗๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ បេ ។ ដែលហៅថា កិក្ខុនី ឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់នៃទុកតោសង្ឃ[๑] ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា គឺពួកជាមួយ ។ ពាក្យថា បបួល គឺបបួលគ្នាថា ម្នាលនាង យើងទាំងឡាយ

๑ សង្ឃ៤ពីរពួក គឺភិក្ខុសង្ឃ ๑ ភិក្ខុនីសង្ឃ ๑ ។

อกิริยาย อยญฺจ อกิริยาย อยญฺจ อกิริยาย กตตฺตา จ หิ ยญฺจ ปน จ อกิริยาติ สพฺพตฺถ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิตฺตาวตา อกิริยา กิตฺตาวตา อกิริยาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิตฺตาวตา อกิริยา กิตฺตาวตา อกิริยาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุภโต[๑] จ อกิริยาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุทฺธมฺมนฺติ อุชฺชานิกาย ฯ อโธมนฺติ อุชฺชานิกาย ฯ อญฺญตฺร ตถิยนฺตฺวาณายาติ ปเทสา ตถิยนฺตฺวาณา[๒] ฯ กุกฺกุจฺจสมฺปาเต ตาเย ตาย ตาย ตาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาคาเมกา อาเยฺย อฏฺฐเยาชเน อฏฺฐเยาชเน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๗๗) สมาทิยิตฺวาติ สมาทิยิตฺวาสญฺญี ฉกฺกงฺคานิ อกิริยาติ อุทฺธมฺมนฺติ จ อโธมนฺติ จ อญฺญตฺร ตถิยนฺตฺวาณาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สมาทิยิ-ตฺวาติ วิมติโกว ฉกฺกงฺคานิ อกิริยาติ อุทฺธมฺมนฺติ จ

---

๑ ฉ. ม. อุภโย ฯ ๒ ฉ. ตถิยนฺตฺวาณาย ฯ

នឹងឡើងដំរីក្នុងបពិត្រលោកម្ចាស់ យើងតាំងឡាយនឹងឡើងដំរីក្នុង បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងតាំងឡាយនឹងឡើងដំរីក្នុង ម្នាលនាង យើងតាំងឡាយនឹងឡើងដំរីក្នុង យើងតាំងឡាយនឹងឡើងដំរីក្នុងកងថ្ងៃនេះ ឬក្នុងថ្ងៃស្អែក កងថ្ងៃខានស្អែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលកិក្ខុនីឡើងដំរីក្នុង កិក្ខុក៏ឡើងដំរីដែរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលកិក្ខុឡើងដំរីក្នុង កិក្ខុនីក៏ឡើងដំរីដែរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនឹងកិក្ខុនីឡើងដំរីក្នុងស្មើគា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ទៅច្រាសទឹក សេចក្តីថា នាវាទៅទីខាងលើទឹក ។ ពាក្យថា ទៅបណ្តោយទឹក សេចក្តីថា នាវាទៅទីខាងក្រោមទឹក ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែការឆ្លងទន្លឹង សេចក្តីថា លើកទុកតែការឆ្លងទន្លឹង ។ (កិក្ខុបបួលកិក្ខុនីឡើងដំរីក្នុង) ទៅកងស្រែកចម្ងាយមានល្មមហើរទៅដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗចន្លោះស្រែក ។ (កិក្ខុបបួលកិក្ខុនីឡើងដំរីក្នុង) ទៅកងព្រៃមិនមែនជាស្រែក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗកន្លះយោជន៍ ។

(๗๗) ការដែលបានបបួលហើយ កិក្ខុសំគាល់ថា បានបបួលគ្នាមែន ហើយឡើងដំរីក្នុងជាមួយគ្នា ទៅច្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែការឆ្លងទន្លឹង ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ កងការដែលបានបបួលគ្នា ហើយឡើងដំរីក្នុងជាមួយគ្នា ទៅច្រាសទឹកក្តី

អនោតាមិនិំ វា អញ្ញត្រ តិរិយន្តរណាយ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិធហិតេ អសំវិធហិតសញ្ញី ឱតរាវ អក្កមហតិ ឧទ្ធដ្ឋាមិនិំ វា អនោតាមិនិំ វា អញ្ញត្រ តិរិយន្តរណាយ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តិក្ខុ សំវិធហតិ តិក្ខុនិ ន សំវិធហតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសំវិធហិតេ សំវិធហិតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសំវិធហិតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសំ-វិធហិតេ អសំវិធហិតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[๗๘] អនាបត្តិ តិរិយន្តរណាយ អសំវិធហិត្វា អក្កមន្តិ តិក្ខុនិ សំវិធហតិ តិក្ខុ ន សំវិធហតិ វិសង្កេតេន អក្កមន្តិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិ-កម្មិកស្សាតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែធ្លុងទទឹង ។ ការដែលបានបបួលគ្នា កិកុខ្មុំសំគាល់ថាមិនបានបបួលគ្នា ហើយទៀងដំរូកជាមួយគ្នា ទៅចាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែធ្លុងទទឹង ។ កិកុបបួល កិកុនីមិនបានបបួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ តែកិកុសំគាល់ថា បានបបួលគ្នាហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ តែកិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ កិកុសំគាល់ថា មិនបានបបួលគ្នាមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(៧៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិកុដែលធ្លុងទទឹង ដល់កិកុដែលមិនបានបបួលកិកុនីហើយទៀងដំរូក ដល់កិកុដែលមិនបានបបួលកិកុនី តែកិកុនីបបួល ដល់កិកុដែលទៀងដំរូកជាមួយនឹងកិកុនីដោយខុសសង្កេតគ្នា ដល់កិកុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់កិកុឆ្កួត ដល់កិកុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

សារមសិក្ខាបទំ

(៧៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ជុល្លនន្ធោ កិក្ខុនី អញ្ញតរស្ស កុលស្ស កុលូបិកា[1] ហោតិ និច្ចភត្តិកា ។ តេន ច គហបតិនោ ថេរា កិក្ខូ និមន្តិតា ហោន្តិ ។ អថខោ ជុល្លនន្ធោ កិក្ខុនី បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ គហបតឹ ឯតទវោច កិមិទំ គហបតិ បហូតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយត្តន្តិ ។ ថេរា មយា អយ្យេ និមន្តិតាតិ ។ កេ បន តេ គហបតិ ថេរាតិ ។ អយ្យា សារិបុត្តោ អយ្យា មហាមោគ្គល្លានោ អយ្យា មហាកច្ចានោ អយ្យា មហាកោដ្ឋិតោ អយ្យា មហាកប្បិនោ អយ្យា មហាចុន្ទោ អយ្យា អនុរុទ្ធោ អយ្យា រេវតោ អយ្យា ឧបាលិ អយ្យា អានន្ទោ អយ្យា រាហុលោតិ ។ កឹ បន តុំ គហបតិ

---

១ ឱ. កុលូបិកា ។

សិក្ខាបទទី ៩

(៧៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងភជ្ជគិរិ ។ សម័យនោះឯង កិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទា ជាដីតុនរបស់ត្រកូល ១ ជាកិកុនីប្រកបដោយទិដ្ឋកត្ត ។ ចំណែកគហបតីនោះក៏បានទិមន្តពួកកិកុជាថេរៈទៅផង ។ គ្រានោះឯង កិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទា ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ កាន់វេលាព្រឹក ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងគហបតីនោះថា ម្នាលគហបតី ខាទនីយភោជនីយាហារមានប្រមាណច្រើននេះ គេចាត់ចែងដើម្បីអ្វី ។ គហបតីឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំបានទិមន្តព្រះថេរៈទាំងឡាយមកឆាន់ ។ កិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាសួរថា ម្នាលគហបតី ព្រះថេរៈទាំងនោះ គឺព្រះថេរៈណាខ្លះ ។ គហបតីឆ្លើយថា ព្រះសារីបុត្ត ជាម្ចាស់ ព្រះមោគ្គល្លាន ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកច្ចាន: ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកោដ្ឋិត: ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកប្បិន ជាម្ចាស់ ព្រះមហាចុន្ទ ជាម្ចាស់ ព្រះអនុរុទ្ធ ជាម្ចាស់ ព្រះរេវត្ត ជាម្ចាស់ ព្រះឧបាលិ ជាម្ចាស់ ព្រះអានន្ទ ជាម្ចាស់ ព្រះរាហុល ជាម្ចាស់ ។ កិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាឆ្លើយថា ម្នាលគហបតី កាលព្រះថេរៈមហាទាគដ៏ប្រសើរមាននៅទេតើ

មហានាគេ តិដ្ឋមានេ ភេតកេ ឯមន្តេសីតិ ។ កោ បន
តេ អយ្យេ មហានាគាតិ ។ អយ្យា នេវនត្តោ អយ្យា
កោកាលិកោ អយ្យា កតមោរកតិស្សកោ អយ្យា
ខណ្ឌនេរិយា បុត្តោ អយ្យា សមុទ្ទទត្តោតិ ។ អយញ្ហ-
រហិ(๑) ទុល្លទឆ្ឌយ កិក្ខនិយា អន្តរា កថា វិប្បកតា ។
អថ ខេរ(๒) កិក្ខូ បរិសីសុ ។ សចេ មហានាគា ខោ
តយា កមាបតិ ឯមន្តិតាតិ ។ ឥធានេវ ខោ តុំ អយ្យេ
ភេតកេ អកាសិ ឥធាឯ មហានាគេតិ តេហាតោ(๓) ច
ឯកច្ចេ ឯកច្ចកតញ្ច ឧបដ្ឋិដ្ឋិ(๔) ។ យេ តេ កិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ
ហិ នាម នេវនត្តោ ជានំ កិក្ខុនីបរិបាចិតំ បិណ្ឌ-
បាតំ ភុញ្ជិស្សតីតិ ។ បេ ។ សចេ ភិរ តុំ នេវនត្ត
ជានំ កិក្ខុនីបរិបាចិតំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជសីតិ ។

---

๑ ឆ. ម. អយំ បរហិ ។ ๒ ឆ. ម. អថ ខោ ភេរោ ។ ๓ ឆ. ម. ឃរតោ ។ ๔ បដិដ្ឋិ ។

ហេតុដូចម្តេចក៏អ្នកទៅនិមន្តពួកកូនក្មេងមកវិញ ។ គហបតីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ព្រះថេរៈមហានាគដ៏ប្រសើរទាំងនោះ មានព្រះនាមដូចម្តេចខ្លះ ។ កិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាឆ្លើយថា លោកម្ចាស់ទេវទត្ត លោកម្ចាស់កោកាលិក លោកម្ចាស់កតមោរកតិស្សកៈ លោកម្ចាស់ខណ្ឌទេវីបុត្រ លោកម្ចាស់សមុទ្ទទត្ត ។ កាលកិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាកំពុងតែនិយាយពាក្យនេះមិនទាន់អស់នៅឡើយ ។ ស្រាប់តែកិកុជាថេរៈទាំងឡាយចូលមកក្នុងពេលនោះ ។ កិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាសួរថា ម្ចាលគហបតី ព្រះថេរៈមហានាគដ៏ប្រសើរទាំងឡាយអ្នកបាននិមន្តហើយ ពិតមែនឬ ។ គហបតីឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ឥឡូវនេះ លោកម្ចាស់បានធ្វើនូវព្រះថេរៈមហានាគដ៏ប្រសើរទាំងឡាយថាជាកូនក្មេង លោកម្ចាស់ត្រឡប់ធ្វើពួកកិកុជាកូនក្មេងថាជាមហានាគដ៏ប្រសើរទៅវិញ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏ចាប់ខាញកិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាចេញពីផ្ទះផង និច្ចកត្ត (គឺចង្ហាន់ដែលផ្គត់ផ្គង់ជានិច្ច) ក៏ផ្តាច់បង់ចេញ គឺឈប់ឲ្យតទៅទៀតផង ។ កិកុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាបច្បាស់ ។ បេ ។ កិកុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តបានដឹងហើយ មិនគួរនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដែលកិកុនីចាត់ចែងទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាលទេវទត្ត ឮថាអ្នកដឹងហើយឆាន់បិណ្ឌបាតដែលកិកុនីចាត់ចែង ពិតមែនឬ ។

สงฺฆํ ภควาติ ฯ วิภาหิ ตุฬฺหา ภควา ภวติ หิ ตาย ตุฬฺหํ เหตุยา ปุริส ชานาติ ภิกฺขุนีปริจาริกาติ ปณฺฑิตาติ กุสลาติ เนตา เหตุยา ปุริส อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ฯ เป ฯ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขาย ลพฺภา สกฺกาปทา ขุทฺทิเสยฺยาปิ เยา ปน ภิกฺขุ ชานาติ ภิกฺขุนีปริจาริกาติ ปณฺฑิตาติ กุสลาติ ยาวตกิยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ยาวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทา ปญฺญตฺตา เหนฺติ ฯ

(๘๐) เตน เขา ปน สมเยน อญฺญตเร ภิกฺขู ภาคหา ปฏิวาตา ญาติกุลา อคมาสิ ฯ มนุสฺสา ปสฺสิตฺวา ภิกฺขเว อาคเตติ สกฺกจฺจา ภตฺตา อกาสุ ฯ ตสฺส กุลสฺส กุลูปิกา ภิกฺขุนี เต มนุสฺสา ปฏิพาหเย เอต อาวุโส อยฺยสฺส ภตฺตนฺติ ฯ อถ เขา สา ภิกฺขุ ภควตา ปฏิกฺขิตฺตา ชานาติ ภิกฺขุนีปริจาริกาติ ปณฺฑิตาติ กุสลาติ ยาวตกิยา ลพฺภา สกฺกา ปิณฺฑาย ปวิสิตุนฺติ ภิกฺขาย ปวิสิตฺวา อโหสิ ฯ

ទេវទត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងដ៏ឆ្កួតហើយ មិនគួរនឹងធាន់បិណ្ឌបាតដែលកិក្ខុនីចាត់ចែងទេ ម្នាលមោឃបុរស ការនេះមិនមែនដំាឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយធាន់បិណ្ឌបាតដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๘๐) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបចេញពីក្រុងភគ្គីរដៅបួសហើយដៅកាន់ត្រកូលញាតិ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយគ្នាថាលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើនខាននិមន្តមកយូរហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាធ្វើចង្ហាន់ប្រគេនដោយគោរព ។ មានភិក្ខុនីម្នាក់ជាជីតុនរបស់ត្រកូលនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងឡាយនោះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ចុះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា ការដឹងហើយបរិភោគបិណ្ឌបាតដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ (សង្ស័យដូច្នោះហើយ) ក៏មិនទទួល (បិណ្ឌបាតនោះ) ហើយមិនអាចនឹងត្រាច់ដៅដើម្បីបិណ្ឌបាតទៀតផង ក៏អត់ឃ្លានកំពុងនោះឯង ។

អថខោ សោ កិក្ខុ អាភមំ កត្វា កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ បុព្វេ តិហិសមារម្ភេ ជានំ កិក្ខុនីបរិចាចិតំ បិណ្ឌចាតំ ភុញ្ជិតុំ យាវ្ញ បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-សេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ ជានំ កិក្ខុនីបរិចាចិតំ បិណ្ឌចាតំ ភុញ្ជេយ្យ អញ្ញត្រ បុព្វេ តិហិសមារម្ភា ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៨១) យោ បជានាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ ជានាតិ ជានាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញេ វា តស្ស អារោចេន្តិ សា វា អារោចេតិ ។ កិក្ខុនី ជាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។ បរិចាចេតិ ជាម បុព្វេ អជានុកាមានំ អកត្តុកាមានំ អយ្យា ភាណាកោ អយ្យា ពហុស្សុតោ អយ្យា សុត្តន្តិ-កោ អយ្យា វិនយធរោ អយ្យា ធម្មកថិកោ ឥមំ

ខើបភិក្ខុនោះទៅអាចារ្យ ហើយប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបង្អាន់មានគ្រហស្ថប្រារព្ធជាមុនហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលដឹងធាន់បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនីចាត់ចែងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភគុណាមួយកាលដឹងហើយធាន់បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនីចាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែបង្អាន់ដែលគ្រហស្ថបានប្រារព្ធជាមុន ។

(๘๑) តែងំពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី១ នៃបាវចនីយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងឯងក្តី ជនទាំងឡាយដទៃដឹងហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ឧភតោសង្ឃ ។ ដែលហៅថា ចាត់ចែង (គឺភិក្ខុនីនិយាយប្រាប់ដល់ជន) ដែលមិនចង់ឲ្យ មិនចង់ធ្វើទានក្នុងកាលមុនថា លោកម្ចាស់នេះជាអ្នកពោល លោកម្ចាស់នេះជាពហុស្សុត លោកម្ចាស់នេះ ជាអ្នកចេះព្រះសូត្រ លោកម្ចាស់នេះទ្រទ្រង់វិន័យ លោកម្ចាស់នេះជាធម្មកថិក អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យ (បង្អាន់)

อยฺยสฺส ภควโต อยฺยสฺสาหํ เอวมฺ ปจฺจกฺขามิ ปจฺจกฺขามิ ภนฺเต ๆ ปฏิกฺกมามิ ภนฺเต ปฏิกฺกมามิ ภนฺเต ๆ ปฏิกฺกนฺตมฺหิ ภนฺเต ปฏิกฺกนฺตมฺหิ ภนฺเต ๆ ปฏิกฺกนฺตมฺหิ ภนฺเต ปฏิกฺกนฺตมฺหิ ภนฺเต ๆ ปฏิกฺกนฺตมฺหิ ภนฺเต ปฏิกฺกนฺตมฺหิ ภนฺเต ๆ

(๘๒) ปริจาเรตุกาโม ปริจาเรตุกามาติ โข ภิกฺขุ อญฺญตรา ภิกฺขุนี ภิกฺขุสฺส ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ

ปริจาเรตุกามาติ โข ภิกฺขุ อญฺญตรา ภิกฺขุนี ภิกฺขุสฺส ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ

ปริจาเรตุกามาติ โข ภิกฺขุ อญฺญตรา ภิกฺขุนี ภิกฺขุสฺส ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ

ปริจาเรตุกามาติ โข ภิกฺขุ อญฺญตรา ภิกฺขุนี ภิกฺขุสฺส ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ ปริจาเรตุกามาติ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ปริจาเรตุกามา โหติ ๆ

ដល់លោកម្ចាស់អគ្គនេះ ចូរឆ្លើ(ចង្ហាន់) ដល់លោកម្ចាស់នេះ កិក្ខុនីនេះ ហៅថា ចាត់ចែង ។ ដែលហៅថា បិណ្ឌបាត បានដល់គោជនទាំង៥ គោជនណាមួយ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថគេប្រវារ្ជាមុន សេចក្តីថា លើកខ្លុកតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថគេឆ្លើមជាមុន ។ ដែលហៅថាគ្រហស្ថប្រវារ្ជ គឺជនទាំងឡាយជាញាតិក្តី បិណ្ឌបាតដែលគេបវារណាក្តី ចង្ហាន់ដែលគេតាក់តែងជាប្រក្រតីក្តី ។ កិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតដោយគិតថា អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀរលែងតែបិណ្ឌបាត ដែលគ្រហស្ថប្រវារ្ជាមុន ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូល ។

(៨២) ចង្ហាន់ដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង កិក្ខុសំគាល់ថា កិក្ខុនីចាត់ចែងហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថប្រវារ្ជាមុន ។ ចង្ហាន់ដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថប្រវារ្ជាមុន ។ ចង្ហាន់ដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង កិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានចាត់ចែងទេ ទំនងចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថបានប្រវារ្ជាមុន ហើយឆាន់ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ កិក្ខុឆាន់គោជន ដែលកិក្ខុនីបានឧបសម្បទាកម្មដ៏ឯកគោសង្ឃបានចាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀរលែងតែគោជនដែលគ្រហស្ថគេប្រវារ្ជាមុន ។

อปริจาจิเต ปริจาจิตสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริจาจิเต วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริจาจิเต อปริจาจิตสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

[๘๓] อนาปตฺติ[๑] ตติยสมาเรฺภ สงฺฆมชฺเฌ ปริจาเจติ สามเณรี ปริจาเจติ ปญฺหํ เกวฏฺฏทีปิเก ปเหฺจ สพฺพตฺถ อนาปตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สมนฺตปาสาทิกาย ภิกฺขุนีวิภงฺคสฺส ปาจิตฺติยกณฺโฑ นิฏฺฐิโต ฯ

---

๑ ม. อนาปตฺติ ปุเพฺพ ฯ

កិក្ខុសំគាល់គោជនដែលកិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែងថា បានចាត់ចែងទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសង្ស័យកង់គោជនដែលកិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសំគាល់គោជន ដែលកិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែងថា មិនបានចាត់ចែង មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(៨៣) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់គោជន ដែលគហស្ថ ប្រារព្ធឡើងជាមុន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់គោជន ដែលសិក្ខមានាចាត់ចែង ដល់កិក្ខុដែលឆាន់គោជន ដែលសាមណេរចាត់ចែង អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់គោជនចាំងពួងក្រៅពីគោជន ៥ យ៉ាង ដល់កិក្ខុឆ្កួត ដល់កិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទុសមសិក្ខាបទំ

(៨៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស បុរាណ-ទុតិយិកា កិក្ខុនិសុ បត្ថនិតា ហោតិ ។ សា កិក្ខុនី[1] អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស សន្តិកេ អភិក្ខណំ អាគច្ឆតិ ។ អាយស្មាបិ ឧទាយិ តស្សា កិក្ខុនិយា សន្តិកេ អភិក្ខណំ គច្ឆតិ ។ តេន ខោ បន សម-យេន អាយស្មា ឧទាយិ តស្សា កិក្ខុនិយា សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧទាយិ កិក្ខុនិយា សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទាយិ កិក្ខុនិយា សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសីតិ ។ សច្ចំ

---

១ ម. ភោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(៨៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ស្ត្រីជាគូវត្តរបស់ខ្ញុំដ៏មានអាយុ ប្ជុសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះតែងមកកាន់សំណាក់ខ្ញុំដ៏មានអាយុរឿយៗ ។
ចំណែកខាងខ្ញុំដ៏មានអាយុ តែងទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនីនោះរឿយៗ ។
គ្រានោះ ខ្ញុំដ៏មានអាយុម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង
ភិក្ខុនីនោះតែម្នាក់ឯង ។ ភិក្ខុនីឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ចុះហេតុ-
អ្វី បានជាខ្ញុំដ៏មានអាយុម្នាក់ឯងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជា-
មួយនឹងភិក្ខុនីតែម្នាក់ឯង ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលខ្ញុំដ៏ភិក្ខុ
ពួកថា អ្នកឯងតែម្នាក់ឯងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងភិក្ខុនីតែ
ម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ខ្ញុំដ៏ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ភគវាតិ ។ វិភរមាតិ ពុទ្ធោ ភគវា ភេឝំ ហិ ឝាម តុំ
មោឃបុរិស កិក្ខុនិយា សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ
និសជ្ជំ កប្បេស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។
ឯវញ្ហេ បន កិក្ខវេ ឝមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុនិយា សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ
រហោ និសជ្ជំ កប្បេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(๘๙) យោ បឝាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឝមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
កិក្ខូតិ ។ កិក្ខុនី ឝាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។
សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។ ឯកោ ឯកាយាតិ កិក្ខុ ចេវ
ហោតិ កិក្ខុនី ច ។ រហោ ឝាម ចក្ខុស្ស រហោ
សោតស្ស រហោ ។ ចក្ខុស្ស រហោ ឝាម ន សក្កា
ហោតិ អក្ខីនិ វា និខនិយមានេ កមុកំ វា ឧក្ខិបិយ-
មានេ សីសំ វា ឧក្ខិបិយមានេ បស្សិតុំ ។ សោតស្ស
រហោ ឝាម ន សក្កា ហោតិ បកតិកថា សោតុំ ។
និសជ្ជំ កប្បេយ្យាតិ កិក្ខុនិយា និសិន្នាយ កិក្ខុ

ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងតែម្នាក់ឯង មិនគួរនឹងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងកិកុនីតែម្នាក់ឯងទេ នែមោឃបុរស ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនជ្រះថ្លា ឬនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាវៃក្រៃលែងទេ ។បេ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឧទ្ទាននូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងកិកុនីតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (កិកុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៨៥) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា កិកុនី គឺស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទាកុងសំណាក់ទាំងគោសង្ឃ ។ ពាក្យថា ក្នុង គឺក្នុងទីជាមួយ ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺកិកុនឹងកិកុនី ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីកំបាំងភ្នែក ១ ទីកំបាំងត្រចៀក ១ ។ ដែលហៅថា ទីកំបាំងភ្នែក គឺទីដែលគេមិនចភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចើមក្តី ងក់ក្បាលក្តី ក៏មិនអាចនឹងមើលឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទីកំបាំងត្រចៀក គឺទីដែលគេមិនអាចដើម្បីស្តាប់ពាក្យពោលជាប្រក្រតីបាន ។ ពាក្យថា សម្រេចការអង្គុយ សេចក្តីថាកាលកិកុនីអង្គុយ

อุปสิสฺสนฺโต ปิ โหติ อุปนิชฺฌนฺโต ปิ อาปตฺติ ทาตพฺพา. ยสฺส ฯ ภิกฺขุ สิสฺสนฺโต ภิกฺขุนึ อุปสิสฺสนฺโต ปิ โหติ อุปนิชฺฌนฺโต ปิ อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ อุภโต ปิ สิสฺสนฺโต โหนฺโต อุภโต ปิ นิชฺฌนฺโต อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ

[๘๖] ยตฺถ ยตฺถสญฺญี ปิตโต ปิตาย สิสฺสนฺโต ปกฺขนฺโต อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ ยตฺถ วิมติโต ปิตโต ปิตาย สิสฺสนฺโต ปกฺขนฺโต อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ ยตฺถ อยตฺถสญฺญี ปิตโต ปิตาย สิสฺสนฺโต ปกฺขนฺโต อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ อยตฺถ ยตฺถสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อยตฺถ วิมติโต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อยตฺถ อยตฺถสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

[๘๗] อนาปตฺติ โย เจปิ ตญฺหิ ปุริโส[๑] ทุติโย โหติ ติฏฺฐติ น นิสีทติ อยตฺถ วิเวกกาโม อญฺญตฺถ นิสีทติ ทุติยกสฺส อาจิกฺขิตพฺพกสฺส ฯ

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ฉภิกฺขุวคฺโค ตติโย ฯ

---

๑ ฉ. ม. ปุริโส ตตฺถ ฯ

กิกฺขมฺปิ อนาปตฺติ ภิกฺขุนิยา ปาจิตฺติยา ฯ กาลกิกฺขมฺปิ อนาปตฺติ กาลนิยมฺปิ อนาปตฺติ ภิกฺขุนิยา ปาจิตฺติยา ฯ ชนตาย ปุพฺเพ วุตฺตา (คิลานกิกฺขมฺปิ คิลานนิยมฺปิ) อนาปตฺติ ชนตาย ปุพฺเพ วุตฺตา (คิลานกิกฺขมฺปิ คิลานนิยมฺปิ) ภิกฺขุนิยา ปาจิตฺติยา ฯ

(๘๖) ทีฆสาฏกํ กิกฺขมฺปิ สงฺฆาฏิสมนฺติ ทีฆสาฏกํ เจติยงฺคณมฺปิ โพธิยงฺคณมฺปิ อนาปตฺติ ทีฆสาฏกนฺติ ทีฆสาฏกสญฺญิยา ปาจิตฺติยา ฯ ทีฆสาฏกนฺติ วิมติยา ทุกฺกฏา ฯ ทีฆสาฏกนฺติ อนาปตฺติสญฺญิยา อนาปตฺติ ฯ

(๘๗) อาปตฺติยา อกรเณ ปาจิตฺติยา ฯ ปฏิชานนาย ปาจิตฺติยา ฯ อปฏิชานนาย อนาปตฺติ ฯ อนาปตฺติสญฺญิยา อนาปตฺติ ฯ วิมติยา ทุกฺกฏา ฯ อนาปตฺติ ปกตตฺตาย ฯ

สิกฺขาปทานิ ๑๐ ฐปิตานิ ฯ

ภิกฺขุนีวิภงฺโค นิฏฺฐิโต ๓ ฐปิตา ฯ

តស្សុទ្ទានំ

អសម្មតុទ្ទេសា ឧបស្សយេ.

អាមិសជាតេន សិព្ពតិ

អន្ធានំ ជាវំ ភុញ្ជេយ្យ

ឯកោ ឯកាយ តេ ទសាតិ ។

ចាបិត្តយកណ្ឌ ឧភតោវិភង្គ ទុតិយភាគ

ចំនួនសិក្ខាបទនៃទុតិយវគ្គនោះមាន ១០ គឺ

អសម្មតសិក្ខាបទ (កិក្ខុនោតិទសិក្ខាបទ) ១ អដ្ឋង្គតសិក្ខាបទ ១
ឧបស្សុយសិក្ខាបទ (កិក្ខុនូបស្សុយ) ១ អាមិសសិក្ខាបទ ១
ទានសិក្ខាបទ (ចីវរទានសិក្ខាបទ) ១ សិព្ពនសិក្ខាបទ (ចីវរ-
សិព្ពនសិក្ខាបទ) ១ អទ្ធានសិក្ខាបទ (សំវិធានសិក្ខាបទ) ១
ឆាវតិរុហនសិក្ខាបទ ១ កុញ្ជនសិក្ខាបទ (បរិភោជនសិក្ខាបទ) ១
ឯកោឯកាយសិក្ខាបទ (រហានិសជ្ជសិក្ខាបទ) ១ ។

ភោជនវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

[៨៨] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយា អវិទូរេ អញ្ញតរស្ស បុគ្គលស្ស អារាធបិណ្ឌោ បញ្ញត្តោ ហោតិ ។ ឆព្ភក្ខិ-យោ កិក្ខុ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិ(១) បិណ្ឌាយ បវិសិត្វា បិណ្ឌំ អលភមានា អារា-ធបិណ្ឌំ អគមំសុ ។ មនុស្សា ចិរស្សាបិ កច្ចន្តា អា-គតាតិ សក្ការំ បរិវិសិំសុ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ ទុតិយំបិ ទិវសំ តតិយំបិ ទិវសំ បុព្ពណ្ហ-សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិ(២) បិណ្ឌោ-យ បវិសិត្វា បិណ្ឌំ អលភមានា អារាធបិណ្ឌំ គច្ឆា-កុញ្ជិំសុ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយានំ កិក្ខូនំ ឯតទហោ-សិ កិំ មយំ ការិស្សាម អាភតំ តតា(៣) កិយ្យា-បិ ឥធេវ អាគច្ឆតុំ ការិស្សតីតិ ។ តស្មេ អនុវិសិត្វា

១-២ សាវត្ថិយត្តំបិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. ម. គច្ឆា ។

ភោជនវគ្គ បឋមសិក្ខាបទ

(៨៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានពួកជន ១ ពួក ទៅដំឡើងក្រុងសាវត្ថី បាននាំគ្នាតាក់តែងបិណ្ឌបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់ប្ដូរភេងមាន ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាស្ងៀកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរអំពីព្រឹក ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ដល់មិនបានបិណ្ឌបាតក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់ប្ដូរភេងមាន (នោះ) ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមាននិមន្តមកយូរណាស់ហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាអង្គាសដោយគោរព ។ កាលនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ នាំគ្នាស្ងៀកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរអំពីព្រឹក ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បីបិណ្ឌបាត ដល់មិនបានក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់ប្ដូរភេងមាន(នោះ) ហើយឆាន់ កឋិនថ្ងៃជាគំរប់ពីរផង កឋិនថ្ងៃជាគំរប់បីផង ។ ទើបឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្ដីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយទៅអាចមធ្លើអ្វី យើងគួរតែមកកឋិនផ្ទះសំណាក់ប្ដូរភេងមាននេះប៉ុណ្ណោះបានហើយ ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយនៅហើយនៅទៀត កឋិនផ្ទះសំណាក់នោះឯង

អនុសិទ្ធា អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ជន្តិ ។ តំត្តិយោ អប-
សក្កន្តិ ។ មនុស្សា ទដ្ឋុយន្តិ ខីយន្តិ វិការេន្តិ តតិ
ហិ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា អនុសិទ្ធា អនុសិទ្ធា
អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ជិស្សន្តិ ឆយិមេ សព្ពេ អាវសថបិណ្ឌា
បញ្ចាតា សព្ពេសញ្ច អាវសថបិណ្ឌា បញ្ចាតាតិ ។
អស្សោសុំ ខោ តិក្ខ តេសំ បនុស្សានំ ទដ្ឋុយន្តានំ
ខីយន្តានំ វិការេន្តានំ ។ យេ តេ តិក្ខ អប្បិច្ឆា
។បេ។ តេ ទដ្ឋុយន្តិ ខីយន្តិ វិការេន្តិ តតិ
ហិ ឆាម ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខ អនុសិទ្ធា អនុសិទ្ធា
អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ តិរ
ភុម្ហេ តិក្ខវេ អនុសិទ្ធា អនុសិទ្ធា អាវសថបិណ្ឌំ
កុញ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ
ភគវា តតិ ហិ ឆាម ភុម្ហេ មោឃបុរិសា អនុសិទ្ធា
អនុសិទ្ធា អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ជិស្សថ នេតំ មោ-
ឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ
វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន តិក្ខវេ

នាំគ្នាឆាន់នូវអាសថបិណ្ឌបាត (គឺបិណ្ឌបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់ឬភោជនានោះ) ។ តិរ្ថីយទាំងឡាយក៏ចៀសចេញទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រមិនគួរនឹងនៅគាំវៃត្រង់ឆាន់អាសថបិណ្ឌបាត អាសថបិណ្ឌបាតមិនមែនជនគាក់តែងដើម្បីតែពួកសមណៈនេះទេ អាសថបិណ្ឌបាតជនគាក់តែងដើម្បីជនទាំងឡាយទាំងពួងពាល់គ្នា ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់(ដូច្នោះ)ហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ មិនគួរនឹងនៅគាំវៃត្រង់ឆាន់អាសថបិណ្ឌបាតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយនៅគាំវៃត្រង ឆាន់អាសថបិណ្ឌបាត ពិតមែនឬ ។ ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងនៅគាំវៃត្រង់ឆាន់អាសថបិណ្ឌបាតទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិននាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ

สมึ สงฺฆาปธึ ขุฏฺเฐสยฺยาย ฯเปฯ อาสชปิณฺฑาปาตกุญฺเชตเร ตโต เจ ขุตฺตรี[๑] กุญฺเชยฺย ฉาทิตพฺพนฺติ ฯ ฯเปฯ กถญฺจิ กถาตา สงฺฆาปธึ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๘๙) เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา สารีปุตฺโต โกสลเรสุ ฉนปเทสุ สารตฺโต คนฺถาโร เยน อญฺญตโร อาสเชฏฺโ เตนุปสงฺกมิ ฯ มนุสฺสา ปสฺสิตฺวา ปสฺสิตฺวา เชเรติ อาคเตติ สกฺกจฺจึ ปวาเรสุ ฯ อถ โข อายสฺมโต สารีปุตฺตสฺส กุลูปโก เจเร อาราเธสิ ฯ ลภติ ตสฺมา อาสชฏฺเ ปกฺกมิตุนฺติ ฯ อถ โข เต มนุสฺสา ทุติยมฺปิ ติกฺขตฺตุนฺติ สารีปุตฺตตฺเถรึ กุญฺช กเรตุนฺติ ฯ อถ โข อายสฺมา สารีปุตฺโต กถาตา ปฏิกฺกมิตฺวา อนฺเวสิตฺวา อนฺเวสิตฺวา อาสชปิณฺฑาปาตกุญฺเชตเร ตโต ปฏิลภิตฺวา ชิณฺณกาเล อโหสิ ฯ อถ โข อายสฺมา สารีปุตฺโต สารตฺโต คนฺถาโร เอตทโหสิ ฯ

๑ ม. ขุรี ฯ

ក្នុកតាំងឮ្ហាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា អាហារកន្លងផុះ
សំណាក់ឬភេងមាន កិក្ខុត្រូវធានាបានតែម្តង បើធានាឲ្យលើសពីកំណាត់
នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុតាំងឮ្ហាយយ៉ាងនេះ ។

(๘๙) សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនិមន្តទៅក្រុងសា-
វត្ថីកន្លងកោសលជនបទ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់ឬភេងមាន ๑ ។
មនុស្សតាំងឮ្ហាយនិយាយគ្នាថា ព្រះថេរៈមាននិមន្តមកយូរណាស់
ហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាអង្គាសដោយគោរព ។ លំដាប់-
នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុធានារួចហើយ ក៏មានអាពាធជាទម្ងន់ ។
លោកមិនអាចនឹងចៀសចេញពីផ្ទះសំណាក់ឬភេងមាននោះទៅបាន ។
ទើបមនុស្សតាំងឮ្ហាយនោះ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មាន
អាយុកន្លងថ្ងៃជាគំរប់ពីរថា បពិត្រព្រះថេរដ៏ចំរើន សូមលោកនិមន្ត
ធានាចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុមានសេចក្តីសង្ស័យថា ការដែល
នៅត្រាំត្រែងធានាបិណ្ឌបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់ឬភេងមាន ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបានហាមហើយ ហើយមិនទទួលបិណ្ឌបាត ក៏អត់ចង្អាន់កន្លង
ពេលនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនិមន្តទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី
ហើយដំណាលសេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុតាំងឮ្ហាយ ។ គ្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ

ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា តំក្ខណេ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ តំក្ខណេ តំខណេន តំក្ខណា អនុវសិត្វា អនុវសិត្វា អារោចិតំ ភុញ្ជិតុំ ឱវាទេ បន តំក្ខណេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទន្ធំសេយ្យាថ អតិលាខេន តំក្ខណា ឯតោ អារោចិតេ ភុញ្ជិតព្ពោ តតោ ចេ ឧត្តរិំ ភុញ្ជេយ្យ ចាបិត្តិយន្តិ ។

(៩០) អតិលាខោ នាម សង្កោតិ តម្ពា អារោចិតំ ភុញ្ជិតុំ ។ តិលាខោ នាម ន សង្កោតិ តម្ពា អារោចិតំ ភុញ្ជិតុំ ។ អារោចិតេ នាម បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរំ ភោជនំ សាលាយ[1] វា មណ្ឌបេ វា រុក្ខមូលេ វា អាឡ្ហកាសេ វា អនោទិស្ស យាវទត្ថោ បញ្ញត្តោ ហោតិ ។ អតិលាខេន តំក្ខណា សតិំ ភុញ្ជិតព្ពោ តតោ ចេ ឧត្តរិំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិក្ខិត្តំ អាមន្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាឡ្ហកាវេ អាឡ្ហកាវេ អាមន្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។

---

๑ ម. សាលាយំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកុដិពេលនោះ ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានជម្ងឺអាស្រ័យនៅរឿយ ។ ធាន់ភោជនក្នុងភេរ៉ានបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា បិណ្ឌបាតកុងភេរ៉ានភិក្ខុមិនមានជម្ងឺត្រូវធាន់បានតែម្តង បើធាន់ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៩០] ភិក្ខុដែលអាចដើម្បីចៀសចេញពីភេរ៉ាននោះទៅបាន ហៅថា មិនមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុដែលមិនអាចដើម្បីចៀសចេញពីភេរ៉ាននោះទៅបាន ហៅថា មានជម្ងឺ ។ ដែលហៅថា បិណ្ឌបាតកុងភេរ៉ានបានដល់ភោជនទាំង៥យ៉ាង ភោជនណាមួយ ដែលគេតាក់តែងកុងសាលាក្តី កុងមណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី កុងទីវាលក្តី មិនចំពោះបុគ្គលណាគេតាក់តែងកំណត់ល្មមមួយឆ្អែត (គ្រប់ៗគ្នា) ។ ភិក្ខុមិនមានជម្ងឺត្រូវធាន់បានតែម្តង បើទទួលឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ ដោយគិតថាអញនឹងធាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗវារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(๙๑) อกิลาเนฺ[๑]อกิลาสญฺญี ตตุตฺถึ[๒]อาส-
ชปิณฺฑำ ภุญฺชติ อาปตฺติ ทาติพฺพิยสฺส ฯ อกิลาเนฺ
ปมตฺโตกา ตตุตฺถึ อาสชปิณฺฑำ ภุญฺชติ อาปตฺติ
ทาติพฺพิยสฺส ฯ อกิลาเนฺ กิลาสญฺญี ตตุตฺถึ
อาสชปิณฺฑำ ภุญฺชติ อาปตฺติ ทาติพฺพิยสฺส ฯ กิลาเนฺ
อกิลาสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิลาเนฺ ปม-
ตฺโตกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิลาเนฺ กิลาส-
ญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๙๒) อนาปตฺติ กิลาสสฺส อกิลาโต สกึ
ภุญฺชติ กพฬนฺเต ฐ อากพฬนฺเต ฐ ภุญฺชติ สามิ-
กา ฉิมนฺเตฺวา เทนฺติ ขาทิสฺส ปญฺเตฺต เหตติ
ฉ ยาวทตฺโถ ปญฺเตฺต เหตติ ปญฺ เทนฺติ ชานนฺติ ปเหฺว
สพฺพ อนาปตฺติ ขุมฺภกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปฐมสิกฺขาปทำ นิฏฺฐิตำ ฯ

---

๑ ฉ. อกิลาโต ฯ ๒ ฉ. ม. ตตุตฺถึ ฯ

(៩១) ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ហើយបវារេគអាសេចបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបវារេគអាសេចបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ ហើយឆាន់អាសេចបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៩២) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុមានជម្ងឺ ដល់កិក្ខុមិនមានជម្ងឺឆាន់តែម្តង ដល់កិក្ខុដែលដើរទៅក្តី ដើរមកក្តិ ហើយឆាន់[1] ដល់កិក្ខុដែលជនជាម្ចាស់ទានគេនិមន្តឲ្យឆាន់ ដល់កិក្ខុដែលឆាន់បិណ្ឌបាតដែលគេតាក់តែងចំពោះ ដល់កិក្ខុដែលឆាន់បិណ្ឌបាតដែលគេតាក់តែងមិនដល់មួយចំអែត អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុព្រោះឆាន់ភោជនទាំងពួង ក្រៅពីភោជន៥យ៉ាង ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

---

១ បានដល់កិក្ខុមានដំណើរចេញពីស្រុក ១ ទៅស្រុក ១ ចម្ងាយផ្លូវទៅមួយថ្ងៃមកមួយថ្ងៃ ថ្ងៃទីមួយទៅឆាន់ម្តង ថ្ងៃទីពីរត្រឡប់មកវិញឆាន់ម្តងទៀត ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(៩៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ទេវទត្តោ បរិហីនលាភសក្ការោ[1] សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ឥមំ ហិ នាម សមណោ សក្យបុត្តិយោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តិ ឥស្សូ សម្បន្នំ ន មជាបំ តាសូ សាទុំ[2] ន ភុញ្ជតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ឥមំ ហិ នាម ទេវទត្តោ សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុំ ទេវទត្ត សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជសីតិ ។

---

១ ឥ. ម. បហីនលាភសក្ការោ ។ ២ ពុទ្ធបិ ពោធិរុក្ខោ សាទូតិបិ ទិស្សតិ ។

សំក្ខេបទី ២

(៨៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងពជគ្រិះ ។ សម័យនោះឯង
ទេវទត្ត មានលាភសក្ការៈសោបសូន្យហើយ ព្រមទាំងបរិសទ្យក៏នាំគ្នាដើរ
សូមរឿយ ។ កុង្ខ៍ពួកត្រកូលហើយធាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
បុត្រសក្យពជ មិនគួរទើនាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុង្ខ៍ពួកត្រកូលហើយធាន់
សោះ (ធម្មតាមនុស្ស) អ្នកណាមួយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងភោជនល្អ
អ្នកណាមួយដែលមិនពេញចិត្តនឹងភោជនដ៏ឆ្ងាញ់ពីសារ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ)
ហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តព្រមទាំង
បរិសទ្យ មិនគួរទើនាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុង្ខ៍ត្រកូលទាំងឡាយហើយធាន់
សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលទេវទត្ត ឮថាអ្នកឯងព្រមទាំងបរិ-
សទ្យនាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុង្ខ៍ត្រកូលទាំងឡាយហើយធាន់ ពិតមែនឬ ។

สงฺฆ ภควตา ฯ วิตฺถารโต พุทฺธา ภควา ภิกฺขู ยา
ตาย ตุฏฺโ มหาปุริส สมฺปตฺเตหิ กุลเสฏฺ วิญฺ-
ญูหิ วิญฺญูหิ กุฏฺฐิสฺสเร เอตาย มหาปุริส
อปฺปสนฺนาย ปสาทาย ปสนฺนาย วา ภิกฺขุ-
ภาวาย ฯเป ฯ ฆาฏฺ ปน ภิกฺขเว ฉหิ สิกฺขาปเทหิ
ทุฏฺเสยฺยาย คณาภาเคเน ชาติยนฺติ ฯ ฆาฏฺเหิ
ภควตา ภิกฺขู สิกฺขาปเท ปญฺญตฺต หาติ ฯ

(๙๘) เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา ภิ-
ลาเน ภิกฺขู ภตฺเตน นิมนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา
นาติกาเลน ปฏิกฺกมิตฺตุ ภควตา คณาภาเคนาติ ฯ
ภควโต ฯตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ อถโข ภควา
ฯตสฺมึ นิทาเน ฯตสฺมึ ปกรเณ ธมฺมึ กถ
กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิลา-
เนน ภิกฺขุนา คณาภาคนิ กุฏฺฐิตุ ฆาฏฺ ปน
ภิกฺขเว ฉหิ สิกฺขาปเทหิ ทุฏฺเสยฺยาย คณาภาเคเน

ទៅទត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងត្រូមតាំងបរិសេ្ស មិនគួរនឹងដើរសូមរឿយ ។ កុងត្រកូលតាំងឡាយហើយឆាន់ទេ ម្នាលមោឃបុរស ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានឹងមិននាំជនតាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិនិតតែជ្រះថ្លាកៃ្រលែងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឆាន់គណភោជន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៤៤) សម័យនោះឯង មនុស្សតាំងឡាយនិមន្តពួកភិក្ខុដែលមានជម្ងឺ ដោយភត្ត ។ ពួកភិក្ខុសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ទើបពួកភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកកុងពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានជម្ងឺឆាន់គណភោជនបាន ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណភោជន

អញฺญตฺร สมយา ទាតพฺพំ ។ តត្ថាយំ សមយោ តិលាន-
សមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវញ្ចិទំ
ភគវតា តត្ថេវ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[๙๕] តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា
ចីវរទានសមយេ សចីវរភត្តំ បដិយាទេត្វា តត្ថេ ឯ-
មនฺตំ ភោជេត្វា ចីវរេន អច្ឆាទេស្សាមាតិ ។ តត្ថេ
ភិក្ខុភិក្ខុនិយោ ជានិត្វាសេន្តិ បដិក្កមិត្តំ ភគវតា ក-
ណាភោជនេ ។ ចីវរំ បរិត្តំ ខុប្បដ្ឋតិ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចីវរ-
ទានសមយេ តណាភោជនំ ភុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខវេ ឥទំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ តណាភោជនេ
អញ្ញត្រ សមយា ទាតព្ពំ ។ តត្ថាយំ សមយោ តិលាន-
សមយោ ចីវរទានសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។
ឯវញ្ចិទំ ភគវតា តត្ថេវ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๙๕) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ តាក់តែងចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរ ក្នុងសម័យចីវរទាន ហើយទិមន្តកិក្ខុទាំងឡាយថា យើងទាំងឡាយនឹងនិមន្តលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឲ្យឆាន់ រួចហើយនឹងប្រគេនចីវរឲ្យស្រេកដណ្តប់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃយមិនទទួលដោយគិតថា គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ចីវរក៏កើតឡើងដល់កិក្ខុដោយស្តួចស្តើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយឆាន់គណភោជនបានក្នុងសម័យនៃចីវរទាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណភោជន វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ១ សម័យដែលគេឲ្យចីវរ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๙๖) เตน โข ปน สมเยน มนฺตสฺสา จีวรกา-
รเก ภิกฺขู กเถนฺติ นิมนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา
ปาจิตฺติเยน ปฏิกฺขิปนฺติ ปฏิคฺคหาเปนฺติ ปริภุญฺชนฺติ ฯ
ภควาโต ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐหิตฺวา อาวชฺเชสิ ฯ อนุปาทาปิ ภิกฺขู
จีวรการสมเย ปริโยสิตมตฺเต ปุญฺญตฺถาย ปาจิตฺติ ภิกฺขู
ปมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาติ ปริโยสิตมตฺเต
เอกจฺเจ สมยา ปาจิตฺติยา ฯ ตตฺถายํ สมโย
ปริโยสานสมโย จีวรปาตนสมโย จีวรการสมโย
อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ ปาจิตฺติยา ภควตา ภิกฺขูนํ
สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๙๗) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ม-
นุสฺเสหิปิ สทฺธึ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปนฺนา ฯ อถโข เต ภิกฺขู
เต มนุสฺสา ปฏิปเถปิ มุหุตฺตนฺติ อาวุโส อาคเม-
ถ ปิณฺฑาย จริสฺสามาติ ฯ เต ปาปาหิสุ ภควา
กเถติ กุญฺชาติ ฯ ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา น ปฏิคฺคณฺหนฺติ

(๙๖) สมัยนั้นแล มนุสสุทกังยังมีมิตรภักดีต่อภิกษุทั้งหลาย ผู้เป็นอาคันตุกะ ด้วยจังหัน ฯ ภิกษุทั้งหลายสงสัยไม่รับจังหัน ด้วยคิดว่า คณาโภชนะ พระผู้มีพระภาคทรงห้ามแล้ว ฯ ภิกษุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุผู้เป็นอาคันตุกะรับคณาโภชนะได้ ในสมัยที่เดินทาง ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายพึงทำความสังวรในสิกขาบทนี้อย่างนี้ว่า ภิกษุควรอาพาธเป็นปัจจัย เพื่อรับคณาโภชนะ ในสมัยนอกนี้ ไม่มีสมัย ฯ ก็สมัยในสิกขาบทนั้น คือสมัยที่มีภัยอย่างหนึ่ง สมัยที่เรือแตกอย่างหนึ่ง สมัยที่เดินทางอย่างหนึ่ง นี้เป็นสมัยในสิกขาบทนั้น ฯ สิกขาบทนี้ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติแล้วแก่ภิกษุทั้งหลายอย่างนี้ ฯ

(๙๗) สมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายเที่ยวไปตามทางเปลี่ยวมีอันตรายด้วยมนุสสุทกัง ฯ ก็ภิกษุทั้งหลายนั้นได้กล่าวคำนี้กะมนุสสุทกังนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงรีบไปก่อน ๑ โยชน์ เพื่อบอกเราว่า เราจักไปเพื่อบิณฑบาต ฯ มนุสสุทกังนั้นได้กล่าวอย่างนี้ว่า ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงรอก่อน ขอพระคุณเจ้าทั้งหลายจงอย่าไปในวันนี้เลย ฯ ภิกษุทั้งหลายสงสัยไม่รับด้วยคิดว่า

ปฏิกฺกิตฺตุ๋ กปฺปติ กณฺหปกฺเขปิ ฯ กปฺปเตว ฯเปฯ มตฺตา อาหเรเยฺยสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อนฺธกมนสมเย กณฺหปกฺเขปิ ปฏิกฺกิตฺตุ๋ ฯเปฯ ภิกฺขเว ๙มิ สิกฺขาปทิ ทุติเยยฺยาปิ กณฺหปกฺเขปิ อญฺญตฺร สมยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ตตฺถายิ สมเย ตีณิ สมเย ตีณิ สมเย ตีณิ สมเย อนฺธกมนสมเย อยิ ตตฺถ สมโยติ ฯ ฯเปฯ กปฺปติ ภิกฺขุนิ สิกฺขาปทิ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๙๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู มนุสฺสหิ สทฺธิ ปาตาย คจฺฉนฺติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู เต มนุสฺสา ฯเปฯ มุหุตฺตนฺ อาวุโส ตีรา[1] ขุปเนปิ ปิณฺฑาย ปวิสฺสามาติ ฯ เต ฯเปฯ ภนฺเต กปฺปติ ภิกฺขู ภิกฺขาย ปฏิกฺกมนฺตา น ปฏิกฺกมนฺติ ปฏิกฺกิตฺตุ๋ กปฺปติ

๑ ฉ. ม. ปาตเรสุ อยิ ปาโห ฮ ปาโห ฯ

គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធានាគណភោជន ក្នុងសម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធានាគណភោជន លើកលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ ១ សម័យដែលធ្វើនូវចីវរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๙๘) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយទៅដោយទូកមួយអន្លើដោយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ឯកិក្ខុទាំងនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរអែបទូកទៀបឆ្នេរមួយរំពេចសិន យើងទាំងឡាយនឹងត្រេចទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយធានាចង្ហាន់ក្នុងទីនេះចុះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួលដោយគិតថា គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។

กณฺหาภิชาติ ฯ กตฺถ เอตมตฺถํ อาหเรยฺยาสิ ฯ
อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉาทนสมเย กณฺหาภิ-
ชาตึ ปฏิกฺขิปิตุ ฉาทนญฺจ ปน ภิกฺขเว ๙มํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิเสยฺยาถ กณฺหาภิชาเย อญฺญตฺร สมยา ทาตพฺพนฺ-
ติ ฯ ตตฺถายํ สมโย กฐินสมโย จีวรทานส-
มโย จีวรการสมโย อจฺฉาทนตมนสมโย ฉาท-
ภิยมานสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ ฉาทิตปุพฺพนฺ
ตตฺถ ภิกฺขุนา สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺ ฯ

(๙๙) เตน โข ปน สมเยน ธนิยสฺส ทารุ-
ปตฺตา ภิกฺขู ภณฺฑหารเก อาณาเปตฺวา ทารุภณฺฑนฺ
ทาสฺสนฺติ ฯ มนุสฺสา นานาวิธาหิ ขชฺชเกหิ ภิกฺขู ปสาเทตฺวา ตาเยน ธ-
นิยสฺส ทารุภณฺฑนฺ ฯ ภิกฺขู ภิกฺขุนิยาปิ ฉาทิยมานนฺติ ปฏิกฺขิปนฺติ
ตตฺถ กณฺหาภิชาตึ ฯ ตตฺถ เอตมตฺถนฺ อาหเรยฺยาสิ
สุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว มหาสมเย กณฺหาภิชาตึ

កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធាន់គណៈភោជនក្នុងសម័យឡើងដំរែកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធាន់គណៈភោជន លៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ ១ សម័យដែលធ្វើចីវរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ សម័យដែលឡើងដំរែក ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៩៩) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយ នៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំងឡាយ លុះចេញវស្សារួចហើយ ក៏នាំគ្នាមកឯក្រុងរាជគ្រឹះដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ពួកមនុស្សឃើញកិក្ខុទាំងឡាយមកពីរដ្ឋសីមា[1] ផ្សែងៗគ្នា ហើយក៏និមន្តធាន់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយធាន់

---

១ ភាជអាណាចក្រជិតខែ ប្រទេសជិតៗ ដែនជិតៗ ។

កុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យាថ កណាភោជនេ អញ្ញត្រ សមយា ចាចិត្តិយំ ។
តត្ថាយំ សមយោ កិលានសមយោ ចីវរទានសមយោ
ចីវរការសមយោ អទ្ធានគមនសមយោ ឯតាភិរូហន-
សមយោ មហាសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។
ឯវញ្ចិទំ ភគវតា ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(១០០) តេន ខោ បន សមយេន រាជា មាគ-
ធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ញាតិសាលោហិតោ
អាជីវកេសុ បព្ពជិតោ ហោតិ ។ អថខោ សោ
អាជីវកោ យេន រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ មាគធំ សេនិយំ
ពិម្ពិសារំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ មហារាជ សព្ពា-
សណ្ឌិកំ ភត្តំ(១) កាតុន្តិ ។ សចេ តុំ ភន្តេ ពុទ្ធប្បមុខំ
ភិក្ខុសង្ឃំ បឋមំ កោឌេយ្យាសិ ឯវំ ការេយ្យាមីតិ ។

---

១ ឧ. ម. សព្ពាសណ្ឌិកភត្តំ ។

គណភោជនក្នុងសមយសម័យបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះឆាន់គណភោជន រៀវៃលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ ១
សម័យដែលធ្វើនូវចីវរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ សម័យ
ដែលឡើងជិះទូក ១ សម័យដែលមានភិក្ខុច្រើន ១ នេះជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១០០) សម័យនោះឯង (មានបុរសម្នាក់) ត្រូវជាញាតិសាលោ-
ហិតរបស់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារពាជ បានបួសក្នុងសំណាក់អាជី-
វកទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ អាជីវកនោះចូលទៅគាល់ព្រះបាទ
មាគធសេនិយពិម្ពិសារពាជ ហើយបានទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះបាទ
មាគធសេនិយពិម្ពិសារពាជថា បពិត្រមហារាជ អាត្មាំបាទូលដើម្បីធ្វើ
នូវភក្តីជារបៀបបាសណ្ឌសុទ្ធ[1] ។ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសា-
រពាជត្រាស់ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន បើលោកនិមន្តភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
ជាប្រធានឆាន់មុនសិន (ទើប) យើងត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ (បាន) ។

---

๑ គឺរបៀបធ្វើភត្តរបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ក្រៅពីព្រះពុទ្ធសាសនា ។

อถโข สโม อาฬิวโก กิกฺขุ สงฺฆโต ทูตํ ปาเหสิ อภิกฺกนฺตาย ทตฺตุ ฯ กิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา ปฏิกฺกิปนฺติ ตถาตา ตณฺหาโย ชนฺติ ฯ อถโข สโม อาฬิวโก ยาน ตถา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตถาตา สทฺธึ สมฺโมทิ สมฺโมทนียํ กถํ สาราณียํ วีติสาเรตฺวา ฯตถมนฺตํ อฏฺฐาสิ ฯ ฯตถมนฺตํ ิโต โข สโม อาฬิวโก ตถาตา ตถาวนฺตา ฯตนาเจ กาโม โตตโม ปฏิโต อหิโม ปฏิโต อราหโต ปฏิโต ปฏิตสฺส ิณฺหาโย ปฏิกฺกเหตุ อภิกฺกเสตุ เม กาโม โตตโม สาตาย ตตฺตา สทฺธึ กิกฺขุสเงฺฆนาติ ฯ อภิกฺกเสสิ ตถา ตุณฺหีภาเวน ฯ อถโข สโม อาฬิวโก ตถาโต อภิกฺกสนฺตึ วิทิตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถโข ตถา ฯตสฺมึ ิทาเน ฯตสฺมึ ปกรเณ ธมฺมึ กถํ กตฺวา กิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ กิกฺขเว สมณาตตฺตสมเย ต-ณฺหาโย ชนฺตุ ภุญฺชิตุ ฯวญฺจ ปน กิกฺขเว ฯมึ สิกฺขาปทึ

អាជីវកនោះក៏ប្រើបម្រើទៅកាន់សំណាក់កិកុតាំងឆ្អាយ ក្នុងពេលនោះថា កិកុតាំងឆ្អាយសូមទទួលបង្ហាន់របស់ខ្ញុំដើម្បីកត្តកិច្ចកាន់ថ្ងៃស្អែក ។ កិកុតាំងឆ្អាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា គណៈភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ គ្រានោះ អាជីវកនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដល់ហើយក៏ពោលពាក្យជាទីពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលបុគ្គលគប្បីរីករាយ ដែលបុគ្គលគប្បីលើកស្រែចហើយ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ អាជីវកនោះលុះស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើនជាអ្នកបួស ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ជាអ្នកបួសដែរ អ្នកបួសគួរទទួលដុំបាយរបស់អ្នកបួសផងគ្នា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន សូមទទួលបង្ហាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីកត្តកិច្ចកាន់ថ្ងៃស្អែក មួយអន្ទោដោយកិកុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហីភាព ។ អាជីវកនោះដឹងច្បាស់ជាព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយក៏ចៀសចេញទៅកាន់ពេលនោះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារហៅកិកុតាំងឆ្អាយមកដូបដុំកាន់ពេលនោះហើយត្រាស់ថា មាលកិកុតាំងឆ្អាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុធានាគណៈភោជនកាន់សម័យនៃសមណកត្តបាន មាលកិកុតាំងឆ្អាយ អ្នកតាំងឆ្អាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

ឧទ្ទិស្សេយ្យាថ តណាភោជនេ អញ្ញត្រ សមយា ចាចិត្តំយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ តិលាន-សមយោ ចីវរទានសមយោ ចីវរការសមយោ អទ្ធានគមនសមយោ ឆាភិក្ខុមហានសមយោ មហាសមយោ សមណ-ភត្តសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។

(๑๐๑) តណាភោជនំ នាម យត្ថ ចត្តារោ តិក្ខត្តុំ បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរេន ភោជនេន និមន្តិតា កុញ្ជន្តិ ឯតំ តណាភោជនំ នាម ។ អញ្ញត្រ សមយាតិ បហាយ តុណ្ហី សមយំ ។ តិលានសមយោ នាម អត្តនោ ចាចាបិ ជាលិតា ហោន្តិ ។ តិលានសមយោតិ កុញ្ជិ-តុំ ។ ចីវរទានសមយោ នាម អត្តនោ តិបិដកេ វស្សូ-នសង្ឃ បច្ចិមោ ភាគោ អត្តនោ តិបិដកេ បញ្ច ភាគា ។ ចីវរទានសមយោតិ កុញ្ជិតុំ ។ ចីវរការសមយោ នាម

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណភោជន រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ១ សម័យដែលធ្វើទូរចីវរ១ សម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ១ សម័យដែលខ្លាំងដំរះទូក១ សម័យដែលមានភិក្ខុច្រើនអង្គ១ សម័យនៃសមណកត្តព១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(១០១) ដែលហៅថា គណភោជន គឺភិក្ខុ៤រូបដែលគេនិមន្តចេញឈ្មោះភោជនចាំង៥ ដោយភោជនណាមួយ ហើយឆាន់ភោជនណាភោជនខ្លះ ហៅថា គណភោជន ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែមានសម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងឆាន់បាន) ។ ដែលហៅថា សម័យមានជម្ងឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែដើងចាំងឡាយដែលបែក (ចាក់ផ្តៅក៏ហៅថាមានជម្ងឺ) ។ ភិក្ខុដឹងថាខ្លួនមានសម័យឈឺថ្កាត់ ហើយគប្បីឆាន់គណភោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ គឺថាកាលបើភិក្ខុមិនបានគ្រាលកឋិនទេ (សម័យនៃចីវរទាន) បានត្រឹមតែ១ខែ គឺខែជាខាងចុងនៃវស្សានរដូវ[1] បើភិក្ខុបានគ្រាលកឋិន (សម័យនៃចីវរទាន) បាន៥ខែ[2] ។ ភិក្ខុដឹងថាមានសម័យនៃចីវរទាន ហើយគប្បីឆាន់គណភោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលធ្វើទូរចីវរ

---

១ គឺគិតពី ១ កោជខែអស្សុជ ទៅដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែកត្តិក ។ ២ គឺគិតពី ១ កោជខែអស្សុជ ទៅដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែផគ្គុណ ។

ចីវរេ កយិរមានេ ។ ចីវរការសមយោតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ អន្ធានកមនសមយោ ជាម អឌ្ឍយោជនំ គមិស្សាមីតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ គច្ឆន្តេន កុញ្ជិតព្ពំ ។ អាគតេន កុញ្ជិតព្ពំ ។ ជាគរិយានសមយោ ជាម ជាគរំ អភិយុហិស្សាមីតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ អាយុន្ជន កុញ្ជិតព្ពំ ។ ឋិយុន្ជន កុញ្ជិតព្ពំ ។ មហាសមយោ ជាម យត្ថ ទ្វេ តយោ កំក្ខបិណ្ឌាយ ចរិត្វា យាបេន្តិ បត្តត្តេ អាគតេ ន យាបេន្តិ ។ មហាសមយោតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ សមណាគត្តសមយោ ជាម យោ តោចិ បរិញ្ញេ ភគវតា សមាបន្នោ ភគ្គំ ភគវេតិ ។ សមណាគត្តសមយោតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ជិស្សាមីតិ បដិក្ខណ្ណាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

គឺកាលដែលកិក្ខុកំពុងឆ្លើចីវរ ។ កិក្ខុដឹងថាមានសម័យដាក់ឆ្លើនូវចីវរហើយ គប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ គឺកិក្ខុដឹងថាអញនឹងដើរផ្លូវឆ្ងាយប្រមាណកន្លះយោជន៍ ហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កាលកិក្ខុកំពុងដើរទៅ ក៏គប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កាលកិក្ខុមកវិញ ក៏គប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យឡើងជិះទូក គឺកិក្ខុដឹងថាអញនឹងឡើងជិះទូក ហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កិក្ខុឡើងជិះទូកហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កាលកិក្ខុចុះអំពីទូកហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យមានកិក្ខុច្រើនអង្គ គឺសម័យដែលកិក្ខុចាំឆ្ងាយពីវប្បបីអង្គ ត្រែចទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយបាននាន់ឆ្អែតកង់ទីណា ដល់កិក្ខុមួយអង្គមកទៀត ត្រូវដាប្លួនអង្គ នាន់មិនឆ្អែត ។ កិក្ខុដឹងថា សម័យមានកិក្ខុច្រើនអង្គដូច្នេះ ហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យនៃសមណកត្ត គឺអ្នកណាមួយដែលកាប់បញ្ចូលកង់ពួកអកប្លួស (ក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនា) ធ្វើកត្ត ។ កិក្ខុដឹងថា សម័យនៃសមណកត្តហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កិក្ខុទទួលគណាកោជនដោយគិតថា អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រប់ ៗ ភវៈ ដែលលេបចូលកង់ក ។

(๑๐๒) គណភោជនេ គណភោជនសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ គណភោជនេ វេមតិកោ អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ គណភោជនេ នគណភោជនសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ នគណភោជនេ គណភោជនសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នគណភោជនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នគណភោជនេ នគណភោជនសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๑๐๓) អនាបត្តិ សមយេ ទ្វេ តយោ ឯកតោ ភុញ្ជន្តិ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ឯកតោ សន្និបតិត្វា ភុញ្ជន្តិ ឯកូភតេ សលាភភតេ បក្ខិកេ ឧបោសថិកេ បាដិបទិកេ បញ្ច ភោជនានិ ឋបេត្វា សព្ពត្ថ អនាបត្តិ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

[๑๐๒] คณภោជน ภิกษุสำคัญว่าคณภោជนมิใช่ ฉันแล้ว ปวารณา ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะเคี้ยวและฉันในเวลาวิกาล ๑ ภิกษุสงสัย ในคณภោជนแล้วฉัน ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะเคี้ยวและฉันในเวลาวิกาล ๑ ภิกษุสำคัญในคณภោជนว่า มิใช่คณภោជนแล้วฉัน ต้องอาบัติปาจิตตีย์ เพราะเคี้ยวและฉันในเวลาวิกาล ๑ มิใช่คณภោជน ภิกษุสำคัญว่าคณภោជน ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ มิใช่คณภោជน ภิกษุสงสัย ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ มิใช่คณภោជน ภิกษุสำคัญว่ามิใช่คณภោជน มิต้องอาบัติ ๑

[๑๐๓] อาบัติมิมี ภิกษุมีสมัย ภิกษุมีเครื่องกั้นต่างกันแล้วฉันร่วมกัน ภิกษุมีเครื่องกั้นต่างกันแล้วเคี้ยวเพื่อบิณฑบาตแล้วประชุมกันฉันร่วมกัน ภิกษุผู้ฉันนิตยภัต สลากภัต ปักขิกภัต อุโปสถิกภัต ปาฏิบทิกภัต อาบัติมิมี ภิกษุฉันภោជนที่เหลือจากภោជน ๕ อย่าง ภิกษุอาพาธ ภิกษุปฏิคคหิตา ภิกษุมีจีวรกรรมเป็นต้น ๑

สิกขาบทที่ ๒ จบ ๑

តតិយសិក្ខាបទំ

(១០៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ បណីតានំ ភត្តានំ ភត្ត-បដិបាដិ អដ្ឋិតា ហោតិ ។ អថខោ អញ្ញតរស្ស ឧលុង្កស្ស កម្មការស្ស ឯតទហោសិ ន ខោ មំ ឱរកំ ភវិស្សតិ យថាយិមេ[1] មនុស្សា សក្កច្ចំ ភត្តំ ភុញ្ជន្តិ យន្នូ[2]ជាហំបិ ភត្តំ ភុញ្ជេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ ឧលុង្កោ កម្មការោ យេន ភិក្ខុបតិកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុបតិកំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ អយ្យបុត្ត ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ភត្តំ ភោជេតុំ ទេហិ មេ វេតនន្តិ ។ សោបិ ខោ ភិក្ខុបតិកោ សន្ទិដ្ឋោ ហោតិ បសន្នោ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុបតិកោ តស្ស ឧលុង្កស្ស កម្មការស្ស អតិវេលំ[3] វេតនំ[4] អទាសិ ។ អថខោ សោ ឧលុង្កោ កម្មការោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា

---

១ ឱ ម. យថយិមេ ។ ២ ឱ. ម. យំ នូនាហំ ។ ៣ ឱ. ម. អព្ភតិវេលំ ។ ៤ វេតនន្តិបិ បាឋោ។

សិក្ខាបទទី ៣

(១០៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងវត្ត-
គារសាលា ក្នុងមហាវន ក្បែរក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង ក្រុង
វេសាលីគេបានចាត់ចែងកត្តដ៏ខ្ពត្តមទាំងឡាយតាំងនៅជានិច្ច ។ គ្រានោះ
អ្នកធ្វើការម្នាក់ជាមនុស្សទាល់ក្រមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា មនុស្សទាំង-
ឡាយនេះធ្វើកត្តដោយគោរព តាមទំនងយ៉ាងណា (ទំនង) នេះមិនមែន
ជាថោកទាបឡើយ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវធ្វើកត្តទំនងគេដែរ ។ ឯអ្នក
ធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះ ចូលទៅរកបុរសឈ្មោះកិរបតិក
លុះចូលទៅហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះថា
បពិត្រអយ្យបុត្រ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកត្តដល់កិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន
សូមអ្នកឲ្យថ្លៃឈ្នួលមកខ្ញុំចុះ ។ បុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះឯង ក៏ជាមនុស្ស
មានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែរ ។ ឯបុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះ បានឲ្យថ្លៃឈ្នួល
ច្រើនគ្រាន់បើដល់អ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះ ។ គ្រានោះ
អ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ឧលិង្គោ កម្មការោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អធិវាសេតុ មេ ភន្តេ ភគវា ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធឹ តិក្ខុសង្ឃេ-ន្តិ ។ មហា ខោ អាវុសោ តិក្ខុសង្ឃោ ជានាហីតិ ។ ហោតុ ភន្តេ មហាតិក្ខុសង្ឃោ ពហូ មេ ពន្ធវា បដិយត្តា ពន្ធមិស្សកេន(១) បេយ្យា បរិភុវេស្សន្តី-តិ ។ រត្តិវាសេសំ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ សោ ឧលិង្គោ កម្មការោ ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អស្សោសុំ ខោ តិក្ខុ ឧលិង្គេន កិរ កម្មការេន ស្វាតនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ តិក្ខុសង្ឃោ និមន្តិតោ ពន្ធមិស្សកេន បេយ្យា បរិភុវេស្សន្តីតិ ។ តេ កាលស្សេវ បិណ្ឌាយ បវិត្វា តុណ្ហីសុ ។ អស្សោសុំ ខោ មនុស្សា ឧលិង្គេន កិរ កម្មការេន ពុទ្ធប្បមុខោ តិក្ខុសង្ឃោ និមន្តិតោតិ ។ តេ ឧលិង្គស្ស កម្ម-ការស្ស បហូតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ អភិហរិំសុ ។

---

๑ ម. ពន្ធមិស្សេន ។

กลงទីដ៏សមគួរ ។ បុរសអ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទ័លក្រនោះ លុះ
អង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសូមទទួលកត្តវបស់
ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីកត្តកិច្ចកន្លែងថ្ងៃស្អែកមួយអន្ទោដោយកិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់សួរថា ម្នាលអាវុសោ កិក្ខុសង្ឃច្រើនណាស់ អ្នកចូរដង់ចុះ ។
បុរសកំសត់ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុសង្ឃច្រើនក៏ច្រើនចុះ
(ព្រោះ) ផ្ទៃពពាមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានចាត់ចែងហើយ
ត្រឹមដឹកតាំងឡាយនឹងបរិបូណ៌ដោយបបរលាយដោយផ្ទៃពពា ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ គ្រានោះ បុរស
អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលនិមន្ត
ហើយ ក៏ត្រឡប់ចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ
ហើយចៀសចេញទៅ ។ កិក្ខុតាំងឡាយបានដំណឹងថា ឮថា កិក្ខុសង្ឃ
មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់បាននិមន្តហើយដើម្បីកត្ត-
កិច្ចកន្លែងថ្ងៃស្អែក ត្រឹមដឹកតាំងឡាយនឹងបរិបូណ៌ដោយបបរលាយដោយ
ផ្ទៃពពា ។ កិក្ខុតាំងនោះត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយឆាន់តាំងអំពី
ព្រឹក ។ មនុស្សតាំងឡាយបានដំណឹងថា ឮថា កិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
ជាប្រធាន អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់បាននិមន្តហើយ ។ មនុស្សតាំងនោះ

อถโข สา ฉลิทฺธา กมฺมการา ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน ปณีตํ ขาทนียํ โภชนียํ ปฏิยาทาเปตฺวา ภควโต กาลํ อาโรจาเปสิ[๑]กาโล ภนฺเต นิฏฺิตํ ภตฺตนฺติ ฯ อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน ตสฺสา ฉลิทฺธสฺสา กมฺมการสฺสา นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ สทฺธึ ภิกฺขุสงฺเฆน ฯ อถโข สา ฉลิทฺธา กมฺมการา ภควนฺตญฺเว ภิกฺขุ ปรึสติ ฯ ภิกฺขู ปมาหาสุ ชานาสิ อาวุโส เอหิ ชานาสิ อาวุโส เอหีติ ฯ มา เขา ตุมฺเห ภนฺเต อยํ ฉลิทฺธา กมฺมการาเตติ ชานาสิ ชานาสิ ปฏิกฺขิปฺป ปหูตํ เม ขาทนียํ โภชนียํ ปฏิยตฺตํ ปฏิกฺขิปาเปถ ภนฺเต ยาวเทวตฺถิ ฯ ถ เขา มยิ อาวุโส ฬตฺการณา ชานาสิ ชานาสิ ปฏิกฺขิปาม อถ มยิ กาลสฺเสว ปิณฺฑาย จริตฺวา กุญฺชิมฺหา เตน มยิ

๑ อาโรเจสีติปิ ปาฬิ ฯ

នាំយកភាទនីយភោជនីយ មានប្រមាណច្រើនទៅ ដើម្បីអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់ (នោះ) ។ លុះព្រឹកឡើង ទើបអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះ ឲ្យមនុស្សគាក់តែងភាទនីយភោជនីយដ៏ឧត្តម ហើយឲ្យគេក្រាបទូលនូវកត្តកាលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បែកស្បង់ ហើយប្រដាប់ដោយចាតនឹងចីវរអំពីព្រឹក រួចហើយយាងចូលទៅកាន់លំនៅអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលគេគាក់តែងថ្វាយ មួយអន្ទឹងដោយកិក្ខុសង្ឃ ។ ទើបអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះក៏អង្គាសកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងភោជនកត្តុ ។ ពួកកិក្ខុពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរឲ្យតែបន្តិចហើយ ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរឲ្យតែបន្តិចហើយ ។ អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន លោកទាំងឡាយសូមកុំទទួលនូវវត្តុបន្តិចៗដោយគិតថា អ្នកធ្វើការងារនេះជាមនុស្សកំសត់ឡើយ (ព្រោះ) ភាទនីយភោជនីយមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យគេគាក់តែងហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលោកទាំងឡាយទទួល (ឆាន់) តាតែឆ្អែត ។ ពួកកិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយទទួលវត្តុបន្តិចៗ ព្រោះតែហេតុនេះ ក៏មិនមែនទេ មកពីយើងទាំងឡាយត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត

ปาปกานิ ปาปกานิ ปนสฺสูปนิสฺสยานิ ฯ อถวา สหา ทสฺสนปฺปหาตพฺพกมฺมกาเลเยว ทุจฺจริตสมุทาจารปฺปหานตฺถาย ปฐมมคฺคภาวนา ปยิรุปาสนา นิมนฺตนา อญฺชลิกมฺมาทีนิ ปุญฺญสฺสูปนิสฺสยานิ ฯ ตานิ ปน ตสฺส ทสฺสนปฺปหาตพฺพกมฺมสฺส ทุจฺจริตสมุทาจารปฺปหานสฺส ปฐมมคฺคภาวนาย จ ปจฺจยา โหนฺติ ฯ เอวเมว โข ตสฺส ตสฺส อปฺปหีนสฺส ปหาตพฺพสฺส ปหาเนน ปหีนสฺส ปฏิลทฺธสฺส ปฏิลาภาย ปฐมมคฺคภาวนา ปจฺจโย โหติ ฯ เย เต ตสฺส อปฺปหีนา ปหาตพฺพา ฯเปฯ เตสํ ทุจฺจริตสมุทาจารปฺปหานาย ปฐมมคฺคภาวนา ปจฺจโย โหติ ตสฺส ตสฺส อปฺปหีนสฺส ปหาตพฺพสฺส ปหาเนน ปหีนสฺส ปฏิลทฺธสฺส ปฏิลาภาย ฯเปฯ สพฺเพ ตสฺส ตสฺส อปฺปหีนา ปหาตพฺพา ตสฺส ตสฺส ปหาเนน ปหีนสฺส ปฏิลทฺธสฺส ปฏิลาภาย ปฐมมคฺคภาวนา ปจฺจโย โหติ[1] ฯ สพฺเพ ภวคามิโน ฯ วิปากาปิ ตุลฺยา ภวคามิ กมฺมสฺส ปฐมมคฺคภาวนา ปจฺจโย โหติ เต ตสฺส อปฺปหีนา ปหาตพฺพา ตสฺส ตสฺส ปหาเนน ปหีนสฺส ปฏิลทฺธสฺส ปฏิลาภาย ปฐมมคฺคภาวนา ปจฺจโย โหติ ฯเปฯ ปฐมมคฺคภาวนา ปจฺจยา ปหีนกมฺมสฺส วิปากาปิ ตุลฺยา ภวคามิ กมฺมสฺส

ធាន់តាំងអំពីព្រឹកហើយ ហេតុនោះ ចានជាយើងតាំងឆ្ងាយទទួលតែបន្តិចៗម្នាក់ ។ លំដាប់នោះ អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើលោកតាំងឆ្ងាយដ៏ចំរើនខ្ញុំចានិមន្តហើយមិនគួរនឹងធាន់កងទីដងៃសោះ ប្តូខ្ញុំមិនអាចដើម្បីប្រគេនឲ្យធាន់ឆ្អែតទេដឹង ។ កិក្ខុតាំងឆ្ងាយពួកអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ កិក្ខុតាំងឆ្ងាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុតាំងឆ្ងាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកកិក្ខុដែលគេចានិមន្តកងទីដងៃហើយ មិនគួរនឹងធាន់កងទីដងៃសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ ឮថាពួកកិក្ខុជនគេចានិមន្តកងទីដងៃហើយ ត្រឡប់ធាន់កងទីដងៃវិញពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ មោយបុរសតាំងនោះគេចានិមន្តកងទីដងៃហើយ មិនគួរនឹងធាន់ កងទីដងៃ ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ ការនេះនឹងនាំឲ្យជ្រុះថ្លាដល់ជនតាំងឆ្ងាយដែលមិនទាន់ជ្រុះថ្លា ឬនាំជនតាំងឆ្ងាយដែលជ្រុះថ្លាហើយឲ្យរឹងតែតែជ្រុះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ អ្នកតាំងឆ្ងាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ

បរម្បរភោជនេ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា តំក្ខណំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(១០៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ តិត្ថិ
តិលានោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ តិត្ថិ បិណ្ឌចារំ អាចាយ
យេន សោ អាវត្ថ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ តិត្ថិំ
ឯតទវោច កុញ្ជាហិ អាវុសោតិ ។ អលំ អាវុសោ អត្ថំ
មេ ភត្តប្បច្ចាសាតិ ។ តស្ស តិត្ថិនោ បិណ្ឌចារោ
ទុស្សរេ អាហរិយិត្ថ ។ សោ តិត្ថិ ន ចិត្តរូបំ
កុញ្ជិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ
ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ
កថំ កត្វា តិត្ថិ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ តិត្ថវេ
តិលានេន តិត្ថិនា បរម្បរភោជនំ កុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន
តិត្ថវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ បរម្បរភោជនេ
អញ្ញត្រ សមយា ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ

ព្រោះឆាន់បរម្បរភោជន[1] (គឺភោជនដែលគេនិមន្តខាងក្រោយ) សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១០៥) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុ១រូបទៀតកាន់យកបង្ហាន់បិណ្ឌបាតចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកបួរឆាន់ ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ កុំទើ្យយ បង្ហាន់ដែលគេបម្រុងឲ្យខ្ញុំមានហើយ ។ បិណ្ឌបាតដែលគេនាំយកមកប្រគេនភិក្ខុនោះកន្លងពេលថ្ងៃត្រង់ ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺនោះឆាន់មិនបានដោយស្រួលសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក កាលពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានជម្ងឺឆាន់បរម្បរភោជនបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់បរម្បរភោជន រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យកន្លងសិក្ខាបទនោះគឺ

---

១ ព្រោះភិក្ខុនោះទទួលនិមន្តឆាន់ភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយក្នុងទីឯណោះ ហើយត្រឡប់ទៅឆាន់ក្នុងទីឯណោះវិញ ឬទទួលនិមន្តឆាន់ក្នុងទីឯណោះ ហើយត្រឡប់មកឆាន់ក្នុងទីឯណោះវិញ ។

តំ ឧទានសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(๑๐๖) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ចីវរកាលសមយេ សចីវរកត្តំ បដិយាទេត្វា កិក្ខូ ឯមន្តេន្តិ ភោជេត្វា ចីវរេន អច្ឆាទេស្សាមាតិ ។ កិក្ខូ កុក្កុច្ចាយន្តា នាធិវាសេន្តិ បដិក្ខិបិត្តំ ភគវតា បរម្បរភោជនេន្តិ ។ ចីវរំ បរិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ ចីវរកាលសមយេ បរម្បរភោជនំ ភុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ បរម្បរភោជនេ អញ្ញត្រ សមយា នាធិដ្ឋិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ កិលានសមយោ ចីវរកាលសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា កិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(๑๐๗) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ចីវរកាលេ កិក្ខូ កត្តេន ឯមន្តេន្តិ ។ កិក្ខូ កុក្កុច្ចាយន្តា

សម័យដែលកិក្ខុមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๐๖] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ តាក់តែងកត្តព្រមទាំងបីវារក្នុងសម័យនៃបីវារទាន ហើយនិមន្តកិក្ខុទាំងឡាយថា ពួកយើងនឹងនិមន្តលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឆាន់ រួច(នឹងប្រគេន)បីវារឲ្យស្រេកដណ្តប់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា បរម្បរភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ បីវារក៏កើតឡើងដល់កិក្ខុដោយស្តួចស្តើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឆាន់បរម្បរភោជនក្នុងសម័យនៃបីវារទានបាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់បរម្បរភោជន លើកលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលកិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ សម័យនៃបីវារទាន ๑ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๐๗] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ និមន្តពួកកិក្ខុជាអ្នកធ្វើបីវារឲ្យឆាន់ចង្ហាន់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា

ชานิกาเสฏฺฐิ ปฏิกฺกมิตฺวา ภควตา ปรมฺปราโภชนฺติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จีวรกาลสมเย ปรมฺปราโภชนํ ภุญฺชิตุนฺติ ฯเปฯ น ภิกฺขเว ฯเปฯ สิกฺขาปทนฺติ อุทฺทิสิยฺยาติ ปรมฺปราโภชเนติ อญฺญตฺร สมยา ทาตพฺพนฺติ ฯ ตตฺถายํ สมโย กิลานสมโย จีวรทานสมโย จีวรกาลสมโย อยนฺตตฺถ สมโยติ ฯ ฯเปฯ ภิกฺขุนิ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทนฺติ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๑๐๘) อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ฯเปฯ เสฏฺฐา ปตฺตจีวรมาทาย อายสฺมา อานนฺทสฺส ปจฺฉาสมณโก เยน อญฺญตรา กุลา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ อถโข เต มนุสฺสา ภควาโต จ อายสฺมาโต จ อานนฺทสฺส ภোชนนฺติ อทนฺสุ ฯ อายสฺมา อานนฺโท กุกฺกุจฺจายนฺโต น ปฏิคฺคณฺหาตีติ ฯ ตณฺหาหิ อานนฺทาติ ฯ อลนฺ

បរម្បរកោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ កិកុធាឥឡាយ
ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាល
កិកុធាឥឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុធានប់បរម្បរកោជន ក្នុងសម័យជាទី
ឆ្ងៃនូវចីវរបាន ម្នាលកិកុធាឥឡាយ អ្នកធាឥឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធានប់បរម្បរកោជន
លើសលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យ
ដែលកិកុមានជម្ងឺ១ សម័យនៃចីវរធាន១ សម័យជាទីឆ្ងៃនូវចីវរ១ នេះជា
សម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
បញ្ញត្តហើយដល់កិកុធាឥឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១០៨) គ្រានោះ ពេលបុព្វណ្ហសម័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ស្បែកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ មានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ជាបច្ឆាសមណៈ ព្រះអង្គទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ត្រកូល១ លុះចូលទៅ
ហើយក៏ទ្រង់គង់លើអាសនដែលគេតាក់តែងថ្វាយ ។ ទើបមនុស្សធាឥឡាយ
នោះបានថ្វាយភោជនដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ដល់ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុផង ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុសង្ស័យ មិនហ៊ានទទួល ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកទទួលចុះ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា

កតកា អត្តិ មេ ភគ្គប្បទ្ធាសាតិ ។ តេនហានន្ទ វិកប្បេត្វា កណ្ហាហីតិ ។ អថខោ កតកា ឯតស្មឹ ឯទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ឧម្មឹ កេឧំ កត្វា តិក្ខត្តុំ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ តិក្ខវេ កត្តប្បទ្ធាសំ(១) វិកប្បេត្វា បរមប្បភោជនំ ភុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន តិក្ខត្តុំ វិកប្បេតព្ពំ មយ្ហំ កត្តប្បទ្ធាសំ ឧទ្ទិស្សាតិ ឧម្មឹតិ ។

(១០៩) បរមប្បភោជនំ នាម បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរេន ភោជនេន ឯមន្តិតោ តំ ឋបេត្វា អញ្ញំ បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរំ ភោជនំ ភុញ្ជតិ ឯតំ បរមប្បភោជនំ នាម ។ អញ្ញត្រ សមយាតិ ឋបេត្វា សមយំ ។ តិលាឧសមយោ នាម ឧ សង្គ្គាតិ ឯតាសនេ និសិន្នោ យាវឧទ្ធំ ភុញ្ជិតុំ ។ តិលាឧ-សមយោតិ ភុញ្ជិតព្ពំ ។ ចីវរធារណសមយោ នាម អនត្តតេ

---

๑ ឱ. ម. ភោគ្គកេសុ អយំ ចារោ ន ហោតិ ។

សូមទ្រង់មេត្តាទ្រាស តែកិច្ចមិនគួរ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គមានចង្ហាន់គេបម្រុងទុកបានហើយ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះអ្នកចូរកំណត់ (ចង្ហាន់នោះដល់ភិក្ខុឯទៀត) ហើយទទួលយក (ចង្ហាន់នេះ) ចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេលនោះ ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុកំណត់នូវចង្ហាន់ដែលគេបម្រុងដើម្បីខ្លួនដល់ភិក្ខុឯទៀត ហើយឆាន់បម្បរភោជនបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីកំណត់ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឲ្យនូវភត្តដែលគេបម្រុងទុកដើម្បីខ្ញុំដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

(១០៩) ដែលហៅថា បម្បរភោជន គឺ(ភិក្ខុ)ដែលគេនិមន្តដោយភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ ហើយវៀរភោជននោះបែរទៅឆាន់ភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ នៅទីដទៃ ភោជនន៎ុះហៅថា បម្បរភោជន ។ ពាក្យថា វៀរតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែមានសម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងឆាន់បាន) ។ ដែលហៅថា សម័យដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ គឺភិក្ខុមិនអាចនឹងអង្គុយឆាន់ដកបាល់ឆ្អែតលើអាសនៈមួយ ។ ភិក្ខុដឹងថាខ្លួនមានសម័យឈឺថ្កាត់ហើយគប្បីឆាន់(បម្បរភោជនបាន) ។ ដែលហៅថា សម័យនៃចីវរទាន គឺបើភិក្ខុមិនបានក្រាល

កាមំនេ វស្សាឧនស្ស បច្ចូមោ មាសោ អត្តតេ កាមំនេ បញ្ច មាសា ។ ចីវរាធានសមយោតំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ ចីវរការសមយោ ជាម ចីវរេ ការិយមានេ ។ ចីវរការសមយោតំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ជិស្សាមីតំ បដិក្ខិបាតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(១១០) បរម្បរភោជនេ បរម្បរភោជនសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ជតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរម្បរភោជនេ វេមតិកោ អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ជតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បរម្បរភោជនេ នបរម្បរភោជនសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ជតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ នបរម្បរភោជនេ បរម្បរភោជនសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នបរម្បរភោជនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នបរម្បរភោជនេ នបរម្បរភោជនសញ្ញី អនាបត្តិ ។

កឋិនទេ សម័យចីវរកាលមានតែ ๑ ខែ គឺខែជាទីបំផុតនៃវស្សានរដូវ បើភិក្ខុបានត្រាលកឋិន សម័យនៃចីវរកាលមាន ๕ ខែ ។ ភិក្ខុដឹងថាសម័យនៃចីវរកាលគប្បីធាន់(បរម្បរភោជនបាន) ។ ដែលហៅថាសម័យជាទីធ្វើនូវចីវរ គឺកាលដែលភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ ។ ភិក្ខុដឹងថាសម័យជាទីធ្វើនូវចីវរគប្បីធាន់(បរម្បរភោជនបាន) ។ ភិក្ខុទទួល(បរម្បរភោជន)ដោយគិតថា អញនឹងធាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ๆ ពាះដែលលេប ។

(๑๑๐) ភិក្ខុសំគាល់ ក្នុងបរម្បរភោជនថា បរម្បរភោជនមែន ហើយធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងបរម្បរភោជន ហើយធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសំគាល់ ក្នុងបរម្បរភោជនថា មិនមែនបរម្បរភោជន ហើយធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ មិនមែនបរម្បរភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាបរម្បរភោជន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនបរម្បរភោជន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនបរម្បរភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាបរម្បរភោជន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๑๑๑) អនាបត្តិ សមយេ វិកប្បេត្វា ភុញ្ជតិ ទ្វេ តយោ ឯមន្តរេ ឯកតោ ភុញ្ជន្តិ ឯមន្តរបដិ-ចាដិយា ភុញ្ជតិ សកលេន កាមេន ឯមន្តិតោ តស្មឹ កាមេ យត្ត កត្តចិ ភុញ្ជតិ សកលេន ឃូកេន ឯមន្តិតោ តស្មឹ ឃូកេ យត្ត កត្តចិ ភុញ្ជតិ ឯមន្តិយមានោ តិក្ខត្តុំ ភោសប្បមីតិ កណាតិ ឯច្ច-ភត្តេ សលាកភត្តេ បក្ខិកេ ឧបោសថិកេ ចាដិ-បទិកេ បញ្ច ភោជនានិ ឋបេត្វា សព្ពត្ថ អនាបត្តិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

តតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ចាចិត្តិយកណ្ឌ ភោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ វិរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(១១១) អាបត្តិមិនមាន ដល់(កិក្ខុដែលឆាន់បម្បរភោជន) ក្នុងសមយ័ ដល់កិក្ខុដែលបានកំណត់ (បម្បរភោជនដល់កិក្ខុឯទៀត) ហើយឆាន់ ដល់កិក្ខុពីរបីអគ្គឆាន់ជាមួយគាកង៏ទីដែលគេនិមន្ត ដល់កិក្ខុឆាន់តាមលំដាប់លំដោយដែលគេនិមន្ត ដល់កិក្ខុដែលអ្នកស្រុកតាំងអស់និមន្ត ហើយឆាន់កង៏ទីណាមួយកង៏ស្រុកនោះ ដល់កិក្ខុដែលប្រជុំជនតាំងអស់និមន្តហើយឆាន់កង៏ទីណាមួយកង៏ប្រជុំជននោះ ដល់កិក្ខុដែលគេនិមន្ត ហើយពោលថា អាត្មានឹង៏ទទួលតែចង្ហាន់ (ដែលបានមកដោយតាប់បិណ្ឌបាត) ដល់កិក្ខុដែលឆាន់ឯកត្ត សលាកកត្ត បក្ខិកកត្ត ឧបោសថិកកត្ត ជាដិបទិកកត្ត អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់ភោជនតាំងពួង៏ក្រៅពីភោជន ៥ យ៉ាង៏ ដល់កិកតត ដល់កិក្ខុណី ដល់កិក្ខុជាខាង៏ដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បត្តុត្តសិក្ខាបទំ

(១១២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កាឡមាតា ឧបាសិកា សទ្ធា ហោតិ បសន្នា ។ កាឡា តាមកេ អញ្ញតរស្ស បុរិសស្ស ធិតា ហោតិ ។ អថខោ កាឡា មាតុឃរំ អគមាសិ តេនចិនេវ ការណីយេន ។ អថខោ កាឡាយ សាមិកោ កាឡាយ សន្តិកេ ទូតំ បាហេសិ អាគច្ឆតុ កាឡា ឥច្ឆាមិ កាឡាយ អាគតន្តិ ។ អថខោ កាឡមាតា ឧបាសិកា កិស្មឹ វិយ វិត្តហត្ថំ កន្តន្តិ ឃរំ បចិ ។ បក្កោ ឃរេ អញ្ញតរោ បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ កាឡមាតាយ ឧបាសិកាយ ឱវេ-សនំ បាវិសិ ។ អថខោ កាឡមាតា ឧបាសិកា តស្ស ភិក្ខុនោ ឃរំ បាហេសិ ។ សោ ឯកច្ចមិត្វា អញ្ញស្ស អាចិក្ខិ ។ តស្សាបិ ឃរំ បាហេសិ ។ សោ ឯកច្ចមិត្វា អញ្ញស្ស អាចិក្ខិ ។ តស្សាបិ ឃរំ បាហេសិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(១១៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណា ជាស្ត្រីមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ (ឧបាសិកានោះ) បានឲ្យនាងកាណាជាកូន ទៅបុរសម្នាក់ នៅក្នុងស្រុកតូចមួយ ។ គ្រានោះ នាងកាណា បានទៅផ្ទះមាតា ដោយកិច្ចអ្វីនីមួយដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ។ ទើបប្តីនាងកាណាប្រើបម្រើទៅកន្លងសំណាក់នាងកាណាថា នាងកាណាចូរមក អញចង់ឲ្យនាងកាណាត្រឡប់មកវិញ ។ កាលនោះ ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណាគិតថា ការទៅដោយដៃទេ ដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ) នាងក៏ចំអិនន្ំ ។ ដល់ទំនៀនមានកិច្ចអ្នកត្រាច់បិណ្ឌបាត ១ អង្គចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកាជាមាតានាងកាណា ។ ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ឲ្យគេប្រគេនន្ំដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះចេញទៅច្រាបដល់កិក្ខុឯទៀត ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេនន្ំដល់កិក្ខុនោះទៀត ។ កិក្ខុនោះចេញទៅច្រាបដល់កិក្ខុដទៃ ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេនន្ំដល់កិក្ខុនោះទៀត ។

យថាបដិយត្តំ ឃរំ បវិក្ខយំ អគមាសិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ កាឡាយ សាមិកោ កាឡាយ សន្តិកេ
ទូតំ បាហេសិ អាគច្ឆតុ កាឡា ឥច្ឆាមិ កាឡាយ
អាគតន្តិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ កាឡាមាតា ឧបាសិកា
កិស្មិំ ចិ យិ វត្ថុមាត្តំ តន្តិ ឃរំ បវិ ។ បក្កា
ឃរេ អញ្ញតរេ បិណ្ឌបាតិកោ កិក្ខុ កាឡាមា-
តាយ ឧបាសិកាយ និវេសនំ បាវិសិ ។ អថខោ
កាឡាមាតា ឧបាសិកា តស្ស កិក្ខុនោ ឃរំ
បាវេសិ ។ សោ និក្ខមិត្វា អញ្ញស្ស អាឝក្ខិ ។
តស្សាបិ ឃរំ បាវេសិ ។ សោ និក្ខមិត្វា អញ្ញស្ស
អាឝក្ខិ ។ តស្សាបិ ឃរំ បាវេសិ ។ យថាបដិ-
យត្តំ ឃរំ បវិក្ខយំ អគមាសិ ។ តតិយម្បិ ខោ
កាឡាយ សាមិកោ កាឡាយ សន្តិកេ ទូតំ
បាហេសិ អាគច្ឆតុ កាឡា ឥច្ឆាមិ កាឡាយ
អាគតំ សចេ កាឡា ឆាគមិស្សតិ(๑) អហំ
អញ្ញំ បជាបតឹ អានេស្សាមីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ
កាឡាមាតា ឧបាសិកា កិស្មិំ ចិ យិ វត្ថុមាត្តំ

---

๑ ឩ. ម. ឆាគច្ឆិស្សតិ ។

នំដែលមាតារបស់នាងកាណាបានចាត់ចែងហើយយ៉ាងណាក៏អស់គ្មានសល់ ។ ស្វាមីរបស់នាងកាណាប្រែបម្រែទៅ ក្នុងសំណាក់នាងកាណាជាគំរប់ពីរដងថា នាងកាណាចូរមកវិញ អញចង់ឲ្យនាងកាណាត្រឡប់មកវិញ ។ ឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណាគិតថា ការទៅដោយដៃទទេដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ចំអិននំអស់ភារៈជាគំរប់ពីរដង ។ កាលនំឆ្អិន មានកិក្ខុ ១ អង្គអកត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាតចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតានាងកាណា ។ ទើបឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណា ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះចេញទៅច្រកដល់កិក្ខុឯទៀត ។ (ឧបាសិកា) ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះទៀត ។ កិក្ខុនោះចេញទៅច្រកដល់កិក្ខុឯទៀត ។ (ឧបាសិកា) ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះទៀត ។ នំដែលឧបាសិកាបានចាត់ចែងហើយ ពាងប៉ុន្មានក៏អស់គ្មានសល់ ។ ស្វាមីរបស់នាងកាណាក៏ប្រែបម្រែទៅក្នុងសំណាក់នាងកាណា ជាគំរប់បីដងថា នាងកាណាចូរមកវិញ អញចង់ឲ្យនាងកាណាត្រឡប់មកវិញ ថាបើនាងកាណាមិនត្រឡប់មកវិញទេ អញនឹងយកប្រពន្ធឯទៀតហើយ ។ ឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណាគិតថា ការទៅដោយដៃទទេដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ)

ตณฺฑุลฺลิ ปฏฺฐปิ ๆ ปกฺกา ปฏฺฐาย อญฺญตเร ปิณฺฑปาต-
กาเล ภิกฺขู กาฬมาตาย อุปาสิกาย ฆเรสุ
ปาวิสิ ๆ อถโข กาฬมาตา อุปาสิกา
ตสฺสา ภิกฺขาย ปฏฺฐปิ ๆ สา ฆฏิกมตฺตา
อญฺญสฺสา อาจิกฺขิ ๆ ตสฺสาปิ ปฏฺฐปิ ๆ
สา ฆฏิกมตฺตา อญฺญสฺสา อาจิกฺขิ ๆ ตสฺสาปิ ปฏฺฐ-
ปิ ๆ ยถาปฏิยตฺตํ ปฏฺฐปิ ปริกฺขยํ อคม-
สิ ๆ อถโข กาฬาย สามิกา อญฺญา ปชา-
ปตึ อาเนสิ ๆ อเสฺสสิ โข กาฬา เตน
กาเรน ปุริเสน อญฺญา ปชาปตี อานีตาติ ๆ สา
ภเตน ฏฺฐิ อฏฺฐาสิ ๆ อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยํ
นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน กาฬมาตาย อุปา-
สิกาย นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต
อาสเน นิสีทิ ๆ อถโข กาฬมาตา อุปาสิกา
เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ๆ เอกมนฺตํ นิสินฺนา
โข กาฬมาตรํ อุปาสิกํ ภควา เอตทโวจ

ក៏ចំអិនមំអស់ពរៈ ជាគំរប់បីដង ។ កាលនំឆ្អិន មានកិកអ្នកត្រាច់ទៅ
ដើម្បីបិណ្ឌបាត ១ អង្គុយចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតារបស់
នាងកាណា ។ ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណាឲ្យគេប្រគេនទំ
ដល់កិកុនោះ ។ កិកុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់កិកុឯទៀត ។ (មាតារបស់
នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេនទំដល់កិកុនោះទៀត ។ កិកុនោះចេញ
ទៅប្រាប់ដល់កិកុឯទៀត ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេនទំ
ដល់កិកុនោះទៀត ។ នំដែលមាតារបស់នាងកាណាបានចាត់ចែងហើយ
តាំងប៉ុន្មាន ក៏អស់គ្មានសល់ ។ កាលនោះ ស្វាមីរបស់នាងកាណាក៏
យកប្រពន្ធ១ ទៀត ។ នាងកាណាបានដឹងច្បាស់ថា ឮថាបុរសនោះ
យកប្រពន្ធទៀតហើយ ។ នាងកាណានោះក៏ឈរយំ ។ គ្រានោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ស្តេកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិង
ចីវរអំពីព្រឹក យាងទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតានាងកាណា
លុះយាងទៅដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលគេបានចាត់ចែងថ្វាយ ។
ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅ
កន្លែងដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះនឹងឧបា-
សិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ដែលបានអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរថា

กเถสฺสายํ กาฬา ภเวยฺยาติ ฯ อถ โข กาฬมาตา อุปาสิกา ภควตา ฯเปฯ เทสิตนฺติ ฯ อถ โข ภควา กาฬมาตรํ อุปาสิกํ อิมินา กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาทเปตฺวา สมุตฺเตเชตฺวา สมฺปหํเสตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

(๑๑๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร สทฺธา ภิกฺขุ ปฏิปาฏิยา ฉสุ กุลเกสุ นิมนฺติโต โหติ ฯ อญฺญตโร ปิณฺฑจารโก ภิกฺขุ ตสฺส สทฺธสฺส ปิณฺฑาย จาริกํ ฯ อญฺญตโร อุปาสโก ตสฺส ภิกฺขุโน สตฺตุ อาเปสิ ฯ โส อิกฺขมิตฺวา อญฺญสฺส อาจิกฺขิ ฯ ตสฺสาปิ สตฺตุ อาเปสิ ฯ โส อิกฺขมิตฺวา อญฺญสฺส อาจิกฺขิ ฯ ตสฺสาปิ สตฺตุ อาเปสิ ฯ ยถาปฏิยตฺตํ ขาทนียํ ปริกฺขยํ อคมาสิ ฯ อถ โข โส อุปาสโก เต มนุสฺเส ปฏิพาเหติ อชฺชุณฺหา อยฺยา

នាងកាណានេះ ហេតុអ្វីបានជាយំ ។ ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណា ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណាឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកច្បាស់ ឲ្យឧស្សាហ៍ ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាដ៏ប្រកបដោយធម៌ ហើយក្រោកចាកអាសនៈយាងទៅវិញ ។

(๑๑๓) សម័យនោះឯង មានពួករនេះ ๑ ពួកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីចេញអំពីក្រុងពន្ធគីនៈទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក(๑) ។ មានកិច្ចអ្វីតាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាតមួយអង្គ ចូលទៅកាន់ពួករនេះនោះដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មានឧបាសកម្នាក់បានឲ្យគេប្រគេនសង្ហរដល់កិច្ចនោះ ។ កិច្ចនោះចេញទៅប្រាប់ដល់កិច្ចឯទៀត ។ ឧបាសកនោះឲ្យគេប្រគេនសង្ហរដល់កិច្ចនោះទៀត ។ កិច្ចនោះចេញទៅប្រាប់ដល់កិច្ចឯទៀត ។ ឧបាសកនោះឲ្យគេប្រគេនសង្ហរដល់កិច្ចនោះទៀត ។ ស្បៀងដែលឧបាសកនោះបានចាត់ចែងហើយទាំងប៉ុន្មានក៏អស់គ្មានសល់ ។ ទើបឧបាសកនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមអ្នកម្ចាស់រង់ចាំក្នុងថ្ងៃនេះ ๑ ថ្ងៃសិន (ព្រោះ)

---

๑ គឺប្រទេសនៅទិសខាងលិចចំពោះអាទិត្យអស្តង្គត ។

អាគមេថ យថាបដិយត្តំ ចាថេយ្យំ អយ្យានំ ឆឌ្ឌំ ចាថេយ្យំ បដិយាទេស្សាមីតិ ។ ឆាយ្យ[1] សក្កា អាគមេតុំ បយោគោ សត្តាតិ អាគមំសុ ។ **អថខោ** តស្ស ឧចាសកស្ស ចាថេយ្យំ បដិយាទេត្វា បច្ឆា កច្ចន្តស្ស ចោរា អច្ឆិន្ទិំសុ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យ-បុត្តិយា ន មត្តំ ជានិត្វា បដិក្ខហេស្សន្តិ អយំ ឥមេសំ ឧត្វា បច្ឆា កច្ចន្តោ ចោរេហិ អច្ឆិន្នោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិហាចេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្ថ-វសេ បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋុតាយ សង្ឃផាសុតាយ ។បេ។

---

๑ ឆ. ម. ឆាយ្យោ ។

ស្បៃដែលខ្ញុំបានចាត់ចែងហើយទាំងប៉ុន្មាន ខ្ញុំប្រគេនដល់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយអស់ទៅហើយ ខ្ញុំនឹងចាត់ចែងស្បៃ (ថ្មីទៀត) ។ មនុស្សទាំងនោះឆ្លើយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ យើងមិនអាចនឹងរង់ចាំបានទេ (ព្រោះ) ពួករនេះចេញទៅហើយ (ឋាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាទៅ ។ កាលឧបាសកនោះចាត់ចែងស្បៃហើយក៏ទៅក្រោយគេ ចោរទាំងឡាយក៏ដណ្តើមយក (របស់ទ្រព្យ) ក្នុងពេលនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយគំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងមិនដឹងនូវប្រមាណហើយទទួលសោះ ឧបាសកនេះប្រគេនសង្ឃដល់សមណៈទាំងនេះ ហើយទៅកាលជាខាងក្រោយ ចោរទាំងឡាយ ក៏ដណ្តើមយក (របស់ទ្រព្យ) ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រើតម្តីកថា ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីការប្រែពៃដល់សង្ឃ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះ

วินยาธิกฺกมาย ฯ ฯเปฯ ปเท สิกฺขาปทสฺส ปญฺญตฺติยา ปุพฺพนฺตาทีสุ ปวตฺตาย ปุพฺพนฺตาทิวเสน ปวตฺตาย ปญฺญตฺติยา อนุโลมาย ฯ อาปตฺติยา เนวาติ อาปตฺติยา ปฏิกฺขิตฺตตฺตา ฯ ตโต เอว ปฏิกฺขิตฺตาย อาปตฺติยา ปฏิกฺขิตฺตตฺตา ฯ

ដល់ព្រះវិន័យ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ជនបវារណានូវកិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ត្រកូលដោយនំទាំងឡាយក្តី ដោយសង្ខវទាំងឡាយក្តី ដើម្បីនាំទៅបានតាមប្រាថ្នា ។ កិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រូវទទួលបានត្រឹមពេញពីរបីបាត្រ ។ បើទទួលឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុដែលបានទទួលនំប្អុសត្តូវកំណត់ពេញត្រឹមពីរបីបាត្រហើយ ត្រូវនាំចេញអំពីទីនោះមកចែកមួយអន្ទេ ដោយកិក្ខុទាំងឡាយ ការចែកនំប្អុសដូវនេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๑๑๔) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ត្រកូល សេចក្តីថា ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលមាន ៤ យ៉ាង គឺត្រកូលក្សត្រ ๑ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ๑ ត្រកូលអ្នកជំនួញ ๑ ត្រកូលអ្នកគ្រួ ๑ ។ ពាក្យថា ចូលទៅគឺចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងនោះ ។ ដែលហៅថា នំ បានដល់វត្ថុអ្វីនីមួយដែលគេចាត់ចែងដើម្បីបញ្ជូនទៅ ។ ដែលហៅថា សង្ខវ បានដល់វត្ថុអ្វីនីមួយដែលគេចាត់ចែងដើម្បីជាស្បៀង ។ ពាក្យថា បវារណា ដើម្បីនាំទៅតាមប្រាថ្នា សេចក្តីថា (ឲយកនាំមកបវារណាដោយពាក្យថា) លោកប្រាថ្នានូវវត្ថុប៉ុន្មាន លោកយកវត្ថុប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ពាក្យថា មានសេចក្តីប្រាថ្នា គឺមានបំណង ។ ពាក្យថា ត្រូវទទួលបានត្រឹមពេញពីរបីបាត្រ

ปฏิกฺกเหตญฺจาติ เอตฺถาปตฺติปิ ปฏิกฺกเหตญฺจ ฯ
ตโต เจ อุตฺตรึ ปฏิกฺกณฺเณยฺยาติ ตนฺตึ[๑] ปฏิกฺกณฺเณติ
อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ ทุติยปตฺตปิเย ปฏิกฺกเหตฺวา ตโต
ฉกฺกมนฺตเน ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา อาจิกฺขิตพฺพํ อมุตฺร มยา
ทุติยปตฺตปิโย ปฏิกฺกหิโต มา เหา ตตฺถ ปฏิกฺกณฺหีติ ฯ
สเจ ปสฺสิตฺวา ฉาทิกฺขติ อาปตฺติ มุจฺจติ ฯ
สเจ อาจิกฺขิโต ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ มุจฺจติ ฯ

(๑๑๕) ตโต ฉิหาตฺวา ภิกฺขูหิ สทฺธึ สหิต-
ฉิตพฺพนฺติ ปฏิกฺกมนํ ฉิหาตฺวา สหิตฉิตพฺพํ ฯ อยํ
ตตฺถ สามีจิติ อยํ ตตฺถ อนุธมฺมตา ฯ อติเร-
กทุติยปตฺตปิเย อติเรกสญฺญี ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ
ทาตพฺพายสฺส ฯ อติเรกทุติยปตฺตปิเย เวมติโก ป-
ฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ อติเรกทุติยปตฺตปิเย
อูนกสญฺญี ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ

---

๑ ฉ. ม. ตตฺถฺวา ฯ

សេចក្តីថា គប្បីទទួលយកបានត្រឹមពេញពីរបីចាត្រ ។ ពាក្យថា បើទទួលឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា កិក្ខុទទួលឲ្យលើសលុបពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ (បើ) កិក្ខុទទួល (នំឬសដូវ) កំណត់ពេញពីរបីចាត្រហើយចេញពីទីនោះមកឃើញកិក្ខុ (ឯទៀត) ត្រូវប្រាប់ថា កន្លងទីឯណោះខ្ញុំទទួល (នំឬសដូវ) ពេញពីរបីចាត្រមកហើយ លោកកុំទៅទទួលកន្លងទីនោះទៀយ ។ បើកិក្ខុឃើញហើយមិនប្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើប្រាប់ហើយ កិក្ខុនៅតែទៅទទួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๑๙) ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំចេញអំពីទីនោះហើយចែកមួយអន្ទឹងដោយកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីថា កន្លងពេលដែលត្រឡប់មកត្រូវនាំយក (នំឬសដូវ) នោះមកចែកគ្នា ។ ពាក្យថា ការចែកនំឬសដូវនេះជាសាមីចិកម្មកន្លងសិក្ខាបទនោះ សេចក្តីថា ការចែកនំឬសដូវនេះជាទំនៀមដ៏សមគួរកន្លងសិក្ខាបទនោះ ។ កិក្ខុសំគាល់កន្លងនំឬសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់ពេញពីរបីចាត្រ ថាច្រើនជាងមែន ហើយទទួល ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសង្ស័យកន្លងនំឬសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់ពេញពីរបីចាត្រ ហើយទទួល ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសំគាល់កន្លងនំឬសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់ពេញពីរបីចាត្រ ថាខ្វះទៅវិញហើយទទួល ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។

ឆឌកន្តិ្តបត្តបូវេ អតិរេកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឆឌកន្តិ្តបត្តបូវេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឆឌកន្តិ្តបត្តបូវេ ឆឌកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១១៦) អនាបត្តិ ន្តិ្តបត្តបូវេ បដិក្កឡ្ហាតិ
ឆឌកន្តិ្តបត្តបូវេ បដិក្កឡ្ហាតិ ន បហិណាកគ្គាយ
ន ទាវេយ្យគ្គាយ បដិយត្តំ នេន្តិ បហិណាកគ្គាយ
វ ទាវេយ្យគ្គាយ វ បដិយត្តសេសកំ នេន្តិ តមនេ
បដិប្បស្សទ្ធេ នេន្តិ ញាតកានំ បវារិតានំ អញ្ញស្សត្ថា-
យ អត្តនោ ឆនេន ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ចតុត្ថសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

កិក្ខុសំគាល់ក្នុងនំឬសដូវដែលមិនពេញកំណត់ពីរបីថ្ងៃ ថាលើសទៅ
វិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសង្ស័យក្នុងនំឬសដូវដែលមិនពេញពីរ
បីថ្ងៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសំគាល់ក្នុងនំឬសដូវដែលមិនពេញ
ពីរបីថ្ងៃ ថាមិនពេញមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១១៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវកំណត់ពេញ
តឹមតែពីរបីថ្ងៃ ដល់កិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវមិនពេញពីរបីថ្ងៃ ដល់
កិក្ខុដែលទទួលវត្តុ (ឯណាទីមួយ) ដែលជនមិនគាក់តែង ដើម្បីបញ្ជូន
ទៅ (ញាតិ) មិនគាក់តែង ដើម្បីជាស្បៀង ដល់កិក្ខុដែលទទួល
វត្តុដ៏សេសសល់អំពីនំឬសដូវដែលគេចាត់ចែងដើម្បីបញ្ជូនទៅ (ញាតិ) ក្តី
ដើម្បីជាស្បៀងក្តី ដល់កិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវអំពីជនដែលគេមានដំណើរ
ច្រើនទីឆ្ងាយហើយមានវិញ ដល់កិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវរបស់ញាតិ ដល់
កិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវរបស់ជនដែលបវារណា ដល់កិក្ខុដែលទទួលនំឬ
សដូវដើម្បីអកដទៃ ដល់កិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន
ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(១១៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណោ កិក្ខិ និមន្តេត្វា ភោជេសិ ។ កិក្ខិ ភុត្តាវី បវារិតោ ញាតំកុ-លានិ គន្ត្វា ឯកច្ចេ ភុញ្ជិសុ ឯកច្ចេ បិណ្ឌចារំ អាទាយ អគមំសុ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ បដិ-វិស្សកេ ឯតទវោច កិក្ខិ មយា អយ្យា សន្តប្បិតា ឯថ តុម្ហេបិ សន្តប្បេស្សាមីតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ កិំ តុំ អយ្យ អម្ហេ សន្តប្បេស្សសិ យេបិ តយោ និមន្តិតា តេបិ អម្ហាកំ យាគុ និ អាគន្ត្វា ឯកច្ចេ ភុញ្ជិសុ ឯ-កច្ចេ បិណ្ឌចារំ អាទាយ អគមំសូតិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ ទុជ្ឈាយតិ ទឹយតិ វិចាចេតិ កថំ ហិ នាម ភទន្តា អម្ហាកំ យាវ ភុញ្ជិត្វា អញ្ញត្រ ភុញ្ជិស្សន្តិ ន ចាហំ បដិពលោ យាវទត្ថំ ទាតុន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(១១៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទំមន្តកិក្ខុទាំងឡាយឲ្យធាន់ ។ ពួកកិក្ខុធាន់ហើយបានហាមកត្តហើយ ក៏ទៅកាន់ត្រកូលញាតិទាំងឡាយ កិក្ខុពួកខ្លះក៏ធាន់ កិក្ខុពួកខ្លះកាន់យកបិណ្ឌបាតទៅ ។ គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍នោះបានពោលពាក្យនេះនឹងពួកជនជាអ្នកសិទ្ធស្មាលថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងឡាយខ្ញុំបានប្រគេនចង្ហាន់ធាន់បរិបូណ៌ហើយ សូមអ្នកទាំងឡាយអញ្ជើញមក ខ្ញុំនឹងអង្គាសអ្នកពាល់គ្នាទៀត ។ អ្នកសិទ្ធស្មាលទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកនឹងអង្គាសយើងទាំងឡាយឲ្យឆ្អែតដូចម្តេចបាន អម្បាលកិក្ខុទាំងឡាយណាដែលអ្នកទំមន្តមកហើយ កិក្ខុទាំងនោះមកកាន់ផ្ទះពួកយើង ខ្លះធាន់ ខ្លះកាន់យកបិណ្ឌបាតហើយទៅ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយមិនសមនឹងធាន់កងផ្ទះយើងទាំងឡាយហើយទៅធាន់កងទីដទៃទៀតសោះ ហាក់ដូចជាខ្ញុំមិនអាចដើម្បីប្រគេនលោកធាន់ឲ្យឆ្អែតបាន ។

អសฺสฺสุ ខោ ភិក្ខូ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ទុជ្ឈា-
យន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិចាយេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចាយេន្តិ កេ៎ន
ហិ នាម ភិក្ខូ កុឡានី បហិតា អញ្ញត្រ កុញ្ជិស្សន្តីតិ
។បេ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ កុឡានី បហិតា អញ្ញ-
ត្រ កុញ្ជិន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
កេ៎ន ហិ នាម តេ ភិក្ខវេ មោឃបុរិសា កុឡានី បហិ-
តា អញ្ញត្រ កុញ្ជិស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។
ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន ភិក្ខុ កុឡានី បហិតោ ខាទនីយំ វា
ភោជនីយំ វា ខាទេយ្យ វា កុញ្ជេយ្យ វា ចាតិវ្ភវ-
យន្តិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

ពួកកិក្ខុព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ កិកុតាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុ តាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុតាំងឡាយ ឆាន់ហើយហាមកត្តរួចហើយ មិនគួរនឹងទៅឆាន់កន្លងទីដទៃទៀតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ពួកថាកិក្ខុតាំងឡាយ ឆាន់ហើយហាមកត្តហើយ រួចទៅឆាន់កន្លងទីដទៃទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ មោឃបុរស តាំងនោះ ឆាន់ហើយហាមកត្តរួចហើយ ហេតុអ្វីក៏ទៅឆាន់កន្លងទីដទៃ ទៀត ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាតទៅ ទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយឆាន់ហើយហាមកត្តហើយ ទំពាស៊ុក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយ ឬភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិ ចាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយ ដល់កិក្ខុ តាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๑๑๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู กิลา-
ฌานิ ภิกฺขูนิ ปณีเตน ปิณฺฑปาเตน นิมนฺเตนฺติ ฯ กิลาฌา
นิ จีวรปิ กุพฺพนฺติ ฯ ตานิ ภิกฺขู ธเรนฺติ ฯ อเสฺสสิ
โข ภควา อุจฺจาสทฺเท มหาสทฺเท กากโครวสทฺเท สุ-
ตฺวาน อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ กินฺนุ โข โส
อานนฺท อุจฺจาสทฺโท มหาสทฺโท กากโครวสทฺโทติ ฯ
เอวโข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเย-
เจสิ ฯ กุญฺเชยฺยุ ปนานนฺท ภิกฺขู กิลาฌานิ ธาเรตุนฺติ ฯ
น กุญฺเชยฺยุ ภควาติ ฯ เอวโข ภควา ปฏิกฺขิปิตฺวา ตเถ
ปฏิกฺขิปิตฺวา ปกาเรน ธมฺมึ กถิ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ
อนุชานามิ ภิกฺขเว กิลาเนสฺวา จ อกิลาเนสฺวา จ
อติรตฺตา กุญฺชิตุ ฆาฏ ปน ภิกฺขเว อติรตฺตา กาตพฺ
เลเมตุ สพฺพนฺติ ฯ ฆาฏ ปน ภิกฺขเว ๔ มุ สิกฺขาปทานิ

(១១៨) សមយនោះឯង កិកុំធាំងឡាយ នាំយកនូវបិណ្ឌបាតដ៏ឧត្តមទៅឲ្យពួកកិកុណ្ឌី ។ ពួកកិកុណ្ឌីធាន់មិនបានដោយស្រួល ។ ពួកកិកុនាំគ្នាចោលបិណ្ឌបាតដ៏ឧត្តមចាំងនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឮសំឡេងខ្លាំង សំឡេងធំ សំឡេងកញ្ជ្រៀវនៃក្អែក លុះឮហើយទ្រង់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុហើយត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ សំឡេងខ្លាំង សំឡេងធំ សំឡេងកញ្ជ្រៀវនៃក្អែក សំឡេងនោះ ជាសំឡេងអ្វីហ្ន៎ ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ ពួកកិកុធាន់កោជនដ៏សល់អំពីកិកុណ្ឌី ពិតមែនឬ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពួកកិកុមិនធាន់ទេ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហៅកិកុធាំងឡាយមក កាលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលកិកុធាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុធាន់កោជនដ៏សល់អំពីកិកុណ្ឌីក្តី កិកុមិនឈឺក្តី ម្នាលកិកុធាំងឡាយ កិកុត្រូវធ្វើកោជនដ៏សល់ (អំពីកិកុណ្ឌី) ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា កោជនចាំងអស់នេះសមគួរហើយ ។ ម្នាលកិកុធាំងឡាយ អ្នកធាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយធាន់ហើយ

ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភុត្តាវី បវារិតោ អនតិរិត្តំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ខាទេយ្យំ វា ភុញ្ជេយ្យ វា ចាតិត្តិយន្តិ ។

[๑๑๙] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខុ-តិ ។ ភុត្តាវី នាម បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរំ ភោជនំ អន្តមសោ កុសក្កេនបិ ភុត្តំ ហោតិ ។ បវារិតោ នាម អសនំ បញ្ញាយតិ ភោជនំ បញ្ញាយតិ ហត្ថបាសេ ឋិតោ អភិហារតិ បដិក្ខេបោ បញ្ញាយតិ ។ អនតិរិត្តំ

ជានហាមភោជនហើយ ទំពាស្ទីក្តី ឆាន់ក្តី នូវខាទនីយាហារ ឬភោជនីយាហារដែលជាអនតិរិត្ត គឺជាវត្ថុដែលមិនបានធ្វើវិនយកម្ម នឹងមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๑๙) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី១នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។បេ។ ដែលហៅថា ឆាន់ហើយ គឺឆាន់ភោជន៥យ៉ាង ភោជនណាមួយ ដោយហោចទៅសម្បីតែភោជនប្រមាណប៉ុនបុងស្បូវ ។ ដែលហៅថា ហាមភោជន (គឺហាមប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាង) គឺភិក្ខុកំពុងឆាន់១ គេយកភោជនមកប្រគេន១ គេទៅកន្លងហត្ថបាស១ គេបង្អាន់ភោជនមកចំពោះ ១ ភិក្ខុហាមភោជន ១ ។ ដែលហៅថា អនតិរិត្ត[1]

---

๑ អដ្ឋកថា ដែលហៅថា អនតិរិត្តភោជន បានដល់ភោជនដែលមិនគួរដល់អាការទៃ វិនយកម្ម ៧ យ៉ាង និងភោជនដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺ ។

ឯអាការដែលមិនគួរដល់វិនយកម្ម ៧ យ៉ាងនោះ អធិប្បាយថា

๑ វត្ថុទាំងឡាយមានផ្លែនិងមើមជាដើម ដែលគេមិនបានធ្វើឲ្យជាវត្ថុគួរដល់សមណកប្បក្តី នឹងសាច់ដែលមិនគួរក្តី ភោជនដែលមិនគួរក្តី ហៅថាអកប្បិយទាំងអស់ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម យកអកប្បិយវត្ថុទាំងនេះមកធ្វើជាវិនយកម្មថា វត្ថុទាំងអស់នេះជារបស់គួរហើយ ។

๒ វត្ថុដែលភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មមិនទាន់បានទទួលមកទេ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា វត្ថុទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

๓ វត្ថុដែលភិក្ខុកាន់មកដើម្បីឲ្យភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម ធ្វើឲ្យជារបស់គួរតែមិនបានលើកឡើង ឬមិនបានបង្ហោនទៅ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

ជាម អកប្បិយកតំ ហោតិ អប្បដិក្ខិត្តកតំ ហោតិ

អនុញ្ញាតកតំ ហោតិ អហត្ថេនាសេ កតំ ហោតិ អ-

កុត្តាវិនា កតំ ហោតិ កុត្តាវិនា បរិភុត្តេន អាសនា

រុឡ្ហេន កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្ពន្តិ អវុត្តំ ហោតិ

ន តិលាជាតិវុត្តំ ហោតិ ឯតំ អនតិរិត្តំ ជាម ។ អតិរិត្តំ

ជាម កប្បិយកតំ ហោតិ បដិក្ខិត្តកតំ ហោតិ

ចានដល់វត្ថុដែលមិនបានធ្វើវិនយកម្ម(ដោយអាការ ៧ យ៉ាង) គឺរបស់ដែលគេមិនបានធ្វើឲ្យជាវត្ថុគួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានទទួលហើយធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានលើកឡើង (ឬ) មិនបានបង្ហោនចូលទៅជិតដើម្បីឲ្យភិក្ខុធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ១ ភិក្ខុមិនបិតនៅខាងក្នុងហត្ថបាសហើយធ្វើ ១ ភិក្ខុមិនទាន់បានឆាន់ហើយធ្វើ ១ ភិក្ខុឆាន់ហើយបានហាមភោជនហើយ ក្រោកចាកអាសនៈហើយធ្វើ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនពោលថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ១ នឹងវត្ថុដែលមិនមែនជារបស់សល់អំពីភិក្ខុឈឺ វត្ថុទាំងពីរយ៉ាងនេះហៅថា អនតិរិត្ត ។ ដែលហៅថាអតិរិត្តនោះ បានដល់វត្ថុដែលបានធ្វើវិនយកម្ម (ដោយអាការ៧យ៉ាង)

---

៤ ភិក្ខុកាន់យកវត្ថុមកដើម្បីឲ្យភិក្ខុដទៃគ្នាធ្វើវិនយកម្មឲ្យ តែភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មនោះបិតនៅខាងក្រៅហត្ថបាស ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៥ ភិក្ខុណាមួយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ តែភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មនោះឯងមិនទាន់ឆាន់ភោជនទៅឡើយ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៦ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មបានឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ក្រោកចាកអាសនៈហើយ ទៅធ្វើវិនយកម្មឲ្យគេថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៧ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម មិនបានបញ្ចេញវចីភេទថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

ទឹងភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺ ។ វត្ថុដែលមិនគួរជាសល់អាការនៃវិនយកម្មទាំង ៧ យ៉ាងនេះក្តី ភោជនដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺក្តី ទាំងពីរបែបណេះ ហៅថា អនតិរិត្តភោជន ។

ฉฑฺฑาวิตกตัง ภោตัง ยาคุตោ กตัง ภោตัง ภุตฺตาวินา กตัง ภោตัง ภุตฺตาวินา ปวาริตេන อสนา อวุฏฺฐเตน กตัง ภោตัง อลเมตัง สพฺพนฺติ วุตฺตัง ภោตัง กิลาสา. ติวิธัง ภោตัง ฬัง อติวิตฺตัง ฆาม ๆ ขาทนีย์ ฆาม ปญฺจ ภោชนานิ ยาคุ ปเก ติลปเก สปฺปิมหาปเก ยาวชีวิกัง ปเหณา อาสเสสัง ขาทนีย์ ฆาม ๆ ภោชนีย์ ฆาม ปญฺจ ภោชนานิ ขีรัง ทธิ กุมฺมาสา สตฺตุ มจฺโจ มังสัง ๆ ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อชฺโฌหาเร อชฺโฌหาเร อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๆ

(๑๒๐) อนติริตฺเต อนติริตฺตสญฺญี ขาทนีย์ ฆ ภោชนีย์ ฆ ขาทติ ฆ ภุญฺชติ ฆ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๆ อนติริตฺเต วิมติโก ขาทนีย์ ฆ ภោชนีย์ ฆ ขาทติ ฆ ภุญฺชติ ฆ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ๆ อนติริตฺเต อติริตฺตสญฺญี ขาทนีย์ ฆ

គឺ របស់ដែលគេធ្វើឲ្យជាវត្តគួរ ๑ របស់ដែលកិក្ខុបានទទួលហើយធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ๑ របស់ដែលកិក្ខុលើកឡើង ឬបានបង្អោនទៅជិត ដើម្បីធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ๑ កិក្ខុនៅកន្លែងហត្ថបាសហើយធ្វើ ๑ កិក្ខុឆាន់រួចហើយទើបធ្វើ ๑ របស់ដែលកិក្ខុឆាន់ហើយហាមភោជនហើយ មិនបានត្រៀកចាកអាសនៈហើយធ្វើ ๑ របស់ដែលកិក្ខុគោលថា របស់អស់ទាំងនេះគួរហើយ ๑ នឹងរបស់ដែលសល់អំពីកិក្ខុឈឺ វត្ថុទាំងពីរយ៉ាងនេះ ហៅថា អតិរិត្ត ។ ដែលហៅថា ខាទនីយាហារនោះ បានដល់របស់ទាំងអស់ក្រៅលែងតែភោជន៥យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ហៅថា ខាទនីយាហារ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយាហារនោះបានដល់ភោជន ៥យ៉ាង គឺបាយ នំស្រស់ នំក្រៀម ត្រីសាច់ ។ កិក្ខុទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រង់ៗវារៈដែលលេបចូល ។

(๑๒๐) ខាទនីយភោជនីយាហារ ជាអនតិរិត្ត កិក្ខុសំគាល់ថាជាអនតិរិត្តពិតមែន ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារឬភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសង្ស័យក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារជាអនតិរិត្ត ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារឬភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសំគាល់ក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារ ជាអនតិរិត្ត

เจว ฉนฺนญฺจ ภิกฺขูนญฺจ อาปตฺติ จ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยาม-กาลิกญฺจ สตฺตาหกาลิกญฺจ ยาวชีวิกญฺจ อาหารตฺถาย ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อติรตฺเต อนติรตฺตสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อติรตฺเต วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อติรตฺเต อติรตฺตสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๑๒๑) อนาปตฺติ อติรตฺตญฺจ กาลญฺจ ปฏิคฺคณฺหาติ อติรตฺตญฺจ กาลญฺจ ปฏิคฺคณฺหาปีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อญฺญสฺสตฺถาย หารเก กปฺปติ ตีเลน วา ตณฺฑุเลน วา เสสกญฺจ ขาทติ ยามกาลิกญฺจ สตฺตาหกาลิกญฺจ ยาวชีวิกญฺจ สติ ปจฺจเย ปริภุญฺชติ ทุมูลกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปญฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ថាជាអតិរិត្តទៅវិញ ហើយទំពាសុទ្ធិ បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារឬ
ភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។
កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូល ។ កិក្ខុសំគាល់កង
ខាទនីយភោជនីយាហារដែលជាអតិរិត្ត ថាជាអនតិរិត្តទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារដែលជា
អតិរិត្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសំគាល់ក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារ
ដែលជាអតិរិត្ត ថាជាអតិរិត្តពិតមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១២១) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើនយកម្មហើយឆាន់
ដល់កិក្ខុដែលទទួលរបស់ដោយគិតថា អញនឹងឲ្យគេធ្វើនយកម្មហើយ
ឆាន់ ដល់កិក្ខុដែលនាំយករបស់ទៅដើម្បីកិក្ខុដទៃ ដល់កិក្ខុដែលឆាន់
របស់ដ៏សេសសល់អំពីកិក្ខុឈឺ ដល់កិក្ខុដែលឆាន់របស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក យាវជីវិកដោយមានហេតុ ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុ
ខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(១២២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខូ កោសលេសុ ជនបទេសុ សារត្តំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ ឯកោ ភិក្ខុ អនាចារំ អាចរតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច មា អាវុសោ ឯវរូបំ អកាសិ នេតំ កប្បតីតិ ។ សោ តស្មឹ ឧបនន្ទិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ សាវត្ថឹ អគមំសុ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរស្ស បូគស្ស សង្ឃភត្តំ ហោតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខុ កុត្តារី បរិវិតោ ហោតិ ។ ឧបនន្ទោ ភិក្ខុ ញាតិកុលំ គន្ត្វា បិណ្ឌាចារំ អាចាយ យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច កុញ្ជាហិ អាវុសោតិ ។ អលំ អាវុសោ បរិបុណ្ណោម្ហីតិ ។ សុទ្ធកេ អាវុសោ បិណ្ឌាចារោ កុញ្ជាហីតិ ។ អថខោ សោ

សិក្ខាបទទី ៦

(១២២) កាលណោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុពីរបួបដើរផ្លូវឆ្ងាយទៅក្រុងសាវត្ថីកងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុ ១ រូប ប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ ភិក្ខុជាគំរប់ពីរបាននិយាយពាក្យនេះ (ឃាត់) ភិក្ខុនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ អំពើដែលលោកធ្វើនេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាចារនោះក៏ចង់ពៀនឮភិក្ខុអ្នកឃាត់នោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុពាំងនោះបានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថីមានប្រជុំជនមួយពួក (ធ្វើ) សង្ឃកត្ត ។ ភិក្ខុជាគំរប់ពីរបានធាន់សង្ឃកត្តរួចហើយ ហាមកត្តហើយ ។ ភិក្ខុដែលចង់ពៀរទៅកាន់គ្រួសជាញាតិហើយទទួលចំណីបាត រួចហើយក៏ចូលទៅរកភិក្ខុដែលហាមកត្តនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុអ្នកហាមកត្តនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកចូរធាន់ (ចង្ហាន់នេះ) ចុះ ។ ភិក្ខុអ្នកហាមកត្តក៏ប្រកែកថា កុំអាវុសោ ខ្ញុំធាន់បរិបូណ៌ហើយ ។ ភិក្ខុដែលចង់ពៀរក៏អង្វរថា ម្នាលអាវុសោ បិណ្ឌបាត(នេះ)ល្អ លោកចូរធាន់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុអ្នកចង់ពៀរនោះដម្រុលខ្លាំងពេក

กิกฺขุ เตน กิกฺขุนา อิมสฺมิญฺเจ มาเน สพฺพ-
สงฺคาหิกาย ปริสาย เอกาย ปาฏิปทาย สีมา
สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ เอวญฺหิ โหติ ยถา ปุเรติ ฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ ปฐมตรญฺจ
ภิกฺขเว ภิกฺขุ ยาจิตพฺโพ ฯ ยาจิตฺวา ญตฺติ ฐเปตพฺพา ฯ
ญตฺติ ฐเปตฺวา อนุสาวนา ฯ อนุสาวนาย ปจฺฉา
สีมา สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ กถญฺจ ภิกฺขเว สีมา สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ
ปฐมตรญฺจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ยาจิตพฺโพ ฯ ยาจิตฺวา ญตฺติ ฐเปตพฺพา ฯ
ญตฺติ ฐเปตฺวา อนุสาวนา ฯ อนุสาวนาย ปจฺฉา
สีมา สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ กถญฺจ ภิกฺขเว สีมา สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ
ยา เต กิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม กิกฺขู กิกฺขุ-
นิยา สีมาย สีมปริยาปนฺนาย กิกฺขูนิยา อกิญฺจิ-
กาย ปาเวสฺสตีติ ฯเป ฯ สจฺจญฺจ กิร ภิกฺขเว กิกฺขู กิกฺขุ-
นิยา สีมาย สีมปริยาปนฺนาย กิกฺขูนิยา อกิญฺจิ-
กาย ปาเวสีติ ฯ สจฺจญฺจ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา กถญฺหิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขู อญฺญาย ปริสาย
นิยาย สีมาย สีมปริยาปนฺนาย กิกฺขูนิยา อกิญฺจิ-
กาย ปาเวสฺสนฺติ เนตญฺหิ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนานญฺจ วา ปสาทาย

---

๑ ฉ. ม. กุญฺจิติ ฯ ๒ ฉ. ม. อุปสงฺโก ฯ

កិក្ខុអកហាមកត្តនោះ (ទ្រាំមិនបាន) ក៏ធាន់បិណ្ឌបាតនោះទៅ ។ កិក្ខុដែលបង់ពៀរក៏ពោលពាក្យនេះនឹងកិក្ខុអកហាមកត្តនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកសំគាល់មកខ្ញុំថាជាបុគ្គលដែលគេត្រូវតែស្តីថាឬអ្វី ក៏រូបលោកធាន់រួចហើយហាមកត្តហើយ ម្តេចឡើយក៏នៅតែធាន់អនតិរិត្តកោជន ។ កិក្ខុអកហាមកត្តនោះតបថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុម្តេច លោកមិនជ្រាប (ខ្ញុំ) ផង ។ កិកអកបង់ពៀរក៏ឆ្លើយថា ហេតុម្តេច លោកមិនសួរ (ខ្ញុំជាមុន) ។ កិក្ខុអកហាមកត្តនោះក៏ដំណាលរឿងនុ៎ះជ្រាប់កិក្ខុទាំងឡាយក្នុងខណៈនោះ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនគួរនឹងនាំកត្តទៅហើយបវារណាបង្ខំកិក្ខុដែលធាន់ហើយហាមកត្តហើយ ឲ្យធាន់នូវអនតិរិត្តកោជន (ដូច្នេះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងបាននាំកត្តទៅបវារណាបង្ខំកិក្ខុដែលធាន់ហើយ ហាមកោជនហើយ ឲ្យធាន់អនតិរិត្តកោជន ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំកត្តទៅបវារណាបង្ខំកិក្ខុដែលធាន់ហើយហាមកត្តហើយ ឲ្យធាន់អនតិរិត្តកោជនទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្លើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

ปสฏฺฐาหิ ก กิเยฺยาคาวย ฯเปฯ ฆาฏฺฐ ปน กิกฺขเว ๙มํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ เยา ปน กิกฺขุ กิกฺขุ กุลาวึ ปกาเรตฺวา อนติเรตฺตน ขาทนีเยน ก ภาเชนิ-เยน ก อกิเมาฏฺฐ ปกาเรยฺย หาตุ กิกฺขุ ขาท ก กุญฺช กเต ชาน อาสาเทนาเปตฺวา กุลสฺมึ ฆาจิตฺตุยฺยาติ ฯ

(๑๒๓) เยา ปนาติ เยา ยาทิโส ฯเปฯ กิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ ๙มสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต กิกฺขูติ ฯ กิกฺขุนิ อญฺญา กิกฺขุ ฯ กุลาวี นาม ปญฺจนฺนํ ภาเชนานํ อญฺญตรา ภาเชน อนฺตมโส กุ-สคฺเคนปิ กุลาวี เหาติ ฯ ปกาเรตฺวา นาม อสนฺ ปญฺญายติ ภาเชน ปญฺญายติ หาตฺถาเส ปิเตา อกิเมารติ ปฏิคฺเคาหา ปญฺญายติ ฯ อนติเรตฺตนฺ นาม อกปฺปิยกตนฺ เหาติ อปฺปฏิคฺคหิตกตนฺ เหาติ อนุจฺฉาวิตกตนฺ เหาติ อหาตฺถาเส กตนฺ เหาติ

ប្តូនាំពួកជនដែលដែះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរំងឹតែតែដែះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយរំពៃរកទោសនាំកត្តុទៅបវារណាបង្អិតភិក្ខុដែលឆាន់ហើយហាមកត្តុហើយ ឲ្យទំពាស្ទីក្តី បរិភោគក្តី នូវអនតិរិត្តភោជន ដោយពាក្យថា នែភិក្ខុ អ្នកចូរទំពាស្ទីក្តី បរិភោគក្តី ដូច្នេះ និមិត្តតែភិក្ខុនោះឆាន់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១២៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាវចនីយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ គឺភិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា ឆាន់ហើយ គឺភិក្ខុបានឆាន់នូវភោជនទាំង ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីតែប៉ុនបុង់ស្បូវភ្លាំង ។ ដែលហៅថា ហាមកត្តុ (គឺហាមប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុកំពុងឆាន់ ១ គេយកភោជនមកប្រគេនទៀត ១ គេឋិតនៅកន្លែងហត្ថបាស ១ គេបង្អោនភៅជនមកចំពោះ ១ ភិក្ខុហាមភោជន ១ ។ ដែលហៅថា អនតិរិត្តុ បានដល់វត្ថុដែលមិនបានធ្វើនិយកម្មដោយ (អាការ ៧ យ៉ាង) គឺរបស់ដែលគេមិនបានធ្វើឲ្យជាវត្តុគួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានទទួលហើយធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានលើកឡើង (ឬមិនបានបង្អោនចូលទៅជិតដើម្បីធ្វើឲ្យជារបស់គួរ) ១ ភិក្ខុមិនស្ថិតនៅខាងក្នុងហត្ថបាសហើយធ្វើ ១

អកុត្តាវិនា កតំ ហោតិ កុត្តាវិនា បហរិតេន អាសនា
រុដ្ឋិតេន កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្ពន្តិ អវុត្តំ ហោតិ
ន កិលាជាតិវត្តំ ហោតិ ឯតំ អជាតិវត្តំ ជាម ។
ខាទនីយំ ជាម បញ្ច ភោជនានិ យាមកាលិកំ
សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ ឋបេត្វា អវសេសំ ខាទ-
នីយំ ជាម ។ ភោជនីយំ ជាម បញ្ច ភោជនានិ
ឱទនោ កុម្មាសោ សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ អភិហដ្ឋុំ
បហរេយ្យាតិ យាវតកំ ឥច្ឆតិ តាវតកំ កណ្ហាហីតិ ។
ជាជាតិ ជាម សាមំ ឯ ជាជាតិ អញ្ញេ ឯ តស្ស
អាភោចេត្វា សោ ឯ អាភោចេតិ ។ អាសាទនាបេក្ខោតិ
ឥមិនា ឥមំ ភោជេស្សាមិ សាវេស្សាមិ បដិភោជេស្សាមិ
បដិសាវេស្សាមិ មញ្ញំ ករិស្សាមីតិ អភិហរតិ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ តស្ស វចនេន ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ

កិក្ខុមិនទាន់ឆាន់ហើយផ្តើ១ កិក្ខុឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ក្រែកចាកអាសនៈហើយផ្តើ១ របស់ដែលកិក្ខុមិនពោលថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ១ និងវត្តដែលមិនមែនជារបស់សល់អំពីកិក្ខុឈឺ វត្តទាំងពីរយ៉ាងនេះហៅថា អនតិរិត្ត ។ ដែលហៅថា ខាទនីយ(នោះ) បានដល់វត្តទាំងអស់ លើកលែងភោជនទាំង៥យ៉ាង និងវត្តជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិកនិងយាវជីវិកចេញ ហៅថាខាទនីយ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយ បានដល់ភោជន៥យ៉ាងគឺបាយ១ នំស្រស់១ នំក្រៀម១ ត្រី១ សាច់១ ។ ពាក្យថា នាំកត្តុំថាវណា (នោះ) គឺកិក្ខុនិយាយថា លោកចង់បានប៉ុន្មាន និមន្តយកប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ដែលហៅថា ដឹង (នោះ)គឺកិក្ខុដឹងខ្លួនឯង ឬពួកជនដទៃប្រាប់ដល់កិក្ខុអកតោទនោះ ឬក៏កិក្ខុអកហាមភោជននោះប្រាប់ ។ ពាក្យថា រំពៃរកគោស (នោះ)គឺ កិក្ខុនាំយក (ខាទនីយឬភោជនីយ) ទៅដោយគិតថា អញនឹងចោទនឹងរំលឹកកិក្ខុនេះដោយវត្ថុនេះ អញនឹងចោទចំពោះនឹងរំលឹកចំពោះកិក្ខុនេះ ដោយវត្ថុនេះ អញនឹងធ្វើកិក្ខុនេះឲ្យអាប់មុខ ដោយវត្ថុនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកហាមភោជនទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី នឹងឆាន់

ปฏิกฺขิตฺตตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาฬฺหกาเร อาฬฺหกาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เภาชนปริโยสาเน อาปตฺติ ฉาจิตฺติยสฺส ฯ

(๑๒๔) ปกฺกปกฺเต ปกฺกปกฺตสญฺญี อนติริตฺเตน ขาทนีเยน วา เภาชนีเยน วา อภิหฏฺเฐ ปกฺกเมติ อาปตฺติ ฉาจิตฺติยสฺส ฯ ปกฺกปกฺเต เวมติโก อนติริตฺเตน ขาทนีเยน วา เภาชนีเยน วา อภิหฏฺเฐ ปกฺกเมติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปกฺกปกฺเต อปฺปกปกฺตสญฺญี[๑] อนติริตฺเตน ขาทนีเยน วา เภาชนีเยน วา อภิหฏฺเฐ ปกฺกเมติ อนาปตฺติ ฯ ยาวกาลิกํ สตฺตาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ อาหารตฺถาย อภิหรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ตสฺส วเนน ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาฬฺหกาเร อาฬฺหกาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปกปกฺเต[๒] ปกฺกปกฺตสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปกปกฺเต[๓] เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปกปกฺเต[๔] อปฺปกปกฺตสญฺญี[๕] อนาปตฺติ ฯ

๑-๒-๓-๔-๕ ม. อปกปกฺเต ฯ

តាមពាក្យរបស់លោកអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គប់ៗខណៈដែលលេប ។ លុះកិក្ខុនោះឆាន់រួចស្រេច កិក្ខុអកប្បិំត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๒๔) កិក្ខុហាមភោជនហើយ កិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាហាមហើយ ក៏នាំខាទនីយឬភោជនីយដែលជាអនតិរិត្តទៅបង្ខំ(កិក្ខុនោះ)ឲ្យឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុហាមភោជនហើយ កិក្ខុអ្នកចោទមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏នាំខាទនីយឬភោជនីយដែលជាអនតិរិត្តទៅបង្ខំឲ្យឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុហាមភោជនហើយ កិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាមិនឆាន់ហាម ក៏នាំខាទនីយឬភោជនីយដែលជាអនតិរិត្តទៅបង្ខំឲ្យឆាន់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កិក្ខុអ្នកចោទបង្អោនរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអ្នកហាមភោជនទទួលវត្ថុទាំងនោះដោយគិតថា អញនឹងំពារស្ទឹ នឹងឆាន់ តាមពាក្យរបស់លោកអ្នកចោទនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ពល់ៗ ខណៈដែលលេប ។ កិក្ខុមិនហាមភោជនទេ តែកិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាហាម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមិនហាមភោជនទេ កិក្ខុអ្នកចោទសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមិនឆាន់ហាមភោជន កិក្ខុអ្នកចោទក៏សំគាល់ថាមិនឆាន់ហាមមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[๑๒๕] អជាបត្តំ អតិរិត្តំ ការេត្វា ឧតុំ អតិរិត្តំ ការាបេត្វា កុញ្ចហីតំ ឧតុំ អញ្ញេស្សត្ថាយ ហរណ្តេ កច្ឆាហីតំ ឧតុំ តិលាឧស្ស សេសកំ ឧតុំ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ សតិ បច្ចុយេ បរិភុញ្ជាតិ ឧតុំ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(១៦៥) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឲ្យកិក្ខុផង គ្នាធ្វើវិនយកម្ម ហើយឲ្យ ដល់កិក្ខុដែលឲ្យដោយពាក្យថា លោកចូរឲ្យគេធ្វើឲ្យជាវិនយ-កម្មហើយនិមន្តនាន់ចុះ ដល់កិក្ខុដែលឲ្យដោយពាក្យថា លោកចូរនាំ (ខាទនីយភោជនីយាហារនេះ) ទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃចុះ ដល់កិក្ខុដែលឲ្យរបស់ដ៏សល់អំពីកិក្ខុឈឺ ដល់កិក្ខុដែលឲ្យរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដោយពាក្យថា កាលបើមានហេតុចូរលោកនាន់ចុះ ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

[១២៦] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភដគហោ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភដគហោ តិវក្ខសមជ្ជោ ហោតិ ។ សត្ត-រសវគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ តិវក្ខសមជ្ជំ ឧស្សោរាយ អគមំសុ ។ មនុស្សា សត្តរសវគ្គិយេ តិក្ខ្ត្តុ បស្សិត្វា ឧហាវេត្វា វិលិម្បេត្វា គោវេត្វា ខាឧនីយំ អទំសុ ។ សត្តរសវគ្គិ-យា តិក្ខ្ត្តុ ខាឧនីយំ អាទាយ អាគមំ កត្វា ឆឌ្ឌគ្គិ-យេ តិក្ខ្ត្តុ ឯតឧវោចុំ កល្លោជាវុសោ ខាឧនីយំ ខាឧ-ជាតិ ។ កុតោ តុម្ហេហិ អាវុសោ ខាឧនីយំ លទ្ធន្តិ ។ សត្តរសវគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ ឆឌ្ឌគ្គិយាឧំ តិក្ខ្ត្តុំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កឹ បន តុម្ហេ អាវុសោ វិតាលេ គោឧំ កុញ្ជាតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។ ឆឌ្ឌគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សត្ត-រសវគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ វិតាលេ គោឧំ កុញ្ជិស្សន្តីតិ ។

សិក្ខាបទទី ៧

(១២៦) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងភគ្គិនៈ ។ សម័យនោះឯង
ក្រុងភគ្គិនៈលេងមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ
ក៏បានទៅដើម្បីមើលមហោស្រពដែលគេលេងលើកំពូលភ្នំ (នោះ) ។
មនុស្សទាំងឡាយ បានឃើញពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុហើយ និមន្តឲ្យស្រេច
ទឹក ឲ្យលាប ឲ្យធាន់ ស្រេចហើយក៏ប្រគេនន្ហូវាទនីយៈ ។ ពួកសត្តរស-
វគ្គិយភិក្ខុ កាន់យកភាទនីយៈទៅអាចម ហើយនិយាយពាក្យនេះប្រាប់ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរទទួល
យកភាទនីយៈទៅធាន់ចុះ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះសួរថា ម្នាលអាវុ-
សោទាំងឡាយ ពួកលោកបានភាទនីយៈមកពីណា ។ ពួកសត្តរស-
វគ្គិយភិក្ខុបានប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
សួរថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយបានធាន់តោជនកង
ពេលដែលមិនគួរមែនឬ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា មែនអាវុសោ
ទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួក
សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងធាន់តោជនកងពេលវិកាល (ដូច្នេះ) សោះ ។

ภิกฺขเว ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขูนํ ฌตมตฺตํ อาภาเชสุ ฯ
เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สตฺถารสาวกฺขา ภิกฺขู วิกาเล
ภោชนํ ภุญฺชิสฺสนฺตีติ ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว
วิกาเล ภោชนํ ภุญฺชถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคร-
หิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา
วิกาเล ภោชนํ ภุญฺชิสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺป-
สนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ วา ภิโยฺยภาวาย
ฯเป ฯ ฌาปนฺน ปน ภิกฺขเว ฌมํ สิกฺขาปทํ ภุฏฺ-
ฐิสฺเสยฺยาถ เยา ปน ภิกฺขุ วิกาเล ขาทนียํ วา
ภោชนียํ วา ขาเทยฺย วา ภุญฺเชยฺย วา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๑๒๗) เยา ปนาติ เยา เยาทิโส ฯเป ฯ
ภิกฺขูติ ฯเป ฯ อยํ ฌมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต
ภิกฺขูติ ฯ วิกาโล นาม มชฺฌนฺติเก วีติวตฺเต เยาว อรุ-
ณุคฺคมนา ฯ ขาทนียํ นาม ปญฺจ ภោชนานิ

ខណៈនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុបានប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសក្យបុត្តិយសត្តិយកិក្ខុ មិនគួរឆាន់កោជនកងពេលវិកាល (ដូច្នេះ) ទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយឆាន់កោជនកងពេលវិកាល ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងឆាន់កោជនកងពេលវិកាលទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យរឹងឹតតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងទ្វើនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នេះថា កិក្ខុណាមួយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈកងពេលវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๒๗) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ។ លុះដែលព្រះអាទិត្យរះជ្រាលតទៅដល់ទឹងអរុណរះឡើង ហៅថា ពេលវិកាល ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ (នោះ)

ยาวตกานิ สตฺตาหกรณีเยน ยาวติกา ปาเทฬฺหา อาสเนน ขาทนียสฺส ๆ เปฯ ภาชนียสฺส ๆ ปญฺจ ภาชนานิ ปิฏฐเปฯ กุมฺภาสา สตฺต ปฏิคฺคหิตานิ โหนฺติ ๆ ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ ฉกฺกฏสฺส ๆ

(๑๒๘) วิกาเล วิกาลสญฺญี ขาทนียสฺส ปฏิคฺคณฺหาติ ภุญฺชติ สายติ อาปตฺติ ฉกฺกฏสฺส ๆ วิกาเล วิมติโก ขาทนียสฺส ปฏิคฺคณฺหาติ ภุญฺชติ สายติ อาปตฺติ ฉกฺกฏสฺส ๆ วิกาเล กาลสญฺญี ขาทนียสฺส ปฏิคฺคณฺหาติ ภุญฺชติ สายติ อาปตฺติ ฉกฺกฏสฺส ๆ ยาวตกานิ สตฺตาหกรณีเยน ยาวติกา ปาเทฬฺหา อาหารตฺถาย ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ กาเล

ฑาติត្តិយវគ្គោ ភោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ๓ ភារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ជាន់ដល់បេះសង្ឃាតអស់ រៀវលែងភោជនចាំង ๕ យ៉ាង នឹងវត្ថុជា យាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ហៅថា ខាទនីយៈ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈ ជាន់ដល់ភោជន ๕ យ៉ាងគឺបាយ ๑ នំស្រស់ ๑ នំក្រៀម ๑ ត្រី ๑ សាច់ ๑ ។ កិក្ខុទទួលវត្ថុចាំងនោះដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ ចាតិត្តិយ គ្រប់ៗភារៈដែលលេចចូលទៅ ។

(๑๒๘) ពេលវិកាល កិក្ខុក៏សំគាល់ថា ពេលវិកាល ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិចាតិត្តិយ ។ ពេលវិកាល កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិចាតិត្តិយ ។ ពេលវិកាល កិក្ខុសំគាល់ថា កាលគួរ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិចាតិត្តិយ ។ កិក្ខុទទួលវត្ថុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងយាវជីវិកទុកសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់អាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គ្រប់ៗភណៈដែលលេចចូលទៅ ។ ពេលជាកាលគួរ

วิกาลสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล เวมติ-
กา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล กาลสญฺี
อนาปตฺติ ฯ

[๑๒๙] อนาปตฺติ ยาเมกาลิกํ สตฺตาหกา-
ลิกํ ยาวชีวิกํ สติ ปจฺจเย ปริภุญฺชติ ฉุฑฺฑ-
กสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

កិក្ខុសំគាល់ថា ពេលវិកាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពេលជាកាលគួរ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពេលជាកាលគួរ កិក្ខុសំគាល់ថា កាលគួរមែន មិនត្រូវអាបត្តិទៀយ ។

(๑๒๙) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់តែវត្ថុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងយាវជីវិកដោយមានហេតុដែលគួរឆាន់បាន ដល់កិក្ខុឆុត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

វរដ្ឋិមសិក្ខាបទំ

[១៣០] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឧបដ្ឋាយោ អាយស្មា វេឋ្ឋញ្ញសីសោ[1]អរញ្ញេ វិហរតិ ។ សោ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ពហុំ បិណ្ឌចារំ លភិត្វា[2]សុក្ខុំ[3] ក្ករំ អាភមំ បរិត្វា សុក្ខាបេត្វា ឯក្ករិតំ យនា អាមកាវេន អគ្គោ ហោតិ តនា ឧទកេន តេមេត្វា ភុញ្ជតិ ចិរេន តាមំ បិណ្ឌាយ បរិសតិ ។ អថ ខ្វ អាយស្មន្តំ វេឋ្ឋញ្ញសីសំ ឯតទវោចុំ តុំ ស្ស ភុំ អាវុសោ ចិរេន តាមំ បិណ្ឌាយ បរិសសីតិ ។ អថ ខ្វ អាយស្មា វេឋ្ឋញ្ញសីសោ តិក្ខុំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។

---

១ ឱ. ម. ពេលដ្ឋសីសោ ។ ២ ពហុំ បិណ្ឌបាតំ លភិត្វាតិបិ មរម្មឧរោបិយបោត្ថកេ នត្ថិ ។ ៣ ឱ. ម. សុក្ខក្ករំ ។

សិក្ខាបទទី ៨

(១៣០) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ព្រះវេឡដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុ ជាឧបដ្ឋាយ៍របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
គង់នៅក្នុងវិពៃ ។ ព្រះថេរៈនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត លុះបានអាហារបិណ្ឌ-
បាតដាក្រៃនហើយក៏នាំយកចាយសុទ្ធ[1]មកកាន់អារាម រួចហាលចាយ
នោះឲ្យស្ងួតក្រៀមហើយទុកជាក់ កាលណាមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
អាហារដើបយកចាយក្រៀមនោះមកត្រាំទឹក ហើយក៏ឆាន់ក្នុងកាលនោះ
យូរៗ បាននាំគ្នាចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាតម្តង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះវេឡដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ
ចុះហេតុអ្វីបានជាយូរៗ ទើបលោកចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាតម្តង ។
ទើបព្រះវេឡដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុក៏ដំណាលរឿងនុ៎ះ ប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

---

១ អដ្ឋកថា តិចាយតែម្យ៉ាង មិនមានសម្ងន់ដងម្ហូបក្រៀមណាយដាមួយផង ។

កតី បន ភុំ អាវុសោ សន្ថតិការកំ ភោជនំ ភុញ្ជិតុំ ។ បេ ។ អាមាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ឥទំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទសក្យបុត្តោ សន្ថតិការកំ ភោជនំ ភុញ្ជិស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភុំ ឧបនន្ទសក្យបុត្ត សន្ថតិការកំ ភោជនំ ភុញ្ជិតុំ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា ឥទំ ហិ នាម ភុំ ឧបនន្ទសក្យបុត្ត សន្ថតិការកំ ភោជនំ ភុញ្ជិស្សសិ នេតំ ឧបនន្ទសក្យបុត្ត អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សន្ថតិការកំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ខាទេយ្យ វា ភុញ្ជេយ្យ វា ចាតិវ្តិយន្តំ ។

ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏សួរថា ម្នាលអាវុសោ បើដូច្នោះមានតែលោកនាន
កោដនដែលខ្លួនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួលពត្រីឬអ្វី ។ ព្រះវេឡដ្ឋសីសៈឆ្លើយថា
យ៉ាងហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីជ្រាថ្នា
តិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា
ព្រះវេឡដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងធានាកោដនដែលខ្លួនទុកជាក់
ឲ្យកន្ទួលពត្រី (ដូច្នេះ) ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្នាលវេឡដ្ឋសីសៈ ឮថាអ្នកឯងបានធានាកោដនដែលខ្លួនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួល
ពត្រី ពិតមែនឬ ។ ព្រះវេឡដ្ឋសីសៈក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស
ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាល
វេឡដ្ឋសីសៈ អ្នកឯងមិនសមបើនឹងធានាកោដនដែលខ្លួនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួល
ពត្រី (ដូច្នេះ) ទេ ម្នាលវេឡដ្ឋសីសៈ អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំពួកជនដែល
ជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយចំពាស៊ុក្តី មរិកោតក្តី ន្ទូវាទនីយៈ ឬកោដនីយៈជាសន្ទិដ្ឋិការកៈ
តិរវ្ចដែលខ្លួនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួលពត្រី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๑๓๑] โยฯ ปเนวาติ โยฯ ยาทิเสฯ ฯเปฯ ตาทิเสฯ ฯเปฯ อยํ สมฺมุขา อตฺเถ อนิเยฺยเตฯ ตาทิเสฯ ฯ สงฺฆาทิเสสนฺติ ฉนฺนมฺปิ อญฺญตราปตฺติยา อเวสารณกรณโต ปฏิญฺญาทานโต จ อาปชฺชิตพฺพตฺตา ตาทิโส วุจฺจติ ฯ ทานียนฺติ ปทโต ปฏฺฐาย ยาว ปฏิคฺคณฺหาติ ตาว ทาตพฺพวตฺถุโต วุตฺตนฺติ อาห ‘‘ทานียนฺติ วตฺถู’’ติ ฯ ภาเคนาติ ยาย กายจิ ภาคปฏิปตฺติยา สงฺฆภาคโต ปาปุณาติ ตาย ภาคปฏิปตฺติยา อาเสสนฺติ ทานียนฺติ ฯ ภาเคยฺยนฺติ ภาเคนาติ จนฺทเน กุมฺภาสาเน สติ ภาเคน ปาปุณนฺโต ฯ ทานิสฺสามีติ กุฏฺฐิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาฬฺหาหเรติ อาฬฺหกาเล อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๑๓๒] สงฺฆิกาเรเกติ สงฺฆิกาเรเกสญฺญี ทานียนฺติ ก ภาเคยฺยนฺติ ก ทานเตติ ก กุฏฺฐเตติ ก อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สงฺฆิกาเรเกติ เวมติกาเรเก ทานียนฺติ ก ภาเคยฺยนฺติ ก ทานเตติ ก กุฏฺฐเตติ ก อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สงฺฆิกาเรเกติ อสงฺฆิกาเรเกสญฺญี ทานียนฺติ ก ภาเคยฺยนฺติ ก ทานเตติ ก กุฏฺฐเตติ ก อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ยาวกาลิเกนฺติ สตฺตาหกาลิเกนฺติ

ปาจิตฺติยกณฺฑ ภោជนวคฺค สิกฺขาปทที่ ๘ สิกฺขาปทวิภงฺค

(๑๓๑) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ខ្ជួនទុកជាក់ឲ្យ
កន្ទឹកត្រី (បានដល់ខាទនីយៈឬភោជនីយៈ) ដែលខ្ជួនទទួលទុកក្នុងថ្ងៃនេះ
ហើយឆាន់កន្ទឹកថ្ងៃខាងក្រោយ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ (នោះ) បាន
ដល់តែទាំងអស់សម្រាប់តំពាសុី រៀវលែងតែភោជនទាំង ៥ យ៉ាង នឹង
តែទុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ហៅថា ខាទនីយៈ ។
ដែលហៅថា ភោជនីយៈ បានដល់ភោជនទាំង ៥ យ៉ាង គឺបាយ ๑
នំស្រស់ ๑ នំក្រៀម ๑ ត្រី ๑ សាច់ ๑ ។ កិកុទទួលដោយគិតថា
អញនឹងតំពាសុី អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុនោះ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ๆ ភាៈដែលលេបចូលទៅ ។

(๑๓๒) វត្ថុដែលជាសន្និធិការកៈ កិកុសំគាល់ថាជាសន្និ-
ធិការកៈមែន ហើយតំពាសុីក្តី បរិភោគក្តី ខ្ជួខាទនីយៈ ភោជនីយៈ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វត្ថុដែលជាសន្និធិការកៈ កិកុមានសេចក្តី
សង្ស័យ ហើយតំពាសុីក្តី បរិភោគក្តី ខ្ជួខាទនីយៈ ភោជនីយៈ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វត្ថុដែលជាសន្និធិការកៈ កិកុសំគាល់ថាមិនមែន
ជាសន្និធិការកៈ ហើយតំពាសុីក្តី បរិភោគក្តី ខ្ជួខាទនីយៈ ភោជនីយៈ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុទទួលវត្តុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក

យាវជីវិកំ អាហារត្ថាយ បដិក្ខិត្តាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសន្និ-
ធិការកេ សន្និធិការកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសន្និធិការកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសន្និធិការកេ អសន្និធិការកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๑๓๓) អនាបត្តិ យាវកាលិកំ យាវកាលេ
ឯនហិត្វា ភុញ្ជតិ យាមកាលិកំ យាមេ ឯនហិត្វា
ភុញ្ជតិ សត្តាហកាលិកំ សត្តាហំ ឯនហិត្វា ភុញ្ជតិ
យាវជីវិកំ សតិ បច្ចយេ បរិភុញ្ជតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

យាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គ្រប់ៗខណៈដែលលេបចូលទៅ ។ របស់ដែលមិនមែនជាសន្និធិការកៈ កិក្ខុសំគាល់ថាជាសន្និធិការកៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ របស់មិនមែនជាសន្និធិការកៈ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ របស់មិនមែនជាសន្និធិការកៈ កិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនមែនជាសន្និធិការកៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៣៣) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលទុកជាក់វត្ថុជាយាវកាលិក(១) ហើយឆានត្រូវតាមកំណត់កាល ដល់កិក្ខុដែលទុកជាក់វត្ថុជាយាមកាលិក(២) ហើយឆានត្រូវតាមកំណត់យាម (គឺថ្ងៃ១ យប់១) ដល់កិក្ខុដែលទុកជាក់វត្ថុជាសត្តាហកាលិក(៣) ហើយឆានអស់តឹមៗថ្ងៃ ដល់កិក្ខុដែលឆានវត្ថុជាយាវជីវិក(៤) ព្រោះមានហេតុដែលគួរឆានបាន ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

---

១ អដ្ឋកថា អាហារមានបាយជាដើម ដែលអ្នកបួសគប្បីឆាន់បានតាំងពីព្រឹកទៅដល់ថ្ងៃត្រង់ ហៅថាយាវកាលិក ។ ២ ទឹក ៨ យ៉ាងមានទឹកស្វាយជាដើម ដែលអ្នកបួសគប្បីឆាន់បានត្រឹមថ្ងៃ ១ យប់ ១ ហៅថាយាមកាលិក ។ ៣ ភេសជ្ជៈ ៥ យ៉ាង មានទឹកដោះថ្លាជាដើម ដែលអ្នកបួសគប្បីទុកឆាន់បានក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ហៅថា សត្តាហកាលិក ។ ៤ វត្ថុឯទៀតក្រៅពីកាលិកទាំង ៣ ខាងដើម ដែលអ្នកបួសគប្បីរក្សាទុកឆាន់បានដរាបដល់អស់អួយជីវិត ហៅថា យាវជីវិក ។

(១៣៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិត្តិ ពលិតកោដ្ឋានំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋា-យន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យ-បុត្តិយា បលិតកោដ្ឋានំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តិ កស្ស សទ្ធំ ន មនាបំ កស្ស សានុំ ន រុច្ចតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ បលិតកោដ្ឋានំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ បលិតកោដ្ឋានំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។

សិក្ខាបទទី ៩

(១៣៤) កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្អាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន
ហើយឆាន់ ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសម-
ណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ មិនសមទំាសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំង
ឆ្អាយដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់សោះ អ្នកណាមួយមិនគាប់ចិត្ត
នឹងភោជនដែលសម្បូរ អ្នកណាមួយមិនចូលចិត្តនឹងភោជនដែលមានរស
ឆ្ងាញ់ ។ ភិក្ខុទាំងឆ្អាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិប
។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមទំាសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្អាយមកដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ដូច្នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឆ្អាយ ឮថា អ្នកទាំងឆ្អាយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្អាយ
មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយក៏នាំគ្នាឆាន់ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុទាំងឆ្អាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

วิตกฺกหิ ตุมฺเห ภิกฺขเว ตกฺกํ หิ ตาทิส ตุมฺหาทิเสหิ
โมฆปุริเสหิ ปณีตภาวชาตานิ อตฺตโน อตฺถาย
วิญฺญาเปตฺวา กุปฺปิสฺสถ เนตํ โมฆปุริเสหิ อปฺปสนฺนานญฺจ
ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิโยภาวาย ฯเปฯ
ฝาสฺมา ปน ภิกฺขเว สมฺมา สงฺฆาปนฺนา ทุฏฺฐิเสยฺยาย
ยาทิ เขา ปน ตานิ ปณีตภาวชาตานิ เสยฺยถีทํ
สปฺปิ นวนีตํ เตลํ มธุ ผาณิตํ มจฺโฉ มํสํ
ขีรํ ทธิ ฯ โย ปน ภิกฺขุ ฝาสฺมาทิ ปณีต-
ภาวชาตานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺเชยฺย
ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ฝาสฺมิทํ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ
ปญฺญตฺตนฺ ติ ฯ

[๑๓๕] เตน เขา ปน สมเยน ภิกฺขู
กิลานา เหนฺติ ฯ กิลานปุจฺฉกา ภิกฺขู กิลาเน
ภิกฺขู ฝตทเวปุ ภควาปุสาเ ขมนียํ ภควิ ยาปนี-
ยนฺติ ฯ ปุจฺฉิ มยิ อาปุสาเ ปณีตภาวชาตานิ
อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชาม เตน เนา ผาสุ

ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលពួកបុរសសោះសូន្យ អ្នកទាំងឡាយ មិនសមនឹងសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ដូច្នេះទេ នែពួកបុរសសោះសូន្យ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយណាមួយ ភោជនដ៏ឧត្តមទាំងនោះ ដូចម្តេច ភោជនដ៏ឧត្តមទាំងនោះគឺទឹកដោះថ្លា ទឹកដោះខាប់ ប្រេង ទឹកឃ្មុំ ស្ករអំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះជូរ ។ ភិក្ខុណាមួយ សូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៣៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកសួរជម្ងឺបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឈឺទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ លោកអាចអត់ទ្រាំបានឬទេ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុឈឺឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ កាលមុនយើងទាំងឡាយបានសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ ព្រោះហេតុនោះ

เหาติ ฯ ยานิ ขลุ ภิกฺขเว ปณีตานิ ภิกฺขาย ลาภา
ปญฺญายนฺติ เสยฺยถีทํ ฯ สปฺปิ นวนีตํ ขีรํ ทธิ มจฺโฉ มํสํ
ยานิ วา ปนญฺญานิปิ ตถารูปานิ ปณีตานิ ภิกฺขาย ลาภา
ปญฺญายนฺติ อยมุจฺจเต ปณีตภิกฺขา ฯ ตตฺร เจ ภิกฺขุ
ปณีตานิ ภิกฺขาย ลาภา ปญฺญายนฺติ สปฺปิ วา นวนีตํ วา
ขีรํ วา ทธิ วา มจฺโฉ วา มํสํ วา ยานิ วา ปนญฺญานิปิ
ตถารูปานิ ปณีตานิ ภิกฺขาย ลาภา ปญฺญายนฺติ อตฺตโน
อตฺถาย ปฏิคฺคเหตฺวา ภุญฺชิตพฺพานิ ตานิ อปฺปฏิคฺคหิตานิ
ภิกฺขุนา สงฺฆาฏิกณฺณโต วา ปตฺตโต วา ปตฺตมุขโต วา
ปตฺตมูลโต วา ปตฺตมชฺฌโต วา ปตฺตปริยนฺตโต วา
ปตฺตปริยนฺตมูลโต วา ปตฺตปริยนฺตมชฺฌโต วา ปตฺตปริยนฺตมุขโต
วา ปตฺตมุขมูลโต วา ปตฺตมุขมชฺฌโต วา ปตฺตมชฺฌมูลโต วา
ปตฺตมชฺฌปริยนฺตโต วา ปตฺตมชฺฌมุขโต วา ปตฺตมูลปริยนฺตโต
วา ปตฺตมูลมุขโต วา ปตฺตมูลมชฺฌโต วา ปตฺตปริยนฺตมูลโต วา
ปตฺตปริยนฺตมชฺฌโต วา ปตฺตปริยนฺตมุขโต วา ปตฺตมุขมูลโต วา
ปตฺตมุขมชฺฌโต วา ปตฺตมชฺฌมูลโต วา ปตฺตมชฺฌปริยนฺตโต วา
ปตฺตมชฺฌมุขโต วา ปตฺตมูลปริยนฺตโต วา ปตฺตมูลมุขโต วา
ปตฺตมูลมชฺฌโต วา ปตฺตปริยนฺตมูลโต วา ปตฺตปริยนฺตมชฺฌโต วา
ปตฺตปริยนฺตมุขโต วา ปตฺตมุขมูลโต วา ปตฺตมุขมชฺฌโต วา
ปตฺตมชฺฌมูลโต วา ปตฺตมชฺฌปริยนฺตโต วา ปตฺตมชฺฌมุขโต วา
ปตฺตมูลปริยนฺตโต วา ปตฺตมูลมุขโต วา ปตฺตมูลมชฺฌ

ទើបយើងតាំងឡាយមានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ហាមហើយ យើងតាំងឡាយខ្វាចក្រែង មិនហ៊ានសូមទៀត ទើប សេចក្តីមិនសប្បាយមានដល់យើងតាំងឡាយៈដោយហេតុនោះ ។ កិក្ខុតាំង ឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហៅកិក្ខុតាំងឡាយមកកាន់ ពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឈឺ សូមកោជនដ៏ឧត្តមតាំងឡាយ មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់បាន ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឧទ្ទាននូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កោជនដ៏ឧត្តមតាំងឡាយណាមួយ កោជនដ៏ឧត្តមតាំងនោះដូចម្តេច កោជនដ៏ឧត្តមតាំងនោះគឺ ទឹកដោះថ្លា ទឹកដោះខាប់ ប្រៃង ទឹកឃ្មុំ ស្ករអំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះជូរ ។ កិក្ខុណាមួយគ្មាន ជម្ងឺសូមកោជនដ៏ឧត្តមតាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๓๖) ត្រង់ពាក្យថា កោជនដ៏ឧត្តមតាំងឡាយណាមួយ កោជនដ៏ឧត្តមតាំងនោះ គឺទឹកដោះថ្លារបស់គោក្តី ទឹកដោះថ្លារបស់ពពែក្តី

មហាសសប្បិ ភ[1] យេសំ មំសំ កប្បតិ តេសំ សប្បិ ។ នវនីតំ ជាម តេសំយេវ នវនីតំ ។ តេលំ ជាម តិលតេលំ សាសបតេលំ មធុកតេលំ ឯរណ្ឌតេលំ វសាតេលំ ។ មធុ ជាម មក្ខិកាមធុ ។ ផាណិតំ ជាម ឧច្ឆុម្ហា និព្ពត្តំ ។ មច្ឆោ ជាម ឧទកចរោ[2] វុច្ចតិ ។ មំសំ ជាម យេសំ មំសំ កប្បតិ តេសំ មំសំ ។ ខីរំ ជាម គោខីរំ ភ អជិកាខីរំ ភ មហិសខីរំ ភ យេសំ មំសំ កប្បតិ តេសំ ខីរំ ។ ទធិ ជាម តេសំ-យេវ ទធិ ។

(១៣៧) យោ បជានតិ យោ ឃានិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេ-តោ ភិក្ខូតិ ។ ឯវំវុចានិ បណីតភោជនានីតិ តជាវុចានិ បណីតភោជនានិ ។ អតិលាឃោ ជាម យស្សុ វិនា បណីតភោជនានិ ជាសុ ហោតិ ។

---

១ ម. មហិសំ ភ សប្បិ ។ ម. មហិសា សប្បិ ភ ។ ២ សព្វត្ថ ឦទិសេសុយេវ ឋានេសុ ទិស្សតិ ភិក្ខុនីវិភង្គេស្សុ បនាដិទេសនាយកណ្ឌេ បន សព្វត្ថាបិ ឧទកោតិ ទិស្សតិ ។ វិចារេត្វា គហេតព្ពំ ។

ទឹកដោះថ្លារបស់គ្រែបីក្តី ហៅថាទឹកដោះថ្លា ឬសប្បិនីឆសាច់របស់ពួកសត្វណាដ៏គួរ (ដល់វិនយបញ្ញត្តិ) ទឹកដោះថ្លារបស់ពួកសត្វនោះ ហៅថា ទឹកដោះថ្លាឬសប្បិ ។ ទឹកដោះខាប់របស់សត្វអម្បាលនោះឯង ហៅថា ទឹកដោះខាប់ឬនវនីត ។ ប្រែងល្ង ប្រែងស្ពៃ ប្រែងស្រែគំ ប្រែងល្ហុងខ្មៃ នឹងប្រែងគឺខ្ញាញ់ពរ ហៅថា ប្រែង ។ ទឹកផ្អែមរបស់មេឃ្មុំ ហៅថា ទឹកឃ្មុំ ។ ទឹកផ្អែមដែលកើតអំពីអំពៅ ហៅថា ទឹកអំពៅឬស្ករអំពៅ ។ សត្វដែលត្រាច់ទៅកន្លែងទឹក ហៅថា ត្រីឬមច្ឆជាតិ ។ សាច់នៃពួកសត្វណាក៏គួរ (ដល់វិនយបញ្ញត្តិ) សាច់នៃពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា សាច់ឬមំសៈ ។ ទឹកដោះស្រស់របស់គោក្តី ទឹកដោះស្រស់របស់ពពែក្តី ទឹកដោះស្រស់របស់គ្រែបីក្តី ហៅថា ទឹកដោះស្រស់ឬខីរៈ សាច់របស់ពួកសត្វណាដ៏គួរ (ដល់វិនយបញ្ញត្តិ) ទឹកដោះស្រស់របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា ទឹកដោះស្រស់ឬខីរៈ ។ ទឹកដោះជូររបស់ពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា ទឹកដោះជូរឬទធិ ។

(๑๓๗) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា គោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្ងាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺគោជនដ៏ថ្លៃថ្លាទាំងឆ្ងាយមានសភាពដូច្នោះ ។ កិក្ខុណាវៀរគោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្ងាយហើយនៅជាសប្បាយបាន កិក្ខុនោះហៅថាគ្មានជម្ងឺ ។

กิลาโส ยาว ยสฺส วา ปณีตภาวนาย ฉ ชาสุ ภวติ ฯ อกิลาโส อตฺตโน อตฺถาย วิญฺ-ญาเปติ ปโยเคน ทุกฺกฏํ ฯ ปฏิลาเภน กุฏฺฐิสฺส-มึ ปฏิกฺขิปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาฬฺหาเย อาฬฺหาเย อาปตฺติ จาตุยฺยสฺส ฯ

(๑๓๘) อกิลาโส อกิลาสสญฺี ปณีต-ภาวนาย อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา กุฏฺฐึ อาปตฺติ จาตุยฺยสฺส ฯ อกิลาโส เวมติโก ปณี-ตภาวนาย อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา กุฏฺฐึ อาปตฺติ จาตุยฺยสฺส ฯ อกิลาโส กิลาสสญฺี ปณีตภาวนาย อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา กุฏฺฐึ อาปตฺติ จาตุยฺยสฺส ฯ กิลาโส อกิลาสสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิลาโส เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิลาโส กิลาสสญฺี อนาปตฺติ ฯ

កិក្ខុណាវៀរចោកភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយហើយនៅសប្បាយមិនបាន កិក្ខុនោះហៅថាមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុគ្មានជម្ងឺ សូមភោជនទាំងនោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដព្រោះប្រយោគ ។ កិក្ខុទទួលដោយគំនិតថា អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈដែលបានមក ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ ភារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[๑๓๘] ខ្លួនមិនឈឺ កិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនមិនឈឺ ហើយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ កិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនឈឺ ហើយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនឈឺ កិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនឈឺ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនឈឺ កិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនឈឺ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៣៩) អនាបត្តិ តិលាឧស្សេ តិលានោ ហុត្វា វិញ្ញាបេត្វា អតិលានោ កុញ្ជតិ តិលាឧស្សេ សេសកំ កុញ្ជតិ ញាតកានំ បវារិតានំ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្ត-នោ ឯឧេន ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(១៣៩) អាបត្តិមិនមាន ដល់តិក្ខុឈឺ ដល់តិក្ខុដែលមានជម្ងឺហើយ
សូម លុះសូមបានមកក៏ចាត់ជម្ងឺនោះហើយឆាន់ ដល់តិក្ខុដែលឆាន់តោជន
ដ៏សល់អំពីតិក្ខុឈឺ ដល់តិក្ខុដែលឆាន់តោជនរបស់ពួកញាតិ ដល់តិក្ខុ
ដែលឆាន់តោជនរបស់ពួកជនដែលបានបវារណា ដល់តិក្ខុដែលសូម
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកឯទៀត ដល់តិក្ខុដែលឆាន់តោជនដែលកើតដោយ
ទព្យរបស់ខ្លួន ដល់តិក្ខុឆត ដល់តិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

(១៤០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេសាលិ-
យំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សព្ភបំសុកូលិកោ
សុសានេ វិហរតិ ។ សោ មនុស្សេហិ ឧយ្យោជនំ ន
គច្ឆតិ បដិក្កមេតុំ ។ សុសានេបិ វុក្កុត្ថលេបិ ខុម្មារេបិ
អយ្យកៈសាដិតកានំ សាមំ តហេត្វា កុញ្ចតិ ។ មនុស្ស
ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អយំ ភិក្ខុ
អម្ហាកំ អយ្យកៈសាដិតកានំ សាមំ តហេត្វា កុញ្ចិស្ស-
តិ ថេវេយំ ភិក្ខុ វធរោ បនុស្សបំសំ មញ្ញេ ខាទ-
តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈា
យន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ
កថំ ហិ នាម ភិក្ខុ អនិដ្ឋំ មុខទ្វារំ អាហារំ
អាហរិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ភិក្ខុ អនិដ្ឋំ

សិក្ខាបទទី ១០

(១៤០) កាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងសាវត្ថី ក្នុងមហាវន ក្បែរក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលន្ទូវរបស់គ្រប់យ៉ាង[1] នៅក្នុងព្រៃស្មសាន ។ ភិក្ខុនោះមិនប្រាថ្នានឹងទទួលយកវត្ថុដែលមនុស្សចាំងឡាយឲ្យឡើយ ។ ភិក្ខុនោះកាន់យកន្ទូវសំណែន ក្នុងព្រៃស្មសានខ្លះ ទៀបគល់ឈើខ្លះ ទៀបឆ្រែភ្លាវខ្លះ ដោយខ្លួនឯង ហើយឆាន់ ។ មនុស្សចាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនេះមិនគួរបើនឹងកាន់យកសំណែនរបស់យើងចាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ហើយឆាន់ទេ ភិក្ខុជាថេរៈនេះមានកាយធាត់ ទំនងជាស៊ីសាច់មនុស្សទេដឹង ។ ភិក្ខុចាំងឡាយបានឮមនុស្សចាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងស៊ីលេបន្ទូវអាហារតាមភ្លាវមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេនសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងស៊ីលេបន្ទូវអាហារ

---

[1] អដ្ឋកថា ភិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តបំសុកូលត្រឹមបំផុត ដោយហោចទៅសូម្បីឈើស្តន់ក៏បំសុកូលយកវិញ ។

มุขทฺวารํ อาหารํ อาหารสีตึ ฯ สตฺถุ ภควโต ฯ
วิสยมหิ ตุณฺหี ภควา กถิตํ หิ ฌาน ตุฬฺหี เหาย ปุริส
อธิฏฺฐิ มุขทฺวารํ อาหารํ อาหารสฺสูสึ เนตึ เหาย ปุริส
อปฺปสนฺนานิ วา ปสาทาย ปสนฺนานิ วา ภิโยฺยภา-
วาย ฯ เป ฯ ฬาฬุ ปน ภิกฺขเว ๔มึ สิกฺขาปทึ
อุทฺทิเสยฺยาถ เยา ปน ภิกฺขุ อธิฏฺฐิ มุขทฺวารํ
อาหารํ อาหาเรยฺย ทาติพฺพิยนฺติ ฯ ฬาฬุนิ ภควตา
ภิกฺขูนิ สิกฺขาปทึ ปญฺญตฺตึ เหาติ ฯ

(๑๘๑) เตน เขา ปน สมเยน ภิกฺขู
อุทกทนฺตโปเณ กุกฺกุจฺจายนฺติ ฯ ภควโต ฬิตมตฺถึ
อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุทกทนฺตโปณึ
สามึ กเหตฺวา กุญฺจิตุ ฬาฬุ ปน ภิกฺขเว ๔มึ
สิกฺขาปทึ อุทฺทิเสยฺยาถ เยา ปน ภิกฺขุ อธิฏฺฐิ
มุขทฺวารํ อาหารํ อาหาเรยฺย อญฺญตฺร อุทกทนฺต-
โปณา ทาติพฺพิยนฺติ ฯ

តាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងស៊ីលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន (ដូច្នេះ) ទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៤១) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងទឹកនឹងឈើស្គន់ ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុកាន់យកទឹកនឹងឈើស្គន់ធាន់ដោយខ្លួនឯងបាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្គន់ ។

(๑๔๒) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯ បេ ฯ
កិក្ខូតិ ฯ បេ ฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
កិក្ខូតិ ฯ អទិន្នំ នាម អប្បដិក្ខិត្តកំ វុច្ចតិ ฯ
ទិន្នំ នាម តាយេន វា តាយប្បដិពាហេន វា
ទិស្សត្តិយេន វា ទេន្តេ ហត្ថទាសេ ឋិតោ តាយេន
វា តាយប្បដិពាហេន វា បដិក្ខិត្តំ ឋឝំ ទិន្នំ
នាម ฯ អាមាវោ នាម ឧទកគន្ធចោណំ ឋបេត្វា
យញ្ចិញ្ចិ អាឡ្ហារណីយំ ឯសោ អាមាវោ នាម ฯ
អញ្ញត្រ ឧទកគន្ធចោណាតិ ឋបេត្វា ឧទកគន្ធ-
ចោណំ ฯ ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ កណ្ឋាតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ អាឡ្ហារេ អាឡ្ហារេ អាបត្តិ
ចាតុត្ថិយស្ស ฯ

ចាប់ត្តិយកណ្ឌ ភោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ វិភង្គ

(១៤៦) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា គេមិនបានប្រែគេន គឺសំដៅយកវត្ថុដែលកិក្ខុមិនបានទទួលប្រែគេន ។ ដែលហៅថា របស់ដែលគេប្រែគេន គឺកាលបើគាយកឲ្យរបស់ណាដោយកាយក្តី ដោយរបស់ដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយចោះឲ្យក្តី កិក្ខុក៏ស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាសបានទទួល[1]ដោយកាយ ឬ ដោយរបស់ដែលជាប់នឹងកាយ របស់នេះហៅថា គេប្រែគេន ។ ដែលហៅថា អាហារ គឺរបស់ណាមួយដែលគួរលេបចូលទៅបាន រៀវលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួន របស់នេះហៅថា អាហារ ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួន គឺលើកលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួន ។ កិក្ខុទទួលយកដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ ភាវៈដែលលេបចូលទៅ ។

---

១ អដ្ឋកថា ពិរិយាទទួលប្រែគេនប្រែកបដោយអង្គ ៥ គឺ ១ វត្ថុដែលបុរសមានកំលាំងយ៉ាងកណ្តាល លួមលើកឡើងបាន ។ ២ អ្នកប្រែគេនបិតនៅក្នុងហត្ថបាស ។ ៣ អ្នកប្រែគេនបានបង្អោនខ្លួនចូលមក ។ ៤ ទៅជាក្តី មនុស្សក្តី សត្វតិរច្ឆានក្តីប្រែគេន ។ ៥ កិក្ខុទទួលវត្ថុនោះដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយក្តី ។

[๑๘๓] อปฺปฏิกฺขิตฺตเกน อปฺปฏิกฺขิตฺตสญฺญี อทินฺนํ มุขทฺวารํ อาหารํ อาหรติ อญฺญตฺร อุทก-ทนฺตโปณา อาปตฺติ ทาติยสฺส ฯ อปฺปฏิกฺขิตฺตเกน วิมติโก อทินฺนํ มุขทฺวารํ อาหารํ อาหรติ อญฺญตฺร อุทก-กทนฺตโปณา อาปตฺติ ทาติยสฺส ฯ อปฺปฏิกฺขิตฺตเกน ปฏิกฺขิตฺตสญฺญี อทินฺนํ มุขทฺวารํ อาหารํ อาหรติ อญฺญตฺร อุทกทนฺตโปณา อาปตฺติ ทาติยสฺส ฯ ปฏิกฺขิตฺตเกน อปฺปฏิกฺขิตฺตสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฏิกฺขิตฺตเกน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฏิกฺ-ขิตฺตเกน ปฏิกฺขิตฺตสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

[๑๘๔] อนาปตฺติ อุทกทนฺตโปเณ จตฺตาริ มหา-วิกตานิ สติ ปจฺจเย อสติ กปฺปิยการเก สามํ คเหตฺวา ปริภุญฺชติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ภোชนวิภงฺโค จตุตฺโถ ฯ

(๑๔๓) វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនបានទទួលប្រគេន ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្គន់ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្គន់ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសំគាល់ថាបានទទួលប្រគេន ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្គន់ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់បានទទួលប្រគេន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេន ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាបានទទួលប្រគេនហើយ មិនត្រូវអាបត្តិទៀយ ។

(๑๔๔) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ទឹកនឹងឈើស្គន់ ដល់ភិក្ខុដែលកាន់យកថ្នាំមហាវិកត ๔ យ៉ាង[๑]ដោយខ្លួនឯងហើយឆាន់ ព្រោះមានហេតុហើយគ្មានកប្បិយការក ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๑๐ ចប់ ។

ភោជនវគ្គទី ๔ ចប់ ។

---

๑ មហាវិកត ๔ គឺ អ្នត ๑ គូថ ๑ ផេះ ๑ ដី ๑ ។

ตสฺสุทฺทานํ

ปิณฺฑา กลา ปรํ ปญฺหา
เทฺว จ วุตฺตา ปกาสณา(๑)
วิกาเล(๒) สนฺถตวิกาเร(๓)
ปณีตํ ภิกฺขากาเล ธนา(๔)

---

๑ ฉ ภุตฺตา ปกาสณา ฯ ๒ ฉ. ม. วิกาเล ฯ ๓ ฉ. ม. สนฺถตวิ ฯ ๔ ฉ ม ขาทนียโภชนีเย เต ธนาติ ฯ

ជាចំណែកយកល្អ កោដនវគ្គ ទី៣

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងកោដនវគ្គនោះមាន ១០ យ៉ាង គឺ

បិណ្ឌ (សិក្ខាបទ) ១ គណ (សិក្ខាបទ) ១

បវ (សិក្ខាបទ) ១ ឋប (សិក្ខាបទ) ១

បវារណា (សិក្ខាបទ) ពីរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទោលហើយ

វិកាល (សិក្ខាបទ) ១ សន្និធិការ (សិក្ខាបទ) ១

បណីត (សិក្ខាបទ) ១ ទ្វារក (សិក្ខាបទ) ១ ។

អចេលកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

[១៤៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេសាលិយំ
វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន សង្ឃស្ស ខាទនីយំ ខុប្បន្នំ ហោតិ ។ អថខោ
អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។
តេនហានន្ទ វិឃាសាទានំ ប្បវំ នេហីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា វិឃាសានេ
មដិថាដិយា ឆំសីនាបេត្វា ឯកេកំ ប្បវំនេន្តោ អញ្ញតរ-
ស្សា បរិព្វាជិកាយ ឯកំ មញ្ញមានោ នេវ ប្បវេ អទាសិ ។
សាមន្តា បរិព្វាជិកាយោ តំ បរិព្វាជិកំ ឯតទវោចុំ
ជាវេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ន មេសោ សមណោ
ជាវេ ឯកំ មញ្ញមានោ នេវ ប្បវេ អទាសីតិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ឯកេកំ ប្បវំ នេន្តោ តស្សា-
យេវ បរិព្វាជិកាយ ឯកំ មញ្ញមានោ នេវ ប្បវេ អទាសិ ។

អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(១៤៥) កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានជោគ គង់នៅ
កុដាគារសាលាក្នុងព្រៃមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង
រមស់ដែលបុគ្គលគប្បីទំពាស៊ីកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុក្រាបទូលសេចក្តីនុ+ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះអ្នកចូរឲ្យនំដល់ពួកមនុស្សអ្នកស៊ី
ដែលចុះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ។ ក៏ឲ្យពួកមនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែលអង្គុយជាជួរ
ហើយក៏ឲ្យនំមួយ។ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចឲ្យនំពីរទៅនាង
បរិព្វាជិកាម្នាក់ដោយសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដូចគេទាំងពួងដែរ ។ ពួកនាង
បរិព្វាជិកា (ដែលនៅ) ដុំវិញ ចានិយាយពាក្យនេះនឹងនាងបរិព្វាជិកានោះ
ថា សមណានោះជាសហាយរបស់នាងឬ ។ នាងបរិព្វាជិកានោះឆ្លើយថា
សមណា+នុ:មិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដល់
ខ្ញុំ តែត្រូវបង់ទៅជាឲ្យនំពីរមកវិញ ។ វារជាគំរប់ពីរដង ព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុ ឲ្យនំមួយ។ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចឲ្យនំពីរទៅនាង
បរិព្វាជិកាដដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដូចគេទាំងពួងដែរ ។

សាមគ្គា បវារណាកាយោ តំ បវារណាកំ ឯតទវោចុំ ជានេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ន មេសោ សមណោ ជានេ ឯកំ ភញ្ញមានោ ទ្វេ បុរេ អនាសីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតេតំ បុរាំ នេវ្ហោ តស្សាយេវ បវារណាកាយ ឯកំ ភញ្ញមានោ ទ្វេ បុរេ អនាសិ ។ សាមគ្គា បវារណាកាយោ តំ បវារណាកំ ឯតទវោចុំ ជានេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ន មេសោ សមណោ ជានេ ឯកំ ភញ្ញមានោ ទ្វេ បុរេ អនាសីតិ ។ ជានេ ន ជានេតិ ឆប្ញឆ្ញឹសុ ។ អញ្ញតរោបិ អាជីវកោ បវារេសនំ អតមាសិ ។ អញ្ញតរេ កិត្តុ បញ្ញតេន សញ្ញាតា ចិនន្តំ មន្តិត្វា តស្ស អាជីវកស្ស មហាន្តំ បិណ្ឌំ អនាសិ ។ អថខោ សោ អាជីវកោ តំ បិណ្ឌំ អាទាយ អតមាសិ ។ អញ្ញតរេ អាជីវកោ តំ អាជីវកំ ឯតទវោច កុតោ

ពួកនាងបរិព្វាជិកា(ដែលនៅ)ដុំវិញ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងនាងបរិព្វាជិកា
នោះថា សមណៈនុ៎ះជាសហាយរបស់នាងឬ។ នាងបរិព្វាជិកានោះឆ្លើយថា
សមណៈនុ៎ះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យនំមួយ
ដល់ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនំពីរមកវិញ ។ ភរៈជាគំរប់បីដងទៀត ព្រះ
កេនន្ទដ៏មានអាយុ ឲ្យនំមួយ។(ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែរ) រួចឲ្យ
នំពីរទៅនាងបរិព្វាជិកាដដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដូចគេ
ចាំងពួងដែរ ។ ពួកនាងបរិព្វាជិកា(ដែលនៅ)ដុំវិញ ក៏និយាយពាក្យនេះ
នឹងនាងបរិព្វាជិកានោះថា សមណៈនុ៎ះជាសហាយរបស់នាងឬ។ នាងបរិ-
ព្វាជិកានោះឆ្លើយថា សមណៈនុ៎ះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោក
សំគាល់ថាឲ្យនំមួយដល់ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនំពីរមកវិញ ។ ពួកនាង
បរិព្វាជិកាចាំងនោះ ក៏នាំគ្នានិយាយចម្អកថា (សមណៈនុ៎ះ) សហាយឬ
មិនមែនសហាយ ។ (វេលានោះ) មានអាជីវកម្នាក់ដើរទៅកាន់ទីដែល
គេអង្គាស ឬចែក(នំ) ។ (ពេលនោះ) មានកិកុមួយរូបកំពុងច្រចាប់
ចាយលាយដោយទឹកដោះជូរដ៏ច្រើន ហើយក៏ឲ្យដុំចាយ១ដុំធំដល់អាជីវក
នោះ ។ លំដាប់នោះ អាជីវកនោះក៏កាន់យកដុំចាយនោះហើយដើរទៅ ។
(ពេលនោះ) មានអាជីវកម្នាក់ទៀតបានពោលពាក្យនេះនឹងអាជីវកនោះថា

តយោ អាវុសោ បិណ្ឌកា លទ្ធាតិ ។ តស្សាវុសោ សបណាសស្ស តោតមស្ស មុណ្ឌកស្ស បរិវាជកស្ស បរិវេសនាយ លទ្ធាតិ ។ អវុសោតិ ខោ ឧបាសកា តេសំ អាជីវកានំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ តេ ឧបាសកា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ-សុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ឧបាសកា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ ឥមេ ភន្តេ តិត្ថិយា អារញ្ញកា-មា ពុទ្ធស្ស អារញ្ញកាមា ធម្មស្ស អារញ្ញកាមា សង្ឃស្ស សាធុ ភន្តេ អយ្យា តិត្ថិយានំ សមាគ្គា ន ឧទេយ្យុន្តិ ។ អថខោ ភគវា តេ ឧបាសកេ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមា-ទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ តេ ឧបាសកា ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋា-យាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា

ម្នាលអាវុសោ អ្នកឯងបានដុំបាយមកពីទីណា ។ អាជីវកដែលបានដុំបាយនោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសោ ដុំបាយនុ៎ះបានមកអំពីទីដែលគេអង្គាសនៃមុណ្ឌកគហបតី (គហបតីត្រដោល) របស់ព្រះសមណគោតមនោះ ។ ពួកឧបាសកបានឮពាក្យប្រាសរបស់ពួកអាជីវកនោះចប់សព្វគ្រប់ហើយ ។ ទើបពួកឧបាសកទាំងនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានបុណ្យហើយក៏អង្គុយក្នុងទី ១ ដ៏សមគួរ ។ ឧបាសកទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកតិរ្ថិយអម្បាលនេះ ថ្កោលទោសដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមកុំឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឲ្យ (វត្ថុអ្វី ។) ដល់ពួកតិរ្ថិយដោយដៃរបស់ខ្លួនឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឧបាសកទាំងនោះ ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ឲ្យកាន់យកត្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ។ ឯពួកឧបាសកទាំងនោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ទ្រង់ឲ្យកាន់យកត្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

បញ្ញាមីសុ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ[1] បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ភិក្ខូ តថ-ឆព្ពវិកំ តថឆព្ពណ្ឌោមិកំ ឧច្ចំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ឧស អត្តវសេ បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋុតាយ សង្ឃផាសុតាយ ។បេ។ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយា-នុគ្គហាយ ឥមញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អចេលកស្ស វា បរិព្ពាជកស្ស វា បរិព្ពាជិកាយ វា សហត្ថា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ឧទេយ្យ ចាបិត្តិយន្តិ ។

(១៤៦) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ អចេលោតោ នាម យោ កោចិ បរិព្ពាជ-កសមាបន្នោ ឧត្តោ ។ បរិព្ពាជោតោ នាម ភិក្ខុញ្ច

---

๑ ភិក្ខុសង្ឃំ ។បេ។ ឥទមវោចមិតិបិ មរាមឧវោចមិយថោត្តពេ ឧត្តំ ។

ធ្វើច្រមុះក្សិណ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាដ៏ល្មមសម-គួរតាមហេតុនោះ ដល់ពួកភិក្ខុ ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា នែភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំង-ឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ๑๐ យ៉ាង គឺ ដើម្បីសេចក្តីល្អ ដល់សង្ឃ ๑ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ๑ ។ បេ ។ ដើម្បី ញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យស្ថិតស្ថេរ ๑ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ๑ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យវត្ថុដែលបុគ្គលគួរទំពាស៊ី ឬវត្ថុដែលបុគ្គលគួរបរិភោគ ដល់អចេលកក្តី បរិព្វាជកក្តី បរិព្វាជិកាក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๘๖) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-បទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា អចេលក គឺបុគ្គលដែលបួសជាបរិព្វាជកមានកាយអាក្រាតទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា បរិព្វាជក គឺបុរសដែលបួសជាបរិព្វាជកទាំងអស់ លៀវលែងតែភិក្ខុនឹងសាមណេរ ប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា បរិព្វាជិកា គឺស្ត្រីដែលបួសជាបរិព្វាជិកាទាំងអស់

สาปเณยฺยกฺ ปเตฺต ยาเค เกาจิ ปริภุเชยฺยกสมา-
ปนฺนา ฯ ปริภุเชยฺยเกา นาม กิรสฺมินฺ สติ สมฺภวนฺติ
สามเณริกฺ ปเตฺต ยาเค กาจิ ปริภุเชยฺยกสมา-
ปนฺนา ฯ ขาทนียํ นาม ปญฺจ เภาชนานิ อุทกทนฺต-
โปณกฺ ปเตฺต อาสเยสุ ขาทนียํ นาม ฯ เภาชนียํ
นาม ปญฺจ เภาชนานิ อุทโก กุมฺภาสโย สตฺถ มญฺโช
มุสโล ฯ ทนฺตกฏฺฐาทิ กาเยน ปฏิคฺคหิตกฺขเณ
ปฏิสฺสกฺกิเยน ปฏิคฺคหิตกฺขเณ เจติ อาปตฺติ ทาตพฺพยสฺส ฯ

[๑๔๗] ติณฺณนฺนเมว ติณฺณนฺนเมว สมฺปตฺตา ขาท-
นียกฺ ปฏิคฺคหิตกฺขเณ ปฏิสฺสกฺกิเยน ปฏิคฺคหิตกฺขเณ เจติ อาปตฺติ ทาตพฺพยสฺส ฯ
ติณฺณนฺนเมว ปเตฺตน สมฺปตฺตา ขาทนียกฺ ปฏิคฺคหิตกฺขเณ ปฏิสฺสกฺกิเยน ปฏิคฺคหิตกฺขเณ เจติ อาปตฺติ ทาตพฺพยสฺส ฯ ติณฺณนฺนเมว อติณฺณ-
นมฺปิ สมฺปตฺตา ขาทนียกฺ ปฏิคฺคหิตกฺขเณ ปฏิสฺสกฺกิเยน ปฏิคฺคหิตกฺขเณ เจติ อาปตฺติ ทาตพฺพยสฺส ฯ อุทกทนฺตโปณกฺ เจติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อติณฺณนฺนเมว ติณฺณนฺนเมว สมฺปตฺตา

រឿរលែងតែកិក្ខុនី សិក្ខមានានិងសាមណេរីចេញ ។ ដែលហៅថា វត្ថុដែលបុគ្គលគួរទំពាស៊ី គឺលើកទុកតែកោដន ៥ យ៉ាង ព្រមទាំងទឹកនឹងឈើស្លួនចេញ ក្រៅពីនោះហៅថា វត្ថុដែលបុគ្គលគួរទំពាស៊ីទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា វត្ថុដែលបុគ្គលគួរបរិភោគ បានដល់កោដន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺកិក្ខុឲ្យដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយបោះឲ្យក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៤៧) ជនជាតិរិយ កិក្ខុសំគាល់ថាជាតិរិយ ហើយឲ្យវត្ថុដែលគួរទំពាស៊ី ឬវត្ថុដែលគួរបរិភោគ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនជាតិរិយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យវត្ថុដែលគួរទំពាស៊ី ឬវត្ថុដែលគួរបរិភោគ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនជាតិរិយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាតិរិយ ហើយឲ្យវត្ថុដែលគួរទំពាស៊ី ឬវត្ថុដែលគួរបរិភោគ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុឲ្យទឹកនឹងឈើស្លួន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បុគ្គលមិនមែនជាតិរិយ

ជាចំត្តំយកណ្តោ អវេលកវត្តិស្ស បរមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អតិត្តំយេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អតិត្តំយេ អតិត្តំយសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១៤៨) អនាបត្តិ ឆាបេតិ ន ទេតិ ខុបនិក្ខិបិត្វា ទេតិ ពាហិរលេបំ[1] ទេតិ ខុទ្ទកស្ស អាធិកម្មិ-កស្សាតិ ។

បរមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

1 ម. ពាហិរលេបំ ។

កិក្ខុសំគាល់ថាជាតិរ្ថិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ជនមិនមែនជាតិរ្ថិយ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ជនមិនមែនជាតិរ្ថិយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាតិរ្ថិយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៤៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលប្រើគេឲ្យឲ្យ មិនឲ្យដោយខ្លួនឯង ដល់កិក្ខុដែលដាក់[1]ក្នុងទុកឲ្យ ដល់កិក្ខុដែលឲ្យរបស់ជាគ្រឿងលាបខាងក្រៅ[2] ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

---

១ ភិក្ខុដាក់របស់ក្នុងភាជន៍ ហើយលើកយកភាជន៍នោះទៅដំណល់ទុកលើដី ជិតតិរ្ថិយទាំងនោះ ហើយឲ្យដោយវាចា ។ ២ បានដល់គ្រឿងលាបកាយត្រប់យ៉ាងមានម្សៅជាដើម ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(១៤៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភាតុនោ សន្ធិវិហារិកំ កិត្តិំ ឯនតភេច ឯហាវុសោ តាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាបេត្វា ឧយ្យោជេសិ កច្ចាវុសោ ន មេ តយោ សទ្ធិំ កថា វា និសជ្ជា វា ជាសុ ហោតិ ឯកកស្ស មេ កថា វា និសជ្ជា វា ជាសុ ហោតីតិ ។ អថខោ សោ កិត្តិ ឧបក្កន្តេ កាលេ ជាសក្តិ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋំ បដិក្កម-នេបិ កត្តរិស្សក្តិំ ន សម្ភាវេសិ និន្នកត្តោ អហោសិ ។ អថខោ សោ កិត្តិ អាវម៌ កត្តា កិត្តិំ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ យេ តេ កិត្តិ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ កិត្តិំ ឯហាវុសោ តាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាបេត្វា

សិក្ខាបទទី ២

(១៤៩) កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូនថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ថាដូច្នេះហើយ ក៏មិនឲ្យគេប្រគេន(អ្វី ។) ដល់ភិក្ខុនោះឡើយ(បែរជា) ប្រើឲ្យត្រឡប់ទៅវិញថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរទៅចុះ ខ្ញុំនឹងនិយាយឬនឹងអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនសប្បាយទេ ខ្ញុំនឹងនិយាយឬនឹងអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ។ គ្រានោះ កាលមើពេលដែលត្រូវឆាន់កាន់តែចូលមកជិតហើយ ភិក្ខុនោះមិនអាចនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតបាន សូម្បីគ្រាន់តែត្រឡប់មកធ្វើកត្តកិច្ចវិញក៏មិនបាន ជាអ្នកអត់ចង្ហាន់ (មួយពេលនោះឯង) ។ ទើបភិក្ខុនោះទៅកាន់អារាមហើយដំណាលរឿងនុ៎ះ ប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើមកបបួលភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក

ฉุยฺยาเชสฺสตีติ ฯ เป ฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ฉปณฺฑุ
กิสฺมึ ฝหาวุโส กาเม ปริญฺญาย ปรินิสฺสฏฺฐาติ ตสฺส
อฆาเตตฺวา ฉุยฺยาเชยฺยาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิคราหิ
พุทฺโธ ภควา ครหิ ธิ ธมฺมํ ตุมฺเห โมฆปุริส กิสฺมึ
ฝหาวุโส กาเม ปริญฺญาย ปรินิสฺสฏฺฐาติ ตสฺส อฆา-
เตตฺวา ฉุยฺยาเชสฺสสิ เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนานํ
วา ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ
ฝวญฺจ ปน กิสฺมึ ฯ ส ส กิสฺมึ ฝหาวุโส กาเม ปริญฺญาย
ยาว ปน กิสฺมึ กิสฺมึ ฝหาวุโส กาเม ปริญฺญาย[๑] ฝหาวุโส
กาเม วา อนิกเม วา ปริญฺญาย ปรินิสฺสฏฺฐาติ ตสฺส
อฆาเตตฺวา วา อนฆาเตตฺวา วา ฉุยฺยาเชยฺย ตญฺหาวุโส
น เม ตยา สทฺธึ กถา วา สลฺลาโป วา ยาว

---

๑ ส ส ปาฐทฺวยํ น. ม. โปตฺถเกสุ น ทิสฺสติ ฯ

ដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេប្រគេនអ្វីៗដល់ភិក្ខុនោះ ស្រាប់តែបញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ (ដូច្នេះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នែឧបនន្ទ ចានឮថាអ្នកឯងបបួលភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមកយើងតាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេ (ឲ្យអ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ (បែរជា) បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ មែនពិតឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនេះ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងបបួលភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងតាំងឡាយនឹងទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេឲ្យ(អ្វីៗ)ដល់ភិក្ខុនោះ(បែរជា)បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ដូច្នេះទៀត នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយនិយាយនឹងភិក្ខុយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងតាំងឡាយនឹងទៅកាន់ស្រុកឬនិគមដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយឲ្យគេឲ្យ ឬមិនឲ្យគេឲ្យ(អ្វីៗ)ដល់ភិក្ខុនោះ ហើយបញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញដោយពាក្យថា នែអាវុសោ លោកចូរទៅវិញចុះ ខ្ញុំនិយាយឬអង្វរជាមួយនឹងលោកមិនសប្បាយទេ

ហោតំ ឯកកស្ស មេ កថា វា និស្សជ្ជា វា ជាស្សុ ហោតីតំ ឯតទេវ បច្ចយំ ការំត្វា អនញ្ញំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๑๙๐) យោ បនាតំ យោ យាទិសោ ។បេ។ តំភិក្ខុតំ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តំភិក្ខុតំ ។ តំភិក្ខុន្តិ អញ្ញំ តំភិក្ខុំ ។ ឥមាវុសោ តាមំ វា និតមំ វាតំ តាមោមិ និតមោមិ ឧតរំមិ តាមោ ចេវ និតមោ ច ។ តស្ស ជានេត្វាតំ យាតុំ វា ភត្តំ វា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ជានេត្វា ។ អជានេត្វាតំ ឧ តិញ្ចុំ ជានេត្វា ។ ឧយ្យោជេយ្យាតំ មាតុក្តាមេន សទ្ធឹ ហាសិតុ-តាមោ តឹដ្ឋិតុតាមោ រហោនិសីទិតុតាមោ អជាចារំ អាចរិតុតាមោ ឯវំ វាទេតំ តច្ចាវុសោ ឧ មេ តយា សទ្ធឹ តកថា វា និស្សជ្ជា វា ជាស្សុ ហោតំ ឯតកស្ស មេ តកថា វា និស្សជ្ជា វា ជាស្សុ ហោតីតំ ឧយ្យោជេតំ អាបត្តំ ទុក្កដស្ស ។ ឧស្សុបចារំ វា សារុបចារំ វា

ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះធ្វើនូវហេតុនុ៎ះឯងឲ្យជាបច្ច័យ មិនមែនជាហេតុដទៃឡើយ ។

(១៩០) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបាវចនីកណ្ឌ ។ ពាក្យថា នឹងកិក្ខុ គឺនឹងកិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក (យើងនឹងទៅ) កាន់ស្រុកឬនិគម (ដើម្បីបិណ្ឌបាត) គឺស្រុកក្តី និគមក្តី នគរក្តី ក៏ហៅថាស្រុកនឹងនិគម (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ពាក្យថា ឲ្យគេឲ្យ(អ្វី ។) ដល់កិក្ខុនោះ គឺប្រើគេឲ្យឲ្យយាគូក្តី កត្តក្តី ខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី (ដល់កិក្ខុនោះ) ។ ពាក្យថា មិនឲ្យគេឲ្យ គឺមិនឲ្យនរណាឲ្យ(អ្វី ។)សោះ ។ ពាក្យថា បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ សេចក្តីថា កិក្ខុប្រាថ្នាដើម្បីសើច ប្រាថ្នាដើម្បីលេង ប្រាថ្នាដើម្បីអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រព្រឹត្តអនាចារជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរទៅវិញចុះ ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនស្រួលទេ ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ថាហើយក៏បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងលះបង់ទីលុមមើលគ្នាយើញឬទីលុមស្តាប់ឮ

วิสหนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ วิสหิเต อาปตฺติ ฆาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ ฯลฯ ปฐมปฺปหาโร กาตพฺโพ อนญฺญตฺร อญฺญา เกนจิ ปฐมปฺปหาโร โหตีติ อุยฺโยเชตพฺพา ฯ

(๑๙๑) อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อุยฺโยเชติ อาปตฺติ ฆาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน วิมติเกา อุยฺโยเชติ อาปตฺติ ฆาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อุยฺโยเชติ อาปตฺติ ฆาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ กลิสาสนํ อาโรเปติ[๑]อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนํ อุยฺโยเชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กลิสาสนํ อาโรเปติ[๒] อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมติเกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

๑-๒ กตฺถจิ โปตฺถเก อาโรเปตีติ ทิสฺสติ ฯ

ควรอาบัติทุกกฏ ฯ กาลกิกขุนั้นล่วงบัดนี้ (ยังไม่ถึงเวลาฉันเพล) ควรอาบัติปาจิตตีย์ ฯ ด้วยคำว่า เพราะเหตุนั้นนั่นเอง เป็นปัจจัย มิใช่เป็นเหตุอย่างเดียว เพราะกล่าวว่า มิใช่มีเหตุอย่างเดียวเป็นปัจจัย เพราะอาศัยเหตุที่ได้กล่าวแล้วนั่นเอง ฯ

(๑๕๑) อุปสัมบัน กิกขุสำคัญว่าอุปสัมบัน แล้วบอกบท ควรอาบัติปาจิตตีย์ ฯ อุปสัมบัน ภิกขุสงสัย แล้วบอกบท ควรอาบัติปาจิตตีย์ ฯ อุปสัมบัน กิกขุสำคัญว่าไม่ใช่อุปสัมบัน แล้วบอกบท ควรอาบัติปาจิตตีย์ ฯ กิกขุลืนเสียซึ่งคำบอกบทนี้ (ในเพราะอุปสัมบัน) ควรอาบัติทุกกฏ ฯ กิกขุบอกบทแก่อนุปสัมบัน ควรอาบัติทุกกฏ ฯ กิกขุลืนเสียซึ่งคำบอกบทนี้ (ในเพราะอนุปสัมบัน) ควรอาบัติทุกกฏ ฯ ไม่ใช่อุปสัมบัน กิกขุสำคัญว่าเป็นอุปสัมบัน ควรอาบัติทุกกฏ ฯ ไม่ใช่อุปสัมบัน กิกขุสงสัย ควรอาบัติทุกกฏ ฯ ไม่ใช่อุปสัมบัน กิกขุก็สำคัญว่าไม่ใช่อุปสัมบัน ควรอาบัติทุกกฏ ฯ

(១៥២) អជានបត្តិ ខុភោ ឯកតោ ន យាបេស្សា-
មាតិ ខុយ្យោជេតិ មហាភូ៎ កណ្ឋំ បស្សិត្វា លោភធម្មំ
ខុប្បាទេស្សតីតិ ខុយ្យោជេតិ មាតុក្កាមំ បស្សិត្វា អន-
តិរតំ ខុប្បាទេស្សតីតិ ខុយ្យោជេតិ តិលាឧស្សុ ភ ឧមា-
យកស្សុ ភ វិភារទាលស្សុ ភ យាគុំ ភ ភត្តំ ភ(១)
ខាទនីយំ ភ ភោជនីយំ ភ ឧទហតិ ខុយ្យោជេតិ ន
អជាចារំ អាចរិតុកាមោ សតិ ករណីយេ ខុយ្យោ-
ជេតិ ខុម្មត្តកស្សុ អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ អយំ បាឋោ ឧ. ឆោត្តុកេ ន ទិស្សតិ ។

(១៥២) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលបញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាឲ្យត្រឡប់ទៅដោយគិតថា យើងទាំងពីរបូននឹងញុំាងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅកង់ទីជាមួយគ្នាមិនបាន ដល់ភិក្ខុដែលបញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាឲ្យទៅដោយគិតថា ក្រែងភិក្ខុនោះបានឃើញវេបស់មានដំណែ្បច្រើនហើយ នឹងញុំាងលោកធម៌ឲ្យកើតឡើង ដល់ភិក្ខុបញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាឲ្យទៅដោយគិតថា ក្រែងភិក្ខុនោះបានឃើញមាតុគ្រាមហើយនឹងញុំាងសេចក្តីអផ្សុកឲ្យកើតឡើង ដល់ភិក្ខុបញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាឲ្យទៅដោយពាក្យថា លោកចូរនាំយាគ្គិកត្តកិ ខាទនីយកិ ភោជនីយកិ ទៅឲ្យដល់ភិក្ខុមានដម្ងី ឬភិក្ខុដែលនៅកង់វត្តឬអ្នកដែលរក្សាវត្ត ដល់ភិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តិអនាចារទេ (តែ) កាលបើមានកិច្ចហើយ ក៏បញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាទៅ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

ឥតិយសិក្ខាទុបែ

(១៨៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សមាយកស្ស ឃរំ គច្ឆតិ តស្ស បជាបតិយា សទ្ធឹ សយនីយវេ ឯសន្តិំ កប្បេសិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ យេនាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឋិតំ ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ សោ បុរិសោ បជាបតឹ ឯតទវោច នេហាយ្យស្ស កិក្ខន្តិ ។ អថខោ សា ឥត្ថី អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស កិក្ខំ អនាសិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទវោច កច្ចិ ភន្តេ យតោ អយ្យស្ស កិក្ខា និច្ឆាតិ ។ អថខោ សា ឥត្ថី សល្លក្ខេត្វា បរិយុដ្ឋិតោ អយំ បុរិសោតិ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ

សិក្ខាបទទី ៣

(១៥៣) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុបានដើរទៅផ្ទះរបស់សំឡាញ់ ហើយក៏អង្គុយនៅក្នុងផ្ទះសម្បាប់ដេកជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់សំឡាញ់នោះ ។ ឯបុរសនោះក៏ចូលសំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុអង្គុយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា នាងចូរប្រែគេនចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ចុះ ។ ស្ត្រីនោះក៏ប្រែគេនចង្ហាន់ដល់ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុក្នុងគ្រានោះ ។ លំដាប់នោះ បុរសនោះក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់និមន្តទៅចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបានប្រែគេនចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ហើយ ។ ឯស្ត្រីនោះកំណត់ដឹងថា បុរសនេះមានពគ:គ្រប់សង្កត់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទ

សក្យបុត្តំ ឯតទវោច ឯសិទនថ ភន្តេ មា អកមិត្ថាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ សោ បុរិសោ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទវោច កច្ចថ ភន្តេ យតោ អយ្យស្ស កិក្ខា និដ្ឋាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ សា ឥត្ថី អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទវោច ឯសិទនថ ភន្តេ មា អកមិត្ថាតិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ ឯកិក្ខ មិត្វា កិក្ខ ឧជ្ឈាបេសិ អយំ ភន្តេ អយ្យោ ឧបនន្ទោ មយ្ហំ បជាបតិយា សទ្ធិ សយនីយរេ និសិន្នោ សោ មយា ឧយ្យោជិយមានោ ឯ ឥច្ចតិ ភគ្គំ ពហុកិច្ចា មយំ ពហុការណីយាតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សភោជនេ កុលេ អនុប្បខជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ទ សភោជនេ កុលេ អនុប្បខជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេសីតិ ។

ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់គង់សិន កុំអាលនិមន្តទៅ ។ បុរសនោះ(ឋានិយាយ)ជាគំរប់ពីរដង ។ បេ ។ បុរសនោះ ឋានិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ជាគំរប់បីដងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់និមន្តទៅវិញចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបានប្រគេនចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ហើយ ។ ឯស្ត្រីនោះសោតក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ជាគំរប់បីដងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់គង់សិន កុំអាលនិមន្តទៅឡើយ ។ ឯបុរសនោះក៏ដើរចេញអំពីផ្ទះទៅ ហើយពោលទោសនឹងកិក្ខុតាំងឡាយថា បពិត្រលោកតាំងឡាយដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ឧបនន្ទនេះទៅអង្គុយក្នុងផ្ទះសម្រាប់ដេកជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ ព្រះឧបនន្ទនោះកាលខ្ញុំបញ្ជូនឲ្យទៅវិញក៏មិនចង់ទៅ យើងខ្ញុំតាំងឡាយជាអ្នកមានកិច្ចច្រើន មានវេលាច្រើន ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុអម្បាលនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងហ៊ានចូលទៅអង្គុយនៅក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ (គឺតែប្រុសនឹងស្រី) (ដូច្នោះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងបានចូលទៅអង្គុយនៅក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ពិតមែនឬ ។

សង្ឃំ ភគវាតិ ។ កិមវហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុមោ មោឃបុរិស សភោជនេ កុលេ អនុប្បទជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សភោជនេ កុលេ អនុប្បទជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេយ្យ បាចិត្តិយន្តិ ។

(๑๙๔) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។ ភិក្ខូតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ សភោជនំ នាម កុលំ ឥត្ថឹ ចេវ ហោតិ បុរិសោ ច ។ ឧភោ[1] អធិក្ខន្តា ហោន្តិ ឧភោ អវីតរាគា ។ អនុបខជ្ជាតិ អនុប្បវិសិត្វា ។ និសជ្ជំ កប្បេយ្យាតិ មហល្លកេ ឃរេ បិដ្ឋិសង្ឃាតស្ស ហេដ្ឋា-ភាគំ វិវរិត្វា និសីទតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ ខុទ្ទកេ ឃរេ បិដ្ឋិវំសំ អតិក្កមិត្វា និសីទតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។

---

๑ ឥតោ បុព្ពេ ឧ. ម. ឱត្ថរកេសុ តត្ថឹ ច បុរិសោ ចាតិ បាទទ្វយំ ទិស្សតិ ។

ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដំណើរនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានចូលទៅអង្គុយនៅកងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់(ជូរច្នះ)ទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវឹងរឹតតែជ្រះថ្លាទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នេះអ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងទៀនន្ទវិសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចូលទៅសម្រែចការអង្គុយនៅ ក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៥៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ គឺមានតែស្រីនឹងប្រុសប៉ុណ្ណោះ ។ ជនទាំងពីរនាក់មិនទាន់ចេញទៅ ហើយជនទាំងពីរនាក់នោះ ជាមនុស្សមានភាគៈនៅឡើយ ។ ពាក្យថា ចូលទៅ គឺដើរចូលទៅ ។ ពាក្យថា សម្រែចការអង្គុយ សេចក្តីថា ភិក្ខុលះហត្ថបាសនៃមេឌ្គារឬឈរណីកងផ្ទះធំ ហើយអង្គុយនៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (បើ) កងផ្ទះតូច ភិក្ខុចូលហួសមេដំបូល[1]ទៅហើយអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

---

๑ អដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ភិក្ខុចូលទៅហួសពាក់កណ្តាលផ្ទះ គឺហួសមេដំបូលផ្ទះ ។

(១៥៥) សយនីយវេ សយនីយសញ្ញី សភោជនេ
ភុញ្ជេ អនុប្បទេ ឆ ឯសដ្ឋំ ភាជេត្វា អាបត្តិ ចាតិត្តិ-
យស្ស ។ សយនីយវេ វេមតិកោ សភោជនេ ភុញ្ជេ
អនុប្បទេ ឆ ឯសដ្ឋំ ភាជេត្វា អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។
សយនីយវេ ឧសយនីយសញ្ញី សភោជនេ ភុញ្ជេ
អនុប្បទេ ឆ ឯសដ្ឋំ ភាជេត្វា អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។
ឧសយនីយវេ សយនីយសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឧសយនីយវេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឧស-
យនីយវេ ឧសយនីយសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១៥៦) អនាបត្តិ មហល្លកេ ឃរេ បិដ្ឋិសង្ឃាតស្ស
ហត្ថបាសំ អវិជហិត្វា ឯសីទតិ ខុទ្ទកេ ឃរេ បិដ្ឋិវំសំ
អនតិក្កមិត្វា ឯសីទតិ កិក្ខុ ទុតិយោ ហោតិ ឧភោ
ឯក្ខត្តា ហោន្តិ ឧភោ វីតរាគា ឧសយនីយវេ ឧម្មត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

តតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(១៥៥) ផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុក៏សំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុសង្ស័យ ហើយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុសំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៥៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយក្នុងផ្ទះធំ មិនលះហត្ថបាសនៃមេផ្ទះប្តូរណា ដល់កិក្ខុអង្គុយក្នុងផ្ទះតូច មិនហួសមេដំបូល ដល់កិក្ខុដែលមានកិក្ខុជាគំរប់ពីរអង្គុយនៅផង ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយនៅតែជនពាលពីរនាក់គេចេញទៅហើយ ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយនៅជាមួយនឹងជនពាលពីរនាក់ជាបុគ្គលមិនមានភាគ ដល់កិក្ខុអង្គុយនៅក្នុងផ្ទះ ដែលមិនមែនជាផ្ទះសម្រាប់ដេក ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

បត្តគ្គសិក្ខាបទំ

(១៥៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សហាយកស្ស ឃរំ គន្ត្វា តស្ស បជាបតិយា សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេសិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ ឧដ្ឋាយតិ ទិយតិ វិចារេតិ កថំ ហិ នាម អយ្យោ ឧបនន្ទោ មយ្ហំ បជាបតិយា សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។ អស្សុសុំ ខោ តិត្ថិ តស្ស បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ តិត្ថិ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ មាតុគ្គាមេន សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ឧបនន្ទ មាតុគ្គាមេន សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ

សិក្ខាបទទី ៤

(១៩៧) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
ឥរិយាបថនៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានទៅកាន់ផ្ទះ
របស់បុរសជាសំឡាញ់ ហើយក៏សម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់
កំបាំង ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់សំឡាញ់នោះ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ មិនគួរៈបី
ទើបហ៊ានមកសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹង
ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ(ដូច្នេះ)សោះ ។ កិកុតាំងឡាយបានឮសំដីនៃបុរសនោះ
និយាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកកិកុណាដែល
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិកុតាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើទើបហ៊ាន
ទៅសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម
(ដូច្នេះ)ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
ឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងទៅសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង

អាសនេ ឯសដ្ឋំ កាបេយ្យសីតិ ។ សដ្ឋំ ភគ
វតិ ។ វិតរមាេ ពុទ្ធេ ភគវា កថំ ហិ នាម តុំ
មោឃបុរិស មាតុគាមេន សទ្ធិ រហោ បដិច្ឆន្នេ
អាសនេ ឯសដ្ឋំ កាបេស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ.
ភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ មាតុគាមេន
សទ្ធិ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ ឯសដ្ឋំ កាបេយ្យ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

(១៥៨) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ
ភិក្ខូតិ ។ មាតុគាមោ នាម មនុស្សិត្ថី ន យក្ខិ
ន បេតិ ន តិរច្ឆានគតា អន្តមសោ តទហុជាតាបិ
ធារិកា បគេវ មហន្តតរំ[1] ។ សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។
រហោ នាម ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
ចក្ខុស្ស រហោ នាម ន សក្កា ហោតិ អក្ខីនិ

---

១ ម. ម. មហន្តរំ ។

ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទូក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅសួរថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានទៅសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម (ដូច្នោះ) ទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនទាំងឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុ តាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង មួយអន្ទេរដោយមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៥៨) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបាឋជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថាមាតុគ្រាម គឺស្រីមនុស្ស មិនមែនជាយក្សស្រី មិនមែនជាប្រេតស្រី មិនមែនតិរច្ឆានញីដោយហោចទៅសូម្បីតែក្មេងស្រីដែលទើបនឹងកើតបាន ១ ថ្ងៃ មិនបាច់និយាយទៅថ្វីដល់ស្រីធំទេ ។ ពាក្យថាមួយអន្ទេរ គឺជាមួយគ្នា ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីដែលស្ងាត់ក្នែក ស្ងាត់ត្រចៀក ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ក្នែក គឺកាលបើកិកុមិនឮក្នែកក្តី

ก ฉิทฺทิยมาเน ภมุกา ก ขุทฺทิยมาเน สีสํ ก ขุทฺทิยมาเน ปสฺสนฺติ ฯ สมาคตสฺส ยโต ชาม น สณฺหา โหติ ปกติกถา สมาคตา ฯ ปฏิจฺฉนฺเน ชาม อาสนฺเน กุจฺฉิน ก กกฺขเฬน ก กิลญฺเชน ก สงฺฆาฏิปฺปาการเรน ก ปุจฺฉิน ก ฉมฺยา ก กาชฺชยิยา ก เยน เกนจิ ปฏิจฺฉนฺเน โหติ ฯ ฉิสฺสนฺติ กปฺปยฺยาติ มาตุคามเย ฉิสฺสนฺเน ทิฏฺเน ขุปฉิ-สฺสนฺเน ก โหติ ขุปฉิปชฺชนฺเน ก อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ ยทิ ทิฏฺเน ฉิสฺสนฺเน มาตุคามเย ขุปฉิสฺสนฺเน ก โหติ ขุปฉิปชฺชนฺเน ก อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ ขุกาเย ก ฉิ-สฺสนฺเน โหนฺติ ขุกาเย ก ฉิปชฺชนฺเน อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ

(๑๙๙) มาตุคามเย มาตุคามสญฺญี ยโต ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน ฉิสฺสนฺติ กปฺปยติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ มาตุคามเย วิมติโก ยโต ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน ฉิสฺสนฺติ กปฺปยติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ มาตุคา-มเย อมาตุคามสญฺญี ยโต ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน ฉิสฺสนฺติ กปฺปยติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ ยกฺขิยา ก

ញ្ញាតចិញ្ចើមក្តី ឯកក្ឃាលក្តី បុគ្គលដទៃមិនអាចឃើញបាន ។ ដែលហៅថាទីស្ងាត់ត្រងៀក គឺទីដែលបុគ្គលដទៃមិនអាចស្តាប់ពាក្យជាប្រក្រតីបាន ។ ដែលហៅថា អាសនៈជាទីកំបាំង គឺអាសនៈដែលគេបិទបាំងដោយជញ្ជាំងក្តី ដោយសន្ធះទ្វារក្តី ដោយកន្ទេលផែនក្តី ដោយនាំងឬកាំង-នេនក្តី ដោយឈើក្តី ដោយស សរក្តី ដោយស្មៅក្តី ឬដោយវត្ថុណាមួយ ។ ពាក្យថា សម្រែចការអង្គុយ គឺកាលបើមាតុគ្រាមអង្គុយ កិកូអង្គុយជិតឬដេកជិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើកិកូអង្គុយ មាតុគ្រាមអង្គុយជិតឬដេកជិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនទាំងពីរអង្គុយក្តី ជនទាំងពីរដេកក្តី (ឯកិកូ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៥៨) មាតុគ្រាម កិកូកំសំគាល់ថាមាតុគ្រាម ហើយសម្រែចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុគ្រាម កិកូសង្ស័យ ហើយសម្រែចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុគ្រាម កិកូសំគាល់ថា មិនមែនមាតុគ្រាម ហើយសម្រែចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។ កិកូសម្រែចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងយក្សស្រីក្តី

បេតំ យា ភ បណ្ណាកោន ភ តំរុប្ចានកតមនុស្សវិក្ក-
ហិតំ យា ភ សទ្ធិ រហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ
កប្បេតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ មាតុក្កាម-
សញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ ឋមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ អមាតុក្កាមសញ្ញី
អនាបត្តិ ។

(១៦០) អនាបត្តិ យោ កោចិ វិញ្ញូ បុរិសោ
ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ច និសីទតិ អរហោបេក្ខោ
អញ្ញាវិហិតោ និសីទតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិ-
កស្សាតិ ។

ចតុត្ថសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ស្រែតស្រីក្តី ខ្ទើយក្តី តិរច្ឆានញីដែលមានពងកាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែន
មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុគ្រាម មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๑๖๐) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយនៅ មានបុរសណា-
មួយដែលជាមនុស្សដើមក្តី(នៅ)ជាគំរប់ពីរ ដល់កិក្ខុឈរមិនបានអង្គុយ ដល់
កិក្ខុបានត្រឡែកគយគន់រកទីមិនស្អាត់ហើយអង្គុយ ដល់កិក្ខុមានចិត្តបញ្ឆិន
ទៅកាន់អារម្មណ៍ដទៃហើយអង្គុយ ដល់កិកធត ដល់កិក្ខុឆ្កួត ដល់កិកដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๔ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(១៦៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សហាយកស្ស ឃរំ គន្ត្វា តស្ស បជាបតិយា សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ ឧដ្ឋាយតំ ខីយតំ វិចារេតំ កថំ ហិ នាម អយ្យោ ឧបនន្ទោ មយ្ហំ បជាបតិយា សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតំ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តស្ស បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សយ្យបុត្តោ មាតុក្កាមេន សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ទ មាតុក្កាមេន សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស

សិក្ខាបទទី ៥

(១៦១) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេចតិរោបថក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុដើរទៅកាន់ផ្ទះរបស់សំឡាញ់ ហើយក៏សម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់សំឡាញ់នោះតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងហ៊ានមកសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ដូច្នេះ) សោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យសំដីនៃបុរសនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងហ៊ានទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថាអ្នកឯងទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស

มาตุกฺกาเยน สทฺธึ ฌาเคา ฌาคาย วา ฉินฺนสฺส กาเยฺยสญฺเจตนา เจตสา เจตนาภาโว อเจตนาภาโว ปโยคาย ปโยคสฺส กายวิญฺญตฺติ ฯเปฯ วาจาย ปน กิจฺจเวลาย สมฺมุขีภาโว อุทฺทิสนาทีสุ วา ปน กิจฺเจสุ มาตุกฺกาเยน สทฺธึ ฌาเคา ฌาคาย วา ฉินฺนสฺส กาเยฺยา จาติ วุตฺตนฺติ ฯ

(๑๖๒) โย ปนาติ โย โย นามโก ฯเปฯ กิกฺกตีติ ฯเปฯ อยมิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต กิกฺกตีติ ฯ มาตุกฺกาโย นาม มนุสฺสิตฺถี จ ยกฺขี จ เปตี จ ติรจฺฉานคตา วิญฺญู ปฏิพลา สุภาสิตทุพฺภาสิตํ ทุฏฺฐุลฺลาทุฏฺฐุลฺลํ อาชานิตุํ ฯ สทฺธินฺติ ฌาเคา ฯ ฌาคายาติ กิกฺกเร เวรา โหนฺติ มาตุกฺกาโย จ ฯ วา นาม จกฺขุสฺส วา โสตสฺส วา ฯ จกฺขุสฺส วา นาม น สกฺกา โหนฺติ อกฺขีนิ ปิ นิมีลิยมาเน ภมุกา ปิ อุกฺขิปิยมาเน สีสํ ปิ อุกฺขิปิยมาเน ปสฺสิตุํ ฯ โสตสฺส วา นาม

អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានទៅសម្រែចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ដូច្នេះ) ទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ សម្រែចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ មួយអន្ទើដោយមាតុគ្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៦២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិតកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា មាតុគ្រាម គឺចំពោះតែស្រីមនុស្ស មិនមែនជាយក្សស្រី មិនមែនជាប្រេតស្រី មិនមែនជាតិរច្ឆានញីជាអ្នកដឹងក្តី ជាអ្នកអាចដើម្បីស្គាល់ពាក្យសំដីដែលបុគ្គលនិយាយល្អឬអាក្រក់ ពាក្យអាសគ្រាមឬមិនមែនអាសគ្រាម ។ ពាក្យថា មួយអន្ទើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែភិក្ខុនឹងមាតុគ្រាមប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីស្ងាត់ភ្នែក ស្ងាត់ត្រចៀក ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ភ្នែក គឺកាលបើភិក្ខុមិចភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចើមក្តី ងើកក្បាលក្តី ជនដទៃមិនអាចឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ត្រចៀក

ន សក្កា ហោតំ បកតត្តកថា សោតុំ ។ ន៑សជ្ជំ កប្បេ-
យ្យាតំ មាតុក្កាមេ ន៑សន្នេ កិក្ខុ ឧបន៑សន្នោ ក
ហោតំ ឧបន៑បន្នោ ក អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
កិក្ខុ ន៑សន្នេ មាតុក្កាមោ ឧបន៑សន្នោ ក ហោតំ
ឧបន៑បន្នោ ក អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧភោ ក
ន៑សន្នា ហោន្តិ ឧភោ ក ន៑បន្នា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(๑๖๓) មាតុក្កាមេ មាតុក្កាមសញ្ញី ឯកោ
ឯកាយ រហោ ន៑សជ្ជំ កប្បេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
មាតុក្កាមេ វេមតិកោ ឯកោ ឯកាយ រហោ ន៑សជ្ជំ
កប្បេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុក្កាមេ អមាតុ-
ក្កាមសញ្ញី ឯកោ ឯកាយ រហោ ន៑សជ្ជំ កប្បេតំ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ យក្ខិយា ក បេតិយា ក
បណ្ឌកេន ក តិរច្ឆានគតមនុស្សវិក្កហិតិយា ក សទ្ធិំ
ឯកោ ឯកាយ រហោ ន៑សជ្ជំ កប្បេតំ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ មាតុក្កាមសញ្ញី អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អមាតុក្កាមេ អមាតុក្កាមសញ្ញី អនាបត្តិ ។

คือที่ไม่ลบคุณมิได้กล่าวคำว่าขาดแล้ว ฯ คำว่า สมัยที่การอยู่คือกาลที่มาตุคามอยู่แล้ว ภิกษุอยู่ ภิกษุอยู่ใกล้ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ ภิกษุอยู่ มาตุคามอยู่ใกล้ (ภิกษุ)ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ ภิกษุนึกว่าสองสามคนอยู่ อยู่ด้วยกัน (ภิกษุ)ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

(๑๖๗) มาตุคาม ภิกษุสงสัยว่า มาตุคาม หรือสมัยที่การอยู่ ภิกษุนอนหลับคนเดียว ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ มาตุคาม ภิกษุสงสัย หรือสมัยที่การอยู่ ภิกษุนอนหลับคนเดียว ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ มาตุคาม ภิกษุสงสัยว่า มิใช่มาตุคาม หรือสมัยที่การอยู่ ภิกษุนอนหลับคนเดียว ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ ภิกษุสมัยที่การอยู่ด้วยนึกว่าเป็นหญิงก็ดี เป็นกะเทยก็ดี เป็นคนมีกายเหมือนมนุษย์ก็ดี นอนหลับคนเดียว ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ มิใช่มาตุคาม ภิกษุสงสัยว่ามาตุคาม ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ มิใช่มาตุคาม ภิกษุสงสัย ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ มิใช่มาตุคาม ภิกษุสงสัยว่า มิใช่มาตุคาม มิได้มีอาบัติ ฯ

(๑๖๔) អនាបត្តិ យោ តោចិ វាញ្ញ បុរិសោ ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ន ឯសីឧតិ អវហោបេក្ខោ អញ្ញាវិហាតោ ឯសីឧតិ ឧម្មត្តកស្ស អាឯកម្ម-កស្សាតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๖๔) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយនៅ មានបុរសណា
ម្នាក់ជាអ្នកដឹងសេចក្តីនៅជាគំរប់ពីរ ដល់កិក្ខុឈរមិនបានអង្គុយ ដល់កិក្ខុ
បានក្រឡេកគយគន់រកទីមិនស្ងាត់ហើយអង្គុយនៅ ដល់កិក្ខុមានចិត្តបញ្ឆូន
ទៅកាន់អារម្មណ៍ដទៃអង្គុយនៅ ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

[១៦៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភាគភេយ្យា
វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស
ឧបដ្ឋាកកុលំ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ភត្តេន
និមន្តេសិ អញ្ញេបិ ភិក្ខូ ភត្តេន និមន្តេសិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
បុរេភត្តំ កុលានិ បយិរុទាសតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ
តេ មនុស្សេ ឯតទវោចុំ នេថាវុសោ ភត្តន្តិ ។ អាគ-
មេថ ភន្តេ យាវ អយ្យោ ឧបនន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។
ទុតិយម្បិ ខោ តេ ភិក្ខូ តេ មនុស្សេ ឯតទវោចុំ នេ-
ថាវុសោ ភត្តន្តិ ។ អាគមេថ ភន្តេ យាវ អយ្យោ ឧប-
នន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ តេ ភិក្ខូ តេ

សិក្ខាបទទី ៦

(១៦៩) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ។ សម័យនោះឯង ត្រកូលជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ និមន្តព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុដោយកត្តុ ហើយក៏និមន្តពួកភិក្ខុឯទៀតដោយកត្តុដែរ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ អាល័យតែចូលទៅរកត្រកូលតាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនឆាន់។ ឯភិក្ខុតាំងឡាយនោះ ក៏ចាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សអម្ពាលនោះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរប្រគេនចង្ហាន់(មក)។ ពួកមនុស្សអម្ពាលនោះ ក៏និយាយយ៉ាត់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់តាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់តាំងឡាយ រង់ចាំសិន ទម្រាំព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់លោកនិមន្តមក។ ភិក្ខុតាំងឡាយនោះចាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកមនុស្សអម្ពាលនោះជាគំរប់ពីរដងថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរប្រគេនចង្ហាន់មក។ ពួកមនុស្សអម្ពាលនោះក៏និយាយយ៉ាត់ថា បពិត្រព្រះគុណាតាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមព្រះគុណាតាំងឡាយរង់ចាំសិនចុះ ទម្រាំតែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់និមន្តមក។ ពួកភិក្ខុអម្ពាលនោះ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សតាំងឡាយនោះជាគំរប់បីដងថា

មនុស្សេ ឯតទវោចុំ ឧទ្ទាវុសោ ភគ្គំ បុរេ ភោសោ
អតិក្កមតីតិ ។ យម្បិ មយំ ភន្តេ ភគ្គំ ភរិម្ហា អយ្យស្ស
ឧបនន្ទស្ស ភារណា អាគមេថ ភន្តេ យាវ អយ្យោ
ឧបនន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ
សក្យបុត្តោ បុរេភគ្គំ ភុលានំ បយិរុទាសិត្វា និវា
អាគច្ឆតិ ។ តិក្ខ្ត្តុំ ន ចិត្តរូបំ ភុញ្ជិស្សុ ។ យេ តេ
តិក្ខ្ត្តុំ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបា-
ចេន្តិ ភបំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
និមន្តិតោ សភត្តោ សមានោ បុរេភគ្គំ ភុលេសុ ចារិត្តំ
អាបជ្ជិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ ភិរ តុំ ឧបនន្ទ និមន្តិ-
តោ សភត្តោ សមានោ បុរេភគ្គំ ភុលេសុ ចារិត្តំ
អាបជ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភគភាតិ ។ វិភរហិ ពុទ្ធោ ភគភា
ភបំ ហិ នាម តុំ មោឃបុរិស និមន្តិតោ សភត្តោ

ម្នាលអាវុសោ ចាំង ឮយ អ្នកចាំង ឮយ ចូរប្រគេនចង្ហាន់មក (នឹងបង្អួន
នៅ) ត្រែង ហួសពេលឆាន់ ។ មនុស្សចាំង ឮយ ក៏និយាយថា បពិត្រ
ព្រះគុណា ចាំង ឮយដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំចាំង ឮយ បានធ្វើកត្តចាំងប៉ុន្មាន
ព្រោះតែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ (ទេតើ) បពិត្រព្រះគុណា ចាំង ឮយដ៏
ចំរើន សូមព្រះគុណា ចាំង ឮយរង់ចាំតែម្ចាស់តែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់និមន្ត
មកសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុអាល័យ
តែចូលទៅគួរសមនឹងត្រកូលចាំង ឮយ ក្នុងពេលមុនឆាន់ ហើយក៏មក
កាលវេលាថ្ងៃត្រង់ ។ ភិក្ខុចាំង ឮយក៏ឆាន់ចង្ហាន់មិនល្មមដល់ចិត្ត ។ ពួក
ភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីជ្រាបថាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំងនោះក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ឆាន់ទទួល
និមន្តគេជាអ្នកមានកត្តហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅកាន់ត្រកូលចាំង ឮយ
(ដទៃ) ក្នុងពេលមុនឆាន់ (ដូច្នេះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
ម្នាលឧបនន្ទ ឮថាអ្នកឯងឆាន់ទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានកត្តហើយ។ ត្រាច់
ទៅកាន់ត្រកូលចាំង ឮយ (ដទៃ) ក្នុងពេលមុនឆាន់ ពិតមែនឬ ។
ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាប សេចក្តីនោះពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃ-
បុរស អ្នកឯងឆាន់ទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានកត្តហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅ

សមានោ បុរេភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ និមន្តិតោ សភត្តោ សមានោ បុរេភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[๑๖๖] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស ឧបដ្ឋាកកុលំ សង្ឃស្សត្ថាយ ខាទនីយំ ចាហោសិ អយ្យស្ស ឧបនន្ទស្ស ឥស្សត្ថា សង្ឃស្ស ធាតព្វន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តាមំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋោ ហោតិ ។ អថខោ តេ មនុស្សា អារាមំ គន្ត្វា ភិក្ខូ បុច្ឆិំសុ កហំ ភន្តេ អយ្យោ ឧបនន្ទោតិ ។ ឯសាវុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តាមំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋោតិ ។ ឥទំ ភន្តេ ខាទនីយំ អយ្យស្ស

ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ (ដទៃ) ក្នុងពេលមុនឆាន់ (ដូច្នេះ) ទេ នែ
មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំងឹតែតែជ្រះថ្លា
ខ្លាំងខ្លៅតទេ ។ បេ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងខ្លឹមនៃសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយបានទទួលនិមន្តគេ
ជាអ្នកមានកត្តហើយ ដល់នូវកិរិយាត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុង
ពេលមុនឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๑๖๖) កាលនោះ ត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រ
ដ៏មានអាយុ បានបញ្ជូនខាទនីយាហារទៅដើម្បីប្រគេនដល់សង្ឃដោយ
ពាក្យថា ខាទនីយនេះអ្នកឯងត្រូវបង្ហាញដល់ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ហើយ
សឹមប្រគេនដល់សង្ឃចុះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏-
មានអាយុចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ឯពួកមនុស្សអម្បាលនោះ
ទៅកាន់អាគមហើយសួរកិក្ខុទាំងឡាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ដ៏ចំរើន ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់និមន្តទៅឯណា ។ ពួកកិក្ខុអម្បាលនោះឆ្លើយ
ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ
នុ៎ះនិមន្តទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ

อุปนนฺทสฺส ธเนฏฺฐา สงฺฆสฺส ลาภา ภวนฺติ ฯ ภควาเตา
ปสมตฺถํ อาโรเจสุ(๑) ฯ ตตฺรหิ ภิกฺขเว ปฏิกฺกโกฏฺฐา
ปิกฺขิปถ ยาว อุปนนฺโท อาคจฺฉติ วา ฯ อถโข
อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺยปุตฺโต ภควตา ปฏิกฺกิฏฺฐํ
ปุเรภตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชิตฺวา ปจฺฉาภตฺตํ กุเลหิ
ปยิรุปาสิตฺวา ติกา ปฏิกฺกมิ ฯ มาตุลิยา อุสฺสาหิ-
ยนฺโต(๒) ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนนฺโท
สกฺยปุตฺโต ปจฺฉาภตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชิสฺสตีติ
ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห อุปนนฺท ปจฺฉาภตฺตํ กุเลสุ
จาริตฺตํ อาปชฺชสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริส
ปจฺฉาภตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชิสฺสสิ เนตํ

---

๑ ฉโกฬ ปน อถโข ภควา ตสฺมึ นิทาเน ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ตาลิ
สญฺญเตฺตเนสุ ทิสฺสติ ฯ สา วินยเตฺถ ฯ ๒ ม. อุสฺสาหิยิตฺถ ฯ

គំនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខាទនីយាហារនេះ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយបង្ហាញដល់ព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុ ហើយសឹមប្រគេនដល់សង្ឃចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវទទួលហើយដម្កល់ទុកទម្រាំឧបនន្ទត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់មិនឲ្យត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាមុនភត្ត (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ហើយត្រឡប់មកក្នុងវេលាហួសពេល ។ ខាទនីយាហារគេក៏ផ្ញើត្រឡប់ទៅវិញ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមិនគួរបើនឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាក្រោយភត្ត (ដូច្នោះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយភត្ត (ដូច្នេះ)

เหเยยฺยปุริส อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขเว สงฺฆมฺหา สิกฺขาปทํ ปญฺญเปยฺยาถ ยาว ปน ภิกฺขู นิมนฺติตา สกเฏน สมาเนา ปุเรภตฺตญฺจ ปจฺฉาภตฺตญฺจ กุลเสสุ จาริตฺตํ อาปชฺเชยฺยุ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ยาวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

(๑๖๗) เตน ขเณน ปน สมเยน ภิกฺขู จีวรทาน-สมเย กุกฺกุจฺจายนฺตา กุลานิ น ปยิรุปาสนฺติ ฯ จีวรํ ปริตฺตํ อุปฺปชฺชติ ฯ ภควตา ฯเปฯ อาเวเทสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จีวรทานสมเย กุลานิ ปยิรุปาสิตุํ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขเว สงฺฆมฺหา สิกฺขาปทํ ปญฺญเปยฺยาถ ยาว ปน ภิกฺขู นิมนฺติตา สกเฏน สมาเนา ปุเรภตฺตญฺจ ปจฺฉาภตฺตญฺจ กุลเสสุ จาริตฺตํ อาปชฺเชยฺยุ อญฺญตฺร สมยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

ទេ នែមោយបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុធាំងឡាយ អ្នកធាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយបានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានកត្តហើយដល់នូវកិរិយាត្រាច់ ទៅកាន់ត្រកូលធាំងឡាយកាន់ពេលមុនភត្តក្តី ក្រោយភត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិកុធាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៦៧) សម័យនោះឯង កិកុធាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យកាន់សម័យនៃចីវរទាន ហើយមិនបានចូលទៅកាន់ត្រកូលធាំងឡាយ ។ ចីវរក៏កើតឡើងតិចស្តួចស្តើង ។ កិកុធាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុធាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុចូលទៅកាន់ត្រកូលធាំងឡាយ កាន់សម័យនៃចីវរទាន ម្នាលកិកុធាំងឡាយ អ្នកធាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយ បានទទួលនិមន្តគេ ជាអ្នកមានកត្តហើយដល់នូវកិរិយាត្រាច់ទៅ កាន់ត្រកូលធាំងឡាយ កាន់ពេលមុនភត្តក្តី ក្រោយភត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លុះលែងតែមានសម័យ ។

ตตฺถายํ สมโย จีวรกาลสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ ฝาสุกนฺติ ภควตา กิตฺตนฺติ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺติ เหตุ ฯ

(๑๖๙) เตน โข ปน สมเยน กิตฺติ จีวรกมฺมํ กโรนฺติ อสฺสา จ เหตุ สุขิยาปิ สุสฺสนฺตปิ สตฺตเกนปิ ฯ กิตฺติ กุกฺกุจฺจายนฺตา กุลานิ น ปยิรุปาสนฺติ ฯ ภควตา ฝตมตฺตนฺ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ กิตฺติ จีวรการสมเย กุลานิ ปยิรุปาสิตุนฺ ฝาสุ ปน กิตฺติ ๕ มาสิ สิกฺขาปทนฺ ฐปิสฺสนฺติ เยหา ปน กิตฺติ ฉมตฺถิตา สกฺกจฺจา สมาทา ปุเรภตฺตนฺ วา ปจฺฉาภตฺตนฺ วา กุลเสสุ จาริตฺตนฺ อาปชฺชิยฺย อญฺญตฺร สมยา ตาจิตฺตนฺ-ยนฺ ฯ ตตฺถายนฺ สมโย จีวรกาลสมโย จีวรการสมโย อยนฺ ตสฺ สมโยติ ฯ ฝาสุกนฺติ ภควตา กิตฺตนฺติ สิกฺขาปทนฺ ปญฺญตฺตนฺติ เหตุ ฯ

ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលថាយកប្រគេនចីវរ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๖๘] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើចីវរកម្ម គឺការដេរចីវរ ត្រាមានសេចក្តីត្រូវការដោយម្ជុលខ្លះ ដោយចេសខ្លះ ដោយកំបិតខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនបានចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើចីវរបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានតត្តៈ ហើយដល់នូវកិរិយាត្រាច់ទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលមុនតត្តកី ក្រោយតត្តកី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក៏ព្រោះតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលថាយកប្រគេនចីវរ ๑ កាលដែលភិក្ខុធ្វើចីវរ ๑ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๖๙] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ติจีวรา โหนฺติ อญฺญตรา จ โหติ เกสญฺจิ ๆ ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา กุกฺกุจฺจายนฺตา กุลานิ น ปยิรุปาสนฺติ ๆ ภควาเตา ปจฺจยปฏิสญฺญุตฺเต อาคเตสุ ๆ อนุปสาทาทิ ภิกฺขเว สนฺตุ ภิกฺขู อาปุจฺฉา กุลานิ ปยิรุปาสิตุ ฯเวฯ ปน ภิกฺขเว ๔มิ สิกฺขาปทิ อุทฺทิเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ นิมนฺติโต สภิโต สมาโน สนฺตุ ภิกฺขู อนาปุจฺฉา ปุเรภตฺตุ ฯ ปจฺฉาภตฺตุ ฯ กุลเสสุ จาริตฺตุ อาปชฺเชยฺย อญฺญตฺร สมยา จาปิตฺติยุ ๆ ตตฺถายุ สมโย จีวรทานสมโย จีวรกรณสมโย อยุ ตตฺถ สมโยติ ๆ

[๑๗๐] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๆ เปฯ ภิกฺขูติ ๆ เปฯ อยุ ๔มสฺมิ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ๆ นิมนฺติโต นาม ปญฺจนฺนุ เกนจินาติ อญฺญตเรน เกนจิเนน นิมนฺติโต ๆ สภิโต นาม เยน นิมนฺติโต เตน สภิโต ๆ สนฺตุ นาม ภิกฺขู สกฺกา

(๑๖๙) สมัยนั้นแล ภิกษุฉันทะมีมาก ก็มีเสขกิจที่จะต้องทำด้วยเสนาสนะฉันทะ ๆ ภิกษุฉันทะก็สงัดมิได้ไปสู่เรือนคลังฉันทะ ๆ ภิกษุฉันทะกราบทูลเรื่องนี้แด่พระผู้มีพระภาค ๆ พระอุบาลีเถระทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุฉันทะพระตถาคตอนุญาตให้ภิกษุผู้ถือปฏิญญาแล้วมีอยู่ ครั้นแล้วสั่งไปสู่เรือนคลังฉันทะ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุฉันทะจะพึงสำเร็จสิกขาบทนี้อย่างไรหนอ ภิกษุผู้ถือปฏิญญาแล้วมีอยู่ ครั้นแล้วสั่งไปสู่เรือนคลังฉันทะ ในเวลาก่อนกรรม ครั้นกรรมแล้ว ต้องอาบัติทุกกฏ ในเวลาล่วงเลยกาลนาน ๆ ครั้งต้องอาบัติปาจิตตีย์ ๆ ในสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลายถวายจีวรแก่ภิกษุทั้งหลาย ๑ ครั้นถวายจีวรแล้ว ๑ ในสมัยนั้นแล

(๑๗๐) ในคำว่า ภิกษุใดมีมาก มีเสขกิจที่จะต้องทำด้วยเสนาสนะ ๑ ในสิกขาบทที่ ๑ แห่งภาณวารที่ ๖ ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุ ได้แก่ ภิกษุผู้ถือปฏิญญาด้วยองค์ ๕ อย่างนี้ ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ๆ ที่ชื่อว่า ผู้มีกรรม ได้แก่ ภิกษุที่ถูกกรรมใดกรรมหนึ่ง ชื่อว่าผู้มีกรรม เพราะกรรมนั้นแล ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุมีมากในที่นั้น ได้แก่ ภิกษุอาจนับได้ว่า

ហោតិ អាបុច្ឆា បរិសំ ។ **អសទ្ធំ** ជាម កិត្តិំ
ន សក្កា ហោតិ អាបុច្ឆា បរិសំ ។ បុរេភត្តំ
ជាម យេន ឯមទ្ធិតោ តំ អកុត្តារី ។ បច្ឆាភត្តំ
ជាម យេន ឯមទ្ធិតោ អន្តមសោ កុសគ្គេនបិ
ភុត្តំ ហោតិ ។ កុលំ ជាម ចត្តារិ កុលានិ
ខត្តិយកុលំ ព្រាហ្មណកុលំ វេស្សកុលំ សុទ្ទកុលំ ។
កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជេយ្យាតិ អញ្ញស្ស យុបចារំ
ឱក្កមន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បឋមំ ឋានំ
ឧច្ចារំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ទុតិយំ
ឋានំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ឋានចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញត្រ
សមយាតិ បវេត្វា សមយំ ។ ចីវរទានសមយោ
ជាម អនត្ថតេ កឋិនេ វស្សានស្ស បច្ឆិមោ មាសោ
អត្ថតេ កឋិនេ បញ្ច មាសា ។ ចីវរការសមយោ
ជាម ចីវរេ កយិរមានេ ។

កិក្ខុផងគ្នាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រកូល) បាន ។ កិក្ខុដែលមិនមាននៅនោះ គឺកិក្ខុមិនអាចលាកិក្ខុផងគ្នាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រកូល) ឡើយ ។ ដែលហៅថា កុងពេលមុនកត្តិ គឺជននិមន្តដោយកត្តិណា ហើយកិក្ខុមិនទាន់បាននាន់កត្តិនោះ ។ ដែលហៅថា កុងពេលក្រោយកត្តិ គឺជននិមន្តដោយកត្តិណា កិក្ខុបាននាន់កត្តិនោះហើយ ដោយហោចទៅសូម្បីប៉ុនចុងនៃស្បូវ ។ ដែលហៅថា ត្រកូល គឺត្រកូលទាំង៤ គឺត្រកូលក្សត្រ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលវេស្សៈ (អ្នករកស៊ីដូញប្រែធ្វើស្រែចំការ) ១ ត្រកូលសុទ្ទៈ (អ្នកធ្វើការស៊ីឈ្នួល) ១ ។ ពាក្យថា ដល់នូវកិរិយាត្រេចទៅកុងត្រកូលទាំង៤ គឺកាលដែលកិក្ខុឈានចូលទៅដល់ទីបចារផ្ទះរបស់បុគ្គលដទៃទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឈានដើងជាជម្លងឲ្យកន្ទុងហួសធរណីទ្វារទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឈានដើងជាគំរប់ពីរឲ្យកន្ទុងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែមានសម័យ ។ ដែលហៅថា កាលដែលទាយកប្រគេនចីវរនោះ គឺថា បើកិក្ខុមិនបានត្រាលកឋិន កំណត់កាល ត្រឹម១ខែជាទីបំផុតនៃវស្សានរដូវ (គឺតាំងពី១រោចខែអស្សុជទៅដល់១៥កើតខែកត្តិក) បើកិក្ខុបានត្រាលកឋិន កំណត់កាលត្រឹម ៥ខែ (តាំងតែពី ១រោចខែអស្សុជទៅដល់ ១៥ កើតខែផល្គុន) ។ ដែលហៅថា កាលដែលកិក្ខុធ្វើចីវរនោះ គឺកិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ ។

(๑๗๑) ឯមឆ្តេ ឯមឆ្តសញ្ញី សឆ្តំ កិក្ខុំ អឆាបុច្ឆា បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា ករុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រ សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯមឆ្តេ វេមតិកោ សឆ្តំ កិក្ខុំ អឆាបុច្ឆា បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា ករុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រ សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯមឆ្តេ អឯមឆ្ត-សញ្ញី សឆ្តំ កិក្ខុំ អឆាបុច្ឆា បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា ករុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រ សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អឯមឆ្តេ ឯមឆ្តសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អឯមឆ្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អឯមឆ្តេ អឯមឆ្តសញ្ញី អឆាបត្តិ ។

(๑๗๑) មានគេនិមន្តហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាគេនិមន្តហើយ មិនបានលាកិក្ខុផង្គាដែលមាននៅ ហើយត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនភត្តក្តី ក្រោយភត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មានគេនិមន្តហើយ កិក្ខុសង្ស័យ មិនបានលាកិក្ខុផង្គាដែលមាននៅ ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនភត្តក្តី ក្រោយភត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មានគេនិមន្តហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់និមន្ត ហើយមិនបានលាកិក្ខុផង្គាដែលមាននៅ ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនភត្តក្តី ក្រោយភត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានសម័យ ។ គេមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសំគាល់ថានិមន្តហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ គេមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ គេមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសំគាល់ថាមិនបាននិមន្ត មិនមានអាបត្តិ ។

(๑๗๒) អនាបត្តិ សមយេ សន្តំ ភិក្ខុំ អាបុច្ឆា បរិសតិ អសន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា បរិសតិ អញ្ញស្ស ឃរេ មត្តោ ហោតិ ឃរុបចារេ មត្តោ ហោតិ អន្ធភាមំ[๑] កច្ចតិ ភិក្ខុន្ទូបស្សយំ កច្ចតិ តិត្តិយសេយ្យំ កច្ចតិ បដិក្កមនំ កច្ចតិ ភត្តិយឃរំ កច្ចតិ អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

๑ អន្ធកោមំ ។

(๑๗๒) អាបត្តិមិនមាន ដល់តិក្ខុដែលមានសម័យ ដល់តិក្ខុដែលបានលាតិក្ខុផង្គាដែលមាននៅហើយចូលទៅ ដល់តិក្ខុដែលមិនបានលាតិក្ខុផង្គា ព្រោះមិនមានតិក្ខុផង្គាហើយចូលទៅ ដល់តិក្ខុដែលដើរទៅតាមផ្លូវក្បែរផ្ទះនៃបុគ្គលដទៃ ដល់តិក្ខុដែលដើរទៅដោយផ្លូវតាមទបចារនៃផ្ទះ ដល់តិក្ខុដែលទៅកាន់អាវាសដែលមានតិក្ខុចន្លោះស្រុក ដល់តិក្ខុដែលទៅកាន់លំនៅនៃនាងតិក្ខុនី ដល់តិក្ខុដែលទៅកាន់លំនៅនៃតិរ្ថិយ ដល់តិក្ខុដែលដើរត្រឡប់មកវិញ ដល់តិក្ខុទៅកាន់ផ្ទះនៃទាយក ជាម្ចាស់កត្តុ ដល់តិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់តិក្ខុឆ្កួត ដល់តិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(១៧៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន មហានាមស្ស សក្កស្ស កេសដ្ឋំ ទុស្សន្ថំ ហោតិ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ ភន្តេ សង្ឃំ ចាតុទ្ទាសំ កេសដ្ឋេន បវារេតុន្តិ ។ សាធុ សាធុ មហានាម តេនហិ តំ មហានាម សង្ឃំ ចាតុទ្ទាសំ កេសដ្ឋេន បវារេហីតិ ។ តិក្ខ ក្ខុត្តុំ យន្តា នាធិវាសេន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោ-ចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខ ត្តុំ ចាតុទ្ទាសបញ្ចទសបវារណំ

សិក្ខាបទទី ៣

[១៧៣] កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ក្បែរក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ សម័យនោះឯង មហានាមសក្យៈ(១) មានថ្នាំសម្រាប់តែកេគដ៏បរិបូណ៌ ។ លំដាប់នោះ មហានាមសក្យៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះមហានាមសក្យៈអង្គុយនៅ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់បវារណា ព្រះសង្ឃដោយថ្នាំសម្រាប់តែកេគកំណត់ ៤ ខែ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា មហានាម ការនេះប្រែពៃពេកហើយ មហានាម បើដូច្នោះចូរព្រះអង្គបវារណាសង្ឃ ដោយថ្នាំសម្រាប់តែកេគកំណត់ ៤ ខែចុះ ។ ពួកកិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនហ៊ានទទួល ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុត្រេតអវបំពោះការបវារណា

---

១ អដ្ឋកថាថា មហានាមសក្យៈនេះ ជាបុត្រនៃជូទ្ធបិតារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគចាស់ជាងព្រះដ៏មានព្រះភាគប្រមាណ ១ ខែ ជាអរិយសាវ័កបានជម្កល់នៅក្នុងផលទាំងពីរ គឺសោតាបត្តិផល និងសកទាគាមិផល ។

សាធិតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ម មហាជាមំ
សក្កំ បរិត្តំយេវ[1] កេសញ្ចិ វិញ្ញាបេន្តិ ។ តថេវ
មហាជាមស្ស សក្កស្ស កេសញ្ចិ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។
ទុតិយម្បិ ខោ មហាជាមោ សក្កោ យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯ-
កមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហាជាមោ
សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ ភន្តេ សង្ឃំ
អបរិមិ ចាតុម្មាសំ កេសញ្ចេន បវារេតុន្តិ ។ សាធុ
សាធុ មហាជាម តេនហិ ត្វំ មហាជាម សង្ឃំ
អបរិមិ ចាតុម្មាសំ កេសញ្ចេន បវារេហីតិ ។ តិក្ខ្ម
ក្ខត្តុំ ភ្លាយន្តោ ជាធិវាសេន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសុំ ។ អទ្ធជាជាមិ តិក្ខ្មវេ បុន បវារណាំមិ សាធិ-
តុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ម មហាជាមំ សក្កំ
បរិត្តំយេវ កេសញ្ចិ វិញ្ញាបេន្តិ ។ តថេវ មហាជាមស្ស
សក្កស្ស កេសញ្ចិ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ តតិយម្បិ
ខោ មហាជាមោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ

---

១ ម. បរិត្តំ ។

ដោយបច្ច័យកំណត់ត្រឹម ៤ ខែ ។ សម័យនោះឯង កិកូតាំងឡាយទៅ
សូមកេសជ្ជៈនឹងមហានាមសក្យៈតែបន្តិច ។ ។ កេសជ្ជៈរបស់មហានាម
សក្យៈក៏ជារបស់នៅតែបរិបូណ៌ដដែល ។ ឯមហានាមសក្យៈក៏ចូល
ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់ពីរដងទៀត លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
មហានាមសក្យៈ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ចំរើន ខ្ញុំ
ព្រះអង្គចង់បវារណាព្រះសង្ឃដោយកេសជ្ជៈកំណត់ ៤ ខែតទៅទៀត ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា មហានាម ការនេះប្រែពៃហើយ ។ មហានាម
បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គបវារណាសង្ឃ ដោយកេសជ្ជៈកំណត់ ៤ ខែតទៅ
ទៀតចុះ ។ ពួកកិកូមានសេចក្តីសង្វ័យ ក៏មិនហ៊ានទទួល ។
កិកូតាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យកិកូ
ត្រេកអរនឹងការបវារណាថែមម្តងទៀត ។ ក៏សម័យនោះឯង កិកូ
តាំងឡាយទៅសូមកេសជ្ជៈនឹងមហានាមសក្យៈតែបន្តិច ។ ។ ដោយ
ហេតុនោះឯង កេសជ្ជៈរបស់មហានាមសក្យៈក៏នៅតែបរិបូណ៌ដដែល ។
មហានាមសក្យៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់បីដងទៀត

อุปสงฺกมิตฺวา กกจูปมํ อกิตฺตเยตฺวา ฯเปฯ ปเมว ทิสฺสติ ฯ ฯเปฯ ทิสฺสติ เขฺวว มหานามา สทฺธา กกจูปมา ฯเปฯ ปเมว ทิสฺสติ ฯ สาธุ สาธุ มหานาม เตนหิ ตฺวํ มหานาม สงฺฆํ ยาจาหิ ฯเปฯ ปาปเณยฺยาสิ ฯ กิกฺขิ กกฺกิฏฺฐายนฺตา นานิกาสนฺติ ฯ กกจูปเม ฯเปฯ อนุนานามิ กิกฺขเว ติจีวรกาลมิติ สาธิฏฺฐนฺติ ฯ

(๑๗๔) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา กิกฺขู ทุฏฺฐวาจา โหนฺติ ทุปฺปาวุตา อนาจารกุสลสมฺปนฺนา มหานามเน สทฺธเน วุตฺตา โหนฺติ[๑] กิสฺส ตุมฺเห กเณฺห ทุฏฺฐวาจา ทุปฺปาวุตา อนาจารกุสลสมฺปนฺนา ฉนฺนา นาม ปพฺพชิเตน สทฺธิวิหาริเกน กาตพฺพนฺติ สุตฺวา เต ภิกฺขู ฉพฺพคฺคิเย กิกฺขู เอตมตฺถมาโรเจสุ ฯ อถ โข ฉพฺพคฺคิยา กิกฺขู

๑ ม. ม. มหานามเน สทฺเธน วุตฺตา โหนฺติ ฯ

លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះមហានាមសក្យៈអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់បវារណាព្រះសង្ឃ ដោយកេសដ្ឋៈដកបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រះអង្គត្រាស់តបថា មហានាម ការនោះប្រពៃហើយ ។ មហានាម បើដូច្នោះ ចូរមហាពជបវារណាសង្ឃ ដោយកេសដ្ឋៈដកបដល់អស់ជីវិតចុះ ។ ពួកកិកុមានៈសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនហ៊ានទទួល ។ កិកុតាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុត្រេតកអនាថបិណ្ឌិកវារវារណាអស់កាលជានិច្ចកំបាន ។

(๑๗๔) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុ ស្លៀកដណ្តប់មិនត្រឹមត្រូវ មានអាកប្បកិរិយាមិនសមគួរ មហានាមសក្យៈក៏និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកម្ចាស់តាំងឡាយស្លៀកដណ្តប់សំពត់មិនត្រឹមត្រូវ មានអាកប្បកិរិយាមិនសមគួរ (ដូច្នេះ) ធម្មតាអ្នកបួសគេត្រូវស្លៀកដណ្តប់សំពត់ឲ្យត្រឹមត្រូវល្អ ហើយមានអាកប្បកិរិយាដ៏សមគួរទេតើ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុក៏បង៉ោសនឹងមហានាមសក្យៈ ។ សេចក្តីតិះដៀលនេះកើតមានដល់ពួកឆព្វគ្គិយកិកុកន្លងវេលានោះថា

កោធ ន្តុ ខោ មយំ ឧទាយេន មហាធម្មំ សក្កំ មច្ចុំ
ការេយ្យាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ភិក្ខិយានំ ភិក្ខូនំ ឯតទ-
ហោសិ មហាធាមេន[1] អាវុសោ សក្កេន សង្ឃោ
ភេសជ្ជេន បវារិតោ ហន្ទ មយំ អាវុសោ មហាធម្មំ
សក្កំ សប្បឹ វិញ្ញាបេមាតិ ។ អថខោ ឆព្ភិក្ខិយា ភិក្ខូ
យេន មហាធាមោ សក្កោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧប-
សង្កមិត្វា មហាធម្មំ សក្កំ ឯតទវោចុំ នោឈោន
អាវុសោ សប្បិនា អត្ថោតិ ។ អដ្ឋណ្ណោ ភន្តេ អាគមេថ
មនុស្សា វដំ គតា សប្បឹ អាហរិតុំ តាវលេ ហរិស្ស-
ថាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ
ឆព្ភិក្ខិយា ភិក្ខូ មហាធម្មំ សក្កំ ឯតទវោចុំ នោឈោន
អាវុសោ សប្បិនា អត្ថោតិ ។ អដ្ឋណ្ណោ ភន្តេ អាគមេថ
មនុស្សា វដំ គតា សប្បឹ អាហរិតុំ តាវលេ ហរិស្ស-
ថាតិ ។ តេ បន តយា អាវុសោ អធាតុតាមេន

---

១ ឥតោ បរំ ឆ. ម. ជោតិកេសុ ទោសត្តេ ទិស្សតិ ។

យើងតាំងឡាយ គួរធ្វើមហានាមសក្យៈឲ្យអាប់អោនដោយ១ថ្ងៃយដូចម្តេច អេះ ។ គ្រានោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុក៏ចូនប្រឹក្សាគ្នាដូច្នេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុតាំងឡាយ មហានាមសក្យៈបានបព្វាជណាសង្ឃដោយកេសដ្ឋៈហើយ ល្អើយចុះ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុតាំងឡាយ យើងតាំងឡាយទៅសូមសប្បាយអំពីមហានាមសក្យៈចុះ ។ ទើបពួកឆព្វគ្គិយកិកុចូលទៅកាមហានាមសក្យៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមហានាមសក្យៈថា ម្នាលអាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវការដោយសប្បាយមួយពោណៈ ។ ឯមហានាមសក្យៈឆ្លើយតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សតាំងឡាយគេទៅឯគ្រែលេគោដើម្បីនាំសប្បាយមក លោកម្ចាស់តាំងឡាយនឹងយកសប្បាយនោះទៅកន្លងកាលដ៏គួរ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុនិយាយសូមជាគំរប់ពីរដង ។ បេ ។ ឆព្វគ្គិយកិកុនិយាយពាក្យនេះនឹងមហានាមសក្យៈជាគំរប់បីដងថា ម្នាលអាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវការដោយសប្បាយមួយពោណៈ ។ មហានាមសក្យៈឆ្លើយតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សតាំងឡាយគេទៅឯគ្រែលេគោដើម្បីនាំសប្បាយមក លោកម្ចាស់នឹងយកសប្បាយនោះទៅកន្លងកាលដ៏គួរ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុសួរថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកបព្វាជណា

បកាវិតេន យំ តុំ បកាវេត្វា ន ឧសីតិ ។ អថខោ
មហាជាមោ សក្កោ ឧជ្ឈាយតិ ខីយតិ វិហាយតិ កថំ
ហិ នាម ភគ្គវា អជ្ឈេណ្ហោ កន្តេ អាគមេថាតិ វុច្ចមានោ
ជាគមេស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ មហាជាមស្ស
សក្កស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិហាយន្តស្ស ។
យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ខីយន្តិ វិហាយន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ
មហាជាមេន សក្កេន អជ្ឈេណ្ហោ កន្តេ អាគមេថាតិ
វុច្ចមានា ជាគមេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ
ភិក្ខវេ មហាជាមេន សក្កេន អជ្ឈេណ្ហោ កន្តេ អាគមេ-
ថាតិ វុច្ចមានា ជាគមេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។
វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា
មហាជាមេន សក្កេន អជ្ឈេណ្ហោ កន្តេ អាគមេថាតិ
វុច្ចមានា ជាគមេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ

ដោយកេសដ្ឋៈណាហើយមិនឲ្យវិញ ប្រយោជន៍អ្វីដោយកេសដ្ឋៈដែលអ្នកបវារណាតែមិនចង់ឲ្យនោះ ។ គ្រានោះ មហានាមសក្យៈក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកដ៏ចំរើនតាំងឡាយ ខ្ញុំបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន ចុះហេតុដូចម្តេចបានជាមិនរង់ចាំ ។ តិក្ខតាំងឡាយបានពួមហានាមសក្យៈពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកតិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកតិក្ខុតាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយតិក្ខុកាលដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន មិនគួរនឹងមិនរង់ចាំសោះ ។ បេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ត្រាស់សួរថា ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ ឮថាអ្នកតាំងឡាយ កាលដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិនដូច្នេះ ហើយមិនរង់ចាំ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយតិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលពួកមោឃបុរស អ្នកតាំងឡាយ កាលដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន ហើយមិនសមនឹងមិនរង់ចាំ (ដូច្នេះ) សោះ នែមោឃបុរសតាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ

กา ปสาทาย ปสฏฺฐานํ กา ตีรณกาภาย ฯ เป ฯ ฆาฏฺ์ ปน ตีณฺหาเร ฯมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ อตีเลาเฉน ตีกฺขฺตา ฉาตุมฺหาสปฺปฏฺยปฺปฏิวาณา สาธิ-ตฺถา อฏฺฐาตฺร ปุเรปฺปฏิวาณาย อฏฺฐาตฺร ฉิฏฺปฺปฏิวาณาย ตาเถา เป อุตฺตรึ(๑) สาธิเยยฺย ฉาจิตฺตเยยฺย ฯ

(๑๗๕) อตีเลาเฉน ตีกฺขฺตา ฉาตุมฺหาสปฺปฏฺย-เยปฺปฏิวาณา สาธิตฺถาตี ตีเลาเฉปฺปฏฺยปฺปฏิวาณา สาธิตฺถา ปุเรปฺปฏิวาณาปี สาธิตฺถา เยถา ตีเลาเฉ ภาวิสฺสามี ตถา วิฏฺาเปสฺสามีตี ฉิฏฺปฺป-ภิวาณาปี สาธิตฺถา เยถา ตีเลาเฉ ภาวิสฺสามี ตถา วิฏฺาเปสฺสามีตี ฯ

(๑๗๖) ตาเถา เป อุตฺตรึ สาธิเยยฺยาตี อตฺถี เยภิวาณา เกสฺเจปฺปฏิเยฺยา น เวฺตีปฏิเยฺยา อตฺถี ปภิวาณา เวฺตีปฏิเยฺยา น เกสฺเจปฺปฏิเยฺยา อตฺถี ปภิวาณา เกสฺเจ-ปฏิเยฺยา จ เวฺตีปฏิเยฺยา จ อตฺถี ปภิวาณา เนว เกสฺเจปฺปฏิเยฺยา น เวฺตีปฏิเยฺยา ฯ เกสฺเจปฺปฏิเยฺยา

๑. ฟ. ม. อุตฺตรึ ฯ

มิនមែននាំឲ្យដ្រែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដ្រែះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យរឹងតែតែដ្រែះថ្លាដល់ពួកជនដែលដ្រែះថ្លាស្រាប់ហើយនោះទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុដែលគ្មានជម្ងឺត្រូវត្រែកអានឹងការបរិភោជណាដោយបច្ច័យកំណត់ត្រឹម ៤ ខែ បើភិក្ខុត្រែកអវៃក្រៃលែងជាងនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែគេបានបរិភោជណាថែមទៀត រៀវលែងតែគេបានបរិភោជណាជានិច្ច ។

(๑๗๕) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុដែលគ្មានជម្ងឺត្រូវត្រែកអានឹងការបរិភោជណាដោយបច្ច័យកំណត់ត្រឹម ៤ ខែ សេចក្តីថា ភិក្ខុគួរត្រែកអានឹងការបរិភោជណាដោយគិលានបច្ច័យ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគួរត្រែកអានឹងការបរិភោជណាថែមទៀតដោយគិតថា អញជាអ្នកមានជម្ងឺកឋិនកាលណា អញនឹងសូមកឋិនកាលណោះ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគួរត្រែកអានឹងការបរិភោជណាជាប់ជានិច្ចដោយគិតថា អញជាអ្នកមានជម្ងឺកឋិនកាលណា អញនឹងសូមកឋិនកាលណោះ ។

(๑๗๖) ត្រង់ពាក្យថា បើភិក្ខុត្រែកអវៃក្រៃលែងជាងនោះ សេចក្តីថា បរិភោជណាកំណត់កេសជ្ជៈ មិនកំណត់ពុត្រ បរិភោជណាកំណត់ពុត្រ មិនកំណត់កេសជ្ជៈ បរិភោជណាកំណត់ទាំងកេសជ្ជៈ កំណត់ទាំងពុត្រ បរិភោជណាមិនកំណត់ទាំងកេសជ្ជៈ មិនកំណត់ទាំងពុត្រ ។ ដែលហៅថា បរិភោជណា

ฉาม เกสฉฺฉานิ ปริกฺขิตานิ เหนฺติ ฯเปฯ เกสเฉหิ ปริเวมิ ฯ รตฺติปริยนฺตา ฉาม รตฺติโย ปริกฺขิตาโย เหนฺติ ฯเปฯ รตฺตีสุ ปริเวมิ ฯ เกสฉฺฉปริยนฺตา จ รตฺติปริยนฺตา จ ฉาม เกสฉฺฉานิ จ ปริกฺขิตานิ เหนฺติ รตฺติโย จ ปริกฺขิตาโย เหนฺติ ฯเปฯ เกสเฉหิ ฯเปฯ รตฺตีสุ ปริเวมิ ฯ เอวํ เกสฉฺฉปริยนฺตา จ รตฺติปริยนฺตา ฉาม เกสฉฺฉานิ จ อปริกฺขิตานิ เหนฺติ รตฺติโย จ อปริกฺขิตาโย เหนฺติ ฯเปฯ เกหิ เกสเฉหิ ฯเปฯ รตฺตีสุ ปริเวมิ ฯ

(๑๗๗) เกสฉฺฉปริยนฺเต โย เกสเฉหิ ปริวิโต โหติ ตานิ เกสฉฺฉานิ ปเมตฺวา อญฺญานิ เกสฉฺฉานิ วิญฺญาเปติ อาปตฺติ จาจิตฺตยสฺส ฯ รตฺติปริยนฺเต ยา รตฺตีสุ ปริวิโต โหติ ตา รตฺติโย ปเมตฺวา อญฺญาสุ รตฺตีสุ วิญฺญาเปติ

កំណត់កេសដ្ឋៈ (នោះ) គឺកេសដ្ឋៈដែលគេកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបវារណា ដោយកេសដ្ឋៈតាំង ៤ ឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា បវារណាកំណត់ភត្តិ គឺភត្តិដែលគេកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណាបវារណាអស់ភត្តិតាំង ៤ ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា បវារណាកំណត់តាំងកេសដ្ឋៈកំណត់តាំងភត្តិនោះ គឺគេកំណត់កេសដ្ឋៈតាំង ៤ ឡាយផង កំណត់ភត្តិតាំង ៤ ឡាយផង ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបវារណា ដោយកេសដ្ឋៈតាំង ៤ ឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ អស់ភត្តិតាំង ៤ ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា បវារណាមិនកំណត់កេសដ្ឋៈ មិនកំណត់ភត្តិ (នោះ) គឺគេមិនកំណត់កេសដ្ឋៈតាំង ៤ ឡាយ ទាំងមិនកំណត់ភត្តិតាំង ៤ ឡាយ ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមបវារណា ដោយកេសដ្ឋៈតាំង ៤ ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ទាំងអស់ភត្តិតាំង ៤ ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។

(១៧៧) ឯពាក្យដែលថា កំណត់កេសដ្ឋៈនោះ អធិប្បាយថា គេបវារណាកុំដោយកេសដ្ឋៈណា កុំត្រឡប់ទៅសូមកេសដ្ឋៈតាំង ៤ ឡាយដទៃវិញ ក្រៅពីកេសដ្ឋៈដែលគេបវារណានោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯកំណត់ភត្តិនោះ គឺគេបវារណាកុំកន្លងភត្តិតាំង ៤ ឡាយណា កុំត្រឡប់សូមកន្លងភត្តិតាំង ៤ ឡាយឯទៀតវិញ ក្រៅពីភត្តិដែលគេបវារណានោះ

អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ កេសញ្ចិបរិយន្តេ ច រត្តិ-
បរិយន្តេ ច យេហិ កេសញ្ចិហិ បរិវាសោ ហោតិ
តានិ កេសញ្ចានិ ឋបេត្វា យាសុ រត្តីសុ បរិវាសោ
ហោតិ តា រត្តិយោ ឋបេត្វា អញ្ញានិ កេសញ្ចានិ
អញ្ញាសុ រត្តីសុ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
ឯវំ កេសញ្ចបរិយន្តេ ន រត្តិបរិយន្តេ អនាបត្តិ ។

[๑๗๘] នកេសញ្ចេន ភារណីយេ[๑] កេសញ្ចំ វិញ្ញា-
បេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញេន កេសញ្ចេន
ភារណីយេ[๒] អញ្ញំ កេសញ្ចំ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ទា-
ចិត្តិយស្ស ។ តន្តុព្ពាវិ[๓] តន្តុព្ពាវិសញ្ញី កេសញ្ចំ វិញ្ញាបេតិ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ តន្តុព្ពាវិ វេមតិកោ កេសញ្ចំ
វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ តន្តុព្ពាវិ នតន្តុព្ពាវិ-
សញ្ញី កេសញ្ចំ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

---

๑ ឧ ម. នកេសញ្ចភារណីយេន ។ ๒ ឧ. ម. ភារណីយេន ។ ๓ តន្តុព្ពាវិ ។

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯកំណត់ចាំងកេសដ្ឋៈ កំណត់ចាំងកត្រីនោះ គឺ
គេបាវណាកិក្ខុដោយកេសដ្ឋៈចាំងឡាយណា កិក្ខុវៀរលែងកេសដ្ឋៈចាំង
នោះ គេបាវណាកិក្ខុកងកត្រីណា កិក្ខុវៀរលែងកត្រីចាំងនោះ ហើយ
ត្រឡប់ទៅសូមកេសដ្ឋៈចាំងឡាយដទៃ ទើងកងកត្រីចាំងឡាយឯទៀតវិញ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯមិនកំណត់កេសដ្ឋៈ ទើងមិនកំណត់កត្រី
មិនមានអាបត្តិឡើយ ។

(๑๗๘) កាលបើមិនមានកិច្ចដោយកេសដ្ឋៈ ហើយកិក្ខុទៅសូម
កេសដ្ឋៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើមានកិច្ចដោយកេសដ្ឋៈឯទៀត
ហើយកិក្ខុទៅសូមកេសដ្ឋៈឯទៀតវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់
ដែលគេបាវណាហើយ កិក្ខុសំគាល់ថា ហួសកំណត់ដែលគេបាវណា
មែន ហើយទៅសូមកេសដ្ឋៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែល
គេបាវណាហើយ កិក្ខុសង្ស័យ ហើយទៅសូមកេសដ្ឋៈ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែលគេបាវណាហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនហួស
កំណត់បាវណាទេ ហើយទៅសូមកេសដ្ឋៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

๑๙๑
ฉ๓ฉ๎ฉ๓ฉ๎ฉ๓ฉ๎

មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេបវារណាទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាហួសកំណត់ដែលគេបវារណាហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេបវារណាទេ ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេបវារណាទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ហួសកំណត់បវារណា មិនមានអាបត្តិ ។

(๑๗๙) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលគេបវារណាដោយកេសដ្ឋៈតាំងឡាយណា ភិក្ខុសូមកេសដ្ឋៈតាំងឡាយនោះ ដល់ភិក្ខុដែលគេបវារណាកង់កត្រីតាំងឡាយណា ភិក្ខុសូមកង់កត្រីតាំងឡាយនោះ ដល់ភិក្ខុដែលនិយាយប្រាប់គេថា យើងតាំងឡាយគឺអ្នកបានបវារណាហើយដោយកេសដ្ឋៈតាំងឡាយនេះ (ឥឡូវនេះ) យើងតាំងឡាយត្រូវការដោយកេសដ្ឋៈនេះផងនេះផងហើយសូម ដល់ភិក្ខុដែលនិយាយប្រាប់គេថា យើងតាំងឡាយគឺអ្នកបានបវារណាហើយកង់កត្រីតាំងឡាយណា ឯកត្រីតាំងឡាយនោះកន្ទេះហួសទៅហើយ (ឥឡូវនេះ) យើងតាំងឡាយត្រូវការដោយកេសដ្ឋៈហើយសូម ដល់ភិក្ខុដែលសូមអំពីពួកញាតិ ដល់ភិក្ខុដែលសូមអំពីពួកទាយកដែលគេបានបវារណា ដល់ភិក្ខុដែលសូមដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុឯទៀត ដល់ភិក្ខុដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๗ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(១៨០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជា បសេនទិ កោសលោ សេនាយ អត្តយ្យាតោ ហោតិ ។ ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ ខុយ្យុត្តំ សេនំ ឧស្សនាយ អភមំសុ ។ អទ្ទសា ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ឆព្ភិក្ខិយេ តិក្ខ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន បក្កោសាបេត្វា ឯតទវោច កិស្ស តុម្ហេ ភន្តេ អាគតត្ថាតិ ។ មហារាជានំ មយំ ឧដ្ឋាមាតិ ។ តេន ភន្តេ មំ ទិដ្ឋេន យុទ្ធាភិនន្ទិនំ ឧទ្ទ ភគវា បសន្នោតព្ពោតិ ។ មនុស្សា ខុជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ខុយ្យុត្តំ សេនំ ឧស្សនាយ អាគច្ឆិស្សន្តិ អម្ហាកម្បិ អលាភា អម្ហាកម្បិ ទុល្លទ្ធំ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តទារស្ស ការណា សេនាយ អាគច្ឆាមាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ តិក្ខ តេសំ មនុស្សានំ ខុជ្ឈាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ តិក្ខ អប្បិច្ឆា

សិក្ខាបទទី ៨

(១៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសលរាជ ទ្រង់លើកកងទ័ពចេញទៅ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក៏បានទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅហើយ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលរាជ បានទតឃើញពួកឆព្វគ្គិយដើរមកពីចម្ងាយ លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏មានបន្ទូលឲ្យនិមន្តមកហើយទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ពួកលោកនាំគ្នាមកឆ្ងើអ្វី ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុឆ្លើយថា ពួកអាត្មាមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងមើលមហាបពិត្រ ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ការមើលខ្ញុំព្រះករុណាជាអ្នកត្រេតអរក្នុងការចម្រើនឥន្ទ្រិយមានប្រយោជន៍អ្វី ពួកលោកត្រូវតែរមិលមើលព្រះដ៏មានព្រះភាគទេតើ ។ មនុស្សពាលឮយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនគួរឆ្ងឹងមកមើលកងទ័ព ដែលស្តេចលើកចេញទៅសោះ ពួកយើងឯណាមកកងកងទ័ព ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមជីវិតនឹងបុត្រភរិយា យើងនោះឈ្មោះថាគ្មានលាភផង ឈ្មោះថាប្រាសចាកអាត្រកំផង ។ កិក្ខុពាលឮយប្រាប់ពួកមនុស្សនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុពាលឮយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

ฯ เป ฯ เตน ขฑฺฑายนฺโต ขิยนฺโต วิหาเรน กณฺ
หา นาม ภิกฺขโก ทิฏฺโก ขุยฺยนฺเต เสนาสนา-
นาย กณฺเฑ สฺเวติ ฯ เป ฯ สงฺฆ กิร ตุมฺเห
กิกฺขาเว ขุยฺยนฺเต เสนาสนาย กณฺฑาติ ฯ
สงฺโฆ กกกาติ ฯ วิกาเห ตุณฺหา กกก กณฺ หา นาม
ตุมฺเห โมฆปุริสา ขุยฺยนฺเต เสนาสนาย กณฺเฑ สฺเว
เนติ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนาน ก ปสาทาย ปสนฺนาน
ก กิเลฺลกาภาย ฯ เป ฯ ฌาปฺเย ปน กิกฺขาเว ฯ
สิกฺขาปท ขุทฺทิเสยฺยาถ เยน ปน กิกฺขุ ขุยฺยนฺเต เสนา
นาย กเณฺฑยฺย ฆาจิตฺตุยฺยนฺติ ฯ ฌาปฺเปน กกาตา
กิกฺขุน สิกฺขาปท ปญฺญตฺต โหติ ฯ

(๑๘๑) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส
กิกฺขุโน มาตุโล เสนาย กิลาโน โหติ ฯ สา
ตสฺส กิกฺขุโน สนฺติเก ทูต ฆาเปสิ อย หิ
เสนาย กิลาโน อาคจฺฉตุ กทาจิ ฆาปิโต ฆาเปสฺส
อาคตนฺติ ฯ อถโข ตสฺส กิกฺขุโน ฌตนาเปสิ

។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកទៅពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๘๑] សម័យនោះឯង ឧបដ្ឋាកជំរបស់ភិក្ខុមួយរូប មានជម្ងឺកងទ័ព ។ អ្នកនោះក៏បញ្ជូនទូតទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំព្រះគុណាមានជម្ងឺកងទ័ព សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក ខ្ញុំព្រះគុណាចងឲ្យលោកម្ចាស់និមន្តមកណាស់ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ

ภควาตา ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปญฺญตฺตญฺจ อุยฺยุตฺตเสนญฺจ ทิสฺวาน ภยสนฺตาสาปนฺนานิ โลมานิ ปฏิสรนฺติ ๆ ภควาตา ปฏิสรณีโย โหติ ๆ ภควาตา ปฏิสรณีโย โหตีติ ปฏิสรณนฺ

ដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ភិក្ខុមិនត្រូវទៅមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅទេ តែឥឡូវនេះពុកធំអញនេះមានជម្ងឺនៅក្នុងកងទ័ព អញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យទៅកាន់កងទ័ពបាន ព្រោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។

(๑๘๒) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី๑នៃបាឋជដិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា កងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ គឺកងទ័ពលើកចេញពីស្រុកទៅតាំងសំចតនៅក្តី ចេញទៅហើយចេះតែដើរទៅទៀតក្តី ។ ដែលហៅថា កងទ័ព គឺពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង ។ ពលដំរី(មួយៗ)មានបុរស๑๒នាក់ ។ ពលសេះ(មួយៗ)មានបុរសបីនាក់ ។ ពលរថ(មួយៗ)មានបុរសបួននាក់ ។

จตฺตาโร ปุริสา สมฺมาสฺส ปตฺติ ฯ ธมฺมฺสฺสาย กถฺตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยสฺส ปิเตา ปสฺสติ อาปตฺติ ปาจิตฺติ-ยสฺส ฯ ธมฺมฺสฺสุปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปสฺสติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺญตฺร ตถารูปปฺปจฺจยาติ ฐเปตฺวา ตถารูปปฺปจฺจยํ ฯ

[๑๘๓] ทุยฺยุตฺเต ทุยฺยุตฺตสญฺญี ธมฺมฺสฺสาย กถฺตติ อญฺญตฺร ตถารูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ทุยฺยุตฺเต เวมติเกา ธมฺมฺสฺสาย กถฺตติ อญฺญตฺร ตถา-รูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ทุยฺยุตฺเต ทุยฺยุตฺตสญฺญี ธมฺมฺสฺสาย กถฺตติ อญฺญตฺร ตถารูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปกฺกมนฺเตกํ ธมฺมฺสฺสาย กถฺตติ ภาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยสฺส ปิเตา ปสฺสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ธมฺมฺสฺสุปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปสฺสติ

ตลเชฺวียรเมียง (มฺวยๆ) มานบุรุสบฺวนฺนาก่ากานฺธสร ฯ กิกฺขุเมียรเชฺวยเมียงมฺหีย
เมียล ตฺรูวอาปตฺติทุกฺกฏ ฯ กิกฺขุณียรเมียล (กณฺฑ์ตีนาะ) นาวตีณา
กิกฺขุนาะตฺรูวอาปตฺติจาจิตฺติย (กฺนฺฑ์ตีนาะ) ฯ กิกฺขุละบนฺธุปจารสมฺรับ
เมียลเยียญ เหียยเมียลเรียย ฯ ตฺรูวอาปตฺติจาจิตฺติย ฯ วากฺยจา
เรียรไลงฺกาตาเมานเหตุมานสกาพยา"งฺนาะ กีเลียกไลงฺกนฺธุวเหตุมาน
สกาพยา"งฺหฺนึง ฯ

(๑๘๓) กณฺฑ์ตีลียกจงญาเชฺวเหียย กิกฺขุสำคาลฺจากณฺฑ์ตีลียก
จงญาเชฺวมาน เหียยเมียรเชฺวยเมียงมฺหีย เมียล ตฺรูวอาปตฺติจาจิตฺติย เรียรไลงฺก
ตาเมานเหตุมานสกาพยา"งฺนาะ ฯ กณฺฑ์ตีลียกจงญาเชฺวเหียย กิกฺขุ
มานเสจกฺตีสงฺหฺวย เหียยนาวตาเมียรเชฺวยเมียงมฺหีย เมียล ตฺรูวอาปตฺติจาจิตฺติย
เรียรไลงฺกาตาเมานเหตุมานสกาพยา"งฺนาะ ฯ กณฺฑ์ตีลียกจงญาเชฺว
เหียย กิกฺขุสำคาลฺจา เลียกจงญาเชฺวมาน เหียยเมียรเชฺวยเมียงมฺหีย **เมียล**
ตฺรูวอาปตฺติจาจิตฺติย เรียรไลงฺกาตาเมานเหตุมานสกาพยา"งฺนาะ ฯ
กิกฺขุเมียรเชฺวยเมียงมฺหีย เมียลกณฺฑ์ตีมฺวย ฯ (กฺนฺฑ์กณฺฑ์ตีตำงฺ ๔) ตฺรูวอาปตฺติ
ทุกฺกฏ ฯ กิกฺขุณียรเมียลกณฺฑ์ตีนาวตีณา ตฺรูวอาปตฺติทุกฺกฏนาวตี(ตี
นาะ) ฯ กิกฺขุละบนฺธุวปจารสมฺรับเมียลเยียญ เหียยเมียลเรียย ฯ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុយុត្តេ ឧយ្យុត្តសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុយុត្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុយុត្តេ អនុយុត្តសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[๑๘๔] អនាបត្តិ អាវាមេ បិតោ បស្សតិ តិក្ខុស្ស ថិតោកាសំ ឯ និសិន្នោកាសំ ឯ និបន្នោកាសំ ឯ អាគច្ឆតិ បដិបថំ គច្ឆន្តោ បស្សតិ តថារូបប្បច្ចយា អាបត្តិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កឋិនទំពាមិនទាន់លើកចេញទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាលើកចេញទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កឋិនទំពាមិនទាន់លើកចេញទៅទេ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កឋិនទំពាមិនទាន់លើកចេញទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់លើកចេញទៅមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៨៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឈរនៅកឋិនអាវាសហើយមើលឃើញ ដល់ភិក្ខុដែលកឋិនទំពានោះលើកមកកាន់ទីដែលភិក្ខុឈរនៅ (ក្តី) អង្គុយនៅ (ក្តី) ដេកនៅ (ក្តី) ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅដួបផ្លូវគាបានឃើញកឋិនទំព ដល់ភិក្ខុដែលមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយកើតទ្បើង[1] ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

---

១ បើមានសេចក្តីអន្តរាយដល់ជីវិត ដល់ព្រហ្មចរិយធម៌ ភិក្ខុគិតថា អញទៅក្នុងកងទ័ពនឹងជាទ្បូរសេចក្តីអន្តរាយ ហើយដើរចូលទៅក្នុងកងទ័ព មិនត្រូវអាបត្តិ ។

ឥរិយាបថវិភង្គ

(១៨៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវ-
ត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ សតិ
ការណាយេ សេនំ កត្វា អតិវេកតិរត្តំ សេនាយ
វសន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា សេនាយ វសិស្សន្តិ
អម្ហាកម្បិ អលាភា អម្ហាកម្បិ ទុល្លទ្ធំ យេ មយំ
អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តទារស្ស ការណា សេនាយ
បដិវសាមាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ
ទុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ
ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ អតិវេកតិរត្តំ សេនាយ
វសិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ អតិវេក-
តិរត្តំ សេនាយ វសថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ
ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៩

(១៨៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមានកិច្ចធុរៈ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់កឋិនៈ ហើយឈប់
នៅក្នុងកឋិនៈច្រើនជាងបីកត្រីសៀងទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈសក្យបុត្រ
មិនគួរនឹងនៅក្នុងកឋិនៈច្រើនទេ ពួកយើងឯណាមកអាស្រ័យនៅក្នុងកឋិន
ៈតែព្រោះតែការចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួននឹងបុត្តភរិយា យើងទាំងនោះឈ្មោះថា
គ្មានលាភផង ឈ្មោះថា ប្រាសចាកបរិស័ទផង ។ ពួកភិក្ខុ
ឮពួកមនុស្សនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ដូច្នោះ
ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុ
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងនៅក្នុងកឋិនៈច្រើនជាងបីកត្រីសៀងសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងនៅទៅ
ក្នុងកឋិនៈច្រើនជាងបីកត្រីសៀង ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រទាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរ

อติเรกติวสฺสํ เสนาย วสิสฺสติ เนตํ โหติ ปุริสา
อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภา-
วาย ฯเปฯ ฝาสุ ปน กิจฺฉาย สติ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิเสยฺยาถ สิยา จ ตสฺส กิจฺฉาโย โกจิเทว
ปจฺจโย เสนํ คมนาย ทฺวิรตฺตติรตฺตํ เตน กิจฺฉา เสนา-
ย วสิตพฺพํ ฯ ตโต เจ อุตฺตรึ วเสยฺย ฉาทิตฺตญฺจ ฯ

(๑๘๖) สิยา จ ตสฺส กิจฺฉาโย โกจิเทว
ปจฺจโย เสนํ คมนายาติ สิยา ปจฺจโย
สิยา การณีโย ฯ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ เตน กิจฺฉา
เสนาย วสิตพฺพนฺติ เอตฺถ ตาสฺส รตฺติโย วสิตพฺพา ฯ
ตโต เจ อุตฺตรึ วเสยฺยาติ ปฐมาย ทิวเส อตฺตนิ
สุทฺธิยา เสนาย วสิตา อาปตฺติ ฉาทิตฺตสฺส ฯ

(๑๘๗) อติเรกติวสฺเส อติเรกสญฺเญ เสนาย
วสิตา อาปตฺติ ฉาทิตฺตสฺส ฯ อติเรกติวสฺเส วิมติ-
โก เสนาย วสิตา อาปตฺติ ฉาทิตฺตสฺส ฯ อติ-

ខ្ញុំនៅកុងកងទ័ពឲ្យច្រើនជាងបីភ្លឺទៅទេ ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អំពើនេះមិនទាំងឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា ឬទាំងពួកជនដែលដុះថ្ងាហើយ ឲ្យរឹងតែតែដុះថ្ងាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា(បើ) ភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីៗគួរនឹងទៅកាន់កងទ័ពនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវនៅកុងកងទ័ពបានត្រឹមពីរបីភ្លឺ ។ បើនៅឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៨៦) ត្រង់ពាក្យថា (បើ) ភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីៗគួរនឹងទៅកាន់កងទ័ពគឺថាភិក្ខុមានហេតុ មានកិច្ចធុរៈ (ដែលគួរទានមិនបាន) ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះគប្បីនៅក្នុងកងទ័ពបានត្រឹមពីរបីភ្លឺ គឺភិក្ខុត្រូវនៅបានត្រឹមពីរបីយប់ ។ ពាក្យថា បើនៅឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា កាលព្រះអាទិត្យ អស្តង្គតក្នុងថ្ងៃជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុចេះតែនៅក្នុងកងទ័ពនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៨៧) កាលហួសកំណត់បីភ្លឺហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាហួសមែន ហើយចេះតែនៅក្នុងកងទ័ព ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលហួសកំណត់បីភ្លឺហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចេះតែនៅក្នុងកងទ័ព ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលហួសកំណត់បីភ្លឺហើយ

វេកតំវត្តេ ឱឧតកសញ្ញី សេនាយ វសតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ ឱឧតកតំវត្តេ អតិវេកសញ្ញី អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ ឱឧតកតំវត្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឱឧតកតំវត្តេ ឱឧតកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១៨៨) អនាបត្តិ ទ្វេ តិស្សោ រត្តិយោ វសតំ
ឱឧតកទ្វេតិស្សោ រត្តិយោ វសតំ ទ្វេ· រត្តិយោ វសិត្វា
តតិយាយ រត្តិយា បុរារុណា ឯក្កមិត្វា បុន វសតំ
តិលាភោ វសតំ តិលាភស្ស ការណីយេន វសតំ
សេនា បដិសេនាយ វុដ្ឋា ហោតិ តេនចិ បលិពុទ្ធោ
ហោតិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

នវមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

កិក្ខុសំគាល់ថានៅខ្វះ ហើយប្រឹងតែនៅកន្លងកន្លងទ័ព ត្រូវអាបត្តិ ឃាចិត្តុយ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីភត្រី កិក្ខុសំគាល់ថាហួសហើយ ត្រូវ អាបត្តិទុក្កដ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីភត្រីទេ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ អាបត្តិទុក្កដ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីភត្រីទេ កិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនទាន់ដល់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៨៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលនៅត្រឹមពីរបីភត្រី ដល់កិក្ខុ ដែលនៅមិនទាន់ដល់ពីរបីភត្រី ដល់កិក្ខុដែលនៅត្រឹមពីរភត្រីហើយ កន្លង ភត្រីជាគំរប់បី ចានចេញទៅមុនអរុណរះ ហើយត្រឡប់ទៅនៅវិញទៀត ដល់កិក្ខុដែលមានជម្ងឺនៅ (ក្នុងកន្លងទ័ព) ដល់កិក្ខុដែលនៅដោយកិច្ចរបស់ កិក្ខុមានជម្ងឺ ដល់កិក្ខុដែលនៅកន្លងកន្លងទ័ពហើយមានកន្លងទ័ពជាសត្រូវមក ចោមព័ទ្ធកន្លងទ័ព (នោះឯង) ដល់កិក្ខុដែលជាប់ចំពាក់ (ដោយបុគ្គលមាន ពៀរឬឥស្សរជន) ណាមួយ ដល់កិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់កិក្ខុ ឆ្កួត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

[៤៨៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ ទ្វិរត្តតិរត្តំ សេនាយ វសមានា ឧយ្យោធិកំបិ ពលកំបិ សេនាព្យូហំបិ អនីកទស្សនំបិ គច្ឆន្តិ ។ អញ្ញតរោបិ ឆព្ភក្ខិយោ កិក្ខូ ឧយ្យោធិកំ គន្ត្វា ភណ្ឌនេ បដិវិន្ទោ ហោតិ ។ មនុស្សា តំ កិក្ខុំ[1] ឧប្បណ្ឌេសុំ កច្ចិ ភន្តេ សុយ្យុន្ធំ អហោសិ កតំ តេ លក្ខាធិលង្ឃានីតិ ។ សោ កិក្ខុ តេហិ មនុស្សេហិ ឧប្បណ្ឌិយមានោ មជ្ឈំ អហោសិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឧយ្យោធិកំ ទស្សនាយ អាគច្ឆិស្សន្តិ អម្ហាកម្បិ អលាភា អម្ហាកម្បិ ទុល្លទ្ធំ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តទារស្ស ការណា ឧយ្យោធិកំ អាគច្ឆាមាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ

---

១ បស្សិត្វា ឧប្បណ្ឌេសុន្តិបិ កត្ថចិ ពោត្តពោ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(១៨៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុ កាលនៅកង់កង់ទ័ពអស់ពីរបីភត្រី បាននាំគ្នាទៅកាន់ទីដែលគេច្បាំងគ្នាខ្លះ ទីគេត្រួតពលខ្លះ ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពខ្លះ ទីសម្រាប់មើលគេចាត់ក្បួនទ័ពខ្លះ ។ ចានឆព្វគ្គិយកិកុមួយរូប ទៅកាន់ទីដែលគេច្បាំង ហើយកិកុនោះត្រូវសរ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ឡកឡឺយឲ្យកិកុនោះថា លោកម្ចាស់ លោកច្បាំងស្រួលឬទេ លោកបានខ្នាច់ប៉ុន្មានហើយ ។ កាលមនុស្សទាំងឡាយនោះបំអកបំអន់ឲ្យ កិកុនោះក៏អៀនអន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រមិនគួរនឹងនាំគ្នាមកមើលចម្បាំងសោះ ឯពួកយើងមកកាន់ចម្បាំងក៏ព្រោះតែការចិញ្ចឹមជីវិតនឹងបុត្រកវិហេ អំពើនេះមិនមែនជាលោករបស់យើងទេ គឺទ្រព្យដែលពួកយើងបានមក ឈ្មោះថាបានហើយដោយអាក្រក់ទេតើ ។ កិកុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស

ทียนฺตานํ วิฆาเตนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิฆาเตนฺติ กถํ หิ นาม ภิกฺขุนิโย ภิกฺขุโน อุยฺโยชิกํ อสฺสุธาย กริสฺสนฺตีติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อุยฺโยชิกํ อสฺสุธาย กเรยฺยาถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถญฺหิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา ภิกฺขุโน อุยฺโยชิกํ อสฺสุธาย กริสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโย-ภาวาย ฯเปฯ ฯ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขเวฯ ๔ มหา สิกฺขาปทา อุทฺทิสิยฺยนฺติ ทฺวิรตฺตติรตฺตญฺจ ภิกฺขุ สงฺฆาย วสมาโน ภิกฺขุโน ภิกฺขุสฺส ปลิกุณฺฑกสฺส ภิกฺขุสฺส สงฺฆาฏิกณฺณสฺส ภิกฺขุสฺส ปตฺตสฺส ภิกฺขุสฺส จีวรสฺส ภิกฺขุสฺส นิสีทนสฺส ภิกฺขุสฺส อนฺตรฆรสฺส ภิกฺขุสฺส กายพนฺธนสฺส ภิกฺขุสฺส มุขปุญฺฉนจลสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารโจลสฺส ภิกฺขุสฺส อุทกสาฏิกาย ภิกฺขุสฺส อุปาหนาย ภิกฺขุสฺส ปริสฺสาวนสฺส ภิกฺขุสฺส กตฺตรยฏฺฐิยา ภิกฺขุสฺส สูจิฆรสฺส ภิกฺขุสฺส วาสิยา ภิกฺขุสฺส ปริสฺสยสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารโจลสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารทุสฺสสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารปุฏสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารถวิกาย ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารโจฬกสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารปิลนฺธนสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารสูจิฆรสฺส ภิกฺขุสฺส ปริกฺขารวาสิยา ภิกฺขุสฺส ปริกฺขาร

តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីច្រឡាំ
តិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា
ពួកឆព្ភគិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងទៅមើលចម្បាំងសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយទៅមើលចម្បាំង
ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំង
ឡាយ អ្នកពាល់គ្នាមិនគួរនឹងទៅមើលចម្បាំងទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំង
ឡាយ អំពើនេះមិនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬទាំងជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរីងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
កាលបើភិក្ខុនៅកងកងទ័ព កំណត់ពីរបីរាត្រីហើយ ទៅកាន់ទីដែលគេ
ច្បាំងគ្នាក្តី ទីដែលគេត្រួតពលក្តី ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពក្តី ទីសម្រាប់
គេចាត់ក្បួនទ័ពក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๐) ត្រង់ពាក្យថា បើភិក្ខុនៅកងកងទ័ព កំណត់ពីរបីរាត្រី
ហើយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនៅក្នុងកងទ័ពបានត្រឹមពីរបីយប់ ។ ដែល
ហៅថា ទីដែលគេច្បាំងគ្នានោះ គឺទីដែលគេប្រហារគ្នា ។ ដែលហៅថា

ปตฺตกา หตฺถี ปตฺตกา อสฺสา ปตฺตกา รถา ปตฺตกา ปตฺตี ฯ เสนาพฺยูหํ นาม ฯเตา หตฺถี เหฏฺฐา ฯเตา อสฺสา เหฏฺฐา ฯเตา รถา เหฏฺฐา ฯเตา ปตฺติกา เหฏฺฐา ฯ อนีกํ นาม หตฺถานีกํ อสฺสานีกํ รถานีกํ ปตฺตานีกํ ฯ ตโย หตฺถี ปฏิมุขา หตฺถานีกํ ฯ ตโย อสฺสา ปฏิมุขา อสฺสานีกํ ฯ ตโย รถา ปฏิมุขา รถานีกํ ฯ จตฺตาโร ปุริสา สรหตฺถา ปฏิมุขา ปตฺตานีกํ ฯ

(๑๙๑) ธนุคฺคหาย ภยนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปิเตา ปญฺญายติ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ ธนุคฺคหุปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปญฺญายติ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ ฬกเมกกา ธนุคฺคหาย ภยนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปิเตา ปญฺญายติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ธนุคฺคหุปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปญฺญายติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ទីដែលគេត្រួតពលនោះ គឺទីដែលគេកប់ពលថា ពលដំរីមានប៉ុណ្ណេះ ពលសេះមានប៉ុណ្ណេះ ពលរថមានប៉ុណ្ណេះ ពលថ្មើរជើងមានប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពនោះ គឺពលដំរីនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពលសេះនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពលរថនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពលថ្មើរជើងនៅត្រង់កន្លែងនេះ ។ ដែលហៅថា ក្បួនទ័ពនោះ គឺពួកសេនាដំរី ១ ពួកសេនាសេះ ១ ពួកសេនារថ ១ ពួកសេនាថ្មើរជើង ១ ។ **ដំរីបី** ហៅថា **សេនាដំរីយ៉ាងតិចបំផុត** ។ **សេះបី** ហៅថា **ពួកសេនាសេះយ៉ាងតិចបំផុត** ។ **រថបី** ហៅថា **ពួកសេនារថយ៉ាងតិចបំផុត** ។ បុរសបួននាក់កាន់សរត្រួតដៃ ហៅថា ពួកសេនាថ្មើរជើងយ៉ាងតិចបំផុត ។

(๑๙๑) កិក្ខុទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុឈរមើលឃើញកងទ័ពណា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលះបង់ឧបចារនៃទីមើលហើយក៏នៅមើលឃើញវិញ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុទៅដើម្បីមើលកងទ័ពមួយ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុឈរមើលឃើញកងទ័ពណា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលះបង់ឧបចារនៃទីមើលហើយក៏នៅមើលឃើញវិញ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๙๒] อฉมตฺเต อาวาเส ปโตปิ ปสฺสติ กิกฺขุสฺส ปโตปิ กาสํ ฯ ฉิสฺโนกาสํ ฯ ฉิปโนกาสํ ฯ อาคจฺฉา สมฺปหาเร ฉิสฺสติ ปฉิปถเม คจฺฉโนฺต ปสฺสติ สติ กรณีเย คจฺฉา ปสฺสติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อเจลกวคฺโค ปฐโม ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

ปุรา กเถปนฺถสฺส
ตยิปฉาคเมว ฉ
มหาฉาเม ปเสนฺติ
เสฉา วิโนฺน ส เม ทสาติ ฯ

ជាចិត្តិយកណ្ឌ អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(១៩២) អាបត្តិមិនមាន ដល់តិក្ខុដែលឈរមើលនៅកន្លែងកាម ដល់តិក្ខុដែលឃើញចម្បាំងជាដើមដែលគេមកកាន់ទីដែលខ្លួនឈរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី ដល់តិក្ខុដែលដើរទៅប្រទះឃើញតាមផ្លូវ ដល់តិក្ខុដែលមានកិច្ច (ត្រូវទៅ) ហើយប្រទះឃើញ ដល់តិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់តិក្ខុឆត ដល់តិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

អចេលកវគ្គ ដាក់រៀប ៥ ចប់ ។

ឧទ្ទានដែរអចេលកវគ្គនោះមាន ១០ សិក្ខាបទ គឺ

បុរេសិក្ខាបទ ១ កថាសិក្ខាបទ ១

ភោជនសិក្ខាបទ ៣ សិក្ខាបទ អនតិរិត្តសិក្ខាបទ ១

អជ្ឈោហរណសិក្ខាបទ ១ ទន្តបោនសិក្ខាបទ ១

អចេលកសិក្ខាបទ ១ រត្តន្ធការសិក្ខាបទ ១ ។

សុវាបាសវគ្គសូត្រ បឋមសិក្ខាបទំ

[១៨៣] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស[1] ជាវិកំ ចរមាណោ យេន កច្ចាវតិកា តេន ចារិកំ អគមាសិ ។ អទ្ទសំសុ ខោ តោទេយ្យកា បសុទេយ្យកា កសកា បថាវិនោ ភគវន្តំ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ មា ខោ ភន្តេ ភគវា អម្ហតិត្តំ អគមាសិ អម្ហតិត្តេ ភន្តេ ជដិលស្ស អស្សមេ ឆាតោ បដិវសតិ ឥទ្ធិមា អាសីវិសោ ឃោរវិសោ សោ ភគវន្តំ មា វិហេឋេសីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគវា តុណ្ហី អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ តោទេយ្យកា បសុទេយ្យកា កសកា បថាវិនោ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ មា ខោ ភន្តេ ភគវា អម្ហតិត្តំ អគមាសិ អម្ហតិត្តេ ភន្តេ ជដិលស្ស អស្សមេ ឆាតោ បដិវសតិ ឥទ្ធិមា អាសីវិសោ

---

១ អត្ថាលវេ ជេតវនេ ចារិកត្តំបិ ភគ្គបិ ចោត្តរេ ទិស្សតិ ។

(១៩៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងចេតិយជនបទ ហើយយាងទៅកាន់ស្រុកកទួ-រតិកា ។ ពួកអ្នកឃ្វាលគោ ពួកអ្នកឃ្វាលបសុសត្វ (សត្វសម្រាប់ចិញ្ចឹមជាអាហារ) ពួកអ្នកស្រែ ពួកអ្នកដើរផ្លូវ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគយាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគកុំយាងទៅកាន់កំពង់ឈ្នោះអម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នាគមានឫទ្ធិជាសត្វអាសុរិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅក្នុងអាស្រម របស់ជដិលទៀបកំពង់ឈ្នោះអម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឡើយ ។ កាលពួកជនទាំងនោះក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះទ្រង់ជោគជាម្ចាស់ក៏ស្ងៀម ។ ពួកអ្នកឃ្វាលគោ អ្នកឃ្វាលបសុសត្វ អ្នកស្រែ អ្នកដើរផ្លូវ បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ បីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គកុំយាងទៅកាន់កំពង់អម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (ព្រោះមាន) នាគមានឫទ្ធិជាសត្វអាសុរិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅ

ยาวาหิเสา เสา ภควนฺตํ มา วิเหเฐสีติ ฯ ตติยมฺปิ
โข ภควา ตุณฺหี อโหสิ ฯ อถโข ภควา อนุ-
ปุพฺพุน จาริกํ จรมาโน เยน ภณฺฑาคาโม ตทวสริ ฯ
ตตฺร สุทํ ภควา ภณฺฑาคาเม วิหรติ ฯ อถโข
อายสฺมา สาคโต เยน อมฺพตีตฺถ(๑) ตเทวสฺส อส-
มา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อกฺกาสิ ปวิสิตฺวา
ตีณาสนฺถารกํ ปญฺญาเปตฺวา นิสีทิ ปลฺลงฺกํ อาภุชิตฺวา
อุชุ กายํ ปณิธาย ปริมุขํ สตึ อุปฏฺฐเปตฺวา ฯ
อทฺทสา โข สเา ภาโค อายสฺมนฺตํ สาคตํ ป-
วิฏฺฐ นิสีท ทุกฺขี ทุมฺมโน ปชฺฌายิ ฯ อายสฺมาปิ
สาคโต ปชฺฌายิ ฯ อถโข สเา ภาโค ยกฺขิ
อสยหมาโน ปชฺฌายิ ฯ อายสฺมาปิ สาคโต เต-
ชาธาตุ สมาปชฺชิตฺวา ปชฺฌายิ ฯ อถโข อายสฺมา
สาคโต ตสฺส ภาคสฺส เตชสา เตช ปริยาทิยิตฺวา
เยน ภณฺฑาคาโม เตนุปสงฺกมิ ฯ อถโข ภควา
ภณฺฑาคาเม ยถาภิรนฺตฺ วิหริตฺวา เยน เกาสมฺพี

๑ ฉ. อมฺพตีตฺถกสฺส ฯ ม. อมฺพตีตฺถสฺส ฯ

ក្នុងអាស្រមរបស់ជដិលទៀបកំពង់អម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ស្ងៀម ជាគំរប់បីដង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានយាងទៅដល់ស្រុកកទ្ធវតិកា ។ មានដំណឹងល្បីទៅថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងស្រុកកទ្ធវតិកានោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុបានចូលទៅកាន់អាស្រមរបសជដិលទៀបកំពង់អម្ពៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដើរចូលទៅក្នុងភេងភ្លើង ក្រាលកម្រាលស្មៅហើយក៏អង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយដ៏ត្រង់ដម្កល់សតិផ្ដិតផ្ដង់ ។ ឯនាគនោះបានឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុចូលមកហើយ លុះឃើញហើយក៏កើតទុក្ខទោមនស្សច្រង្គៀងផ្សែង (ពិសេចំពោះសាគតត្តេរ) ។ ចំណែកខាងព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ ក៏បង្កួយផ្សែងតបទៅវិញ ។ លំដាប់នោះ នាគនោះខំអត់ទ្រាំទ្រាំសេចក្តីរំលុបលើ (នោះ) មិនបាន ក៏បណ្តាលឲ្យភើតភ្លើងឡើង ។ ឯព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុក៏បានចូលតេជោធាតុហើយបណ្តាលភ្លើងតបទៅវិញ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ ក៏បានគ្របសង្កត់តេជៈរបស់នាគនោះ ដោយតេជៈ (របស់លោក) ហើយក៏ចូលទៅកាន់ស្រុកកទ្ធវតិកា ។ កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងស្រុកកទ្ធវតិកាតាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ

តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ អស្សោសុំ ខោ កោសម្ពិកា
ឧបាសកា អយ្យា កិរ សាកេតា អម្ពតិត្ថកេន
ជាតេន សទ្ធិំ សង្គាមេសីតិ ។ អថខោ កតិកា អនុ-
បុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន កោសម្ពី តទវសរិ ។
អថខោ កោសម្ពិកា ឧបាសកា កតិតោ បច្ចុក្ក-
មនំ ករិត្វា យេនាយស្មា សាកេតោ តេនុបសង្កមិំសុ
ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សាកេតំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
អដ្ឋំសុ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ កោសម្ពិកា ឧបាស-
កា អាយស្មន្តំ សាកេតំ ឯតទវោចុំ កិំ ភន្តេ អយ្យានំ
ទុល្លភញ្ច មនាបញ្ច កិំ បដិយាទេមាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
ជាតិយា កិក្ខិ កោសម្ពិកេ ឧបាសកេ ឯតទវោចុំ
អត្តាវុសោ កាចោតិកា ជាម បសន្នា កិក្ខិំ ទុល្លភា
ច មនាបា ច តំ បដិយាទេថាតិ ។ អថខោ កោសម្ពិកា
ឧបាសកា ឃរេ ឃរេ កាចោតិកំ បសន្នំ បដិយា-
ទេត្វា អាយស្មន្តំ សាកេតំ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ(១) ឯិស្ថាន

---

๑ ฉ. ม. ปวิฏฺฐំ ฯ

ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកឯក្រុងកោសម្ពី ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីបានឮគេនិយាយថា លោកម្ចាស់សាគត:បានចូរកុំឆ្ងាំនឹងនាគឈ្មោះអម្ពតិត្ថក: ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ហើយទ្រង់សំដៅទៅឯក្រុងកោសម្ពីនោះ ។ គ្រានោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីនាំគ្នាទៅទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុ ហើយក៏ឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី លុះឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះ នឹងព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន វត្ថុអ្វីដែលលោកម្ចាស់បានដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តផង ពួកយើងខ្ញុំនឹងតាក់តែងវត្ថុអ្វីប្រគេន ។ លុះឧបាសកទាំងនោះបានពោលពាក្យយ៉ាងនេះហើយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកឧបាសកដែលនៅក្រុងកោសម្ពីថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ សុកថ្វាឈ្មោះកាជេតិកា (មានពណ៌ក្រហមដូចដើងព្រាប) ដែលភិក្ខុទាំងឡាយរកបានដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកភិក្ខុផង ពួកអ្នកឯងចូរតាក់តែងវត្ថុនោះប្រគេនលោកចុះ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្រុងកោសម្ពីនាំគ្នាតាក់តែងសុកថ្វាឈ្មោះកាជេតិកាគ្រប់ ។ ផ្លះ បានឃើញព្រះសាគត:

អាយស្មន្តំ សាគតំ ឯតទវោចុំ បិវតុ កន្តេ អាយ្យា
សាគតោ ភាចោតិកំ បសន្នំ បិវតុ កន្តេ អាយ្យា
សាគតោ ភាចោតិកំ បសន្នន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា
សាគតោ ឃវេ ឃវេ ភាចោតិកំ បសន្នំ បិវិត្វា ឧក-
វម្ហា និក្ខមន្តោ ឧភវត្ថាវេ បវិបតិ ។ អថខោ ភគវា
សម្ពហុលេហិ តិក្ខូហិ សទ្ធិំ ឧភវម្ហា និក្ខមន្តោ អទ្ទស
អាយស្មន្តំ សាគតំ ឧភវត្ថាវេ បវិបតិតំ និស្ទាន តិក្ខូ
អាមន្តេសិ តណ្ហាថ តិក្ខវេ សាគតន្តិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
ខោ តេ តិក្ខូ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា អាយស្មន្តំ សា-
គតំ អាភមំ ឧត្វា យេន ភគវា តេន សីសំ ភត្វា
និចាតេសុំ ។ អថខោ អាយស្មា សាគតោ បវិវត្តិត្វា
យេន ភគវា តេន ចាថេ ភត្វា សេយ្យំ ភប្បសិ ។
អថខោ ភគវា តិក្ខូ អាមន្តេសិ ឧទុ តិក្ខវេ សាគតោ
តថាគតេ សតារវោ អហោសិ សម្បតិសេ្ឋតិ ។ ឯវំ

ដ៏មានអាយុកំពុងដើរទៅបិណ្ឌបាត ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់
សាគត:និមន្តធាន់សុភថ្ងាឈ្នោះការបាតិការចុះ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
សូមលោកម្ចាស់សាគត:និមន្តធាន់សុភថ្ងាឈ្នោះការបាតិការចុះ ។ លំដាប់
នោះ ព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុ លុះបាននាន់សុភថ្ងាឈ្នោះការបាតិកា
គ្រប់ ។ ផ្ទះហើយចេញចាកនគរទៅ ក៏ដួលដេកទៀបទ្វារនគរ ។
គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគកាលចេញចាកនគរជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
ជាច្រើនអង្គ បានទតឃើញព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុដួលដេកនៅទៀប
ទ្វារនគរ លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏ត្រាស់បង្គាប់ពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងចូរគ្រាប់សាគតភិក្ខុឡើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ក៏គ្រាប់ព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុ
ទៅកាន់អាវាម ហើយផ្តេកបៃតក្បាលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
លំដាប់នោះ ព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុបែត្រឡប់ដេកដាក់ជើងទៅរក
ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពីដើមមកសាគតភិក្ខុ
មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់តថាគតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា

กณฺเฑ ฯ อปิ นุ โข ภิกฺขเว สาคเตา ฌตฺวาหิ ตถา-
คเต สตฺตาหเก สปฺปาติเสฺสาติ ฯ เถา เหวัง กณฺเฑ ฯ
ฉนฺนุ ภิกฺขเว สาคเตา อมฺหาติตฺตเกน ชาเกน สณฺฐาเม-
สีติ ฯ ฌวัง กณฺเฑ ฯ อปิ นุ โข ภิกฺขเว สาคเตา
ฌตฺวาหิ ปเหาติ เอตฺตเกนปิ[๑] สนฺตึ สณฺฐาเมตุนฺติ ฯ
เถา เหวัง กณฺเฑ ฯ อปิ นุ โข ภิกฺขเว ตถา-
คตสฺส ยถา ปิวิตฺวา วิสญฺญี อสฺสาติ ฯ เถา เหวัง
กณฺเฑ ฯ อเนกปริยาเยน ภิกฺขเว สาคตสฺส อเนกาเล-
หิกัง อปฺปฏิรูปัง อสฺสามณกัง อกปฺปิยัง อการ-
ณนิยัง กถัง หิ นาม ภิกฺขเว สาคเตา มญฺเญ ปิวิสฺสติ
เอตัง ภิกฺขเว อปฺปสนฺนานัง วา ปสาทาย ปสนฺนานัง วา

๑ สาเอน สตฺติยา กตฺตปิ เหตฺวเก ทิสฺสติ ฯ

សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់តថាគតឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប មិនគោរពទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុបានបា្លងនឹងអម្ពតិត្ថកនាគ ពិតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុ (ដែលដួលដេកមិនដឹងខ្លួនយ៉ាងនេះ) អាចបា្លងនឹងពស់ទឹក[1]បានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប មិនបានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុជ្រាសចាកសញ្ញាព្រោះធ្លាក់ទឹកណា ទឹកនោះគប្បីគួរផឹកឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប មិនគួរផឹកទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មរបស់សាគតភិក្ខុមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុមិនគួរនឹងផឹកទឹកស្រវឹងសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ

---

១ ពស់តតពិស ជានដិល់ពស់ចន្លួមម តំងពស់ព្រិលតដាដើម ។

กิเยฺยกาภาวโย ฯ เปฯ ฆาฏฺเฏ ปน กิจฺเจ สติ สิกฺขา-
ปทํ ฐปฺเปสฺสนฺติ สุภาเชยฺยาติ วจนโต ฉาปิตฺถิยนฺติ ฯ

(๑๙๖) สุภ ฉาม ปิฏฺฐสุภ ปูวสุภ ขชฺชนสุภ
กิญฺจิปฺปกิตฺตา สพฺพาสวสงฺคหิตา ฯ เมรโย ฉาม ปุปฺผ-
สาโร ผลาสาโร มจฺฉาสาโร กุณฺฑาสาโร สพฺพาสว-
สงฺคหิโต ฯ ปิวเยฺยติ[๑] อนฺตมโส กุสคฺคเนปิ ปิวติ
อาปตฺติ ฉาปิตฺถิยสฺส ฯ

(๑๙๗) มชฺช มชฺชสญฺี ปิวติ อาปตฺติ ฉาปิตฺถิยสฺส ฯ
มชฺช เวมติโก ปิวติ อาปตฺติ ฉาปิตฺถิยสฺส ฯ มชฺช
อมชฺชสญฺี ปิวติ อาปตฺติ ฉาปิตฺถิยสฺส ฯ อมชฺช

---

๑ อยํ ปาฬิ วิภาเคนฺโต มาติกายํ อาคตตฺตา ฯ

ឲ្យរើនតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលកិកុធាំងឡាយ អ្នកធាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុផឹកសុរាទឹងមេរ័យត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๔) ដែលហៅថា សុរា គឺសុរាធ្វើដោយមេល្ប៊ ๑ សុរាធ្វើដោយនំ ๑ សុរាធ្វើដោយបាយ ๑ សុរាដែលគេដាក់ពូជសុរា ๑ សុរាដែលគេប្រកបព្រមដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេង ๆ ๑ ។ ដែលហៅថា មេរ័យនោះ គឺទឹកត្នោដែលគេធ្វើដោយផ្កាឈើ ๑ ទឹកត្នោដែលគេធ្វើដោយផ្លែឈើ ๑ ទឹកត្នោដែលគេធ្វើដោយផ្លែចន្ទន៍ ឬគេធ្វើដោយទឹកឃ្មុំ ๑ ទឹកត្នោដែលគេធ្វើដោយទឹកអំពៅ ๑ ទឹកត្នោដែលគេប្រកបព្រម ដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេង ๆ ๑ ។ ត្រង់ពាក្យថា ផឹក សេចក្តីថា ដោយហោចទៅសូម្បីតែកិកុផឹកប្រមាណប៉ុនបុងស្បូវ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๕) ទឹកស្រវឹង កិកុសំគាល់ថា ទឹកស្រវឹង ហើយផឹកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទឹកស្រវឹង កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយផឹកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទឹកស្រវឹង កិកុសំគាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង ហើយផឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង កិកុសំគាល់

មជ្ឈសញ្ញី អាបត្តិំ ទុក្កដស្ស ។ អមជ្ឈេ វេមតិកោ អាបត្តិំ ទុក្កដស្ស ។ អមជ្ឈេ អមជ្ឈសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๑๙๖) អនាបត្តិ អមជ្ឈញ្ច ហោតិ មជ្ឈរណ្ណំ មជ្ឈគច្ឆំ មជ្ឈរសំ តំ បិវតិ សូបសំចាកេ មំសសំចាកេ តេលសំចាកេ អាមលកជាណិតេ អមជ្ជំ អរិដ្ឋំ បិវតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ថា ទឹកស្រវឹង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๑๙๖) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិក្ខុផឹកទឹកមិនស្រវឹង តែទឹកនោះមានពណ៌ដូចជាទឹកស្រវឹង មានក្លិនដូចជាទឹកស្រវឹង មានរសដូចជាទឹកស្រវឹង១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំអិនលាយនឹងសម្ល ๑ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំអិនលាយនឹងសាច់ ๑ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំអិនលាយនឹងប្រៃ ๑ ទឹកអំពៅដែលគេគាំនឹងផ្លែកន្ធូតព្រៃ ๑ កិក្ខុផឹកថ្នាំអរិដ្ឋ(๑)មិនស្រវឹង ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑ ចប់ ។

---

๑ ថ្នាំដែលគេធ្វើដោយរសនៃផ្លែឈើ មានផ្លែកន្ធូតព្រៃជាដើម ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(១៩៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ សត្តរសវគ្គិយំ ភិក្ខុំ អង្គុលិបតោទកេន ហាសេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ ឧត្តសន្តោ អនស្សាសកោ គាលមគាសិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អង្គុលិបតោទកេន ហាសេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុំ អង្គុលិបតោទកេន ហាសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ភិក្ខុំ អង្គុលិបតោទកេន ហាសេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឱវទិ បន ភិក្ខវេ ៥មំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ អង្គុលិបតោទកេ ចាតិ ។

សិក្ខាបទទី ២

[១៩៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពនវបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើសត្ថសរគ្គិយភិក្ខុមួយរូប ឲ្យសើចដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃ(១) ។ ភិក្ខុនោះសើចគាំងដកដង្ហើមមិនរួចក៏ធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏បោលបោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរទទឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរទទឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចាត់ក្រលេកប្រលែងគ្នាដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

---

១ ពន្យល់ម្រាមដៃចាត់ក្រលេកលេង ។

(๑๙๘) อฏฺฐลิปฺปาเตนาคา นาม อฏฺฐลิยาปิ ตุนฺนนฺติ ฯ อุปสมฺปนฺนา อุปสมฺปนฺนํ ทาสฺสามิปฺปาโยติ[๑] กายเตน กายกมฺมสฺส อาทิยนฺตสฺส ฯ

(๑๙๙) อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อฏฺฐลิปฺปาเตนาคเน หาเรติ อาทิยนฺตสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน วิมติโก อฏฺฐลิปฺปาเตนาคเน หาเรติ อาทิยนฺตสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อฏฺฐลิปฺปาเตนาคเน หาเรติ อาทิยนฺตสฺส ฯ

(๒๐๐) กายเตน กายปฏิพทฺธํ อาทิยนฺตสฺส อาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ กายปฏิพทฺเธน กายกมฺมสฺส อาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ กายปฏิพทฺเธน กายปฏิพทฺธํ อาทิยนฺตสฺส อาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายกมฺมสฺส อาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อาทิยนฺตสฺส อาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อาทิยนฺตสฺส อาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ

---

๑ ฉ. ทาสฺสามีติปฺปาโยติ ม. ทาสฺสามีปฺปาโยติ ฯ

(๑๙๘) ដែលហៅថា ជន្ទុញ្ញគឺម្រាមដៃទោះ គឺកិក្ខុចាក់ដោយម្រាមដៃ ។ ឧបសម្បន្ន ប៉ង់ដើម្បីសើចលេង ហើយប៉ះត្រូវកាយរបស់ឧបសម្បន្នផង្គា ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๙) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើឲ្យសើចដោយជន្ទុញ្ញគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើឲ្យសើចដោយជន្ទុញ្ញគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាជាអនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើឲ្យសើចដោយជន្ទុញ្ញគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๐) កិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ปาจิตฺตียกณฺโฑ สุราปานสิกฺขาปทวณฺณนา อสาทิยตฺตวาโร

(๒๐๑) อนุปสมฺปนฺนํ กายเยน กายํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กายเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กายปฏิพทฺเธน กายํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กายปฏิพทฺเธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๐๒) อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๐๓) อนาปตฺติ น หาสฺยาธิปฺปายา สตึ กาเรณิยา อามสติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สุราปานสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๒๐๑) កិរិយាត្រេកាយរបស់អនុបសម្បន្ន ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយរបស់អនុបសម្បន្ន ដោយវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๒) អនុបសម្បន្ន កិរិយាសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិរិយាមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិរិយាសំគាល់ថាអនុបសម្បន្ន ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๓) ភាវៈដែលមិនត្រេវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺកិរិយាគ្មានបំណងនឹងសើចលេង ๑ កិរិយាមានកិច្ចហើយពាល់ត្រេវ ๑ កិរិយាឆ្គត ๑ កិរិយាដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๒ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទំ

(២០៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ អចិរវតិយា នទិយា ឧទកេ កីឡន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ពាឋា បសេនទិ កោសលោ មល្លិកាយ ទេវិយា សទ្ធិំ ឧបរិបាសាទវរគតោ ហោតិ ។ អទ្ទសា ខោ ពាឋា បសេនទិ កោសលោ សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ អចិរ-វតិយា នទិយា ឧទកេ កីឡន្តេ ទិស្វាន មល្លិកំ ទេវិំ ឯតទវោច ឯតេ ហោ មល្លិកេ អរហន្តោ ឧទកេ កីឡន្តីតិ ។ ទិស្សំសុយំ ខោ មហាជន កតវាតា សិក្ខាបទំ អប្បញ្ញត្តំ តេ ច ភិក្ខូ អប្បកតញ្ញូនោតិ ។ អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឯតទ-ហោសិ តេន ខ្វ ខោ អហំ ឧចាយេន ភគវាតោ ច ន អារោចេយ្យំ ភគវា ច ជានេយ្យ ឥមេ ភិក្ខូ ឧទកេ កីឡន្តីតិ ។ អថខោ ពាឋា បសេនទិ កោសលោ សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ បក្កោសាបេត្វា

សិក្ខាបទទី ៣

(២០៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តរសវគ្គិយ-កិក្ខុលេងទឹកក្នុងស្មុងឈ្មោះអចិរវតី ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោ-សល ទ្រង់គង់នៅលើប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ជាមួយនឹងព្រះទេពីព្រះនាម មល្លិកា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ទតឃើញពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុ កំពុងលេងទឹក ក្នុងស្មុងអចិរវតី លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏មានព្រះបន្ទូលនឹង នាងមល្លិកាទេវីយ៉ាងនេះថា នែនាងមល្លិកា ព្រះអរហន្តទាំងនេះលេងទឹកទេតើ ។ នាងមល្លិកាទេវីក្រាបទូលថា បពិត្រមហាកាជ សូមព្រះអង្គកុំសង្ស័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនទាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទទេ ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹងនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តរួចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ដោយ ហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលអញមិនបាច់ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ទាំងព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ជ្រាបថា កិក្ខុទាំងនេះលេងទឹកផង ។ កាលនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ឲ្យនិមន្តពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុមក

តេសំ មហន្តំ កុឡបិណ្ឌំ អជាសិ ឥមំ កន្តេ កុឡបិណ្ឌំ ភកវតោ ទេថាតិ ។ សត្ថារសារក្ខិយា កិក្ខំ តំ កុឡបិណ្ឌំ អាជាយ យេន ភគវា តេនុប-សង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ ឥមំ កន្តេ កុឡបិណ្ឌំ រាជា ភគវតោ ទេតីតិ ។ ភគវា បន តុម្ហេ កិក្ខវេ រាជា អន្ធសាតិ ។ អចិរវតិយា ឧទិយា ភគវា ឧទកេ ក៏ឡន្តេតិ ។ វិភវតិ ពុទ្ធោ ភគវា ភគវំ ហិ ជាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ឧទកេ ក៏ឡិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ឧទកេ ហាសធម្មេ[1] ចាចិត្តិយន្តិ ។

(២០៥) ឧទកេ ហាសធម្មោ នាម ឧបរិកោឋ្ឋកេ ឧទកេ ហាសាធិប្បាយោ និមុជ្ជតិ វា ឧម្មុជ្ជតិ វា បលវតិ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

---

๑ ហាសធម្មេតិបិ ជាវោ ។

ហើយប្រគេនដុំស្ករអំពៅមួយដុំធំដល់ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដោយព្រះតម្រិះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយភិក្ខុយកដុំស្ករអំពៅនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ស្តេចថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចឃើញពួកអ្នកឯងនៅទីណា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ស្តេចទតឃើញពួកខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងលេងទឹកក្នុងស្ទឹងអចិរវតី ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ហន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំគ្នាលេងទឹកទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុលេងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๕) ដែលហៅថា លេងទឹកនោះ គឺភិក្ខុមានបំណងនឹងលេងទឹកដែលជ្រៅជាងក្អែកគោឡើងទៅ ទោះមុជចុះក្តី ងើបឡើងក្តី ហែលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๖) ขุ ธ เก ภา ส ฺ ส ฺ ส ฺ ม ฺ ภา ส ฺ ส ฺ ส ฺ ม ฺ ส ฺ ญี อา ป ฺ ติ ฺ จา ติ ฺ ย ส ฺ ส ฺ ๆ ขุ ธ เก ภา ส ฺ ส ฺ ส ฺ ม ฺ เว ม ติ ฺ เก อา ป ฺ ติ ฺ จา ติ ฺ ย ส ฺ ส ฺ ๆ ขุ ธ เก ภา ส ฺ ส ฺ ส ฺ ม ฺ อ ภา ส ฺ ส ฺ ส ฺ ม ฺ ส ฺ ญี อา ป ฺ ติ ฺ จา ติ ฺ ย ส ฺ ส ฺ ๆ

(๒๐๗) เห ฏ ฺ ฐา เก ส ฺ ส ฺ ส ฺ ม ฺ ขุ ธ เก กี ฺ ณ ฺ ณ ติ ฺ อา ป ฺ ติ ฺ ทุ ก ฺ กฏ ส ฺ ส ฺ ๆ ชา ก ฺ ก ย กี ฺ ณ ฺ ณ ติ ฺ อา ป ฺ ติ ฺ ทุ ก ฺ กฏ ส ฺ ส ฺ ๆ ภา ส ฺ เต ส ก ฺ จา ธ ส ก ฺ ก ฺ เฏ ส ก ฺ ก ฺ ก ฏ ล า ย ก ขุ ธ เก ภา ธ ติ (๒) อา ป ฺ ติ ฺ ทุ ก ฺ กฏ ส ฺ ส ฺ ๆ ก า ฬ ก ก ติ ฺ ถุ ก ฺ ก ฏ ก ฺ ก ฺ ก ฺ

(๒๐๖) លេងទឹក កិក្ខុសំគាល់ថាលេងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ លេងទឹក កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ លេងទឹក កិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានលេងវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๗) កិក្ខុលេងទឹករាក់ជាងកែកគោ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលេងទឹកដោយទូក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុប្រហារទឹកដោយដៃក្តី ជើងក្តី កំណាត់ឈើក្តី អវៃង្គក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលេងទឹកដែលមានកង្កាជន៍ក្តី លេងទឹកជ្រាយក្តី ទឹកដោះស្រស់ក្តី ទឹកដោះជូរក្តី ទឹកជ្រលក់ក្តី ទឹកនោមក្តី កកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๘) មិនបានលេងទឹកទេ កិក្ខុសំគាល់ថាលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានលេងទឹក កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានលេងទឹក កិក្ខុសំគាល់ថាមិនបានលេង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๐๙) អនាបត្តិ ឧ ហាសប្បដិប្បាយោ សតិ
ការណាយេ ឧទកំ ឱតរិត្វា ឯមុជ្ជតិ វ ឧម្មុជ្ជតិ
វ បលវតិ វ ថារំ កច្ឆន្តោ ឯមុជ្ជតិ វ ឧម្មុជ្ជតិ
វ បលវតិ វ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សាតិ ។

ឥតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ឃចិត្តិយកណ្ឌ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๒๐๙) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๖ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុគ្មានចំណងនឹងលេង ๑ ភិក្ខុមានភិច្ចហើយចុះទឹកមុជចុះក្តី ងើបក្តី
ហែលក្តី ๑ ភិក្ខុឆ្លងទៅត្រើយនាយ មុជចុះក្តី ងើបក្តី ហែលក្តី ๑
ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

សិក្ខាបទទី ๓ ចប់ ฯ

បត្តគ្គសិក្ខាបទំ

(២១០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោ-
សម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មា ឧទ្ទោ អជាចារំ អាចរតិ ។ តិក្ខ
ត្តុមាហំសុ មា អាវុសោ ឧទ្ទ អវចរិ អកាសិ នេតំ
កប្បតីតិ ។ សោ អជានន្តិយំ បដិច្ច កាភេតិយោ ។
យេ តេ តិក្ខ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ
វិក្ខេបន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧទ្ទោ អជានន្តិយំ
កាសិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុំ ឧទ្ទ អជានន្តិយំ
កាភេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
កថំ ហិ នាម តុំ មោឃបុរិស អជានន្តិយំ
កាសិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិញ្ញូ បន
តិក្ខត្តុំ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ទិសេយ្យាថ អជានន្តិយេ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(២១០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្នដ៏មានអាយុតែងតែប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលឆន្នដ៏មានអាយុ លោកកុំធ្វើអំពើមានសភាពដូច្នេះឡើយ អំពើនេះមិនសមគួរទេ ។ ឆន្នកិក្ខុនោះអាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនអើពើ ហើយចេះតែធ្វើ(កម្មនោះ) ដដែល ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីក្រែងថាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏បោលបោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆន្នដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែឆន្ន ឮថាអ្នកឯងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ពិតមែនឬ ។ ឆន្នកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រះសព្វ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរាំងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๑) អនាទរិយំ នាម ទ្វេ អនាទរិយានិ បុព្ពលាទរិយញ្ច ឧម្មាទរិយញ្ច ។ បុព្ពលាទរិយំ នាម ឧបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន វុច្ចមានោ អយំ ពុទ្ធំ ធម្មំ សង្ឃំ សិក្ខំ សមាធិំ ឥមស្ស វចនំ អកតំ ភវិស្សតីតិ អនាទរិយំ ករោតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ ឧម្មាទរិយំ នាម ឧបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន វុច្ចមានោ ករោយំ ឧស្សយ្យ ក វិនស្សយ្យ ក អន្តរាយេយ្យ ក្តិ តំ ក ន សិក្ខិតុកាមោ អនាទរិយំ ករោតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។

(๒๑๒) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី អនាទរិយំ ករោតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ អនាទរិយំ ករោតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី អនាទរិយំ ករោតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។

(๒๑๓) ឧបសម្បន្នេន អប្បញ្ញត្តេន វុច្ចមានោ ឥទំ ន សល្ខាយ ន ជូតត្តាយ ន ចាសាទិកតាយ

(๒๑๑) ដែលហៅថា មិនអើពើ បានដល់សេចក្តីមិនអើពើពីរយ៉ាង គឺមិនអើពើនឹងបុគ្គល១ មិនអើពើនឹងធម៌១ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹងបុគ្គលនោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផង់គ្នាពោលជាស់តឿនតាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយៗគិតថា ភិក្ខុនេះ សង្ឃបានលើកវត្តហើយក្តី សង្ឃផ្តាសាហើយក្តី សង្ឃតិះដៀលហើយក្តី ពាក្យរបស់ភិក្ខុនេះ អញនឹងមិនធ្វើតាមទេ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹងធម៌នោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផង់គ្នា ពោលជាស់តឿនតាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តទុកហើយៗ គិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ធម៌នេះបាត់ទៅក្តី សាបសូន្យទៅក្តី អន្តរធានទៅក្តី ឬមិនចង់សិក្សាធម៌នោះ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๒) ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๓) ឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផង់គ្នា ពោលជាស់តឿនដោយពាក្យឯទៀត ដែលមិនមែនជាវិនយប្បញ្ញត្តិ ហើយគិតថា

น อเวจยาย น วิริยารมฺภาย สํวตฺตตีติ อนาธิปฺปายกรเณ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเนน ปญฺเตน ปกาเสตพฺพนฺติ อนุปสมฺปนฺเนน ปกาเสตพฺพนฺติ ปุจฺฉมาโน ๔ ฐานานิ น สลฺเลขาย น ธุตงฺคาย น ปาสาทิกตาย น อเวจยาย น วิริยารมฺภาย สํวตฺตตีติ อนาธิปฺปายกรเณ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๑๘) อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมตินี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๑๙) อนาปตฺติ ฌานสมาปตฺติยา วิหรนฺตสฺส อาจริยานุกฺกเม ปริปุจฺฉนฺตสฺส ปฏิปุจฺฉนฺตสฺส ปฏิปุจฺฉนฺตสฺส ฯ

จตุตฺถสิกฺขาปทนิทฺเทโส ฯ

ពាក្យនេះមិននាំឲ្យចិត្តផូរផង់ មិននាំឲ្យកំចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឧបសម្បន្ន កាលបើមានអនុបសម្បន្នពោលដាស់តឿនតាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយក្តី មិនបញ្ញត្តហើយ[1]ក្តី ហើយគិតថា ពាក្យនេះមិននាំឲ្យចិត្តផូរផង់ មិននាំឲ្យកំចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๔) អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๕) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិក្ខុពោលថា ជាឰដ្ឋកថានៃអាចារ្យទាំងឡាយ របស់យើងយ៉ាងនេះ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๔ ចប់ ។

---

๑ គឺពាក្យដែលហាមមកក្នុងព្រះសូត្រនិងព្រះអភិធម្ម ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(២១៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សត្ត-រសវគ្គិយេ ភិក្ខូ ភីសាបេន្តិ ។ តេ ភីសាបិយមានា ភេនន្តិ ។ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេនថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អម្ហេ ភីសាបេន្តីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខូ ភីសាបេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ភីសាបេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃ-បុរិសា ភិក្ខូ ភីសាបេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ-ភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ភីសាបេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(២១៦) **សម័យនោះ** ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ធ្វើសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុឲ្យខ្ជាប ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើគេធ្វើឲ្យខ្ជាបក៏ស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយស្រែកយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះធ្វើយើងឲ្យគាប់គាឲ្យខ្ជាប ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្នតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ តំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរទើងធ្វើភិក្ខុផងគាឲ្យខ្ជាបសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកពាល់គាធ្វើភិក្ខុផងគាឲ្យខ្ជាប ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកពាល់គាមិនគួរទើងបន្ទាបភិក្ខុផងគាទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយធ្វើភិក្ខុផងគាឲ្យខ្ជាប ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๗) โย ปนาติ โย โย ยาทิสো ฯ เป ฯ กิกฺกตีติ ฯ เป ฯ อยเมตฺถ อตฺถโยชนา กิกฺกตีติ ฯ กิกฺกายิตนฺติ กิกฺกา ฯ กึสาเปยฺยาติ อุปสมฺปนฺนา อุปสมฺปนฺนํ กึสาเปตุกาโม รูปมฺปิ สทฺทมฺปิ คนฺธมฺปิ รสมฺปิ ผොฏฺฐพฺพมฺปิ อุปสมฺหรติ กายเยยฺย ปิ สาทิยติ ปิ กายเยยฺย อาปตฺติ ทาปิตฺติยสฺส ฯ โจรกนฺตารมฺปิ วาฬกนฺตารมฺปิ นิสาทกนฺตารมฺปิ อาทิกฺขติ กายเยยฺย ปิ สาทิยติ ปิ กายเยยฺย อาปตฺติ ทาปิตฺติยสฺส ฯ

(๒๑๘) อุปสมฺปนฺนา อุปสมฺปนฺนสญฺญี กึสาเปติ อาปตฺติ ทาปิตฺติยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนา วิมติกา กึสาเปติ อาปตฺติ ทาปิตฺติยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนา อนุปสมฺปนฺนสญฺญี กึสาเปติ อาปตฺติ ทาปิตฺติยสฺส ฯ

(๒๑๙) อุปสมฺปนฺนา อนุปสมฺปนฺนํ กึสาเปตุกาโม รูปมฺปิ สทฺทมฺปิ คนฺธมฺปิ รสมฺปิ ผොฏฺฐพฺพมฺปิ อุปสมฺหรติ กายเยยฺย ปิ สาทิยติ ปิ กายเยยฺย

(๒๑๗) តែងពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក ។ ពាក្យថា កិក្ខុផងគ្នា គឺកិក្ខុដទៃ (ក្រៅពីខ្លួន) ។ ពាក្យថា ឲ្យខ្ជាក គឺឧបសម្បន្ន មានបំណងនឹងធ្វើឧបសម្បន្នឲ្យខ្ជាក ហើយសំដែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្ជាកក្តី មិនខ្ជាកក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីថ្លាដើម្បីបន្ទាចឧបសម្បន្នផងគ្នា) ហើយថ្លាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយមិគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្ជាកក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្ជាកក្តី មិនខ្ជាកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๘) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសង្ស័យ ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๙) ឧបសម្បន្ន មានបំណងនឹងបន្ទាចអនុបសម្បន្ន ហើយសំដែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី ផ្សព្វក្តី រសក្តី ទោះបីអនុបសម្បន្ននោះខ្ជាកក្តី

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โจรกณฺฑาทีสุ ปน ปกิณฺณกณฺฑาทีสุ ปิ ปาจิตฺติยเมว ฯ สเจ ปน ปิ กายเยน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๒๐) อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๒๑) อนาปตฺติ น กีฬาเปตุกามาย วิสญฺญี ปิ สนฺเต ปิ กิญฺเจ ปิ รเส ปิ ชานนฺตสฺส อุปสมฺหารเต โจรกณฺฑาทีสุ ปิ ปกิณฺณกณฺฑาทีสุ ปิ ปาจิตฺติยเมว อาปตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปญฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

មិនខ្វាចក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីថ្លាដើម្បីបន្ទាបអនុបសម្បន្ន) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយមិគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ទោះបីអនុបសម្បន្ននោះខ្វាចក្តី មិនខ្វាចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๐) អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្នទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๑) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺកិក្ខុគ្មានបំណងនឹងបន្ទាច ហើយសំដែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ๑ កិក្ខុ (គ្មានបំណងនឹងបន្ទាចហើយ) ប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយមិគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(២២២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភគ្គេសុ វិហរតិ សុំសុមារគិរេ ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ ហេមន្តិកេ មាសេ អញ្ញតរំ មហន្តំ សុសិរកដ្ឋំ ជោតិំ សមាទហិត្វា វិសិព្ភេសុំ ។ តស្មឹ ច សុសិរេ កណ្ហសប្បោ អត្តនោ សន្តត្តោ និក្ខមិត្វា កិក្ខូ បរិចារេសិ ។ កិក្ខូ តហឹ តហឹ បជារឹសុ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម កិក្ខូ ជោតិំ សមាទហិត្វា វិសិព្ភេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ កិក្ខូ ជោតិំ សមាទហិត្វា វិសិព្ភេន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ កិក្ខវេ មោឃបុរិសា ជោតិំ សមាទហិត្វា វិសិព្ភេស្សន្តិ នេតំ កិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិគរហិត្វា បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ

សិក្ខាបទទី ៦

(៤៤៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅកេសកលាវន ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹគ ជិតក្រុងសុំសុមារគិរៈ កងភគ្គជនបទ ។ សម័យនោះឯង កិកុទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កាត់ភ្លើងនឹងឈើដែលមានប្រហោង ១ ដុំធំ ហើយនាំគ្នាអាងកងខែរងោ ។ មានពស់ខ្មៅ ១ នៅកងប្រហោងឈើនោះ លុះត្រែវកំដៅភ្លើងក៏លូនចេញមក ហើយធ្វើកិកុទាំងឡាយ ឲ្យដួលជាសពាស ។ កិកុទាំងឡាយក៏ស្ទុះរត់ទៅកងទីនោះៗ ។ កិកុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុទាំងនោះក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុទាំងឡាយមិនគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងអាងសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ឮថាកិកុទាំងឡាយបង្កាត់ភ្លើងអាងពិតមែនឬ ។ ពួកកិកុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែកិកុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងអាងទេ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយ

วิสีวาตาเปกฺขา[๑] ปาติ สมาธเหยฺยา ปา สมาธหา-
เปยฺยา ปา ฌาปิตัตถยตฺตา ฯ ฝาฏิหาริยกรณตฺถาย ปกฺขนฺโต
สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

(๒๒๓) เตน โข ปน สมเยน ปกฺขา ปลาปา
โหนฺติ ฯ ปลาปปุญฺชกา ปกฺขา ปลาเป ปกฺขา ฝาตุงฺเกปิ
กาตุงฺวาปิสา ขมนียา ปกฺขิ ยาปนียนฺติ ฯ ปุเพฺพ มยา
อาวุสา ปาติ สมาธหิตฺวา วิสิเพฺพม เตน โข ปา ปาสุ
โหติ ฌานา ปน ภณาสา ปฏิปฺปสฺสทฺธิ กุกฺกุจฺจายฺญา
น วิสิเพฺพม เตน โข น ปาสุ โหตีติ ฯ ภณาสา
ฝาตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุปาทาย ปกฺขาเย ปลาเปน
ปกฺขนา ปาติ สมาธหิตฺวา ปา สมาธหาเปตฺวา ปา
วิสิเพฺพตุ ฝาฏิ ปน ปกฺขาเย ฌมิ สิกฺขาปทํ ขุทฺ-
เสยฺยาย โย ปน ปกฺขิ อปลาเป วิสีวาตาเปกฺขา
ปาติ สมาธเหยฺยา ปา สมาธหาเปยฺยา ปา ฌาปิตัตฺถ-
ยนฺติ ฯ ฝาฏิหาริยกรณตฺถาย ปกฺขนฺโต สิกฺขาปทํ
ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

๑ ปี, ม, วิสิพฺพาเปกฺขา ฯ

មានបំណងនឹងអាងក្តើង បង្អាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្អាត់ក្តី នូវក្តើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(๒๒๓) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ឯពួកកិក្ខុអ្នក សួរជម្ងឺក៏និយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំង ឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកកិក្ខុមានជម្ងឺឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមយើងរាល់គ្នាបង្អាត់ក្តើងអាង បានជាយើងបានសេចក្តីសុខសប្បាយរាល់គ្នា ដោយហេតុបានអាងក្តើង នោះតែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនោះទើបយើង មានសេចក្តីខ្វាចក្រែង មិនហ៊ានអាងក្តើង បានជាយើងមិនមានសេចក្តីសុខ សប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលមានជម្ងឺបង្អាត់ក្តើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្អាត់ក្តី ហើយ អាងបាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខា បទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយមិនមានជម្ងឺ ត្រូវថ្នាំនឹងអាងក្តើងហើយ បង្អាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្អាត់ក្តី នូវក្តើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទ នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๒๒๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปตฺตีเยปิ ฉฑฺฑายเยปิ กุกฺกุจฺจายนฺติ[๑] ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตถารูป-ปจฺจยา ถุลฺลจฺจยา ปาจิตฺติยา ปาฏิเทสนียา ทุกฺกฏา ทุพฺภาสิตา ปตฺตีเยปิ ฉฑฺฑายเยปิ กุกฺกุจฺจายิตุนฺติ ฯ

(๒๒๕) ตตฺถ กถาติ ยาย ยาย ฯ ปจฺจยาติ ฯ ปตฺตีเยปิ ฉฑฺฑายเยปิ กุกฺกุจฺจายิตุนฺ

(๒๒๔) สมัยนั้นแล ภิกษุตำลึงขาวมีเสขบุคคลหลายรูปในการอุปสมบทน้อย บังเกิดเรื่องน้อย ๆ ภิกษุตำลึงขาวกราบทูลเสขบุคคลนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระอรรถกถาจารย์กล่าวว่า ดูก่อนภิกษุตำลึงขาวทั้งหลาย ถ้าเช่นนั้น ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุบังเกิดเรื่องน้อย ๆ ก็ได้ ขอให้ภิกษุบังเกิดเรื่องน้อย ๆ ได้ ดูก่อนภิกษุตำลึงขาวทั้งหลาย ท่านทั้งหลายพึงสวดสิกขาบทนี้อย่างนี้ว่า ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งไม่มีความรู้ ไม่มีความฉลาด ยังบังเกิดเรื่องน้อย ๆ ก็ได้ ภิกษุนั้นควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม ฯ

(๒๒๕) ในคำว่า ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง มีเนื้อความดังกล่าวแล้วในปฐมปาราชิกนั่นแล ฯ ภิกษุรูปใดเกิดเรื่องแล้วสงบเรื่องเสีย ภิกษุนั้นชื่อว่าผู้มีความรู้ ฯ ภิกษุรูปใดเกิดเรื่องแล้วไม่สงบเรื่องเสีย ภิกษุนั้นชื่อว่าผู้ไม่มีความรู้ ฯ คำว่า มีความฉลาดน้อย คือมีความฉลาดน้อยในการเกิดเรื่องนั้นแล ฯ คำว่า เรื่องน้อย คือเรื่องมีประมาณเท่านั้นแล ฯ คำว่า ยังบังเกิดเรื่องน้อย ๆ ก็ได้ คือภิกษุยังบังเกิดเรื่องน้อย ๆ ได้ ควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม ฯ คำว่า ภิกษุนั้นควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม คือภิกษุนั้นควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม ฯ ภิกษุใดเป็นผู้ลงอุกเขปนียกรรม ภิกษุนั้นควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม ฯ ภิกษุใดเป็นผู้ระงับอุกเขปนียกรรม ภิกษุนั้นควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม ฯ ภิกษุใดเป็นผู้ลงอุกเขปนียกรรมและเป็นผู้ระงับอุกเขปนียกรรม ภิกษุนั้นควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม ฯ คำว่า ดูก่อนภิกษุตำลึงขาวทั้งหลาย ท่านทั้งหลายพึงสวดสิกขาบทนี้อย่างนี้ว่า ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งไม่มีความรู้ ไม่มีความฉลาด ยังบังเกิดเรื่องน้อย ๆ ก็ได้ ภิกษุนั้นควรแก่การลงอุกเขปนียกรรม ฯ

ปาจิตฺติยกณฺฑ สุกปาตวคฺคสฺส ฉฏฺฐสิกฺขาปทสฺส อตฺถวณฺณนา

(๒๒๖) อกลฺลาโก อกลฺลาณสญฺี วิสีวนาเปกฺขาโก ปาตึ สมาทหติ วา สมาทหาเปติ วา อญฺตฺร ตถารูปปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อกลฺลาโก เวมติกาโก วิสีวนาเปกฺขาโก ปาตึ สมาทหติ วา สมาทหาเปติ วา อญฺตฺร ตถารูปปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อกลฺลาโก กลฺลาณสญฺี วิสีวนาเปกฺขาโก ปาตึ สมาทหติ วา สมาทหาเปติ วา อญฺตฺร ตถารูปปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปฏิลาภํ อุกฺขิปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กลฺลาโก อกลฺลาณสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กลฺลาโก เวมติกาโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กลฺลาโก กลฺลาณสญฺี อนาปตฺติ ฯ

(๒๒๗) อนาปตฺติ กลฺลาณสฺส อญฺเ กตึ วิสิพฺเพติ วิตจฺฉิตฺวา วิสิพฺเพติ ปธีเปติ ปาตึ เกปิ ฉฑฺเฑยฺเย ตถารูปปจฺจยา อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปาចិត្តិយกណ្ឌ សុក្កបាណវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๒๒๖) ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ មានបំណងនឹងអាងភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ មានបំណងនឹងអាងភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មានបំណងនឹងអាងភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ កិក្ខុចាប់អង្កត់ភ្លើងលើកឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๒๗) **ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ** (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុអាងភ្លើងដែលអ្នកដទៃបង្កាត់ ๑ កិក្ខុអាងរងើកភ្លើងដែលគ្មានអណ្តាត ๑ កិក្ខុមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះគឺអុជប្រទីបក្តី បង្កាត់ភ្លើង (ដើម្បីដុតថ្នាំគ្រដាដើម) ក្តី បង្កាត់ភ្លើងកងពេងភ្លើងក្តី ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ[๑] ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

---

๑ ភិក្ខុពស់ចឹក ចោរ ឬម្ចាស់សាហាវបៀតបៀនដាំដើម ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(២២៨) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កិកី តោទេយ្យោ ឆ្លាយន្តំ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សីសំ ន្ហាយិត្វា បច្ឆាសត្តមីតិ តោទំ កត្វា យាវ អយ្យា ឆ្លាយន្តីតិ ឯកមន្តំ បដិមានេសិ ។ កិកី យាវ សមន្នកាវ ឆ្លាយិ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ រិកាលេ សីសំ ន្ហាយិត្វា ឧភរត្ថារេ ជក្កំតេ ពហិនគរេ រាសិត្វា កាលស្សេវ អសម្ពិន្នេន រិលេបនេន យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ រាជានំ មាគធំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ភគវា ឯតទវោច តិស្សន្តំ មហារាជ កាលស្សេវ អាគតោ អសម្ពិន្នេន រិលេបនេនាតិ ។ អថខោ រាជា

សិក្ខាបទទី ៧

(៦៦៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនាំគ្នាទៅស្រង់ទឹកឯកំពង់ទឹកឈ្មោះតបោទ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារ-សេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់យាងទៅកាន់កំពង់ទឹកឈ្មោះតបោទ ដោយតាំងព្រះហឫទ័យថា នឹងស្រង់ជម្រះព្រះសរីរៈ ហើយក៏ទ្រង់ប្រថាប់ចាំ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ដោយតាំងព្រះហឫទ័យថា ចាំលោកម្ចាស់ទាំងឡាយស្រង់ទឹករួចសិន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ស្រង់ទឹកបាល់តែយប់ងងឹត ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ស្រង់ជម្រះព្រះសរីរៈក្នុងវេលាវិកាល ពួកជនបិទ្ធានគរ (ហួស) ទៅស្តេចក៏ឋិតនៅខាងក្រៅនគរ លុះដល់ពេលត្រឹកឡើង ស្តេចមានគ្រឿងលាបព្រះអង្គមិនទាន់បានសំអាត ហើយទ្រង់ព្រះដំណើរទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមហារាជ ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គមានគ្រឿងលាបមិនទាន់បានសំអាត ហើយស្តេចមកក្នុងវេលាត្រឹក (យ៉ាងនេះ) ។ គ្រានោះ ព្រះបាទ

មាគណោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អថខោ ភគវា រាជានំ មាគណំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទ-បេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ រាជា មាគណោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចាតាបេត្វា ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ រាជានំបិ បស្សិត្វា ន មត្តំ ជានិត្វា ភ្លាយន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ ភិក្ខវេ មោឃបុរិសា រាជានំបិ បស្សិត្វា ន មត្តំ ជានិត្វា ភ្លាយិស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន

ពាមិម្ពិសារសេនិយភដ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទ-
ពាមិម្ពិសារសេនិយភដ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យការន់យក
ត្រេម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយក្នុងពេលនោះ ដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ
ព្រះបាទពាមិម្ពិសារសេនិយភដ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ លុះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យការន់យកត្រេម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីក
រាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ទ្រង់ក្រោកពីអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ធ្វើបទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ
ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយទ្រង់ត្រាស់សួរបញ្ជាក់
ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុបានឃើញស្តេចហើយ
ឆ្លងទឹកមិនដឹងប្រមាណកាល ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាត្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ បានឃើញស្តេចហើយ
មិនគួរនឹងឆ្លងទឹកមិនដឹងប្រមាណកាលសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ
នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

กิกฺขุ ปิเวฬฺมาสํ[๑] ภุญฺเชยฺย ฯเปฯ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ฝาฏิโมกฺขุทฺทานนฺติ ปาติโมกฺขสฺส อุทฺทานคาถา กิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๒๒๙) เตน โข ปน สมเยน กิกฺขู ปุณฺหสมเย ปริภาหสมเย กุกฺกุจฺจายนฺตา น ภุญฺชนฺติ เสนกเตน กเฬวร สยนฺติ ฯ ปีฬาปิ เสนาสนปิ นสฺสติ ฯ กกฺขาโต ปลิมนฺถ ปาเปนฺติ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว ปุณฺหสมเย ปริภาหสมเย ปิเวฬฺมาสํ ภุญฺชิตุนฺติ ฝาฏิ ปน กิกฺขเว เอวรูปิ สิกฺขาปทนฺติ ฯเปฯ ยฺวาชยาโ ปน กิกฺขู ปิเวฬฺมาสํ ภุญฺเชยฺย อญฺญตฺร สมยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ตตฺถายิ สมโย นิยเฬฺมาสาโ เสเสา กิมฺหานนฺติ วสฺสานสฺส ปฐมาโ มาสาโ เอโตสุ อฬฺเลยฺยมาสา ปุณฺหสมโย ปริภาหสมโย อยิ ตตฺถ สมโยติ ฯ ฝาฏิโมกฺขุทฺทานนฺติ ฯ

---

๑ ปิเวฬฺมาสนฺติปิ ปาโ ฯ

មិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះវែហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

(២៦៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យក្នុងសម័យក្តៅ ក្នុងសម័យស្អុះស្អាប់ ក៏មិនហ៊ានងូតទឹកឡើយ មានខ្លួនប្រឡាក់ដោយញើសក្អែលហើយក៏ចេះតែស៊ីឆ្អៅ ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏ប្រឡាក់ប្រឡួស (ដោយហេតុនោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ ទុកជាមិនទាន់ដល់កន្ទុះវែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះវែហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរាល់តែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហានវដ្ត មួយខែខាងដើមនៃវស្សានវដ្ត រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជា ២ ខែកន្ទុះ ហៅថាសម័យក្តៅ[1] សម័យស្អុះស្អាប់[2] នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

១-២ មួយខែកន្ទុះខាងចុងគិម្ហានវដ្ត គឺតាំងពី ១ កើតខែដើរឈ្នៅជល់ ១៥ កើតខែអាសាឡ្ហ នេះជាខេត្តរបស់សម័យក្តៅ ។ ឯមួយខែខាងដើមនៃវស្សានវដ្ត គឺតាំងពី ១រោចខែអាសាឡ្ហ ទៅជល់ ១៥ កើតខែស្រាពន៍ នេះជាខេត្តរបស់សម័យស្អុះស្អាប់ ។

ជាបិត្តិយភណ្ឌោ សុភាជានវិគ្គសូ សត្តមសិក្ខាបទវណ្ណនា

(๒๓๐) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ តិលានា
ខេមន្តិ ។ តិលានបុញ្ជកា ភិក្ខូ តិលានេ ភិក្ខូ
ឯតទវោចុំ កច្ចាវុសោ ខមនីយំ កច្ចំ យាបនីយន្តិ ។
បុព្ពេ មយំ អាវុសោ ជីវនឝ្ឃាសំ ឆ្ហាយាម តេន
ខោ ជាសុ ហោតិ ឥទានិ បន ភគវតា បដិក្ខិត្តន្តិ
ក្កុក្កុច្ចាយន្តា ន ឆ្ហាយាម តេន ខោ ន ជាសុ
ហោតីតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុ-
ជានាមិ ភិក្ខវេ តិលានេន ភិក្ខុនា ជីវនឝ្ឃាសំ
ឆ្ហាយិតុំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ជីវនឝ្ឃាសំ ឆ្ហាយេយ្យ
អញ្ញត្រ សមយា ទាតព្ពំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
ឥយឝ្ឃោ មាសោ សេសោ តិម្ហានន្តិ វស្សានស្ស
បឋមោ មាសោ វស្សានស្ស អឝ្ឃតេយ្យមាសោ ឧណ្ហាសមយោ

(๒๓๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមានជម្ងឺជាច្រើនអង្គ ។ ឯពួកភិក្ខុ
ជាអ្នកសួរជម្ងឺបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្នាលអាវុសោ
អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន
ឬទេ ។ ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមយើងទាំងឡាយ
មិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ ក៏តែងតែងូតទឹក ព្រោះហេតុនោះទើបពួកយើង
មានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ
ហេតុនេះយើងទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យមិនហ៊ានងូតទឹកទៀយ បាន
ជាយើងមិនបានសេចក្តីសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយ
នាំសេចក្តីនុ+ះក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ
ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យ
ក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាង
ដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជា ២ ខែកន្ទុះ ហៅថា សម័យក្តៅ

ปวิฏฺฐกาลสมโย ภิกฺขานสมโย อยํ ตสฺส สมโยติ ฯ ฝาฏิกา ภควโต ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปญฺญตฺตา โหติ ฯ

[๒๓๑] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู นวกมฺมา กตฺวา กุกฺกุจฺจายนฺตา น ฉาเทนฺติ เสทกเตน กเฏน สยนฺติ ฯ จีวรมฺปิ เสนาสนมฺปิ นสฺสติ ฯ ภควโต อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว กมฺมสมเย วิเนฉฺฉมาสํ ฉาเทตุ ฝาฏิกา ปน ภิกฺขเว ฯมํ สงฺฆปริโณยกา ยา ปน ภิกฺขุ วิเนฉฺฉมาสํ ฉาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ตสฺมายํ สมโย ติยฉฺฉา มาสา เสสา ภิกฺขานฺติ วสฺสานสฺส ปฐมา มาสา สตฺตเม อฉฺฉเตยฺยมาสา ปุณฺณสมโย ปวิฏฺฐกาลสมโย ภิกฺขานสมโย กมฺมสมโย อยํ ตสฺส สมโยติ ฯ ฝาฏิกา ภควโต ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปญฺญตฺตา โหติ ฯ

สมัยส្ุអះស្អាប់ សមัយកិកូមានជម្ងឺ នេះហៅថា សមយកង់សិក្ខាបទ
នោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះរួចហើយ ។

(๒๓๑) សមយនោះឯង កិកូទាំងឡាយ ធ្វើនវកម្មហើយមាន
សេចក្តីរង្កៀស (ខ្វាចក្រែងត្រូវទោស) មិនហ៊ានឆូតទឹកឡើយ ហើយ
ក៏សឹងទាំងខ្លួនប្រឡាក់ ដោយញើសក្អែល ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី
ក៏សៅហ្មងផង ។ កិកូទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កង់សមយធ្វើការ
ងារ ទោះមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកូឆូតទឹកបាន
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
យ៉ាងនេះថា កិកូណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ ហើយឆូតទឹក
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសមយ ។ ឯសមយកង់សិក្ខា-
បទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាង
ដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្ទុះ ហៅថា សមយក្តៅ
សមយសុ្អះស្អាប់ សមយកិកូមានជម្ងឺ សមយធ្វើការងារ នេះជាសមយកង់
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ពួក
កិកូយ៉ាងនេះហើយ ។

[๒๓๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อทฺธาน-มคฺคํ ปฏิปนฺนา กากฺกุฏฺฐายนฺตา น ญายนฺติ เสตกเตน กเตน สยนฺติ ฯ ตีรทสฺสิโน เสนาสนานิปิ ทุสฺสนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อทฺธานคมนสมเย ปุเรภตฺตมฺปิ ปจฺฉาภตฺตมฺปิ ฯเปฯ ปิวิตุนฺติ ฯ ตตฺถ ยสฺส ปน ภิกฺขเว ฯเปฯ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ตตฺถายํ สมโย ทิยทฺธา มาสา เสสา กิญฺจาปิ ปจฺฉิมสฺส ปมาโณ มาสา ฯเปฯ อยเมตฺถ สมโย ปุณฺณสมโย ปาริหาริยสมโย กิลานสมโย กมฺมสมโย อทฺธานคมนสมโย อยเมตฺถ สมโยติ ฯ ปาจิตฺติยนฺติ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

[๒๓๓] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู อฬฺฬกาเสตีรานิ ปจฺจตฺถรนฺติ ภาเวนฺตา สยนฺติ ตานิ ฯเปฯ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๒๓๒] សម័យនោះឯង ភិក្ខុចាំឆ្នាយ ដើរផ្លូវឆ្ងាយ មានសេចក្តីរេឡ្ងៃស (ខ្លាចក្រែងត្រូវចោស) ក៏មិនហ៊ានឆ្លងទឹក ហើយសិងចាំងខ្លួនដែលសៅហ្មងដោយញើសក្អែល ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងដែរ ។ ភិក្ខុចាំឆ្នាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្នាយ ក្នុងសម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយនោះមិនចាន់ដល់កំណត់កន្ទុះទៃ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆ្លងទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្នាយ អ្នកចាំឆ្នាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនចាន់ដល់កំណត់កន្ទុះទៃ ហើយឆ្លងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវៃលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ នឹងមួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែចាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្ទុះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យមានជម្ងឺ សម័យធ្វើការងារ សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុចាំឆ្នាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[๒๓๓] សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាច្រើនរូប ធ្វើចីវរកមកឆាប់ពេក ត្រូវខ្យល់បក់ដោយចាំងធូលីមក ចាំងភ្ញៀងក៏ធ្លាក់ចុះមកត្រូវបន្តិច ។ ផង ។

กิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา น ญตฺวายนฺติ กาลญฺเญน กตฺตพฺพ-
มยนฺติ ฯ ตีหากาเรหิ เสฆาสนาทิ ทุสฺสติ ฯ กถญาตา
ปาตโมกฺขนฺติ อาเทเสนา ฯ อนุญฺญาตาหิ กิกฺขูหิ ปาติมุกฺข-
สมเย ปาเรตฺวา สงฺฆมชฺเฌ ปาฏิโมกฺขนฺติ ปน กิกฺขูหิ สห
สิกฺขาปทนฺติ ปุริเสยฺยาย เยา ปน กิกฺขุ ปาเรตฺวา สงฺ-
ฆายเยยฺย อญฺญตฺร สมยา ทาตพฺพนฺติ ฯ ตตฺถายนฺ
สมเยา ทิยฑฺฒา มาสา เสสา กิมฺหานนฺติ วสฺส-
สฺส ปฐมเมา มาสา สพฺเพปิ อฑฺฒเตยฺยมาสา
ปุณฺณาสมเยา ปวาฬนาสมเยา กาลาสมเยา
กมฺมสมเยา อทฺธานคมนสมเยา ปาติมุกฺขสมเยา
อยนฺ ตตฺถ สมเยาติ ฯ

(๒๓๔) เยา ปนาติ เยา เยาทิสา ฯ เป ฯ
กิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยนฺ สมฺมุ อตฺถ อธิปฺเปาโต
กิกฺขูติ ฯ ปาเรตฺวาติ ขนฺธกปาเรตฺวา ฯ

កិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយមានសេចក្តីរេឡ្ងើស (ខ្ជាប់ត្រែងត្រូវទោស) ក៏មិនហ៊ាន ឆ្លូតទឹក សឹងចាំឆ័ខ្លួនប្រឡាក់ប្រឡួស (នោះឯង) ។ ចំរើក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងវិញ ។ កិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ ក្នុងសម័យខ្យល់ទឹងភ្លៀង ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឆ្លូតទឹកបាន ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ អ្នកចាំឆ័ន្ទាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ ហើយឆ្លូតទឹក ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ នឹងមួយខែខាងដើមនៃសេរ្ជនរដូវ រួមខែចាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្ទុះ ហៅថាសម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យមានជម្ងឺ(១) សម័យធ្វើការងារ(២) សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ(៣) សម័យខ្យល់ទឹងភ្លៀង(៤) នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๒๓๔) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក ។ ពាក្យថា មិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ គឺខ្វះកន្ទុះខែ ។

๑-๒-๓-๔ សម័យទាំង ๔ យ៉ាងនេះមិនចំពោះខែណា ថ្ងៃណាទេ ដែលមានកំណត់ពីរខែកន្ទុះនោះតែសម័យពីរយ៉ាងខាងដើម ។

ញ្ញាយេយ្យាតិ ចុណ្ណេន ឯ មត្តិកាយ ឯ ញ្ញាយតិ បរោកេ ទុក្កដំ ។ ញ្ញាតបរិយោសានេ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-យស្ស ។ អញ្ញត្រ សមយាតិ ឋបេត្វា សមយំ ។ ទុល្លភសមយោ នាម ទិយឌ្ឍោ មាសោ សេសោ តិម្ពា-នំ ។ បវារណាហសមយោ នាម វស្សានស្ស បឋមោ មាសោ ។ ឥទ្ធេតេ អឌ្ឍតេយ្យមាសា ទុល្លភសមយោ បវារណាហសមយោតិ ញ្ញាយតិ ។ តិលាឧសមយោ នាម យស្ស វិនា ញ្ញាតេន ន ជាសុ ហោតិ ។ តិលា-ឧសមយោតិ ញ្ញាយតិ ។ កម្មសមយោ នាម អឌ្ឍ-មាសោ បរិវេណាំបិ សម្មដ្ឋំ ហោតិ ។ កម្មសមយោតិ ញ្ញាយតិ ។ អន្ធានគមនសមយោ នាម អឌ្ឍយោជនំ គមិស្សាមីតិ ញ្ញាយតិ គច្ឆន្តេន ញ្ញាយតិ គតេន ញ្ញាយតិ ។ ភត្តុដ្ឋិសមយោ នាម តិក្ខ្ត្តុ សរតេន ភតេន ឯកកិណ្ណោ ហោន្តិ ទ្វេ ភ តីណិ ភ ឧទកសុទ្ធិ-តានិ តាយេ បតិតានិ ហោន្តិ ។ ភត្តុដ្ឋិសមយោតិ ញ្ញាយតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ឌ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សិក្ខាបទវិភង្គ

ពាក្យថា ងូតទឹក គឺកិក្ខុកំពុងងូតទឹកជុំសរដោយផងលំអង្គកាយ ដោយដីស្អិតក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដតែប៉ុណ្ណោះ ។ លុះងូតរួចស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែមានសម័យ គឺលើកលែងចំពោះសម័យដែលគួរ ។ មួយវេចកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគម្លាដូរ ហៅថា សម័យក្តៅ ។ មួយវេចខាងដើមនៃវស្សានរដូវ ហៅថា សម័យស្អុះ-ស្អាប់ ។ រួមវេចទាំងនេះ ត្រូវជាពីរវេចកន្ទុះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ កិក្ខុដឹងដូច្នេះហើយ គប្បីងូតទឹកចុះ ។ កិក្ខុណារៀវចាកការងូតទឹកមានសេចក្តីមិនសប្បាយ កិក្ខុនោះហៅថា មានសម័យមានដម្មី ឬថា មានសម័យឈឺថ្កាត់ ។ កិក្ខុដឹងខ្លួនថា មានសម័យឈឺផ្លាត់ហើយ គប្បីងូតទឹកចុះ ។ ការងារដោយហោចទៅ សូម្បីតែហ្មសច្រាសសំអាតបរិវេណ ក៏ហៅថា សម័យធ្វើការងារ ។ កិក្ខុដឹងខ្លួនថា សម័យធ្វើការងារហើយ គប្បីងូតទឹកចុះ ។ ដែលហៅថា សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ គឺកិក្ខុគិតថា អញនឹងដើរផ្លូវប្រមាណកន្ទុះយោជន៍ ហើយគប្បីងូតទឹកបាន កិក្ខុអកដំណើរគប្បីងូតទឹកបាន កិក្ខុដើរទៅហើយគប្បីងូតទឹកបាន ។ ដែលហៅថា សម័យខ្យល់នឹងក្លៀង គឺពួកកិក្ខុត្រូវខ្យល់ប្រកបដោយធូលីហើយ មានដំណក់ទឹកពីរដំណក់ក្តី បីដំណក់ក្តី ធ្លាក់ត្រូវកាយ ។ កិក្ខុដឹងថា មានសម័យខ្យល់នឹងក្លៀង គប្បីងូតទឹកបាន ។

(๒๓๕) ទុតិយភាណវារេ ទុតិយសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភញ្ជយតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ទុតិយ-ឍ្ឍមាសេ វេមតិកោ អញ្ញត្រ សមយា ភញ្ជយតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ទុតិយឍ្ឍមាសេ អតិរេកសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភញ្ជយតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ អតិរេកឍ្ឍមាសេ ទុតិយសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អតិរេកឍ្ឍមាសេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អតិរេកឍ្ឍមាសេ អតិរេកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๒๓๖) អនាបត្តិ សមយេ អឍ្ឍមាសំ ភញ្ជយតិ អតិរេកឍ្ឍមាសំ ភញ្ជយតិ[๑] ចារំ កប្បេន្តោ ភញ្ជយតិ សព្ពប្បទ្ធដ្ឋិមេសុ ជនបទេសុ អាបទាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

๑ ឥតោ បរំ កត្ថចិ ភោត្តពេ សតិ ការណីយេ ទ្វេកំ ទិវសំវា ឆ្ឌយតិ ចារំ តប្បេន្តោ វា អាគច្ឆន្តោ វា តាយតីតិ ឯវំ ជានោ អត្ថំ ។

(๒๓๕) មិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ កិក្ខុក៏សំគាល់ថា មិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ កិក្ខុសំគាល់ថា លើសហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ កាលលើសជាងកន្ទុះខែ កិក្ខុសំគាល់ថាខ្វះវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលើសជាងកន្ទុះខែ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលើសជាងកន្ទុះខែ កិក្ខុសំគាល់ថា លើសមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๓๖) ពារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិក្ខុមានសម័យ១ កន្ទុះខែកិក្ខុងូតទឹកម្តង១ លើសជាងកន្ទុះខែកិក្ខុងូតទឹក១ កិក្ខុធ្វើទៅត្រើយម្ខាងហើយងូត ១ កិក្ខុនៅកងជនបទចុងដែនបង្អស់១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ[1]១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

---

๑ គឺភិក្ខុមានសត្វឃ្មុំជាដើមដេញទិច ហើយមុជទៅក្នុងទឹក ដើម្បីឲ្យផុតពីសេចក្តីអន្តរាយ នោះ ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

[២៣៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ ច បរិព្ភាជកា
ច សាកេតា សាវត្ថឹ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។
អន្តរាមគ្គេ ចោរា ឯក្ខមិត្វា តេ អច្ឆិន្ទឹសុ ។ សាវត្ថិយា
រាជភយា ឯក្ខមិត្វា តេ ចោរេ សភណ្ឌោ គហេត្វា
ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ទូតំ បាហេសុំ អាគច្ឆន្តុ ភទន្តា
សកំ សកំ ចីវរំ សញ្ជានិត្វា គណ្ហន្តូតិ ។ ភិក្ខូ
ចីវរំ ន សញ្ជានន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ
វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ភទន្តា អត្តនោ អត្តនោ
ចីវរំ ន សញ្ជានិស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។
អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ

សិក្ខាបទទី ៨

(២៣៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះឯង ពួកភិក្ខុខ្លះ
ពួកបរិព្វាជកខ្លះ ជារឿនរបូនាំគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយ ពីក្រុងសាកេតទៅក្រុង
សាវត្ថី ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ មានពួកចោរចេញមកប្លន់ពួកភិក្ខុនឹង
ពួកបរិព្វាជកទាំងនោះ ។ រាជអាមាត្យទាំងឡាយនាំគ្នាចេញពីក្រុងសាវត្ថី
មកចាប់ចោរទាំងនោះបានព្រមទាំងទ្រព្យរបស់ ហើយប្រើបម្រើទៅកាន់
សំណាក់ពួកភិក្ខុថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរនិមន្តមកយកចីវររបស់ខ្លួន ។
តាមស្គាល់ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏មិនស្គាល់ចីវរ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនគួរនឹង
មិនស្គាល់ចីវររបស់ខ្លួន ។ សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូល
សេចក្តីនុ៎ះបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ

កិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា កិក្ខូនំ តថធម្មប្ញត្តិំ តថធម្-
លោមំ ឆម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ
កិក្ខវេ កិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្ថវសេ
បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋុតាយ សង្ឃផាសុតាយ ។បេ។
សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយានុគ្គហាយ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ
ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ នវំ បន កិក្ខុនា ចីវរ-
លាភេន តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណការណានំ អញ្ញតរំ ទុព្ភណ្ណ-
ការណំ អាធាតព្ពំ ឯឡំ វា កទ្ទមំ វា កាឡសាមំ វា ។
អធាធា ចេ កិក្ខុ តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណការណានំ អញ្ញតរំ
ទុព្ភណ្ណការណំ នវំ ចីវរំ បរិភុញ្ជេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(២៣៨) នវំ នាម អកតកប្បំ វុច្ចតិ ។ ចីវរំ
នាម ឆន្នំ ចីវរានំ អញ្ញតរំ ចីវរំ ។ តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណការ-
ណានំ អញ្ញតរំ ទុព្ភណ្ណការណំ អាធាតព្ពន្តិ អន្ធមសោ
កុសក្ខេឡបិ អាធាតព្ពំ ។ ឯឡំ នាម ខ្វេ ឯឡាឯ

ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រេីធម្មីកថាដ៏ល្មមសមគួរដល់រឿងនោះ។ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់តាស់ហៅពួកភិក្ខុដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដេីម្បីម្រែពៃដល់សង្ឃ ១ ដេីម្បីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។បេ។ ដេីម្បីបំផុតនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដេីម្បីអនុគ្រោះព្រះវិន័យ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡេីងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបានចីវរថ្មីមកហើយ គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ ៣ យ៉ាង គឺពណ៌ខៀវក្តី ពណ៌កក់ក្តី ពណ៌ភ្លៅជាំក្តី វត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ បេីភិក្ខុមិនកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ ៣ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ហើយប្រេីប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិយ ។

(៤៣៨) ដែលហៅថា ថ្មី គឺចីវរដែលមិនទាន់បានធ្វេីកប្ប ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ ៣ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវធ្វេីកប្បពិន្ទុដោយកំណត់យ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនចុងស្បូវ ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខៀវ គឺវត្ថុមានពណ៌ខៀវពេីរយ៉ាង

កំសនីលំ បលាសនីលំ ។ កាឡមោ នាម ចិត-
តោ វុច្ចតិ ។ កាឡសាមំ នាម យង្កិញ្ចិ កាឡ-
កំ[1] ។ អនាទា ខេ កិក្ខុ តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណាការណានំ
អញ្ញតរំ ទុព្ភណ្ណាការណន្តិ អន្តមសោ ក្យុសក្ខេនបិ
អនាទិយិត្វា តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណាការណានំ អញ្ញតរំ ទុព្ភណ្ណ-
ការណំ នវំ ចីវរំ បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(๒๓๙) អនាទិន្នេ អនាទិន្នសញ្ញី បរិភុញ្ជតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនាទិន្នេ វេមតិកោ បរិភុញ្ជតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនាទិន្នេ អាទិន្នសញ្ញី បរិ-
ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាទិន្នេ អនាទិន្ន-
សញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាទិន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អាទិន្នេ អាទិន្នសញ្ញី អនាបត្តិ ។

---

๑ ឱ. ម. កាឡសាមកំ ។

ជាន់ដល់ពណ៌ខៀវដូចសម្រែត ๑ ពណ៌ខៀវដូចស្វឹកឈើ ๑ ។ ដែលហៅថា ពណ៌កក់ គឺសំដៅយកកក់ដែលនៅកន្ធក់ ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខ្មៅជាំ គឺវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅណាមួយ ។ ពាក្យថា បើកិក្ខុមិនកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ ៣ យ៉ាង៑ វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ សេចក្តីថា កិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ បណ្តាវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ ៣ យ៉ាង៑ ដោយវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ដោយកំណត់ប្រមាណយ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនបុងស្បូវ ហើយប្រើប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๓๙) ចីវរដែលកិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ កិក្ខុសំគាល់ថាធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ។ ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់បានធ្វើកប្បពិន្ទុ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๘๐) អនាបត្តិ អាទិយិត្វា បរិភុញ្ជតិ កប្បេ ឋដ្ឋេ ហោតិ កប្បកតោកាសោ ជិណ្ណោ ហោតិ កប្បកតេន អកប្បកតំ សំសិព្វិតំ ហោតិ អក្ខជ្ជេ អនុបាតេ បរិភណ្ឌេ ខុទ្ទត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๘๐) ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៩យ៉ាង) គឺភិក្ខុបានធ្វើកប្បពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់ ๑ កប្បពិន្ទុខូចខាត៧ ๑ កន្លែងដែលធ្វើកប្បពិន្ទុគាំគ្រា៧ ๑ ភិក្ខុដោះចីវរដែលមិនបានធ្វើកប្បពិន្ទុភ្ជាប់ជាមួយនឹងចីវរដែលបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ๑ ចីវរដែលប៉ះដោយបំណះថ្មី ๑ ចីវរដែលជាក់អន្ទាត់ថ្មី ๑ ចីវរចាស់ប្រែក់ថែមថ្មី ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

สิกฺขาปทที่ ๘ จบ ฯ

សារិមសិក្ខាបទំ

(២៤១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភាតុនោ សន្ទិដ្ឋិកោ កិក្ខុនោ សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិភុញ្ជតិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ អយំ អាវុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ មយ្ហំ សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិភុញ្ជតីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ កិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិភុញ្ជិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ទ កិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិភុញ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ

សិក្ខាបទទី ៩

(៦៤១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុបានវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង រួចផ្ញើនឹងភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបង្កើតរបស់ខ្លួន ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញ ក៏ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះ បានវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងផ្ញើនឹងខ្ញុំ ហើយមិនឲ្យដកវិកប្ប (ជាមុន) ហើយចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមិនគួរទើបវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ទើបភិក្ខុផង្គា ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅវិសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងបានវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងទើបភិក្ខុផង្គា ហើយមិនឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ពិតមែនឬ ។ ឧបនន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា

ฌาม ตุ๋ เหาะยปุริส กิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ วิกเปฺปตฺวา อปฺปจฺจุทฺธารเกิ ปริกุปฺปิสฺสติ เอตฺ เหาะยปุริส อปฺปสนฺนานิ ก ปสาทาย ปสนฺนานิ ก กิเยฺยา-กาก ฯเปฯ ฝาฅุ ปน กิกฺขเว ๔ิ สิกฺขาปทิ ขุทฺทิเสยฺยาย ยเหา ปน กิกฺขุ กิกฺขุสฺส ก กิกฺขุนิยา ก สิกฺขมาฌาย ก สามเณรสฺส ก สามเณริยา ก สามิ จีวรํ วิกเปฺปตฺวา อปฺปจฺจุทฺธารเกิ ปริกุเปฺปยฺย ฌาจิตฺตียนฺติ ฯ

(๒๔๒) ยเหา ปนาติ ยเหา ยาทิเสา ฯเปฯ กิกฺขูติ ฯเปฯ อยิ ๔ิมสฺมึ อเตฺถ อธิเปฺปเตา กิกฺขูติ ฯ กิกฺขุสฺสาติ อฌฺญสฺส กิกฺขุสฺส ฯ กิกฺขุนิ ฌาม ขุกเตาสเชฺช ขุปสมฺปนฺนา ฯ สิกฺขมาฌา ฌาม ทฺเว วสฺสานิ ฉสุ ฉเมฺมสุ สิกฺขิตสิกฺขา ฯ สามเณเร ฌาม ทสสิกฺขาปทิกา ฯ สามเณรี ฌาม ทสสิกฺขาปทิกา ฯ สามนฺติ สยิ วิกเปฺปตฺวา ฯ จีวรํ ฌาม ฉนฺนํ จีวรานิ อฌฺญตรํ จีวรํ วิกปฺปนุปคํ

នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផង្គា ហើយប្រើប្រាស់ចីវរ ដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិនទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានវិកប្បចីវរដោយខ្លួនឯងចំពោះភិក្ខុផង្គាក្តី ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខមានាក្តី សាមណេរក្តី សាមណេរីក្តី ហើយប្រើប្រាស់ចីវរដែលមិនទាន់ឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๔๒) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបាចិត្តិយសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផង្គា គឺភិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាកម្មសង្ឃទាំងពីរពួក ។ ដែលហៅថា សិក្ខមានា គឺស្រីដែលបានសិក្សាសិក្ខាកម្មធម៌ទាំង ៦ ត្រប់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ដែលហៅថា សាមណេរ គឺកុលបុត្រ (ដែលបានសម្រេចបព្វជ្ជាកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ដែលហៅថា សាមណេរី គឺស្រី (ដែលបានសម្រេចបព្វជ្ជាកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺវិកប្បដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមសម្រេច

ปฏิมํ ฯ วิกปฺปนฺ ติ ทฺเว วิกปฺปนา สมฺมุขาวิกปฺปนา จ ปรมฺมุขาวิกปฺปนา จ ฯ สมฺมุขาวิกปฺปนา นาม สมีเป ฐตฺวา หตฺถปาสมฺหิ ฐตฺวา ทาตพฺพา ฯ ปรมฺมุขาวิกปฺปนา นาม สมีเป วิกปฺปนตฺถาย ฐตฺวา ทินฺนา ฯ เตน วตฺตพฺเพ โก เต มิตฺโต วา สนฺทิฏฺโ วาติ ฯ สนฺตตฺตาโร จ สนฺตตฺตาโร จาติ ฯ เตน วตฺตพฺเพ อหเมเสา ธมฺโม เตสา สนฺตโก ปริกฺขาโร วิสฺสาสิโก วา ยถาปริจฺจตฺโต วา โหตีติ ฯ อปฺปฏิคฺคหิตกา นาม ตสฺส วา อทินฺนา ตสฺส วา อาโรเจตฺวา ปริกฺขิตฺตา อาปตฺติ จาติ ฯ

(๒๔๓) อปฺปฏิคฺคหิตเก อปฺปฏิคฺคหิตสญฺี ปริกฺขิตฺเต อาปตฺติ จาติ ฯ อปฺปฏิคฺคหิตเก วิมติโก ปริกฺขิตฺเต อาปตฺติ จาติ ฯ อปฺปฏิคฺคหิตเก

๒๔๓

ฉ ចំណុំយកណ្ឋ សុភ ฉ ฉ ฉ

ปฐฺมาวกสญฺี ปวิกุญฺจติ อาปตฺติ ทาติพฺพายสฺส ฯ
อติเรฺกติ ฯ วิสฺสเรฺกติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฐฺมา
วเก อปฺปฐฺมาวกสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฐฺมา-
วเก เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฐฺมาวเก
ปฐฺมาวกสญฺี อนาปตฺติ ฯ

(๒๔๔) อนาปตฺติ โส ฯ เอติ ตสฺส ฯ วิสฺสา-
สเนฺต ปวิกุญฺจติ ขุมฺภตฺตกสฺส อาเอกมฺเกสฺสาติ ฯ

ជានឲ្យគេដកវិកប្ប ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអធិដ្ឋានក្តី លះបង់ចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលជានឲ្យគេដកវិកប្ប កិក្ខុសំគាល់ថាមិនជានឲ្យគេដកវិកប្បវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលជានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលជានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាជានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๘๔) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរដែលកិក្ខុអកទទួលវិកប្បនោះឲ្យក្តី កិក្ខុម្ចាស់របស់ស្និទ្ធស្នាលនឹងកិក្ខុជាអ្នកទទួលវិកប្បនោះក្តី ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๙ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

(២៦៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវគ្គិយា កិក្ខូ អសន្និហិតបរិក្ខារកា ហោន្តិ ។ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ សត្តរសវគ្គិយានំ កិក្ខូនំ បត្តំបិ ចីវរំបិ អបនិធេន្តិ ។ សត្តរសវគ្គិយា កិក្ខូ ឆព្ពគ្គិយេ កិក្ខូ ឯតទវោចុំ នេថាវុសោ អម្ហាកំ បត្តំបិ ចីវរំបីតិ ។ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ ហាសន្តិ ។ តេ ភេទន្តិ ។ កិក្ខូ ឱវាទាយ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេទថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ អម្ហាកំ បត្តំបិ ចីវរំបិ អបនិធេន្តីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ កិក្ខូនំ បត្តំបិ ចីវរំបិ អបនិធេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខូ កិក្ខូនំ បត្តំបិ ចីវរំបិ អបនិធេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កិក្ខូនំ បត្តំបិ ចីវរំបិ

សិក្ខាបទទី ១០

(៦៤៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងអាភមជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុមិនបានទុកគ្រឿងបរិក្ខារជាយស្រួល ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុលាក់ទុកជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុ ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកចាំឆ្ងាយចូរឲ្យជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះដល់យើង ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក៏នាំគ្នាសើច ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុចាំឆ្ងាយនោះក៏យំ ។ កិក្ខុចាំឆ្ងាយសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកចាំឆ្ងាយយំ ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុចាំឆ្ងាយនេះលាក់ទុកនូវជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់យើង ។ កិក្ខុចាំឆ្ងាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុចាំឆ្ងាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមគ្បីបើពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុលាក់ទុកនូវជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់កិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គដ៏ចំរើនគ្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ្ងាយ ឮថា អ្នកចាំឆ្ងាយលាក់ទុកនូវជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់កិក្ខុផងគ្នាពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមដ៏ចំរើនព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសចាំឆ្ងាយ

อปฺปฏิเวธฏฺเฐน เนตฺตี เหฏฺฐา ปุริสา อปฺปสนฺนา ปสาทาย ปสนฺนา ปสาทาย ฯ เป ฯ ฯลฯ ปน ภิกฺขเว สมฺมา สมฺมาปฏิปนฺโน อุชุปฏิปนฺโน ยาว ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปตฺตํ วา จีวรํ วา นิสีทนํ วา สูจิฆรํ วา กายพนฺธนํ วา อปฺปฏิเวเธยฺย วา อปฺปฏิปาเทยฺย วา อนฺตมโส หาสุปฺปาทเกฺขาปิ[๑] ตาวเทว ฯ

(๒๘๖) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยํ สมฺมุ อตฺถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ภิกฺขุสฺสาติ อญฺญสฺส ภิกฺขุสฺส ฯ ปตฺตนฺติ ทฺเว ปตฺตา อโยปตฺโต มตฺติกาปตฺโต ฯ จีวรนฺติ ฉฬงฺคสมนฺนาคตานิ จีวรานิ อญฺญานิ จีวรานิ วิกปฺปนุปคานิ ปจฺฉิมานิ ฯ นิสีทนนฺติ สทิสานิ วุตฺตานิ ฯ สูจิฆรนฺติ สสูจิกานิ วา อสูจิกานิ วา ฯ กายพนฺธนนฺติ ทฺเว กายพนฺธนานิ ปฏฺฏิกา สุตฺตรชฺชุกา ฯ อปฺปฏิเวเธยฺยาติ

๑ - ม. ยุ. ปาสาเทกฺขาปิ ฯ ม. ปาสาเทกฺขาปิ ฯ

មិនសម្បីបើអ្នកឯងពាល់គ្នាមកលាក់ទុកនូវចាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់កិក្ខុផងគ្នា សោះ ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងពាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែនទាំងជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ លាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវចាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ទឹលក្តី វត្ថុពន្ធនច្ឆេទនៈក្តី របស់កិក្ខុផងគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๘๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបាចិត្តិយសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា កិក្ខុផងគ្នា គឺកិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា ចាត្រ គឺចាត្រមានពីរយ៉ាង បានដល់ចាត្រដែក១ ចាត្រដី១ ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង៦ ចីវរណាមួយយ៉ាងតូចបំផុតល្មមកប្បបាន ។ ដែលហៅថា និសីទនៈ សំដៅយកនិសីទនៈដែលមានជាយ ។ ដែលហៅថា បំពង់ម្ទឹល គឺបំពង់ម្ទឹលដែលមានម្ទឹលក្តី ឥតម្ទឹលក្តី ។ ដែលហៅថា វត្ថុពន្ធនច្ឆេទនៈ គឺវត្ថុពន្ធនច្ឆេទនៈមានពីរយ៉ាង បានដល់វត្ថុពន្ធនឈ្នោះបដិកៈ (ចំរៀកសម្ពត់) ១ វត្ថុពន្ធនឈ្នោះសូកវន្តកៈ (គឺវត្ថុពន្ធមានសណ្ឋានដូចពោះរៀនជ្រូក) ១ ។ ពាក្យថា លាក់ទុកឯង គឺកិក្ខុលាក់ទុក

សយំ អបនិធេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ អបនិធា-
បេយ្យាតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។
សកឹ អាណាត្តោ ពហុកំបិ អបនិធេតិ អាបត្តិ
ចាតិត្តិយស្ស ។ អន្តមសោ ហាសុប្បាបេក្ខោបីតិ តីឌ្ប-
និប្បាយោ ។

(๒๘๗) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី បត្តំ វា
ចីវរំ វា និសីទនំ វា សូចិឃរំ វា កាយពន្ធនំ វា អប-
និធេតិ វា អបនិធាបេតិ វា អន្តមសោ ហាសុប្បាបេក្ខោបិ
អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ បត្តំ
វា ចីវរំ វា និសីទនំ វា សូចិឃរំ វា កាយពន្ធនំ វា អប-
និធេតិ វា អបនិធាបេតិ វា អន្តមសោ ហាសុប្បាបេក្ខោបិ
អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី
បត្តំ វា ចីវរំ វា និសីទនំ វា សូចិឃរំ វា កាយពន្ធនំ
វា អបនិធេតិ វា អបនិធាបេតិ វា អន្តមសោ ហាសុប្ប-
បេក្ខោបិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ អញ្ញំ បរិក្ខារំ
អបនិធេតិ វា អបនិធាបេតិ វា អន្តមសោ ហាសុប្ប-
បេក្ខោបិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នស្ស បត្តំ វា

ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យលាក់ គឺកិរិយាបង្គាប់អ្នកដទៃ(ឲ្យលាក់ទុក)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិរិយាបង្គាប់តែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់លាក់ទុកច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ១ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណង នឹងសើចលេង គឺកិរិយាមានសេចក្តីត្រិះរិះនឹងលេង ។

(๒๔๗) ឧបសម្បន្ន កិរិយាសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថុពន្ធនៈឆ្នេះក្តី ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិរិយាមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថុពន្ធនៈឆ្នេះក្តី ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិរិយាសំគាល់ថាអនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថុពន្ធនៈឆ្នេះក្តី ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិរិយាលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបរិក្ខារដទៃ ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក

ปีตึ ๆ อญฺญํ ๆ ปริตฺตารมฺมณเตฺต ๆ อปฺปมาณเตฺต ๆ อนฺตมโส ปาสาทเปกฺขาปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อนุปสมฺปนฺเน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ

(๒๔๘) อนาปตฺติ น ปาสาทปฺปโยเค ทุฏฺฐิกฺขิตฺเต ปฏิสาเมติ ฉมฺมึ กตฺวา ฉมฺมึ กตฺวา น ปาสาทมีตเ ปฏิสาเมติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ๆ

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ๆ

สุราปานวคฺโค ฉฏฺโฐ ๆ

ตสฺสุทฺทานํ

สุรา อฏฺฐิ ปาสาโณ จ[1]
อนาทริยญฺจ กึสนา
ปาโตสิ ภิกฺขุ ทุพฺภิกฺขา
สามํ อปฺปฏิเวจ จาติ ๆ

---

๑ ฉ. ม. ปาทยญฺจ ๆ

ទូវច្ចាត្រែក្តី ចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី របស់អនុបសម្បន្ន ដោយហោចទៅសូម្បី
តែនាំតែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន
កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្នទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន
កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់
ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๔๘) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងសើចលេង ហើយទុកដាក់ទូវច្ចាត្រែជាដើមដែលគេទុក
ដាក់មិនល្អ ๑ កិក្ខុទុកដាក់ដោយគិតថា អញនឹងធ្វើធម្មីកថាហើយសឹមឲ្យ
វិញ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑๐ ចប់ ។

សុរាពានវគ្គ ទី ๖ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃសុរាបានវគ្គនោះ (មាន ๑๐ សិក្ខាបទ) គឺ

សុរាសិក្ខាបទ ๑	អង្គុលិសិក្ខាបទ ๑
ហាសសិក្ខាបទ ๑	អនាទរិយសិក្ខាបទ ๑
កឹសនសិក្ខាបទ ๑	ជោតិសិក្ខាបទ ๑
ឋានសិក្ខាបទ ๑	ទុព្ភណ្ណសិក្ខាបទ ๑
សាមសិក្ខាបទ ๑	អបនិធសិក្ខាបទ ๑ ។

សប្បាណកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

(២៦៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ ឥស្សរោ ហោតិ ។ តាតា ចស្ស អមនាបា ហោន្តិ ។ សោ តា-កេវិជ្ជតា សីសំ ធិន្ទិត្វា សូលេ បដិចាដេយ្យ ឋបេសិ ។ តិក្ខ្ត្តុំ ឃរមាហំសុ តេនហិ អាវុសោ តាតា ជីវិតា វោរោបិតាតិ ។ មយា អាវុសោ អមនាបា មេ តាតាតិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ត្តុំ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ តថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧទាយិ សញ្ចិច្ច ចាណំ ជីវិតា វោរោបេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទាយិ សញ្ចិច្ច ចាណំ ជីវិតា វោរោបេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា តថំ ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស សញ្ចិច្ច ចាណំ ជីវិតា វោរោបេស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស

សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(២៤៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ខ្មាយិ ដ៏មានអាយុ (ធ្លាប់) ជានាយខ្មាន់ធ្នូ ។ លោកនោះមិនពេញចិត្ត នឹងសត្វក្អែកពាំងឡាយ ។ ខ្មាយិនោះក៏ចាប់សត្វក្អែកពាំងឡាយ កាត់ក្បាលហើយដោតលើឈើអណ្តាត ដោយលំដាប់គ្នា ។ កិកុពាំង ឡាយ សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកណាសម្លាប់សត្វក្អែក ពាំងនេះ ។ ខ្មាយិឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំសម្លាប់ (ព្រោះ) សត្វក្អែកខ្ញុំ មិនចូលចិត្តសោះ ។ ពួកកិកុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិកុពាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ខ្មាយិដ៏មានអាយុ មិនគួរទទឹងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ សួរថា ម្នាលខ្មាយិ ឮថា អ្នកឯងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ពិតមែនឬ ។ ខ្មាយិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរទទឹងក្លែងផ្តាច់បង់ សត្វចាកជីវិតទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា

អប្បសទ្ធានំ ឋ បសាទាយ បសន្នានំ ឋ តំយេវាកា-
រាយ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បន តំវត្ថុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ទុទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តំវត្ថុ សញ្ចិច្ច ជានំ
ជីវិតា វោរោបេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๒๙๐) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
តំវត្ថុតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
តំវត្ថុតិ ។ សញ្ចិច្ចាតិ ជានន្តោ សញ្ជានន្តោ ចេច្ច
អភិវិតរិត្វា វីតិក្កមោ ។ ចាណោ នាម តិរច្ឆាន-
គតបព្យាណោ វុច្ចតិ ។ ជីវិតា វោរោបេយ្យាតិ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
ឧបច្ឆិន្ទតិ ឧបរោធេតិ សន្តតឹ វិតោរោបេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(๒๙๑) ចាណោ ចាណសញ្ញី ជីវិតា វោរោបេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ចាណោ វេមតិកោ ជីវិតា
វោរោបេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ចាណោ អប្បា-
ណសញ្ញី ជីវិតា វោរោបេតិ អនាបត្តិ ។ អប្បាណោ

ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិនិបាតតែជ្រះថ្លាឡើងវិញ ។បេ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយកែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๐) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបាពជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា កែង គឺដឹងស្គាល់ជាក់ ហើយកែងប្រព្រឹត្តល្មើស ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ដែលហៅថា សត្វ គឺសំដៅយកសត្វតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា ផ្តាច់បង់នូវសត្វចាកជីវិត គឺផ្តាច់បង់ បំបាត់បង់នូវជីវិតិន្ទ្រិយ គឺធ្វើតំណជីវិតរបស់សត្វឲ្យកន្ត្រើក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๑) សត្វ (តិរច្ឆាន) កិកុសំគាល់ថាសត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយជាក់ចុះចាកជីវិត (សម្លាប់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន) កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយជាក់ចុះចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន) កិកុសំគាល់ថាមិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយជាក់ចុះចាកជីវិត មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) កិកុសំគាល់ថា

ชานาสញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដสฺส ฯ អปฺปาณเก เวมติโก
อาបត្តิ ទุក្កដสฺส ฯ อปฺปาณเก อปฺปาณสญ្ញี
អនาបត្តิ ฯ

(๒๙๒) อนาបត្តิ อสญฺจิจฺจ อสតิยา อชานนฺตสฺส
ឧมฺมត្តกสฺส ขิตฺตจิตฺตสฺส เวทนาฏ្ដสฺส អาទิกมฺมิกสฺสาតิ ฯ

ปឋมสิกฺขาปទំ និដ្ឋិតំ ฯ

សត្វ (តិរច្ឆាន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) កិរិយាមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) កិរិយា
សំគាល់ថាមិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) មិនត្រូវអាបត្តិទេរីយ ។

(๒๙๒) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๖ យ៉ាង)
គឺកិរិយាមិនភ្លេច ๑ មិនមានស្មារតី ๑ មិនដឹង ๑ មិនប៉ងនឹងសម្លាប់ ๑
កិរិយាធ្លាត ๑ កិរិយាដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(២៥៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វម្ភេ ភិក្ខវេ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម ត្វម្ភេ មោឃបុរិសា ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(๒๙๓) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ។ កិក្ខុទាំង
ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនគួរ
នឹងយកទៅប្រើប្រាស់សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយដឹងថាទឹកមានសត្វហើយយក
ទៅប្រើប្រាស់ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោគទ្ធដ៏បន្ទោសថា ម្នាល
មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនគួរនឹងយកទៅ
ប្រើប្រាស់ទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះ-
ថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយដឹងហើយបរិភោគទឹកដែល
មានសត្វមានជីវិត (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๔) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯ បេ ฯ កិក្ខតិ ฯ បេ ฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខតិ ฯ ជានាតិ ជាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញេ វា តស្ស អារោចេន្តិ ฯ សប្បាណកន្តិ ជានន្តោ បរិភោគេន មរិស្សន្តីតិ ជានន្តោ បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ฯ

(๒๙๕) សប្បាណកេ សប្បាណកសញ្ញី បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ฯ សប្បាណកេ វេមតិកោ បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ សប្បាណកេ អប្បាណកសញ្ញី បរិភុញ្ជតិ អនាបត្តិ ฯ អប្បាណកេ សប្បាណកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ អប្បាណកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ អប្បាណកេ អប្បាណកសញ្ញី អនាបត្តិ ฯ

(๒๙๖) អនាបត្តិ សប្បាណកន្តិ អជានន្តោ អប្បាណកន្តិ ជានន្តោ បរិភោគេន ន មរិស្សន្តីតិ ជានន្តោ បរិភុញ្ជតិ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ฯ

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ฯ

ចាចិត្តិយកណ្ឌ សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ๒ ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๒๙๔) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិតកណ្ឌ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិក្ខុដឹងខ្លួនឯង ឬពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វមានជីវិត (ឬ) ដឹងថាពួកសត្វទឹងស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๕) ទឹកមានសត្វមានជីវិត កិក្ខុសំគាល់ថាទឹកមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសង្ស័យក្នុងទឹកដែលមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកមានសត្វមានជីវិត កិក្ខុសំគាល់ថាទឹកគ្មានសត្វ ហើយប្រើប្រាស់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ទឹកគ្មានសត្វ កិក្ខុសំគាល់ថាមានសត្វ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ កិក្ខុសំគាល់ថាគ្មានសត្វ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๙๖) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺ កិក្ខុមិនដឹងថាទឹកមានសត្វ (ក្តី) ដឹងថាទឹកគ្មានសត្វរស់ (ក្តី) ដឹងថាពួកសត្វទឹងមិនស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ (ក្តី) ហើយប្រើប្រាស់ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๒ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទំ

(២៥៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ជានំ យថាធម្មំ
និហតាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេន្តិ អកតំ កម្មំ
ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មំ អនិហតំ ទុដ្ឋិហតំ បុន
និហនិតព្ពន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈា-
យន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ
ជានំ យថាធម្មំ និហតាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កា-
ដេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ជានំ យថា-
ធម្មំ និហតាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេថាតិ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម
តុម្ហេ មោឃបុរិសា ជានំ យថាធម្មំ និហតាធិករណំ
បុនកម្មាយ ឧក្កោដេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៣

(២៩៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថាអធិករណៈ(១) ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតថា កម្ម(នោះ) គឺសង្ឃមិនបានធ្វើកម្ម(នោះ) គឺសង្ឃធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ពួកយើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត កម្មឈ្មោះថា សង្ឃរម្ងាប់ហើយមិនស្រេច រម្ងាប់ហើយមិនល្អ ពួកយើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីចង្អៀតចិត្ត ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថាអធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរទំងសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងដឹងថាអធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថាអធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរទំងសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតទេ

---

១ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ នេះសាកល្មសៀវភៅទី ២ រួចហើយ ។

អប្បសន្ថានំ វា បសាធាយ បសន្ថានំ វា កំយ្យាភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ ជានំ យថាធម្មំ ឆិហាតាធិការណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេយ្យ ចាចិត្តំយន្តិ ។

(๒๙๘) យោ បជានតិ យោ យាថិសោ ។បេ។ កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ ជានាតិ ជានាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញេ វា តស្ស អារោចេន្តិ សោ វា អារោចេតិ ។ យថាធម្មំ ជានាម ធម្មេន វិនយេន សត្ថុ សាសនេន កតំ វតំ យថាធម្មំ ជានាម ។

(๒๙๙) អធិការណំ ជានាម បត្តារំ អធិការណានំ វា ធាធិការណំ អនុវាធាធិការណំ អាបត្តាធិការណំ កិច្ចាធិការណំ ។ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេយ្យាតិ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការតុំ កម្មំ អធិហាតំ ទុដ្ឋិហាតំ បុន ឆិហាធិតព្ពន្តិ ឧក្កោដេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តំយស្ស ។

នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា ឬនាំពួកជនដែលដុះថ្ងាហើយឲ្យរឹងឹតតែដុះថ្ងាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលដឹងថាអធិករណៈដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๘) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងថាក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុដែលមានរឿងនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា សមគួរតាមធម៌ គឺអធិករណៈដែលសង្ឃធ្វើ (គឺរម្ងាប់) ហើយតាមធម៌តាមវិន័យតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅព្រះសាស្តា នេះហៅថា សមគួរតាមធម៌ ។

(๒๙๙) ដែលហៅថា អធិករណៈ គឺ អធិករណៈមាន ៤ យ៉ាង គឺវិវាទាធិករណៈ ១ អនុវាទាធិករណៈ ១ អាបត្តាធិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។ ពាក្យថា សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត គឺភិក្ខុសើរើថា សង្ឃធ្វើកម្មមិនស្រប សង្ឃធ្វើកម្មមិនល្អ យើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត សង្ឃរម្ងាប់កម្មមិនស្រប សង្ឃរម្ងាប់កម្មមិនល្អ យើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๖๐) ชมฺหากมฺเม ชมฺหากมฺมสญฺี ขุทฺทาเกสุ อาปตฺติ ถาวริยสฺส ฯ ชมฺหากมฺเม เวมติโก ขุทฺทาเกสุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ชมฺหากมฺเม อชมฺหากมฺมสญฺี ขุทฺทาเกสุ อนาปตฺติ ฯ อชมฺหากมฺเม ชมฺหากมฺมสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชมฺหากมฺเม เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชมฺหากมฺเม อชมฺหากมฺมสญฺี อนาปตฺติ ฯ

(๒๖๑) อนาปตฺติ อชมฺเมน วา วณฺเณน วา ชกฺขนาย วา กมฺมาย กตฺตุกามสฺส ชานนฺตสฺส ขุทฺทาเกสุ ขุมฺภกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺิตํ ฯ

(៤៦០) កម្មប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំសំគាល់ថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ហើយសើរើឡើង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ កម្មប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសើរើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំសំគាល់ថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ហើយសើរើ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំសំគាល់ថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំសំគាល់ថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(៤៦១) អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺគិកុំដំណឹងថា កម្មដែលសង្ឃធ្វើហើយដោយកិច្ចដែលមិនមែនជាធម៌ក្តី[1] ដោយពួកក្តី[2] សង្ឃធ្វើកម្មដល់គិកុំដែលមិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយសើរើ ១ គិកុឆត ១ គិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

---

១ បានដល់កម្មដែលធ្វើមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ២ បានដល់កម្មដែលធ្វើបែកខ្ញែកដាច់ពួក មិនព្រមព្រៀងគ្នា ។

បត្តសំក្ខិបទំ

(២៦២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា ភាតុនោ សន្ទិដ្ឋិហារិកស្ស កិត្តិនោ អារោចេសិ អហំ អាវុសោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបន្នោ មា កស្សចិ អារោចេសីតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិត្តិ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា សង្ឃំ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ យាចិ ។ តស្ស សង្ឃោ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ អទាសិ ។ សោ បរិវសន្តោ តំ កិត្តិំ បស្សិត្វា ឯតទវោច អហំ អាវុសោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា សង្ឃំ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ យាចិំ តស្ស មេ សង្ឃោ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ អទាសិ សោហំ បរិវសាមិ វេទយាមហំ អាវុសោ វេទយតីតិ មំ អាយស្មា ជានេយ្យាតិ ។ កិំ នុ ខោ អាវុសោ យោ អញ្ញោបិ ឥមំ អាបត្តិំ

សិក្ខាបទទី ៤

[៦៦៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិឈ្មោះសញ្ចេតនិកសុក្កវិ-
សដ្ឋិ(១) ហើយប្រាប់ដល់កិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក របស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូនថា
នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោកកុំប្រាប់
ដល់អ្នកណាឡើយ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុ ១ រូបត្រូវអាបត្តិសញ្ចេត-
និកសុក្កវិសដ្ឋិ ហើយសូមនៅបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ ។
សង្ឃបានឲ្យបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះ
កំពុងនៅបរិវាស ក៏បានឃើញកិក្ខុដែលព្រះឧបនន្ទ ប្រាប់អាបត្តិនោះ
ហើយបានពោលពាក្យនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិក-
សុក្កវិសដ្ឋិ ហើយសុំបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ សង្ឃ
បានឲ្យបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះដល់ខ្ញុំនោះឯង ខ្ញុំនោះកំពុងនៅ
បរិវាស នែអាវុសោ ខ្ញុំសូមប្រាប់ឲ្យដឹង លោកដ៏មានអាយុចូរចាំ
ទុកនូវខ្ញុំថា កិក្ខុនេះបានប្រាប់ឲ្យដឹង ។ កិក្ខុនោះសួរវិញថា
នែអាវុសោ ទុកជាកិក្ខុដទៃណាតែត្រូវអាបត្តិនេះ កិក្ខុនោះតែង

---

(១) បានប្រែក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសង្ឃាទិសេសរួចហើយ ។

អាបជ្ជតិ សោបិ ឯវំ ករោតីតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។
អយំ អាវុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា(๑) សោ មេ
អារោចេសិ អហំ អាវុសោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ
អាបត្តិំ អាបន្នោ មា ភគវន្តំ អារោចេសីតិ ។ កិំ បន
ត្វំ អាវុសោ តំ អាបត្តិំ បដិជ្ជានេសីតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។
អថខោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។
យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ
វិបាចេន្តិ ករិំ ហិ នាម ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ
អាបត្តិំ បដិជ្ជានេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ភិក្ខុ
ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ បដិជ្ជានេសីតិ ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា ករិំ ហិ នាម ត្វំ
មោឃបុរិស ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ បដិជ្ជានេ-
ស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ

---

๑ អាបជ្ជិតិបិ ជាវោ ។

ឆ្នើយ"ឆន ហ្នឹងឬ ។ កិក្ខុដែលនៅបរិវេសតបថា យ"ាឆន ហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ កិក្ខុនោះនិយាយថា នែអាវុសោ លោកឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនេះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាតនិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោកឧបនន្ទនោះបានប្រាប់ខ្ញុំថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសង្ឃាតនិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោកកុំប្រាប់ដល់អ្នកណាឲ្យឡើយ ។ កិក្ខុដែលនៅបរិវេសនោះនិយាយថា នែអាវុសោ អ្នកបិទជាំងអាបត្តិនោះឬអ្វី ។ កិក្ខុនោះប្រាប់ថា យ"ាឆន ហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ លំដាប់នោះឯង កិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុកាលដឹងហើយមិនគួរនឹងបិទជាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់កិក្ខុផងគ្នាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងកាលដឹងហើយបិទជាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់កិក្ខុផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងកាលបើដឹងហើយមិនគួរនឹងបិទជាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់កិក្ខុផងគ្នាទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ

๙มํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาฯ เย ปน ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส ชานํ อุทฺทลฺลกํ อาปตฺตึ ปฏิจฺฉาเทยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๒๖๓) เย ปนาติ เย ยาทิเสา ฯเปฯ ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยมิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ภิกฺขุสฺสาติ อญฺญสฺส ภิกฺขุสฺส ฯ ชานนฺติ ชานาติ สามํ วา ชานนฺติ อญฺเญ วา ตสฺส อาโรเจนฺติ เสา วา อาโรเจติ ฯ อุทฺทลฺลา นาม อาปตฺติ ปญฺจนฺนํ ปาจิตฺติยานํ เตรสนฺนํ สงฺฆาทิเสสานํ ฯ ปฏิจฺฉาเทยฺยาติ ๙มํ ชานิตฺวา โจเทนฺตสฺส สาเรนฺตสฺส วุฏฺเสนฺตสฺส ภณฺเสนฺตสฺส มงฺกุ กรึสุนฺติ[๑]นาโรเจสฺสามีติ ฉาทนาธิปฺปาเยน อาปตฺติ ปฏิจฺฉาเทยฺยาติ ฯ

(๒๖๔) อุทฺทลฺลายาติ อาปตฺติยา อุทฺทลฺลาปนสญฺญี ปฏิจฺฉาเทติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อุทฺทลฺลายาติ อาปตฺติยา เวมติโก ปฏิจฺฉาเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุทฺทลฺลายาติ อาปตฺติยา อนุทฺทลฺลาปนสญฺญี ปฏิจฺฉาเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุทฺทลฺลกํ อาปตฺตึ ปฏิจฺฉาเทติ

---

๑ ฉฏฺฐสงฺคีติยา กรึสูสฺสนฺติปิ กฏฺฐจิ โจเทนฺตสฺเสว อตฺถิ ฯ

អ្នកចាំងឆ្ការយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយបិទបាំងទុកនូវអាបត្តិអាក្រក់ របស់កិក្ខុផងគ្នា (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๖๓) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី១នៃបាវាដិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កិក្ខុផងគ្នា បានដល់កិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា ដឹងនោះ គឺកិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កិក្ខុនោះក្តី កិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា អាបត្តិអាក្រក់ បានដល់អាបត្តិបាវាដិកទាំង៤ផង អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទាំង១៣ផង ។ ពាក្យថា បិទបាំងទុក សេចក្តីថា (កិក្ខុណា) គាន់តែដាក់ធុរៈថា កិក្ខុទាំងឆ្ការយដឹងនូវកិក្ខុនេះហើយ នឹងចោទ នឹងរំលឹក នឹងដេរ នឹងប្រទេច នឹងបង្អាប់បង្អោន (ហេតុនោះ) អញមិនចាប់ប្រាប់ឡើយ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๖๔) អាបត្តិអាក្រក់ (ឆ្ងន់) កិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិអាក្រក់ ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ អាបត្តិអាក្រក់ កិក្ខុសង្ស័យ ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិអាក្រក់ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនអាបត្តិអាក្រក់ (ស្រាល) ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិមិនអាក្រក់ទុក ត្រូវអាបត្តិ

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส ทุฏฺฐุลฺลํ ก อนุฏฺฐุลฺลํ ก อชฺฌาจารํ ปฏิญฺญาเยตฺวา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุฏฺฐุลฺลาย อาปตฺติยา ทุฏฺฐุลฺลาปตฺติสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุฏฺฐุลฺลาย อาปตฺติยา เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุฏฺฐุลฺลาย อาปตฺติยา อนุฏฺฐุลฺลาปตฺติสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๖๕) อนาปตฺติ สงฺฆสฺส กมฺมานํ ก กลเหา ก วิคฺคเหา ก วิวาเทา ก กาตุสฺสตีติ ฉาเฑติ สงฺฆเภเทา ก สงฺฆราชิ ก กาตุสฺสตีติ ฉาเฑติ อยํ กกฺกเฏฺฐา ชาตุเสา ฉีวิตนฺตราโย ก [พฺรหฺมจริยนฺตราโย ก กาตุสฺสตีติ ฉาเฑติ อญฺเญ ปฏิรูเป กิกฺกา อปสฺสโต ฉาเฑติ ญาเณ กาเมฺหฉาติ ฉาเฑติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ទុក្កដ ។ កិក្ខុបិទជាំងសេចក្តីប្រែព្រឹត្តិល្មើសអាក្រក់ (ឆ្ងន់) ក្តី មិនអាក្រក់ (ស្រាល)ក្តី របស់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ កិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ កិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិមិនអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๖๕) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនច្បាប់ដោយគិតថាសេចក្តីបង្កហេតុក្តី ដំណោះក្តី ប្រកួតប្រកាន់ក្តី វិវាទក្តីនឹងមានដល់សង្ឃ ๑ កិក្ខុមិនច្បាប់ដោយគិតថា សង្ឃនឹងបែកបាក់ឬសង្ឃនឹងប្រែធា ๑ កិក្ខុមិនច្បាប់ដោយគិតថា កិក្ខុនេះ គាចអាក្រក់នឹងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ដីវិត ឬនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ ๑ កិក្ខុមិនឃើញកិក្ខុទាំងឡាយដទៃដ៏សមគួរ (នឹងច្បាប់) ហើយខានច្បាប់ ๑ កិក្ខុមិនច្បាស្ថានដ៏បិទជាំង ហើយមិនខាន់ជាច្បាប់ ๑ កិក្ខុមិនច្បាប់ដោយសង្ឃ៌មថា កិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះ នឹងច្បាកដដោយកម្មជារបស់ខ្លួន ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(២៦៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជគហេ សត្ថារសារក្ខិយា ឧរគោ សហាយកោ ហោន្តិ ។ ឧចាលិ ឧរគោ តេសំ បមុខោ[1] ហោតិ ។ អថខោ ឧចាលិស្ស មាតាបិតូនំ ឯតទហោសិ តេន ខោ ឧចាយេន ឧចាលិ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កិលមេយ្យាតិ ។ អថខោ ឧចាលិស្ស មាតាបិតូនំ ឯតទហោសិ សចេ ខោ ឧចាលិ លេខំ សិក្ខេយ្យ ឯវំ ខោ ឧចាលិ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កិលមេយ្យាតិ ។ អថខោ ឧចាលិស្ស មាតាបិតូនំ ឯតទហោសិ សចេ ខោ ឧចាលិ លេខំ សិក្ខិស្សតិ អង្គុលិយោ[2] ទុក្ខា ភវិស្សន្តិ សចេ ខោ ឧចាលិ គណនំ សិក្ខេយ្យ ឯវំ ខោ ឧចាលិ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កិលមេយ្យាតិ ។ អថខោ ឧចាលិស្ស មាតាបិតូនំ

---

១ ម. ម. ចាមេក្ខោ ។ ២ អង្គុលិយស្សាតិបិ ចាវោ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(៦៦៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង កូនក្មេងចាំង១រយ មានពួក ១៧ នាក់ ជាសំឡាញ់នឹងគ្នានៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្មេងឈ្មោះឧបាលិជាប្រធាននៃក្មេងចាំងនោះ ។ លំដាប់នោះឯង មាតាបិតាឧបាលិកុមារ បានគិតគ្នាដូច្នេះថា កាលបើឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលិកុមារ បានគិតគ្នា ក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើឧបាលិរៀនសរសេរអក្សរ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយប្រការដូច្នេះ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលិកុមារ បានគិតគ្នា (ថែម) ក្នុងរឿងនេះថា បើឧបាលិនឹងរៀនសរសេរអក្សរ ត្រាមដៃនឹងរួយ បើឧបាលិរៀនរាប់ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ ទើបមាតាបិតា

ឯតទវោចុំ សចេ ខោ ត្វំ ភន្តេ លភសិ គណេន សទ្ធិំ-
សន្ថតំ ឧបាសកំ ឧបាសិកំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុនិំ សចេ ខោ ត្វំ
រូបំ សទ្ទំ គន្ធំ រសំ ផោដ្ឋព្ពេ ឥដ្ឋេ កន្តេ មនាបេ
សុខវេទនីយេ ឯវំ ខោ ត្វំ អត្តានញ្ច បរិហរិស្សសិ
ជីវិតញ្ច ន ច តេ កិលមេយ្យាសិ ។ អថខោ
ត្វំ ភន្តេ ឧបាលិ មាតាបិតូនំ ឯតទវោចុំ សចេ ខោ ត្វំ
រូបំ សទ្ទំ គន្ធំ រសំ ផោដ្ឋព្ពេ ឥដ្ឋេ កន្តេ មនាបេ
សុខវេទនីយេ ឯវំ ខោ ត្វំ អត្តានញ្ច បរិហរិស្សសិ
ជីវិតញ្ច ន ច តេ កិលមេយ្យាសិ ។

(๒๖๗) អស្សោសិ ខោ ត្វំ ភន្តេ ឧបាលិ មាតា-
បិតូនំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ ត្វំ ភន្តេ ឧបាលិ
ភារវោ យេន តេ ភារវោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
តេ ភារវេ ឯតទវោច ឯវមយំ អយ្យា សមណេសុ
សក្យបុត្តិយេសុ បព្ពជិស្សាមាតិ ។ សចេ ខោ ត្វំ
អយ្យ បព្ពជិស្សសិ ឯវំ មយំបិ បព្ពជិស្សាមាតិ ។

របស់ខុជ្ជលិកុមារ ជានគិតគ្នាតទៅទៀតថា បើខុជ្ជលិនឹងរៀនភាប់ នឹងលំបាកដល់ខ្លួន បើខុជ្ជលិរៀនមើលរូបនិមិត្ត ដល់ឥតអំពើយើងទៅខុជ្ជលិគប្បីរស់នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ មាតាបិតាខុជ្ជលិបានគិតគ្នាក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើខុជ្ជលិរៀនមើលរូបនិមិត្ត ក្អែករបស់ខុជ្ជលិនោះនឹងលំបាក ឃើញតែពួកសមណៈជាសក្យបុត្រនេះ មានសីលជាសុខ មានសេចក្តីប្រតិ្តល្អជាសុខ ឆាន់ចង្ហាន់ល្អ សិងលើសំណិង ដែលខ្សល់មិនបានចូលទៅ បើខុជ្ជលិបួសក្នុងសំណាក់ សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ ដល់ឥតអំពើយើងទៅខុជ្ជលិគប្បីរស់នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការៈយ៉ាងនេះឯង ។

(๒๖๗) ចារកឈ្មោះខុជ្ជលិ បានស្តាប់ពាក្យមាតាបិតាបរទាក្នុងយ៉ាងនេះហើយ ។ ទើបខុជ្ជលិចារក ចូលទៅរកពួកក្មេងទាំងនោះ លុះចូលទៅហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកក្មេងទាំងនោះថា នែអ្នកទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរមក យើងនឹងទៅបួសក្នុងសំណាក់សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ ។ ក្មេងទាំងនោះនិយាយថា នែអ្នក បើអ្នកនឹងបួស យើង

អថខោ តេ ឆារកា ឯកមេកស្ស មាតាបិតរោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ អនុជានាថ អម្ហាកំ អការស្មា អនតិរេយំ បព្ភជ្ជាយាតិ ។ អថខោ តេសំ ឆារកានំ មាតាបិតរោ សញ្ញមិមេ ឆារកា សមានច្ឆន្ទា កល្យាណាធិប្បាយាតិ អនុជានិំសុ ។ តេ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា បព្ភជ្ជំ យាចិំសុ ។ តេ ភិក្ខូ បព្ភាជេសុំ ឧបសម្បាទេសុំ ។ តេ រត្តិយា បច្ចូសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ភោជនដ្ឋិ យាគុំ ទេថ ភត្តំ ទេថ ខាទនីយំ ទេថាតិ ។ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ អាគមេថាវុសោ យាវ រត្តិ វិភាយតិ[1] សចេ យាគុ ភវិស្សតិ បិវិស្សថ សចេ ភត្តំ ភវិស្សតិ ភុញ្ជិស្សថ សចេ ខាទនីយំ ភវិស្សតិ ខាទិស្សថ នោ ចេ ភវិស្សតិ យាគុ ឯ ភត្តំ ឯ ខាទនីយំ ឯ បរិឡាយ បរិត្វា ភុញ្ជិស្សថាតិ ។ ឯវំបិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភិក្ខូហិ វុច្ចមានា ភោជនដ្ឋិយេវ យាគុំ ទេថ ភត្តំ ទេថ ខាទនីយំ ទេថាតិ សេនាសនំ ឧហាទន្តិបិ ឧម្មិហាន្តិបិ ។

---

๑ យាវ វិភាតាយ រត្តិយាតិបិ ភណ្ដូបិ ហោន្តុពេ ទិស្សតិ ។

ទឹងបួសយ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ ទើបក្មេងទាំងនោះចូលទៅរកមាតាបិតារៀងៗខ្លួន ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាយលោកឪពុកអនុញ្ញាតឲ្យយើងខ្ញុំចេញពីផ្ទះទៅបួស ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ទើបមាតាបិតាក្មេងទាំងនោះក៏បានអនុញ្ញាតដោយគិតឃើញថា ក្មេងទាំងអស់នេះមានចំណង់ស្មើគ្នា មានសេចក្តីជ្រះថ្លាស្មើ ។ ពួកក្មេងទាំងនោះចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយហើយសូមបព្វជ្ជា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ។ ពួកភិក្ខុ (បួសថ្មី) នោះ គ្រែកន្ទើងក្នុងរាត្រីសម័យជិតភ្លឺហើយយំទាវថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបបរ ចូរឲ្យបាយ ចូរឲ្យខាទនីយៈ (នំចំណី) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរបង្អង់ចាំភ្លឺសិន បើមានបបរ អ្នកទាំងឡាយនឹងបានហូតបបរ បើមានបាយ អ្នកទាំងឡាយនឹងបានឆាន់ បើខាទនីយៈមាន ពួកអ្នកនឹងបានទំពា បើបបរឬបាយ ឬខាទនីយៈគ្មានទេ ពួកអ្នកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតហើយឆាន ។ ពួកភិក្ខុក្មេងទាំងនោះដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះក៏ដោយ នៅតែយំទាវថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបបរ ចូរឲ្យបាយ ចូរឲ្យខាទនីយៈ ដុះដាស់សេនាសនៈខ្លះ នោមដាក់ខ្លះ ។

(๒๖๔) អស្សាសិ ខោ ភគវា រត្តិយោ បច្ចូ-
សសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ឆារកសដ្ឋំ សុត្វាន អាយស្មន្តំ
អានន្ទំ អាមន្តេសិ កឹ នុ ខោ សោ អានន្ទ
ឆារកសទ្ទោតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ
និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា
ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ជានំ
ឆន្ទវិសតិវស្សំ បុក្កលំ ឧបសម្បាទេន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគ-
វាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ
ភិក្ខវេ មោឃបុរិសា ជានំ ឆន្ទវិសតិវស្សំ បុក្កលំ
ឧបសម្បាទេស្សន្តិ ឆន្ទវិសតិវស្សោ ភិក្ខវេ បុក្កលោ
អក្ខមោ ហោតិ សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ
បិបាសាយ ឌំសមកសវាតាតបសិរិំសបសម្ផស្សានំ
ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ វចនបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ
វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្ពានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ
អមនាបានំ ចាណាហារានំ អនធិវាសកជាតិកោ ហោតិ
វីសតិវស្សោ ច ខោ ភិក្ខវេ បុក្កលោ ខមោ ហោតិ

(๒๖๘) ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จเข้าไปยังพระตำหนักแห่งพระนางสามาวดี ครั้นแล้วได้ตรัสเรียกพระอานนท์ผู้มีอายุมาว่า ดูก่อนอานนท์ เธอจงถือบาตรและจีวรของเรา ฯ ท่านพระอานนท์ผู้มีอายุรับพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ได้ถือบาตรและจีวรตามเสด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าไปข้างหลัง ๆ ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จกลับจากบิณฑบาตในเวลาปัจฉาภัต ทรงเปลื้องจีวรแล้ว ได้ประทับนั่งบนอาสนะที่ปูลาดไว้ ฯ ท่านพระอานนท์ผู้มีอายุได้ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ได้นั่งในที่สมควรข้างหนึ่ง ฯ ครั้นท่านพระอานนท์ผู้มีอายุนั่งในที่สมควรข้างหนึ่งแล้ว ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าดังนี้ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงทรงรับบิณฑบาตที่ข้าพระองค์ถวายเถิด ฯ ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงรับบิณฑบาตที่ท่านพระอานนท์ผู้มีอายุถวายแล้ว ได้ตรัสเรียกท่านพระอานนท์ผู้มีอายุมาว่า ดูก่อนอานนท์ เธอจงถือเอาสังฆาฏิ ฯ ท่านพระอานนท์ผู้มีอายุรับพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ได้ถือเอาสังฆาฏิตามเสด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าไปข้างหลัง ๆ ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงสั่งสอน ชักชวน ให้อาจหาญ ร่าเริง ด้วยธรรมีกถาแก่ท่านพระอานนท์ผู้มีอายุ ผู้ตามเสด็จอยู่ข้างหลัง ๆ ครั้งนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสเรียกท่านพระอานนท์ผู้มีอายุมาว่า ดูก่อนอานนท์ เธอจงถือเอาผ้าอาบน้ำฝน ฯ ท่านพระอานนท์ผู้มีอายุรับพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ได้ถือเอาผ้าอาบน้ำฝน

សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ បិបាសាយ ឌំសមក-
សវាតាតបសិរិំសបសម្ផស្សានំ ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ វេ-
នបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្ពានំ
ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ ចាណហរានំ
អធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ខេតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
យាវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យុ
ញោ បន ភិក្ខុ ជានំ ឱនវិសតិវស្សំ បុគ្គលំ ឧប-
សម្បាទេយ្យ សោ ច បុគ្គលោ អនុបសម្បន្នោ តេ
ច ភិក្ខូ ការេយ្យា ឥទំ តស្មឹ ចាចិត្តិយន្តិ ។

មានវស្សាគ្រប់ ២០ ទើបត្រាតែជាក់ក្តៅឃ្មានស្រែកសម្លុស្សរោចាមម្ល៉ុស ខ្យល់កំដៅថ្ងៃសត្វទីយជាតិចាំងឡាយ នឹងគន្ធងពាក្យដែលបុគ្គលពោលអាក្រក់មានមក នឹងគន្ធងពាក្យអាក្រក់ដែលបុគ្គលនាំមកជ្រាប់ នឹងទុក្ខវេទនាប្រដុក្ខដ៏សរីរៈដ៏ក្សៀវក្សាវឆ្ងាំអាក្រក់ មិនស្រួល មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិតដែលកើតឡើងហើយ ចាត់ជាអ្នកមានជាតិអត់ទ្រាំបាន ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលដ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតែតែដ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលដឹងហើយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំ[1] បុគ្គលដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំនោះក៏នៅជាអនុបសម្បន្នដដែល ចំណែកភិក្ខុចាំងឡាយនោះ អ្នកច្រាជ្រគប្បីតិះដៀល នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយ ក្នុងរឿងនោះ ។

---

๑ គឺរាប់ឆ្នាំបានគ្រប់ ២០ ហើយ តែនៅខ្វះខែនឹងថ្ងៃ ដូចមនុស្សណាមួយកាលនៅក្នុងផ្ទៃមាតាបានតែ ៧ ខែ កាលដែលសម្រាល ។ នៅថ្ងៃ ១៥ កើតខែពិសាខ ឆ្នាំជូត លុះដល់មកថ្ងៃ ១៥ កើតខែពិសាខ ឆ្នាំមមែ បាន ២០ ឆ្នាំ ខ្វះ ៣ ខែ លុះតែបង្អង់ឲ្យហួសដល់ថ្ងៃ ១៥ កើតខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំមមែ ហើយរាប់យក ៧ ខែក្នុងផ្ទៃនឹងអធិកមាស ២ ខែមកផ្សំជាង ទើបបានគ្រប់ ២០ ឆ្នាំគត់ ។

(๒๖๙) โย បនាតិ យោ យាចតីតិ សោ ។បេ។ តំ ក្ខណំ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ តំ ក្ខណំ ។ ជានាតិ ជាន សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញេ វា តស្ស អារោចេន្តិ សោ វា អារោចេតិ ។ ឆន្ទវីសតិវស្សោ ជាន អប្បត្តវីសតិវស្សោ ។ ឧបសម្បាទេស្សាមីតិ តណ្ហំ វា អាចរិយំ វា បត្តំ វា ចីវរំ វា បរិយេសតិ សីមំ វា សម្មន្នតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ ។ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ទុក្កដា ។ កម្មវាចាបរិយោសានេ ឧបជ្ឈាយស្ស អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស តណ្ហាស្ស ច អាចរិយស្ស ច អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(๒๗๐) ឆន្ទវីសតិវស្សោ ឆន្ទវីសតិវស្សស្ស ញត្តិ-សម្បាទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ ឆន្ទវីសតិវស្សោ វេមតិកោ ឧបសម្បាទេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆន្ទ-វីសតិវស្សោ បរិបុណ្ណវីសតិវស្សស្ស ញត្តិ ឧបសម្បាទេតិ អនាបត្តិ ។ បរិបុណ្ណវីសតិវស្សោ ឆន្ទវីសតិវស្សស្ស ញត្តិ

(๒๖๙) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិក្ខុនោះដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកកិក្ខុដទៃប្រាប់ដល់កិក្ខុនោះក្តី កុលបុត្រដែលនឹងឧបសម្បទានោះប្រាប់ក្តី ។ បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់ដល់ ๒๐ ឆ្នាំ ហៅថាមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ๒๐ ឆ្នាំ ។ កិក្ខុគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈសង្ឃក្តី អាចារ្យក្តី ជ្ឈត្តក្តី ចីវរក្តី សន្ធតសីមា (ថ្នី) ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ៣ឆ ឡាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដង ។ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គណៈសង្ឃនឹងអាចារ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។

(๒๗๐) កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុសំគាល់ថាមានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុសំគាល់ថាមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុសំគាល់ថា មានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ ត្រូវអាបត្តិ

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปริปุณฺณวีสติวสฺสา เวมติกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปริปุณฺณวีสติวสฺสา ปริปุณฺณวีสติวสฺสสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๒๗๑) อนาปตฺติ ๓ณวีสติวสฺสํ ปุคฺคลํ ปริปุณฺณวีสติวสฺสสญฺญี อุปสมฺปาเทติ ปริปุณฺณวีสติวสฺสํ ปริปุณฺณวีสติวสฺสสญฺญี อุปสมฺปาเทติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปญฺหมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុសំគាល់ថា មានវស្សាគ្រប់ ๒๐ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๗๑) ភិរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺកិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់๒๐ថាមានវស្សាគ្រប់๒๐ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ๑ កិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ ថា មានវស្សាគ្រប់ ๒๐ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

[๒๗๒] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ សត្ថា ភិ-
ក្ខហា បដិយាសោកំ កន្តុកាមោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ តេ មនុស្សេ ឯតទវោច អម៌ាំប អាយស្មន្តេហិ
សទ្ធឹ កមិស្សាមីតិ ។ មយំ ខោ កន្តេ ស្មុំ បរិហា-
រិស្សាមាតិ ។ បជានាថាវុសោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ
ភិក្ខុនិយោ សត្ថោ កិរ ស្មុំ បរិហារិស្សតីតិ តេ មក្ខេ
បរិយុដ្ឋិសុ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុនិយោ តំ សត្ថំ ភោត្វា
អជ្ឈិដ្ឋិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ ភគិនិស្ស តុំ កន្តេ ជានំ
ថេយ្យសត្ថេន សទ្ធឹ កច្ឆសីតិ បលិពុទ្ធិត្វា មុញ្ចិសុ ។
អថខោ សោ ភិក្ខុ សាវត្ថឹ គន្ត្វា ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ
អារោចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ភិក្ខុ ជានំ

សិក្ខាបទទី ៦

[៤៧៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅវត្តវេឋញ្ញ របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានពួកឈ្មួញរនេះ ១ ពួក មានសេចក្តីជ្រាថ្នាចេញពីក្រុងកជង្គឺ ហើយទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក ។ ភិក្ខុ ១ រូបបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា អាត្មានឹងទៅជាមួយនឹងអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយដែរ ។ ពួកមនុស្សទាំងនោះនិយាយវិញថា សូមមាន ពួកយើងនឹងគេចវាងឲ្យរួចពន្ធទេតើ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា នែអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងចុះ ។ ពួកអ្នកធ្វើការគយបានពួកគេនិយាយថា ពួកឈ្មួញនឹងគេចវាងឲ្យរួចពន្ធ ហើយចាំស្កាត់ពួកមនុស្សទាំងនោះក្នុងផ្លូវ ។ ឯពួកអ្នកធ្វើការគយនោះក៏ចាប់រឹបយកពួកឈ្មួញរនេះនោះ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា មានជ្រាស លោកដឹងហើយ ហេតុអ្វីបានជាទៅជាមួយនឹងពួកឈ្មួញរនេះដែលគេចវាងឲ្យរួចពន្ធ ថាដូច្នោះហើយក៏ចាប់យាត់ភិក្ខុនោះទុកហើយលែងទៅ ។ លុះចាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុដឹងហើយ មិនគួរនឹងបបួលគាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្លងជាមួយគា

เชยฺยสนฺเตน สทฺธึ สหาเสน ปกฺกมนฺตึ ปฏิ-
ปชฺชิสฺสตีติ ฯเปฯ สงฺฆาทิเสโส ฯ ชานนฺตี ชานาติ
สญฺจิจฺจ ฯ เชยฺยสนฺเตน สทฺธึ สหาเสน ปกฺกมนฺตึ ปฏิปชฺชิสฺสามีติ ฯ
สงฺฆาทิเสโส ฯ วิมตาย ทุกฺกฏา กถญฺหิ นาม
มาตุคามสฺส เชยฺยสนฺเตน สทฺธึ สหาเสน
ปกฺกมนฺตึ ปฏิปชฺชิสฺสตีติ เอตฺถ เชยฺยสนฺเตน สทฺธึ สหาเสน
อปฺปสนฺนสฺส วา ปสาทาย ปสนฺนสฺส วา ภิยฺโยภาว-
าย ฯเปฯ ปฐมปทภาณวาโร นิฏฺฐิโต ฯ

(๒๗๓) โย ปนาติ โย โกจิ ฯเปฯ ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต
ภิกฺขูติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ อญฺเ
วา ตสฺส อาโรเจติ สงฺโฆ วา อาโรเจติ ฯ เชยฺย-
สนฺโต นาม ถาวโร ตาตกมฺมา วา โหนฺโต อกา-
ตกมฺมา วา ภณฺฑนาทิ วา เชยฺโย กตฺตุกาโม สุทฺธึ วา

មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញគេចវាងឲ្យរួចពន្ធសោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា នែកិកុ ឮថា អ្នកដឹងហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញដែលគេចវាងឲ្យរួចពន្ធ ពិតមែនឬ ។ កិកុនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកដឹងហើយមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវ ឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញដែលគេចវាងឲ្យរួចពន្ធទេ នែ មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាល កិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ ថា កិកុណាមួយដឹងហើយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើ ដោយពួកឈ្មួញជាចោរ ដោយហោចទៅសូម្បីបន្ទោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៧៣) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង សិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិតកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិកុដឹងដោយ ខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កិកុនោះក្តី ពួកឈ្មួញនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថាពួកឈ្មួញជាចោរ គឺពួកចោរដែលធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី មិនបានធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី ដល់នូវកិរិយាលួច (របស់) ស្លេចក្តី

ปริหารฏฺเ ฯ สนฺติฏฺเ ฯลฯ สมาปชฺชติ กปฺปฏฺ-
ฐายิกาย กปฺปฏฺฐายิกา กปฺปฏฺฐายิกาย กปฺปฏฺฐายิกา
อฏฺ ฯ หิ ยา ฯ ปเร ฯ กปฺปมาติ สมาธิมาติ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อฏฺฐมเสา ตาทิมฏฺฐาปตฺติ กุกฺกุ-
ฏสมาปตฺเต ตาเทิ ตาทิมฏฺเ ตาทิมฏฺเ อาปตฺติ ถาจิตฺติ-
ยสฺส ฯ อตาทิเก อาเญ อญฺญาเยาฏเ อญฺญาเยาฏเ
อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๔) เถยฺยสตฺเ เถยฺยสตฺสญฺ สมาธาย
ปกฺกมนฺตสฺส ปฏิปชฺชติ อฏฺฐมเสา ตาทิมฏฺฐาปตฺติ
ถาจิตฺติยสฺส ฯ เถยฺยสตฺเ เทเตติเกา สมาธาย
ปกฺกมนฺตสฺส ปฏิปชฺชติ อฏฺฐมเสา ตาทิมฏฺฐาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ เถยฺยสตฺเ อเถยฺยสตฺสญฺ สมาธาย
ปกฺกมนฺตสฺส ปฏิปชฺชติ อฏฺฐมเสา ตาทิมฏฺฐา-
ปตฺติ ฯ กิกฺขา สมาธิมาติ มนุสฺสา ฉ สมาธิมาฏฺ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเถยฺยสตฺเ เถยฺยสตฺสญฺ

គេចវាងឲ្យរួចពន្ធក្តី ។ ពាក្យថា មួយអន្ទឹ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួល គឺកិកូនឹងឈ្មួញបបួលគ្នាថា នែអាវុសោ យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន យើងនឹងទៅ នែអាវុសោ យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅកងថ្ងៃនេះក្តី ស្អែកក្តី ខានស្អែកក្តី កិកូនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ សេចក្តីថា កិកូដើរទៅកងស្រែកមានចម្ងាយល្មមមាន់ហើរដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗចន្ទោះស្រែក ។ កិកូដើរទៅកងព្រៃមិនមែនជាស្រែក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ។ កន្ទុះយោជន៍ ។

(๒๗๔) ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ កិកូសំគាល់ថាពួកឈ្មួញជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ កិកូមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ កិកូសំគាល់ថា មិនមែនពួកឈ្មួញជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កិកូបបួល តែមនុស្សពាំងឆ្ងាយមិនបបួល (កិកូនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ កិកូសំគាល់ថាពួកឈ្មួញជាចោរ

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเจยฺยสตฺเต เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเจยฺยสตฺเต อเจยฺยสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๒๗๔) อนาปตฺติ อสาหสิกา กฏฺฐติ มนุสฺสา สาหสิกาติ กิกฺกุ น สาหสิกาติ วิสญฺญิเตน กฏฺฐติ อาปทาสุ ขิตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ កិក្ខុសំគាល់ថាពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๗๕) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនបបួលហើយទៅ១ មនុស្សទាំងឡាយបបួល កិក្ខុមិនបបួល១ កិក្ខុទៅដោយខុសសង្កេត[1] ១ កិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

---

๑ ជានដល់ភិក្ខុបបួលថាទៅថ្ងៃនេះ ពេលនេះ តែមិនជានទៅតាមថ្ងៃ តាមពេលដែលជានកំណត់ទេ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(២៧៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កោសលេសុ
ជនបទេសុ សាវត្ថឹ គច្ឆន្តោ អញ្ញតរេន គាមទ្វារេន
អតិក្កមតិ ។ អញ្ញតរា ឥត្ថី សាមិកេន សហ កណ្ហិត្វា
គាមតោ និក្ខមិត្វា តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទវោច ភវំ
ភន្តេ អយ្យោ គមិស្សតីតិ ។ សាវត្ថឹ ខោ អហំ ភគិនិ
គមិស្សាមីតិ ។ អហំ អយ្យេន សទ្ធឹ គមិស្សាមីតិ ។
ឯយ្យាសិ ភគិនីតិ ។ អថខោ តស្សា ឥត្ថិយា សាមិកោ
គាមតោ និក្ខមិត្វា មនុស្ស បុច្ឆិ អបយ្យា ឯវរូបំ ឥត្ថឹ
បស្សយ្យាថាតិ ។ ឯសយ្យ បព្ពជិតេន សហ គច្ឆតី-
តិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ អនុពន្ធិត្វា តំ ភិក្ខុំ គហេត្វា
អាកោដេត្វា មុញ្ចិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អញ្ញតរស្មឹ
រុក្ខមូលេ[1]បព្ពបេត្តោ និសីទិ ។ អថខោ សា ឥត្ថី
តំ បុរិសំ ឯតទវោច ឆាយ្យ សោ ភិក្ខុ មំ និប្បាទេសិ

---

១ ឯត្តន្តរេ បត្តំ វិវេច្ចាតិ ភត្តច្ចំ ចោត្តរេ អត្ថឹ ។

សំភ្ជាបទទី ៣

(៤៧៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
តនៈជាទីសង់ថ្វាយដោយអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប
នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោសលជនបទ ចូលទៅកាន់ផ្ទះស្ត្រីម្នាក់ ។
ស្ត្រី ១ នាក់ឈ្មោះនន្ទិបត្នីហើយចេញពីស្រុកទៅ ឃើញភិក្ខុនោះហើយ
ក៏និយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់នន្ទិទៅណា ។
ភិក្ខុនោះនិយាយថា នែនាង អាត្មានន្ទិទៅក្រុងសាវត្ថី ។ ស្ត្រីនោះ
និយាយថា ខ្ញុំម្ចាស់នន្ទិទៅជាមួយលោកម្ចាស់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា
មកចុះ នាង ។ ខណៈនោះឯង ប្តីនៃស្ត្រីនោះចេញពីស្រុកទៅហើយ
ស្អួមនុស្សទាំងឡាយថា នែអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបានឃើញ
ស្ត្រីមានរូបពណ៌យ៉ាងនេះទេ ។ គេឆ្លើយថា នែអ្នក ស្ត្រីនោះទៅ
ជាមួយនឹងអ្នកបួសទៅហើយ ។ ទើបបុរសនោះទៅតាមចាប់ភិក្ខុនោះ វាយ
ហើយលែងទៅ ។ ភិក្ខុនោះទៀមគ្រាំគ្រាអង្គុយនៅក្បែរគល់ឈើ ១ ដើម
ក្នុងកាលនោះ ។ ឯស្ត្រីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះ
ថា នែអ្នក ភិក្ខុនោះមិនមែនបបួលណែនាំខ្ញុំមកទេ តែថាខ្ញុំឯង

អថ ច អមាមេវ តេន កិក្ខុនា សទ្ធិំ កច្ចាមិ អការណេ
សោ កិក្ខុ កច្ច នំ ឧមាបេហីតិ ។ អថខោ សោ
បុរិសោ តំ កិក្ខុំ ឧមាបេសិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ
សារត្តោ កច្ចា កិក្ខនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ យេ តេ
កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបា-
ចេន្តិ កថំ ហិ នាម កិក្ខុ មាតុគ្គាមេន សទ្ធិំ សំវិធាយ
ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ
កិក្ខុ មាតុគ្គាមេន សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ
បដិបជ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
គថំ ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស មាតុគ្គាមេន សទ្ធិំ
សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោឃ-
បុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា
ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ មាតុគ្គាមេន
សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជេយ្យ អន្តមសោ
គាមន្តរម្បិ ចាចិត្តិយន្តិ ។

ទៅជាមួយនឹងភិក្ខុនោះទេតើ ភិក្ខុនោះមិនមែនជាអ្នកធ្វើ (សេចក្តីខុស) ទេ អ្នកចូរទៅឲ្យភិក្ខុនោះអត់ទោសទៅ ។ ទើបបុរសនោះ សូមទោសនឹងភិក្ខុនោះ ។ លុះដាប់នោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងបបួលគ្នាហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងបបួលគ្នាហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមទេ ។ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម ដោយហោចទៅសូម្បីបន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๗๗) โย ปนาตีตํ โย อนาคตนฺติอาทิ ฯเปฯ ตีตนฺติ ฯเปฯ อยเมตฺถ อตฺถโยชนา ตีตนฺติ ฯ มาตุคามโต ปน มนุสฺสิตฺถิโต ยกฺขิโต เปตีโต ติรจฺฉานคตา วิญฺญู ปฏิพลา สุภาสิตทุพฺภาสิตํ ทุฏฺฐุลฺลาทุฏฺฐุลฺลํ อาชานิตุํ ฯ สทฺธินฺติ ฝคฺคเว ฯ สมาปนฺนาตีตนฺติ ปฐมาย ปฐมาย อยฺยาย ปฐมาย อยฺยาย ปฐมาย ปฐมาย อฏฺฐ ปาราชิกา ปาราชิกาติ สมาทิยนฺตสฺส ทุกฺกฏสฺส ฯ อนฺตมโส ตามนฺตรมฺปีติ กุกฺกุฏสมฺปาเตปิ ตาเมปิ ตามนฺตเรปิ ตามนฺตเรปิ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อกฺกมเนปิ อาฬเยปิ อฆฺฆนาชเนปิ อฆฺฆนาชเนปิ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๘) ปาตุกมฺเยปิ ปาตุกมฺยตาปิ สมาทิยนฺตสฺส ฝคฺคุณปกฺขสฺส ปฏิปชฺชนฺตสฺส อนฺตมโส ตามนฺตรมฺปิ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปาตุกมฺเยปิ เวมตฺติกาปิ สมาทิยนฺตสฺส ฝคฺคุณปกฺขสฺส ปฏิปชฺชนฺตสฺส อนฺตมโส ตามนฺตรมฺปิ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปาตุกมฺเยปิ อปาตุกมฺยตาปิ สมาทิยนฺตสฺส

(๒๗๗) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នា នឹងសិក្ខាបទទី១នៃបាដិទេសនីយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា មាតុគ្រាម សំដៅយកមនុស្សស្រី មិនសំដៅយកយក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញ្ជីទេ មនុស្សស្រីនោះតោង់ជាអ្នកដឹងក្តីអាចដឹងសព្វ នូវពាក្យដែលគេពោលល្អ ពោលអាក្រក់ ពាក្យទ្រគោះ មិនមែនពាក្យទ្រគោះ ។ ពាក្យថា មួយ-អន្ទើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួលគ្នា គឺកិក្ខុនឹងមាតុគ្រាមបបួលគ្នាថា ម្នាងអើយ ម្នាងនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ ម្នាងអើយ ម្នាងនឹងទៅ យើងនឹងទៅថ្ងៃនេះ ថ្ងៃស្អែក ឬខានស្អែក កិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីបន្ទោះស្រុកមួយ គឺកិក្ខុទៅកន្លែងស្រុកមានចម្ងាយល្មមមាន់ហើរទៅដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗបន្ទោះស្រុក ។ កិក្ខុដើរទៅកន្លែងព្រៃមិនមែនជាស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗកន្ទុះយោជន៍ ។

(๒๗๘) មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុគ្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីបន្ទោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុគ្រាម កិក្ខុសង្ស័យ ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីបន្ទោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុគ្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា

ឯកច្ចានមត្ថំ បដិបជ្ជតិ អត្តមនោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កិញ្ចិ សំវិធហតិ មាតុក្កាមោ ន សំវិធហតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ យក្ខិយា វា បេតិយា វា បណ្ឌកេន វា តិរច្ឆានគតមនុស្សវិក្ខិត្តិយា វា សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកច្ចានមត្ថំ បដិបជ្ជតិ អត្តមនោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ មាតុក្កាមសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ អមាតុក្កាមសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๒๗๔) អនាបត្តិ អសំវិធហិត្វា កច្ឆតិ មាតុក្កាមោ សំវិធហតិ កិញ្ចិ ន សំវិធហតិ វិសង្កេតេន កច្ឆតិ អាបទាសុ ខិត្តចិត្តស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុ
ប្បួល មាតុគ្រាមមិនបប្បួល កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបប្បួលដើរផ្លូវឆ្ងាយ
ជាមួយគ្នា មួយអន្ទើដោយយក្សស្រី ប្រែតស្រី មនុស្សខ្ទើយនឹងតិរច្ឆានញី
មានពងដូចមនុស្ស ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
មិនមែនមាតុគ្រាម កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែន
មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុគ្រាម មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๗๙) វាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๖ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុមិនបប្បួលហើយទៅ๑ មាតុគ្រាមបប្បួល កិក្ខុមិនបប្បួល๑ កិក្ខុទៅ
ដោយខុសសង្កេត๑ កិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ๑ កិក្ខុឆ្គត๑
កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(២៨០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អរិដ្ឋស្ស ភិក្ខុនោ កន្ទ[1]ភា-ជិបុត្តស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ អរិដ្ឋស្ស កិរ ភិក្ខុនោ កន្ទភាជិបុត្តស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគ-វតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ យេន អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ កន្ទភាជិបុត្តោ តេនុប-សង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ កន្ទភាជិបុត្តំ ឯត-ទវោចុំ សច្ចំ កិរ តេ អាវុសោ អរិដ្ឋ ឯវរូបំ បាបកំ

---

[1] កន្ទភាជិបំ បាឡិ ។

សំកុបទី ៨

(២៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង កិកុ
ឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្ងាប់ត្នាត មានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាព
យ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងថា តែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ។ កិកុជាច្រើនរូបបានឮ
ពាក្យនោះថា ឮថាកិកុឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្ងាប់ត្នាតមានទិដ្ឋិ
អាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិន
អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវ
ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ។ ទើប
កិកុទាំងនោះ ចូលទៅរកអរិដ្ឋកិកុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្ងាប់ត្នាតនោះ
លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអរិដ្ឋកិកុជាកូននៃត្រកូល
អ្នកសម្ងាប់ត្នាតថា ម្នាលអាវុសោអរិដ្ឋ ឮថាអ្នកមានទិដ្ឋិអាក្រក់

นิฏฺฐิตานิ ฉปฺปฏิ ตถาหิ กตฺวาน ธมฺมิ เทสิตา อาชา-
ชาม យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា
តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាតិ ។ ยาวิ ฌา
ខោ អយំ អាវุសោ ភគវតา ធម្មិ เทสิตา อาชา-
ชามิ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគ-
វតា តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាតិ ។ ยา
អាវุសោ អវิชฺช ยาวิ អวច ยา ភគវนฺโต អញฺญตฺร
ยาหิ สาធุ ភគវតោ អញฺญตฺรา ยาหิ ภគว ยาวิ
วาเทยฺย អเนกปริยาเยน อาวุสោ อวิชฺช อนฺตร-
ยิกา ธมฺมา วุตฺตา[๑] ภគวตา อลญฺจ បน តេ
បដิសេวតោ អนฺตรายาย អปฺปสฺสาทา ពหุទุกฺขา ពหูปាយាសา อาទីនវោ ឯត្ថ
ភិยฺโย អฏฺฐิกงฺกลูปมา ពหុ វុត្តา ភគវតา

---

๑ ฉ. ม. អนฺตรายิกา วุตฺตา ។

មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម្មិកាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម្មិកាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងចោយ ដោយប្រការដូច្នោះមែនឬ ។ អរិដ្ឋភិក្ខុឆ្លើយថា នែអាវុសោ ធម្មិកាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម្មិកាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិក្ខុកាំងឡាយនិយាយថា នែអាវុសោអរិដ្ឋ អ្នកចូរកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង អ្នកកុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះថាព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់ថាយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោអរិដ្ឋ ធម្មិកាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម្មិកាំងឡាយនោះសោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពពិតមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមកាំងឡាយមានសេចក្តីរីករាយតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសកងកាមកាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមកាំងឡាយមានឧបមាដោយពងឆ្អឹង

ตหุทฺทสฺสา ตหูตายาสา อาธีนเวติ ปิตฺถ กิเยฺยา มิสเปสฺมปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ฯเปฯ ตินฺกุ-กฺมปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ฯเปฯ อฏฺฐิกงฺกลูปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ฯเปฯ มุมินกฺมปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ฯเปฯ ยาจิตกูปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ฯเปฯ รุกฺขผลูปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ฯเปฯ อสิสูนูปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ฯเปฯ สตฺติสูลูปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ฯเปฯ สปฺปสิ-รูปมา กามา ทุตฺตา ภควตา ตหุทฺทสฺสา ตหูตายาสา อาธีนเวติ ปิตฺถ กิเยฺยาติ ฯ ยาวิมิ โข อาวุโส กิตฺตา กนฺตาติปุเญฺญ เตหิ กิตฺตาหิ ทุชฺชมาโน สเชว ตำ ชาปกำ ธิฏฺฐิตตำ[๑] ชามสา มกมาสา อกิจฺจวิสฺสุ

๑ ฉตฺตสฺสเร ฆปฺปฺนฺตฺติปิ ทฺวตฺติ ปาตฺตเร อตฺถิ ฯ

มានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ក្តីងរឭតីស្មៅ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកក្តីង ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិតនិងជញ្ជាំ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនិងដែកស្រួច ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ អាវុសគិកុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ភ្នាត ទុកជាគិកុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែប្រកាន់ទិដ្ឋិលាមកនោះដោយបេសេចក្តីប្រកាន់ម៉ាំដោយកំលាំង ហើយពោលយ៉ាងនោះ

ភេមារតំ ឃវំ ព្យា ខោ អហំ អាវុសោ ភគវតា ធម្មំ
ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា
វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
យតោ ច ខោ តេ តិត្ថិ នាសក្ខីសុ អរិដ្ឋំ តិត្ថិំ
កន្ទាពិបុត្តំ ឯតស្មា ចាបកា និដ្ឋិតតា វិវេចេតុំ អថខោ
តេ តិត្ថិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ
និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ តិត្ថិសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា
អរិដ្ឋំ តិត្ថិំ កន្ទាពិបុត្តំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តេ អរិដ្ឋ
ឯវរូបំ ចាបកំ និដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ
ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា
វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
ឯវំ ព្យា ខោ អហំ ភន្តេ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
នាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា

ដដែលថា នែអាវុសោ ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយថាធ្លើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឮ ឃ្លាយនោះមិនអាចធ្លើសេចក្តី
អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិក្ខុទាំង
ឮ ឃ្លាយនោះ មិនអាចដោះកិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត
ចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់យ៉ាងនេះក្នុងកាលណា កិក្ខុទាំង ឮ ឃ្លាយនោះក៏ចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង លុះចូលទៅហើយក៏ក្រាបទូល
ដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះអរិដ្ឋកិក្ខុ
ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាតថា នែអរិដ្ឋ ឮថាអ្នកមានទិដ្ឋិអាក្រក់មាន
សភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយណាដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគសំដែងថាធ្លើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយនោះមិនអាចធ្លើ
សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។
អរិដ្ឋកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយណាដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្លើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយ

តេ បដិសេវតោ ឆាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ កស្សុ ខ្វេ ឆាម តំ មោឃបុរិស មយា វា ឆម្មុំ ឧទ្ទិស្ស អាឆាឆាសិ ឯតុ មយា មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន អន្តរាយិកា ឆម្មា វុត្តា អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា មយា ពហុ-ទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ អដ្ឋិកង្ក-លូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ មំសបេសូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ តិណុក្កូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ អង្គារកាសូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ សុបិនកូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ យាចិតកូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ រុក្ខផល-បមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ អសិសូនូបមា

នោះមិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
ហើយ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោឃ-
បុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះ មកពី
អ្នកណា នែមោឃបុរស ធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយតថាគតសំដែងហើយ
ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះសោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
ដល់បុគ្គលអ្នកសេពបានពិតមែន តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានសេចក្តីរីករាយតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន
ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន តថាគតសំដែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានឧបមាដោយពងក្តឹង ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា
កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយ
ថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើពីស្មៅ ។ បេ ។ តថា-
គតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង
។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នក
យល់សប្តិ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា
ដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ

กามา วุตฺตา มยา ฯ เป ฯ สตฺตสฺสูปมา กามา วุตฺตา มยา ฯ เป ฯ สปฺปสิรูปมา กามา วุตฺตา มยา พหุทุกฺขา พหูปายาสา อาทีนเวเ ปตฺถ กิญฺจา อป ป ปน ตุมฺเ เมาฆปุริส อตฺตนา ทุกฺขปริเตน ทิฏฺฐเตน อเมฺห เจว อญฺญาจิกฺขสิ อตฺตานญฺจ ขนสิ พหุญฺจ อปุญฺญ ปสวสิ ตญฺจิ เต เมาฆปุริส ภวิสฺสติ ทีฆรตฺตๆ อหิตาย ทุกฺขาย เนตๆ เมาฆปุริส อปฺปสฺสาทสุตฺตนฺตเ ป ปสาทาย ปสฺสนฺตเ ป กิญฺจาการ-ภาย ฯ เป ฯ ฆาฏฺฏ ปน ภิกฺขเว สมฺมา สิกฺขาปทๆ ปญฺญเสยฺยาป เย ปน ภิกฺขู ฆาฏ ฆาเตยฺย ตถาปาหๆ ภควตา ธมฺมๆ เทสิตๆ อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏิเสวโต นาลๆ อนฺตรายายาติ ฯ เสา ภิกฺขู ภิกฺขูหิ ฆาฏมสฺส วจนีเย มา อายสฺมา ฆาฏ อาว มา ภควตฺโ

មានឧបមាដោយកាំចិតនឹងដ្រែញ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនឹងដែកស្រួច ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន នែមោឃបុរស កាលបើហេតុមានទំនងយ៉ាងនេះ អ្នកឯងហៅថាពោលបង្កាច់យើងផង ដឹកគាស់ខ្លួនឯងផង បានជាបាបច្រើនផង ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនប្រកាន់ខុស នែមោឃបុរស ព្រោះថាទិដ្ឋិរបស់អ្នកឯងនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទោសមិនមែនជាប្រយោជន៍នឹងទុក្ខ អស់កាលជាអង្វែង នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដ្រែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដ្រែះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលដ្រែះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែដ្រែះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយ ណាតែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ដោយប្រការយ៉ាងណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនោះ ។ កិកុនោះគឺកិកុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ លោកបួរ

អញ្ញាចំក្ខិំ ន ហិ សាធុ ភគវតោ អញ្ញក្ខានំ ន ហិ ភគវា ឯវំ វទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ អន្ត-រាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា អលញ្ច បន តេ បដិសេ-វតោ អន្តរាយាយាតិ ។ ឯវញ្ហិ[1] សោ ភិក្ខុ ភិក្ខូហិ វុច្ច-មានោ តថេវ បក្កមេ្ហាយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខូហិ យាវតតិយំ សមនុភាសិតព្ពោ តស្ស បដិនិស្សគ្គាយ ។ យាវតតិ-យញ្ចេ សមនុភាសិយមានោ តំ បដិនិស្សជ្ជេយ្យ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ បដិនិស្សជ្ជេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(២៨១) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ ឯវំ វទេយ្យាតិ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។

---

๑ ម. ឯវញ្ហេ បន ។

កុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយតែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពមែន ។ ឯភិក្ខុនោះកាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់មាំយ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈបីដង ដើម្បីឲ្យលះទិដ្ឋិនោះចេញ ។ បើភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈបីដង ហើយលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះបាន ។ ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើភិក្ខុនោះមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๘๑) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី១ នៃបាឌិកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនោះពោលថា ធម៌ទាំងឡាយ ណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(๒๘๒) โย ภิกฺขุ ยาวตติยานุสฺสาวนาย ๆ ภิกฺขูหิ ภิกฺขุ ๆ ภิกฺขูหีติ อญฺเญหิ ภิกฺขูหิ ๆ ยาวตติยานุสฺสาวนายาติ ๆ ยาวตติยานุสฺสาวนาย ๆ ยาวตติยานุสฺสาวนาย ๆ ยาวตติยานุสฺสาวนาย

(๒๘๒) ពាក្យថា កិក្ខុនោះ គឺកិក្ខុដែលនិយាយយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា កិក្ខុទាំងឡាយ គឺកិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាឃើញ កិក្ខុទាំងឡាយណាឮ កិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយឲ្យកិក្ខុដែលមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះថា នែលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងហ្នឹង ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ ម្នាលអាវុសោ ធម្មទាំងឡាយធ្លើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម្មទាំងឡាយនោះ អាចធ្លើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ។ កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យកិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះអស់ពីរៈពីរដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យអស់ពីរៈបីដងផង ។ បើកិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុទាំងឡាយឮហើយមិននិយាយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនាំយកកិក្ខុនោះមកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ លោកកុំពោលយ៉ាងនេះទៀយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោ ធម្មទាំងឡាយតែងធ្លើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ

เต ปฏิเสวโต อนฺตรายายาติ ฯ ทุติยมฺปิ วตฺวาฯ
ตติยมฺปิ วตฺวา ฯ สเจ ปฏินิสฺสชฺชติ สเทฺวติ
กุสลํ นตฺถิ เจ ปฏินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

(๒๘๓) เสา กิกฺกุ กิกฺกูปกิ สมนุกาสิตพฺพา ฯ
ฆาฏา ปน กิกฺกาย สมนุกาสิตพฺพา ฯ ฆาเฏน กิกฺกุนา
ปฏิพลเตน สเงฺฆ ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต
สเงฺฆ ฉตฺถามสฺส กิกฺกุนา ฆาฏปิ ตาปกิ ทิฏฺฐิคตํ
ทุปฺปฏิ ตถาหิ กตาตา ธมฺมิ เทสิตา อาชานามิ ยถา
ยเมเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏิเสวโต
นาลํ อนฺตรายายาติ ฯ เสา ตา ทิฏฺฐิ ปฏินิสฺสชฺชติ ฯ
ยทิ สเงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลา สเงฺฆ ฉตฺถามา กิกฺกุ
สมนุกาเรยฺย ตสฺสา ทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคาย ฯ
ฉสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆ ฉตฺถามสฺส

สำเร็จแล้วด้วยวจีวิญญัติเป็นต้น ธรรมชาติใดย่อมนำมาซึ่งความเป็นผู้ควรแก่ของที่เขาถวาย ๆ ธรรมชาตินั้นชื่อว่าทักขิไณยบุคคล ๆ ทักขิไณยบุคคลนั้นมีอยู่ ๒ จำพวก ๆ ทักขิไณยบุคคลจำพวกหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อประโยชน์แก่ทักขิณาอันมีผลไพบูลย์

กิกฺขุเนา ฝารุปัง ปาปกัง ทิฏฐิกัง อุปฺปณฺฑัง ตถาปัง กตฺวา ฉมฺยัง เนสิตัง อาปาปัตติ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏิเสวโต นาลัง อนฺตรายายาติ ฯ เสา กิง ทิฏฺฐิ อปฺปฏิ-นิสฺสฏฺฐาติ ฯ สเจฺจา สนฺตฺถมัง กิกฺขุ สมนฺตปาสาทิกาติ ตสฺสา ทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคาย ฯ ยสฺสายสฺมาโต อุมาติ สนฺตฺถมสฺส กิกฺขุเนา สมนฺตปาสาทา ตสฺสา ทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคาย เสา ตุณฺหาสฺส ยสฺส ขมฺมติ เสา ภาเสยฺย ฯ ทุติยมฺปิ ปตมตฺถัง วาปิ ฯ เป ฯ ตติยมฺปิ ปตมตฺถัง วาปิ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเจฺจา สนฺตฺถมสฺส กิกฺขุเนา ฝารุปัง ปาปกัง ทิฏฺฐิ-กัง อุปฺปณฺฑัง ตถาปัง กตฺวา ฉมฺยัง เนสิตัง อาปาปัตติ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏิเสวโต นาลัง อนฺตรายายาติ ฯ เสา กิง

កិកុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិកុនោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិកុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិកុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវសួរថា មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិកុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិកុនោះ

ธิฏฺฐิ ฉปฺปิ ธมฺมา ชานิตพฺพา ฯ สเจฺจ ฯเปฯ ทิฏฺฐิยา ปหาตพฺพา ฯ สเจฺจ ฯเปฯ ทิฏฺฐิยา ปหีนา ฯ ยสฺมา จ โข ทิฏฺฐิยา ปหีนา ตสฺมา ทิฏฺฐิยา ปหาตพฺพา ฯ ยสฺมา จ โข ทิฏฺฐิยา ปหาตพฺพา ตสฺมา ทิฏฺฐิยา ปหีนา ฯ ยสฺมา จ โข ทิฏฺฐิยา ปหีนา ตสฺมา ทิฏฺฐิยา ปหาตพฺพา ฯ สเจฺจ ฯเปฯ ทิฏฺฐิยา ปหาตพฺพา ฯ สเจฺจ ฯเปฯ ทิฏฺฐิยา ปหีนา ฯ ยสฺมา จ โข ทิฏฺฐิยา ปหีนา ตสฺมา ทิฏฺฐิยา ปหาตพฺพา ฯ ยสฺมา จ โข ทิฏฺฐิยา ปหาตพฺพา ตสฺมา ทิฏฺฐิยา ปหีนา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ชานิตพฺพา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ปหาตพฺพา ฯ

(๒๘๔) ฉ ปฺปิ ธมฺมา ทุกฺขา ฯ ทุกฺขา ปิ ธมฺมา ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ทุกฺขสจฺจสฺส ฯ ทุกฺขสจฺจมฺปิ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา สมุทยสจฺจสฺส ฯ สมุทยสจฺจมฺปิ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา นิโรธสจฺจสฺส ฯ นิโรธสจฺจมฺปิ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา มคฺคสจฺจสฺส ฯ มคฺคสจฺจมฺปิ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ทุกฺขสจฺจสฺส ฯ ทุกฺขสจฺจมฺปิ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา สมุทยสจฺจสฺส ฯ สมุทยสจฺจมฺปิ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา นิโรธสจฺจสฺส ฯ นิโรธสจฺจมฺปิ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ ฉ ปฺปิ ธมฺมา มคฺคสจฺจสฺส ฯ มคฺคสจฺจมฺปิ ฉ ปฺปิ ธมฺมา ฯ

(๒๘๕) ฉนฺทกรเณ ฉนฺทกรณสมฺปยุตฺเต ฉปฺปิ ธมฺมา ปหาตพฺพา ฯ ฉนฺทกรเณ วิมตินิทฺเทเส ฉปฺปิ ธมฺมา ปหาตพฺพา ฯ ฉนฺทกรเณ อฉนฺทกรณสมฺปยุตฺเต ฉปฺปิ ธมฺมา ปหาตพฺพา ฯ

มิនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសង្ឃកម្មនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(๒๘๔) កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដទាំងឆ្ងាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរ (លើក) ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។

(๒๘๕) កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ

ចាចិត្តិយកណ្ឌេ សប្បាណកវគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

ចាចិត្តិយស្ស ។ អជម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជម្មកម្មេ អជម្មកម្មសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(២៨៦) អជានិត្វា អសមុដ្ឋានស្ស បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ចាបិត្តិយកណ្ឌ សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ចាបិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រែកប ដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๖) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កថាសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺ សង្ឃមិនសូត្រសមនុភាសនកម្ម ๑ ភិក្ខុលះបង់ ๑ ភិក្ខុធត ๑ ភិក្ខុដើម បញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

(២៨៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ជានំ តថាភនិនា អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អភិជានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋឹ អប្បដិ-និស្សជ្ជេន សទ្ធឹ សម្ភុញ្ជន្តិបិ សំវសន្តិបិ សហាបិ សេយ្យំ កប្បេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈា-យន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ជានំ តថាភនិនា អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អភិជានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋឹ អប្បដិនិស្សជ្ជេន សទ្ធឹ សម្ភុញ្ជិស្សន្តិបិ សំវសិស្សន្តិបិ សហាបិ សេយ្យំ កប្បេស្សន្តីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ជានំ តថាភនិនា អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អភិជានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋឹ អប្បដិនិស្សជ្ជេន សទ្ធឹ សម្ភុញ្ជថាបិ សំវសថាបិ សហាបិ សេយ្យំ កប្បេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ជានំ

សិក្ខាបទទី៩

(៦៨៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុដឹងហើយ បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ជាមួយនឹងអវិដ្ឋកិកុដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ មិនបានធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។ កិកុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជុំថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិកុដឹងហើយមិនគួរនឹងបរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ជាមួយនឹងអវិដ្ឋកិកុដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយដឹងហើយ បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះជាមួយនឹងអវិដ្ឋកិកុដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនបានធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ្រទ្ធិបន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយដឹងហើយមិនគួរនឹង

ตถาภาธิกา อภิชฺฌา กิกฺกา อกตาภิชฺฌา ตัง ธิฏฺฐิ อปฺปฏินิสฺสชฺชนา สญฺโญ สมฺปยุตฺโต สมาปตฺติ สมาปชฺชนา สมาปชฺชิตพฺพา สมาปชฺชิ เสยฺยถีทัง กายปฺปสฺสทฺธิ เจตสิกปฺปสฺสทฺธิ อปฺปสนฺนตา ภ ปสาทาย ปสนฺนตา ภ กิริยากาภาย ฯ เป ฯ ฆรมฺปิ ปน กิกฺขาปทัง ๔ มัง สิกฺขาปทัง อุทฺทิเสยฺยาปิ โย ปน กิกฺขู ชานัง ตถาภาธิกา กิกฺขุกา อกตาภิชฺฌา ตัง ธิฏฺฐิ อปฺปฏินิสฺสชฺชนา สญฺโญ สมฺปยุตฺโต สมาปตฺติ สมาปชฺชนา สมาปชฺชิตพฺพา สมาปชฺชิ เสยฺยถีทัง กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ ฯ

(๒๘๘) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ กิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยัง ๔มสฺมิ อตฺถ อธิปฺเปโต กิกฺขูติ ฯ ชานาติ ชานาติ สามัง ภ ชานาติ อญฺเ ภ ตสฺส อาโรเจติ สา ภ อาโรเจติ ฯ ตถาภาธิกาติ ตถาหัง กตาตา ชมฺมิ เจสิตัง อาชานามิ ยถา เยเม อนฺตกยิกา ชมฺมา วุตฺตา กตาตา เต ปฏิเสวตา ชาลัง อนฺตกยายาติ ฆรมฺปาธิกา ฯ

បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ជាមួយនឹងអវិដ្ឋកិក្ខុ ដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ មិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ នែ មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយដឹងហើយ បរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រែចឥរិយាបថដេករួមក្តី ជាមួយនឹងកិក្ខុដែលមានប្រក្រតីពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๘๘) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបាពជិក ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកកិក្ខុដទៃប្រាប់កិក្ខុនោះក្តី កិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា មានប្រក្រតីពោលយ៉ាងនោះ គឺនៅតែនិយាយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ទុំដឹងច្បាស់នូវធម៌នោះដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

อกตญาณุชฺชมฺหา ญาม ทุกฺกฏสฺส อนาปาราโต ฯ ตำ ติฏฺฐ
อปฺปฏิกิสฺสเนน สงฺฆาทิ ปตำ ติฏฺฐ อปฺปฏิกิสฺสเนน
สงฺฆาทิ ฯ สมฺปฺปญฺญสฺส ภิกฺขุสฺส สมฺโภเค ญาม ทุ
สมฺโภคา อามิสสมฺโภเค จ ธมฺมสมฺโภเค จ ฯ
อามิสสมฺโภเค ญาม อามิสำ เทติ ปิ ปฏิคฺคณฺหาติ
ปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ธมฺมสมฺโภเค ญาม
อุทฺทิสติ ปิ อุทฺทิสาเปติ ปิ ฯ ปเทน อุทฺทิสติ ปิ
อุทฺทิสาเปติ ปิ ปเท ปเท อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อกฺขรายุ อุทฺทิสติ ปิ อุทฺทิสาเปติ ปิ อกฺขรกฺขรายุ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สำวาสิยา ภิกฺขุ ทุกฺกฏเกน

ภิกฺขุณา ដែលសង្ឃលើកវត្ត(๑) ហើយសង្ឃមិនបានហៅចូលពួកទេ ភិក្ខុ
នោះហៅថាមិនធ្វើតាមធម៌ ។ ពាក្យថា ជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) មិនលះបង់
ទិដ្ឋិនោះ គឺជាមួយនឹង(ភិក្ខុ) ដែលមិនលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះឲ្យដាច់ស្រឡះ ។
ពាក្យថា បរិភោគរួមក្តី(๒) សេចក្តីថា ដែលហៅថាបរិភោគរួម គឺបរិភោគរួម
មានពីរយ៉ាង បរិភោគរួមដោយអាមិស: ๑ បរិភោគរួមដោយធម៌ ๑ ។
ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយអាមិស:នោះគឺ ភិក្ខុឲ្យអាមិស: (ដល់ភិក្ខុ
នោះក្តី) ទទួលអាមិស:អំពីភិក្ខុនោះក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា
បរិភោគរួមដោយធម៌ គឺភិក្ខុសំដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ(ភិក្ខុនោះ)
សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសំដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ)
សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ពាល់ ។ បទ ។
ភិក្ខុសំដែងធម៌(ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ(ភិក្ខុនោះ) សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយ
អក្ខរ: ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ពាល់ ។ អក្ខរ: ។ ពាក្យថា នៅរួមក្តី គឺភិក្ខុ

---

๑ ឥតីភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តដោយបានសូត្រញត្តិចតុត្ថកម្មវិភាគ ព្រោះភិក្ខុនោះមិនឃើញ
អាបត្តិ មិនសំដែងអាបត្តិ មិនលះបង់ទិដ្ឋិ ហៅថាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ឯរូបភិក្ខុនោះមិនត្រូវ
បរិភោគរួមនឹងសង្ឃឡើយ ។ សេចក្តីពិស្តារក្នុងកម្មក្ខន្ធក: គម្ពីរចុល្លវគ្គ ។ ๒ បរិភោគ
ក្នុងទីនេះចំពោះយកការសេពគប់ ។

สงฺฆี ทุเทฺวสงฺฆา ปาริสุทฺธิ ปวารณา สงฺฆกมฺมํ ปาฏิเทสนียนฺติ อาทิตฺถ ฯ สหา สเยยฺยนฺติ เอกโต นิปชฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏนฺติ อิมมฺปิ อาทิตฺถ ฯ ตโต ปรมฺปิ นิปชฺชนฺตสฺส ทุกฺกฏเมว อิมมฺปิ อาทิตฺถ ฯ อุฏฺฐหิตฺวา ปุนปฺปุนํ นิปชฺชนฺตสฺส อาทิตฺถ ฯ

(๒๘๙) ทุกฺกฏนฺติ ทุกฺกฏสญฺญิสฺส สมฺภญฺญนฺตสฺส ปาจิตฺติยนฺติ อิมมฺปิ อาทิตฺถ ฯ ทุกฺกฏนฺติ เวมติกสฺสาปิ สมฺภญฺญนฺตสฺส ปาจิตฺติยนฺติ อิมมฺปิ อาทิตฺถ ฯ ทุกฺกฏนฺติ อนาปตฺติสญฺญิสฺส สมฺภญฺญนฺตสฺส ปาจิตฺติยนฺติ อิมมฺปิ อาทิตฺถ ฯ

ธญฺญโภชนสงฺฆิก ปกาสณาทิก สงฺฆิกมฺปิ ด้วยข้าวสุกเป็นต้น ของสงฆ์ ด้วย ๆ ตาม
วตฺถุ ควรอาบัติปาจิตตีย์ ๆ ในคำว่า ถ้าเคี้ยวก็ดี ฉันก็ดี ซึ่งของเคี้ยวของฉันนั้น
คือ ถ้าเคี้ยวของเคี้ยวก็ดี ฉันของฉันก็ดี ซึ่งของเคี้ยวของฉันนั้น ควรอาบัติปาจิตตีย์ ๆ
ในคำว่า ของเคี้ยวของฉันนั้น ๕ ชนิด ๕ ชนิดเป็นไฉน ๕ ชนิดคือ ข้าวสุก ขนมสด
ปลา เนื้อ นม เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ๕ ชนิดนี้ ชื่อว่าของเคี้ยว
ของฉันนั้น ๕ ชนิด ๕ ชนิดเป็นไฉน ๕ ชนิดคือ ข้าวสุก ขนมสด ปลา เนื้อ นม
เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ๕ ชนิดนี้ ชื่อว่าของเคี้ยวของฉันนั้น ในคำว่า
ของเคี้ยวของฉันนั้น ๕ ชนิด ๕ ชนิดเป็นไฉน ๕ ชนิดคือ ข้าวสุก ขนมสด ปลา
เนื้อ นม เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ๕ ชนิดนี้ ชื่อว่าของเคี้ยวของฉันนั้น
ควรอาบัติปาจิตตีย์ ๆ

(๔๘๙) ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม
ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ยังไม่ได้
ทำกรรมแล้วสงสัย ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรมแล้วสงสัย ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำ
กรรมแล้วสงสัย ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัย ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม
ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรมแล้วรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยัง
ไม่ได้ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่า
สงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม
ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรมแล้วรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยัง
ไม่ได้ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่า
สงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม
ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรมแล้วรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยัง
ไม่ได้ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่า
สงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม
ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรมแล้วรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยัง
ไม่ได้ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่า
สงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม
ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรมแล้วรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยัง
ไม่ได้ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่า
สงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม
ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรมแล้วรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ยัง
ไม่ได้ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้ว ภิกษุรู้อยู่ว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่า
สงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม ภิกษุสงสัยว่าสงฆ์ทำกรรมแล้วสงสัยว่าสงฆ์ยังไม่ได้ทำกรรม

អជាបតិំ ។ អនុក្កិដ្ឋកេ ឧក្កិដ្ឋកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុក្កិដ្ឋកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុក្កិដ្ឋកេ អនុក្កិដ្ឋកសញ្ញី អជាបតិំ ។

(๒๙๐) អជាបតិំ អនុក្កិដ្ឋោតិ ជានាតិ ឧក្កិដ្ឋោតិ ឧសារិតោតិ ជានាតិ ឧក្កិដ្ឋោ តំ ឋានំ បដិពលោតិ ជានាតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃលើកវត្តហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត កិក្ខុសំគាល់ថា សង្ឃមិនលើកវត្ត មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๙๐) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๕ យ៉ាង) គឺកិក្ខុដឹងថា កិក្ខុនោះសង្ឃមិនលើកវត្ត ๑ កិក្ខុដឹងថា កិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ដែលសង្ឃបានសូត្រហៅចូលពួកវិញ ๑ កិក្ខុដឹងថា កិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ។ បានលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញហើយ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๙ ចប់ ។

(២៩១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កណ្ហកស្ស ជាម សមណុទ្ទេ-សស្ស ឱរេន បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរា-យិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ កណ្ហកស្ស ជាម កិរ សមណុទ្ទេសស្ស ឱរេន បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ យេន កណ្ហកោ សមណុទ្ទេសោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា កណ្ហកំ សមណុទ្ទេសំ ឯតទវោចុំ សច្ចំ កិរ តេ អាវុសោ កណ្ហក ឱរេន

សិក្ខាបទទី ១០

(២៩១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ ឯង សមណុទ្ទេស[1] ឈ្មោះកណ្ហកៈ មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាព យ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពនោះទេ ។ កិកុជាច្រើនបានឮដំណឹង ថា សមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ហកៈ មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាង នេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាច ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ ទើបកិកុទាំងឡាយ នោះចូលទៅគេសមណុទ្ទេស ឈ្មោះកណ្ហកៈ លុះចូលទៅហើយបាន និយាយពាក្យនេះនឹងកណ្ហកសមណុទ្ទេសថា នែអាវុសោកណ្ហកៈ ឮថា

---

១ សមណុទ្ទេស ជាពាក្យដាស់ប្តូរគឺងពាក្យថា សាមណេរ ដែលហៅថាសមណុទ្ទេស ក៏បាន ថាសាមណេរក៏បាន ។

ចាបកំ ឥដ្ឋិកតំ ឧបច្ឆន្នំ តថាហំ កតវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កតវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ ឯវំ ព្យា ខោ អហំ កន្តេ កតវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កតវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ មា អាវុសោ កណ្ហក ឯវំ អវច មា កតវន្តំ អព្ភាចិក្ខិ ន ហិ សាធុ កតវតោ អព្ភក្ខានំ ន ហិ កតវា ឯវំ វទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ កណ្ហក អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កតវតា អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយ អបច្ឆរ្ជា តាមា វុត្តា កតវតា ពហុន្នំ ពហូបាយាសា អាធីនវោ ឯត្ថ កិយ្យា អដ្ឋិកង្កលូបមា តាមា វុត្តា កតវតា ។ បេ ។

អ្នកឯងមានពិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ)ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។ កណ្ណកសមណុទ្ទេសឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំកុំណាដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពពិតមែន ។ កិកុទាំងឡាយនិយាយថា នែអាវុសោកណ្ណកៈ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់យ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោកណ្ណកៈ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង ។ បេ ។

มึสเปสูปมา กามา ทุกฺขา ภควตา ฯ เป ฯ ตินฺตกฺกู-
ปมา กามา ทุกฺขา ภควตา ฯ เป ฯ องฺคารกาสูปมา
กามา ทุกฺขา ภควตา ฯ เป ฯ สุปินกูปมา กามา
ทุกฺขา ภควตา ฯ เป ฯ ยาจิตกูปมา กามา ทุกฺขา
ภควตา ฯ เป ฯ รุกฺขผลูปมา กามา ทุกฺขา ภควตา
ฯ เป ฯ อสิสูนูปมา กามา ทุกฺขา ภควตา ฯ เป ฯ
สตฺติสูลูปมา กามา ทุกฺขา ภควตา ฯ เป ฯ สปฺป-
ฏิภาคูปมา กามา ทุกฺขา ภควตา พหุทุกฺขา พหูปายาสา
อาทีนเวตฺถ ปฏฺฐ ภิยฺโยตฺถ ฯ ยาวญฺจิทํ เขา กาลญฺญูกา
สมณาเนสเนา เสยฺยา ภิกฺขูปิ ทุกฺขมาเนา ตเถว ตำ
ปาปตรำ ทิฏฺฐิคตำ ปาปสา ปกาสยสา อภิชฺฌาวิสฺส
เมหาตำ ฯำ ฤา เขา อยำ กาเล ภควตา ธมฺมำ เทเสตำ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ក្តឹង ដែលឆ្អឹងដោយស្មៅ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយគាំបិតនឹងដុំញាញ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនឹងដែកស្រួច ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់មានពុល្លក្ខន្ធច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសកងតាមតាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ សមណៈខ្ញុំបាទឈ្មោះតិស្សកៈកាលដែលកត្តុំតាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ ក៏នៅប្រកាន់ទិដ្ឋិរឹងត្អឹងនោះដោយសេចក្តីប្រកាន់ដ៏ម៉ាំហើយពោលយ៉ាងនោះដដែលថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌តាំងឡាយណា

អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ យតោ ខោ តេ ភិក្ខូ ជានេយ្យុំ កង្ខាកំ សមណុទ្ទេសំ ឥតិស្មា ចាបកា និដ្ឋិតា វិវេចេតុំ អថខោ តេ ភិក្ខូ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ ឥតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឥតស្មិំ និទានេ ឥតស្មិំ បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា កង្ខាកំ សមណុទ្ទេសំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តេ កង្ខាក ឥវរូបំ ចាបកំ និដ្ឋិតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ ឥវំ ឮ ខោ អហំ ភន្តេ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អា. ជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ កិស្ស ន្តុ ខោ នាម ត្វំ មោឃបុរិស មយា ឥវំ ធម្មំ ទេសិតំ

ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ មិនអាចទន់ភ្លោះសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ហកៈចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់នោះក្នុងកាលណា កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះ លុះចូលទៅហើយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះកណ្ហកសមណុទ្ទេសក្នុងពេលនោះថា នែកណ្ហកៈ ឮថាអ្នកឯងមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង(ដូច្នេះ)ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។ កណ្ហកសមណុទ្ទេសនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះ

អាជានាសិ ន ខុ មយា មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ
អន្តរាយាយ អប្បសន្នានំ វា មហុត្តិកា
ពហូបាយាសា អាធិនកំ ឯត្ថ កិំ យ្យោ អដ្ឋិកង្កលូបមា
តាមា វុត្តា មយា ។បេ។ មំសបេសូបមា តាមា
វុត្តា មយា ។បេ។ តិណុក្កូបមា តាមា វុត្តា មយា
។បេ។ អង្គារកាសូបមា តាមា វុត្តា មយា ។បេ។
សុបិនកូបមា តាមា វុត្តា មយា ។បេ។ យាចិតកូប-
មា តាមា វុត្តា មយា ។បេ។ រុក្ខផលូបមា តាមា
វុត្តា មយា ។បេ។ អសិសូនូបមា តាមា វុត្តា មយា
។បេ។ សត្តិសូលូបមា តាមា វុត្តា មយា ។បេ។
សង្ឃសិរូបមា តាមា វុត្តា មយា ពហុត្តិកា ពហូ-

អំពីបុគ្គលណាមក នៃមោឃបុរស ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ តថាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយពពួងឆ្អឹង ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើដោយស្មៅ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិតនិងជ្រញ់ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនិងដែកស្រួច ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន

ចាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ កិំយ្យោ អថ ច បន តុំ
មោឃបុរិស អត្តជា ទុក្កដហិរោតប្បំ ទិដ្ឋធម្មេ ចេវ
អភិសម្បរាយញ្ច អត្តានញ្ច ខនសិ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវសិ
តំ ហិ តេ មោឃបុរិស ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ
ទុក្ខាយ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ អថខ្វេតំ មោឃបុរិស
អប្បសន្នានញ្ចេវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច ឯកច្ចានំ
អញ្ញថត្តាយាតិ ។ វិគរហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ
អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ សង្ឃោ កឋិនំ សមណុ-
ទ្ទេសំ ជានាតុ វា ភិក្ខវេ ជានាតញ្ចោ អជ្ជតគ្គេ

ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន នែមោឃបុរស កាលបើដូច្នោះ
ហើយ អ្នកឯងហៅថាពោលបង្កាច់យើងផង គាស់កាយខ្លួនឯងផង
សោយថាបជាច្រើនផង ព្រោះទិដ្ឋដែលខ្លួនកាន់យកខុស នែមោឃបុរស
ទិដ្ឋដែលអ្នកឯងកាន់យកអាក្រក់នោះ ទំាងបង្កាទោសមិនជាប្រយោជន៍ ជា
ទុក្ខដល់អ្នកឯង អស់កាលជាអង្វែង នែមោឃបុរស អំពើនេះមិន
មែននាំឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា ឬនាំពួកជនដែលដុះថ្ងា
ហើយឲ្យរឹងឹតតែដុះថ្ងាឡើងទេ ម្នាលមោឃបុរស ទិដ្ឋអាក្រក់
របស់អ្នកនេះមានតែនាំមិនឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា
ទំាងដើម្បីសេចក្តីក្រយាយដល់មនុស្សពួកខ្លះដែលដុះថ្ងាហើយផង ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគបន្ទោសហើយទ្រង់ត្រើតម្កើងថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរញុំាងកណ្តកសម-
ណុទ្ទេសឲ្យវិនាសចុះ[1] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កណ្តកសមណុទ្ទេសនោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យវិនាសយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោកណ្តក: កាលមាន

---

๑ អដ្ឋកថា វិនាសនោះមានបីយ៉ាង គឺសំវាសនាសនា វិនាសទីទាននឹងបាននៅរួមជាមួយនឹង
សង្ឃ ๑ លិង្គនាសនា វិនាសចាកភេទ គឺត្រូវដុំរឹកចេញ ๑ ទណ្ឌកម្មនាសនា វិនាសដោយ
ត្រូវទណ្ឌកម្ម មានមិនឲ្យដេកនៅរួមនឹងភិក្ខុអស់ពីរបីរាត្រីជាដើម ๑ កណ្តកៈនេះត្រូវទណ្ឌកម្ម-
នាសនា ។

เตน หิ อาวุโส กาฬกก ตฺวเมว สงฺฆสฺส อนุ-
ฉวิกมฺมญฺญ ปฏิพลญฺญ สมณานุรูปา ปกติ ตสฺมา ตฺวเมว
สงฺฆสฺส ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา ปฏิกมฺม กโรหีติ[๑] วินฺทสฺสุ ฯ อถโข สงฺฆา กาฬกสฺส สมณานุรูปา
นาสยิ ฯ

(๒๙๒) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ชานึ ตถาชาติกานิ กาฬกานิ สมณานุรูปานิ
อุปสาเปนฺติปิ อุปฏฺฐาเปนฺติปิ สมฺภุญฺชนฺติปิ สหาปิ
เสยฺยา กปฺเปนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ
เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถ หิ นาม
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ชานึ ตถาชาติกานิ กาฬกานิ สม-
ณานุรูปานิ อุปสาเปสฺสนฺติปิ อุปฏฺฐาเปสฺสนฺติปิ สมฺภุ-
ญฺชิสฺสนฺติปิ สหาปิ เสยฺยา กปฺเปสฺสนฺตีติ ฯเป ฯ
สจฺจ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ชานึ ตถาชาติกานิ กาฬกานิ
สมณานุรูปานิ อุปสาเปถาปิ อุปฏฺฐาเปถาปิ สมฺภุญ-
ชถาปิ สหาปิ เสยฺยา กปฺเปถาติ ฯ สจฺจ ภควาติ ฯ

---

๑ ปฏิกเรติ ปาฐ อมฺหากปาฐ วณฺณนา ฯ

ថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកឯងមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះថាជាសាស្តា របស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសតាំងពាយដរៃតែងបានទូវកិរិយាដេករួមឯណា អស់ពត្រីពីរទំងពត្រីបីជាមួយនឹងកិក្ខុតាំងពាយ កិរិយាដេកនៅរួមនោះមិនមានដល់អ្នកទេ នែមនុស្សត្រៃកាល អ្នកឯងចូរចៀសចេញទៅ អ្នកចូរវិនាសទៅ ។ ក្នុងកាលនោះឯង សង្ឃបានឲ្យកណ្ហកសមណុទ្ទេសវិនាសហើយ ។

(๒๙๒) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថា កណ្ហកសមណុទ្ទេសសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រែចតវិយាបថដេករួមខ្លះ ។ កិក្ខុតាំងពាយណាមានសេចក្តីជ្រាថាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុតាំងពាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថា កណ្ហកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ មិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រែចតវិយាបថដេករួមខ្លះ ។ បេ ។ ត្រង់ដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុតាំងពាយ ឮថាអ្នកតាំងពាយដឹងថា កណ្ហកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រែចតវិយាបថដេករួមខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

วิคหาติ ตุณฺหี ภควา ตุณฺหีภาวมฺหิ เยน ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ ปาโต ปาตกาโลติ อตฺโถ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ วา ปาโต ปาตกาโลติ วา สพฺพเมตฺถ เอกตฺถเมว นิวาสิตฺวาติ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทายาติ ปตฺตญฺจ จีวรญฺจ อาทาย ปาวิสีติ ปาวิสิ ปาวิสิตฺวา ยถาภิรนฺตนฺติ ยถาสุขนฺติ อตฺโถ ตถาคตสฺส หิ ยถาภิรนฺตนฺติ ยถาสุขนฺติ ยถาผาสุกนฺติ ยถาโผฏฺฐพฺพนฺติ ยถาปาปุณนฺติ ยถาลาภนฺติ ยถาปจฺจยนฺติ ยถาวิหารนฺติ ยถาอิริยาปถนฺติ ยถาวิหารนฺติ ยถาอิริยาปถนฺติ ยถาวิหารนฺติ ยถาอิริยาปถ

ព្រះពុទ្ធដ៏មានជ្រៅគម្រៃន់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយដឹងថា កណ្ហកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាស យ៉ាងនោះហើយមិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគខ្លះ សម្រែចតរិយាបថជាដើមរួមខ្លះទេ នែមោឃបុរសចាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនទាំងជ្រែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រែះថ្លា ឬទាំងពួកជនដែលជ្រែះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រែះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា បើសមណុទ្ទេសពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ចាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ចាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ។ សមណុទ្ទេសនោះភិក្ខុចាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស អ្នកឯងកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ អ្នកកុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោសមណុទ្ទេស ធម៌ចាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ចាំងឡាយនោះអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះកាលដែលភិក្ខុ

วุจฺจมาเน ตเถว ปกฺกมฺโปเยฺย เสา สมณาทฺเทโส ภิกฺขเว ฯเปฯ สตฺถา อปทิสิตพฺโพ ยมฺปิจญฺเญ สมณาทฺเทสา ลภนฺติ ภิกฺขเว สทฺธึ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหาเสยฺยํ สาปิ เตน ตตฺถ จร ปิเร วิเนสฺสนฺติ ฯ โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ตถาคตสฺส สมณาทฺเทสํ อุปสาเปยฺย วา อุปฏฺฐาเปยฺย วา สมฺภุญฺเชยฺย วา สหา วา เสยฺยํ กปฺเปยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๒๙๓) สมณาทฺเทสา ชาน สามเณเรา วุจฺจติ ฯ ฉยิมานิ วตฺถูนิ ตถาหิ ภิกฺขาสา ฉมฺมึ เสสิตพฺพานิ อาชานิตพฺพานิ ยถา เยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภิกฺขาสา เตสุ ปฏิเสวโต นาลเมเต อนฺตรายายาติ ฯ

(๒๙๔) สา สมณาทฺเทสาติ เยา สา ฉยิมานิ สมณาทฺเทสา ฯ ภิกฺขูหีติ อญฺเญหิ ภิกฺขูหิ ฯ เยหิ ปสฺสนฺติ เยหิ สุณนฺติ เตหิ วุตฺตญฺเญ มา

ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ ពោល យ៉ាង នេះ ហើយ ក៏ នៅ តែ ប្រកាន់ ដំណែល សមណុទ្ទេស នោះ កិត្តុ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ ត្រូវ និយាយ ប្រដៅ យ៉ាង នេះ ថា នែ អាវុសោ សមណុទ្ទេស កាល មាន ថ្ងៃ នេះ ជា ដើម អ្នក មិន ត្រូវ អាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នោះ ថា ជា សាស្តា របស់ អ្នក ឡើយ សាមណេរ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ ដទៃ តែ ឯង បាន កិរិយា ដេក រួម ឯណា អស់ រាត្រី ពីរ បី ជា មួយ នឹង កិត្តុ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ ការ ដេក នៅ រួម នោះ មិន មាន ដល់ អ្នក ទេ នែ មនុស្ស ក្រៃ កាល អ្នក ចូរ ចៀស ចេញ ទៅ ចូរ វិនាស ទៅ ។ កិត្តុ ណា មួយ ដឹង ថា សមណុទ្ទេស ដែល សង្ឃ ឲ្យ វិនាស យ៉ាង នោះ ហើយ បញ្ចុះ បញ្ចូល ក្តី ឲ្យ បម្រើ ក្តី បរិភោគ រួម ក្តី សម្រេច សំរិយោ ប ថ ដេក រួម ក្តី កិត្តុ នោះ ត្រូវ អាប ត្តិ ទុក្កដ ។

(๒๙๓) ដែល ហៅ ថា សមណុទ្ទេស គឺ សំដៅ យក សាមណេរ ។ ពាក្យ ថា ពោល យ៉ាង នេះ គឺ ពោល ថា ខ្ញុំ ដឹង ច្បាស់ នូវ ធម៌ ដែល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង ហើយ គឺ ធម៌ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ ណា ដែល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង ថា ជា ធម៌ ធ្វើ សេចក្តី អន្តរាយ ធម៌ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ នោះ មិន អាច ធ្វើ សេចក្តី អន្តរាយ ដល់ បុគ្គល អ្នក សេព ទេ ។

(๒๙๔) ពាក្យ ថា សមណុទ្ទេស នោះ គឺ សមណុទ្ទេស ដែល ជា អ្នក ពោល យ៉ាង នេះ នោះ ឯង ។ ពាក្យ ថា កិត្តុ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ គឺ កិត្តុ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ ឯ ទៀត ។ កិត្តុ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ ណា ឃើញ កិត្តុ ពាំង ឮ ហ្ន៎ យ ណា ឮ កិត្តុ

อาวุโส สมณาเยน ปิตา อาจ มา ภควนฺตํ อพฺภาจิกฺขิ น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา ปิตา วเทยฺย อเนกปริยาเยน อาวุโส สมณาเยน อพฺภายิตพฺพา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา อลญฺจ ปน เต ปฏิ-สารโต อพฺภายายาติ ฯ ทุติยมฺปิ วตฺตพฺพา ตติยมฺปิ วตฺตพฺพา ฯ สเจ ปฏินิสฺสชฺชติ ฐเปตพฺพํ กุสลเมว เจ ปฏินิสฺสชฺชติ สา สมณาเยน ภิกฺขุนา ปิตา ปมสฺส วตฺถุสฺส อนฺตกฺเก เต อาวุโส สมณาเยน น เจว สา ภควตา สตฺถา อปฺปฏินิสฺสฏฺเฐ ยมฺปิจญฺญ สมณาเยน ลภติ ภิกฺขุนา สทฺธึ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหเสยฺยา สาปิ เต น ลพฺภา จ ปิเว วินฺทติ ฯ

(๒๙๕) โย ปนาติ โย โยนิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยํ สมฺมุติ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ อญฺเ วา

ទាំងឮយ៉ាងនោះ ត្រូវពោលនឹងសមណុទ្ទេសនោះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនសម្រេចប្រយោជន៍ទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោសមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងឮយ ដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឮយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះកិក្ខុទាំងឮយត្រូវពោលអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវពោលអស់វារៈបីដងផង ។ បើសមណុទ្ទេសនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ សមណុទ្ទេសនោះ កិក្ខុទាំងឮយត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស កាលមានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះថាជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសទាំងឮយដទៃតែងបានការដេកនៅរួមឯណាអស់ពីរនឹងពីរគឺបីជាមួយនឹងកិក្ខុទាំងឮយ ការដេកនៅរួមនោះមិនមានដល់អ្នកទេ នែមនុស្សវិនាសគេចប់ អ្នកចូរចៀសចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ ។

(២៩៥) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃភោជនវគ្គ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី

តស្ស អាភោចេត្តិ សោ ឯ អាភោចេតិ ។ តថា ជាសិតត្តិ វា ជាសិតំ ។ សមណុទ្ទេសោ ជាម សាមណេរោ វុច្ចតិ ។ ឧបសម្បាបេយ្យ ឯតិ តស្ស បត្តំ ឯ ចីវរំ ឯ ឧទ្ទេសំ ឯ បរិបុច្ឆំ ឯ ឧស្សាមីតិ ឧបសម្បាបេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ ឧបដ្ឋាបេយ្យ ឯតិ តស្ស ចុល្លាំ ឯ មត្តិកំ ឯ ឧទ្ធកដ្ឋំ ឯ មុខោទកំ ឯ សាធិយតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ សម្ភុញ្ជេយ្យ ឯតិ សម្ភោគោ ជាម ទ្វេ សម្ភោគា អាមិសសម្ភោគោ ច ធម្មសម្ភោគោ ច ។ អាមិស-សម្ភោគោ ជាម អាមិសំ ទេតិ ឯ បដិក្កណ្ហាតិ ឯ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មសម្ភោគោ ជាម ឧទ្ទិសតិ ឯ ឧទ្ទិសាបេតិ ឯ ។ បទេន ឧទ្ទិសតិ ឯ ឧទ្ទិសាបេតិ ឯ បទេ បទេ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ អក្ខរាយ ឧទ្ទិ-សតិ ឯ ឧទ្ទិសាបេតិ ឯ អក្ខរក្ខរាយ អាបត្តិ ថាចិត្តិ-យស្ស ។ សហ ឯ សេយ្យំ កាបេយ្យាតិ ឯកច្ឆន្នេ ជាសិតកេ សមណុទ្ទេសេ ឯបន្នេ តិក្ខ្ត ឯបជ្ជតិ

អត្ថុតាំង ឧទ្ទាយជាទៃ ត្រូវបាប់តិក្ខុនោះក្តី ឬសមណុទ្ទេសនោះត្រូវបាប់ក្តី ។ ពាក្យ
ថា ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ គឺសង្ឃឲ្យខូចយ៉ាងនេះហើយ ។
ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណេរ ។ ពាក្យថា បញ្ចុះ
បញ្ចូលក្តី គឺតិក្ខុបញ្ចុះបញ្ចូលដោយគិតថា អញនឹងឲ្យបាត្រក្តី ចីវរក្តី
ប្រាល័ក្តី អដ្ឋកថាក្តី ដល់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
ឲ្យបម្រើក្តី គឺតិក្ខុត្រេតអនឹងគ្រឿងលំអិតក្តី ដីស្អិតក្តី ឈើស្លុនក្តី ទឹក
ឱមាត់ក្តី របស់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
បរិភោគរួមក្តី គឺបរិភោគរួមមានពីរយ៉ាង ឆានដល់បរិភោគរួមដោយអា-
មិសៈ ១ បរិភោគរួមដោយធម៌ ១ ហៅថាបរិភោគរួម ។ ដែលហៅថាបរិ-
ភោគរួមដោយអាមិសៈ គឺតិក្ខុឲ្យអាមិសៈក្តី ទទួលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយធម៌ គឺតិក្ខុសំដែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេស
នោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ។ តិក្ខុសំដែងធម៌ដល់
សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ពល់ ។ បទ ។ តិក្ខុសំដែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី
ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ពល់ ។ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា សម្រែចកិរិយាដេកនៅរួមក្តី គឺកាលបើសម-
ណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសនោះបានដេកហើយ តិក្ខុក៏ដេកកន្លែងបិទជាំង

អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ កិក្កុ ឯបន្តេ ជាសិតកោ សមណុទ្ទេសោ ឯបជ្ជតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ឧភោ ក ឯបជ្ជន្តិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋហិត្វា បុនប្បុនំ ឯបជ្ជតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។

(៦៧៦) ជាសិតកោ ជាសិតកសញ្ញី ឧបលាបេតិ ក ឧបដ្ឋាបេតិ ក សម្ភុញ្ជតិ ក សហ ក សេយ្យំ កប្បេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ជាសិតកោ វេមតិកោ ឧបលាបេតិ ក ឧបដ្ឋាបេតិ ក សម្ភុញ្ជតិ ក សហ ក សេយ្យំ កប្បេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ជាសិតកោ អជាសិតកសញ្ញី ឧបលាបេតិ ក ឧបដ្ឋាបេតិ ក សម្ភុញ្ជតិ ក សហ ក សេយ្យំ កប្បេតិ អជាបត្តិ ។ អជាសិតកោ ជាសិតកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជាសិតកោ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជាសិតកោ អជាសិតកសញ្ញី អជាបត្តិ ។

ជាមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើកិក្ខុដេកហើយ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសក៏ដេកនៅ (ដែរ) កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឬដេកទាំងពីរនាក់ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុក្រោកឡើងហើយដេកញយ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៩៦) សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ។បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រែចកិរិយាដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រែចកិរិយាដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាសទៅវិញហើយ។បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រែចកិរិយាដេករួមក្តី មិនត្រូវអាបត្តិ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃឲ្យវិនាស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនឲ្យវិនាស មិនត្រូវអាបត្តិ ។

ចាបិត្តិយកណ្ឌេ សប្បាណកវគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស អត្ថាបត្តិវោ

(២៩៧) អជាបត្តិ អជាសិតេកាតិ ជាជាតិ តំ ឯដ្ឋិ បដិឯស្សជ្ជាតិ ជាជាតិ ឧម្មត្តកស្ស អាធិកម្មិ-កស្សាតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

សប្បាណកវគ្គោ សត្តមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សញ្ចិច្ចវធសប្បាណំ ឧក្កោដុដ្ឋុល្លជាធនំ
ឱវរិសតិ សត្តញ្ច សំវិជាធអរិដ្ឋកំ
ឧក្ខិត្តកឆ្លកញ្ចេវ ទស សិក្ខាបទា ឥមេតិ ។

(๒๔๗) ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដឹងថា សមណុទ្ទេសនោះសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាស ๑ ភិក្ខុដឹងថាសមណុទ្ទេសនោះលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑๐ ចប់ ។

សប្បាណកវគ្គទី ๗ ចប់ ។

ឧទ្ទានដែលសប្បាណកវគ្គនោះ
មាន ๑๐ សិក្ខាបទនេះគឺ

សញ្ចិច្ចវធសិក្ខាបទ ๑	សប្បាណសិក្ខាបទ ๑
ឧក្កោសិក្ខាបទ ๑	ទុដ្ឋុល្លទានសិក្ខាបទ ๑
ចនវីសតិសិក្ខាបទ ๑	សត្ថសិក្ខាបទ ๑
សំវិធានសិក្ខាបទ ๑	អវិដ្ឋកសិក្ខាបទ ๑
ទកុត្តរសិក្ខាបទ ๑	កណ្ហកសិក្ខាបទ ๑ ។

(២៩៨) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោសម្ពិយំ
វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អាយស្មា ឆន្នោ អនាចារំ អាចរតិ ។ កិត្តិ ឃវមាហំសុ
មា អាវុសោ ឆន្ន ឯវរូបំ អកាសិ នេតំ កប្បតីតិ ។
សោ ឃវំ វេទេតិ ន តាហមាវុសោ ឯតស្មឹ សិក្ខាបទេ
សិក្ខិស្សាមិ យាវ ឧញ្ញំ កិត្តិំ ឥត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆា-
មីតិ ។ យេ តេ កិត្តិ អបុច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ការំ ហិ នាម អាយស្មា ឆន្នោ
កិត្តិហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ ឃវំ វក្ខតិ ន តាហមាំ
អាវុសោ ឯតស្មឹ សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ ឧញ្ញំ
កិត្តិំ ឥត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆាមីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ
ភិក្ខូ ឆន្ន កិត្តិហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ ឃវំ វេទេសិ ន
តាហមាំ អាវុសោ ឯតស្មឹ សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ
យាវ ឧញ្ញំ កិត្តិំ ឥត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆាមីតិ ។

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[៦៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ឃោសិតារាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្នៈដ៏មានអាយុ
តែងប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា នែ
អាវុសោឆន្នៈ អ្នកកុំធ្វើកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ កម្មដែលអ្នកធ្វើនេះ
មិនគួរទេ ។ ឆន្នភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ
ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាថ្នាក់
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់
ថា ឆន្នៈដ៏មានអាយុ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយ
ធម៌ មិនគួរទំាងពោលយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់
សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
សួរថា នែឆន្នៈ ឮថា អ្នកឯងកាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យ
ប្រកបដោយធម៌ និយាយ (នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ) យ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុ-
សោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បាន
សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ពិតមែនឬ ។

สงฺฆํ ภควาติ ฯ ภิกฺขโวติ พุทฺธา ภควา ภิกฺขู ปหาย ญาเปตุกาโม ปุน ภิกฺขโวติ อาลปิ ฯ ตสฺมา ตุมฺเหติ ยสฺมา ภิกฺขู สหธมฺมิกํ วุจฺจมานา ปฏิพลา โหนฺติ ปฏิพลภาวญฺจ ตุมฺเห น ชานาถ ตสฺมา ตุมฺเหติ อาลปิ ฯ ตตฺถ สิกฺขาปเนติ สิกฺขาปเน สิกฺขิตพฺเพ ยาว ปรมตฺถา ปญฺญตฺติ ตาว สพฺพมฺปิ สิกฺขาปนนฺติ วุจฺจติ ฯ ตสฺมา สิกฺขาปเนติ อปฺปสฺมึ วา พหุมฺหิ วา ปญฺญตฺตวตฺถุสฺมึ ฯ ตสฺมึ

ឆន្នកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយនិយាយពាក្យប្រកបដោយធម៌ អ្នកឯងមិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ នែមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយកាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យដរាបណា ខ្ញុំនឹងមិនសិក្សាសិក្ខាបទនេះដរាបនោះ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកសិក្សាគួរដឹងច្បាស់ គួរសាកសួរ គួរពិចារណា ។ នេះជាសាមីចិកម្ម ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๒๙๙) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កិក្ខុទាំងឡាយ គឺកិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ដែលហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តហើយ សិក្ខាបទនោះហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ ។

เตน ภุญฺชมาเนา วา วเทติ น ตาวหิ อาวุเสา ฯลฯ สงฺฆาทิเสเส สงฺกิโต ปริภุญฺชติ ยาว นฺหายิตุ ตาวหิ ปตฺโต นิยฺยาเทตพฺโพ ปริโภเคน วา วิสฺสชฺชิเต วา นสฺสติ วา วินสฺสติ วา ฑยฺหติ วา ภิชฺชติ วา อจฺฉินฺทิตฺวา วา คณฺหิตฺวา วา ปริภุญฺชิตพฺพ ฯ

(๓๐๐) อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสญฺี วา วเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุปสมฺปนฺโน เวมติโก วา วเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนสญฺี วา วเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสญฺี วา วเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน เวมติโก วา วเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนสญฺี วา วเทติ อนาปตฺติ ฯ อนุปสมฺปนฺโน ปกติยา วา วเทติ อนาปตฺติ ฯ อนุปสมฺปนฺโน อุมฺมตฺตโก วา วเทติ อนาปตฺติ ฯ อนุปสมฺปนฺโน อาทิกมฺมิโก วา วเทติ อนาปตฺติ ฯ

อนุปสมฺปนฺเนน ภุญฺชมาเนา ๔ ฐานา น สเลฺขตพฺพา น ฉฑฺเฑตพฺพา น ฉาทนกตาย น อปจยาย น วิยาปารตาย สมฺปตฺตีติ วา วเทติ น ตาวหิ อาวุเสา ฯลฯ สงฺฆาทิเสเส สงฺกิโต ปริภุญฺชติ ยาว นฺหายิตุ

កិក្ខុនោះ កាលកិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមសិក្ខាបទនោះ ត្រឡប់ជាពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនដាន់សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនដាន់ចាន់សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដាវិនយធរ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហុស្សូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដិត្តិយ ។

[๓๐๐] ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្នពិតមែន ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិត្តិយ។ កិក្ខុកាលកិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមពាក្យដែលមិនមែនជាវិនយបញ្ញត្តិ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីផ្សុះផ្សាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំចាត់បង់កិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនាំមកនូវសេចក្តីផ្ទះថ្ងា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត) ពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនដាន់សិក្សាសិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនដាន់

ฆฏฺฏนํ วิเนยฺยวารปญฺหาตฺตเมณาวีสติพหุสฺสุตฉฬงฺคกติกาปริปุจฺฉามีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเนน ปญฺเจฺจน ฯ อปฺปญฺเจฺจน ฯ วุฏฺฐมาเนน ฯ สเลฺขหาย ฯ ฉตฺตาย ฯ ทณฺฑาย ฯ ปาสาณกตาย ฯ อปจยาย ฯ วิริยารมฺภาย สีวถิกาย ฯ วาเรติ ฯ ตาวเทว อาวุโส ฯเตฺต สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ ยาว ฉฏฺฐกา กิกฺขุ ฆฏฺฏนวิเนยฺยวารปญฺหาตฺตเมณาวีสติพหุสฺสุตฉฬงฺคกติกาปริปุจฺฉามีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสฺเสว อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิพฺภนฺตโกเก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสฺเสว อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មោះសព្វទ្ធទ្ធ៍វិនៃយ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហុស្សូត ជាធម្មកថិក នៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុកាលអនុបសម្បន្ន ពោលដោយវិនយបញ្ញត្តិក៏ ដោយពុទ្ធវចនៈដែលមិនមែនជាវិនយបញ្ញត្តិក៏ ត្រឡប់ពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីផូរផង់ចាកកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំចាត់កិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនាំមកនូវសេចក្តីដុះថ្ងា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត) ពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មោះសព្វទ្ធទ្ធ៍វិនៃយ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហុស្សូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๐๑) สิกฺขมาเนนาติ สิกฺขิตุกาเมน ฯ อญฺญาตพฺพนฺติ ชานิตพฺพํ ฯ ปริปุจฺฉิตพฺพนฺติ ฯ๘ฯ กเถ กเถ ฯมสฺส เกา อาคาติ ฯ ปริปญฺหิตพฺพนฺติ ปเญฺหตพฺพํ ปุลยิตพฺพํ ฯ อยํ ตตฺถ สามีจีติ อยํ ตตฺถ อนุธมฺมตา ฯ

(๓๐๒) อนาปตฺติ ชานิสฺสามิ สิกฺขิสฺสามีติ ภณาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปริวาสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๓๐๑) គ្រប់ពាក្យថា អ្នកសិក្សា គឺអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីនឹងសិក្សា ។ ពាក្យថា គួរជ័ងចូលស់ គឺគួរចេះ ។ ពាក្យថា គួរសាកសួរ គឺគួរសាកសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ពាក្យនេះដូចម្តេច ពាក្យនេះមានសេចក្តីដូចម្តេច ។ ពាក្យថា គួរពិចារណា គឺគួរគិត គួរថ្វឹង ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺថានេះតាមទំនៀមក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๓๐๒) ក្រៅដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិរិយាពោលថា ខ្ញុំនឹងដឹង ខ្ញុំនឹងសិក្សា ๑ កិរិយាធ្វើ ๑ កិរិយាដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๑ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(៣០៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា ភិក្ខូនំ អនេកបរិយាយេន វិនយកថំ កថេតិ វិនយស្ស វណ្ណំ កាសតិ វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស វណ្ណំ កាសតិ ។ ភិក្ខូ ភគវា ខោ អនេកបរិយាយេន វិនយកថំ កថេតិ វិនយស្ស វណ្ណំ កាសតិ វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស វណ្ណំ កាសតិ ហន្ទ មយំ អាវុសោ អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណាមាតិ ។ តេ ច ពហូ ភិក្ខូ ថេរា ច នវា ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណន្តិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ឯតរហិ ខោ អាវុសោ ពហូ ភិក្ខូ ថេរា ច នវា ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណន្តិ សចេ

សិក្ខាបទទី ២

(៣០៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិនយកថា សំដែងគុណនៃវិន័យ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការរៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយ។ ហើយទ្រង់សំដែងគុណរបស់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុដល់កិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន។ កិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិនយកថា ទ្រង់សំដែងគុណនៃវិន័យ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការរៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយ។ ហើយទ្រង់សំដែងគុណរបស់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុដោយបរិយាយជាច្រើន នែអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើងនឹងរៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ។ ទើបកិក្ខុទាំងឡាយនោះ ជាថេរៈខ្លះ ជាកិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាកិក្ខុកណ្តាលខ្លះច្រើនរូប រៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមានគំនិតដូច្នេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះឯង កិក្ខុច្រើនអង្គ ជាថេរៈខ្លះ ជាកិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាកិក្ខុកណ្តាលខ្លះ រៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ បើកិក្ខុទាំងឡាយនេះជាអ្នកចេះស្ទាត់

สเมเ วินเย ปกตญฺญูโน ภาวิสฺสนฺติ อมฺหิ เยวิทานิ กตาปตฺติ อาปชฺชิสฺสนฺติ วุฏฺฐาปิสฺสนฺติ หนฺท มยํ อาวุโส วินยํ วาเจมาติ ฯ อเถโข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขู อุปสงฺกมิตฺวา เอวมาหํสุ กึ ปนิเมหิ อุทฺทานุทฺทานเกหิ สิกฺขาปเทหิ อุทฺทิฏฺเฐหิ เยวาหิ กุกฺกุจฺจายเน วิเหสายเน วิเลขายเน สวตฺตนฺตีติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู วินยํ วาเจสฺสนฺตีติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว วินยํ วาเจถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถญฺหิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา วินยํ วาเจสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถึ กเถตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ น ภิกฺขเว สิกฺขาปทํ อุทฺทิสิตพฺพํ น อุทฺทิสาปิตพฺพํ น สุเตน วินเยน ปุคฺคลา ปริยาปุณิตพฺพา โย ปริยาปุเณยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ติรจฺฉานคตมนุสฺสภูตาย วาจาย อนุชานามิ ภิกฺขเว สุเตน วินเยน ปุคฺคลานิ ปริยาปุณิตุนฺติ ฯ

កថាវិនិច្ឆយនិដ្ឋិតា ញ្ញមកថា ទំដ្ឋានទៅនូវយើងទាំងឡាយតាមគាប់ចិត្ត នែ
អាវុសោទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ យើងគួរពោលបង្អាប់វិនិច្ឆយវិញ ។ ទើប
ពួកធម្មគិយភិក្ខុ ចូលទៅដិតភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា
ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូច ។ ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលណាមួយសំដែង
ទ្បើងហើយ សិក្ខាបទទាំងឡាយនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅ
ក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាំញ៉ាំចិត្ត ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
រោលរោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកធម្មគិយភិក្ខុមិនគួរនឹងពោល
បង្អាប់វិនិច្ឆយសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយពោលបង្អាប់វិនិច្ឆយ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគិយភិក្ខុ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង
ពោលបង្អាប់វិនិច្ឆយទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹង
រឹតតែជ្រះថ្លាទ្បើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងទ្បើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលបើភិក្ខុសំដែង
ទ្បើងនូវបាតិមោក្ខ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទ

ขุทฺทานุขุทฺทเกหิ สิกฺขาปเทหิ ทุทฺทิฏฺเฐหิ ยาวเทว กุกฺกุจฺจาย วิเหสาย วิเลขาย สมฺวตฺตนิกนฺติ สิกฺขาปทวีติกฺกมกเร ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๓๐๔] โย ปนาติ โย โยกาจิเสา ฯเปฯ ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ชานาติเยวสฺส ทุทฺทิฏฺฐมนฺติ ทุทฺทิฏฺฐนฺติ วา ทุทฺทิฏฺฐเมวนฺติ วา สญฺญายํ วา ตกฺเกนฺโต ฯ ปฯ วีมํสเนยฺยาติ กึ ปเนเมหิ ขุทฺทานุขุทฺทเกหิ สิกฺขาปเทหิ ทุทฺทิฏฺเฐหิ ยาวเทว กุกฺกุจฺจาย วิเหสาย วิเลขาย สมฺวตฺตนิเยว สพฺเพ ปริยาปุณนฺติ เตสํ กุกฺกุจฺจํ โหติ วิเหสา โหติ วิเลขา โหติ เยว สพฺเพ น ปริยาปุณนฺติ เตสํ กุกฺกุจฺจํ น โหติ วิเหสา น โหติ วิเลขา น โหติ อนุทฺทิฏฺฐตฺตา สพฺเพ วา อนุทฺทิฏฺฐตฺตา สพฺเพ วา อปริยาปุตฺตา(๑)

๑ อปริยาปุณิตพฺพา ทสฺสิตา โหนฺตีติ ฯ

គួច ។ ពាំងនេះដែលកិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទពាំងច្បាយ
នេះប្រែថ្មីតទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត
ដើម្បីសេចក្តីរសេមរសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះពោលបង្អាប់សិក្ខាបទ ។

(๓๐๔) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋជដិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កាលបើកិក្ខុសំដែងឡើងនូវ
បាតិមោក្ខ គឺកាលបើកិក្ខុសំដែងឡើងឯងក្តី ឲ្យគេសំដែងឡើងក្តី
ធ្វើស្វាធ្យាយក្តី ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺកិក្ខុណាពោលបង្អាប់
វិន័យដល់ឧបសម្បន្នផងគ្នាថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូច ។ ពាំងនេះ
ដែលកិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទពាំងនេះប្រែថ្មីតទៅដើម្បី
សេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេមរសាមចិត្ត
ប៉ុណ្ណោះឯង កិក្ខុណារៀនសិក្ខាបទនេះ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
ចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេមរសាមចិត្ត កិក្ខុណាមិនរៀនសិក្ខា-
បទនេះ កិក្ខុនោះមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត
សេចក្តីរសេមរសាមចិត្តទេ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាសំដែងឡើងក៏
ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាសិក្សាក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះ

สพฺพํ ปาฬิตฺถํ สพฺพา ปาฬิ วินเยว ปกาเสตพฺพา สเมว ปกิณฺณกาภิธมฺโม เอตฺถ ปกิณฺณกาภิธมฺโม นาม ปาฬิยา อนาคตา ปกิณฺณกเทสนา ปกิณฺณกวินิจฺฉโย ปกิณฺณกนโย ปกิณฺณกสมุฏฺฐานาทิ ปกิณฺณกาภิธมฺโม นาม ฯ

(๓๐๕) อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺี วินยํ ปริยาปุณาติ อาปตฺติ ฉาทิยติ ฯ อุปสมฺปนฺเน วิมติกา วินยํ ปริยาปุณาติ อาปตฺติ ฉาทิยติ ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺี วินยํ ปริยาปุณาติ อาปตฺติ ฉาทิยติ ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺี วินยํ ปริยาปุณาติ อาปตฺติ ฉาทิยติ ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมติกา ปริยาปุณาติ อาปตฺติ ฉาทิยติ ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺี ปริยาปุณาติ อาปตฺติ ฉาทิยติ ฯ

(๓๐๖) อนาปตฺติ น ปริยาปุณาติ วิมติกา ปริยาปุณาติ ปาฬิยา สุตฺตสฺส ปาฬิยา คาถาย ปาฬิยา อกิจฺฉสฺส ปาฬิยา ปริยาปุณนาย ปฏิกฺขิตฺตา วินยํ ปริยาปุณนฺตสฺส ปริยาปุณิสฺสามีติ กณฺฐาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทุติยสงฺฆาทิเสสกณฺฑ ฯ

បើមិនមានអ្នកណាសៀនក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាទ្រទ្រង់ក៏ជាការល្អ វិន័យចូរអន្តរធានទៅ ឬកិក្ខុទាំងឡាយនេះចូរកុំឲ្យចេះដឹងអ្វីសោះ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๐๕] ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយពោលបង្អាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយពោលបង្អាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្នហើយពោលបង្អាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុពោលបង្អាប់ធម៌ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពោលបង្អាប់វិន័យក្តីធម៌ដទៃក្តី ចំពោះអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๓๐๖] ក្រៅដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនបង់ពោលបង្អាប់ ๑ កិក្ខុពោលថាណ្ហើយចុះអ្នកចូរសៀនព្រះសូត្រទាំងឡាយក្តី គាថាទាំងឡាយក្តី អភិធម្មក្តី ជាមុនសិន ចាំសៀនវិន័យជាខាងក្រោយវិញ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๒ ចប់ ។

ឥតិយសិក្ខាបទំ

(៣០៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ អនាចារំ អាចរិ-ត្វា អញ្ញាណាភេន អាបជ្ជាតិ ជានន្តិ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមានេ ឯវំ វទេន្តិ ឥទានេវ ខោ មយំ ជានាម អយម្បិ កិរ ធម្មោ សុត្តាគតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អ-ន្វទ្ធមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ឥមំ ហិ ជាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមានេ ឯវំ វក្ខន្តិ ឥទានេវ ខោ មយំ ជានាម អយម្បិ កិរ ធម្មោ សុត្តាគតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អនុទ្ធមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភុម្ហេ ភិក្ខវេ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមានេ ឯវំ វទេថ ឥទានេវ ខោ មយំ ជានាម អយម្បិ កិរ ធម្មោ សុត្តាគតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អនុទ្ធមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៣០៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាប្រព្រឹត្តអនាចារហើយគិតថា ភិក្ខុទាំងឡាយចូរដឹងថា យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិដោយសេចក្តីល្ងង់ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ កប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ខន្ធកៈ (ការសូត្រ) ពាល់កន្ទុះវែ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ ម្តេចក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងកង់កាលឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ កប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ខន្ធកៈពាល់កន្ទុះវែ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ កប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ខន្ធកៈពាល់កន្ទុះវែ ពិតមែនឬ ។

สงฺฆ ภควตา ฯ วิภาเค ปุน็จา ภควา กตฺถ นุ โข ภนฺเต ภควตา ปาฏิโมกฺข อุทฺทิฏฺฐ ยตฺถ ปน ภิกฺขู ปาฏิโมกฺข โสเตุ สนฺนิปติตา ตตฺถ ปาฏิโมกฺข อุทฺทิสิตพฺพ อุทาหุ อญฺญตฺถาปีติ ฯ ตตฺถ ปาฏิโมกฺข อุทฺทิสิตพฺพ ยตฺถ ปน ภิกฺขู ปาฏิโมกฺข โสเตุ สนฺนิปติตา

ពួកឆព្វគ្គិយកិកុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយកាលកិកុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ មិនគួរទើងមកពោលយ៉ាងនេះថា យើងចាំងឡាយទើបតែទំងដឹងកងកាលឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយកងសុត្តៈ ពាប់ចូលហើយកងសុត្តៈ មកកាន់ខ្លួសពាល់កន្ទុះខែ ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនចាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិកុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយ កាលកិកុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខពាល់កន្ទុះខែ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែទំងដឹងកងកាលឥឡូវនេះថា ពុទ្ធជាធម៌នេះមកហើយកងសុត្តៈ ពាប់ចូលហើយកងសុត្តៈ មកកាន់ខ្លួសពាល់កន្ទុះខែ ។ បើកិកុចាំងឡាយដទៃដឹងនូវកិកុនោះថា កិកុនេះធ្លាប់អង្គុយស្តាប់ជាតិមោក្ខ ដែលកិកុសំដែងអស់រាវៈពីរបីដងហើយ នឹងពោលទៅថ្លីទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីវិច (ចាកអាបត្តិ) ដោយអាការដែលមិនដឹងមិនមានដល់កិកុនោះទេ កិកុនោះត្រូវអាបត្តិណា កងរឿងអនាចារនោះ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងកិកុនោះឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះ ដោយគួរតាមធម៌ម្យ៉ាងទៀត គប្បីលើកមោហារោបនកម្មដល់កិកុនោះថែមទៀតថា ម្នាល

อลาภา ตสฺส เต ขุลฺลกุ์ ยํ ตุ์ ฆาตเมวาหุ
ขุทฺทสฺสเมเต ฯ สาธุกตา อฏฺฐกตฺวา มนสิกโรเ-
สีติ ฯ ๔ธ ตสฺมึ เมวาหเก ฆาติวตฺถุยนฺติ ฯ

(๓๐๘) โย ปฆาตเ โย ยาธิสฺโส ฯ เป ฯ
กิกฺขตเ ฯ เป ฯ อยเ ๔มสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต กิกฺขตเ ฯ
อนฺตฺวมาสนฺติ อนฺโตสตฺตเกเ ฯ ฆาตเมวาหุ ขุทฺทสฺส-
มาเนเต ขุทฺทสฺสนฺเต ฯ ฆาเตนฺเตยฺยาเต อฆาตาเ อาปชฺชติ
อญฺญาณกาเน อาปชฺชเต ชานนฺเต ฆาตเมวาหุ
ขุทฺทสฺสมาเน ฆาเตเต ๔ฆาเนเ เอา อหเ ชาฆาเ
อยเมฺป กิเร ฆนฺโต สุตฺตาคเตา สุตฺตปเรยาปนฺโต อนฺตฺวมา-
มาสเ ขุทฺทเ อาคเตเต อาปตฺติ ขุกฺกฏสฺส ฯ

ភាវុសោ (ការនេះ) មិនជាលាភរបស់អ្នកឯងទេ អ្នកឯងបាននូវរបស់អាក្រែក់ ដោយហេតុថា កាលកិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ អ្នកមិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះកំណត់ធ្វើវង្វេងនោះ (ធ្វើពើរ) ។

(๓๐๘) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ពាល់កន្ទុះខែ គឺពាល់ថ្ងៃ๑ចោសថ ។ ពាក្យថា កាលកិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ សេចក្តីថា កាលកិក្ខុកំពុងសូត្រជាតិមោក្ខ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា កិក្ខុណាប្រព្រឹត្តអនាចារហើយប្តឹងថា កិក្ខុទាំងឡាយចូរដឹងថា យើងត្រូវអាបត្តិដោយអាការមិនដឹង កាលកិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ កិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែទទឹងដឹងឥឡូវនេះថា ឮថាធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ ពាក់ព័ន្ធហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ខន្ធកៈសោតពាល់កន្ទុះខែដូច្នេះ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๓๐๙] ตญฺเจตํ โยเชตุกามา กิญฺจาปิ อญฺญ กิญฺจ ชานนฺติ อถโข ปุพฺพ สทิสตาย กิญฺจนฺติ ขฺวตฺถีติ ปุจฺฉนฺติ ตถาหิ โยคาวจโร กิญฺจิ ทิสฺวา กิญฺจิ สุตฺวา กิญฺจิ ฆายิตฺวา กิญฺจิ สายิตฺวา กิญฺจิ ผุสิตฺวา กิญฺจิ วิญฺญาย ตณฺหาย ปุจฺฉติ ตสฺมา ตณฺหาย ปุจฺฉติ ตณฺหาย วิสฺสชฺเชติ ตณฺหาย ปุจฺฉิตพฺพ วิสฺสชฺชิตพฺพ ปุจฺฉติ

[๓๐๙] ពាក្យថា បើ(កិក្ខុចាំងឮ្យដទៃដឹង) នូវកិក្ខុនោះ សេចក្តីថា កិក្ខុចាំងឮ្យដទៃដឹងនូវកិក្ខុអកប្រាថ្នានូវសេចក្តីវង្វេងថា កិក្ខុនេះឆ្ងាយអង្គុយ (ស្ងាប់) ឋាតិមោក្ខដែលកិក្ខុសំដែងអស់រៈពីរបីដងហើយ នឹងពោលទៅថ្ងៃទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច (ចាកអាបត្តិ) ដោយអាការដែលមិនដឹងមិនមានដល់កិក្ខុនោះទេ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិណាក្នុងរឿងអនាចារៈនោះ សង្ឃគប្បីញុាំងកិក្ខុនោះឲ្យធ្លើនូវអាបត្តិនោះ ដោយគួរតាមធម៌ ម្យ៉ាងទៀតគប្បីលើកសេចក្តីវង្វេង គឺមោហារោបនកម្មដល់កិក្ខុនោះថែមទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុចាំងឮ្យ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបនកម្មឲ្យដឹងយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុដែលជាអ្នកឈ្លាស អង់អាច គប្បីញុាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិក្ខុនេះឈ្មោះនេះ កាលកិក្ខុកំពុងសំដែងឋាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យសព្រមប្រយោជន៍ដ៏ល្អទេឬយ ។ បើមោហារោបនកម្ម មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបនកម្ម ដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាវាចាប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិក្ខុនេះឈ្មោះនេះ កាលកិក្ខុកំពុងសំដែងឋាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យសព្រមប្រយោជន៍ដ៏ល្អទេ ។ ឥឡូវនេះសង្ឃលើកនូវ

กิกฺขาโต เหตุ อาโรเปตุ ฯ ยสฺมายสฺมาโต ขเมติ สพฺพสฺมา กิกฺขาโต เหตุสฺส อาโรปนา สา ตุณฺหีภาวสฺส ยสฺส น ขเมติ สา ปาจิตฺติยา ฯ อาโรปิโต สงฺโฆน สพฺพสฺส กิกฺขาโต เหตุ ฯ ขเมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตๆ ธารยามิตๆ ฯ

(๓๑๐) อฉาโรปิโต เหตุ เหตุสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาโรปิโต เหตุ เหตุสฺส อาปตฺติ ฉาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๑๑) ฉมฺมกมฺเม ฉมฺมกมฺมสญฺญี เหตุสฺส อาปตฺติ ฉาจิตฺติยสฺส ฯ ฉมฺมกมฺเม เวมติโก เหตุสฺส อาปตฺติ ฉาจิตฺติยสฺส ฯ ฉมฺมกมฺเม อฉมฺมกมฺมสญฺญี เหตุสฺส อาปตฺติ ฉาจิตฺติยสฺส ฯ อฉมฺมกมฺเม

មោហាភេបនកម្មដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហាភេបនកម្មដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ មោហាភេបនកម្មសង្ឃបានលើកឡើងហើយដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហាភេបនកម្មនេះសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវមោហាភេបនកម្មនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(๓๑๐) កាលមោហាភេបនកម្ម សង្ឃមិនទាន់លើកឡើងទេ បើកិក្ខុភ្លែងភ្លើរវង្វេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលមោហាភេបនកម្មសង្ឃលើកឡើងហើយ កិក្ខុនៅភ្លែងភ្លើរវង្វេងទៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๑๑) កម្មប្រែកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ហើយភ្លែងភ្លើរវង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រែកបដោយធម៌ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយភ្លែងភ្លើរវង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រែកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ហើយភ្លែងភ្លើរវង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា

ฉฑฺฑกมฺมสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อฉฑฺฑกมฺเม วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อฉฑฺฑกมฺเม อฉฑฺฑกมฺมสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๑๒) อนาปตฺติ ฉ วิตฺถารเณ สุตฺตํ โหติ อนฺธกวินฺทฏฺฐกตฺถํ วิตฺถารเณ สุตฺตํ โหติ ฉมาโหตุกามสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

กมฺมปฺปตฺตกมฺมปฺปตฺตา เหเย (ภิกฺขุนีเยวาเปยฺยา) ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

กมฺมปฺปตฺตอกมฺมปฺปตฺตสญฺญิยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

กมฺมปฺปตฺตอกมฺมปฺปตฺตสญฺญา กมฺมปฺปตฺตกมฺมปฺปตฺตา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๑๒) ภาระที่ไม่ต้องอาบัติ (ในสิกขาบทนี้มี ๕ อย่าง) คือ ภิกษุไม่รู้จักว่าเป็นของหนัก ๑ ภิกษุรู้จักว่าเป็นของหนักด้วยสำคัญว่าเบา ๑ ภิกษุไม่มีจิตคิดจะให้ภิกษุณีเหยียบ ๑ ภิกษุเป็นบ้า ๑ ภิกษุเป็นผู้ต้นบัญญัติ ๑ ฯ

สิกขาบทที่ ๓ จบ ฯ

បត្តគ្គសិក្ខាបទំ

(ភាព) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កាកូបិតា អនត្ត-
មនា សត្ថុសាសនំ កិក្ខំ បហារំ ទេន្តិ ។ តេ
ភេទេន្តិ ។ កិក្ខូ ឱវាទាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ
ភេទេថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ កាកូបិតា
អនត្តមនា អម្ហាកំ បហារំ ទេន្តីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ
ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ កាកូបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ
បហារំ ទស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខូ
កាកូបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ បហារំ ទេថាតិ ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម
តុម្ហេ មោឃបុរិសា កាកូបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ បហារំ
ទស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

សិក្ខាបទទី ៤

(៣១៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់ពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុ (កិក្ខុមានពួក ១៧) ។ សត្តរសវគ្គិយកិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាស្រែកយំ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ហេតុអ្វីបានជាយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងនេះក្រោធខឹងបានឲ្យប្រហារដល់ពួកយើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ មិនគួរទើងក្រោធខឹង ហើយទៅប្រហារកិក្ខុទាំងឡាយសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយក្រោធខឹង ហើយនាំគ្នាប្រហារកិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាច្រើន ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរទើងក្រោធខឹង ហើយនាំគ្នាប្រហារកិក្ខុទាំងឡាយទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំ

ปสฏฺฐานํ ก តំយេវ្យាការាយ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បន តិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខ តិក្ខស្ស កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទទេយ្យ ថាចិត្តិយន្តិ ។

(๓๑๔) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ តិក្ខីតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខីតិ ។ តិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស តិក្ខុស្ស ។ កុបិតោ អនត្តមនោតិ អនតិរទ្ធោ អាហតចិត្តោ ខិលជាតោ ។ បហារំ ទទេយ្យាតិ តាយេន ក តាយប្បដិពទ្ធេន ក និស្សគ្គិយេន ក អន្តមសោ ឧប្បលបត្តេនបិ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។

(๓๑๕) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្បន្នស្ស កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ

ឲ្យដែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដែះថ្លា ឬទាំពួកជនដែលដែះថ្លាហើយ ឲ្យវង្វេងតែតែដែះថ្លាឡើងវិញ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយគ្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់ភិក្ខុផង្គា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៤) តែង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកង សិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផង្គា គឺដល់ភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា គ្រោធខឹង សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគុំគួន មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ឲ្យប្រហារ គឺឲ្យប្រហារដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយក្តី ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោលក្តី ដោយហោចទៅសូម្បីតែដោយស្នក់ព្រលិត កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៥) ឧបសម្បន្ន[1] កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយគ្រោធខឹងឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយគ្រោធខឹងឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាជាអនុបសម្បន្ន[2] ហើយគ្រោធខឹងឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុគ្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់អនុបសម្បន្ន

---

๑ បានដល់ភិក្ខុ ។ ๒ បានដល់ជនមិនមែនភិក្ខុ ។

ជាបិតុំយកណ្ហេ សហធម្មិកវគ្គស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[๓๑๖] អនាបត្តិ កោនចិ វិហេឋិយមានោ មោក្ខាធិប្បាយោ បហារំ ទេតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្ស្ត្តតិ ។

ចតុត្ថសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ហើយឲ្យប្រហារ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣១៦) ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺកិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀនហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឲ្យរួចខ្លួនក៏ឲ្យប្រហារទៅវិញ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(៣១៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយា កិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា សត្ថុសាសនិយានំ កិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧក្កិរន្តិ ។ តេ បហារសមុច្ឆិតា ភេនន្តិ ។ កិក្ខូ ឣរាមាទីសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេនថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខុយា កិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា អម្ហាកំ តលសត្តិកំ ឧក្កិ-រន្តីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខុយា កិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា[1]កិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧក្កិរិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ កុបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧក្កិរថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កុបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧក្កិរិស្សថ

---

១ ឯត្ថន្តរេ សត្ថុសាសនិយានន្តិ កត្ថចិ បោត្ថកេ អត្ថិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(៣១៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រោធទឹង ហើយដាល់តែងតឹបាតដៃឡើងសំដៅពួកសត្តវេ-
រគ្គិយភិក្ខុ (ធ្វើអាការបីដូចជានឹងវាយ) សត្តវេរគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះទើបតែ
ទឹងរួចអំពីប្រហារមកហើយ (មានសេចក្តីកំតក់ភ័យ) ដ៏ខ្លាំងក្លាយ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាពួកអ្នកយំ ។
សត្តវេរគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះក្រោធទឹង
ហើយដាបាតដៃឡើងដូចជាលំពែងសំដៅពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ថាពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរទឹងក្រោធទឹងហើយដាបាតដៃឡើងដូច
ជាលំពែងសំដៅភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយក្រោធទឹង ហើយដាបាតដៃឡើង
ដូចជាលំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរទឹង
ក្រោធទឹង ហើយដាបាតដៃឡើងដូចជាលំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយទេ

เอตํ เหฬยปุริสา อปฺปสฺสาทํ วา ปสาทาย ปสฺสาทํ วา กิเยฺยกาวาย ฯ เป ฯ ฬหุ ปน กิกฺกเร ฯ มํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ เย ปน กิกฺกา กิกฺกสฺส กุปิตา อนตฺตมนา ตสฺสตฺถิกา อุกฺกเรยฺย ฯ จาจิตฺตยนฺติ ฯ

(๓๑๘) เย ปนาติ เย เยนิเส ฯ เป ฯ กิกฺกตีติ ฯ เป ฯ อยํ ฯมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต กิกฺกตีติ ฯ กิกฺกสฺสาติ อญฺญสฺส กิกฺกสฺส ฯ กุปิตา อนตฺตมนาติ อนกิรเนฺต อาหาเรจิตฺเต ขิลชาเต ฯ ตสฺสตฺถิกา อุกฺกเรยฺยาติ กาเย วา กายปฏิพทฺเธ วา อตฺตโน อุปฺปาเทตุกามา อุกฺกเรยฺย ฯ

(๓๑๙) อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี กุปิตา อนตฺตมนา ตสฺสตฺถิกา อุกฺกเรยฺย ฯ อุปสมฺปนฺเน วิมติกา กุปิตา อนตฺตมนา ตสฺสตฺถิกา อุกฺกเรยฺย ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี กุปิตา อนตฺตมนา ตสฺสตฺถิกา อุกฺกเรยฺย ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส

ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយគ្រោធចិត្ត ហើយដាឡើងនូវលំពែងគឺបាតដៃសំដៅភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๑๘) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា សំដៅភិក្ខុផងគ្នា គឺសំដៅភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា គ្រោធចិត្ត គឺមានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគុំគួន មានចិត្តរឹងចចើន ។ ពាក្យថា ដាឡើងនូវលំពែងគឺបាតដៃ សេចក្តីថា ភិក្ខុលើកកាយក្តី លើកវត្ថុជាប់នឹងកាយក្តី ឡើងជូន ដោយហោចទៅសូម្បីតែស្មៅក្រលិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๑๙) อุปสมฺปนฺน ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយគ្រោធចិត្តដាលំពែងគឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ อุปสมฺปนฺน ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយគ្រោធចិត្តដាលំពែងគឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ อุปสมฺปนฺน ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បន្ន ហើយគ្រោធចិត្តដាលំពែងគឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុគ្រោធចិត្តដល់

กุปิโต อนตฺตมโน ตสฺส ทุกฺกฏํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๒๐) อนาปตฺติ ภิกฺขุ ขิตฺตจิตฺโต วิเหฐนาธิปฺปายา ตสฺส ทุกฺกฏสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปญฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อนุปสมฺปนฺเน ហើយដាល់តែងគឺជាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ อนุปสมฺปนฺเน กิกฺขุสญฺญี ថាឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ อนุปสมฺปนฺเน กิกฺขุ មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ อนุปสมฺปนฺเน กิกฺขุสญฺญี ថា อนุปสมฺปนฺเน ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๒๐) ภาเรปิ ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀនហើយមានសេចក្តីខ្ជិលថាដើម្បីនឹងឲ្យរួចខ្លួនក៏ដាល់តែងគឺជាតដៃឡើង ๑ กิกฺขุกฺขตฺ ๑ กิกฺขุเมมปญฺญตฺติ ๑ ។

สิกขาบทที่ ๕ จบ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(៣២១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ កិក្ខុំ អម្ហលកេន សង្ឃាដិសេសេន អនុទ្ធំសេន្តិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ កិក្ខុំ អម្ហលកេន សង្ឃាដិសេសេន អនុទ្ធំសេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខូ កិក្ខុំ អម្ហលកេន សង្ឃាដិសេសេន អនុទ្ធំសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កិក្ខុំ អម្ហលកេន សង្ឃាដិ-សេសេន អនុទ្ធំសេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្ប-សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិរិយាភាវាយ

សិក្ខាបទទី ៦

[៣២១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុនាំគ្នាកំចាត់ (គឺចោទ) កិក្ខុផង់គ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ។ កិក្ខុពាំង់ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុពាំង់ឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនគួរនឹងចោទកិក្ខុផង់គ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុពាំង់ឡាយ ឮថាអ្នកពាំង់ឡាយចោទកិក្ខុផង់គ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រះសួរ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសពាំង់ឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចោទកិក្ខុផង់គ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលទេ ម្នាលមោឃបុរសពាំង់ឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនពាំង់ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹង៉តែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ

។ បេ ។ ឱវាទេ បន តិក្ខត្តុំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ អម្ហលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៧២២) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។ តិក្ខត្តុន្តិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខត្តុន្តិ ។ តិក្ខត្តុន្តិ អញ្ញំ តិក្ខត្តុំ ។ អម្ហលកំ នាម អដ្ឋិ អសុតំ អបរិសន្ថិតំ ។ សង្ឃាទិសេសោតិ តេរសន្នំ អញ្ញតរេន ។ អនុទ្ទិសេយ្យាតិ ចោទេតិ ឯ ចោទាបេតិ ឯ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៧២៣) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី អម្ហលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ អម្ហលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី អម្ហលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាចារវិបត្តិយា ឯ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ឯ អនុទ្ទិសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ฯ เป ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុផង្គាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ

(๓๒๒) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកង់សិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ฯ ពាក្យថា ភិក្ខុផង្គា គឺភិក្ខុដទៃ ฯ ដែលហៅថា មិនមានមូល គឺអាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែលខ្លួនមិនបានឃើញ មិនបានឮ មិនបានរង្កៀស ฯ ពាក្យថា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេស គឺបណ្តាសង្ឃាទិសេសទាំង ๑๓ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទណាមួយ ฯ ពាក្យថា ចោទ សេចក្តីថា ភិក្ខុចោទឯង់ក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ

(๓๒๓) จุបสម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា จุបสម្បន្ន ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ จุបสម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ จุបสម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា អនุបสម្បន្ន ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ ភិក្ខុចោទដោយអាចារវិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

อนุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน ปเมตกาโย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๒๔) อนาปตฺติ ยถาสญฺญี ปาเทติ วา ปาเทติ วา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

កិក្ខុចោទអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា
ឧបសម្បន្ន (ហើយចោទ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាអនុ-
បសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣២៤) ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ពិតមែនហើយចោទឯង១ក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ១
កិក្ខុឆគ ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

[៣២៥] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខុ សត្តរសវគ្គិយានំ កិក្ខូនំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហន្តិ ភគវតា អាវុសោ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ន ឆនវីសតិវស្សា បុគ្គលោ ឧបសម្បាទេតព្ពោតិ តុម្ហេ ច ឆនវីសតិវស្សា ឧបសម្បន្នា កច្ចំ នោ តុម្ហេ អនុបសម្បន្នាតិ ។ តេ ភេទន្តិ ។ កិក្ខូ ឃវមាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេទថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ អម្ហាកំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហន្តីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ[1] កិក្ខូនំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ កិក្ខូនំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ

---

១ ឯត្ថន្តរេ សត្តរសវគ្គិយានន្តិបិ កត្តព្ពំ ចោត្តព្ពោ អត្ថុ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៣៦៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្នុងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យកើតដល់ពួក
សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តទុកហើយថា បុគ្គលមានឆ្នាំថយពី ២០ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា
ឡើយ ចំណែកពួកលោកមានអាយុមិនទាន់ដល់ ២០ ឆ្នាំមកទទួលឧប-
សម្បទា ពួកលោកមិនមែនជាឧបសម្បន្នទេដឹង ។ សត្តរសវគ្គិយ
ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុ-
សោ ពួកលោកយំ ព្រោះអ្វី ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា អាវុសោ
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ ក្នុងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យដល់
ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិន
គួរទើបក្នុងហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង
គ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឮថា ពួកអ្នកឯងក្នុងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុ

ឧបនហាថាតិ ។ សង្ឃំ ភកភាតិ ។ វិភរហិ ពុទ្ធោ ភកភា ភគវំ ហិ ជាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កិក្ខំ សង្ឃំ ភុក្ភុំ ឧបនហិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុស្ស សង្ឃំ ភុក្ភុំ ឧបនហេយ្យ ឥតិស្ស មុហុត្តម្បិ អផាសុ ភវិស្សតីតិ ឯតទេវ បច្ចយំ ភវិត្វា អនញ្ញំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๓๒๖) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ កិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស កិក្ខុស្ស ។ សង្ឃំចាតិ ជានន្តោ សញ្ជានន្តោ ចេច្ច អភិវិតរិត្វា វីតិក្ភមោ ។ ភុក្ភុំ ឧបនហេយ្យាតិ ឧនរីសតិវស្សោ មញ្ចំ វា

ตำนักภิกษุทั้งหลาย แต่ว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบแล้วก็ตรัสถามพระอุบาลีเถระว่า ดูก่อนอุบาลี ก็ภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ ประพฤติล่วงอาบัติอะไรหนอ ? พระอุบาลีเถระกราบทูลว่า ภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ ประพฤติล่วงอาบัติปาจิตตีย์ ๑ ตัว ๆ ดังนี้ ครั้นแล้วพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสถามว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ได้ยินว่าพวกเธอประพฤติล่วงอาบัติปาจิตตีย์ ๑ ตัว ๆ ดังนี้ จริงหรือ ? ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ฯ ครั้นแล้วพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสถามภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุทั้งหลายเหล่านี้ ประพฤติล่วงอาบัติปาจิตตีย์ ๑ ตัว ๆ ดังนี้ จริงหรือ ? ภิกษุทั้งหลายกราบทูลว่า จริงพระพุทธเจ้าข้า ฯ ครั้นแล้วพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสถาม

อุបสมฺปนฺโน วิกาเล มญฺเ ตยา ภุตฺตํ มญฺเ ตยา ปีตํ มาตุคามเตน สทฺธึ รโห มญฺเ ตยา เอวรูปานิ กุกฺกุจฺจานิ อุปธิภาตานิ อาปตฺติ ทาเปตพฺพตฺตาย ฯ ปจฺจยปริโภคกาเล อนาปตฺติ ฯ อญฺเ กุกฺกุจฺจา อนุปธิภาตา ฯ

(๓๒๗) อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสญฺี สงฺฆาทิสฺส กุกฺกุจฺจานิ อุปธิภาตานิ อาปตฺติ ทาเปตพฺพตฺตาย ฯ อุปสมฺปนฺโน วิมติโก สงฺฆาทิสฺส กุกฺกุจฺจานิ อุปธิภาตานิ อาปตฺติ ทาเปตพฺพตฺตาย ฯ อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนสญฺี สงฺฆาทิสฺส กุกฺกุจฺจานิ อุปธิภาตานิ อาปตฺติ ทาเปตพฺพตฺตาย ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส สงฺฆาทิสฺส กุกฺกุจฺจานิ อุปธิภาตานิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ជាមានឆ្នាំមិនគាន់គ្រប់ ๒๐ ហើយឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគ
អាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកផឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយ
ក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេដឹង កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ពាក្យថា ព្រោះធ្លាសេចក្តីរង្គៀសសង្វាយនោះឯងជាហេតុពិត មិនមែន
ហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុណាមួយដទៃគ្មាន ចំពោះតែធំបង្ក
ហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្គៀសសង្វាយកើតឡើងប៉ុណ្ណោះឯង ។

(๓๒๗) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយភ្លេង
ផ្តើមសេចក្តីរង្គៀសសង្វាយឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧប-
សម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្វាយ ហើយភ្លេងផ្តើមសេចក្តីរង្គៀសសង្វាយ
ឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បន្ន ហើយភ្លេងផ្តើមសេចក្តីរង្គៀសសង្វាយឲ្យកើតឡើង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុភ្លេងផ្តើមសេចក្តីរង្គៀសសង្វាយឲ្យកើតឡើងដល់
អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្វាយ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๒๘) អជានន្តិ ន កុក្កុច្ចំ ឧបធម្មំតុកាមោ ឱឆារីសតិវស្សោ មញ្ញេ តុំ ឧបសម្បន្នោ វិកាលេ មញ្ញេ តយា កុត្តំ មជ្ជំ មញ្ញេ តយា បិតំ មាតុក្កាមេន សទ្ធឹ រហោ មញ្ញេ តយា ឯសិន្នំ ឥត្ថ្យា ជាជាហំ មា តេ បច្ចា កុក្កុច្ចំ អហោសីតិ អណតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ปาចិត្តិយកណ្ឌ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ๗ ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๓๒๘) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កថាសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនមានបំណងនឹងផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ឃ័យឲ្យកើតឡើង តែពោល (តាមសេចក្តីយល់) ថា លោកប្រហែលមានឆ្នាំមិនទាន់ដល់ ๒๐ ហើយឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគអាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកផឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយកន្លែងស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេដឹង ណ្ហើយចុះ លោកចូរដឹងចុះ លោកកុំរង្កៀសសង្ឃ័យស្អាយក្រោយឡើយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

សិក្ខាបទទី ๗ ចប់ ฯ

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(៣២៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ តិក្ខេ បេសលេ ហិរិមនេ កុក្កុច្ចកេ សិក្ខាកាមេ សទ្ធេ កល្យាណេ ។ បេសលា តិក្ខូ ឯវំ ឧទេន្តិ អលជ្ជិនោ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខូ តិក្ខេ ន សក្កា ឥមេហិ សហ កល្យាតុន្តិ ។ ឆព្ភិក្ខូ តិក្ខេ ឯវំ ឧទេន្តិ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ អម្ហេ អលជ្ជិកេន ចាបេថាតិ ។ កហំ បន តុម្ហេ អាវុសោ អស្សុត្ថាតិ ។ មយំ អាយស្មន្តានំ ឧបស្សុតឹ តិដ្ឋាមាតិ ។ យេ តេ តិក្ខេ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ តិក្ខេ តិក្ខំ កល្យាណជាតានំ កុសលជាតានំ វិកាលបច្ចន្តំ ឧបស្សុតឹ តិដ្ឋិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ តិក្ខេ តិក្ខំ កល្យាណជាតានំ កុសលជាតានំ វិកាលបច្ចន្តំ ឧបស្សុតឹ តិដ្ឋថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា

សិក្ខាបទទី ៨

(៣៦៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដែតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈ្លោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។
ពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់និយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុ-
សោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះជាពួកអលជ្ជីទេ ពួកយើងមិនអាចឈ្លោះនឹងពួក
នេះទេ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (ឮគេ) ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ
ព្រោះហេតុអ្វី អ្នកទាំងឡាយញុះញង់ពួកយើងឲ្យដល់ដោយពាក្យថាអលជ្ជី ។
ពួកភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់សួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះពួកអ្នកឮគេ
ថាដូចម្តេច ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា យើងទាំងឡាយឈរអែបស្មាប់
ពួកលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច
។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វ-
គ្គិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយបង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ខែងគ្នាមិនគួរ
នឹងឈរអែបស្មាប់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា កាលភិក្ខុទាំងឡាយបង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់
ខែងគ្នា ពួកអ្នកឯងឈរអែបស្មាប់ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូល
ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ

កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កិំកុសលគវេសិនោ កុសលបរិយេសិនោ វិវរមនុបលព្ភ តិត្ថេ ខនថ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិគរ្ហិ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ កិំកុសលគវេសិនោ កុសលបរិយេសិនោ វិវរមនុបលព្ភ តិត្ថេ ខនេយ្យ យំ វមេ កណិស្សន្តិ តំ សោស្សាមីតិ ឯតទេវ បច្ចយំ ករិត្វា អនញ្ញាចាចិត្តិយន្តិ ។

[៣៣០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ ភិក្ខុនន្តិ អញ្ញេសំ ភិក្ខូនំ ។ កុសលគវេសិនោ កុសលបរិយេសិនោ វិវរមនុបលព្ភនន្តិ អធិការណាតានំ ។ ឧបស្សុតិ តិត្ថេយ្យាតិ វមេសំ សុត្វា ចោទេស្សាមិ សារេស្សាមិ បដិចោទេស្សាមិ បដិសារេស្សាមិ មញ្ញំ ករិស្សាមីតិ

ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ខែងគ្នា ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឈរអែបស្តាប់ទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយកាលបើកិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ខែងគ្នា ទៅឈរអែបស្តាប់ដោយគិតថា កិក្ខុទាំងនេះនឹងពោលពាក្យណា អញនឹងស្តាប់ពាក្យនោះ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធ្វើកិរិយាឈរអែបស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ ។

(๓๓๐) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកុំឲ្យប្លែកពីសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយ គឺកាលបើកិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ពាក្យថា បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ខែងគ្នា គឺកិក្ខុទាំងនោះមានអធិករណៈកើតឡើងហើយ ។ ពាក្យថា ឈរអែបស្តាប់ គឺកិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញស្តាប់កិក្ខុទាំងនេះហើយនឹងចោទនឹងឲ្យរំលឹក នឹងចោទចំពោះនឹងឲ្យរំលឹកចំពោះ នឹងធ្វើឲ្យអៀនខ្មាស

ภิกฺขุสฺส ๆ ยตฺถ ปเนตา สุณาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ๆ ปฏฺฐาเน ภิกฺขุนี ภิกฺขุสฺส ภิกฺขุสฺส สามีจิยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ ยตฺถ ปเนตา สุณาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ๆ ปุเร ภิกฺขุนี ปจฺฉา สามีจิยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ ยตฺถ ปเนตา สุณาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ๆ ภิกฺขุสฺส ปกฺขสฺส ภิกฺขุสฺส อุโปสถสฺส ภิกฺขุสฺส ปวารณาย ภิกฺขุสฺส สงฺฆกมฺมสฺส ภิกฺขุสฺส ปุคฺคลสฺส ภิกฺขุสฺส ปกติยา ภิกฺขุสฺส ปาฏิปทสฺส ภิกฺขุสฺส ทุติยสฺส ภิกฺขุสฺส ตติยสฺส ภิกฺขุสฺส จตุตฺถสฺส ภิกฺขุสฺส ปญฺจมสฺส ภิกฺขุสฺส ฉฏฺฐสฺส ภิกฺขุสฺส สตฺตมสฺส ภิกฺขุสฺส อฏฺฐมสฺส ภิกฺขุสฺส นวมสฺส ภิกฺขุสฺส ทสมสฺส ภิกฺขุสฺส เอกาทสมสฺส ภิกฺขุสฺส ทฺวาทสมสฺส ภิกฺขุสฺส เตรสมสฺส ภิกฺขุสฺส จาตุทฺทสมสฺส ภิกฺขุสฺส ปณฺณรสมสฺส

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុនោះឈរស្តាប់កន្លងទីណា ត្រូវអាបត្តិ
ថុល្លច្ចយ ក្នុងទីនោះ ។ កិកុដើរទៅតាមក្រោយ បើដើរទៅដោយ
ហេតុសង្ស័យគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុឈរស្តាប់
កន្លងទីណា ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ក្នុងទីនោះ ។ កិកុដើរទៅមុនហើយ
ឈប់ដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុឈរស្តាប់
កន្លងទីណា ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ក្នុងទីនោះ ។ កិកុណាមកកាន់ទី
ឈរក្តី ទីអង្គុយក្តី ទីដេកក្តី របស់កិកុផង្គា កិកុនោះគប្បីក្អក គប្បី
ញាំងកិកុដែលកំពុងប្រឹក្សាគ្នានោះឲ្យដឹង ។ បើកិកុនោះមិនក្អកក្រហែមក្តី
មិនឲ្យគេដឹងក្តី ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ពាក្យថា ព្រោះហេតុតែឈរ
ស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុ
ឯណាមួយដទៃគ្មានទេ ចំពោះតែធ៌ការឈរស្តាប់ប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៣៣១) ឧបសម្បន្ន កិកុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយឈរ
ស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ឧបសម្បន្ន កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយឈរស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ ឧបសម្បន្ន កិកុសំគាល់ថា
អនុបសម្បន្ន ហើយឈរស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ កិកុឈរ
ស្តាប់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិកុសំគាល់ថា

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส

(๓๓๒) อนาปตฺติ สเมสํ สุตฺวา วิสมิสฺสกมิสฺสกา วิสมิสฺสกมิสฺสกา ปูปสมิสฺสกมิสฺสกา อตฺตานํ ปริโมเจสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหนฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្នដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๓๒)ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់កិក្ខុទាំងនេះហើយនឹងថយចេញ នឹងវៀរនឹងរម្ងាប់ (សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់) នឹងដោះខ្លួន ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

គរុមសិក្ខាបទំ

[៣៣៣] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ អនាចារំ អាចរិត្វា ឯកមេកស្ស ភិក្ខុ កាយិរមានេ បដិក្កោសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃោ សន្និបតិតោ ហោតិ ភេនចិទេវ ករណីយេន ។ ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ចីវរភេទំ ករោន្តា ឯកស្ស ឆន្ទំ អទំសុ ។ អថខោ សង្ឃោ អយំ អាវុសោ ឆព្ភក្ខិ-យោ ភិក្ខូ ឯកតោ អាគតោ មាទ្ធសុ មយំ ភេទំ ករោមាតិ តស្ស ភេទំ អភាសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ យេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិ ។ ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ កឹ អាវុសោ សង្ឃោ អភាសីតិ ។ សង្ឃោ មេ អាវុសោ• ភេទំ អភាសីតិ ។ ន មយំ អាវុសោ ឯតទត្ថាយ ឆន្ទំ អទម្ហា តុយ្ហំ ភេទំ ភរិស្សតីតិ សចេ មយំ ជានេយ្យាម តុយ្ហំ ភេទំ ភរិស្សតីតិ ន មយំ ឆន្ទំ

សិក្ខាបទទី ៩

[៣៣៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ បានប្រព្រឹត្តអនាចារ កាលសង្ឃធ្វើកម្ម (ដើម្បីដាក់ទោស)
ដល់ភិក្ខុយ៉ូបូ ។ ក៏នាំគ្នានិយាយភ្លាស់ ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបាន
ប្រជុំគ្នាដោយសង្ឃកិច្ចនីមួយ ។ ទើបពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កំពុងធ្វើចំរើកម្ម
បានឲ្យឆន្ទៈ (សេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន) ដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង
សង្ឃប្រឹក្សាគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនេះមកតែម្នាក់ឯង បើដូច្នោះ
ពួកយើងត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះចុះ ហើយបានធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។
ទើបភិក្ខុនោះចូលទៅរកពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានសួរភិក្ខុ
នោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់
ថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើកម្មដល់ខ្ញុំ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបាន
និយាយថា ម្នាលអាវុសោ យើងតាំងឡាយបានឲ្យឆន្ទៈ ដើម្បីជា
ប្រយោជន៍ដល់កម្មនេះដោយគិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកក៏ទេ បើ
យើងតាំងឡាយដឹងថាសង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកសោត យើងតាំងឡាយ

ฉเฑยฺยามาติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ
เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ฉมฺหิ กาลมฺหิ กมฺมนฺเต ฉฑฺเฑตฺวา
ปกฺกนฺตา ขียนธมฺมํ อาปชฺชิสฺสนฺตีติ ฯเปฯ สจฺจํ
กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ฉมฺหิ กาลมฺหิ กมฺมนฺเต ฉฑฺเฑตฺวา
ปกฺกนฺตา ขียนธมฺมํ อาปชฺชถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆ-
ปุริสา ฉมฺหิ กาลมฺหิ กมฺมนฺเต ฉฑฺเฑตฺวา ปกฺกนฺตา ขียนธมฺมํ
อาปชฺชิสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานญฺจ ปสา-
ทาย ปสนฺนานญฺจ ภิโยฺยภาวาย ฯเปฯ ฯวิญฺ
ปน ภิกฺขเว ฯมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ เยปิ ปน
ภิกฺขู ฉมฺหิ กาลมฺหิ กมฺมนฺเต ฉฑฺเฑตฺวา ปกฺกนฺตา ขียนธมฺมํ
อาปชฺเชยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๓๔) เยปิ ปนาติ เยปิ ยาทิสา ฯเปฯ
ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ ฯมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขู-
ติ ฯ ธมฺมิกา นาม กมฺมา อปโลกนกมฺมา ญตฺติกมฺมา

មិនឲ្យធន្លុះទេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាបថាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យធន្លុដល់សង្ឃកម្មទាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងឯកាលគ្នាឲ្យធន្លុះដើម្បីសង្ឃកម្មដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រះសិ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឲ្យធន្លុះដើម្បីសង្ឃកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ ឲ្យធន្លុះដើម្បីកម្មទាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលតិះដៀលជាខាងក្រោយ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๓๔) តែងំពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជដកកណ្ឌ ។ កម្មដែលហៅថាប្រកបដោយធម៌នោះ

ญาตฺถตฺถายกมฺมํ ญาตฺถจตุตฺถกมฺมํ ฉหิเมหิ วินเยน สตฺถุ สาสเนน กตํ ฬตฺวา ฉมฺหิ กมฺมํ ฯ ฉนฺโท ทาตพฺโพ ขียติ อาปตฺติ จาติลฺลิยสฺส ฯ

(๓๓๕) ฉมฺหิกมฺเม ฉมฺหิกมฺมสญฺี ฉนฺโท ทาตพฺโพ ขียติ อาปตฺติ จาติลฺลิยสฺส ฯ ฉมฺหิกมฺเม วิมติโก ฉนฺโท ทาตพฺโพ ขียติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉมฺหิกมฺเม อฉมฺหิกมฺมสญฺี ฉนฺโท ทาตพฺโพ ขียติ อนาปตฺติ ฯ อฉมฺหิกมฺเม ฉมฺหิกมฺมสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อฉมฺหิกมฺเม วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อฉมฺหิกมฺเม อฉมฺหิกมฺมสญฺี อนาปตฺติ ฯ

(๓๓๖) อนาปตฺติ อฉมฺหิน ภ ภณฺฑน ภ ฉ กมฺมารหสฺส ภ กมฺมํ กตฺตุ ฉนฺโท ขียติ ธมฺมกมฺมสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ដែលសង្ឃធ្វើតាមធម៌តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា កម្មនេះ ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ កិកុព្រមឲ្យឆន្ទៈ ហើយត្រឡប់តិះដៀល (ជាខាងក្រោយវិញ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៣៥) កម្មប្រកបដោយធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀល) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិកុសំគាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។

(៣៣៦) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺកិកុដឹងថាកម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយមិនជាធម៌ក្តី ដោយពួកក្តី ដល់កិកុអកម្ម មិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយតិះដៀល ១ កិកុឆ្កួត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

[៣៣៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សង្ឃោ សន្និបតិតោ ហោតិ
កេនចិទេវ ករណីយេន ។ ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ ចីវរកម្មំ
ករោន្តា ឯកស្ស ឆន្នំ អទំសុ ។ អថខោ សង្ឃោ
យស្សត្ថាយ សន្និបតិតោ តំ កម្មំ ករិស្សាមាតិ ញត្តិំ
ឋបេសិ ។ អថខោ សោ តិក្ខ ឱវាទេវិទេ ឯកមេកស្ស
កម្មំ ករោន្តិ ករស្ស តុម្ហេ កម្មំ ករិស្សថាតិ ឆន្នំ
អទត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ យេ តេ តិក្ខ អប្បិច្ឆា
។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាទេន្តិ ករំ ហិ
នាម តិក្ខូ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្នំ
អទត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមិស្សតីតិ ។បេ។ សុត្វំ
ករិ តុំ តិក្ខូ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្នំ
អទត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(៣៣៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
សង្ឃបានប្រជុំគ្នាដោយសង្ឃកិច្ចឯណាមួយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកំពុង
ធ្វើចីវរហើយបានឲ្យឆន្ទៈដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង សង្ឃប្រជុំគ្នាដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់កម្មណា ហើយតាំងញត្តិឡើងដោយប្រឹក្សាគ្នាថា យើង
ទាំងឡាយនឹងធ្វើនូវកម្មនោះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុនោះបាននិយាយថា ភិក្ខុ
ទាំងនេះតែងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ យ៉ាងនេះឯង (ឥត្ថី) លោកទាំង
ឡាយនឹងធ្វើកម្មដល់អ្នកណាបាន ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈក៏គ្រោតចាកអាសនៈ
ចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កាលសង្ឃកំពុង
ប្រឹក្សាវិនិច្ឆ័យ ភិក្ខុមិនបានឲ្យឆន្ទៈ មិនគួរទេដឹងគ្រោតចាកអាសនៈចៀស
ចេញទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថា
កាលសង្ឃកំពុងប្រឹក្សាវិនិច្ឆ័យ (គឺសង្ឃកំពុងវិនិច្ឆ័យរឿងអ្វីមួយមិនទាន់
ហើយ) អ្នកឯងមិនបានឲ្យឆន្ទៈហើយគ្រោតចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

វិសេសមធិគច្ឆតិ តេន តំ មោឃបុរិស សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ អនត្វា ពុទ្ធ-ឃោសនា បក្កមិស្សសិ ឯតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ ឯ បសាទាយ បសន្នានំ ឯ ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន តេ ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ អនត្វា ពុទ្ធឃោសនា បក្កមេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(៣៣៨) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថា នាម វត្ថុ ឯ អាភេចិតំ ហោតិ អវិនិច្ឆិតំ ញត្តិ ឯ បរិនិតា ហោតិ កម្មវាចា ឯ បរិប្បកតា ហោតិ ។ ឆន្ទំ អនត្វា ពុទ្ធឃោសនា បក្កមេយ្យាតិ កថំ ឥទំ កម្មំ កុប្បំ អស្ស វត្ថុ អស្ស ឆ កវេយ្យាតិ កុច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បរិសាយ ហត្ថបាសំ វិជហន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ វិជហិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស កាលសង្ឃកំពុងប្រកាសនិច្ឆ័យ ហេតុអ្វីក៏អ្នកឯង មិនឲ្យឆន្ទៈហើយគ្រាកចាកអាសនៈចេញទៅ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនធ្វើឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយកាលពាក្យនិច្ឆ័យកំពុងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសង្ឃ មិនឲ្យឆន្ទៈហើយគ្រាកចាកអាសនៈចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๓๘) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ រឿងដែលសង្ឃប្រកាប់ហើយ តែមិនទាន់បាននិច្ឆ័យក្តី ញត្តិសង្ឃតាំងទុកហើយក្តី កម្មវាចាសង្ឃធ្វើមិនទាន់ហើយក្តី ឈ្មោះថាពាក្យនិច្ឆ័យ(កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ)ក្នុងសង្ឃ ។ ពាក្យថា កិក្ខុមិនឲ្យឆន្ទៈហើយគ្រាកចាកអាសនៈចេញទៅ សេចក្តីថា កិក្ខុចេញទៅដោយគិតថា មិនដឹងជាការអ្វី កម្មនេះជាកម្មតំរើរកទេ ជាពួកទេ សង្ឃមិនត្រូវធ្វើទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលកិក្ខុកំពុងលះហេតុបាសបរិសទ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលះហេតុបាសហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๓๙] ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆํ อุปสมฺปทาเปกฺขา ทฺวาทสหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆํ อุปสมฺปทาเปกฺขา ทฺวาทสหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต ทสหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต นวหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต อฏฺฐหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต สตฺตหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต ฉหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต ปญฺจหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต จตูหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต ตีหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต ทฺวีหิ วสฺเสหิ อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต เอกวสฺเสน อุปสมฺปาเทตพฺพา ตโต ปรมฺปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิสงฺฆโต อนฺตรายิกา ธมฺมา ปฏิพาหิ

(๓๓๙) กรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ให้ฉันทะแล้วไม่ให้ฉันทะ ออกจากอาสนะแล้วเข้าไปสู่เรือน ต้องอาบัติจิตตีย์ ฯ กรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ภิกษุมีความสงสัย ให้ฉันทะแล้วไม่ให้ฉันทะ ออกจากอาสนะแล้วเข้าไปสู่เรือน ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ กรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ภิกษุสำคัญว่ากรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ให้ฉันทะแล้วไม่ให้ฉันทะ ออกจากอาสนะแล้วเข้าไปสู่เรือน ไม่ต้องอาบัติ ฯ กรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ภิกษุสำคัญว่ากรรมกำเริบด้วยธรรม ให้ฉันทะแล้วไม่ให้ฉันทะ ออกจากอาสนะแล้วเข้าไปสู่เรือน (ไม่ต้องอาบัติ) ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ กรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ภิกษุมีความสงสัย ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ กรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ภิกษุสำคัญว่ากรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ไม่ต้องอาบัติ ฯ

(๓๔๐) ภาระที่ไม่ควรยกขึ้น (ในสิกขาบทนี้มี ๙ อย่าง) คือ ภิกษุ ๑ ด้วยคิดว่า เสขกรรม ๑ ปหานกรรม ๑ ปฏิสารณียกรรม ๑ อุกเขปนียกรรม ๑ ชื่อว่ามีแก่สงฆ์ ๑ ภิกษุ ๑ ด้วยคิดว่า การแตกกันแห่งสงฆ์ ๑ การแตกพรรคแห่งสงฆ์ ๑ ชื่อว่ามี ๑ ภิกษุ ๑ ด้วยคิดว่า สงฆ์ทำกรรมไม่กำเริบด้วยธรรม ๑ ชื่อว่าทำกรรมชั่ว ๑ ชื่อว่าทำกรรมแก่ภิกษุที่ไม่ควรแก่กรรม ๑

កម្មំ ភវំ សត្តតិំ គច្ឆតិ តំលាភោ គច្ឆតិ តំលាភសត្ត
ការណាំយេន គច្ឆតិ ទុក្ខាវេន វា បសាទាវេន វា បរិយ្យាយោ
គច្ឆតិ ន កម្មំ តោបេតុកាមោ បុន បច្ចាគមិស្សា.
មតិំ គច្ឆតិ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុមានជម្ងឺបៀសចេញទៅ ១ កិក្ខុទៅដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើដល់កិក្ខុឈឺ ១ កិក្ខុដែលឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តីបៀតបៀនហើយទៅ ១ កិក្ខុមិនច្រើបថ្នាដើម្បីនឹងញុំាងកម្មឲ្យកម្រើកហើយចេញទៅដោយគិតថា អញនឹងត្រឡប់មកវិញទៀត ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

[៣៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភគ្គេសុ វិហរតិ សុំសុមារគិរេ ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេតិ ភត្តានិ ច ឧទ្ទិសតិ ។ សោ ចាយស្មា ទុព្ភលចីវរោ ហោតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ឯកំ ចីវរំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ អថខោ សង្ឃោ តំ ចីវរំ អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស អទាសិ ។ ឆព្ភិក្ខិយា ភិក្ខូ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ យថាសន្តុតំ ភិក្ខូ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាមេន្តីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខិយា ភិក្ខូ សមក្កេន សង្ឃេន ចីវរំ ឧគ្គា បច្ឆា ទិយនធម្មំ អាបជ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ សមក្កេន សង្ឃេន ចីវរំ ឧគ្គា បច្ឆា ទិយនធម្មំ អាបជ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា សមក្កេន

សិក្ខាបទទី ១១

(៣៤១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
វេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ដ៏ត្រកងពាដគឺរ ។ គ្រានោះឯង ឥត្ថ-
មលុបុត្រដ៏មានអាយុ ចាត់ចែងសេនាសនៈ នឹងសំដែងកត្តដល់សង្ឃ ។
ឥត្ថមលុបុត្រដ៏មានអាយុនោះជាអ្នកមានចីវរខ្ពូលភាព ។ សម័យនោះឯង
ចីវរ ១ បានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យចីវរនោះដល់ឥត្ថមលុបុត្រ
ដ៏មានអាយុ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា
ភិក្ខុទាំងឡាយបង្អោនលាភរបស់សង្ឃទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា កាលបើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់
ភិក្ខុ) ហើយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមកតិះដៀលជាខាងក្រោយសោះ
។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ អ្នកទាំងឡាយត្រឡប់មកតិះ
ដៀលជាខាងក្រោយវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាព្រះសព្វ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
ដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ (កាលបើ) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

สงฺฆេน ចីវរំ ទត្វា បច្ឆា ទិយ្យមានម្បិ អាបត្តិសង្ឃាទិ-
នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្ន-
នំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ
ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សមគ្គេន
សង្ឃេន ចីវរំ ទត្វា បច្ឆា ទិយ្យមានម្បិ អាបជ្ជេយ្យ
យថាសន្ថុតំ ភិក្ខុ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាមេត្តិតិ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๓๔๒) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខុ-
តិ ។ សមគ្គោ នាម សង្ឃោ សមានសំវាសកោ ស-
មានសីមាយំ ឋិតោ ។ ចីវរំ នាម ឆឌ្ឌនីយំ ចីវរានំ អញ្ញតរំ
ចីវរំ វិកប្បនុបគំ បច្ឆិមំ ។ ទត្វាតិ សយំ ទត្វា ។
យថាសន្ថុតំ នាម យថាមិត្តតា យថាសន្ទិដ្ឋតា យថា-
សម្ភត្តតា យថាសមានុបដ្ឋាយកតា យថាសមាជា-

ឲ្យចីវរ (ដល់កិក្ខុ) ហើយ មិនគួរនឹងពួកអ្នកឯង តិះដៀលជាខាងក្រោយវិញទេ ម្នាលមោឃបុរសខាំងឲ្យ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុខាំងឲ្យ អ្នកខាំងឲ្យគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ(កាលបើ)សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់កិក្ខុ) ហើយ ក៏ដល់នូវធម៌គឺតិរិយាតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញថា កិក្ខុខាំងឲ្យបង្អោនលាភរបស់សង្ឃ តាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៤២) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ សង្ឃមានសំវាសស្មើគ្នា បិតនៅក្នុងសីមាស្មើគ្នា ហៅថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងគួរចំផុតល្មមសម្រេចកិច្ចវិកប្បបាន[1] ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺឲ្យដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តនោះ គឺតាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់ស្គាល់គ្នា តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់គប់គ្នា តាមបុគ្គលដែលមានឧបដ្ឋាយ៍ស្មើគ្នា តាមបុគ្គល

---

១ អដ្ឋកថា បានដំណល់សម្តែងខ្លួចបណ្តោយ ៨ ធ្នាប់ ទទឹង ៤ ធ្នាប់ដោយធ្នាប់ព្រះសុគតឡើងទៅ ហៅថា សម្តែងគួរដល់ការវិកប្ប ។

ปริยนฺตา ฯ สงฺฆิกํ ฉาทนสงฺฆสฺส ทินฺนํ โหติ ปริจฺฉนฺนํ ฯ ลาเภ ฉาทนปริยนฺตาย สนฺตเก ลาเภ ปฏิคฺคหิเต ภิกฺขาจาโร อนฺตมโส ปุณฺณปตฺตูปเคปิ ฉทนฺเตปิ ฉทนสมฺปตฺตูปเคปิ ฯ ปญฺจ ทิยฑฺฒานิ อภิชฺชยาตฺวา อุปสมฺปนฺนสฺส สนฺตเก สมฺมตสฺส สงฺฆสนฺตกสฺส ฯ ภณฺฑาคารสฺส ฯ ยาคุยาคารสฺส ฯ ผลผลาคารสฺส ฯ ขชฺชกาคารสฺส ฯ อปฺปมตฺตกวิสฺสชฺชนสฺส ฯ ปกฺขิตฺตกสฺส ฯ อิทมตฺถ ทิยฑฺฒานิ อภิชฺชยาตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ฯ

(๓๔๓) ฉมฺภกมฺเป ฉมฺภกมฺปสญฺญี ปริกฺขารํ ทินฺนปุพฺพ ทิยฑฺฒานิ อภิชฺชยาตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ฯ ฉมฺภกมฺเป เวมติโก ปริกฺขารํ ทินฺนปุพฺพ ทิยฑฺฒานิ อภิชฺชยาตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ฯ ฉมฺภกมฺเป อฉมฺภกมฺปสญฺญี ปริกฺขารํ ทินฺนปุพฺพ ทิยฑฺฒานิ อภิชฺชยาตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ฯ อญฺญ ปริกฺขารํ ทินฺนปุพฺพ ทิยฑฺฒานิ อภิชฺชยาตฺวา ปริภุญฺชิตพฺพานิ ฯ อุปสมฺปนฺนสฺส สนฺตเก อสมฺมตสฺส สงฺฆสนฺตกสฺส ฯ ภณฺฑาคารสฺส ฯ ยาคุยาคารสฺส ฯ

ដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃនោះ ចានខាងលាក ដែលគេលះបង់ប្រគេនដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាកនោះ ចានខាងចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ទំនៀកសង្ឆបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែដុំលិអិតក្តី ឈើស្តុនក្តី អម្បោះរងើងក្តី (ក៏ហៅថាលាក) ។ ពាក្យថា ដល់នូវធម៌តិរិយាតិះដៀល ជាខាងក្រោយ សេចក្តីថា កិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ដល់ឧបសម្បន្នដែលសង្ឃ សន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវកត្តិកក្តី ជាអ្នកចែកនូវបវរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកឱវាទចែងនូវគុណិចបន្ទុចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទី ។

(๓๔๓) កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទី ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទី ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទី ។ កិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យបរិក្ខារដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរឬបរិក្ខារដទៃ ដល់ឧបសម្បន្នដែលសង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវកត្តិកក្តី ជាអ្នក

ฉลภิญฺญกสฺส จ ขฬภิญฺญกสฺส จ อปฺปมตฺตก-
วิสฺสชฺชกสฺส จ ปีฬกสฺส จ อฏฺโฐ จ ปริกฺขาโร อิเมสุ ทฺวีสุ ปเทสุ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส สเจฺจน สมฺม-
ตสฺส จ อสมฺมตสฺส จ เสขาสนปฺปฺญาปกสฺส จ
ภตฺตุทฺเทสกสฺส จ ยาคุภาชกสฺส จ ฉลภิญฺญกสฺส
จ ขฬภิญฺญกสฺส จ อปฺปมตฺตกวิสฺสชฺชกสฺส จ ปีฬกสฺ
จ อฏฺโฐ จ ปริกฺขาโร อิเมสุ ทฺวีสุ ปเทสุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อชฺฌกาเล ชฺฌกมฺมสฺมึ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌ-
กาเล เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌกาเล
อชฺฌกมฺมสฺมึ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๔๔) อนาปตฺติ ปกติยา ชฺฌา เทสา เมหนา
กยา กเรฺฉ กฺวเจฺ ตสฺส อิเมน ลฺจาปิ วิเนยา-
เตสฺสติ น สมฺมา อุปเนสฺสตีติ ขิยติ ทุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវតុបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ឬបរិក្ខារដទៃ ដល់អនុបសម្បន្នដែលសង្ឃសន្មតឬមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកគាល់នូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវកត្តិក្តី ជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវតុបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៤៤) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កន្លះសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺកិក្ខុតិះដៀលសង្ឃអ្នកធ្វើព្រោះឆន្ទាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ ភយាគតិដោយប្រតិថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយលាភ ដែលសង្ឃឲ្យដល់កិក្ខុនោះ កិក្ខុនោះខុតជាបានហើយក៏គង់ធ្វើលាភនោះឲ្យវិនាសទៅដដែល នឹងមិនបាននាំយកទៅដោយប្រពៃទេ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ទុតិយសមសិក្ខាបទំ

(៣៤៥) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរស្ស បុរិសស្ស សង្ឃស្ស សចីវរភត្តំ បដិយត្តំ ហោតិ តោរដ្ឋា ចីវរេន អច្ឆាទេស្សា-មាតិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ យេន សោ បុរិសោ តេនុ-បសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា តំ បុរិសំ ឯតទវោចុំ ទេថាវុសោ ឥមានិ ចីវរានិ ឥមេសំ ភិក្ខូនន្តិ ។ ន មយំ ភន្តេ ទស្សាម អម្ហាកំ សង្ឃស្ស អនុរូបំ សចីវរភិក្ខា បញ្ញត្តាតិ ។ ពហូ អាវុសោ សង្ឃស្ស ទាយកា ពហូ សង្ឃស្ស ភត្តា ឥមេ តុម្ហេ ឯស្សាយ តុម្ហេ សម្បស្សន្តា ឥធ វិហរន្តិ តុម្ហេ ចេ ឥមេសំ ន ទស្សថ អថ កោច-រហិ ឥមេសំ ទស្សតិ ទេថាវុសោ ឥមានិ ចីវរានិ ឥមេសំ ភិក្ខូនន្តិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ ឆព្ពគ្គិយេហិ ភិក្ខូហិ

សិក្ខាបទទី ១២

(៣៤៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រែងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ប្រជុំជនពួកមួយក្នុងក្រែងសាវត្ថីនាំគ្នាតាក់តែងចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ ដោយគិតថ្លាថា យើងទាំងឡាយនឹងនិមន្តឲ្យលោកធាន់ហើយនឹងប្រគេនចីវរ ។ លំដាប់នោះ ពួកធម្មគ្គិយកិក្ខុចូលទៅកាន់ទីប្រជុំជននោះ លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រជុំជននោះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកអ្នកចូរឲ្យចីវរទាំងនេះដល់កិក្ខុទាំងឡាយនេះ ។ ពួកជនទាំងនោះបាននិយាយតបវិញថា ព្រះគុណា ពួកខ្ញុំមិនថ្វាយទេ ពួកខ្ញុំដាប់តាក់តែងចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃរាល់ៗឆ្នាំ ។ ពួកធម្មគ្គិយកិក្ខុនិយាយលួងលោមថា ម្នាលអាវុសោ ទាយករបស់សង្ឃមានច្រើន កត្តរបស់សង្ឃក៏មានច្រើន កិក្ខុអម្បាលនេះបានអាស្រ័យលើអ្នកទាំងឡាយបានដួចប្រសព្វអ្នកទាំងឡាយទើបមកគង់នៅក្នុងទីនេះបាន បើអ្នកទាំងឡាយមិនប្រគេនដល់លោកទាំងនេះ ចុះអ្នកណាតើគេនឹងប្រគេនដល់លោកទាំងនេះបាន ម្នាលអាវុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយឲ្យទូចីវរទាំងឡាយនេះដល់កិក្ខុអម្បាលនេះចុះ ។ ប្រជុំជននោះ កាលត្រូវពួកធម្មគ្គិយកិក្ខុ

ฉนฺปฺปิฏฺฐิยมาเนา ยถาปฏิยตฺตํ จีวรํ ฉฑฺฑิยมานํ กิญฺจิ
ฉฑฺฑา สงฺฆํ ภตฺตคฺคេ បវิสติ ។ เยเ តេ กิญฺจิ ชานนฺติ
สงฺฆสฺส สจีวรภตฺตំ បដិយตฺตំ ฉ จ ชានนฺติ ฉฑฺฑิยมานំ
กิญฺจิំ ទិន្នន្តិ តេ ฌายមាหំสุ ឧណោដេថ អាវุសោ
สงฺฆสฺส จីវរន្តិ ។ ឆត្តិ ភន្តេ យថាปฏិយตฺตំ จីវรំ
អយฺยา ฉฑฺฑิยา អយฺยานំ ฉฑฺฑิยมานំ បរិណាមេន្តីតិ ។
เยเ តេ កិញ្ចิ អปฺปิจฺฉา ។បេ។ តេ ឧជฺฌាយนฺติ ខียนฺติ
วิปาเจนฺติ ភេថំ ហิ ឆាម ฉฑฺฑิยา กิญฺจิ ជានំ สงฺฆิกំ
លาภំ បរิณាតំ បุคฺคលสฺส បរิณាមេสฺสนฺตីតិ ។បេ។
สចฺจំ ភិរ តុម្ហេ កិญ្ចរេ ជានំ สงฺฆิกំ លាភំ បរិណាតំ
បុคฺคលสฺส បរิณាមេថាតិ ។ สចฺจំ ភគวាតិ ។ វិគរหิ
พุទฺโธ ภគวา ភេថំ ហิ ឆាម តុម្ហេ មោឃបุริสา ជានំ
สงฺฆิกំ លាภំ បរิณាតំ បุคฺคលสฺส បរิณាមេสฺสថ

ឆ្កើះ ឆ្កៀលទើបថ្វាយចីវរដែលខ្ជូនតាក់តែងទុក ដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអស់ទៅ ហើយអង្គាសសង្ឃតែកត្តប៉ុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណាដឹងថា កត្តព្រមពាំងចីវរដែលប្រដុំជនតាក់តែងទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ តែមិនដឹងថា គេថ្វាយដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទៅហើយ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះ (ទើបប្រដុំជននោះ) ថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកពាំងឡាយចូរបង្អោនថ្វាយចីវរដល់សង្ឃចុះ ។ ប្រដុំជននោះបាននិយាយប្រាប់ថា បពិត្រព្រះគុណភន្តេ ចីវរដែលតាក់តែងទុកនោះគ្មានទេ លោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយពាំងឡាយបង្អោនទៅដើម្បីពួកលោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយអស់ទៅហើយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលបើដឹងថាលាភរបស់សង្ឃគេបង្អោន (ដើម្បីសង្ឃ) ទៅហើយ មិនគួរនឹងបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ឮថាអ្នកពាំងឡាយកាលបើដឹងថាលាភរបស់សង្ឃដែលគេបង្អោនទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ត្រឡប់បង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយកាលបើដឹងថា លាភរបស់សង្ឃគេបង្អោនទៅ

เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ
วา ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ ฝาฏฺฐ สน ภิกฺขุ ๙ มํ
สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ เยน ปน ภิกฺขุ ชานํ สญฺจิจฺจ
ลาภํ ปริณตฺตํ ปุคฺคลสฺส ปริณาเมยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๘๖) เยน ปนาตฺตา เยน ยาทิสา ฯเปฯ
ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ ๙มสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต
ภิกฺขูติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ อญฺเญ วา
ตสฺส อาโรเจติ โส วา อาโรเจติ ฯ สญฺจิจฺจ
นาม สญฺจิจฺจ กิริ โหติ ปริจฺฉินฺนํ ฯ ลาโภ นาม
จีวรปิณฺฑปาตเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขาร
อนฺตมโส ปุปฺผปิณฺฑกปิ ผลกฏฺฐปิ ทนฺตกฏฺฐปิ ฯ
ปริณตฺตํ นาม ทินฺนกาลโต ปฏฺฐาย ปริณตฺตา
โหติ ฯ ปุคฺคลสฺส ปริณาเมติ อาทิยติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(ដើម្បីសង្ឃហើយ) ហេតុអ្វីបានដាបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ម្នាលមោឃបុរសខ្ចាំងណ្ហាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដ្រែះថ្ងា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដ្រែះថ្ងា ឬនាំពួកជនដែលដ្រែះថ្ងាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែដ្រែះថ្ងាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិកុខ្ចាំងណ្ហាយ អ្នកខ្ចាំងណ្ហាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយដឹងថា លាភរបស់សង្ឃគេបង្អោនទៅ (ដើម្បីសង្ឃហើយ) ត្រឡប់បង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ កិកុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๔๖) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគាថាក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាដិទេសនីយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិកុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កិកុនោះក្តី អ្នកម្ចាស់ទាននោះប្រាប់ (ដល់កិកុនោះ) ក្តី ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃ គឺលាភដែលគេយក បានថ្វាយ បានបរិច្ចាគដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បានដល់ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ទីឯបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហោចទៅ សូម្បីតែដុំនៃលំអិតក្តី ឈើស្តុនក្តី អម្បោះរឹតដើងដម្បាញក្តី (ក៏ហៅថាលាភក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ដែលហៅថា គេបង្អោនទៅ គឺម្ចាស់របស់គេបញ្ចេញវាចាថា ពួកខ្ញុំទឹងថ្វាយ ពួកខ្ញុំទឹងឆ្លើ ។ កិកុបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๖๗] บริณาเต บริณาตสญฺี ปุคฺคลสฺส บริ-
ณาเมตุ อาปตฺติ ทาติพฺพายสฺส ฯ บริณาเต เวมติโก
ปุคฺคลสฺส บริณาเมตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ บริณาเต
อปริณาตสญฺี ปุคฺคลสฺส บริณาเมตุ อนาปตฺติ ฯ
สงฺฆสฺส บริณาตุ อญฺญสฺส สงฺฆสฺส วา เจติยสฺส
วา บริณาเมตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เจติยสฺส บริ-
ณาตุ อญฺญสฺส เจติยสฺส วา สงฺฆสฺส วา ปุคฺคลสฺส
วา บริณาเมตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปุคฺคลสฺส บริณาตุ
อญฺญสฺส ปุคฺคลสฺส วา สงฺฆสฺส วา เจติยสฺส วา
บริณาเมตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริณาเต บริณา-
ตสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริณาเต เวมติโก
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริณาเต อปริณาตสญฺี
อนาปตฺติ ฯ

(๓๔๗) លាកគេបង្អោនទៅហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាគេបង្អោនទៅហើយ ត្រឡប់បង្អោនមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ លាកគេបង្អោនទៅហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបង្អោនមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេបង្អោនទៅហើយ កិក្ខុសំគាល់ថា គេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ ហើយបង្អោនមកដើម្បីបុគ្គល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ លាកគេបង្អោនទៅ ដើម្បីសង្ឃ តែកិក្ខុបង្អោនមក ដើម្បីសង្ឃដទៃវិញ ក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេបង្អោនទៅហើយដើម្បីចេតិយ កិក្ខុបង្អោនមកដើម្បីចេតិយដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ឃក្តី ដើម្បីបុគ្គលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលហើយ កិក្ខុត្រឡប់បង្អោនមក ដើម្បីបុគ្គលដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ឃក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ កិក្ខុសំគាល់ថាគេបង្អោនទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ កិក្ខុសំគាល់ថាគេមិនទាន់បង្អោនទេ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

ฑาปิตฺติยกณฺเฑ สหธมฺมิกวคฺคสฺส ทุฯสมสิกฺขาปทสฺส อตฺถวณฺณนา

(๓๖๘) อถาปตฺติ กตฺถ เอตฺตาวตา ปุจฺฉิยมาเน ยตฺถ ตุมฺหากํ เอวฺหิ โน ปาโฐ ปญฺญายติ ตตฺถ ปญฺญายติ ปฏิสงฺขาโร[๑] ปญฺญายติ จิรฏฺฐิติกาโร ปญฺญายติ อสฺส ยตฺถ ปญฺญายติ ตุมฺหากํ จิตฺตํ ปสีทติ ตตฺถ เอตฺตาวตา ภณาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทุฯสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหธมฺมิกวคฺโค อฏฺฐโม ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

สหธมฺมิกวณฺณาญฺ เหตุ มหาปเทสกาเล
ตลสตฺถิ อมูลญฺ สญฺจิจฺจ จ อุปสฺสุตฺวา
ปฏิญาตกรณญฺเจว ทุฏฺฐุลฺลญฺ ปริณามนญฺจ ฯ

---

๑ ปริกปฺปาโรติ กตฺถจิ เปาตฺถเก ทิสฺสติ ฯ

ปาចិត្តិយកណ្ឌ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១២ ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[๓๘๘] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺភិក្ខុបើនាយកសួរថា ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយក្នុងទីណា ភិក្ខុប្រាប់ថា ទេយ្យធម្មិរបស់អ្នកចាំងឡាយ គប្បីបានបរិភោគក្តី គប្បីបានការដួសជុលក្តី គប្បីឋិតនៅយូរអង្វែងក្តី ក្នុងទីណា ម្យ៉ាងទៀតចិត្តរបស់អ្នកចាំងឡាយជ្រះថ្លាក្នុងទីណា អ្នកចាំងឡាយ ចូរថ្វាយក្នុងទីនោះចុះ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑๒ ចប់ ។

សហធម្មិកវគ្គទី ๘ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃសហធម្មិកវគ្គនោះ (មាន ๑๒ សិក្ខាបទ) គឺ

សហធម្មិកសិក្ខាបទ ๑ វិវណ្ណនសិក្ខាបទ ๑
មោហាបនសិក្ខាបទ ๑ បហារកសិក្ខាបទ ๑
តលសត្តិកសិក្ខាបទ ๑ អមូលកសិក្ខាបទ ๑
សញ្ចិច្ចសិក្ខាបទ ๑ ឧបស្សុតិសិក្ខាបទ ๑
បដិញ្ញាហានសិក្ខាបទ ๑ ឆន្ទសិក្ខាបទ ๑
ទុតិយសិក្ខាបទ ๑ បរិណាមនសិក្ខាបទ ๑ ។

[៣៤៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគ្គា បសេនទិ កោសលោ ឧយ្យានភូមិំ អាណាបេសិ តត្ថ ភណោ ឧយ្យានំ សោធេថ ឧយ្យានំ បមិស្សាមាតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ សោ ឧយ្យានបាលោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស បដិស្សុណិត្វា ឧយ្យានំ សោធេត្វា អទ្ទស ភគវន្តំ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសិន្នំ និស្សាន យេន ភគ្គា បសេនទិ កោសលោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគ្គានំ បសេនទឹ កោសលំ ឯតទវោច សុទ្ធំ(១) ទេវ ឧយ្យានំ អបិច ភគវា តត្ថ និសិន្នោតិ ។ មោតុ ភណោ មយំ ភគវន្តំ បយិរុបាសិស្សាមាតិ ។ អថខោ ភគ្គា បសេនទិ កោសលោ ឧយ្យានំ គន្ត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ឧបាសកោ ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តោ និសិន្នោ

---

១ សុទ្ធំ ឥតិ ពត្តព្ពំ ឱទាតវោ ទិស្សតិ ។

វត្តវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[៣៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ស្តេចព្រះនាមបសេនទិកោសល បានត្រាស់បង្គាប់នាយទុយ្យានបាល (អ្នករក្សាទុង្យាន) ថា ម្នាលនាយ ឯងចូរទៅជម្រះសំអាតទុង្យាន យើងនឹងទៅទុង្យាន ។ នាយទុយ្យានបាលនោះបានទទួលព្រះឱង្ការរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ក៏ជម្រះទុង្យាន ទទួលបានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយលុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះចូលទៅដល់ហើយបានក្រាបទូលព្រះបាទបសេនទិកោសលយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់មេត្តាច្រាស ទុង្យានរៀបចំស្អាតហើយ មួយទៀតព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏គង់ក្នុងទីនោះដែរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលនាឯ បើដូច្នោះ យើងនឹងទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់យាងទៅកាន់ទុង្យាន ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ លុះនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់កំពុងអង្គុយ

ហោតិ ។ អទ្ទសា ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ តំ ឧចាសកំ ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តំ និសិន្នំ ទិស្វាន កិតោ អដ្ឋាសិ ។ អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឯតទហោសិ ជានេយ្យំ ពុទ្ធោ ចាចោ ហោតុំ យថា ភគវន្តំ បយិរុបាសតីតិ ។ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អថខោ សោ ឧចាសកោ ភគវតោ តាវទេវ រាជានំ បសេនទិ កោសលំ នេវ អភិវាទេសិ ន បច្ចុដ្ឋាសិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ អនត្តមនោ អហោសិ កថំ ហិ នាម អយំ បុរិសោ មយិ អាគតេ នេវ អភិវាទេស្សតិ ន បច្ចុដ្ឋេស្សតីតិ ។ អថខោ ភគវា រាជានំ បសេនទិ កោសលំ អនត្តមនំ វិទិត្វា រាជានំ បសេនទិ កោសលំ ឯតទវោច ឯសោ ខោ មហារាជ ឧចាសកោ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោតិ ។ អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឯតទហោសិ ជានេយ្យ ពុទ្ធោ ចាចោ ហោតុំ ភគវាបិ ឥមស្ស វណ្ណំ កណាតីតិ ។

គាល់ដំតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ទត
ឃើញឧបាសកនោះកំពុងអង្គុយគាល់ដំតព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះទតឃ្លាស់
ហើយទ្រង់មានសេចក្តីកិតក័យ ហើយក៏ទ្រង់ឋិតនៅ (បង្អង់ឈរសិន) ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះ
មិនមែនជាមនុស្សអាក្រក់ទេ បានជាអង្គុយគាល់ដំតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ឯព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែរ
លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទី
ដ៏សមគួរ ។ ចំណែកឧបាសកនោះមិនបានថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួល
ព្រះបាទបសេនទិកោសលឡើយ ព្រោះគោរពដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់តូចព្រះទ័យថា បុរសនេះកាល
បើអញមកហើយ មិនគួរនឹងមិនថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួល(អញ)សោះ ។
ខណៈនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទបសេនទិកោសល
ស្តេចមានព្រះទ័យអាក់អន់ហើយ ទើបទ្រង់តាស់នឹងព្រះបាទបសេនទិ-
កោសលយ៉ាងនេះថា បពិត្រមហារាជ ឧបាសកនេះឯងជាពហុស្សូតជាអ្នក
ស្តាប់កាន់បិដក មានពាក្យកាន់តាមទាន់ឮឃើញទៅជ្រាលអស់ហើយ ។
ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឧបាសកនេះមិនមែន
ជាមនុស្សថោកទាបទេ សូម្បីព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សរសើរគេដែរ ។

ตํ อุทาสกํ ฌานลาภึ ปาเทยฺยาสิ อุทาสก เยน อาฬาโร ตเตฺรว คจฺฉาติ ฯ สุฏฺฐุ เทวาติ ฯ อถโข ภควา ภทฺทานิ ปเสนทิ โกสลสฺส ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสสิ สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิ ฯ อถโข ภทฺทา ปเสนทิ โกสลา ภควตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิตา สมาทปิตา สมุตฺเตชิตา สมฺปหํสิตา อุฏฺฐายาสนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ

(๓๙๐) เตน โข ปน สมเยน ภทฺทา ปเสนทิ โกสลา อุปริปฺปาสาทวรคตา โหติ ฯ อทฺทสา โข ภทฺทา ปเสนทิ โกสลา ตํ อุทาสกํ ปริยาย ฉตฺตจาฬึ ปฏิลทฺธึ ทิสฺวาน ปกฺกาสาเปตฺวา ฌานลาภึ ตฺวํ กิร อุทาสก ๓หุสฺสุโต อาคตาคโม สาธุ อุทาสก อมฺหากมฺปิ ฬาคาริ ธมฺมึ ภาเสหีติ ฯ ยมหํ เทว ชานามิ อยฺยานิ ภทฺทา อยฺยา เทวสฺส ฬาคาริ ธมฺมึ ภาเสสฺสตีติ ฯ อถโข ภทฺทา ปเสนทิ โกสลา

ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់មានព្រះទន្ទ្រាំរចំពោះនឹងឧបាសកនោះ យ៉ាងនេះថា ម្នាលឧបាសក អ្នកត្រូវការដោយវេបស់ណា គប្បីប្រាប់ដល់យើងចុះ ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ប្រពៃហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ស្តេចបសេនទិកោសល ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង់អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកានយក ឲ្យអង់អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ស្តេចក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទ្រង់ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។

(๓๙๐) គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចគង់ក្នុងទីជាក់ខាងលើនៃប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលបានទតឃើញឧបាសកនោះដើរចាំងតែទៅតាមផ្លូវ លុះទតហើយទ្រង់ឲ្យហៅមក ហើយមានព្រះទន្ទ្រាំរយ៉ាងនេះថា ម្នាលឧបាសក ឮថាអ្នកឯងជាពហុស្សុតស្ទាត់ក្នុងបិដក ម្នាលឧបាសក ល្អហើយ អ្នកចូរបង្ហាញធម្មិកថ្នូរនៃពួកស្រីរបស់យើងផង ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងធម្មិណា ព្រោះហេតុតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយគង់នឹងបង្ហាញធម្មិនោះក្នុងថ្នូរនៃពួកស្រី (គឺពួកព្រះសុំ) របស់ព្រះអង្គបាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល

สงฺโฆ ขฺวาสกาโ อาหาติ เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯภ-มนฺตํ นิสีทิ ฯ ฯภมนฺตํ นิสินฺโน ขฺวา ภควา ปเสนทิ โกาสโล ภควนฺตํ ฯตทเวจ สาตฺ ภนฺเต ภควา ฯกิ ภิกฺขุ อาณาเปตุ เยา อมฺหากิ ฯตฺตาการิ ธมฺมิ ภาเวสฺสตีติ ฯ อถขฺวา ภควา ภควนฺติ ปเสนทิ โกาสลิ ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสสิ สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหำ-เสสิ ฯ อถขฺวา ภควา ปเสนทิ โกาสโล ภควตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺิโต สมาทปิโต สมุตฺเตชิโต สมฺปหำสิโต อุฏฺายาสนา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณิ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถขฺวา ภควา อายสฺมนฺตํ อานนฺทิ อามนฺเตสิ เตนหานนฺท ฺาฬา ฯตฺตาการ ธมฺมิ ภาเวหีติ ฯ ฯวาทิ ภนฺเตติ ขฺวา อายสฺมา อานนฺโท ภควโตา ปฏิสฺสุณิตฺวา กาเลน กาลิ ปวิสิตฺวา ฺาฬา ฯตฺตาการิ ธมฺมิ ภาเวสิ ฯ อถขฺวา อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺพณฺหสมยิ

ទ្រង់ត្រែះរះថា ខុបាសកគោលពិតមែន ទើបទ្រង់ក៏ជដំណើរទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រើភិក្ខុមួយរូបដែលអាចនឹងបង្ហាញធម៌ ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទបសេនទិកោសលឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង អាច ឲ្យរីករាយដោយធម៌កថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកានយក ឲ្យអង អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកចូរបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ស្តេច ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានទទួលព្រះតម្រាស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់មេត្តាក្រាស យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ចូលទៅបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ស្តេចសព្វ ។ វេលាតាមសមគួរ ។ វេលាព្រឹក ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រ

ฉิกฺขาสตฺถา ปตฺตจีวรมาทาย เยน ราชา ปเสนทิ โกสลสฺส นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ ฯ เตน โข ปน สมเยน ราชา ปเสนทิ โกสลเถ มลฺลิกาย เทวิยา สทฺธึ สยนคโต โหติ ฯ อถ โข มลฺลิกา เทวี อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ ทูรโต ว อาคจฺฉนฺตํ ทิสฺวาน สหสา วุฏฺฐาสิ ฯ ปีตกมฺหิ ทุสฺสึ ปกสฺสิตฺถ ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ตาย ว ปฏิทิวสตฺตาย อาภาย กญฺญา กิกฺขึ ฬตมตฺตึ อาโภเตสิ ฯ เย เต กิกฺขี อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต ทุฏฺฐายนฺติ ทียนฺติ วิชาเตนฺติ กถญฺหิ นาม อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺเพ อปฺปฏิสงฺวิทิโต ราชา อนฺตปุรํ ปวิสิสฺสตีติ ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห อานนฺท ปุพฺเพ อปฺปฏิสงฺวิทิโต ราชา อนฺตปุรํ ปวิสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถญฺหิ นาม ตุมฺเห อานนฺท ปุพฺเพ อปฺปฏิสงฺวิทิโต ราชา อนฺตปุรํ

ទ្រង់ចីវរហើយចូលទៅកាន់ពាជនិវេសន៍របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ។ លោះនោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចកំពុងផ្គុំជាមួយព្រះទេវីព្រះនាមមល្លិកា ។ នាងមល្លិកាទេវីបានឃើញព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រោកឡើងដោយប្រញាប់ ។ សំពត់មានពណ៌លឿងរលើងស្អាតក៏រហូតចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុត្រឡប់ចាកទីនោះមកកាន់អាវាម ប្រាប់ដំណើរទុំរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្តេចមិនទាន់ផ្ទៃជាបជាមុន មិនគួរនឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះពាជវាំងរបស់ស្តេចសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ ឮថាស្តេចមិនទាន់ផ្ទៃជាបជាមុន អ្នកឯងស្រាប់តែចូលទៅខាងក្នុងព្រះពាជវាំងរបស់ស្តេច ពិតមែនឬ ។ ព្រះអានន្ទទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលអានន្ទ ស្តេចមិនទាន់ផ្ទៃជាបជាមុន អ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះពាជវាំងរបស់ស្តេចទេ

ปริสิสฺสติ เนตํ อาธนฺตฺ อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย
ปสนฺนานํ วา ภิยฺโยภาวาย ฯ เปฯ วิตรหิตฺวา ธมฺมึ
กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ

[๓๕๑] ทสยิเมฺ[๑] ภิกฺขเว อาทีนวา ภวนฺเตปุ-
ปฺปวิสนฺเต ฯ กตเมฺ ทส ฯ ฬนฺ ภิกฺขเว ภวา มโห-
สิยา สนฺทึ สยนกเตา[๒] โหติ ฯ ตตฺร ภิกฺขุ
ปริสติ ฯ มโหสึ วา ภิกฺขุ นิสฺสา สิตํ ชาตุกเภติ
ภิกฺขุ วา มโหสึ นิสฺสา สิตํ ชาตุกเภติ ฯ ตตฺร เจฺว
ปริ โหติ อนฺตา ฬเมสึ กตึ วา กริสฺสนฺติ วาติ ฯ อยึ
ภิกฺขเว ปมา อาทีนเว ภวนฺเตปุปฺปวิสนเต ฯ ปุน
จปรึ ภิกฺขเว ภวา ตหุกิเจฺว ตหุกรณีเยา อญฺ-
ตรึ ฬตฺถึ กตฺวา นิสฺสเต ฯ สา เตน กตฺถ กณฺหาติ[๓] ฯ
ตตฺร เจฺว ปริ โหติ น เจฺว ฬนฺ อเจฺว เจาปิ ปริสติ
อญฺเญ ปฏิเตน สิยา นุ เจฺว ปฏิสฺส กมฺมนฺติ ฯ

---

๑ ม. ทสเมเต ฯ ๒ ม. ม. นิสินฺเน ฯ ๓ ตณฺหา ฯ

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ก็ข้อนี้มิใช่หรือที่ทรงแสดงแก่บุคคลผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ ครั้นทรงสนทนาปฏิสันถารกับพระราชาแล้ว ทรงกระทำธรรมีกถาตามลำดับ ด้วยพระพุทธดำรัสว่า ๆ

[๓๙๑] ดูก่อนคฤหบดี เหตุ ๑๐ ประการนี้แล มีในการเข้าถึงครรภ์ในโลกนี้ ๆ เหตุ ๑๐ ประการนั้นเป็นไฉน ๆ ดูก่อนคฤหบดี สัตว์ในโลกนี้ ย่อมเข้าถึงครรภ์ในมารดาบิดาผู้ประกอบด้วยราคะ ๆ บิดาประกอบด้วยราคะ มารดาปราศจากราคะ ๆ มารดาประกอบด้วยราคะ บิดาปราศจากราคะ ๆ บิดามารดาประกอบด้วยราคะทั้งสองฝ่าย ๆ สัตว์ผู้จุติจากที่นั้นแล้ว ย่อมเข้าถึงครรภ์ ๆ มารดาบิดาประกอบด้วยราคะทั้งสองฝ่าย สัตว์ผู้จุติจากที่นั้นแล้ว ย่อมเข้าถึงครรภ์ ๆ ดูก่อนคฤหบดี เหตุ ๑๐ ประการนี้แล มีในการเข้าถึงครรภ์ในโลกนี้ ๆ

ดูก่อนคฤหบดี ก็ในเรื่องนี้ ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ ดูก่อนคฤหบดี ข้อที่ว่า ผู้ไม่ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทาน ให้ทานแก่บุคคลผู้ควรแก่การให้ทานยิ่งขึ้นไป ๆ ดังนี้ นี้เป็นเหตุที่ ๑ ในเหตุ ๑๐ ประการนั้น ๆ

អយំ កិក្ខវេ ទុតិយោ អាទីនវោ ភវន្តេបុរេជវេសនេ ។
បុន ចបរំ កិក្ខវេ រញ្ញោ អន្តេបុរេ អញ្ញតរំ រតនំ
នស្សតិ ។ តត្ថ រញ្ញោ ឯវំ ហោតិ ន ខោ មេ អញ្ញោ
កោចិ បរិសតិ អញ្ញត្រ បព្ភជិតេន សំយា ឧ ខោ
បព្ភជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ កិក្ខវេ តតិយោ អាទី-
នវោ ភវន្តេបុរេជវេសនេ ។ បុន ចបរំ កិក្ខវេ រញ្ញោ
អន្តេបុរេ អព្ភន្តរា កុញ្ញមន្តា ពហិទ្ធា សម្ភេទំ កច្ឆន្តិ ។
តត្ថ រញ្ញោ ឯវំ ហោតិ ន ខោ មេ អញ្ញោ កោចិ
បរិសតិ អញ្ញត្រ បព្ភជិតេន សំយា ឧ ខោ បព្ភជិតស្ស
កម្មន្តិ ។ អយំ កិក្ខវេ ចតុត្ថោ អាទីនវោ ភវន្តេបុរេជវេ-
សនេ ។ បុន ចបរំ កិក្ខវេ រញ្ញោ អន្តេបុរេ បុត្តោ ឯ បិតរំ
បត្ថេតិ បិតា ឯ បុត្តំ បត្ថេតិ ។ តេសំ ឯវំ ហោតិ ន ខោ
មេ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញត្រ បព្ភជិតេន សំយា
ឧ ខោ បព្ភជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ កិក្ខវេ បញ្ចមោ
អាទីនវោ ភវន្តេបុរេជវេសនេ ។ បុន ចបរំ កិក្ខវេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៧ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត រតនៈណាមួយក្នុងបុរីនៃស្តេចជាត់ទៅ ។ ស្តេចរមែងរង្គៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ លៀវលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៨ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត រឿងរ៉ាវទាំងឡាយ ដែលស្តេចត្រាស់បង្គាប់ទុកខាងក្នុងមាននៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ត្រូវប្រាប់បែកសាយទៅខាងក្រៅ ។ ស្តេចរមែងទ្រង់រង្គៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ លៀវលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៩ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត ព្រះរាជបុត្រប្រាថ្នាទីងបៀតបៀនចំពោះព្រះរាជបិតាក្នុងបុរីនៃស្តេចក្តី ព្រះរាជបិតាប្រាថ្នាទីងបៀតបៀនចំពោះព្រះរាជបុត្រក្តី ។ ព្រះរាជបុត្រព្រះរាជបិតានោះរមែងទ្រង់រង្គៀសយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ លៀវលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី១០ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ

ภณฺฑา ฉฑฺเฑนฺติยนฺ ขุทฺทเก ภาเชน[๑] ปเวตฺติ ฯ เยสนฺตฺ
อมจฺจานนฺ เตสนฺ ฬนฺ โหตฺติ ภณฺฑา เอกา ปฏิเตน
สนฺสฏฺฐา สิยา ตุ เอกา ปฏิตสฺส กมฺมนฺติ ฯ อยนฺ
ภิกฺขเว ฉฏฺฐา อาธีนเก ภณฺฑนฺตปุปฺผเสเน ฯ ปุน
จปรนฺ ภิกฺขเว ภณฺฑา ขุทฺทกนฺ ฉีเต ภาเชน[๒] ปเวตฺติ ฯ
เยสนฺตฺ อมจฺจานนฺ เตสนฺ ฬนฺ โหตฺติ ภณฺฑา เอกา ปฏิ-
เตน สนฺสฏฺฐา สิยา ตุ เอกา ปฏิตสฺส กมฺมนฺติ ฯ
อยนฺ ภิกฺขเว สตฺตเม อาธีนเก ภณฺฑนฺตปุปฺผเสเน ฯ
ปุน จปรนฺ ภิกฺขเว ภณฺฑา อกาเล เสนนฺ ขุยฺยาเตติ ฯ
เยสนฺตฺ อมจฺจานนฺ เตสนฺ ฬนฺ โหตฺติ ภณฺฑา เอกา
ปฏิเตน สนฺสฏฺฐา สิยา ตุ เอกา ปฏิตสฺส
กมฺมนฺติ ฯ อยนฺ ภิกฺขเว อฏฺฐเม อาธีนเก ภณฺฑนฺตปุปฺผ-
เสเน ฯ ปุน จปรนฺ ภิกฺขเว ภณฺฑา อกาเล เสนนฺ

---

๑ ฉ. ม. ฉฑฺฑาเน ฯ ๒ ฉีฑฺฑาเน ฯ

ទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីខាងបឲ្យទ្បើងកាន់ទីខ្ពស់ ។ ការតាំងនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡកច្រឡំដោយបពូជិត ខំនងជាកម្មរបស់បពូជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំមួយ កងភិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បន្ថយមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីខ្ពស់ឲ្យតាំងនៅក្នុងទីទាប ។ ការតាំងនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡកច្រឡំដោយបពូជិត ខំនងជាកម្មរបស់បពូជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំពីរ កងភិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅកងកាលមិនសមគួរ ។ ការបញ្ជូនកងទ័ពនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡកច្រឡំដោយបពូជិត ខំនងជាកម្មរបស់បពូជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំបី កងភិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់ឲ្យបញ្ជូនកងទ័ព

ขุยฺยาเสฺว อนฺตรฆรกฺขาโย ฐปาเปตฺวา ๆ เยสนฺตฺ อมจฺจาทโย เตสนฺ ฆรานิ เหาติ ราชา เจว ปพฺพชิเตน สทฺธินฺ สลฺลปติ กุเจว ปพฺพชิตสฺส กตฺตพฺพนฺติ ๆ อยนฺ ภิกฺขเว ปฐโม อาทีนโว ราชนฺตปุรปฺปเวสเน ๆ ปุน จปรนฺ ภิกฺขเว ราชนฺตปุรนฺ[๑] ปตฺถิตหตฺถินฺ อสฺสหตฺถินฺ รถหตฺถินฺ ชนปทานิ รูปสทฺทคนฺธรสโผฏฐพฺพานิ จ ปพฺพชิตสฺส สารุปฺปานิ ๆ อยนฺ เจว ภิกฺขเว ทุติโย อาทีนโว ราชนฺตปุรปฺปเวสเน ๆ สเมจ เจว ภิกฺขเว ทส อาทีนวา ราชนฺตปุรปฺปเวสเนติ ๆ

[๓๙๒] อถโข ภควา อายสฺมนฺตนฺ อานนฺทนฺ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทุพฺภรตาย ทุปฺปสตาย ๆ เปฯ ๆ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมา สิกฺขาปทนฺ ฐปิเยฺยฺย โย ปน ภิกฺขุ ยาวญฺจ ราชนฺตปุรนฺ[๒] มุทฺธาภิสิตฺตสฺส อนิกฺขนฺตราชเก อนิกฺขนฺตรตนเก[๓] ปุเพฺพ อปฺปฏิสงฺขิโต ปวิสติ อนาปตฺติยนฺติ ๆ

---

๑ ฉ. ม ราชนฺตปุรนฺ ๆ ๒ มุทฺธาภิสิตฺตสฺส ๆ สเจ ปน ปฏิกฺขิตฺตเกน ปวิสติ ๆ ๓ อนิกฺขนฺตรตนเกปิ ตาทิเส ๆ สเจปิ เตน ปวิสติ ๆ

ទៅក្នុងកាលដ៏សមគួរ ហើយទ្រង់ឲ្យត្រឡប់វិលវិញពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ការត្រឡប់វិលវិញនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡូកច្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី២ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត ខាងក្នុងពាជបុរីតែងជ្រួលជ្រើមទៅដោយដំរី ជ្រួលជ្រើមទៅដោយសេះ ជ្រួលជ្រើមទៅដោយរថ ទីងរបូសំឡេងក្នុងរសោដ្ឋៈជាហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ សុទ្ធតែជារបស់មិនសមគួរដល់បព្វជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាទោសដប់ ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស១០យ៉ាងនេះឯងជាទោសក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។

(๓๙๒) លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណារមួយ (បើ) ស្តេចជាក្សត្រិយ៍ច្បាន់មុទ្ធាភិសេកហើយ មិនទាន់ជ្រាបជាមុន ឈានកន្លងធរណីចូលទៅកាន់ត្រកូលព្រះបន្ទំ ដែលស្តេចមិនទាន់យាងចេញ ស្រីកែវក៏មិនទាន់ចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិយ ។

(๓๙๓) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯ បេ ฯ
កិក្ខតិ ฯ បេ ฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខតិ ฯ
ខត្តិយោ ជាម ខុភតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ ច
បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាម-
ហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ ជាតិវាទេន ฯ មុទ្ធាភិ-
សិត្តោ ជាម ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិត្តោ ហោតិ ฯ
អនិក្ខន្តរាជកេតិ រាជា សយនីយរា អនិក្ខន្តោ ហោតិ ฯ
អនិក្ខតរតនកេតិ មហេសី សយនីយរា អនិក្ខន្តា ហោតិ
ខុភោ វា អនិក្ខន្តា ហោន្តិ ฯ បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតោតិ
បុព្ពេ អនិមន្តិតោ ฯ ឥទ្ធីលោ ជាម សយនីយរស្ស
ខុម្ហារេ វុច្ចតិ ฯ សយនីយរំ ជាម យត្ថ កត្តិ រញ្ញោ
សយនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ អន្តមសោ សាណិបរ្ហាការម-
រិក្ខិត្តំបិ ฯ ឥទ្ធីលំ អតិក្កាមេយ្យាតិ បឋមំ ចាទំ ខុម្ហារំ
អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ ទុតិយំ ចាទំ អតិក្កា-
មេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ฯ

ចាចិត្តិយកណ្ឌ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ សិក្ខាបទវិភង្គ

(๓๙๓) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ក្សត្រិយ៍នោះ បានដល់ជនអ្នកមានជាតិល្អទាំងសងខាង គឺខាងមាតាទាំងខាងបិតា ជាអ្នកកាន់យកជាតិដ៏បរិសុទ្ធិល្អ ដរាបអំពីតូនៃដីដូនដីតាជាគំរប់ ๗ តេមិនបានចោះបង់ចោល មិនបានតិះដៀលដោយជាតិ ។ ដែលហៅថា បានមុទ្ធាភិសេកហើយ គឺស្តេចដែលគេបានអភិសេក ដោយអភិសេកទ្បាយជាក្សត្រិយ៍ ។ ពាក្យថា ស្តេចមិនទាន់យាងចេញ គឺស្តេចមិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ។ ពាក្យថា ស្រីកែវមិនទាន់ចេញ គឺមហេសី មិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ឬមួយស្តេចទាំងមហេសីទាំងពីរ មិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ។ ពាក្យថា មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន គឺស្តេចមិនទាន់បានទ្រង់ជ្រាបមុន ។ ដែលហៅថា ធរណី គឺសំដៅយកធរណីនៃក្រឡាព្រះបន្ទំ (បានដល់ក្របច្ចារខាងក្រោម) ។ ទីក្រឡាព្រះបន្ទំរបស់ស្តេចដែលគេតែងតាំងទុក ក្នុងទីណាមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីតែទីដែលគេបិទបាំងព័ន្ធព័ទ្ធដោយវនាំង ក៏ហៅថាក្រឡាព្រះបន្ទំទាំងអស់ ។ ពាក្យថា ឈានកន្ទុងធរណីចូលទៅ សេចក្តីថា កិក្ខុឈានដំហានទី ๑ ទ្បាយកន្ទុងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឈានដំហានទី ๒ ចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๙๔] อปฺปฏิสนฺธิเก อปฺปฏิสนฺธิกสญฺี ฉนฺทาทีหิ อตฺตกาเมหิ อาปตฺติ ทาเปตพฺพสฺส ฯ อปฺปฏิสนฺธิเก เวมติโก ฉนฺทาทีหิ อตฺตกาเมหิ อาปตฺติ ทาเปตพฺพสฺส ฯ อปฺปฏิสนฺธิเก ปฏิสนฺธิกสญฺี ฉนฺทาทีหิ อตฺตกาเมหิ อาปตฺติ ทาเปตพฺพสฺส ฯ ปฏิสนฺธิเก อปฺปฏิสนฺธิกสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฏิสนฺธิเก เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฏิสนฺธิเก ปฏิสนฺธิกสญฺี อนาปตฺติ ฯ

[๓๙๕] อนาปตฺติ ปฏิสนฺธิเก น ขตฺติยา โหติ น ขตฺติยากิเสเกน อกิสิลฺโป โหติ กฬา สยมฬิยา นิกฺขนฺโต โหติ มโหสี สยมฬิยา นิกฺขนฺตา โหติ ขุโท วา สยมฬิยา นิกฺขนฺโต โหติ น สยมฬิยา ขุทฺทกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺิตํ ฯ

(๓๙๔) สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ สงฺกาติ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ เหฏฺฐา ปวิฏฺฐาย ปาจิตฺติยํ ฯ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ สงฺกาย ปวิฏฺฐาย ปาจิตฺติยํ ฯ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ สงฺกาติ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ เหฏฺฐา ปวิฏฺฐาย ปาจิตฺติยํ ฯ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ สงฺกาย ปวิฏฺฐาย ปาจิตฺติยํ ฯ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ สงฺกาติ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ เหฏฺฐา ปวิฏฺฐาย ทุกฺกฏํ ฯ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ สงฺกาย ปวิฏฺฐาย ทุกฺกฏํ ฯ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ ติ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ ติ ฯ

(๓๙๕) อาปตฺติ นตฺถิ ปาจิตฺติยสฺส (สิกฺขาปทนี้มี ๙ ข้อ) คือ สฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ ติ ๑ ชนนั้นมิได้มีความสงสัย ๑ ว่าสฺเวว มิ ทินฺโน ภิกฺขุ ติ ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติ ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นบ้า ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นผู้ฟั่นเฟือนเป็นครั้งคราว ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นผู้ถูกทุกขเวทนาครอบงำ ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นผู้ต้องอาบัติแล้วแสดงคืนแล้ว ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นผู้ต้องอาบัติแล้วทำคืนแล้ว ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นผู้ต้องอาบัติแล้วสึกแล้ว ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นผู้ต้องอาบัติแล้วถึงการนับว่าเป็นผู้ถือลิงค์อื่นแล้ว ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นผู้ต้องอาบัติแล้วตายแล้ว ๑ ว่าเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติเพราะเป็นผู้ต้องอาบัติแล้ว

ទុតិយសិក្ខាបទំ

[៣៥៦] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ អចិរបក្កន្តាយ នទិយា ឆ្ឆាយតិ ។ អញ្ញតរោបិ ព្រាហ្មណោ បញ្ចសតានំ ថវិកំ ឋបេ និក្ខិបិត្វា អចិរបក្កន្តាយ នទិយា ឆ្ឆាយិត្វា[1] វិស្សរិត្វា អគមាសិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ តស្សាយំ ព្រាហ្មណស្ស ថវិកា មា នស្សីតិ អត្តមនោ អហោសិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ សរិត្វា តុរិតោ អាគារិត្វា តំ កិក្ខុំ ឯតទវោច អបិ មេ ភោ ថវិកំ បស្សេយ្យាសីតិ ។ ហន្ទ ព្រាហ្មណាតិ អទាសិ ។ អថខោ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ កោនុ ខោ អហំ ឧចាយេន តមស្ស កិក្ខុនោ បុណ្ណាបត្តំ ន ទទេយ្យន្តិ ។ ន មេ ភោ បញ្ចសតានិ សហស្សំ មេតិ បលិពុទ្ធិត្វា មុញ្ចិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ អារាមំ គន្ត្វា កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា

---

១ ម. ឆ្ឆាយត្តោ ។

សិក្ខាបទទី ២

(៣៥៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅ វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបឆ្លូតទឹកកង្ហឹងស្ងឹងអចិរវតី ។ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទៀតបានទុកថង់ ប្រាក់ចំនួន ៥០០ កហាបណៈលើគោក ហើយចុះឆ្លូតទឹកកង្ហឹងស្ងឹងអចិរវតី (ទៅងមកហើយ) ក៏ក្លែចថង់ប្រាក់ ដើរចេញសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏រើសយកដោយគិតថា ថង់នេះប្រាកដជាថង់ប្រាក់របស់ព្រាហ្មណ៍នោះ កុំបីវិនាសបាត់ឡើយ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះនឹកឃើញក៏ត្រឡប់វិលមកវិញដោយប្រញាប់ ហើយបានសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់បានឃើញថង់ប្រាក់របស់ខ្ញុំដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះ បានឲ្យថង់ប្រាក់នោះទៅដោយពាក្យថា យកចុះព្រាហ្មណ៍ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះបានគិតយ៉ាងនេះថា អញមិនគប្បីឲ្យរង្វាន់ដល់ភិក្ខុនេះ ដោយខុយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះចោទប្រកាន់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ កហាបណៈរបស់ខ្ញុំមិនមែន ៥០០ ទេ របស់ខ្ញុំប្រាកដជា ១ ១០០ រួចចាប់ភិក្ខុនោះហើយក៏លែងទៅ ។ ចំណែកភិក្ខុនោះទៅកាន់អាចមហើយប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រុងប្រតិប

ฯ เปฯ เตน ขฑฺฒายนฺติ ทียนฺติ ภาเชตฺวนฺติ กถญฺหิ นาม กิกฺขุ ราตฺตึ ขุตฺตเหสฺสตีติ ฯ เปฯ สพฺเพ กิร ตุมฺเห กิกฺขุ ราตฺตึ ขุตฺตเหสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถญฺหิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริเส ราตฺตึ ขุตฺตเหสฺสถ เนตํ โมฆปุริเส อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทนาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯ เปฯ วิคฺคยฺห ปน กิกฺขุเว ภิกฺขุนา สิกฺขาปทํ ขุทฺทิเสยฺยาถ โย ปน กิกฺขุ ราตฺตึ จ ราตฺตสมฺปตฺตึ จ ขุตฺตปฺปฏิกฺขิตฺตึ จ ขุตฺตปฺปฏิเสวิตึ จ ชานิตฺวนฺติ ฯ วิคฺคหานิ ภควตา กิกฺขูนิ สิกฺขาปทานิ ปญฺญตฺตานิ โหนฺติ ฯ

(๓๕๗) เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา ขุสฺสโว โหติ ฯ มนุสฺสา อลงฺกตปฏิยตฺตา ขุยฺยานกญฺจ ฯ วิสาขาปิ มิคารมาตา อลงฺกตปฏิยตฺตา ขุยฺยานกิ คมิสฺสามีติ ตามเต ธิกฺกมิตฺวา กฺยาหิ กิรสฺสามิ ขุยฺยานกิ คจฺฉ ยนฺตฺวาหิ ภควนฺตึ ปยิรุปา-

ฯ เป ฯ ภิกษุตำนักพวกนั้นเหล่าใด ได้กล่าวอย่างนี้ว่า ภิกษุไม่ควรเพื่อจะรู้ ฯ เป ฯ ภิกษุเหล่านั้นพึงกล่าวกะภิกษุนั้นอย่างนี้ว่า ท่านอย่าก

เสยฺยฏฺฐิ อาการณา ปิณฺฑปาตา อุฏฺฐาเปสฺสติ กณฺหิกาย ปฏิสฺสุณิตฺวา ปาสาทา โอรุยฺห อปาเทน ปาทปิฏฺฐิยา กณฺหิกาย ปหาเรน ปาเตสิ ฯ อถโข วิสาขา มิคารมาตา ยาย กาย วา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา กายวฏฺฏิ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺนา โข วิสาขา มิคารมาตา กายวฏฺฏิ ปฏิกฺกมิ ฯ อถโข วิสาขา มิคารมาตา กายวฏฺฏิ ปฏิกฺกมิตฺวา ภควนฺตเมตทโวจ ฯ ปสฺสามหิ ภนฺเต ปาสาทา โอรุยฺห อปาเทน ปาทปิฏฺฐิยา กณฺหิกาย ปหาเรน ปาเตสิ ฯ อถโข ภควา วิสาขา มิคารมาตา

ព្រះភាគវិញ ហើយក៏ដោះនូវគ្រឿងភាករណៈចង់ជាបង្វិចដោយសំពត់បង្គ ហើយបានហុចឲ្យទៅទាសីថា ម៉ែហង ឯងចូរយកបង្វិចនេះទៅ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ។ ឯនាងវិសាខាមិគារមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។ ឯទាសីនោះក៏ក្រេចចោលនូវបង្វិចនោះ ហើយដើរចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ បានក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូររើសយកទុកចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរើសឯង ប្តូរប្រើគេឲ្យរើស នូវវត្ថុ នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជាវត្ថុ

อุกฺกหาเปตฺวา ๆ ปน ตสฺมิญฺจ ฐาเน ยาวตติยกมฺมวาจาย อนุสาวนาย ปน ปริโยสาเน สงฺฆมชฺเฌ ฐิตาย ภิกฺขุนิย

ក្នុងភាពមហើយទុកដោយគិតថា វត្ថុរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងយក ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយរើសឯងក្តី ឲ្យគេរើសក្តី នូវវត្ថុក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជាវត្ថុក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវរំលងវិត (រើសយកនូវវត្ថុដែលគេក្លេច) នៅក្នុងវត្ត ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៣៩៨) គ្រានោះឯង ក្នុងកាសីជនបទ មានស្រុក ១ ជាទីធ្វើការងាររបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ គហបតីនោះបានបង្គាប់អន្តេវាសី (កូនខ្ចី) ថា ម៎ើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក អ្នកឯងគប្បីធ្វើកត្តព្រមគេនផង ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបត្រាច់ទៅកាន់ចារិកក្នុងកាសីជនបទ ហើយហួសទៅកាន់ស្រុកជាទីធ្វើការងាររបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ បុរសនោះបានឃើញភិក្ខុទាំងនោះមកអំពីចម្ងាយ លុះបានឃើញច្បាស់ហើយ បានចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានថ្វាយបង្គំភិក្ខុទាំងនោះហើយពោលនូវពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះគុណ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយទទួលចង្ហាន់របស់គហបតី ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។

อนิกาเสสุ เอว เต กิกฺกี สุณิตฺวาวาน ฯ อถเอว
เสา ปุริสา ตสฺสา วจนิยา อจฺจเยน ปณีตำ
ขาทนียำ โภชนียำ ปฏิยาทาเปตฺวา ภาเชตฺวา อาเร-
จาเปตฺวา อนฺตลิมุทฺธิกำ ฑิมฺภิกาเปตฺวา เต กิกฺกี ภเณน
ปกาเสตฺวา อยฺยา กุญฺชิตฺวา กจฺจนฺ อหำปิ กมฺมนฺ
กมิสฺสามีติ อนฺตลิมุทฺธิกำ วิสฺสชฺเชตฺวา อคมาสิ ฯ กิกฺกี
ปสฺสิตฺวา สเจ มยำ กมิสฺสาม ชิสฺสิสฺสตายำ
อนฺตลิมุทฺธิกาติ ตสฺสา อจฺฉิสุ ฯ อถเอว เสา ปุริสา
กมฺมนฺตา อาคจฺฉนฺตา เต กิกฺกี ปสฺสิตฺวา ฬตฺวาเอว
กิสฺส ภเณ อยฺยา ฯเปฯ อจฺฉนฺตีติ ฯ อถเอว เต
กิกฺกี ตสฺสา ปุริสสฺส ฬตมตฺถำ อาโรเจตฺวา สาฬฺหี
กณฺฑา กิกฺกินำ ฬตมตฺถำ อาโรเจสุ ฯ กิกฺกี ภกภาเต
ฬตมตฺถำ อาโรเจสุ ฯ อถเอว ภกภา ฬตสฺมึ ฐานเอ
ฬตสฺมึ ภกภาเณ ชมฺมึ ภกนำ ภกตฺวา กิกฺกี อามนฺเตสิ
อมฺมาตาติ กิกฺกาเว วตฺถำ วา วตฺถสมฺมตำ วา อฬฺฬกเมว
วา อฬฺฬาสเถ วา ขิตฺตเหตฺวา วา ขิตฺตหาเปตฺวา วา
นิกฺกิปิตุำ ยุสฺส ภาริสฺสตีติ สเว ภาริสฺสตีติ ฯ ฬาฏฺ

កិកុ្ខតាំងនោះបានទទួលដោយការៈស្ងៀមនៅ ។ លុះកន្លងភត្តិនោះទៅ បុរសនោះបានឲ្យគេតាក់តែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ផ្ងត់ផ្ងង់ ហើយបានឲ្យពិតកគ្គកាល(ពេលឆាន់) រួចក៏ដោះនូវចិញ្ចៀនចេញ ហើយអង្គាសកិកុ្ខតាំងនោះដោយកគ្គស្រែចហើយពិតថា លោកម្ចាស់តាំងឆ្ការឆាន់ហើយ សូមនិមន្តទៅចុះ ចំណែកខ្ញុំនឹងទៅធ្វើការងារវែរ (និយាយដូច្នេះហើយ) ក៏ក្លេចចិញ្ចៀន (នោះ)ហើយទៅ ។ កិកុ្ខតាំងឆ្ការបានឃើញហើយ ក៏ឈប់នៅកន្លែងនោះដោយគិតគ្នាថា បើយើងតាំងឆ្ការនឹងដើរចេញទៅ ចិញ្ចៀននេះនឹងបាត់បង់ទៅពុំខាន ។ ឯបុរសនោះកាលមកអំពីធ្វើការងារបានឃើញកិកុ្ខតាំងនោះហើយសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះករុណា ពួកលោកម្ចាស់ឈប់នៅកន្លែងនេះធ្វើអ្វី ។ ទើបកិកុ្ខតាំងនោះប្រាប់សេចក្តីទុ+ដល់បុរសនោះ ហើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី បានប្រាប់សេចក្តីទុ+ដល់កិកុ្ខតាំងឆ្ការ ។ កិកុ្ខតាំងឆ្ការក្រាបទូលដំណើរទុ+ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅកិកុ្ខតាំងឆ្ការមកថា ម្នាលកិកុ្ខតាំងឆ្ការ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុ្ខរើសឯងឬឲ្យគេរើស នូវគន:ក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជាគន:ក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្រៅទីស្មាក់ក្តី ហើយទុកជាក់ដោយគិតថា គន:របស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។ ម្នាលកិកុ្ខតាំងឆ្ការ អ្នកតាំងឆ្ការគប្បីសំដែងឡើង

ปน ภิក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋុសេយ្យាវ យោ បន ភិក្ខុ រតនំ វា រតនសម្មតំ វា អញ្ញត្រ អជ្ឈារាមា វា អជ្ឈាវសថា វា ទុក្ខណ្ឌាយ្យ វា ទុក្ខណ្ឌាបេយ្យ វា ចាបត្តិយំ ។ រតនំ វា បន ភិក្ខុនា រតនសម្មតំ វា អជ្ឈារាមេ វា អជ្ឈាវសថេ វា ទុក្ខបេតុ វា ទុក្ខបាបេតុ វា ឯកភិបតពុំ យស្ស ភវិស្សតិ សោ ហរិស្សតីតិ ។ អយំ តត្ថ សាមីចីតិ ។

(๓๕๙) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។ ភិក្ខូតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ រតនំ នាម មុត្តា មណិ វេឡុរិយោ សង្ខោ សិលា បវាឡំ រជតំ ជាតរូបំ លោហិតង្កោ មសារគល្លំ វា រតនំ នាម ។ រតនសម្មតំ នាម យំ មនុស្សានំ ឧបភោគបរិភោគំ វា រតនសម្មតំ នាម ។ អញ្ញត្រ អជ្ឈារាមា វា អជ្ឈាវសថា វាតិ ឋបេត្វា អជ្ឈារាមំ អជ្ឈាវសថំ ។ អជ្ឈារាមោ នាម បរិក្ខិត្តស្ស អារាមស្ស អន្តោអារាមោ **អបរិក្ខិត្តស្ស ឧបចារោ** ។ អជ្ឈាវសថោ នាម បរិក្ខិត្តស្ស

ន្ថូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយរើសឯងក្តី ឲ្យគេរើសក្តី ន្ថូវតេន:ក្តី ន្ថូវត្តុដែលគេសន្មតជាតេន:ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែខាងក្នុងវត្ត ឬខាងក្នុងទីស្មាក់ ។ ម្យ៉ាងទៀតកិកុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើស ន្ថូវតេន:ក្តី ន្ថូវត្តុដែលគេសន្មតជាតេន:ក្តី ខាងក្នុងអាវាមក្តី ខាងក្នុងទីស្មាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា តេន:របស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។ នេះជាសាមីចិកម្ម ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៣៩៨) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិតកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា តេន:នោះ បានដល់តែវមុក្តា តែវមណិ តែវពែរ សង្ខ តែវសិលា តែវបវាឡ ត្រីបាក់ មាស តែវត្រែហម (តែវទទឹម) តែវមរកដ (តែវពន្លែស) នេះឈ្មោះថាតេន: ។ ដែលហៅថា វត្តុដែលគេសន្មតជាតេន:នោះ បានដល់វត្តុឯណាមួយជាគ្រឿងឧបភោគបរិភោគរបស់មនុស្សទាំងឡាយ វត្តុនេះឈ្មោះថា គេសន្មតជាតេន: ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែខាងក្នុងអាវាមក្តី ខាងក្នុងទីស្មាក់ក្តី គឺលើកលែងតែខាងក្នុងវត្ត ទឹងខាងក្នុងទីស្មាក់ ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងវត្តនោះ គឺវត្តដែលមានបរបង សំដៅយកទីខាងក្នុងនៃបរបងវត្ត (បើ) វត្តដែលមិនមានបរបង សំដៅយកគ្រឹមទីឧបចារនៃវត្ត ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងទីស្មាក់នោះ គឺទីស្មាក់ដែលមានបរបង សំដៅយកទីខាងក្នុ

อาวสเถ อนฺโตอาวสเถ อปริกฺขิตฺตสฺส อุปจา-
เร ฯ อุกฺกฑฺเฒยฺยาติ สยํ กฑฺฒติ อาณตฺติ ปาจิตฺติ-
ยสฺส ฯ อุกฺกฑฺฒาเปยฺยาติ อญฺญํ กฑฺฒาเปติ อาณตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๐) ๓เตน ๔โข ๕ปน ๖อิกฺขุกา ๓เตนสมฺปตฺ ๔โข
อชฺฌาวเส ๔โข อชฺฌาวสเถ ๔โข อุกฺกเหตฺวา ๔โข อุกฺกหา-
เปตฺวา ๔โข อิกฺขิปิตพฺพนฺติ ฺรูเปน ๔โข อนิมิตฺเตน ๔โข สญฺญาเจ
กตฺวา อิกฺขิปิตฺวา อาปตฺติกฺขเณ ยสฺส กสฺสจิ ชฏฺฐุ สเจ
อาคจฺฉตีติ ฯ สเจ ตตฺถ อาคจฺฉติ เจว ๓ตญฺเจ อาวุเจ
กีทิสนฺติ กสฺสาติ ฯ สเจ ฺรูเปน ๔โข อนิมิตฺเตน ๔โข
สมฺปาเทติ ฆาตพฺโพ ฯ เจ เจ สมฺปาเทติ วิจินาหีติ
อาวุเจติ ๓ตญฺเจ ฯ ตมฺหา อาปตฺติ ปกฺกมนฺเต เย
ตตฺถ โหนฺติ ภิกฺขู ปฏิฺรูปา เตสํ ยาเตฺต อิกฺขิปิตฺวา

នៃទីស្នាក់ (បើ) ទីស្នាក់ដែលឥតរបង សំដៅយកត្រឹមទីចុងបាន នៃទីស្នាក់ ។ ពាក្យថា រើសឯង សេចក្តីថា កិក្ខុកាន់យកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេរើស សេចក្តីថា កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃកាន់យក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៦០) ពាក្យថា ម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើសនូវវត្ថុ នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជាវត្ថុក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ សេចក្តីថា កិក្ខុផ្ញើសញ្ញា[1] (គ្រឿងកំណត់ដឹង) ដោយរូបក្តី ដោយនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ក្តី គប្បីទុកដាក់ហើយប្រាប់ថា ជនណាបាត់កណ្ឌ ជននោះចូរមកយកចុះ ។ បើម្ចាស់របស់នោះមកកាន់ទីនោះកិក្ខុគប្បីសួរគេថា អាវុសោ កណ្ឌរបស់អ្នកដូចម្តេច ។ បើគេប្រាប់ត្រូវតាមរូបក្តី តាមនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ក្តី កិក្ខុគប្បីឲ្យចុះ ។ បើគេប្រាប់មិនត្រូវ កិក្ខុគប្បីពោលថា អាវុសោ អ្នកចូរកេខ្លួនឯងចុះ ។ កាលកិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញចាកទីស្នាក់នោះទៅ កិក្ខុទាំងឡាយណាដ៏សមគួរមាននៅក្នុងទីនោះ គប្បីផ្ញើទុកក្នុងដៃកិក្ខុទាំងឡាយនោះ

---

១ កិក្ខុដែលបានរើសកែវ ៣ ប្រការ អាឧបាសគ្រាក់ជាដើម ដែលគេភ្លេចនៅក្នុងវត្តក្តី ក្នុងលំនៅរបស់កិក្ខុក្តី ត្រូវធ្វើស្លាកយកទៅបិទទុកនៅទីណាមួយ គឺទ្វារវត្ត ឬទីដិតកន្លែងដែលខ្លួននៅ ឯសេចក្តីក្នុងស្លាកនោះ ជូរប្រុះ អ្នកណាបាត់របស់អ្វី អ្នកនោះចូលមកទទួលយក ។

ปกฺกมิตพฺพํ ฯ เถโร เจ เภกฺขุ ปฏิรูปา เยน สตฺถา เตนญฺชลิ ปณามยมาโน ติกฺขตฺตุ ปกฺกมิตพฺพนฺติ ฯ อยมฺปิ สามีจิ ฯ

(๓๖๑) อนาปตฺติ รตนญฺจ วา รตนสมฺมตญฺจ อญฺญ-ตฺรเมว วา อญฺญาสเตน วา อุกฺขิตฺตา วา อุกฺขิตฺตานุวตฺตา วา ติกฺขตฺตุ ปกฺกมิตพฺพนฺติ ฯ ปกฺกมนฺตสฺส วา ปกฺกมนฺตสฺส[1] ทิสฺสมาเน ปกฺกมิตพฺพนฺติ ฯ ปกฺกมนฺตสฺส วา ปกฺกมนฺตสฺส อนฺตรา ปกฺกมิตพฺพนฺติ ฯ

ปกฺกมนกถา นิฏฺฐิตา ฯ

---

๑ รตนญฺจ วา รตนสมฺมตญฺจ วาติ กตฺถจิ โปตฺถเกสุ ทิสฺสติ ฯ

ហើយចៀសចេញទៅ ។ បើមិនមានកិក្ខុដ៏សមគួរទេ កិក្ខុនោះត្រូវផ្ញើទុកទៅដៃរបស់ពួកគហបតីដ៏សមគួរ ដែលមានទៅកន្លែងនោះ ហើយគប្បីចៀសចេញទៅ ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិកម្មកន្លងសិក្ខាបទនោះ គឺនេះតាមធម្មតាក្នុងរឿងនោះ ។

(៣៦១) ភណ្ឌៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិក្ខុរើសឯង ប្រុងឲ្យគេរើស នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្រៅទីស្មាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅ ១ កិក្ខុកាន់យកវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈដោយសិទ្ធិស្នាល ១ កិក្ខុកាន់យកជារបស់ខ្លី ១ កិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់បង្អុលបូ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

(៣៦២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុភា តិក្ខ វិការេ
តាមំ បរិសិត្វា សកាយំ ឯសីនិត្វា អនេកវិហិតំ
តិរច្ឆានកថំ កថេន្តិ សេយ្យថីទំ រាជកថំ ចោរកថំ
មហាមត្តកថំ សេនាកថំ ភយកថំ យុទ្ធកថំ
អន្នកថំ បានកថំ វត្ថកថំ សយនកថំ មាលាកថំ
គន្ធកថំ ញាតិកថំ យានកថំ គាមកថំ និគ-
មកថំ នគរកថំ ជនបទកថំ ឥត្ថីកថំ សុរាកថំ
វិសិខាកថំ កុម្ភដ្ឋានកថំ បុព្វប្បេតកថំ នានត្តកថំ
លោកក្ខាយិកំ សមុទ្ទក្ខាយិកំ ឥតិភវាភវកថំ

សិក្ខាបទទី ៣

(៣៦២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបួលទៅកាន់ស្រុកកង់វេលារសៀល ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន កង់រោងជាទីប្រជុំនិយាយ តិរច្ឆានកថានោះ ដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោលអំពីសេនាតាហាន ពោលអំពីភ័យ (នឹងសត្វសាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីផ្កាកម្រង ពោលអំពីគ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីក្រុង ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្ត្រី ពោលអំពីសុរា ពោលអំពីច្រកល ពោលអំពីទីដំកល់នៃភ្លុម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗ ដែលឥតប្រយោជន៍ ពោលអំពីលោក (លទ្ធិក្នុងហេតុកង់លោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភវៈ[1]នឹងអភវៈ[2]ដែលជាហេតុ

---

១ ភវៈ គឺសស្សតទិដ្ឋិ ។ ២ អភវៈ គឺឧច្ឆេទទិដ្ឋិ ម្យ៉ាងទៀត ភវៈ គឺសេចក្តីចំរើន អភវៈ គឺសេចក្តីសាបសូន្យ ឬភវៈ គឺសេចក្តីសុខក្នុងកាម អភវៈ គឺសេចក្តីព្យាយាមធ្វើខ្លួនឲ្យលំបាកឥតប្រយោជន៍ ។

สตึ ปฏฺ ฯ มนุสฺสา ขุชฺชายนฺติ ขีณนฺติ วิกาเรนฺติ
กปฺปํ ปหิ ฉาย สมณา สกฺยปุตฺติยา วิกาเล
ภาเม ปวิสิตฺวา สกาเย ทิสีทิตฺวา อเนกวิหิตํ
ติรจฺฉานกถํ กเถสฺสนฺติ เสยฺยถีทํ ราชกถํ โจร-
กถํ มหามตฺตกถํ เสนากถํ ภยกถํ ยุทฺธกถํ
อนฺนกถํ ปานกถํ วตฺถกถํ สยนกถํ มาลา-
กถํ คนฺธกถํ ญาติกถํ ยานกถํ คามกถํ
นิคมกถํ นครกถํ ชนปทกถํ อิตฺถีกถํ สุรากถํ
วิสิขากถํ กุมฺภฏฺฐานกถํ ปุพฺพเปตกถํ นานตฺตกถํ
โลกกฺขายิกํ สมุทฺทกฺขายิกํ อิติภวาภวกถนฺติ
สตึ ปฏฺ เสยฺยถาปิ ตีหิ ภาเมหิ ฯ
อเสฺสสุ โข ภิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ ขุชฺช-
ยนฺตานํ ขีณนฺตานํ วิกาเรนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขู
อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต ขุชฺชายนฺติ ขีณนฺติ วิกาเรนฺติ กปฺปํ
ปหิ ภาเม ธมฺมิยา ภิกฺขู วิกาเล ภาเม ปวิสิตฺวา

ឥតប្រយោជន៍ ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ មនុស្សពាល់ឮយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុក កង់វេលាវិកាលហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗជាច្រើន ក្នុងពេលជាទីប្រជុំនិយាយ ដូចពួកគ្រហស្ថអកប្បរិសោគន្ធវាសោះ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោលអំពីសេនាទាហាន ពោលអំពីភ័យ (នឹងសត្វសាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីកម្រងផ្កា ពោលអំពីគ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីនគរ ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្ត្រី ពោលអំពីសុរា ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីដំកល់នៃភ្លុម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗ ពោលអំពីលោក (លទ្ធិក្នុងកង់លោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីការៈទឹងអកវៃដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ កិក្ខុពាល់ឮយបានឮមនុស្សពាល់នោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុពាល់ឮយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុពាល់ឮយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុកកង់វេលាវិកាល

សកាយំ ឆិសីឆិត្វា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
កថេស្សតិ សេយ្យថីធំ ភដកថំ ។បេ។ ឥតិក-
វាភវាកថំ ឥតិ ភតិ ។បេ។ សចេ្ច កិរ តុម្ហេ
ភិក្ខវេ វិការលេ តាមំ បវិសិត្វា សកាយំ ឆិសីឆិត្វា
អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេថ សេយ្យថីធំ
ភដកថំ ។បេ។ ឥតិភវាភវាកថំ ឥតិ ភតិ ។
សចេ្ច ភគវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ បា-
ឆាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា វិការលេ តាមំ បវិសិត្វា
សកាយំ ឆិសីឆិត្វា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
កថេស្សថ សេយ្យថីធំ ភដកថំ ។បេ។ ឥតិភវា-
ភវាកថំ ឥតិ វា នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។
ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ

ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេង ៗ ជាច្រើន ក្នុងពេលជាទីប្រជុំពោល
សោះ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពី
រឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីកវៈនឹងអកវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍
ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
កិកុំតាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងពាល់គាប្លួលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយ
អង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេង ៗ ជាច្រើន តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ
តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពី
កវៈនឹងអកវៈដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ពិតមែនឬ ។
ពួកឆព្វគ្គិយកិកុំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាត្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសតាំងឡាយ
ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងប្លួលស្រុក ក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយ
តិរច្ឆានកថាផ្សេង ៗ ជាច្រើនទេ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថា
នោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីកវៈនឹងអកវៈ
ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ម្នាលមោឃបុរសតាំង
ឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
ម្នាលកិកុំតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ

เยน ปน ภิกฺขุ วิกาเล ตาทิ ปวิเสยฺย ตาทิสฺส-
ยตฺถ ฯ เวฌฺเจทิ ภควตา ภิกฺขูนิ สิกฺขาปทิ
ปญฺญตฺตนฺ เหาติ ฯ

(๓๖๓) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา
ภิกฺขู โกสลเรสุ ชนปเทสุ สาวตฺถิ คจฺฉนฺตา สายิ
อญฺญตร ตาทิ ขุปคจฺฉิสุ ฯ มนุสฺสา เต ภิกฺขู ปสฺสิ-
ตฺวา เอตทเวจุ ปวิสถ ภนฺเตติ ฯ อถโข เต ภิกฺขู
ภควตา ปฏิกฺขิตฺตนฺ วิกาเล ตาทิ ปวิสิตุนฺติ กุกฺกุจฺจา-
ยนฺตา(๑) น ปวิสึสุ ฯ โตก เต ภิกฺขู อุชฺฌายึสุ ฯ
อถโข เต ภิกฺขู สาวตฺถิ คนฺตฺวา ภิกฺขูนิ เอตมตฺถนิ อาโร-
เจสุ ฯ ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถนิ อาโรเจสุ ฯ อถโข
ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถนิ
กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาปุจฺฉา
วิกาเล ตาทิ ปวิสิตุนฺ เวฌฺเจน ภิกฺขเว เอวมิ สิกฺขา-
ปทนิ อุทฺทิเสยฺยาถ เยน ปน ภิกฺขุ อนาปุจฺฉา วิกาเล
ตาทิ ปวิเสยฺย ตาทิสฺส ยตฺถ ฯ เวฌฺเจทิ ภควตา
ภิกฺขูนิ สิกฺขาปทิ ปญฺญตฺตนฺ เหาติ ฯ

๑ กุกฺกุจฺจายนฺตา ตาทิสฺส ภณฺฑิ เหาเตติ ทิสฺสติ ฯ

យ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយចូលស្រុកកងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះដល់កិកុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๓๖๓] សម័យនោះឯង កិកុតាំងឡាយច្រើនរូបទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីកងកោសលជនបទ ក៏បានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ កងវេលាល្ងាច ។ មនុស្សតាំងឡាយឃើញកិកុតាំងនោះហើយ ក៏បានពោលនូវពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាស់តាំងឡាយនិមន្តចូលមក ។ ចំណែកកិកុតាំងនោះសង្ស័យថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាមនូវការចូលស្រុកកងវេលាវិកាលហើយ ឬក៏ជាមិនហាមចូលទៅ ។ ចោរតាំងឡាយបានបួនកិកុតាំងនោះ ។ កិកុតាំងនោះទៅក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិកុតាំងឡាយ ។ កិកុតាំងឡាយក៏បានទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយ ត្រាស់ហៅកិកុតាំងឡាយមកថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុដែលបានលាកិកុផងគ្នាហើយចូលស្រុកកងវេលាវិកាលបាន ម្នាលកិកុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយមិនបានលាហើយចូលទៅកាន់ស្រុកកងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះដល់កិកុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

ปาจิตฺติยกณฺฑ รตนวคฺคสฺส ตติยสิกฺขาปทสฺส อนุปฺปญฺญตฺติ

(๓๖๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ โกสลเรสุ ชนปเทสุ สาวตฺถึ คจฺฉนฺโต สายํ อญฺญตรํ คามํ อุปคจฺฉิ ฯ มนุสฺสา ตํ ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา ฯลฯ ปวิสถ ภนฺเตติ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ อกาลปฺปตฺตา วิกาเล คามํ ปวิสิตฺวา กุกฺกุจฺจายนฺโต น ภาวิสิ ฯ ภาเรน ตํ ภิกฺขุ อจฺฉิทฺทิสุ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ สาวตฺถึ คนฺตฺวา ภิกฺขูนํ ฯลฯ อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขู ภควโต ฯลฯ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา ฯลฯ ภิกฺขเว ฯลฯ ภิกฺขุ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสาติ ฯ ภิกฺขเว อนุชานามิ ภิกฺขเว สตฺต ภิกฺขุ อาปุจฺฉา วิกาเล คามํ ปวิสิตุํ ฯลฯ ปญฺจ ภิกฺขเว ฯลฯ สิกฺขาปทานิ อุทฺทิเสยฺยาถ ยถา ปน ภิกฺขุ สตฺต ภิกฺขุ อาปุจฺฉา วิกาเล คามํ ปวิเสยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ปญฺจหิ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทา ปญฺญตฺตา โหนฺติ ฯ

(๓๖๕) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อหิวาตกาย ทฏฺโฐ โหติ ฯ อญฺญตโร ภิกฺขุ อกฺขึ อาหาวิสฺสามีติ คามํ ปวิสติ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ

(៣៦៤) សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីកាលសេដ្ឋនបទ វេលាល្ងាចបានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ។ មនុស្សទាំងឡាយឃើញកិក្ខុនោះហើយបានពោលនូវពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាស់និមន្តចូលមក ។ ចំណែកកិក្ខុនោះរង្កៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាមការដែលមិនបានលាកិក្ខុផងគ្នា ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ទើបមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ពួកចោរកំចួនកិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថីក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុលាកិក្ខុដែលមាននៅជាមុន ហើយទើបចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយមិនលាកិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(៣៦៥) សម័យនោះឯង មានឥស្សរកិក្ខុមួយរូប ។ កិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ស្រុកដោយគិតថា អញនឹងទៅយកក្តីដ៏មក ។ តែកិក្ខុនោះ

ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ สนฺถ กิกฺกุ อกปฺปฺปา วิกาเล ตาทิ ปวิสิตุนฺติ กุกฺกุจฺจายนฺตา ฉ ตาวิสิ ฯ ภควตา ฬต-มตฺถ อาโรเจสิ ฯ อถโข ภควา ฬตสฺมึ นิทาเน ฬตสฺมึ ปกรเณ ธมฺมึ กถึ กตฺวา กิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ กิกฺขเว ตถารูเป อจฺจายิเก กรณีเยฺย สนฺถ กิกฺกุ อกปฺปฺปา วิกาเล ตาทิ ปวิสิตุ ฬาฏฺ ปน กิกฺขเว ฯมึ สิกฺขาปทึ อุทฺทิเสยฺยาถ เยา ปน กิกฺขุ สนฺถ กิกฺกุ อกปฺปฺปา วิกาเล ตาทิ ปวิเสยฺย อญฺตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณีเยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๖๖) เยา ปนาติ เยา เยานิเสา ฯเป ฯ กิกฺขูติ ฯเป ฯ อยึ ฯมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต กิกฺขูติ ฯ สนฺถา นาม กิกฺขุ สกฺกา เหาติ อกปฺปฺปา ปวิสิตุ ฯ อสนฺถา นาม กิกฺขุ ฉ สกฺกา เหาติ อกปฺปฺปา ปวิสิตุ ฯ วิกาเลา นาม มชฺฌนฺติเก วีติวตฺเต ยาว อรุณุคฺค-มนา ฯ ตาทิ ปวิเสยฺยาติ ปวิกฺขิตฺตสฺส ตาทิสฺส ปวิกฺขิปึ อตกฺกมนฺตสฺส อาปตฺติ จาจิตฺติยสฺส ฯ

រឭកសេចក្តីថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាមការមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកកន្លងវេលាវិកាល ទើបមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ មិនបាច់លាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកកន្លងវេលាវិកាលបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកកន្លងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លៀវលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។

(៣៦៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុមាននៅ គឺភិក្ខុដែលគេគួរនឹងលាហើយចូលទៅ (កាន់ស្រុក) បាន ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុមិនមាននៅ គឺមិនមានភិក្ខុដែលគេគួរនឹងលាហើយចូលទៅ (កាន់ស្រុក) ។ ដែលហៅថា វេលាវិកាលនោះ គឺតាំងពីថ្ងៃរះដើរត្រង់ទៅដរាបចូលនឹងអរុណរះឡើង ។ ពាក្យថា ចូលទៅកាន់ស្រុក សេចក្តីថា ភិក្ខុឈានរំលងរបងនៃស្រុកដែលមានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

อปริกฺขิตฺตสฺส คามสฺส อุปจารํ ฉิกฺกมนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺฉายิกา กรณียาตเร ปหิณฺตา ตถารูปํ อจฺฉายิกํ กรณียํ ฯ

(๓๖๗) วิกาเล วิกาลสญฺญี สนฺตึ กิกฺขึ อาปุจฺฉา คามํ ปวิสนฺตสฺส อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺฉายิกา กรณียา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ วิกาเล เวมติกสฺส สนฺตึ กิกฺขึ อาปุจฺฉา คามํ ปวิสนฺตสฺส อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺฉายิกา กรณียา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ วิกาเล กาลสญฺญี สนฺตึ กิกฺขึ อาปุจฺฉา คามํ ปวิสนฺตสฺส อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺฉายิกา กรณียา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล วิกาลสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล เวมติกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล กาลสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขุ ฯ

[๓๖๘] อนาปตฺติ ตถารูเป อจฺจายิเก กรณีเยสนฺเต กิจฺเจ อาปุจฺฉา ปกฺกมติ อสนฺเต กิจฺเจ อนาปุจฺฉา ปกฺกมติ อนฺตรภาเม[๑] คจฺฉติ กิจฺจวูปสฺสยํ คจฺฉติ ติตฺถิยเสยฺยํ คจฺฉติ ปฏิกฺกมนํ คจฺฉติ คาเมน มคฺโค โหติ อารญฺญเกสุ ขุทฺทกเกสุ อาทิกมฺมิกเกสุ ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อนฺตรายมฺปิ ฯ

(៣៦៨) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានកិច្ចប្រញាប់មានសភាពដូច្នោះ ១ ភិក្ខុបានលាភិក្ខុផង់គ្នាដែលមាននៅហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុមិនបានលាព្រោះគ្មានភិក្ខុហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុដើរទៅកាន់បន្ទោះអាចម ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅពួកតិរ្ថិយ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ទីធានហើយត្រឡប់វិញ ១ ភិក្ខុដើរតាមផ្លូវមាននៅក្នុងស្រុក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បត្តសិក្ខាបទំ

[៣៦៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរេន ឧទ្ធការេន ភិក្ខុ បហរិតា ហោន្តិ យេសំ អយ្យានំ សូចិឃរេន អត្ថោ អហំ សូចិឃរេនាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ ពហូ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ ខុទ្ទកា សូចិឃរា តេ មហន្តេ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ មហន្តា សូចិឃរា តេ ខុទ្ទកេ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ អថខោ ឧទ្ធការោ ភិក្ខុំ ពហូ សូចិឃរេ ការេន្តោ ន សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ កល្លំ កាតុំ អត្តនាបិ ន យាបេតិ ។ បុត្តទារបិស្សុ កិលមន្តិ ។ មនុស្សា ជុគ្ឆាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាយេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ន មត្តំ ជានិស្សន្តិ ពហូ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ អយំ អមេសំ ពហូ សូចិឃរេ ការេន្តោ ន សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ កល្លំ កាតុំ អត្តនាបិ ន យាបេតិ បុត្តទារបិស្សុ

សិក្ខាបទទី ៤

[៣៦៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅ
ទិគ្រាធាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ វេលានោះឯង មាន
ជាងឆ្នៃភ្លុកម្នាក់ ចាន់ចវរណាកិក្ខុទាំងឡាយថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ណាត្រូវការបំពង់ម្ទុល ខ្ញុំព្រះករុណានឹងប្រគេនបំពង់ម្ទុល ។ គ្រានោះ
កិក្ខុទាំងឡាយក៏ចាន់សូមបំពង់ម្ទុលជាច្រើន ។ ពួកកិក្ខុណាមានបំពង់
ម្ទុលតូច កិក្ខុទាំងនោះសូមបំពង់ម្ទុលធំទៀត ពួកកិក្ខុណាមានបំពង់ម្ទុល
ធំ កិក្ខុទាំងនោះសូមយកបំពង់ម្ទុលតូចទៀត ។ លំដាប់នោះ ជាងឆ្នៃភ្លុក
រវល់តែធ្វើបំពង់ម្ទុលច្រើនប្រគេនកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់
សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបានឡើយ ហើយមិនអាចនឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូននឹងប្រពន្ធរបស់ជាងនោះសោត ក៏នឿយ
ព្រួយលំបាក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះ
បង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់
ម្ទុលច្រើន ឯជាងឆ្នៃភ្លុកនេះរវល់តែធ្វើបំពង់ម្ទុលច្រើនប្រគេនកិក្ខុទាំងនេះ
ក៏មិនអាចធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបាន ហើយមិនបានញ៉ាំងអត្ត-
ភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូននឹងប្រពន្ធរបស់ជាងនោះសោត

កាលមត្តំ ។ អស្សាសំ ខោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ខុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិហាយន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាយន្តិ កថំ ហិ នាម កិក្ខូ ន មត្តំ ជានិស្សា ពហូ សូបិយវេ វិញ្ញាបេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ កិក្ខូ ន មត្តំ ជានិត្វា ពហូ សូបិយវេ វិញ្ញាបេន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ កិក្ខវេ មោឃបុរិសា ន មត្តំ ជានិត្វា ពហូ សូបិយវេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ នេតំ កិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ អដ្ឋមយំ វា ឧទ្ធមយំ វា វិសាណមយំ វា សូបិយំ ការាបេយ្យ ភេទនកំ ចាបិត្តិយន្តិ ។

ក៏ទៀបត្រូវយល់ថាក ។ កាលមនុស្សពាល់នោះតំពង់តែពោលពោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ កិក្ខុពាល់ឮយក៏បានឮច្បាស់ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុពាល់នោះក៏ពោលពោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុពាល់ឮយមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើន (ហួសកំណត់) ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាល់ឮយ ឮថាកិក្ខុពាល់ឮយមិនស្គាល់ប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើន ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុពាល់នោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុពាល់ឮយ ពួកមោឃបុរសពាល់នោះមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើនទេ ម្នាលភិក្ខុពាល់ឮយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពាល់ឮយ អ្នកពាល់ឮយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើបំពង់ម្ជុលជាវិការនៃឆ្អឹងក្តី ជាវិការនៃក្អែកក្តី ជាវិការនៃស្នែងក្តី ត្រូវកេទនកប្បាចិត្តិយ[1] ។

---

១ អាបត្តិប្បាចិត្តិយនេះមានកិច្ចត្រូវបំបែកបំពង់ម្ជុលនោះមុនជាវិនយកម្ម ទើបសំដែងបាន បើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

[๓๗๐] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯ បេ ฯ កិក្ខិតិ ฯ បេ ฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខិតិ ฯ អដ្ឋំ ឆាទេ យន្តិញ្ចិ អដ្ឋំ ฯ ឧន្នោ ឆាទេ ហត្ថិឧន្នោ វុច្ចតិ ฯ វិសាណំ ឆាទេ យន្តិញ្ចិ វិសាណំ ฯ ភាភ-បេយ្យាតិ ភភេតិ ឯ ភាភបេតិ ឯ បយោគេ ទុក្កដំ បដិលាភេន កិច្ចិត្វា ចាតិត្តិយំ ឧទេសេតព្ពំ ฯ

[๓๗๑] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយេស្ស ฯ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ฯ បរេហិ វិប្ប-កតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ฯ បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិ-យស្ស ฯ អញ្ញស្សត្ថាយ ភភេតិ ឯ ភាភបេតិ ឯ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ អញ្ញេន ភតំ បដិលភិត្វា បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ

[๓๗๘] ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិតកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ឆ្នឹង គឺឆ្នឹងណាមួយ ។ ដែលហៅថាក្តុក សំដៅយកក្តុកដំរីដែលប្រមាណ ។ ដែលហៅថា ស្នែង គឺស្នែងណាមួយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដកន្លះប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវបំបែកបំពង់មូលដែលខ្លួនបានមកនោះ ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๗๑] កិក្ខុញ៉ាំងបំពង់មូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យសម្រេចនូវបំពង់មូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី នូវបំពង់មូលដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានបំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๗๒) អជាយត្តំ កល្លិកាយ អរណិកេ វិវេ
អញ្ញនិយា អញ្ញនិសលាកាយ ឯសិដេ ឧទក-
បុញ្ជនិយា ឧម្មុក្កស្ស អាធិកម្មិកស្សត្តំ ។

ចតុត្ថសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(៣៧២) ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុយកឆ្នឹងជាដើមមកធ្វើជាឡែវក្តុំ ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ពួតក្តឹង ១
ធ្វើជាក្រវិលវត្តពន្ធចង្កេះ ១ ធ្វើជាខ្វាក់សម្រាប់ជាក់ថ្នាំបន្តក់ភ្នែក ១ ធ្វើជា
ចង្កឹះនៃខ្វាក់នោះ ១ ធ្វើជាមៀនកាំបិត ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ដួតទឹក ១
ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(៣៧៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ឧច្ចេ មញ្ចេ សយតិ ។ អថខោ ភគវា សម្ពហុលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ យេនាយស្មា តោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស វិហារោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភគវន្តំ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតទវោច អាគច្ឆតុ មេ ភន្តេ ភគវា សយនំ បស្សត្ថតិ ។ អថ-ខោ ភគវា តតោ វ បដិនិវត្តិត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អាសយតោ ភិក្ខវេ មោឃបុរិសោ វេឌិតព្ពោតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ទុព្ភរតាយ ។ បេ ។ ឃវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ឯវំ បន ភិក្ខុនា មញ្ចំ វា

សិក្ខាបទទី ៤

[៣៧៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុសិងលើគ្រែដ៏ខ្ពស់ ។ លុះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិកជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ហើយចូលទៅកានវិហារដែលព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅ ។ ឯព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុបានក្រេឡេកទៅឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងយាងមកពីចម្ងាយ លុះបានឃើញហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ចូលមកគង់លើទីដេក របស់ខ្ញុំព្រះអង្គសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ត្រឡប់មកពីទីនោះវិញ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងដោយទីអាស្រ័យ(1) ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុដោយអនេកបរិយាយ ។បេ។ ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែក្តី

---

1 ឃាតេតព្វំ ទី៤ ។

ปิปทំ ก การាយមានេន អដ្ឋង្គុលថាឧកំ ការេតព្វំ សុភតង្គុលេន អញ្ញត្រ ហេដ្ឋិមាយ អដនិយា តំ អតិក្កាមយតោ ឆេទនកំ ថាបត្តិយត្តំ ។

(๓๗๔) នវំ ជាម ការណំ ទុថាជាយ វុច្ចតិ ។ មញ្ចោ ជាម បត្តាភេ មញ្ចោ មសារកោ ពុន្ធិកាពន្ធោ កុច្ឆិវថានកោ អាហច្ចថានកោ ។ បីឋំ ជាម បត្តាវិ បីឋានិ មសារកំ ពុន្ធិកាពន្ធំ កុច្ឆិវថានកំ អាហច្ច-ថានកំ ។ ការាយមានេជាតិ ភេរេត្តោ វ ការាបេន្តោ វ ។ អដ្ឋង្គុលថានកំ ការេតព្វំ សុភតង្គុលេន អញ្ញត្រ ហេដ្ឋិមាយ អដនិយាតិ បវេត្វា ហេដ្ឋិមំ អដនិយំ ។

តាំងក្តីដ៏ថ្មី ត្រូវឲ្យធ្វើឲ្យមានដើង ៨ ផ្ចាប់ដោយផ្ចាប់ព្រះសុគត រាស់ពីត្រឹមមេគែខាងក្រោមចុះទៅ (បើធ្វើ) ឲ្យកន្ទុងហួសពីនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ(១) ។

(៣៧៤) ដែលហៅថា ថ្មី គឺសំដៅយកការធ្វើឡើងជាប្រមាណ ។ ដែលហៅថាគែ គឺគែមាន ៤ យ៉ាង បានដល់គែដែលគេដាប់ដើងហើយបញ្ចូលមេគែទៅកន្លងដំណាប់នោះ ១ គែដែលគេបង្ខាំដើងគែដោយមេគែ ហើយធ្វើដោយសង្ខេបជាបល្ល័ង្ក ១ គែដែលគេធ្វើដើងប្រហែលនឹងដើងសត្វសេះសត្វពពែជាដើម ១ គែដែលគេបានបញ្ចុះពន្លូញទៅកន្លងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង តាំងដែលគេដាប់ដើងហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅកន្លងដំណាប់នោះ ១ តាំងដែលគេបង្ខាំដើងតាំងដោយមេតាំង ហើយធ្វើដោយសង្ខេបជាបល្ល័ង្ក ១ តាំងដែលគេធ្វើដើងប្រហែលនឹងដើងសត្វសេះសត្វពពែជាដើម ១ តាំងដែលគេបានបញ្ចុះពន្លូញទៅកន្លងមេ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើគឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យធ្វើឲ្យមានដើង ៨ ផ្ចាប់ ដោយផ្ចាប់ព្រះសុគត រៀរចាកមេគែខាងក្រោម គឺរៀរមេគែខាងក្រោមចុះទៅ

---

១ អាបត្តិបាចិត្តិយនេះមានកំប្លុងត្រឹមកាត់ (ដើងត្រែ) នោះមុនជាវិនយកម្មទើបសំដែងបាន បើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

តំ អតិក្កាមេតុំ កោដេតិ វា ការាបេតិ វា បយោគេ ទុក្កដំ បដិលាភេន ឋិត្វា ចាបិត្តិយំ ទេសេតព្ពំ ។

(๓๗๕) អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ អញ្ញស្សត្ថាយ កោដេតិ វា ការាបេតិ វា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញេន កតំ បដិលភិត្វា បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(๓๗๖) អនាបត្តិ បមាណិកំ កោដេតិ ឩនកំ កោដេតិ អញ្ញេន កតំ បមាណាតិក្កន្តំ បដិលភិត្វា ឋិត្វា បរិភុញ្ជតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

តិរវស់ពីត្រឹមមេរៀតខាងក្រោម កិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដកន្លងប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវគាត់រៀតក្នុងខណៈដែលបានមកចេញ ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៧៥) រៀតដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រៀប កិក្ខុសម្រៀបដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ រៀតដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រៀប កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រៀបឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ រៀតដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រៀប កិក្ខុធ្វើឲ្យសម្រៀបដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ រៀតដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រៀប កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រៀបឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើរៀតដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានរៀតឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៧៦) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺកិក្ខុធ្វើត្រូវតាមប្រមាណ ១ កិក្ខុធ្វើឲ្យថយចុះពីប្រមាណ ១ កិក្ខុបានរៀតឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ (យកមក) គាត់បេញហើយប្រើប្រាស់ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

(៣៧៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ មញ្ចំបិ បីឋំបិ ភិសិសោទ្ធំ ការាបេន្តិ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អាហិណ្ឌន្តា បស្សិត្វា ជុគ្ឃាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ ភវំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា មញ្ចំបិ បីឋំបិ ភិសិសោទ្ធំ ការាបេស្សន្តិ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ជុគ្ឃាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ជុគ្ឃាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ ភវំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ មញ្ចំបិ បីឋំបិ ភិសិសោទ្ធំ ការាបេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ មញ្ចំបិ បីឋំបិ ភិសិសោទ្ធំ ការាបេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។

សិក្ខាបទទី ៦

(៣៧៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡីគរ ឬសំឡីកប្បាស (ជាដើម) ។ ពួកមនុស្សនាំគ្នាដើរទៅកាន់វិហារចារិក ជាន់ឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡីដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ កាលមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ជាន់ឮប្បាស់ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡីសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡី ពិតមែនឬ ។

វិតរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កេន ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា មញ្ចំ ឯ ឥមំ ឯ តូលោនទ្ធំ ការាបេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ-កាវ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បន ភិក្ខវេ នមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ មញ្ចំ វា ឥមំ វា តូលោនទ្ធំ ការាបេយ្យ ឧទ្ទាលនកំ ចាតិត្តិយន្តិ ។

(៣៧៨) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ នមស្មឹ អត្តេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ មញ្ចោ នាម ចតូហេ មញ្ចោ មសារកោ ពុន្ទិកាពន្ធោ ភុទ្ធិ-ជាទិកោ អាហរិមោ ។ ឥមំ នាម ចតូសុ ឥមាទិ

កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឋេរាសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទើងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡីទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើគ្រែក្តី តាំងក្តី ញាត់ដោយសំឡី ត្រូវឧទ្ទាលនកប្បាចិត្តិយ[1] ។

(៣៧៨) ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិតកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា គ្រែ គឺគ្រែមាន ៤ យ៉ាង បានដល់គ្រែដែលគេដាប់ដើង ហើយបញ្ចូលមេគ្រែទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១ គ្រែដែលគេបង្កាំដើងគ្រែដោយមេគ្រែ ហើយធ្វើដោយសង្ឃបជាបល្ល័ង្ក ១ គ្រែដែលគេធ្វើដើងប្រហែលនឹងដើងសេះដើងពពែជាដើម ១ គ្រែដែលគេបានបញ្ចុះបន្ថយទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង បានដល់តាំងដែលគេដាប់ដើងហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១

---

១ អាចត្តិយាចិត្តិយនេះមានកិច្ចត្រូវទំលាយ (សំឡី) ដោះមុនដាវែនយកមុន ទើបសំដែងបាន បើមិនបានធ្វើវែនយកមុនទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

มสารกํ ตุฏฺฐิภาวฏฺฐิ กตญฺญุตาทิกา อาหุตฺวาทิกา ฯ
ภูลํ ภาม ตีณาทิ ภูลาทิ วุตฺตภูลํ ลตาภูลํ เวตฺต
ตีภูลํ ฯ ตาภาเวยฺยาตฺ ตเวตฺ ก ตาภาเวตฺ ก
ภเยาเต ตุกฺกฏํ ปฏิลาเภน ฐปฺปาเลตฺวา ฆาติตฺถิยํ
เธเสตพฺพํ ฯ

(๓๗๙) อตฺถาปตฺติ วิปฺปกตฺตา อตฺถาปตฺติ ปริโยสาเปตฺวา
อาปตฺติ ฆาติตฺถิยสฺส ฯ อตฺถาปตฺติ วิปฺปกตฺตา ปเรหิ ปริ-
โยสาเปตฺวา อาปตฺติ ฆาติตฺถิยสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตฺตา
อตฺถาปตฺติ ปริโยสาเปตฺวา อาปตฺติ ฆาติตฺถิยสฺส ฯ ปเรหิ
วิปฺปกตฺตา ปเรหิ ปริโยสาเปตฺวา อาปตฺติ ฆาติตฺถิยสฺส ฯ
อญฺญสฺสตฺถาย ตเวตฺ ก ตาภาเวตฺ ก อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ อญฺญาน ตาตฺ ปฏิลภิตฺวา ปริภุญฺชติ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

តាំងដែលគេបង្ខាំដើងតាំងដោយមេតាំងតាំងឡាយ ហើយធ្វើដោយ
សង្ឃេបជាបល្ល័ង្ក ១ តាំងដែលគេធ្វើដើងប្រហែលនឹងដើងសេះដើងតពែជា
ដើម ១ តាំងដែលគេបានបញ្ចុះដើងទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា សំឡី
គឺសំឡីមាន ៣យ៉ាង គឺសំឡីកើតពីដើមឈើ (មានដើមគោជាដើម) ១
សំឡីកើតពីវល្លិ(មានវល្លិទឹកដោះជាដើម) ១ សំឡីកើតអំពីស្មៅ ១ ។
ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺកិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ កិក្ខុត្រូវរើកគាយសំឡីកងវែកងចំណះដែល
បានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិចេញ ។

(៣៧៩) វែគឃ្នាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេច
ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វែគឃ្នាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់
ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វែគឃ្នាំង
ដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។- វែគឃ្នាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃ
ទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើវែគឃ្នាំងដោយខ្លួនឯងក្តី
អ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានវែគឃ្នាំង
ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๘๐) អនាបត្តិ អាយោគេ កាយពន្ធនេ អំសពន្ធកេ បត្តត្ថវិកាយ បរិស្សាវនេ ពិម្ពោហនំ ករោតិ អញ្ញេន ករណីយេន គច្ឆន្តោ បរិក្ខិត្តំ ឧទ្ធរិត្វា បរិក្ខិបតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ឌ វេនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[៣៩០] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើជាសំពត់អាយោគ ១ ធ្វើជាវត្តពន្ធចង្កេះ ១ ធ្វើជាយោគជាត្រ ១ ធ្វើជាស្មៅកជាត្រ ១ ធ្វើជាតម្រងទឹក ១ ធ្វើជាខ្នើយ ១ ភិក្ខុបានវៃគ្រឿងតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ទម្ងាយចេញទើបប្រើច្រាស់ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

[៣៨៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ភគវតា តិក្ខត្តុំ និស្សីទនំ
អនុញ្ញាតំ ហោតិ ។ ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ ភគវតា និស្សីទនំ
អនុញ្ញាតន្តិ អប្បមាណិកានិ និស្សីទនានិ ធារេន្តិ
មញ្ចម្បិ បីឋម្បិ ភិសិម្បិ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឋិលម្ពេន្តិ ។
យេ តេ តិក្ខ្ត្តុ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ
ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ
អប្បមាណិកានិ និស្សីទនានិ ធារេស្សន្តីតិ ។បេ។
សច្ចំ កិរ ត្វម្ភេ តិក្ខត្តុ អប្បមាណិកានិ និស្សីទនានិ
ធារេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
កថំ ហិ នាម តុម្ភេ មោឃបុរិសា អប្បមាណិកានិ
និស្សីទនានិ ធារេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្ប-
សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ

សិក្ខាបទទី ៧

[៣៨១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់និសីទនៈ (សំពត់សម្រាប់គ្រាប់អង្គុយ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតថា សំពត់និសីទនៈព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ តំរៃប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ធ្វើឲ្យសំពត់និសីទនៈទាំងនោះសំយុងចុះពីខាងមុខខ្លះ ពីខាងក្រោយខ្លះនៃគ្រែទំាងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏រោលរោស តិះដៀល ជន្លុះមង្កាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរទំាងប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមប្រមាណសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមប្រមាណពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរទំាងប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមតាមប្រមាណទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនទាំពួកជនដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬទាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ

๗ เปฯ ฯเปฯ ปาฏิ ปน ภิกฺขเว ๙มึ สิกฺขาปทึ ๒ฺ.
เสยฺยาย ฉิสีทนึ ปน ภิกฺขุนา การยมาเนน
ปมาณิกึ การเปตพฺพึ ฯ ตตฺริทึ ปมาณึ ติยเสา
ทฺเว วิทตฺถิโย สุคตวิทตฺถิยา ติริยึ ทิยฑฺฒึ ฯ ตึ
อติกฺกามยโต เฉทนกึ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ฯเปฯ ทึ
ภควา ภิกฺขูนึ สิกฺขาปทึ ปฺญตฺเตติ ฯ

[๓๘๒] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุทายี มหากาโย โหติ ฯ โส ภควโต
ปุรโต ฉิสีทนึ ปฺญาเปตฺวา สมนฺตโต สมฺปฺปมาโณ
ฉิสีทติ ฯ อทฺทสา โข ภควา อายสฺมนฺตึ อุทายึ ปุรต.
โถ ภควโต สนฺติเก ฉิสีทนึ ปฺญาเปตฺวา สมนฺตโต
สมฺปฺปสิ เสยฺยถาปิ ปุถุลาสิโลมโกชวิโก ฯ อถ
โข ภควา อายสฺมนฺตึ อุทายึ ปตฺตึ อามนฺเตสิ
อุทฺธาตาปิ ภิกฺขเว ฉิสีทนึ ปตฺตึ อิทาเน
ปตฺตึ ปกฺกมนฺเตน ตึ ตึ ภิกฺขึ อามนฺเตสิ
อุทฺธาตาปิ ภิกฺขเว ฉิสีทนสฺส ทสาวิทตฺถึ

។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងទៀនន្លូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈ គប្បីឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៨២] សម័យនោះឯង ឧទាយិដ៏មានអាយុមានកាយធំ ។ ឧទាយិនោះបានក្រាលសំពត់និសីទនៈ ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចទាញឲ្យឃើតដោយជុំវិញហើយអង្គុយនៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងឧទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា នែឧទាយិ អ្នកបានជាក្រាលសំពត់និសីទនៈហើយទាញឲ្យឃើតដោយជុំវិញ ដូចជាជាងស្បែកពីដើម ព្រោះហេតុអ្វី ។ ឧទាយិនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បានជាខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើដូច្នោះ ព្រោះសំពត់និសីទនៈដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុទាំងឡាយតូចពេកណាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត(ឲ្យត)

ฝาฦ្ង បន ภิក្ខเว ๔ม์ สังฆาបธ์ ฐิติเสยฺยา๔ ธิสฺ
ธนំ បន ภิกฺขูนา ภารยมาเธน បមาណิกំ ภาเว.
តพฺพំ ។ តត្រิธំ បមาណំ ธีឃសោ ទ្វេ វិទត្ថិយោ
សុគតវិទត្ថិយា តិរិយំ ธิយឌ្ឍំ ธសាវិទត្ថិ ។ តំ
អតិក្កាមយតោ เธេธนกំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๓๘๓) ธิสฺธนំ ចាម សធสំ វุจฺจติ ។ ภារ.
យមาเธนาតិ ภาเรเธ្ង ก ภារภเวเธ្ង ก ។ បមาណิกំ
ภาเวតพฺพំ ។ តត្រិธំ បមาណំ ธីឃសោ ទ្វេ វិទត្ថិយោ
សុគតវិទត្ថិយា តិរិយំ ธิយឌ្ឍំ ธសាវិទត្ថិ ។ តំ
អតិក្កាមេតฺวา ภาเรតិ ก ภារภเวតិ ก យោเค
ទុក្កដំ បដิលาเภน ธิន្ទិតฺวา ចាចិត្តិយំ เទเสตพฺพំ ។

(๓๘๔) អត្តនา វิញ្ញាបេតំ អត្តនา បរិយោសา.
បេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិញ្ញាបេតំ
បរេหิ បរิយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
បរេหิ វិញ្ញាបេតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ

ខ្លួវជាយនៃបំពត់និសីទនៈ១ បំអាមទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទ័ងឲ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវទំហំប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ២ បំអាម ទទឹង ១ បំអាមកន្លះ នឹងជាយ ១ បំអាម ដោយបំអាមព្រះសុគត ។ (បើភិក្ខុធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួសពីនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។

(៣៨៣) ដែលហៅថា សំពត់និសីទនៈនោះ គឺសំដៅយកសំពត់និសីទនៈដែលមានជាយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យត្រូវទំហំប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ២ បំអាម ទទឹង ១ បំអាមកន្លះ នឹងជាយ ១ បំអាម ដោយបំអាមព្រះសុគត ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់និសីទនៈកន្លះខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ។

(៣៨៤) សំពត់និសីទនៈដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់និសីទនៈដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់និសីទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ

ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ปเรหิ วิญฺญตฺตึ ปเรหิ ปวารณาสาเปตฺวา อาปตฺติ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ อญฺญตฺราติ ฐเปตฺวา วา ฐเปตฺวา ปวารณาสาเปตฺวา วา อาปตฺติ ทุกฺกฏนฺติ ฯ อญฺเญน กตนฺติ ปฏิลภิตฺวา ปวารณาสาเปตฺวา อาปตฺติ ทุกฺกฏนฺติ ฯ

(๓๘๕) อนาปตฺติ ปมาณิกาย วา ปเวเณ วา ปเวเณ อญฺเญน กตนฺติ ปมาณาติกฺกนฺตาย ปฏิลภิตฺวา ฐิตาย วา ปวารณาสาเปตฺวา ฐิตาย ปาวารกมฺพลาทีนญฺจ ปาวารกมฺพลาทีนญฺจ ปาวารกมฺพลาทีนญฺจ อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตนฺติ ฯ

ចាចិត្តិយ ។ សំពត់និសីទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេច ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុចានសំពត់និសីទនៈដែលបុគ្គលដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៨៥) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កថ៍សិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនៈត្រូវតាមប្រមាណ ១ កិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនៈថយចុះពីប្រមាណ ១ កិក្ខុចានសំពត់និសីទនៈ ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យលើសហួសប្រមាណ ហើយកាត់ចេញទើបប្រើប្រាស់ ១ កិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនៈឲ្យជាពិតានក្តី ឲ្យជាកម្រាលផែនដីក្តី ឲ្យជានាំងក្តី ឲ្យជាពូកក្តី ឲ្យជាខ្នើយក្តី ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

[៣៨៦] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតា តិក្ខត្តុំ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិ អនុញ្ញាតា ហោតិ ។ ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខត្តុំ ភគវតា កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិ អនុញ្ញាតាតិ អប្បមាណិកាយោ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិយោ ជានន្តិ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ អាកឌ្ឍន្តា អាហិណ្ឌន្តិ ។ យេ តេ តិក្ខត្តុំ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខត្តុំ អប្បមាណិកាយោ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិយោ ជានិស្សន្តីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ តិក្ខត្តុំ អប្បមាណិកាយោ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិយោ ជានថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា អប្បមាណិកាយោ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិយោ ជានិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច

សិក្ខាបទទី ៨

[៣៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់សម្រាប់គ្របកមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់នូវសំពត់សម្រាប់គ្របកមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ទាញពីមុខខ្លះពីក្រោយខ្លះហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរទើបប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមមិនសមប្រមាណសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទើបប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកម មិនសមប្រមាណទេ នែពួកមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ สงฺฆิกา ขุทฺทเกสยฺยา ปจฺจตฺถรณึ ปน ภิกฺขุ-นิยา ปฏิจฺฉาเปยฺย ปมาณิกา กาเรตฺวา ฯ ตตฺรายํ ปมาณิกา ทีฆโส นวสฺสา วิทตฺถิยา สุคตวิทตฺถิยา ติริยํ ทฺเว วิทตฺถิโย ฯ ตาย อติกฺกามยโต เฉทนกํ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๘๗) กณฺหปจฺจตฺถรณนฺติ ยาย กายจิ อโลมกาย อุภตฺถ ชาตุมฺหลิตา กณฺหา ปิลฺลกา อสฺสา โหติ ปุลฺลกาปิ อาภาโค ตสฺสา ปฏิจฺฉาทนตฺถาย ฯ กาเรยฺยาติ สยเมว กโรติ วา กาเรติ วา ฯ ปมาณิกา กาเรตฺวา ฯ ตตฺรายํ ปมาณิกา ทีฆโส นวสฺสา วิทตฺถิยา สุคตวิทตฺถิยา ติริยํ ทฺเว วิทตฺถิโย ฯ ตาย อติกฺกามิตาย กโรติ วา กาเรติ วา ปโยเค ทุกฺกฏนฺติ ปฏิลาเภน ฉินฺทิตฺวา ปาจิตฺติยนฺติ เทเสตพฺพา ฯ

(๓๘๘) อตฺถตาย วิปฺปกตาย อตฺถตา ปริโยสานาเปกฺขา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสา ฯ อตฺถตาย วิปฺปกตาย ปเรหิ

ព្រះគាំងទ្រង់ប្រាប់សំដែងឆ្លើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកូឲ្យគេធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើកិកូធ្វើឲ្យកន្ទុងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវនេទនកបាចិត្តិយ ។

(៣៩៧) សំពត់ដែលគេធ្វើដើម្បីបិទ ឬគ្របនូវអាពាធ គឺកម្ហៅមាស់ក្តី បូសត្អូចក្តី ទឹករងៃក្តី បូសធំក្តី តាំងពីខាងក្រោមដួតបុះមក តាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅរបស់កិកូ ហៅថាសំពត់សម្រាប់គ្របកម ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ កិកូត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ កិកូធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្ទុងហួសប្រមាណនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ កិកូត្រូវកាត់សំពត់សម្រាប់គ្របកមក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

(៣៩៨) សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលខ្លួនធ្វើមិនពាន់ស្រែច កិកូឲ្យស្រមែចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែល

ปริโยสาเปตุ๋ อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ ปเรหิ วิปฺปกตญฺจ อตฺตนา ปริโยสาเปตุ๋ อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ ปเรหิ วิปฺปกตญฺจ ปเรหิ ปริโยสาเปตุ๋ อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ อญฺญสฺสตฺถาย กเรตุ๋ ก กาเรตุ๋ ก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อญฺเญน กตํ ปฏิลเภตฺวา ปริภุญฺชิตุ๋ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๘๙) อนาปตฺติ ปมาณิกํ กเรตุ๋ อูนกํ กเรตุ๋ อญฺเญน กตํ ปมาณาติกฺกนฺตํ ปฏิลเภตฺวา ภิกฺขุภิกฺขุนิยา ปริภุญฺชิตุ๋ วิสาขํ ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส ก สาณิปฺปาการํ ก กิสี ก ติโณหาริมํ ก กเรตุ๋ ขุทฺทกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
សំពត់សម្រាប់គេបកមដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេច
ខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់សម្រាប់គេបកមដែលអ្នកដទៃធ្វើ
មិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
កិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
កិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់គេបកម ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ច្រើ
ប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៨៩) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គេបកមត្រូវតាមប្រមាណ ១ កិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់
គេបកមថយចុះពីប្រមាណ ១ កិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់គេបកមដែលអ្នក
ដទៃធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណហើយកាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ កិក្ខុធ្វើ
សំពត់សម្រាប់គេបកមឲ្យជាពិតានក្តី ជាគ្រឿងកម្រាលផែនដីក្តី ជារនាំង
ក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ កិកឆត ១ កិកដើមបញាត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

ឧរិមសិក្ខាបទំ

(៣៩០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតា ភិក្ខូនំ វស្សិកសាដិកា អនុញ្ញាតា ហោតិ ។ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភគវតា វស្សិកសាដិកា អនុញ្ញាតាតិ អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ជាវន្តិ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ អាកឌ្ឍន្តា អាហិណ្ឌន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយ្យន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ជាវេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ជាវថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ជាវេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច

សិក្ខាបទទី ៩

(៣៩០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់
វស្សិកសាដកព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។
ឯពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់វស្សិកសាដកព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
អនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណ ទាញ
ពីមុខខ្លះពីក្រោយខ្លះហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកកិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វ-
គ្គិយកិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណសោះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំង
ឡាយប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដក មិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។
កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏-
មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង
ប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដក មិនសមប្រមាណទេ នែពួកមោឃបុរស
អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួក
ជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុ

ปน ภิกฺขเว ๔ มํ สงฺฆาปธึ ฉนฺทาเรยฺยาถ วสฺสคฺคสา
ฏิกาย ปน ภิกฺขุนา ตาวเทว ปมาณิกา
ตาเวตพฺพา ฯ ตตฺถิทํ ปมาณํ ทีฆเสา ฉ วิทตฺถิโย
สุคตวิทตฺถิยา ตีริยํ อฑฺฒเตยฺยา ฯ ตโต อติกฺกาม
ยโต เฉทนกํ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๙๑) วสฺสคฺคสาฏิกา นาม วสฺสาน
ปาตุมฺหาสมยาย ฯ ตาวเทว ปิกาปิ ตาวเทว
ปเนตาปิ ฯ ปมาณิกา ตาเวตพฺพา ฯ ตตฺถิทํ
ปมาณํ ทีฆเสา ฉ วิทตฺถิโย สุคตวิทตฺถิยา ตีริยํ
อฑฺฒเตยฺยา ฯ ตโต อติกฺกามิตา ปิกาปิ ปเนตาปิ
ปโยเค ทุกฺกฏํ ปฏิลาเภน ฉินฺทิตฺวา ปาจิตฺติยํ
เทเสตพฺพา ฯ

(๓๙๒) อฏฺฐนฺนา วิปฺปกตา อฏฺฐนฺนา ปริโยสาปิตา
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อฏฺฐนฺนา วิปฺปกตา ปเรหิ ปริ-
โยสาปิตา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตา

តាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កុំឲ្យគេធ្វើសំពត់វស្សិកសាដក ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់វស្សិកសាដកនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាមកន្ទុះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើកុំធ្វើឲ្យកន្ទុងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។

(៣៩១) ដែលហៅថា សំពត់វស្សិកសាដកនោះ គឺសំពត់ដែលកុំធ្វើសម្រាប់ងូតទឹកក្នុងអស់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ កុំត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវតាមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់វស្សិកសាដកនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាមកន្ទុះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើកុំធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្ទុងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ កុំត្រូវកាត់សំពត់វស្សិកសាដកក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

(៣៩២) សំពត់វស្សិកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កុំឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កុំឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កុំឲ្យសម្រេច

อตฺตโน ปริโยสาเนเต อาปตฺติ ฉาเทตพฺพา ฯ ปเรหิ ปฏิจฺฉนฺนานิ ปเรหิ ปริโยสาเนเต อาปตฺติ ฉาเทตพฺพา ฯ อญฺญสฺสตฺถาย กเรตีติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺญสฺส ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺเญน กตนฺติ ปฏิลภิตฺวา ปริภุญฺชตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๙๓) อฏฺฐปตฺติ ปมาณิกนฺติ เกเรติ อูนกนฺติ เกเรติ อญฺเญน กตนฺติ ปมาณาติกฺกนฺตนฺติ ปฏิลภิตฺวา ฉินฺทิตฺวา ปริภุญฺชติ วิสาขนฺติ ปาจิตฺติยานนฺติ เกเรติ ทุพฺภาสิตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สิกฺขาปทนฺติ ฉฏฺฐนฺติ ฯ

ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើ មិនទាន់ស្រេច កិកុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុបានសំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៩៣) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិកុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដកត្រូវតាមប្រមាណ ១ កិកុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដកចយចុះពីប្រមាណ ១ កិកុបានសំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ ហើយ(យកមក) កាត់បេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ កិកុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដក (នោះ) ឲ្យជាពិតានក្តី ជាកម្រាលផែនដីក្តី ជាវនាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

[៣៩៤] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទ្ទោ ភគ-
វតោ អាវុដ្ឋាបុត្តោ អភិរូបោ ហោតិ ទស្សនីយោ
បាសាទិកោ ឧត្តរុត្តិលោមកោ ភគវតា ។ សោ
សុភគចីវរប្បមាណំ ចីវរំ ធារេតិ ។ អន្តេវាសិ ខោ
បនេវ តំស្ស អាយស្មន្តំ ឧទ្ទំ ទ្វារតោ ។ អាគច្ឆន្តំ
ទិស្វាន ភគវា អាគច្ឆតីតិ អាសនា វុដ្ឋហន្តំ ។ តេ
ឧបភតំ សញ្ញាធិត្វា ឧដ្ឋាយន្តំ ខិយន្តំ វិការេន្តំ ភគវំ
ហិ ធាម អាយស្មា ឧទ្ទោ សុភគចីវរប្បមាណំ ចីវរំ
ធារេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុ ឧទ្ទ សុភគចីវរប្ប-
មាណំ ចីវរំ ធារេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ
ភគវា ភគវំ ហិ ធាម ភិក្ខុ ឧទ្ទ សុភគចីវរប្ប-
មាណំ ចីវរំ ធារេស្សសិ នេតំ ឧទ្ទ អប្បសន្នានំ វា

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៩៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះនន្ទដ៏
មានអាយុ ជាបុត្តនៃព្រះមាតុច្ឆានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានរូបល្អគួរនឹង
រមឹលមើល នាំឲ្យជ្រះថ្លា មានកំពស់ខាងជាងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៤ ឆ្នាប់ ។
ព្រះនន្ទនោះទ្រង់ចីវរប៉ុនគ្នានឹងចីវរព្រះសុគត ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈបានឃើញ
ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុ ដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាគ្រោក
ទៅរឹងអំពីអាសនៈ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមក ។
លុះព្រះនន្ទចូលមកជិតហើយ ភិក្ខុខាងនោះក៏ស្គាល់ច្បាស់ ទើបពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់
ចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគតសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែនន្ទ
ឮថាអ្នកឯងប្រើប្រាស់ចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគត ពិតមែនឬ ។ ព្រះនន្ទនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែនន្ទ អ្នកឯងមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់ចីវរប៉ុន
ចីវរព្រះសុគតទេ នែនន្ទ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

បសាធាយ បសន្នាធំ វា តិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បន តិក្ខត្តុំ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខត្តុំ សុតតិក្ខត្តុំ បរិយាបុណាតិ តីហំ ភោគេយ្យ អតិរេកំ វា ឆេទនកំ ចាបត្តិយំ ។ តត្រិទំ សុតតស្ស សុតតបរិយាបុណាតិ ឥមស្មិំ ឋានេ ឋានត្តិយោ សុតតាឋានត្តិយា តិរិយំ ឧ ឋានត្តិយោ ។ ឥទំ សុតតស្ស សុតតបរិយាបុណាតិ ។

(๓๙๕) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ តិក្ខត្តុំ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខត្តុំ ។ សុតតបរិយាបុណាតិ នាម ឥមស្មិំ ឋានេ ឋានត្តិយោ សុតតាឋានត្តិយា តិរិយំ ឧ ឋានត្តិយោ ។ តីហភោគេយ្យាតិ តីហភោគេតិ វា តីហភោគេតិ វា បយោគេ ទុក្កដំ បដិលាភេន ឆិន្ទិតុ ចាបត្តិយំ ទេសេតព្ពំ ។

(๓๙๖) អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបត្តិយស្ស ។

ឲ្យដែរថ្លៃឡើង ឬនាំពួកជនដែលដែរថ្លៃហើយ ឲ្យកាន់តែដែរថ្លៃឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគតឬធំជាង ត្រូវនេទនកបាចិត្តិយ ។ ឯប្រមាណសុគតចីវរបស់ព្រះសុគតនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៩ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ នេះជាប្រមាណសុគតចីវរបស់ព្រះសុគត ។

(៣៩៥) ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ប្រមាណសុគតចីវរ គឺបណ្តោយ ៩ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺកិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដកុងប្រយោគដែលធ្វើ កិក្ខុត្រូវកាត់ចីវរកុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

(៣៩៦) ចីវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរដែលអ្នកមិនទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ปเรหิ วิปฺปกตสฺส ปเรหิ ปริโยสาเปตสฺส อาปตฺติ ถาจิกฺขิโยสฺส ฯ อญฺญสฺสตฺถาย กเรตสฺส ๓ การาเปตสฺส ๓ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อญฺเญน กตสฺส ปฏิลทฺธสฺส ปริภุญฺชโต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๙๗) อนาปตฺติ ฉนฺทกสฺส กเรตสฺส อญฺเญน กตสฺส ปฏิลทฺธสฺส ทิฏฺฐสฺส ปริภุญฺชโต วิหารสฺส ๓ กุมฺภฏฺฐานสฺส ๓ สาณิปฺปาการสฺส ๓ คิหีสุ ๓ ติโรหารสฺส ๓ กเรตสฺส ทุมฺภฏกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทสมสิกฺขาปทสฺส นิฏฺฐิตสฺส ฯ

ภตฺตวคฺโค ฉฏฺโฐ ฯ

ตสฺสุทฺทานสฺส

ภญฺโญ ๔ ภตฺตสฺส สนฺตฺวา ๔ ปจฺเจ ๔ ภญฺญ ๔ ปูวิกสฺส นิสีทนญฺจ กณฺฑุญฺจ ๔ วสฺสิกา สุกเตน จาติ ฯ

ចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៨៧) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុធ្វើចីវរថយចុះពីប្រមាណ ១ កិក្ខុបានចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ
(យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ កិក្ខុធ្វើចីវរនោះ ឲ្យជាពិតាន
ក្តី ជាកម្រាលដែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជាពួកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ កិក្ខុឆត ១
កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

រតនវគ្គទី ៩ ចប់ ។

ឧទ្ទានដែរតនវគ្គនោះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

ភជសិក្ខាបទ ១ រតនសិក្ខាបទ ១

សន្ថតសិក្ខាបទ ១ សូចិសិក្ខាបទ ១

មញ្ចសិក្ខាបទ ១ តូលិកសិក្ខាបទ ១

និសីទនសិក្ខាបទ ១ កណ្ឌុសិក្ខាបទ ១

វស្សិកសិក្ខាបទ ១ សុគតសិក្ខាបទ ១ ។

[៣៩៨] ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ទ្វេនវុតិ ភាចិត្តិយា ធម្មា ។ តត្ថាយស្មន្តេ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធេត្ថាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

ភាចិត្តិយកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៤៨] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិចាប៉ិត្តិយទាំង ៩២ ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគំរប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះឯង ។

ចាប៉ិត្តិយកណ្ឌ ចប់ ។

បាដិទេសនីយកណ្ឌំ

តមេ ខោ បនាយស្មន្តោ ចត្តារោ ចាដិទេសនីយា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បឋមសិក្ខាបទំ

[៣៩៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ

វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា កិក្ខុនី សាវត្ថិយំ

បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បដិក្កមនកាលេ អញ្ញតរំ កិក្ខុំ

បស្សិត្វា ឯតទវោច ហន្ទយ្យ កិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតិ ។

សុដ្ឋុ ភគិនីតិ សព្ពេ វ អក្ខហេសិ ។ សា ឧបកដ្ឋេ

កាលេ ជាសក្ខិំ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ ឯទ្ធកត្តា អហោសិ ។

អថខោ សា កិក្ខុនី ទុតិយម្បិ ទិវសំ ។បេ។

តតិយម្បិ ទិវសំ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បដិក្កម-

ណកាលេ តំ កិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទវោច ហន្ទយ្យ

បាដិទេសនីយកណ្ឌ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ទាំង ៤ នេះ តែងមកកាន់ទ្រូវ ។

សិក្ខាបទទី ១

(៣៩៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានកិក្ខុនី ១ រូបទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលដែលត្រឡប់មកវិញ បានឃើញកិក្ខុ ១ រូប ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលចង្ហាន់សិន ។ កិក្ខុនោះតបថា នែនាង ប្រពៃហើយ ។ ក៏ទទួលយកចង្ហាន់ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាដិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) កិក្ខុនីនោះក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទៀតឡើយ ក៏ជាប់ចង្ហាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក កិក្ខុនីនោះទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី អស់ថ្ងៃជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ អស់ថ្ងៃជាគំរប់បីដងផង ក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ក៏បានឃើញកិក្ខុនោះទៀត ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់

តំក្ខំ បដិក្កណ្ហាតំ ។ សុដ្ឋ កតំ ឆិតំ សព្ពំ អក្ខហោសិ ។
សា ឧបកដ្ឋេ កាលេ ជាសក្ខំ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ
ឆិន្នកត្តា អហោសិ ។ អថខោ សា តំក្ខំ ចតុត្ថេ
ទិវសេ រជិយាយ បវេធន្តិ កច្ចតំ ។ សេដ្ឋី គហបតំ
រាជន បដិបថំ អាគច្ឆន្តោ តំ តំក្ខំ ឯតទវោច អបេ-
ហាយ្យតំ ។ សា ឯក្កមន្តិ តស្មា បរិបតំ ។ សេដ្ឋី
គហបតំ តំ តំក្ខំ ខមាបេសិ ខមាហាយ្យ មយាសិ
ចាតិតាតំ ។ ជាហំ គហបតំ តយា ចាតិតា អបិច
អហាមេវ ទុព្ភលាតំ ។ កិស្ស បន តុំ អយ្យ ទុព្ភលាតំ ។
អថខោ សា តំក្ខំ សេដ្ឋិស្ស គហបតិស្ស ឯតមត្ថំ
អារោចេសិ ។ សេដ្ឋី គហបតំ តំ តំក្ខំ ឃរំ នេត្វា
ភោជេត្វា ឧជ្ឈាយតំ ខិយតំ វិហាចេតំ កថំ ហិ ជាម
កញ្ញា តំក្ខិនិយា ហត្ថតោ អាមិសំ បដិក្កហេស្សន្តិ

ទទួលយកចង្ហាន់សិន ។ កិក្ខុនោះតបថា នែនាង ចៃបៃហើយ ។ ក៏ទទួលយកចង្ហាន់ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) កិក្ខុនីនោះក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយ ក៏ដាច់ចង្ហាន់ ។ លំដាប់នោះ លុះដល់ថ្ងៃទី ៤ កិក្ខុនីនោះក៏ដេរដោងដើរទៅតាមច្រក ។ មានសេដ្ឋីគហបតីម្នាក់ កាលបរវេថមកដល់ផ្លូវប្រសព្វគ្នា ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរចៀសចេញ ។ កិក្ខុនីនោះកាលចៀសចេញទៅក៏ដួលជិតកន្ទែងនោះឯង ។ សេដ្ឋីគហបតីក៏បានញ៉ាំងកិក្ខុនីនោះឲ្យអត់ទោសថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកមេត្តាអត់ទោស (ដ្បិត) លោកម្ចាស់ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដួលហើយ ។ កិក្ខុនីនោះតបថា នែគហបតី ខ្លួនអាត្មា អ្នកឯងនឹងបានធ្វើឲ្យដួលក៏ទេ ខ្លួនអាត្មាជាស្ត្រីមានកំលាំងអន់ស្រាប់ទេតើ ។ សេដ្ឋីគហបតីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោកមានកំលាំងអន់ថយ ។ ខណៈនោះ កិក្ខុនីនោះ ក៏បានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់សេដ្ឋីគហបតី (ដោយសព្វគ្រប់) ។ សេដ្ឋីគហបតីក៏បាននាំយកកិក្ខុនីនោះ ទៅឯផ្ទះឲ្យបានចង្ហាន់រួចហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនគួរនឹងទទួលអាមិសៈអំពីដៃកិក្ខុនីសោះ ដ្បិតមាតុគ្រាមតែងបានលោក

តំ ពួលាកោ មាតុគ្គាមោតិ ។ អស្សាសុំ ខោ តំ កិក្ខុ សេដ្ឋិស្ស គហបតិស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិជាយេន្តស្ស ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិជាយេន្តិ កថំ ហិ នាម កិក្ខុ កិក្ខុនិយា មាតុគាមោ អាមិសំ បដិក្កហេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុ កិក្ខុនិយា មាតុគាមោ អាមិសំ បដិក្កហេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ ញាតិគាមោ តេ កិក្ខុ អញ្ញាតិគាមោតិ ។ អញ្ញាតិគាមោ ភគវាតិ ។ អញ្ញាតគាមោ មោឃបុរិស អញ្ញាតិគាយ ន ជានាតិ បដិរូបំ វា អប្បដិរូបំ វា សន្តំ វា អសន្តំ វា កថំ ហិ នាម ភិក្ខុ មោឃបុរិស អញ្ញាតិគាយ កិក្ខុនិយា មាតុគាមោ អាមិសំ បដិក្កហេស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ កិក្ខុនិយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ មាតុគាមោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិក្កហេត្វា ខាទេយ្យ វា

ដោយកម្រៃ ។ កាលដែលសេដ្ឋគហបតី ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ កិកុខាំង ឮយ៉ាងច្បាស់ ពួកកិកុណា មានសេចក្តីប្រថាតិច។ បេ ។ កិកុខាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុមិនគួរនឹងទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃកិកុនីសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុ ឮថាអ្នកឯងទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃកិកុនី ពិតមែនឬ ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែកិកុ កិកុនីនោះត្រូវជាញាតិរបស់អ្នកដែរឬមិនត្រូវជាញាតិទេ ។ កិកុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស កិកុនីនោះមិនត្រូវជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែមោឃបុរស បុគ្គលដែលមិនមែនជាញាតិ តែងមិនដឹងនូវអំពើសមគួរ ឬមិនសមគួរ អំពើល្អិតល្អន ឬមិនល្អិតល្អនរបស់ស្ត្រីដែលមិនមែនជាញាតិឡើយ នែមោឃបុរសអ្នកឯងមិនគួរនឹងទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃកិកុនីដែលមិនមែនជាញាតិទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុខាំងឮយ ។ អ្នកខាំងឮយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃកិកុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ

กุญฺเญยฺย ฯ ปฏิเทเสตพฺพํ เตน ภิกฺขุนา สารุปฺปํ อาวุโส ฐานํ อาปชฺชึ อสปฺปายํ ปาฏิเทสนียํ ๆ ปฏิเทเสมีติ ฯ

(๔๐๐) โย ปนาติ โย โยนิโส ฯเป ฯ ภิกฺขูติ ฯเป ฯ อยํ สมฺมุติ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ อญฺญาติกา นาม มาตโร ฯ เปฯ ยาว สตฺตมา ปิตามหยุคา อสมฺพนฺธา ฯ ภิกฺขุนี นาม อุปสมฺปนฺนา ฯ อนฺตมโส ติรจฺฉานคตมฺปิ สิกฺขมานกํ ฯ ขาทนียํ นาม ปญฺจ ภোชนานิ ยาวกาลิกํ สตฺตาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ ฯปเตฺวา อวเสสํ ขาทนียํ นาม ฯ ภোชนียํ นาม ปญฺจ ภোชนานิ ขทนีโย กุมฺมาโส สตฺตุ มจฺโฉ มํสํ ฯ ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อญฺญาหาเร อญฺญาหาเร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ อญฺญาติกาย อญฺญาติกสญฺญี อนฺตมโส ปริฏฺฐาย หาตพฺพโต ขาทนียํ ภোชนียํ สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาทติ ภุ

---

๑ ม.ปิ.ตา.ปิ ฯ

ហើយទំពាស៊ុក្តី បរិភោគក្តី កិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិប្បាដិទេសនីយៈថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិប្បាដិទេសនីយៈ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តំនៀលហើយមិនជាទីសប្បាយ តថ្បូវខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

(๔๐๐) ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ កិក្ខុនីដែលមិនបានជាប់ទាក់ទងគ្នា អំពីចំណែកខាងមាតាឬបិតាជាតិពីតូនៃដីដូនដីតាទី ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបាន១បសម្បទាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួក ហៅថាភិក្ខុនី ។ ច្រកហូត (ក្តី) ច្រកចាល់ (ក្តី) ទីប្រជុំផ្ទះមានជ្រុង ៤ ឬមានជ្រុង ៣ (ក្តី) ផ្ទះរបស់តែកូល (ក្តី) ហៅថាចន្លោះផ្ទះ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺលើកលែងគោជនទាំង ៥ នឹងរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថា ខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា គោជនីយៈនោះ គឺគោជនមាន ៥ យ៉ាង ឬានដល់ឬាយ ១ នំកុម្មាស ១ សដ្ឋូវ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ កិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈឬគោជនីយៈ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ុ នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្បាដិទេសនីយៈគ្រប់ៗពាក្យដែលលេបចូលទៅ ។ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ កិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយ ឬ គោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃកិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ុក្តី

กุญฺชตฺ ก อาปตฺติ จาฏเทสนียสฺส ฯ อญฺญาต-
กาย เวมติกา อนฺตรายรๆ ปริฏฺฐาย ภาตฺตา ขาทนียๆ
ก โภชนียๆ ก สมาตฺตา ปฏิกฺกเหตฺวา ขาทนตฺ
ก กุญฺชตฺ ก อาปตฺติ จาฏเทสนียสฺส ฯ อญฺญาต-
กาย ญาติกสญฺญี อนฺตรายรๆ ปริฏฺฐาย ภาตฺตา
ขาทนียๆ ก โภชนียๆ ก สมาตฺตา ปฏิกฺกเหตฺวา
ขาทนตฺ ก กุญฺชตฺ ก อาปตฺติ จาฏเทสนียสฺส ฯ ยาม-
กาลิกๆ สตฺตาหกาลิกๆ ยาวชีวิกๆ อาหารตฺถาย
ปฏิกฺขิตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌา-
หาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปกตา อุปสมฺปชฺชาย
ภาตฺตา ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีตฺ ปฏิกฺขิตฺตา
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ญาตกาย อญฺญาตกสญฺญี อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ญาตกาย เวมติกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ญาตกาย ญาตกสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

ปริโภคกฺกี ตฺรูវអាបត្តិទុក្កដេ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យនឹង
ភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈដោយ
ដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី
បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដេ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់
ថាជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន
អំពីដៃភិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដេ ។ ភិក្ខុទទួលយករបស់ដែលជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក ទទឹងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។
ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈអំពីដៃភិក្ខុនី ដែលបានឧបសម្បទា
កន្ធសំណាក់សង្ឃតែម្នាង ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី
ទទឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វារៈដែល
លេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[๘๐๑] อรหาปตฺเต ญาตกาเย ธาเรตฺวา น
เนตฺวา อุปนิกฺขิปิตฺวา เนตฺวา อนฺตรายาย กิกฺขนฺปสฺสุยฺย
ติตฺถิยสาวเกน ปฏิกฺกมเน ตาทิสาย เอตาย ปาฏิยา
เนตฺวา ยาวกาลิกานิ สตฺตาหกาลิกานิ ยาวชีวิกานิ
สตฺต ปฏฺเฐ ปริภุญฺชาเปตฺวา เนตฺวา สงฺฆมชฺฌาย
สามเณริยา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปรมัตถทีปนี นิฏฺฐิตา ฯ

[๔๐๑] ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๑๑ យ៉ាង) គឺកិក្ខុនីជាញាតិ๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិឲ្យគេឲ្យនូវខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈ មិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯង๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ បានដាក់ចុះនូវខាទនីយៈ នឹងភោជនីយៈហើយឲ្យ๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ បានឲ្យនូវខាទនីយៈនឹង ភោជនីយៈក្នុងលំនៅរបស់កិក្ខុនីខាងក្នុងអាវាស ๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ បានឲ្យនូវខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈក្នុងដំណេករបស់តិរ្ថិយ ๑ កិក្ខុនីមិនមែន ជាញាតិ បានទាំយកខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈអំពីស្រុក ហើយឲ្យក្នុង វេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ๑ កិក្ខុនីបាននាំយករបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ទំនិរបស់ដែលជាយាវជីវិក ឲ្យដោយពាក្យថា កាលបើ ហេតុមាន សូមលោកម្ចាស់និមន្តធាន់ចុះ ๑ កិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈនឹង ភោជនីយៈអំពីដៃរបស់សិក្ខមានា ๑ កិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈនឹងភោជ-នីយៈអំពីដៃសាមណេរី ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑ ចប់ ។

(៤០២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ត្តុំ ភុញ្ជន្តិ ។ ឆព្ភ-ក្ខិយា តិក្ខ្ត្តុំយោ ឆព្ភក្ខិយានំ តិក្ខ្ត្តុំ ភោសាសន្តិយោ បិតា ហោន្តិ ៥ឆ ស្ទបំ ទេថ ៥ឆ ឱទនំ ទេថាតិ ។ ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខ្ត្តុំ យាវទត្ថំ ភុញ្ជន្តិ ។ អញ្ញេ តិក្ខ្ត្តុំ ន ចិត្តរូបំ ភុញ្ជន្តិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ត្តុំ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខ្ត្តុំ តិក្ខ្ត្តុំយោ ភោសាសន្តិយោ ន និវាសេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ តិក្ខ្ត្តុំ តិក្ខ្ត្តុំយោ ភោសា-សន្តិយោ ន និវាសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម អុម្ហេ មោឃបុរិសា តិក្ខ្ត្តុំ-យោ ភោសាសន្តិយោ ន និវាសេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វ បសាទាយ បសន្នានំ វ តិយ្យោភា-វាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន តិក្ខ្ត្តុំ ៥ំ សិក្ខាបទំ

សិក្ខាបទទី ២

(៤០៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេ-
ឡុវនៈជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង មានពួកភិក្ខុ
ដែលគេបាននិមន្តមកឆាន់ក្នុងសំណាក់របស់ត្រកូលតាំងឡាយ ។ ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីទៅឈរបង្គាប់គេថា អ្នកតាំងឡាយចូរប្រគេនសម្លមកកង់នី
នេះ អ្នកតាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកកង់ទីនេះដូចេះ ចំពោះឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
តាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក៏បានឆាន់ជាបថាល់តែឆ្អែត ។ ពួកភិក្ខុ
ឯទៀតក៏ឆាន់ចង្ហាន់មិនបានបរិបូណ៌ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុតាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមិនឃាត់ពួកភិក្ខុនីដែលជាអ្នកបង្គាប់គេសោះ
។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ឮថាអ្នកតាំងឡាយ
មិនបានឃាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់គេ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុតាំងនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយមិនគួរ
នឹងមិនឃាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់គេទេ ម្នាលមោឃបុរសតាំងឡាយ
អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ

ขุทฺทิเกยฺยกานิ ๘ กิกฺขา ปเนว กุเลสุ อนิมนฺติตา ภุญฺชิตุ ๆ
ตตฺร เจ(๑) กิกฺขานี ภิกฺขาสมาทานวเสน ปิตา ปโหติ ๘๘
สูปพฺยญฺชนานิ ๘๘ ขาทนียานิ เจวาติ ๆ เตหิ กิกฺขาหิ สา
กิกฺขานี อปสาเรตพฺพา อปสกฺกา ตาย ภกฺขิตาย ยาย
กิกฺขาย ภุญฺชิตุนฺติ ๆ เอกสฺมิมฺปิ เจ(๒) กิกฺขาเน ฉปฺปฏิ-
กาเยยฺยานิ ตานิ กิกฺขานิ อปสาเรตพฺพานิ อปสกฺกา ตาย ภกฺขิตาย
ยาย ภกฺขาย ภุญฺชิตุนฺติ ปฏิเสเธตพฺพานิ เตหิ กิกฺขาหิ
ตายปิ อาวุโส ฉมฺหิ อาปชฺชิมฺหา อสปฺปายานิ ปาฏิเธ-
สนียานิ ตานิ ปฏิเสเมมาติ ๆ

(๔๐๓) กิกฺขา ปเนว กุเลสุ อนิมนฺติตา ภุญฺชิตุนฺติ
กุลานิ นาม จตฺตาริ กุลานิ ขตฺติยกุลานิ พฺราหฺมณ-
กุลานิ เวสฺสกุลานิ สุทฺทกุลานิ ๆ อนิมนฺติตา ภุญฺชิตุนฺติ
ปญฺจนฺนานานิ ภาชนานิ อญฺญตฺรเวน ภาชนเจน อนิมนฺติตา
ภุญฺชิตุ ๆ กิกฺขานี นาม ขุทฺทสิกฺขาเยว อุปสมฺปทา ๆ

---

๑ เยสานิ ภตฺตปิ ภุญฺชนฺเตน ทิสฺสนฺติ ๆ ๒ ฉ. ม. ฉกสฺมิ เจปิ ๆ

អ្នកចាំឆ្ងាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលជនបាននិមន្តហើយ ឆាន់កងសំណាក់របស់ត្រកូលចាំឆ្ងាយ ។ បើមានកិក្ខុនីមកឈរបង្គាប់គេដឹងនោះថា អ្នកចាំឆ្ងាយចូរប្រគេនសម្លមកកងនេះ អ្នកចាំឆ្ងាយចូរប្រគេនបាយមកកងនេះ ។ កិក្ខុចាំងនោះត្រូវបណ្តេញកិក្ខុនីនោះថា នែនាង ។ ចូរថយចេញទៅសិន ទម្រាំតែពួកកិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ កិក្ខុសូម្បី ๑ រូបបើមិនបានពោលបណ្តេញកិក្ខុនីនោះដោយពាក្យថា នែនាង ។ ចូរថយចេញទៅ ទម្រាំតែពួកកិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ដូច្នេះសិនទេ កិក្ខុចាំងនោះត្រូវសំដែងដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ យើងត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះចាដិទេសនីយៈដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល មិនជាទីសប្បាយចិត្ត ឥឡូវយើងសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

(๔๐๓) ពាក្យថា កិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលជនបាននិមន្តឆាន់កងសំណាក់របស់ត្រកូលចាំឆ្ងាយ សេចក្តីថា ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូល ๔ ពួក គឺត្រកូលក្សត្រ ๑ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ๑ ត្រកូលឈ្មួញ ๑ ត្រកូលអ្នកគ្រួ ๑ ។ ពាក្យថា ដែលគេនិមន្តឆាន់ គឺកិក្ខុដែលពួកជនបាននិមន្តឆាន់ដោយកោដនចាំង ๕ កោដនណាមួយ ។ ដែលហៅថា កិក្ខុនី គឺស្ត្រីដែលបាន ๒ បសម្បទា កងសំណាក់សង្ឃចាំងពីរពួក ។

เวสาลิยนฺติ ฉาย ยถาปิณฺฑา ยถาสนฺถตา ยถา-
สมฺภตฺตา ยถาสมาคมปฏิปทายตาย ยถาสมา-
จริยกตา ๔๓ สงฺฆา เอว ๔๓ ขุทฺทกา เอตฺถาติ
อยํ เวสาลิยนฺติ ฉาย ฯ เตหิ กิกฺขหีติ กุญฺชา-
เนหิ กิกฺขหิ ฯ สา กิกฺขนีติ ยา สา เวสาลิยา
กิกฺขนี ฯ เตหิ กิกฺขหิ สา กิกฺขนี อปสาเนตพฺพา
อปสกฺก ตาว ภคินิ ยาว กิกฺขู กุญฺชนฺตีติ ฯ ปกติยา
เจ กิกฺขาโย อนปสาเนยฺย[1] ฆาเนน ปฏิสฺสมิ กุญฺชิสฺสนฺติ
ปฏิกฺขิตฺตตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อญฺชนิยา เจ อญฺช-
นิยา อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ

[๔๐๔] อุปสมฺปชฺชาย อุปสมฺปนฺนสญฺญี เวสา-
ลิยา ฉ ภิกฺขาเต อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ
อุปสมฺปชฺชาย เวมติกา เวสาลิยา ฉ ภิกฺขาเต
อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อุปสมฺปชฺชาย อนุป-
สมฺปนฺนสญฺญี เวสาลิยา ฉ ภิกฺขาเต อาปตฺติ

---

๑ อนปสาเนยฺยาติ กตฺถจิ โปตฺถเก ทิสฺสติ ฯ อนปสาเรยฺยาติ อนปเนยฺยาติ ปาฐนฺตรมฺปิ
อตฺถิ ฯ

ដែលហៅថា បង្អាប់ គឺភិក្ខុនីណា ពោលថាអ្នកទាំងឡាយចូរប្រែគេនសម្ងួមកកឋិនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រែគេនជាយមកកឋិនេះ តាមសមគួរដល់ភិក្ខុដែលជាមិត្ត ភិក្ខុដែលធ្លាប់ស្គាល់ ភិក្ខុដែលធ្លាប់សិទ្ធស្នាល ភិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុនីនេះហៅថាជាអ្នកបង្អាប់ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងនោះ គឺពួកភិក្ខុដែលកំពុងឆាន់ (នោះឯង) ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្អាប់នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះដោយពាក្យថា នែនាង ។ ចូរថយចេញទៅសិនទៅមើតែពួកភិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុសូម្បី ១ រូបបើមិនបានបណ្តេញភិក្ខុនីទេ ហើយទទួលយកដោយគិតថាអាត្មាអញនឹងធ្វើទំពាស៊ីនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ ។ ពាក្យដែលលេបចូលទៅ ។

(៤០៤) ឧបសម្បន្នា[1]កំពុងបង្អាប់ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាឧបសម្បន្នាមែន តែមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងឧបសម្បន្នាកំពុងបង្អាប់ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ឧបសម្បន្នាកំពុងបង្អាប់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាអនុបសម្បន្នាទៅវិញ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិ

---

១ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាអំពីឧភតោសង្ឃ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីនោះឯង ។

ปาฏิเทสนียนฺติ ฯ ปกาเรน ปฏิเสเธตพฺพนฺติ ปาฏิเทสนียนฺติ ฯ ตตฺถ ยถาสมฺภาย ภิกฺขา-สงฺฆิยา ฯ ปน ภิกฺขเต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสญฺญิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนาย เวมติกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนาย อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๘๐๔) อนาปตฺติ อตฺตโน ภตฺตํ ฐาเปติ ฯ เทติ อญฺญสฺส[๑] ภตฺตํ เทติ ฯ ฐาเปติ ยํ ฯ ทิฏฺฐํ ตํ ฐาเปติ ยตฺถ ฯ ทิฏฺฐํ ตตฺถ ฐาเปติ สพฺเพสํ สมกํ ฐาเปติ สิกฺขมานา ภิกฺขาสติ สามณเรี ภิกฺขาสติ ปญฺจ ภোชนานิ ปเหตฺวา สพฺพตฺถ อนาปตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ตุติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

---

๑ อญฺญสฺสาติปิ ปาฬิ ฯ

ปาฏิเทสนียะ ฯ ล ฯ ที่ได้อุปสมบทด้วยญัตติจตุตถกรรมวาจา ๑ ภิกษุมิได้ขอ ๑ ภิกษุขอแล้วแต่ไม่ได้ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของเศร้าหมอง ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรบริโภค ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ตน ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่เวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่าย ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและไม่ควรแก่ประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและไม่ควรแก่เวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและไม่ควรแก่ประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและไม่ควรแก่ตน ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและไม่ควรแก่ตนและประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและไม่ควรแก่ตนและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและไม่ควรแก่ตนและประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ตน ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ตนและประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ตนและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ตนและประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่เวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและตน ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและตนและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและตนและประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและตนและประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้และเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้และประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้และประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้และตน ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้และตนและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้และตนและประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ให้และตนและประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้และเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้และประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้และประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้และตน ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้และตนและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้และตนและประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้และตนและประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่าย ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและประเทศและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและตน ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและตนและเวลา ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและตนและประเทศ ๑ ภิกษุขอแล้วได้ของที่ไม่ควรแก่ผู้ขอและผู้ให้ทั้งสองฝ่ายและตนและประเทศและเวลา

តតិយសិក្ខាបទំ

(៤០៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរំ កុលំ ឧភតោ បសន្នំ ហោតិ សទ្ធាយ វឌ្ឍតិ ភោគេន ហាយតិ ។ យំ តស្មឹ កុលេ ឧប្បជ្ជតិ បុរេភត្តំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា តំ សព្ពំ ភិក្ខុំ វិស្សជ្ជេត្វា អប្បេកទា អនសិតា អប្បន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ ភវំ ហំ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា ន មត្តំ ជានិត្វា បដិក្ខេបេស្សន្តិ ឥមេ ឥមេសំ ទត្វា អប្បេកទា អនសិតា អប្បន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ យំ កុលំ

សិក្ខាបទទី ៣

[៤០៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថីមានត្រកូល ១ មានសេចក្តីដែរថ្វាំងពីរនាក់(១) (ប្តីប្រពន្ធ) ជាន់ចំរើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ខាទនីយៈឬភោជនីយៈណាដែលកើតឡើងក្នុងត្រកូលនោះកាលមុនកត្តុ ជនទាំងនោះដួនកាលខានបរិភោគខ្លួនឯង ព្រោះចាត់ចែងខាទនីយៈឬភោជនីយៈទាំងអស់នោះប្រគេនដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងមិនស្គាល់ប្រមាណហើយទទួលយកសោះ ជនទាំងឡាយនេះជាន់ប្រគេនខ្លួវាខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈដល់កិក្ខុទាំងនេះ ហើយដួនកាលខានបរិភោគខ្លួនឯង ។ កាលពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់កិក្ខុទាំងឡាយក៏ជាន់ឮច្បាស់ ។ វេលានោះ កិក្ខុទាំងនោះជាន់ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងគ្រានោះ ហើយទ្រង់គ្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូល

---

(១) អដ្ឋកថា ជាន់ឮថាក្នុងត្រកូលនោះមានជនពីរនាក់ជាន់សម្រេចព្រះសោតាបត្តិផល ។

សង្ឃាយ វដ្ដតិ កោកេន ហាយតិ ឯវរូបស្ស កុលស្ស ញត្តិទុតិយេន កម្មេន សេក្ខសម្មតិំ ទាតុំ ឯវញ្ហិ បន កិក្ខវេ ទាតព្ពា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កុលំ សង្ឃាយ វដ្ដតិ កោកេន ហាយតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស កុលស្ស សេក្ខសម្មតិំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កុលំ សង្ឃាយ វដ្ដតិ កោកេន ហាយតិ ។ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស កុលស្ស សេក្ខសម្មតិំ ទេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស កុលស្ស សេក្ខសម្មតិយា ទានំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទិន្នា សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមស្ស កុលស្ស សេក្ខសម្មតិ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា

ណាដែលចំរើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ តថាគត
អនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យៗនូវសេក្ខសម្មតិ គឺសម្មតិត្រកូលនោះថាជាសេក្ខត្រកូល
ដោយកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ចំពោះត្រកូលបែបនេះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ (សេក្ខសម្មតិ) សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុ ១ រូបដែលជា
អ្នកឈ្វាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
ព្រះសង្ឃសូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ត្រកូលឈ្មោះនេះតែងចំរើនដោយ
សទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះចុះ ។
នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ព្រះសង្ឃ
សូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ត្រកូលមានឈ្មោះនេះចំរើនដោយសទ្ធា
តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូល
ឈ្មោះនេះ ។ កិរិយាឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះ បើសមគួរ
ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម បើ
មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បី
ពោលឡើង ។ សេក្ខសម្មតិសង្ឃបានឲ្យដល់ត្រកូលមានឈ្មោះនេះរួច
ស្រេចហើយ ។ ការឲ្យសេក្ខសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ

สุญฺญตา ฯ ปวิเวกตฺถา ฌานยาปิตา ฯ ปวิฏฺฐ ปน กิจฺฉาเปสมฺปิ สิจฺฉาปนฺโต ขุทฺทิเสยฺยาย ยาติ ขา ปน ตาติ สเจฺฉสมฺมตาติ กุลาติ ยา ปน กิจฺฉา ตชฺชาปเรสุ สเจฺฉสมฺมเตสุ กุเลสุ ขาทนียญฺจ ภาชนียญฺจ สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาเทยฺย จ ภุญฺเชยฺย จ ปฏิเสเสตพฺพ เตน กิจฺฉตา ลาเยติ อาวุโส ธมฺม อาปชฺชิ อสปฺปายญฺจ ตาปฏิเสธนียญฺจ ตญฺจ ปฏิเสเสตพฺพ ฯ ปวิฏฺฐสฺส กิจฺฉตา กิจฺฉสฺส สิจฺฉาปนฺโต ปญฺญตฺโต ฯ

(๔๐๗) เตน ขา ปน สมเยน สาวตฺถิยา ขุสฺสเร ขาติ ฯ มนุสฺสา กิจฺฉ ลภิตฺวา ภาเชตฺวา ขาเทนฺติ ฯ ตสฺมิ ขา กุลสฺส กิจฺฉ ลภิสฺสติ ฯ กิจฺฉ กุกฺกุจฺจายนฺตา ภิกฺขู สเจฺฉสมฺเตสุ กุเลสุ ขาทนียญฺจ ภาชนียญฺจ สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาทิตุ ภุญฺชิตุ ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กิญฺจิ ขา ภาย อมฺหากิ ปิโตเน ยิ

ជាសង្ឃស្មើមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះត្រង់ហេតុដែលស្មើមនៅយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃជានសន្ទតថា ជាសេក្ខត្រកូលហើយ កិក្ខុណាមួយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃជានឲ្យសេក្ខសម្មតិបែបនោះ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី កិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះជាដិទេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ឥឡូវខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជានបញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៤០៧) សម័យនោះឯង មហាស្រព (គេលេង) នៅក្រុងសាវត្ថី ។ ពួកមនុស្សគេជានទិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឆាន់ ។ ចំណែកខាងត្រកូលនោះឯង ក៏ជានទិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ (ឆាន់ចង្ហាន់) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនឹករង្កៀសមិនហ៊ានទទួលនិមន្ត ព្រោះគិតថា ការដែលទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃជានសន្ទតថាសេក្ខហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឃាត់ហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះក៏បោលបោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា យើងនឹងរស់នៅប្រយោជន៍អ្វី ដ្បិតលោកម្ចាស់

អយ្យា អម្ហាកំ ន បដិក្កូលាតិ ។ អាសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ និមន្តិតេន សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទិតុំ ភុញ្ជិតុំ វា បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យានិ ខោ បន តានិ សេក្ខសម្មតានិ កុលានិ យោ បន កិក្ខុ តថារូបេសុ សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ បុព្ពេ អនិមន្តិតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទេយ្យ វា ភុញ្ជេយ្យ វា បដិទេសេតព្ពំ តេន កិក្ខុនា តាវយ្ហំ អាវុសោ ធម្មំ អាបជ្ជិំ អសប្បាយំ បាដិទេសនីយំ តំ បដិទេសេមីតិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា កិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

តាំងឡាយ មិនហាមទទួលយកខាទនីយៈភោជនីយៈរបស់យើង កាលមនុស្សតាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ពួកភិក្ខុក៏ជាទុក្ខច្បាស់ ។ លុះនោះ ភិក្ខុតាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកកន្លងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលមានគេនិមន្ត ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី បរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូល មានសភាពបែបនោះហើយ (យកមក) ទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិជាដេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๒๐๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ตสฺส กุลสฺส กุลูปโก โหติ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน ตสฺส กุลสฺส เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ กิลานโก โหติ ฯ อถ โข เต มนุสฺสา ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจุ กุปฺปติ กโรตุ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ อนิมนฺติเต สเกฺข สมฺมาเสสุ กุเลสุ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาทิตุ๎ วา ภุญฺชิตุ๎ วา กุกฺกุจฺจายนฺโต น ปฏิคฺคเหสิ น ขาสกฺขิ ปิณฺฑาย จริตุ๎ นิมนฺตฺตโต อเหสิ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ อาภิสมาจาริกา ปิณฺฑิ กิลมติ ภิกฺขู ปิตมตฺตํ อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรเณ ธมฺมึ กถ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว กิลานสฺส ภิกฺขุสฺส สเกฺข สมฺมาเสสุ กุเลสุ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา

(៤០៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ជាដំណុងរបស់ត្រកូលនោះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងវេលាត្រីកត្រពាំហាម ភិក្ខុនោះបានស្លៀកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយចាត្រទំចីវរ ដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះជួនជាមានជម្ងឺផង ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងឡាយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ចូរលោកម្ចាស់និមន្តឆាន់សិន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹកអរឆ្លើសថា ភិក្ខុដែលគេមិនបាននិមន្តហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ចំពោះព្រះបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហាមហើយ បានជាមិនហ៊ានទទួល ហើយមិនអាចដើម្បីដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ក៏អត់ឆ្អែន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះត្រឡប់ទៅវត្តវិញ បានដំណាលប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកាន់វេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក)

ฌานงฺคานิ ปญฺจงฺคานิ ฌานานิ ปน ปฐมชฺฌานาทีนิ จตฺตาริ ฌานานิ ยานิ โข ปน ตานิ สงฺขตานิ ปจฺจยาภิสงฺขตานิ โอฬาริกานิ เอตานิ ปฐมชฺฌานาทีนิ ปุพฺเพ อนิมิตฺตาย อปฺปณิหิตาย ฌานนิยา ปา สมาปตฺติยา ปา วุฏฺฐานิยา ปา ปฏิปกฺขตาย ปา ปฏิปกฺขโต ปหีนตฺตา ปหานาย ปา ปฏิปกฺขโต สุปฏิวิทฺธตฺตา ปฏิเวธาย ปา ปฏิปกฺขโต อนุปฏฺฐานตาย ปา สติยา ปา ปฏิปกฺขโต อสมฺปชญฺญาย ปา ปฏิปกฺขโต อสทฺธิยาทีนิ ฯ

(๒๐๙) ยานิ โข ปน ตานิ สงฺขตานิ ปจฺจยาภิสงฺขตานิ โอฬาริกานีติ สงฺขตานิ นาม ยานิ กานิจิ สงฺขตานิ ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนานิ โอฬาริกานิ ปหาตพฺพานิ ปหีนานิ วิกฺขมฺภิตานิ สมุจฺเฉทปฺปตฺตานิ ปฏิปฺปสฺสทฺธิปฺปตฺตานิ อภพฺพุปฺปตฺติกานิ ญาณคฺคินา ทฑฺฒานิ ตานิ สงฺขตานิ ปจฺจยาภิสงฺขตานิ โอฬาริกานิ นาม ฯ ยานิ ปนาติ ยานิ ยาทิสานิ ฯ เป ฯ ตานิ ปนาติ ฯ เป ฯ อยํ สมุสฺสยสฺส อาทิ อนิมิตฺตาย ปณิหิตาย ฯ ตถารูเปสุ สงฺขตสมุสฺสเยสุ กุลเสสูติ ปฐมาเยสุ สงฺขตสมุสฺสเยสุ กุลเสสุ ฯ อนิมิตฺตาย นาม อนิจฺจตาย ปา ขยตาย ปา

ទំពាសុី ឬបរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុនហើយឥតទាំងមានជម្ងឺ បានទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលបែបនោះហើយ (យកមក) ទំពាសុី ឬបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

[๔๐๙] ពាក្យថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ សេចក្តីថា ត្រកូលណាដែលចំរើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ សង្ឃបានឲ្យសេក្ខសម្មតិដោយញត្តិទុតិយកម្មចំពោះត្រកូលបែបនេះ (ត្រកូលនោះ) ឈ្មោះថាសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូល ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឝិតកណ្ឌ ។ ពាក្យថា អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលបែបនោះ គឺអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូល មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ដែលហៅថា ឥតគេនិមន្ត គឺឥតគេនិមន្តដើម្បីឆាន់កង្ហាថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីឆាន់កង្ហាថ្ងៃស្អែក ទោះបី

អនិមន្តិតោ ឃរុបចារំ ឱក្កមន្តេ និមន្តេន្តិ ឯសោ អនិមន្តិតោ នាម ។ និមន្តិតោ នាម អដ្ឋតនាយ វា ស្វាតនាយ វា និមន្តិតោ ឃរុបចារំ អនោក្កមន្តេ និមន្តេន្តិ ឯសោ និមន្តិតោ នាម ។ អកិលានោ នាម សក្កោតិ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ ។ កិលានោ នាម ន សក្កោតិ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ ។ ខាទនីយំ នាម បញ្ច ភោជនានិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ ឋបេត្វា អវសេសំ ខាទនីយំ នាម ។ ភោជនីយំ នាម បញ្ច ភោជនានិ ឱទនោ កុម្មាសោ សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ អនិមន្តិតោ អកិលានោ ខាទនីយេ វា ភោជនីយេ វា បដិក្ខិត្តោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញត្រ តថារូបា អញ្ញត្រ តថារូបា អាបត្តិ ទាដិទេសនីយស្ស ។

(៤១៩) សេក្ខសម្មតេ សេក្ខសម្មតស្មិំ អនិមន្តិតោ អកិលានោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា

ภิกษุដើរទៅកាន់ឧបចារៈរបស់ផ្ទះ ទើបមានពួកជននិមន្ត ភិក្ខុនេះក៏ហៅថា ឥតមានគេនិមន្តដែរ ។ ដែលហៅថា មានគេនិមន្ត គឺមានគេនិមន្តដើម្បីឆាន់ភត្តថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីឆាន់ភត្តថ្ងៃស្អែក កាលភិក្ខុមិនទាន់បានដើរទៅកាន់ឧបចារៈរបស់ផ្ទះនៅឡើយ ស្រាប់តែមានពួកជននិមន្ត ភិក្ខុនេះហៅថាមានគេនិមន្ត ។ ភិក្ខុណាដែលអាច ដើម្បីនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ភិក្ខុនោះហៅថាមិនមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុណាដែលមិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ ភិក្ខុនោះហៅថាមានជម្ងឺ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺរៀវ លែងតែគោជន ៥ យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ជាយាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថាខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈ បានដល់គោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជម្ងឺទទួលយកនូវខាទនីយៈឬភោជនីយៈដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ ។ ភវៈដែលលេបចូលទៅ ។

[๔๑๐] តក្កូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាតក្កូលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន ឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជម្ងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក)

បដិក្ខិបិត្វា ខាទតិ ឯ កុញ្ចតិ ឯ អាបត្តិ ថុល្ល-
ច្ចយស្ស ។ សេក្ខសម្មតេ វេមតិកោ អនិមន្តិតោ
អតិលាភោ ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ សហត្ថា
បដិក្ខិបិត្វា ខាទតិ ឯ កុញ្ចតិ ឯ អាបត្តិ ថុល្ល-
ច្ចយស្ស ។ សេក្ខសម្មតេ អសេក្ខសម្មតសញ្ញី
អនិមន្តិតោ អតិលាភោ ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ
សហត្ថា បដិក្ខិបិត្វា ខាទតិ ឯ កុញ្ចតិ ឯ អាបត្តិ
ថុល្លច្ចយស្ស ។ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ
យាវជីវិកំ អាហារត្ថាយ បដិក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសេក្ខ-
សម្មតេ សេក្ខសម្មតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសេក្ខសម្មតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសេក្ខសម្មតេ អសេក្ខសម្មតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

ចំពោះ ឬបវារណា ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ កិក្ខុសង្ឃយកក្នុងត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ តតមានគេនិមន្ត តតចាំងមានជម្ងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក) ចំពោះ ឬបវារណា ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ កិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតជាសេក្ខៈ តតមានគេនិមន្ត តតចាំងមានជម្ងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន(យកមក) ចំពោះ ឬបវារណា ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ កិក្ខុទទួលយករបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ជាយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ ។ វិនៈដែលលេបចូលទៅ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ កិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលសង្ឃបានសន្មតជាសេក្ខៈវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ កិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๔๑๑) อถาปรานิ ฉมฺภิตสฺส กิลาสสฺส ฉมฺภิตสฺส ปาสฺส กิลาสสฺส ปาสาทิกานิ กุฏฺฐานิ อญฺเญสานิ ตานิ ปญฺญายนฺติ ยาวตา ฉมฺภิตฺวา เจติยงฺคเณ สงฺฆิกเณ ปุคฺคลิกเณ ปกฺกมนฺติ ตาวตกานิ ปกฺกมนฺติ ยาวตกานิ ติฏฺฐนฺติ ตานิ ติฏฺฐนฺติ สตานิ ปญฺญายนฺติ สหสฺสานิ ปญฺญายนฺติ อาทิกมฺมิกานนฺติ ฯ

ตติยสิกฺขาปทนิทฺเทโส ฯ

(៤១១) អរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ. (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានគេនិមន្ត ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធាន់របស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុដែលគេបាននិមន្ត ឬរបស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ចង្ហាន់ដែលគេបានតាក់តែងទុកកងទីនោះចំពោះពួកភិក្ខុដទៃ ១ ភ្លុកជនបាននាំយកខាទនីយៈ ឬ ភោជនីយៈមកពីផ្ទះហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុទទួលធាន់និច្ចភត្ត ១ សលាកភត្ត ១ បក្ខិកភត្ត ១ ឧបោសថិកភត្ត ១ បាដិបទិកភត្ត ១ ជនបានប្រគេនន្ហូរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិក ដោយពាក្យថា កាលបើមានហេតុ និមន្តលោកម្ចាស់ធាន់ប៉ុះ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បឋមសិក្ខាបទំ

(៤១២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាកិយានិយោ ឥច្ចន្តិ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ កត្តុំ ការាបេតុំ ។ អស្សោសុំ ខោ សាកិយានិយោ សាកិយានិយោ កិរ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ កត្តុំ ការាបេន្តីតិ ។ តេ មក្កេ បរិយុដ្ឋិំសុ ។ សាកិយានិយោ បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ(1) អាទាយ អារញ្ញកំ សេនាសនំ អគមំសុ ។ សាកិយានិយោ និក្ខមិត្វា សាកិយានិយោ អច្ឆិទ្ទិំសុ ច ភុញ្ជិំសុ ច ។ សាកិយានិយោ និក្ខមិត្វា តេ ចោរេ សកណ្ហេ សកហាវ្ហេ ពុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាចេន្តិ ភេជ្ជំ ហិ នាម ភវិស្សតិ អារាមេ ចោរេ បដិវសន្តេ នារោចេស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ សាកិយានំ ពុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិហាចេន្តានំ ។

---

1 ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វាតិ ពត្តព្ពេ ភោជនីយំ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(៤១២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅទិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងវេនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង មានពួកទាសៈរបស់សាកិយជន ជាមនុស្សខ្ជូចកាច ។ ពួកស្រីសាកិយៈ ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកត្តព (ប្រគេនពួកកិកុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងវៃព្រៃ ។ ពួកទាសៈរបស់សាកិយជនបានឮដំណឹងថា ឥឡូវ ឮថាពួកស្រីសាកិយៈមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកត្តព (ប្រគេនពួកកិកុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងវៃព្រៃ ។ ពួកទាសៈទាំងនោះនាំគ្នាទៅពួនសម្ងំចាំស្លាក់ជិតផ្លូវ ។ (លុះ) ពួកស្រីសាកិយៈនាំយកភាទនីយៈទន់ភោជនីយៈដ៏ឧត្តមចេញដើរតម្រង់ទីសេនាសនៈដែលតាំងក្នុងវៃព្រៃ ឯពួកទាសៈរបស់សាកិយជន ក៏ស្ទុះចេញទៅប្លន់ពួកស្រីសាកិយៈ ហើយប្រទូស្តថែមទៀតផង ។ ពួកសាកិយជនក៏បានចេញទៅចាប់ពួកចោរទាំងនោះព្រមទាំងពស្តុតាង ហើយក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កាលពួកចោរវារទៅជិតវត្ត លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនគួរទំនងមិនប្រាប់ (យើងឲ្យដឹងផងសោះ) ។ កាលពួកសាកិយជនពោលទោសតិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ តិកុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។

อชเฺฌ เต ภิกฺขู ภควโต ปฏิสฺสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ อชเฺฌ ภควา ปฏิสฺสี นิธาเน ปฏิสฺสี ปกาโรฬา ธมฺมี กาโย ภวิ ภิกฺขู อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปสฺสามิ ทส อตฺถวเส ปฏิจฺจ สงฺฆสุฏฺฐุตาย ฯ เป ฯ สทฺธมฺมฏฺฐิติยา วินยานุคฺคหาย ฯวาฺ ปน ภิกฺขเว เอตรหิ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ ยานิ เหา ปน ตานิ อาวาฺกานิ เสถาสนานิ สาสงฺก-สมฺมตานิ สปฺปฏิภยานิ เยา ปน ภิกฺขู ตถารูเปสุ เสถาสเนสุ วิหรนฺเต[1] ปุเพฺ อปฺปฏิสงฺขา ยถาธมฺมี ยิ ภ ภาเชตพฺพี ภ อสฺสกเมเ สหาโย ปฏิกฺกเหาโย ขาเทยฺย ภ กุญฺเชยฺย ภ ปฏิเสเสตพฺพี เตน ภิกฺขูนา การเยฺย อาวุโสา ธมฺมี อาปชฺชี อสปฺปายี ปาฏิเทส-นียี ตี ปฏิเทเสมีติ ฯ ฯวาฺหิ ภควโต ภิกฺขูนี สิกฺขาปที ปญฺญตฺตี เหาติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. เหาตูเต อยี ปาเฐ ส เหาติ ฯ

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកុងវេលានោះដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះតថាគតទន្ទឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីជាការស្រួលដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ដើម្បីញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យប្រតិដ្ឋេរ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណាដែលមាននៅក្នុងវៃព្រៃ ដែលគេសន្មតថាទីប្រកបដោយរន្ធ៎ៀស ប្រកបដោយកំយំចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយនៅក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ហើយទទួលយកចតុទន័យៈក្តី កោដន័យៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាវាម (យកមក) ទំពាស៊ីប្តូរបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយទូវអាបត្តិ ឈ្មោះជាដិទេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់ពួកភិក្ខុដោយន័យដូចបានពោលមកយ៉ាងនេះ ។

[៤៧៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ តិលាយោ ហោតិ ។ មនុស្សា ខាទនីយំ ភោជនីយំ អាទាយ អារញ្ញកំ សេនាសនំ អគមំសុ ។ អថខោ តេ មនុស្សា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ កុញ្ជរ កន្តេតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតា បដិក្ខិត្តំ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទិតុំ ភុញ្ជិតុំ កុក្កុច្ចាយន្តោ ន បដិគ្គហេសិ ជាសក្កិ បិណ្ឌាយ បវិតុំ ឆិន្នភត្តោ អហោសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តិលានេន ភិក្ខុនា អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទិតុំ ភុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ

[๔๑๓] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានជម្ងឺនៅកន្លែងទីសេនាសនៈតាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងវៃព្រៃ ។ មនុស្សតាំងឡាយបាននាំយកខាទនីយភោជនីយហារដើរសំដៅទៅត្រង់ទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងវៃព្រៃ(នោះ) ។ គ្រានោះឯង មនុស្សតាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះទៅភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តឆាន់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹករង្កៀសថា ការដែលភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួនក្នុងទីសេនាសនៈតាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងវៃព្រៃ (ហើយយកមក) តំណាស៊ីឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ហាមហើយ ក៏មិនហ៊ានទទួលយក ហើយមិនអាចនឹងទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយក៏អត់ឆ្អាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះបានដំណាលរឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុតាំងឡាយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកកន្លែងវេលានោះដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន កន្លែងទីសេនាសនៈតាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងវៃព្រៃ (យកមក) តំណាស៊ីឬបរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង

ขุทฺทิเสยฺยาย ยานิ เหฏฺ ปน ตานิ อาวาฆาตนิ เสนาสนานิ สาสงฺกสมฺมตานิ สปฺปฏิภยานิ เยฺว ปน ตตฺถ ตถารูเปสุ เสนาสเนสุ วิหารเทฺว ปุเพฺพ อปฺปฏิสงฺขาตพฺพานิ ทฺวาทสหตฺถา อนฺธกาเรปิ สหตฺถา ปญฺญายติ ทฺวาทสหตฺถา อกฺขิกูเปปิ ปญฺญายติ ปฏิเทเสตพฺพา เตน ภิกฺขุนา สารชฺเชน อาวุโส ฉฑฺเฑตพฺพา อสปฺปายา ติปฏิเทเสนียา ตาว ปฏิเทเสตพฺพา ฯ

(๔๑๔) ยานิ เหฏฺ ปน ตานิ อาวาฆาตนิ เสนาสนานีติ อาวาฆาตา นาม เสนาสนา ปญฺจนฺนานตฺถกา ปฏิมา ฯ สาสงฺกา นาม อาคเมา อาคมุปถาเว โจรภยา วิวิตฺตาสา นิสฺสทา กุตฺตกาสา นิสฺสทา ปิตกาสา นิสฺสทา นิสีตกาสา นิสฺสทา นิปชฺชกาสา นิสฺสทา ฯ สปฺปฏิภยา นาม อาคเมา อาคมุปถาเว โจรเวฬา มนุสฺสา หตา นิสฺสทา วิลุตฺตา นิสฺสทา อาคาฬิตา นิสฺสทา ฯ เยฺว ปนาติ เยฺว

ន្ថូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈគាំងឡាយណាមួយដែលមាននៅកងព្រៃ ដែលគេសន្មតថាជាទីប្រកបដោយរង្គៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ កិក្ខុណាមួយឥតមានជម្ងឺនៅក្នុងទីសេនាសនៈគាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ បានទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនក្នុងអាវាម (ហើយយកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ កិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។

(៤១៤) ពាក្យថា ទីសេនាសនៈគាំងឡាយណាមួយដែលមាននៅកងព្រៃ គឺទីសេនាសនៈយ៉ាងជិតបំផុតគឺប្រមាណ ៥០០ ជួរធ្នូអំពីស្រុក ហៅថា សេនាសនៈតាំងនៅកងព្រៃ ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយរង្គៀស គឺទុកាសជាទីនៅ ទុកាសសម្រាប់បរិភោគ ទុកាសសម្រាប់ឈរនៅ ទុកាសសម្រាប់អង្គុយនៅ ទុកាសសម្រាប់ដេកនៅ របស់ពួកចោរកំពុងប្លន់កដកងអាវាម ឬកងឧបចារនៃអាវាម ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ គឺមនុស្សគាំងឡាយដែលពួកចោរវាសម្លាប់ វាប្លន់ វាវាយឬសំពងក៏ប្លុកដកងអាវាម ឬឧបចាររបស់អាវាម ។ ពាក្យថា

យោ ធិសោ ។បេ។ ភិក្ខុតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខុតិ ។ តថារូបេសុ សេនាសនេសុតិ ឯវរូបេសុ សេនាសនេសុ ។ អប្បដិសំវិទិតំ ឆាម បញ្ចន្នំ បដិសំវិទិតំ ឯតំ អប្បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ អាវាមំ អាវាមុបចារំ ឋបេត្វា បដិសំវិទិតំ ឯតំ អប្បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ បដិសំវិទិតំ ឆាម យោ កោចិ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អាវាមំ វា[1] អាវាមុបចារំ វា[2] អាគន្ត្វា អារោចេតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុ ខាទនីយំ វា[3] ភោជនីយំ វា[4] អាហារិយិស្សតីតិ ។ សចេ សាសង្កំ ហោតិ សាសង្កន្តិ អាចិក្ខិតព្ពំ ។ សចេ សប្បដិភយំ ហោតិ សប្បដិភយន្តិ អាចិក្ខិតព្ពំ ។ សចេ ហោតុ ភិក្ខុ អាហារិយិស្សតីតិ កណាតិ ចោរា វត្តព្ពា មនុស្សា ឥធុបចរន្តិ អបសក្កថាតិ ។ យាគុយា បដិសំវិទិតេ តស្សា បរិភោគេ អាហារិយតិ ឯតំ

๑-๒-๓-๔ ឆ.ម. ហោតុវាសុ ឥមេ វាសទ្វា ន ហោន្តិ ។

ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ គឺទីសេនាសនៈទាំងឡាយមានសភាពបែបនេះឯង ។ ដែលហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹង គោះបើសហធម្មិកបុគ្គលទាំង ៥ បានឲ្យដំណឹងហើយក្តី ការឲ្យដំណឹងនេះក៏គង់ហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ការឲ្យដំណឹងក្នុងទីដទៃក្រៅពីអាវាស ឬឧបចារបស់អាវាសក្តី ការឲ្យដំណឹងយ៉ាងនេះក៏ឈ្មោះថាគេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ដែលហៅថា មានគេឲ្យដំណឹង គឺបុគ្គលណាមួយគោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី មកកាន់អាវាស ឬឧបចារបស់អាវាសប្រាប់ (ចំពោះភិក្ខុ) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ត្រកូលឈ្មោះនេះគេនឹងនាំយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ(មកប្រគេន)។ បើទីប្រកបដោយរង្កៀស ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយរង្កៀស ។ បើទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ បើគាយកនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សេចក្តីរង្កៀសក្តី សេចក្តីភ័យក្តីក៏លើកទុកចុះ ជនមុខជានឹងនាំយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈមកមិនខានទេ (នោះ) ភិក្ខុត្រូវនិយាយនឹងពួកចោរថា ដ្បិតមានពួកមនុស្សគេនឹងចូលមកកាន់ទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរថយចេញសិន ។ កាលគាយកឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនបហរ តែគាយកនោះត្រឡប់ជានាំយក

បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ ភគ្គេន បដិសំវិទិតេ តស្ស បរិភោគេ អាបាយិតំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ ខាទនីយេន បដិសំវិទិតេ តស្ស បរិភោគេ អាបាយិតំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ ភុញ្ជេន បដិសំវិទិតេ យេ តស្មឹ ភុញ្ជេ មនុស្សា ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ អាហរន្តិ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ តាមេន បដិសំវិទិតេ យេ តស្មឹ តាមេ មនុស្សា ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ អាហរន្តិ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ ឬភេន បដិសំវិទិតេ យេ តស្មឹ ឬភេ មនុស្សា ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ អាហរន្តិ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ ខាទនីយំ ឆាទ បញ្ច ភោជនានិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ បវេត្វា អវសេសំ ខាទនីយំ ឆាទ ។ ភោជនីយំ ឆាទ បញ្ច ភោជនានិ ឱទនោ កុម្មាសោ សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ អជ្ឈោហរោ ឆាទ បរិភុត្តស្ស

បរិភោគរបស់បច្ចយនោះមកប្រគេនវិញ នេះហៅថាមានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើយកឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនកត្តុ តែបើយកនោះត្រឡប់ជានាំយកបរិភោគរបស់កត្តុនោះប្រគេនវិញ នេះហៅថាមានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើយកបានឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនភាទនីយៈ តែបើយកនោះត្រឡប់ជានាំយកបរិភោគរបស់ភាទនីយៈនោះប្រគេនវិញ នេះក៏ហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើយកគេបានឲ្យដំណឹងថាត្រកូលនោះនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងត្រកូលនោះគេនាំយកភាទនីយៈឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើយកគេបានឲ្យដំណឹងថាអ្នកស្រុកគេនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងស្រុកនោះគេនាំយកភាទនីយៈឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើយកគេបានឲ្យដំណឹងថាប្រជុំជនគេនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងប្រជុំជននោះគេនាំយកភាទនីយៈ ឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ ដែលហៅថា ភាទនីយៈ គឺរឿរលែងភោជនតាំង ៥ យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងយាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថាភាទនីយៈតាំងអស់ ។ ដែលហៅថាភោជនីយៈ បានដល់ភោជន ៥ យ៉ាងគឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយក្នុងអាគម គឺខាទនីយក្នុងអាគមនៃអាគម

อาคมสฺส อณฺฑาภาเว อปริกฺขิตฺตสฺส ฉปฺปาเก ฯ อกิลาสุ ภาเว สกฺกาติ ปิณฺฑาย จริตุํ ฯ กิลาสุ ภาเว ณ สกฺกาติ ปิณฺฑาย จริตุํ ฯ อปฺปฏิสํวิทิตํ อกิลาสุ ภาเว ทิสฺวาปิ กุญฺชิสฺวาปีติ ปฏิกฺขิตฺตตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ

(๔๑๙) อปฺปฏิสํวิทิเต อปฺปฏิสํวิทิตสญฺญี ภาชนียํ วา โภชนียํ วา อชฺฌาหเร สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อกิลาสุ ภาเว วา กุญฺชติ วา อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ อปฺปฏิสํวิทิเต วิมติสฺสา ภาชนียํ วา โภชนียํ วา อชฺฌาหเร สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อกิลาสุ ภาเว วา กุญฺชติ วา อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ อปฺปฏิสํวิทิเต ปฏิสํวิทิตสญฺญี ภาชนียํ วา โภชนียํ วา อชฺฌาหเร สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อกิลาสุ ภาเว วา กุญฺชติ วา อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ ยาวกาลิกํ สตฺตาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ อาหารตฺถาย ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ដែលមានរបង ឬ១បចារៈនៃអាវាសដែលឥតរបង ។ កិក្ខុណាដែលអាច
ទើរដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន កិក្ខុនោះឈ្មោះថាគ្មានដម្បី ។ កិក្ខុណាដែល
មិនអាចទើរដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ កិក្ខុនោះឈ្មោះថាមានដម្បី ។ កិក្ខុ
មិនមានដម្បីទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ ដែលគាយកឥតឲ្យដំណឹង
ដោយគិតថា អាត្មាអញទើរទំពាស៊ី ទើរបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ ๆ ភារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(๔๑๙) គាយកមិនបានឲ្យដំណឹង កិក្ខុមិនមានដម្បីសំគាល់ថា
គាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាវាស (យកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ ត្រូវ
អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ កិក្ខុមិនមានដម្បីមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងរបស់ដែល
គាយកមិនទាន់បានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាវាស (យកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ ត្រូវអា-
បត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ គាយកមិនបានឲ្យដំណឹង កិក្ខុមិនមានដម្បីសំគាល់
ថាគាយកបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាវាស (យកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ
បាដិទេសនីយៈ ។ កិក្ខុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ទើ
របស់ជាយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាឡ្លាមហាវេ អាឡ្លាមហាវេ អាមន្តំ ទុក្កដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ អប្បដិសំវិទិតសញ្ញី អាមន្តំ ទុក្កដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ វេមតិកោ អាមន្តំ ទុក្កដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ បដិសំវិទិតសញ្ញី អនាមន្តំ ។

(៤១៦) អនាមន្តំ បដិសំវិទិតេ តិលាឧស្ស បដិសំវិទិតេ ឯ តិលាឧស្ស ឯ សេសកំ ភុញ្ជតិ ពហាភមេ បដិក្ខេបត្ថា អន្តោអាភមេ ភុញ្ជតិ តត្ថ ជាតកំ មូលំ ឯ តចំ ឯ បត្តំ ឯ បុប្ផំ ឯ ផលំ ឯ ភុញ្ជតិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ សតិ បច្ចយេ បរិភុញ្ជតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ[1] ។

---

១ ឥតោ បរំ តស្សុទ្ទានំ អញ្ញាតិកា បវិដ្ឋាយ ភោសាសន្តំ ន ឥរិរយេ សេក្ខសម្មតាខេនេ អារញ្ញកោដនេន ជាតំ កត្តព្ពំ ឱត្តរេ ទិស្សតិ ។

កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ពាក្យដែលលេបចូលទៅ ។ បេសល់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាគេមិនបានឲ្យដំណឹងទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេសល់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេសល់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាគេបានឲ្យដំណឹងមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๔๑๖) ពាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺបេសល់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹង ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈ ភោជនីយៈដែលសល់អំពីកិក្ខុដែលគេបានឲ្យដំណឹង ឬអំពីកិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈភោជនីយៈពីខាងក្រៅអាវាម (ហើយយកមក) ឆាន់ខាងក្នុងអាវាម ๑ កិក្ខុឆាន់មើមឈើក្តី សំបកឈើក្តី ស្លឹកឈើក្តី ផ្កាឈើក្តី ផ្លែឈើក្តី ដែលដុះនៅខាងក្នុងអាវាមនោះ ๑ កាលបើមានហេតុ កិក្ខុឆាន់របស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ជាយាវជីវិកបាន ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ [๑] ។

---

๑ ឥអំពីនេះទៅ មានបាលីគ្រាមជាក្នុងគម្ពីរខ្លះថា ឧទ្ធានគាថាជាទេសនាយកណ្ឌនោះថា(មាន ๔ សិក្ខាបទ)គឺ កិក្ខុបួលទៅកាន់បន្ទោះស្រែកហើយទទួលយកបង្ហាន់អំពីដៃភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ๑ កិក្ខុមិនហាមឃាត់ភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់បញ្ជាគ្រហស្ថ ๑ ការឲ្យឆ្លៀវសេក្ខសម្មតិ ๑ ការឆាន់បង្ហានក្នុងសេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃ ๑ ។

ចាដិទេសនីយកណ្ឌេ ចតុត្ថសិក្ខាបទវណ្ណនា ទុតិយវារវសេន

(๔๑๗) ទុតិយេ ខោ អាយស្មន្តេ ចត្តារោ ចាដិទេ-
សនីយា ធម្មា ។ តត្ថាយស្មន្តេ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា
ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ
កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធេត្ថាយស្មន្តេ តស្មា តុណ្ហី ។
ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

ចាដិទេសនីយកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ ។

(๔๑๗) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិជាតិទេសនា-យៈទាំង ៤ ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុ ក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរ ជាគំរប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរជា គំរប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មាន អាយុទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះ ឮជាលោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិត្រង់ការស្ងៀម នៅនេះឯង ។

ជាតិទេសនាយកណ្ឌ បឋមប៉ារាជិកៈ ។

សេក្ខិយកណ្ឌំ

ឥមេ ខោ បនាយស្មន្តោ សេក្ខិយា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ

ឆព្ពីសតិ សារុប្បា

(៤០៨) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បុរតោបិ
បច្ឆតោបិ ជិលម្ពេន្តា ឯកាសនេ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ
ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យ-
បុត្តិយា បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ជិលម្ពេន្តា ឯកាសនេ
សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ
ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ
វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ
ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា

សេក្ខិយកណ្ឌ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ វត្តដែល

គប្បីសិក្សាទាំងនេះតែងមកកាន់ខ្នើស ។

បរិមណ្ឌលវគ្គ

សារុប្ប មាត ២៦

(៤១៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលសម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្បែកស្បង់ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយក្រោយខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រមិនសមបើនឹងស្បែកស្បង់ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយក្រោយខ្លះ ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា គួរបើដែរ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុហ៊ាន

กิญฺจิ ปุราเปยฺยํ ปจฺฉาเปยฺยนฺติ ตุลยิตฺวา ฉินฺทิสฺสนฺติ ฯ
อถ วา เต กิญฺจิ[1] กมฺมารา ปตฺถยนฺตา อาหเรยฺยุ ฯ
อถ วา อคฺคภ ปตฺถิ ฉินฺทเน ปตฺถิ ปกฺการณา
ฉฑฺเฑ กิจฺจ กตฺวา กิญฺจิสทฺทํ สนฺธิตาเปตฺวา
ฉาทนตฺถาย กิญฺจิ ปฏิปุจฺฉิ สทฺทํ กเร ตุมฺเห กิญฺจาย
ปุราเปยฺย ปจฺฉาเปยฺย ตุลยิตฺวา ฉินฺทิสฺสถาติ ฯ สทฺทํ
กตฺวาติ ฯ วิสมฏฺฐา ภูมิยา กตฺวา กิจฺจ หิ ตาย
ตุมฺเห เหฏฺฐา ปุริสา ปุราเปยฺย ปจฺฉาเปยฺย ตุลยิตฺวา
ฉินฺทิสฺสถ เอตฺถ เหฏฺฐา ปุริสา อนฺตรฏฺฐาเน ฐ
ปสาเรยฺย ยนฺตฏฺฐาเน ฐ กิญฺจาปิ ฯเป ฯ
ปาสาณ ปน กิญฺจาย ฯมฺ สิกฺขาปทํ ฐปิเตยฺยาย
ปริมณฺฑลํ ฉกฺกสมณฺฑลนฺติ สิกฺขา การณตฺถา ฯ

ปริมณฺฑลนฺติ ฉกฺกสมณฺฑลนฺติ ฉนฺนมณฺฑลนฺติ
ปริจฺฉินฺนเทสนฺติ ฯ โย อนาทริยนฺติ ปฏิจฺจ ปุราเปยฺย ฯ
ปจฺฉาเปยฺย ฯ ตุลยิตฺวา ฉินฺทิสฺสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

---

๑ อถ วา เต กิญฺจิ ฉ. ม. ปตฺถนฺตา ฯ

ស្វែកស្បង់ឲ្យស្ទុយមុខខ្ទុះ ស្ទុយគ្រោយខ្ទុះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំ
ណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ
ហើយទ្រង់សួរចំពោះទៅពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចានពួ
ថាអ្នកទាំងឡាយស្វែកស្បង់ស្ទុយមុខខ្ទុះ ស្ទុយគ្រោយខ្ទុះ ពិតមែនឬ ។
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះ
ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ត្រាស់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយមិនសមបើនឹងស្វែកស្បង់ឲ្យស្ទុយមុខខ្ទុះ ស្ទុយគ្រោយខ្ទុះទេ
ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះនឹងបាននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង
ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែល
ជ្រះថ្លារួចហើយក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សា
ថា អញនឹងស្វែក(ស្បង់)ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុត្រូវស្វែកឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺបិទជាំងមណ្ឌលផ្ចិត[1]មណ្ឌល
ជង្គង់[2] ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយស្វែកឲ្យស្ទុយមុខ
ឬស្ទុយគ្រោយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

១-២ អដ្ឋកថា ភិក្ខុត្រូវស្វែកស្បង់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ខាងលើបិទមណ្ឌលផ្ចិត ខាងក្រោម
បិទមណ្ឌលជង្គង់ តំស្រុងចុះទៅខាងក្រោមអំពីជង្គង់ ប្រមាណ ៨ ធ្នាប់ ។

อถาปรตฺถิ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลา-
นสฺส อาปตฺติสุ ทุพฺพลกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๑๙) **สาวตฺถินิทานํ**(๑) ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภิกฺขู กิกฺขุ ปุราเภทปิ ปจฺฉาเภทปิ ทิสมฺเปตฺวา
จาเรนฺติ ฯ เป ฯ ปริมณฺฑลมฺปิ จาเรนฺติ สิกฺขาปทมฺปิ
กาเรนฺติ ฯ

ปริมณฺฑลมฺปิ จาเรนฺตา ทุกฺกฏสฺส กมฺมํ กโรนฺติ ฯ
เย อนาทริยมฺปิ ปฏิจฺจ ปุราเภทปิ ปจฺฉาเภทปิ ทิสมฺเปตฺวา
จาเรนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อถาปรตฺถิ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลา-
นสฺส อาปตฺติสุ ทุพฺพลกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๒๐) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภิกฺขู กิกฺขุ กายกมฺมมฺปิ วจีกมฺมมฺปิ อนฺตรายเร กปฺเปนฺติ ฯ เป ฯ
สุปฺปฏิปนฺนาปิ อนฺตรายเร กตฺวา สิกฺขาปทมฺปิ กาเรนฺติ ฯ

---

๑ ยตฺถ สาวตฺถินิทานํ ทิสฺสติ ตตฺถ เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ
เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามេតិ ฆาลิ ហោតិ ฯ

ភារៈដែលមិនគ្រវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង១ ភិក្ខុមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๑๙) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដណ្តប់ (ចីពរ) ស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយគ្រោយខ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងដណ្តប់ (ចីពរ) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុគប្បីដណ្តប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌលគឺ ធ្វើទុកដោយទាំងពីរឲ្យត្រឹមស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុណាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដណ្តប់ (ចីពរ) ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយគ្រោយខ្លះ ភិក្ខុនោះត្រវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនគ្រវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង១ ភិក្ខុមិនមានសតិ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ១ ភិក្ខុឆ្កួត១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

(๔๒๐) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបើកចំហនូវកាយ[1] ហើយដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ (គឺក្នុងស្រុក) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទបាំងឲ្យល្អដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។

---

๑ គឺភិក្ខុមិនបានបិទបាំងកាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

សុប្បដិច្ឆន្នេន អន្តរឃរេ ភុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វា វាចំ វា អន្តរឃរេ ចរន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិណានស្ស អាបទាសុ ខិត្តចិត្តស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๒๒๑) សារុប្បំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ កាយំ វា វាចំ វា អន្តរឃរេ និសីទន្តិ ។ បេ ។ សុប្បដិច្ឆន្នោ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពោ សិក្ខា ករណីយោ ។

សុប្បដិច្ឆន្នេន អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វា វាចំ វា អន្តរឃរេ និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ភិក្ខុត្រូវបិទជាំង(๑)ឲ្យល្អដើរទៅកន្លងច្រនោះផ្លុះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយ ដើរទៅកន្លងច្រនោះផ្លុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កន្លះសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រែង๑ ភិក្ខុគ្មានសតិ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆ្គត๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ๑ ។

(๔๒๑) *សាវត្ថីនិទាន* ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបើកចំហកាយអង្គុយកន្លងច្រនោះផ្លុះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទជាំង(កាយ)ឲ្យល្អអង្គុយនៅកន្លងច្រនោះផ្លុះ ។

ភិក្ខុត្រូវបិទជាំង(๒)ឲ្យល្អអង្គុយនៅ កន្លងច្រនោះផ្លុះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយអង្គុយនៅ កន្លងច្រនោះផ្លុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

๑ អដ្ឋកថា ថាបិទជាំងឲ្យល្អ គឺមិនទទូរក្បាល អធិប្បាយថា ភិក្ខុនឹងចូលទៅក្នុងស្រុកត្រូវយកចីវរមកដាក់គ្របលើស្មា ពាក់ក្តុំហើយយកដាយទាំងពីរបិទជាំងក រួចហើយធ្វើបុងមុំទាំងពីរឲ្យត្រឹមស្មើគ្នា ហើយប្រមូលចូលមក រួចបិទជាំងដរាបដល់ភ្នែកដៃ ហើយគប្បីដើរទៅ ។
๒ អដ្ឋកថា ថាភិក្ខុនឹងអង្គុយនៅក្នុងស្រុក ត្រូវបើកកាយខាងលើតាំងពីកញ្ចឹងករហូតដល់ក្បាល ខាងដៃតាំងពីត្រឹមភ្នែកដៃទៅបុងម្រាម ខាងជើងតាំងពីបុងកំភួនជើងទៅខាងក្រោម ហើយគប្បីអង្គុយចុះ ។

อถาปรสฺมึ สมเย ภควา อนฺตรา จ ราชคหสฺส นาลกสฺส จ อนฺตรา จ มคฺคปฏิปนฺโน โหติ ปญฺจมตฺตานิ ภิกฺขุสตานิ ปุราณชฏิลสหสฺสานิ ปุราณชฏิลานญฺจ ปุราณชฏิลานีนญฺจ ปุราณชฏิลานีนญฺจ ปุราณชฏิลานีน

អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង១ កិក្ខុគ្មានសតិ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ កិក្ខុមានជម្ងឺ១ កិក្ខុដែលចូលទៅកាន់លំនៅ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ១ កិក្ខុឆ្កួត១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

(๔๒๒) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ ឋសដៃខ្លះ ឋសដើងខ្លះ ដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមឲ្យល្អដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។

កិក្ខុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយគ្រវាត់គ្រវែងដៃខ្លះ ដើងខ្លះ ដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុគ្មានសតិ ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๒๓) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ ឋសដៃខ្លះ ឋសដើងខ្លះ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមដោយល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

សុសំវុតេន អន្តរឃរេ ឯសីទិតព្ពំ ។ យោ អជា-
នរិយំ បដិច្ច បាតុំ វា ខាទនំ វា កាឡង្គបេន្តោ អន្តរឃរេ
ឯសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស អាបជាសុ ខុទ្ទកស្ស អានិកម្មកស្សតិ ។

(៤២៤) សារត្តឝិជាឝំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ តហំ តហំ ឝិលោកេន្តា អន្តរឃរេ
កច្ឆន្តិ ។ បេ ។ ឝិក្ខិតព្ពកេ អន្តរឃរេ កមិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ឝិក្ខិតព្ពកេជា អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ យុគមត្តំ បេក្ខ-
ន្តេន ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឝិលោ-
កេន្តោ អន្តរឃរេ កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស អាបជាសុ ខុទ្ទកស្ស អានិកម្មកស្សតិ ។

កិកុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយវាសដៃ ឬវាសជើងអង្គុយនៅ ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ๑ កិកុគានសតិ ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកុឆត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๒๖) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះ។ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីឆ្ងើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសំឡឹងចុះដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

កិកុត្រូវតែមានភ្នែកសំឡឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ក្រឡេកមើលត្រឹមតែមួយជួរនឹម ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះ។ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ๑ កិកុគានសតិ ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកុឆត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

[๘๒๕] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ตหึ ตหึ ปิโลเตฉตฺตา อนฺตรฆเร นิสีทนฺติ ฯเป ฯ ปิกฺขิตฺตจกฺขู อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ

ปิกฺขิตฺตจกฺขูนา อนฺตรฆเร นิสีทิตพฺพํ เยฺวปนตฺถ ปเมฺหเกฺขน ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ตหึ ตหึ ปิโลเตฉตฺตา อนฺตรฆเร นิสีทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ปิลา-นสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๘๒๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรฆเร ภุญฺชนฺติ ฯเป ฯ น อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรฆเร ภุญิสฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ

น อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรฆเร ภุญฺชิตพฺพํ ฯ โย อนา-ทริยํ ปฏิจฺจ ปิกโตปิ ภ อุกโตปิ ภ อุกฺขิปิตฺวา อนฺตรฆเร ภุญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๔๒๕) សាវត្ថីនិទាន ។ សម្ព័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះ។ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីឆ្លើយសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសំឡឹងចុះអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសំឡឹងចុះត្រឹមមួយជួរនឹមអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះ។ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រឡេក ១ កិក្ខុគានសតិ ១ ,កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๒๖) សាវត្ថីនិទាន ។ សម្ព័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ សើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីឆ្លើយសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានសើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ កិក្ខុណាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចីវរខាងម្ខាងឬទាំងពីរខាងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤២៧) សារត្តានិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទន្តិ ។បេ។ ន ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឱកតោ វា ឧកតោ វា ឧក្ខិបិត្វា អន្តរឃរេ និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស វាសុបគតស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ បឋមោ ។

ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុគ្មានសតិ ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

(๔๒๗) សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ សើយចីវរអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើយចីវរអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ฯ

កិក្ខុមិនត្រូវសើយចីវរ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះទេ ฯ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចីវរខាងម្ខាងឬទាំងពីរខាងអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុគ្មានសតិ ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុដែលចូលទៅកាន់អាវាស ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

ទុជ្ឈគ្ឃិកវគ្គោ[1]

(៤២៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយោ កិក្ខូ មហាហសិតំ ហាសន្តា អន្តរាយបេ កច្ឆន្តិ ។បេ។ ន ទុជ្ជក្ខិកាយ អន្តរាយបេ តមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ទុជ្ជក្ខិកាយ អន្តរាយបេ កត្តព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច មហាហសិតំ ហាសន្តោ អន្តរាយបេ កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស ហាសនីយស្មិំ វត្ថុស្មិំ មិហិកាមកុដ្ឋំ[2]ករោតិ អាបទាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤២៩) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយោ កិក្ខូ មហាហសិតំ ហាសន្តា អន្តរាយបេ ឯិសីនន្តិ ។បេ។ ន ទុជ្ជក្ខិកាយ អន្តរាយបេ ឯិសី-ឯិសាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

---

១ ទុដ្ឋុល្លគ្គិកវគ្គោតិ កត្ថបិ ចោត្ថកេ ទិស្សតិ ។ ២ ហសមេត្តន្តិ ចាបោ កត្ថបិ ចោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

(៤២៨) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ សើចខ្ចាំងដើរទៅកុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្ចាំង ដើរទៅកុងចន្ទោះផ្ទះ ។

កិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្ចាំងដើរទៅកុងចន្ទោះផ្ទះទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្ចាំងដើរទៅកុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុគ្មានសតិ ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើញញឹមកុងវត្ថុដែលគួរញញឹម ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤២៩) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយសើចខ្ចាំងអង្គុយទៅកុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្ចាំងអង្គុយទៅកុងចន្ទោះផ្ទះ ។

ន ឧជ្ជគ្ឃិកាយ អន្តរឃរេ ឯសិតព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច មហាហសិតំ ហាសន្តោ អន្តរឃរេ ឯសិតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស ហាសនិយេ ឋានេ វត្តេ មិហិតមត្តំ(១) ភាវេតិ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ភាវេន្តា អន្តរឃរេ កច្ឆន្តិ ។ បេ ។ អប្បសទ្ទោ អន្តរឃរេ គមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

អប្បសទ្ទេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ភាវេន្តោ អន្តរឃរេ គច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣១) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ភាវេន្តា អន្តរឃរេ

---

១ ហសនមត្តត្តំ ញត្វា កត្តុំ ឱឡារិកេ ទិស្សតិ ។

កិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្ចាំងអង្គុយនៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះឡើយ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្ចាំងអង្គុយនៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុគ្មានសតិ ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើញញឹមកន្លែងដែលគួរញញឹម ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๓๐) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុធ្វើន្ទូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮដ៏ខ្ចាំងដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនយាយសំដីតិចដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ។

កិក្ខុត្រូវមានសំឡេងតិចដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើន្ទូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮខ្ចាំងដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុគ្មានសតិ ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๓๑) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុធ្វើន្ទូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮដ៏ខ្ចាំងអង្គុយនៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា

ឯសីនន្តិ ។ បេ ។ អប្បសន្នោ អន្តរាយេវ ឯសីនិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

អប្បសន្នេន អន្តរាយេវ ឯសីនិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ករោន្តោ អន្តរាយេវ ឯសីនតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឯស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣៤) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ ភាយប្បថាលកំ អន្តរាយេវ កច្ឆន្តិ ភាយំ ឯិលម្ពេន្តា ។បេ។ ន ភាយប្បថាលកំ អន្តរាយេវ ភមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ភាយប្បថាលកំ អន្តរាយេវ កន្តព្ពំ ភាយំ បក្ខិបិតព្ពា កន្តព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ភាយប្បថាលកំ អន្តរាយេវ កច្ឆតិ ភាយំ ឯិលម្ពេន្តោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឯស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុគប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសំដីតិចអង្គុយនៅកងចន្លោះផ្ទះ ។

កិក្ខុត្រូវតែមានសំឡេងតិចអង្គុយនៅកងចន្លោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវសំឡេងហ៊ោសំឡេងពួដ៏ខ្លាំងអង្គុយនៅកងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុគ្មានសតិ ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣២) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុគ្រលែងកាយ យោលកាយដើរទៅកងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងកាយដើរទៅកងចន្លោះផ្ទះ ។

កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកាយឲ្យគ្រលែងដើរទៅកងចន្លោះផ្ទះ ។ ត្រូវផ្គត់ផ្គង់កាយដើរទៅ (កងចន្លោះផ្ទះ) ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយគ្រលែងកាយ យោលកាយដើរទៅកងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុគ្មានសតិ ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[๔๓๓] សារត្តំនិធានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ ការាយប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តិ ការាយំ ឋិលម្ពេន្តា ។បេ។ ន ការាយប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពន្តិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ការាយប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ការាយំ បក្ខបោត្វា និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ការាយប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទតិ ការាយំ ឋិលម្ពេន្តោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស ឯសុបតតិស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[๔๓๔] សារត្តំនិធានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ កច្ឆន្តិ ពាហុំ ឋិលម្ពេន្តា ។បេ។ ន ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ កម្មិសិតព្ពន្តិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ កន្តិតព្ពំ ពាហុំ បក្ខបោត្វា កន្តិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ កច្ឆតិ ពាហុំ ឋិលម្ពេន្តោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[๔๓๓] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្ភគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រែលែងកាយ ឃោលកាយអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនត្រែលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវត្រែលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គត់ផ្គង់កាយហើយអង្គុយនៅ (ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឃ្លោងកាយ ឃោលកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រែង ๑ ភិក្ខុគ្មានសតិ ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ទីនោ ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

[๔๓๔] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្ភគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបង់ចោយ វាសដៃដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបង់ចោយដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវបង់ចោយដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះទេ ត្រូវដាក់ដៃឲ្យស្រួលដើរទៅ (ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបង់ចោយវាសដៃដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តំលាឧស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាធិកម្មិកស្សត្តំ ។

(៤៣៥) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តិ ពាហុំ ថិលម្ភេន្តា ។បេ។ ន ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ពាហុំ បក្ខហោត្វា និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទតិ ពាហុំ ថិលម្ភេន្តោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តំលាឧស្ស ឯកសុបតឥស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាធិកម្មិកស្សត្តំ ។

(៤៣៦) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ សីសប្បថាលកំ អន្តរឃរេ តច្ឆន្តិ សីសំ ថិលម្ភេន្តា ។បេ។ ន សីសប្បថាលកំ អន្តរឃរេ តច្ឆិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុគ្មានសតិ ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៥) សាវត្ថីនិទាន សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិកុទាំងឡាយធ្លាដៃ ភាសដៃអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធ្លាដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ កិកុមិនត្រូវធ្លាដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះទេ ត្រូវដាក់ដៃឲ្យស្រួលអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្លាដៃ ភាសដៃអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុគ្មានសតិ ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុឮសូរទៅកាន់ទីនៅ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៦) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុគ្រលែងក្បាល រេក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានគ្រលែងក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

ន សីសប្បថាលកំ អន្ធរាយរេ កន្ធុំ សីសំ បក្ខ-
ហេត្វា កន្ធុំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សីសប្បថាលកំ
អន្ធរាយរេ កច្ចតិ សីសំ ឯលម្ពេន្ធោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឯស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๓๗) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ពគ្គិយា កិត្តិ សីសប្បថាលកំ អន្ធរាយរេ និសីទន្តិ
សីសំ ឯលម្ពេន្តា ។បេ។ ន សីសប្បថាលកំ
អន្ធរាយរេ និសីទិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សីសប្បថាលកំ អន្ធរាយរេ និសីទិតព្ពំ សីសំ
បក្ខហេត្វា និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច
សីសប្បថាលកំ អន្ធរាយរេ និសីទតិ សីសំ ឯលម្ពេន្តោ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឯស្ស ភិសុបកតិស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិ-
កម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុមិនត្រូវគ្រែលែងក្បាលដើរទៅកន្លងបន្ទោរផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គងដៃតម្រង់ក្បាលឲ្យស្រួលដើរទៅ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ គ្រែលែងក្បាល ដើរទៅកន្លងបន្ទោរផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ គ្រែលែងក្បាល ដើរអង្គុយនៅកន្លងបន្ទោរផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រែលែងក្បាល អង្គុយនៅកន្លងបន្ទោរផ្ទះ ។

កិក្ខុមិនត្រូវគ្រែលែងក្បាលអង្គុយនៅកន្លងបន្ទោរផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គងដៃតម្រង់ក្បាលឲ្យស្រួលអង្គុយនៅ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយគ្រែលែងក្បាល ដើរអង្គុយនៅកន្លងបន្ទោរផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុប្លែកទៅគាន់ទីនៅ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ខុទ្ទកវត្ថុគ្គោ

(៤៣៨) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ធម្មភណ្ឌិយា ភិក្ខុ ខុទ្ទកតា អន្តរាយេ កប្បដ្ឋំ ។បេ។ ន ខុទ្ទកតោ អន្តរាយេ តមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ខុទ្ទកតេន អន្តរាយេ កត្តព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ឱកតោ វា ឧកតោ វា ខុទ្ទំ កត្វា អន្តរាយេ កប្បតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-ណស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣៩) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ធម្មភណ្ឌិយា ភិក្ខុ ខុទ្ទកតា អន្តរាយេ និស្សីទិត្ថ ។បេ។ ន ខុទ្ទកតោ អន្តរាយេ និស្សីទិស្សាមីតិ សិក្ខា ករ-ណីយា ។

ន ខុទ្ទកតេន អន្តរាយេ និស្សីទិតព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ឱកតោ វា ឧកតោ វា ខុទ្ទំ កត្វា អន្តរាយេ និស្សីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

១ឫកតវគ្គ

(៤៣៨) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះដើរទៅកង់ចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះដើរទៅកង់ចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះដើរទៅកង់ចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើទុក្កដិយោស្ទឹមចង្កេះតែម្ខាងក្តី ទាំងពីរខាងក្តី ហើយដើរទៅកង់ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ឯៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កង់សិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លៀង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៩) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះអង្គុយទៅកង់ចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះអង្គុយទៅកង់ចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវ (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះហើយអង្គុយទៅកង់ចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើទុក្កដិយោស្ទឹមចង្កេះតែម្ខាងក្តី ទាំងពីរខាងក្តី អង្គុយទៅកង់ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិសាឧស្ស ភិក្ខុបកតិស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๖๐) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ្ម សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរឃរេ ភុញ្ជន្តិ ។បេ។ ឯ ភិក្ខុឆ្ចិតោ អន្តរឃរេ ភមិស្សាមីតិ សិក្ខា ការណីយោ ។

ឯ ភិក្ខុឆ្ចិតេន អន្តរឃរេ ភុត្តព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរឃរេ ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិសាឧស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๖๑) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ្ម សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរឃរេ ឯសិនន្តិ ។បេ។ ឯ ភិក្ខុឆ្ចិតោ អន្តរឃរេ ឯសិនិស្សាមីតិ សិក្ខា ការណីយោ ។

អាវុសោ មិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤០) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទូរក្សាលដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនទទូរក្សាលដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទទូរក្សាលដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទូរក្សាលដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាវុសោ មិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤១) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទូរក្សាលអង្គុយនៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនទទូរក្សាលអង្គុយនៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។

น ขุกฺกุฬฺหาเตน อนฺตรายเร ฉินฺทิตพฺพํ ฯ เยน อนาธารียํ ปฏิจฺจ สงฺฆสฺส จาตุปจฺฉา อนฺตรายเร ฉินฺทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ตีณนฺนสฺส ปกฺขุปคตสฺส อาปทาสุ ขิตฺตจิตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๒๒๒) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ขุกฺกุฬิกาย อนฺตรายเร ภุญฺชนฺติ ฯ เป ฯ น ขุกฺกุฬิกาย อนฺตรายเร ภวิสฺสตีติ สิกฺขา กรณีโย ฯ

น ขุกฺกุฬิกาย อนฺตรายเร ภุญฺชิตพฺพํ ฯ เยน อนาธารียํ ปฏิจฺจ ขุกฺกุฬิกาย อนฺตรายเร ภุญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ตีณนฺนสฺส ปกฺขุปคตสฺส อาปทาสุ ขิตฺตจิตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ភិក្ខុមិនត្រូវទុកូរក្បាលអង្គុយនៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះទេ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទុកូរក្បាលអង្គុយនៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๔๒) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដើរចំអើតដើងទៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនចំអើតដើងហើយដើរទៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចំអើតដើងដើរទៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរចំអើតដើងទៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๔๓) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអង្គុយត្រចោមក្បាលជង្គង់កន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយត្រចោមក្បាលជង្គង់កន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ។

(๔๔๓) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិត្តិ បល្លង្កេ អន្តរឃរេ និសីទន្តិ ។បេ។ ន បល្លង្កេ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បល្លង្កេ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថបល្លង្កេ វា ទុស្សបល្លង្កេ-កាយ វា អន្តរឃរេ និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលោទស្ស វាសុបគតស្ស អាបទាសុ ទុម្មុត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សមត្តឹស ភោជនប្បដិសំយុត្តា

(๔๔๔) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិត្តិ អសញ្ចិច្ច បិណ្ឌបាតំ បដិក្កណ្ហាន្តិ ជេដ្ឋកានំ ភិក្ខូនំ ។បេ។ សញ្ចិច្ច បិណ្ឌបាតំ បដិក្ក-ណ្ហិតព្ពោ សិក្ខា ករណីយា ។

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយតែចោមក្បាលដង្គង់ ក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយតែចោមក្បាលដង្គង់ដោយដៃក្តី តែចោម
ដោយវត្ថុនឹងសំពត់ក្តី ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លៀង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

[៤៤៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួល
អាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីជ្រាថ្នាទឹងចាក់ចោល
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលអាហារ
បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

សក្កច្ចំ បិណ្ឌចារោ បដិក្ខេបតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌចារំ បដិក្ខិបតិ ឆន្ទេតុកាមោ វិយ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាដស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាចិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៤៥) សារត្តំ ជានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ តមំ តមំ ជុំលោកេត្វា បិណ្ឌចារំ បដិក្ខិបន្តិ អាកិរន្តេបិ អតិក្កន្តេបិ ន ជានន្តិ ។ បេ ។ បត្តសញ្ញី បិណ្ឌចារំ បដិក្ខិបេស្សាមីតិ សិក្ខាការណាយ ។

បត្តសញ្ញិនា បិណ្ឌចារោ បដិក្ខិបតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច តមំ តមំ ជុំលោកេត្វា បិណ្ឌចារំ បដិក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាដស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាចិកម្មិកស្សាតិ ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលអាហារបិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលអាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចាក់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤៥) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំឡឹងមើលទៅកង់ទីនោះ ។ ទទួលបិណ្ឌបាត កាលបើមានជនកំពុងដាក់ជាត្តិក្តី ដាក់រួចហើយដើរទៅក្តី ក៏មិនបានដឹងសោះ (ព្រោះមិនសង្ឃឹមរំលឹតែមើលទៅទីផ្តេសផ្តាស) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់កង់ជាត្រហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសំគាល់កង់ជាត្រហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំឡឹងមើលទៅកង់ទីនោះ។ ទទួលបិណ្ឌបាតត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๒๖) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា ភិក្ខូ បិណ្ឌចារំ បដិក្កមន្តា សូបំយេវ ឥមំ បដិក្កមន្តិ ។បេ។ សមសូបកំ បិណ្ឌចារំ បដិក្កមោសារាបីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

សូចោ ឆាម ទ្វេ សូចា មុក្កសូចោ មាសសូចោ ហត្ថហារិយោ ។ សមសូបកោ បិណ្ឌចារោ បដិក្កមោតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សូបំយេវ ឥមំ បដិក្កមតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស រសរសេ ញាតុកាមំ បរិភុតាឧំ អញ្ញស្មត្ថាយ អត្តនោ ឆនេន អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๒๗) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា ភិក្ខូ ឆូបិកតំ[๑] បិណ្ឌចារំ បដិក្កមន្តិ ។បេ។ សមតិត្តិកំ បិណ្ឌចារំ បដិក្កមោសារាបីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

---

๑. ម. ឆូបិកតំ ។

(៤៤៦) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលទទួលបិណ្ឌបាត ទទួលយកសម្លច្រើនជាង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ល[1] ។

ដែលហៅថា សម្ល បានដល់សម្លពីរយ៉ាង គឺសម្លសណ្តែកជ្រៃ ១ សម្លសណ្តែកពាជមាស ១ ដែលគួរដេរនឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។ ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតល្មមគ្នានឹងសម្ល ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលយកសម្លច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្លមានរសជាតិត្រៃលែង ១[2] ភិក្ខុទទួលយកបរស់ជនជាញាតិ ១ បរស់ជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុទទួលយកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុទទួលយកដោយទ្រព្យបរស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតពេញកំពុងចុកត្រគាក ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់ចុកត្រគាក ។

---

១ អដ្ឋកថា សម្លដែលមានប្រមាណប៉ុនភាគទី ៤ នៃភត្ត ហៅថា សម្លល្មមនឹងបិណ្ឌបាត ។
២ អដ្ឋកថា ម្ហូបអាហារដទៃ ។ មានសម្លបន្លែ ត្រីសាច់ជាដើម ដែលក្រៅពីសម្លសណ្តែកជាយនឹងសម្លសណ្តែកពាជមាសជាដើម ។

សមតិត្តិំ តោ បិណ្ឌាចារោ បដិក្កមោតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ទូបីភាវំ បិណ្ឌាចារំ បដិក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យគេញ៉ាស្មើគ្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលបិណ្ឌបាត ឲ្យកំពុងលើសកណ្តាប់មាត់បាត្រទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្លែង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆគ ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ទម្ពកតវគ្គ ទី ៣ ចប់ ។

(៤៤៨) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆឡភិញ្ញោ ភិក្ខូ អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តេ អភុញ្ជតុកាមោ វិយ ។បេ។ សក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

សក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតោ ភុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជតិ អភុញ្ជិតុកាមោ វិយ[1] អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អនាទន្តស្ស តិណ្ណស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៤៩) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆឡភិញ្ញោ ភិក្ខូ តហំ តហំ ឌិលោកេត្វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តិ អាកិរន្តេបិ អតិក្កន្តេបិ ន ជានន្តិ ។បេ។ បត្តសញ្ញី បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បត្តសញ្ញិនា បិណ្ឌបាតោ ភុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌិលោកេត្វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

---

១ អភុញ្ជិតុកាមោវិយោតំ ឆ. ម. ជោតូរកេ ឧត្តំ ។

[៤៤៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមិនចង់ឆាន់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើហាក់ដូចជាមិនចង់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេច ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៩] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបែរមើលទៅទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាត កាលបើទាយកកំពុងអង្គាសភ្លើ អង្គាសរួចហើយចេញដើរទៅក្តី ក៏មិនដឹងអ្វីឡើយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់តែក្នុងចានឆាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសំគាល់តែក្នុងចានឆាន់បិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំឡឹងមើលទៅទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាតបណ្តើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

อิมาหตฺถิ อสฺสาชฺช อสฺสตริยา อิมานิจฺฉสฺส กิเลส-
นสฺส อาปชฺชามิ ทุพฺภาสิตสฺส อาวิกมฺมกสฺสาติ ฯ

(๔๙๐) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภิกฺขู กิกฺกิ ตหิ ตหิ ทิวสิตฺถา[๑] ปิณฺฑาตํ
ภุญฺชนฺติ ฯเป ฯ สปทานํ ปิณฺฑาตํ ภุญฺชิสฺสามีติ
สิกฺขา กรณีเยา ฯ

สปทานํ ปิณฺฑาเตา ภุญฺชิตพฺโพ ฯ โย
อิมานเยน ปฏิจฺจ ตหิ ตหิ ทิวสิตฺถา[๒] ปิณฺฑาตํ
ภุญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อิมาหตฺถิ อสฺสาชฺช อสฺสตริยา อิมานิจฺฉสฺส
กิเลสนสฺส อญฺเญสํ เทนฺติ ทิวสิตฺถา อญฺญาติเก
อาคจฺฉนฺติ ทิวสิตฺถา ปตฺตวิสฺสคฺเค อาปชฺชามิ ทุพฺภา-
สิตสฺส อาวิกมฺมกสฺสาติ ฯ

(๔๙๑) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภิกฺขู กิกฺกิ ปิณฺฑาตํ ภุญฺชนฺติ สูปเยปิ ฆหมฺปิ
ภุญฺชนฺติ ฯเป ฯ สมสูปกา ปิณฺฑาตา ภุญฺชิสฺสามีติ
สิกฺขา กรณีเยา ฯ

๑-๒ ส. ม. ฉมฺปิ ฯ

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្គត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥០] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុកកាយជាយឲ្យខូងក្នុងទីនោះ ។ ឆាន់បិណ្ឌបាត ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតរាបឲ្យស្មើ ។

កិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតរាបឲ្យស្មើ ។ កិក្ខុណារាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កកាយជាយឲ្យខូងក្នុងទីនោះ។ ឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុកកាយបិណ្ឌបាតឲ្យខូងឲ្យដល់ពួកជនដទៃ ១ កិក្ខុកកាយបិណ្ឌបាតឲ្យខូងរោយរាយចុះកន្លងភាជនដទៃ ១ កិក្ខុកកាយសម្ងុតតែកន្លះ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្គត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥១] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុកាលឆាន់បិណ្ឌបាត ក៏ឆាន់សម្ងួតច្រើនដង ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ងួត ។

ស្វាទោ ជាម ទ្វេ ស្វាទោ មុខ្គសូទោ មាសសូទោ ហត្ថហារិយោ ។ សមសូបកោ បិណ្ឌាទាតោ ភុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច សូបំ យេវ ពហុំ ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស វេសវេ ញាតកាទំ បវារិតានំ អញ្ញស្សត្ថាយ[1] អត្តនោ ធនេន អាបទាសុ ទុល្លភកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៥២) សារប្បដិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ ថូបតោ[2] ខិមម្ចិត្វា បិណ្ឌាទាតំ ភុញ្ជន្តិ ។ បេ ។ ន ថូបតោ[3] ខិមម្ចិត្វា បិណ្ឌាទាតំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ថូបតោ[4] ខិមម្ចិត្វា បិណ្ឌាទាតោ ភុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ថូបតោ[5] ខិមម្ចិត្វា បិណ្ឌាទាតំ ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

---

១ អញ្ញស្សត្ថាយាតិ ឱ. ម. ឋោត្តពេ នត្ថិ ។ ២-៣-៤-៥ ថូបិកាតោតិ កត្ថចិ ឋោត្តពេ ទិស្សតិ ។

ដែលហៅថា សម្ប ជានដល់សម្បពីរយ៉ាង៖ គឺសម្បសណ្តែកជ្រុយ ១ សម្បសណ្តែកពងមាស ១ ដែលជនគួរនឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។ ភិក្ខុត្រូវធាន់បិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ប ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់សម្បឲ្យច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនឆ្លង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្ងមានសេដាំក្រៃលែង ១ ភិក្ខុធាន់សម្ងរបស់ញាតិ ១ ភិក្ខុធាន់សម្ងរបស់ជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុធាន់សម្ងដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនដទៃ[1] ១ ភិក្ខុធាន់សម្ងដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៥២) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុច្រមត្រង់កំពូលជ្រុយ ហើយធាន់បិណ្ឌបាត ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានច្រមត្រង់កំពូលជ្រុយហើយធាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវច្រមត្រង់កំពូលជ្រុយហើយធាន់បិណ្ឌបាតទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ច្រមត្រង់កំពូលជ្រុយហើយធាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ បទត្រង់នេះហាក់ដូចជាលើស ប្រហែលចំឡុងតាមសិក្ខាបទខាងដើមត្រង់អង្គថា ភិក្ខុទទួលសម្ងដើម្បីអ្នកដទៃ ទេដឹង តែសិក្ខាបទនេះនិយាយពីធាន់សម្ង ភិក្ខុធាន់ដើម្បីអ្នកដទៃ ដូចម្តេចបាន បាលីបទនេះមិនមានក្នុងច្បាប់ខ្មែរបទេ ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស បរិគ្គហេ សេសេ ឯកោ សន្ថរំ ត្វា ចីវរំ ត្វា
ភុញ្ជតិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៩៣) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សូបំ ព្យញ្ជនំ ឯ ឧទនេន បដិច្ឆាទេន្តិ
កាយេ្យកម្មតំ ឧបាទាយ ។បេ។ ន សូបំ ឯ ព្យញ្ជនំ
ឯ ឧទនេន បដិច្ឆាទេស្សាមិ កាយេ្យកម្មតំ ឧបាទា-
យាតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សូបំ ឯ ព្យញ្ជនំ ឯ ឧទនេន បដិច្ឆាទេតព្ពំ
កាយេ្យកម្មតំ ឧបាទាយ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ឆ
សូបំ ឯ ព្យញ្ជនំ ឯ ឧទនេន បដិច្ឆាទេតិ កាយេ្យ-
កម្មតំ ឧបាទាយ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๙ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុប្រមូលបិណ្ឌបាតដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួច ឲ្យប្រមូលជាមួយគ្នា ហើយបរិភោគ ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆ្កួត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

[๔๙๓] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកកាយបាយលុបសម្លខ្លះ ម្ហូបខ្លះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ។បេ។ ត្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនកកាយបាយលុបសម្ល ឬម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ។

ភិក្ខុមិនត្រូវកកាយបាយលុបសម្ល ឬម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើនទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយកកាយបាយលុបសម្លឬម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តិំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស សាមំ ភោ បដិញ្ញាតេត្វា នេត្តំ ន កាយ្យា ភគវតោ ឆ្ចា. ឆាយ អាបត្តាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៥៤) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខុ សូបំ ភិន្ទិំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កិំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា[1] សូបំ ភិន្ទិំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តិ កស្ស សទ្ធំ ន មញ្ញិំ កស្ស សាធុ ន រុច្ចតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កិំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខុ សូបំ ភិន្ទិំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ កិក្ខវេ សូបំ ភិន្ទិំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា

---

១ កិំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ ភវិស្សតិ ឧ. ម. ចោត្តភេ ទិស្សតិ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនឈឺ ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ពួកជនជាម្ចាស់របស់គេលុបសម្លុប ប្តមួប ហើយប្រគេន ១ កិក្ខុមិនអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសូមសម្ងួះ ជាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត មិនសមបើនឹងហ៊ានសូមសម្ងួះ ជាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់សោះ អ្នកណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងអាហារដ៏ឧបបរិបូណ៌ អ្នកណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងអាហារដែលមានសេសសល់ ។ ពួកកិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ ពួកកិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានសូមសម្ងួះ ជាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយសូមសម្ងួះ ជាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដាម្ចាស់

ภควโต หิ ตาย ตนฺหาย เหวชฺชปุริสา สพฺพปิ ชีวมานปิ มตปิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา กุญฺชิเสฏฺฐ เนตฺถ เหวชฺชปุริสา อปฺปสนฺนาน วา ปสาทาย ปสนฺนาน วา ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ ฌายิ ปน ภิกฺขเว สมฺมา สิกฺขาปท ฐปฺเปสฺสามิ น สพฺพ วา ชีวมาน วา อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา กุญฺชิเสฏฺฐิมตา สิกฺขา กรณีย ฯ ฌายิตพฺพ ภควตา ภิกฺขุ สิกฺขาปท ปญฺญตฺต โหติ ฯ

[๘๙๘] เตน ขเณ ปน สมเยน ภิกฺขู ภิกฺขา ลภนฺติ ฯ ภิกฺขาลาภปุญฺญกา ภิกฺขู ภิกฺขา เน ภิกฺขู ฌตน-ภาคิย วา ภิกฺขาวุโส ขมนีย วา ยาปนีย วา ฯ ปุเพ มย อาวุโส สพฺพ วา ชีวมาน วา อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชาม เตน โข ปน ชาสุ โหติ ฬหาน วา ปน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตตฺตา กุกฺกุจฺจายนฺตา น วิญฺญาเปม เตน โข ปน ชาสุ โหตีติ ฯ ภควโต ฌตมตฺถ

ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅភិក្ខុសង្ឃមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងហ៊ានសូមសម្លុះ ឲ្យខ្លុះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់សោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសូមសម្លុះឲ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ទេ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(๘๕๕) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ឯពួកភិក្ខុអកស្សជម្ងឺបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយលួមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយលួមញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមយើងតែងសូមសម្លុះ ឲ្យខ្លុះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ហេតុនោះបានជាយើងសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់ហើយ ពួកយើងមានសេចក្តីរង្កៀសដូច្នេះបានជាមិនហ៊ានសូមគេ ហេតុនោះបានជាយើងមិនសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូល

អាភោគេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ ភាសំ ភគ្គុ តិក្ខ្ត្តុ អាមន្តេសិ[1] អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ តិលានេន តិក្ខ្ត្តុំ សូបំ ឯនំ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន តិក្ខត្តុំ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន សូបំ វា ឯនំ វា អតិលានោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សូបំ វា ឯនំ វា អតិលានេន អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សូបំ វា ឯនំ វា អតិលានោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស ញាតកានំ បវារិតានំ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្តនោ ធនេន អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

---

๑ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ ។ បេ ។ ភិក្ខូ អាមន្តេសីតិ ឱវេយ្យោគ្គហេ នត្ថិ ។

សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទានេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺសូមសម្ពត្តិ ចាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់បាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគួរឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញឥតមានជម្ងឺនឹងមិនបានសូមសម្ពត្តិចាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ។

ភិក្ខុឥតមានជម្ងឺ មិនត្រូវសូមសម្ពត្តិចាយដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់ទេ ។ ភិក្ខុណាឥតមានជម្ងឺអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សូមសម្ពត្តិចាយដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុសូមក្នុងសំណាក់ញាតិ ១ ភិក្ខុសូមក្នុងសំណាក់ជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុសូមដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[๔๘๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ธมฺมกถิโก ภิกฺขุ ฉฬงฺคสมนฺนาคเต ปเรสํ ปตฺเต ทิโลเกนฺเต ฯเปฯ น ฉฬงฺคสมนฺนาคเต ปเรสํ ปตฺเต ทิโลเกสฺสตีติ สิกฺขา กรณีโย ฯ

น ฉฬงฺคสมนฺนาคตา ปเรสํ ปตฺตา ทิโลเกตพฺพา ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ฉฬงฺคสมนฺนาคเต ปเรสํ ปตฺเต ทิโลเกติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อญาณสฺส ฉสมนฺนาคเต ภ ฉาเปสมนฺนาคเต ภ ทิโลเกติ น ฉฬงฺคสมนฺนาคสฺส อาปชฺชสฺส ฉมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๔๘๗] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ธมฺมกถิโก ภิกฺขุ มหนฺตํ ภณฺฑกปฏิจฺฉาทึ ปเรติ ฯเปฯ มหนฺตํ ภณฺฑกปฏิจฺฉาทึ ปเรสิสฺสตีติ สิกฺขา กรณีโย ฯ

มหนฺตมหนฺตา ภณฺฑกปฏิจฺฉาทิ ปเรตพฺพา ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ มหนฺตํ ภณฺฑกปฏิจฺฉาทึ ปเรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(៤៥៦) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រឆាំងនឹងលើកទោស ហើយសំឡឹងមើលថាតើពួកភិក្ខុដទៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនប្រឆាំងលើកទោស ហើយសំឡឹងមើលថាតើពួកភិក្ខុដទៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំឡឹងមើលថាតើពួកភិក្ខុដទៃ ដោយប្រឆាំងនឹងលើកទោសទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយប្រឆាំងនឹងលើកទោស ក៏សំឡឹងមើលថាតើពួកភិក្ខុឯទៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនឆ្កួន ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុសំឡឹងមើលដោយគិតថា អញនឹងឲ្យឬអញនឹងប្រើគេឲ្យឲ្យ ១ ភិក្ខុមិនបានប្រឆាំងនឹងលើកទោសហើយសំឡឹងមើល ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៥៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើពុំទូតបាយធំពេក ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធ្វើពុំទូតបាយឲ្យធំពេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើពុំទូតបាយឲ្យធំពេកទេ[1] ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើពុំទូតបាយឲ្យធំពេក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ អដ្ឋកថា ពុំទូតបាយធំពេកប៉ុនពងក្អែក តួចពេកប៉ុនពងមាន់មិនគួរ បើពួតឲ្យកៅជាកណ្តាលគួរ ។

អជាបត្តំ អសប្បិកំ អសតិយា អជាឧត្តស្ស តិលាឧស្ស ខជ្ជកេ ផលាផលេ ទុត្តរិតន្តេ អាបជាសុ ទុម្ភុត្តកស្ស អាធិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๘๘) **សារត្តំ**ឯតានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា តំក្ខ ឥឃំ អាលោបំ ភោជ្ជា កុញ្ជេន្តិ ។ បេ ។ បរិមណ្ឌលំ អាលោបំ ភោជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បរិមណ្ឌលោ អាលោបោ នាម ។ **យោ** អនាឥរិយំ បដិប្ប ឥឃំ អាលោបំ ភោតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសប្បិកំ អសតិយា អជាឧត្តស្ស តិលាឧស្ស ខជ្ជកេ ផលាផលេ ទុត្តរិតន្តេ អាបជាសុ ទុម្ភុត្តកស្ស អាធិកម្មិកស្សាតិ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๑๐ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ๑ កិកុមិនមានស្មារតី ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុធាន់បង្អែម ๑ ផ្លែឈើតូចធំ ๑ សម្ងុតព្រៃកង្គ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកុឆត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

[๔๙๘] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុធ្វើពំនូតជាយវែងពេកហើយធាន់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងធ្វើពំនូតជាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺឲ្យមូល ។

កិកុត្រូវធ្វើពំនូតជាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើពំនូតជាយឲ្យវែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๑๐ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ๑ កិកុមិនមានស្មារតី ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុធាន់បង្អែម ๑ ផ្លែឈើតូចធំ ๑ សម្ងុតព្រៃកង្គ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកុឆត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

កពទ្ធវគ្គោ

(៤៥៩) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា កំក្ខ អនាហារេ កពន្ធេ មុខទ្វារំ វិវរន្តិ ។បេ។ ន អនាហារេ កពន្ធេ មុខទ្វារំ វិវរិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន អនាហារេ កពន្ធេ មុខទ្វារ វិវរិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អនាហារេ កពន្ធេ មុខទ្វារំ វិវរតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-នស្ស អាបទាសុ ធម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៦០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា កំក្ខ កុញ្ជមានា សព្ពំ ហត្ថំ មុខេ បក្ខិបន្តិ ។បេ។ ន កុញ្ជមានោ សព្ពំ ហត្ថំ មុខេ បក្ខិបិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

(៤៥៩) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាល
ពំនូតបាយទៅមិនទាន់មកដល់មាត់ ក៏ហាមាត់ចាំ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា កាលពំនូតបាយមិនទាន់មកដល់ អញនឹង
មិនបើកហាមាត់ចាំ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវហាមាត់ចាំពំនូតបាយដែលមិនទាន់បានមកដល់មាត់
ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយហាមាត់ចាំពំនូតបាយ
ដែលមិនទាន់មកដល់មាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៦០) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាល
ឆាន់បាយ ក៏ញាត់(ម្រាម)ដៃចាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។បេ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញកាលឆាន់បាយ នឹងមិនញាត់
(ម្រាម)ដៃចាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។

ន កុញ្ជមានេន សព្ពោ ហាត្តោ មុខេ បក្ខិបិតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កុញ្ជមានោ សព្ពំ ហត្ថំ មុខេ បក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[๔๖๑] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សកភោជ្ជេន មុខេន ព្យាហរន្តិ ។ បេ ។ ន សកភោជ្ជេន មុខេន ព្យាហរិតព្ពំ សិក្ខាករណីយា ។

ន សកភោជ្ជេន មុខេន ព្យាហរិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សកភោជ្ជេន មុខេន ព្យាហរតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិកុខ្ញុំកាលនាន់ជាយមិនត្រូវញាត់(ត្រមាម)ដៃចាំងអស់ចូលទៅកន្លះមាត់ទេ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយនាន់ជាយញាត់(ត្រមាម)ដៃចាំងអស់ចូលទៅកន្លះមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ក្រៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុខ្ញុំមិនភ្លេង ១ កិកុខ្ញុំមិនមានស្មារតី ១ កិកុខ្ញុំមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុខ្ញុំមានជម្ងឺ ១ កិកុខ្ញុំមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុខ្ញុំឆ្កួត ១ កិកុខ្ញុំដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៦១) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុខ្ញុំនិយាយចាំងនាន់ជាយទៅកន្លះមាត់ ។ បេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា កិកុខ្ញុំគប្បីឆ្លើយសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិននិយាយចាំងនាន់ជាយទៅកន្លះមាត់ ។

កិកុខ្ញុំមិនត្រូវនិយាយចាំងនាន់ជាយទៅកន្លះមាត់ទេ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយនិយាយចាំងនាន់ជាយ ទៅកន្លះមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ក្រៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុខ្ញុំមិនភ្លេង ១ កិកុខ្ញុំមិនមានស្មារតី ១ កិកុខ្ញុំមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុខ្ញុំមានជម្ងឺ ១ កិកុខ្ញុំមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុខ្ញុំឆ្កួត ១ កិកុខ្ញុំដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๒๖๒) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู ภิกฺขุ ปิณฺฑาเลปกมฺปิ ภุญฺชิตฺวา ฯเปฯ น ปิณฺฑาเลปกมฺปิ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น ปิณฺฑาเลปกมฺปิ ภุญฺเชยฺย ฯ โย อนาทิยิตฺวา ปฏิกฺขิปติ ปิณฺฑาเลปกมฺปิ ภุญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺสทฺธสฺส อสฺสทฺธิยา อชานนฺตสฺส ตีณานสฺส ขิตฺตจิตฺตสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๒๖๓) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู ภิกฺขุ ภตฺตาเลปกมฺปิ ภุญฺชิตฺวา ฯเปฯ น ภตฺตาเลปกมฺปิ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น ภตฺตาเลปกมฺปิ ภุญฺเชยฺย ฯ โย อนาทิยิตฺวา ปฏิกฺขิปติ ภตฺตาเลปกมฺปิ ภุญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺสทฺธสฺส อสฺสทฺธิยา อชานนฺตสฺส ตีณานสฺส ขิตฺตจิตฺตสฺส อุตฺตริภงฺเค อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(៤៦២) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាន់ ចោះដុំថ្ម (ទៅកឋិនមាត់) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់ចោះដុំថ្ម (ទៅកឋិនមាត់) ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ចោះដុំថ្ម (ទៅកឋិនមាត់) ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ចោះដុំថ្ម (ទៅកឋិនមាត់) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន៩យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៦៣) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាន់ កាត់ពំនូតថ្ម ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់កាត់ពំនូតថ្ម ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់កាត់ពំនូតថ្មទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់កាត់ពំនូតថ្ម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្ភុនត្តវិកង្គ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[๖๖๔] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ អវគណ្ឌការកំ កុញ្ជន្តិ ។ បេ ។ ន អវគណ្ឌការកំ កុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ន អវគណ្ឌការកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឯកតោ ឯ ឧភតោ ឯ កណ្ណំ កត្វា កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស[1] ឧលានលេ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[๖๖๕] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ហត្ថិនិទ្ធនកំ កុញ្ជន្តិ ។ បេ ។ ន ហត្ថិនិទ្ធនកំ កុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ន ហត្ថិនិទ្ធនកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថិនិទ្ធនកំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស ករវរំ ឧទ្ធន្តោ ហត្ថិ និទ្ធនតំ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

---

๑ តិលានស្ស ឧដ្ឋកេតំ កត្តព្ពំ ជោតកេ ទិស្សតិ ។

(๔๖๔) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ (គឺបៀមដូចស្មា) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បៀមពំនូតបាយ ក្នុងថ្ពាល់ម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុឆានផ្លែឈើធំតូច ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๖๕) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆានរលាស់ដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆានរលាស់ដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆានរលាស់ដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆានរលាស់ដៃបណ្តើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុចោលសម្រាមហើយរលាស់ដៃ ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๘๖๖) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สีฆวาหเน กุปฺปนฺเต ฯ เป ฯ สีฆวาหเน กุปฺปิสฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ น สีฆวาหเน กุปฺปิตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ สีฆวาหเน กุปฺปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ตีสุ านสฺส การณาย ฉนฺเท สตฺต ฉฑฺเฑตพฺพา(๑) อาปตฺติยา อนาปตฺติ ฯ

(๘๖๗) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ปิฏฺฐิสงฺฆาเฏ กุปฺปนฺเต ฯ เป ฯ น ปิฏฺฐิ-สงฺฆาเฏ กุปฺปิสฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ

น ปิฏฺฐิสงฺฆาเฏ กุปฺปิตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ปิฏฺฐิสงฺฆาเฏ กุปฺปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

---

๑ ฉ. ม. ฉฑฺฑิยฺยติ ฯ

(๔๖๖) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់ធ្វើគ្រាប់ចាយឲ្យជ្រុះពោយពាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់គ្រាប់ចាយ ឲ្យជ្រុះពោយពាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ធ្វើគ្រាប់ចាយ ឲ្យជ្រុះពោយពាយទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ធ្វើគ្រាប់ចាយ ឲ្យជ្រុះពោយពាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ឥវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនឈឺ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចោលសម្រាមដោយទៅចាំធាន់គ្រាប់ចាយ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๖๗) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លៀនអណ្តាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លៀនអណ្តាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លៀនអណ្តាតទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់លៀនអណ្តាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតំ ។

(៤៦៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ភគ្គវិយា តិក្ខ្ត្តុ ចបុចបុការកំ កុញ្ជន្តិ ។បេ។ ន
ចបុចបុការកំ កុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។
ន ចបុចបុការកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ
បដិច្ច ចបុចបុការកំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលាឧស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតំ។

ភាណវារភ្ណនា បញ្ចមោ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៦៨) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុធាន់ធ្វើសំឡេងឮផ្ចប់ៗ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮផ្ចប់ៗ ។

កិកុមិនត្រូវធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮផ្ចប់ៗទេ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮផ្ចប់ៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ភណវារវគ្គទី ៥ ចប់ ។

សុរុសុរុវគ្គោ

(៤៦៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោសម្ពិយំ
វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរេន ព្រាហ្មណេន សង្ឃស្ស បយោចាតំ បដិ-
យត្តំ ហោតិ ។ តិក្ខ្ត្តុំ សុរុសុរុការកំ ទីរំ បិវន្តិ ។
អញ្ញតរោ ឧដបុព្វកោ តិក្ខ្ត្តុំ ឃរមាហ សញ្ញយំ មញ្ញេ
សន្ថ្ឃ សីតំ កតោតំ ។ យេ តេ តិក្ខ្ត្តុំ អប្បិច្ឆា
។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិចាចេន្តិ កថំ ហិ
ណាម តិក្ខ្ត្តុំ សង្ឃំ អារព្ភ ឧរំ ការិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ
កិរ ត្វំ តិក្ខ្ត្តុំ សង្ឃំ អារព្ភ ឧរំ អកាសីតិ ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ ណាម ត្វំ
មោឃបុរិស សង្ឃំ អារព្ភ ឧរំ ការិស្សសិ នេតំ មោឃ-
បុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ-
ភាវាយ ។បេ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា តិក្ខ្ត្តុំ

(៤៦៩) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ លុះនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់
បានតាក់តែងទឹកដោះចំពោះសង្ឃ ។ អស់ចាំងពួកភិក្ខុក៏ឆាន់ទឹកដោះឆ្អែ
សំឡែងឲ្យឮគ្រប់គ្រក ។ ។ មានភិក្ខុ ១ រូបធ្លាប់ជាអ្នកវាចាំ (ពីដើម) បាន
ពោលពាក្យនេះថា សង្ឃចាំងអស់នេះទំនងជាឆ្អែទឹកដោះឲ្យគ្រប់ជាក់
ទេដឹង ។ ភិក្ខុចាំងឮយ៉ាងណា មានសេចក្តីថ្នាំតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំង
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុ (នេះ) មិនសមបើ
ន៏ឯហ៊ានពោលកំប្លែងប្រាប្ញព្រះសង្ឃ (ដូច្នេះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ បានឮថាអ្នកឯងពោលកំប្លែង
ប្រាប្ញសង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា-
ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាល
មោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានពោលកំប្លែងប្រាប្ញសង្ឃ (ដូច្នេះ)
សោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹង
រឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា

អាមនេ្ដសិ ន តិក្ខត្តុ តុន្ដំ ឯ ឧម្មុំ ឯ សង្ឃំ ឯ
អារព្ភ ឧភោ តាតញ្ចោ យោ តាវយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដ-
ស្សាតិ ។ អថខោ អតតា តំ តិក្ខត្តុំ អនេកបរិយាយេន
វិតារបិត្វា ធុព្ភតាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន តិក្ខត្តុ
វុត្តំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ ន សុសុសុការកំ
កុញ្ជិសប្បមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សុសុសុការកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច សុសុសុការកំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស អាបទាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៧០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខ្ម ហត្ថិលេ្ហហកំ កុញ្ជន្តិ ។បេ។ ន
ហត្ថិលេ្ហហកំ កុញ្ជិសប្បមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ហត្ថិលេ្ហហកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ
បដិច្ច ហត្ថិលេ្ហហកំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយកំបែងប្រាព្ធព្រះពុទ្ធឬព្រះធម៌ឬព្រះសង្ឃទេ ភិក្ខុណានិយាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនោះដោយអនេកបរិយាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រក ។ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រក ។ ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រក ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេច ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๗๐) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លិទ្ធដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លិទ្ធដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធាន់លិទ្ធដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

อิมาหตฺถิ อสฺสาชฺช อสฺสตฺถา อชานนฺตสฺส กิลา-
นสฺส อาปทาสุ อุปฺปนฺนกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๗๑) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภิกฺขู กิกฺขุ ปตฺตนิลฺเลหกํ กุพฺพนฺติ ฯ เป ฯ น
ปตฺตนิลฺเลหกํ กุพฺเพ สฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ
น ปตฺตนิลฺเลหกํ กุพฺเพตพฺพํ ฯ โย อนาทริเย
ปฏิจฺจ ปตฺตนิลฺเลหกํ กุพฺพติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อิมาหตฺถิ อสฺสาชฺช อสฺสตฺถา อชานนฺตสฺส กิลา-
นสฺส ปริตฺตเกเ สเสเ ฆเตเต สณฺหปิณฺฑา นิลฺเลหิตฺวา
กุพฺพนฺติ อาปทาสุ อุปฺปนฺนกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๗๒) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภิกฺขู กิกฺขู ทิฏฺฐนิลฺเลหกํ กุพฺพนฺติ ฯ เป ฯ น
ทิฏฺฐนิลฺเลหกํ กุพฺเพ สฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ
น ทิฏฺฐนิลฺเลหกํ กุพฺเพตพฺพํ ฯ โย อนาทริเย
ปฏิจฺจ ทิฏฺฐนิลฺเลหกํ กุพฺพติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិរិយាមិនភ្លេង ๑ កិរិយាមិនមានស្មារតី ๑ កិរិយាមិនដឹងខ្លួន ๑ កិរិយាមានជម្ងឺ ๑ កិរិយាមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិរិយាឆត ๑ កិរិយាដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

[๔๗๑] សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិរិយាធាន់លិទ្ធបាត្រ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិរិយាគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធបាត្រ ฯ

កិរិយាមិនត្រូវធាន់លិទ្ធបាត្រទេ ฯ កិរិណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធាន់លិទ្ធបាត្រ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

ភាระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺកិរិយាមិនភ្លេង ๑ កិរិយាមិនមានស្មារតី ๑ កិរិយាមិនដឹងខ្លួន ๑ កិរិយាមានជម្ងឺ ๑ កិរិយាប្រមូលភោជនចាំឆ្អែយ ដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួចមកក្នុងទីជាមួយគ្នាលិទ្ធហើយធាន់ ๑ កិរិយាមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិរិយាឆត ๑ កិរិយាដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

[๔๗๒] សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិរិយាធាន់លិទ្ធបបូរមាត់ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិរិយាគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធបបូរមាត់ ฯ

កិរិយាមិនត្រូវធាន់លិទ្ធបបូរមាត់ទេ ฯ កិរិណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធាន់លិទ្ធបបូរមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

អថាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតំ ។

(๔๗๓) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កក្កដេ
វិហរតិ សុំសុមារគិរេ ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ ។
តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ កោកនទេ ថាសាទេ
សាមិសេន ហត្ថេន ចាដិយថាលកំ បដិក្កណ្ហន្តិ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម
សមណា សក្យបុត្តិយា សាមិសេន ហត្ថេន ចាដិយ-
ថាលកំ បដិក្កហេស្សន្តិ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោ-
គិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ
ហិ នាម កិក្ខូ សាមិសេន ហត្ថេន ចាដិយថាលកំ
បដិក្កហេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ កិក្ខូ
សាមិសេន ហត្ថេន ចាដិយថាលកំ បដិក្កណ្ហន្តីតិ ។

ភវ:ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កង៏សិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង៏) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ កិក្ខុមិនឆ្លាសខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๗๓) *សម័យនោះឯង៏ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជាគ្រែដ៏តង់ទៅកេសកម្ពារវន (វៃត្រសម៉ែ) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វទ្រមឹគ ទៀបក្រុង៏សុំសុមារគិរ: កង៏ដែនភគ្គ: ។ សម័យនោះឯង៏ ពួកកិក្ខុនៅលើ កោកនទប្រាសាទ (ក្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិស: ទទួលភាជន:ទឹកសម្រាប់ឆាន់ ។ មនុស្សពាំង៏ឡាយ កំពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណ:ជាសក្យបុត្ត មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិស: មិនសមបើនឹង៏ទទួលចាប់ភាជន:ទឹកសម្រាប់ឆាន់ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ពួកកិក្ខុបានឮមនុស្សពាំង៏នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុពាំង៏ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុពាំង៏នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា កិក្ខុពាំង៏ឡាយមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិស: មិនសមបើនឹង៏ហ៊ានទទួលភាជន:ទឹកសម្រាប់ឆាន់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ្រែដ៏ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំង៏ឡាយ បានឮថាកិក្ខុពាំង៏ឡាយមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិស:ទទួលភាជន:ទឹកសម្រាប់ឆាន់ ពិតមែនឬ ។*

สงฺฆ์ ภควตา ฯ ปาตราสา พุทฺธา ภควนฺโต ตาทิ ยาม
เต ภิกฺขเว โภชเนน ปุริสา สามิเสน ปาเตน ชาลย-
ชาลกา ปฏิคฺคเหสฺสนฺติ เนตา ภิกฺขเว อปฺปสนฺนาน ว
ปสาทาย ปสนฺนาน ว ภิโยภาวาย ฯเป ฯ
เอวญฺหิ ปน ภิกฺขเว สมฺม สิกฺขาปท ุทฺทิเสยฺยาถ น
สามิเสน ปาเตน ชาลย ชาลกา ปฏิคฺคเหสฺสนฺติ
สิกฺขา กรณีย ฯ

น สามิเสน ปาเตน ชาลย ชาลโก ปฏิคฺคเห-
ตพฺโพ ฯ โย อนาทริย ปฏิจฺจ สามิเสน ปาเตน
ชาลย ชาลกา ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติย อชานนฺตสฺส ติล-
ณสฺส ตาวสฺสาติ ว ตาวเทสฺสาติ ว ปฏิคฺคณฺหาติ
อาปทาสุ ขุทฺทกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๗๔) เตน สมเยน พุทฺธา ภควนฺโต ภคฺเคสุ
วิหรนฺติ สุสุมารคิเร เภสกฬาวเน มิคทาเย ฯ

កិក្ខុតាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ម្នោយបុរសតាំងនោះមានដៃប្រឡាក់ ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់សោះ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនជាន់ជ្រែះថ្វាឲ្យជ្រែះថ្វាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រែះថ្វាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រែះថ្វាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ នឹងមិនទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ។

កិក្ខុមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនត្រូវទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ កិក្ខុមានជម្ងឺ១ កិក្ខុទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ដោយប័ងថា អញនឹងលាង ឬអញនឹងប្រើគេឲ្យលាង១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ១ កិក្ខុឆត១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

[๔๗๔] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងកេសកម្ពវន (វៃសម៉ី) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វទ្រឹគ ទៀប

តេន ខោ បន សមយេន កិកូ កោកនទេ ថាសាទេ
សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ ជេឍ្ឋិំ ។ មនុស្សា
ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិទាទេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា
សក្យបុត្តិយា សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ ជេឍ្ឋិំ
សេយ្យថាបិ កិមិ កាមភោគិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ
កិកូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិទា-
ទេន្តានំ ។ យេ តេ កិកូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋា-
យន្តិ ខិយន្តិ វិទាទេន្តិ កថំ ហិ នាម កិកូ សសិត្ថកំ
បត្តោវំ អន្តរឃរេ ជេឍ្ឋិំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ
កិកូវេ កិកូ សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ ជេឍ្ឋិំ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម
តេ កិកូវេ មោឃបុរិសា សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ
ជេឍ្ឋិំ នេតំ កិកូវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

ស្រែនសុំសុមារគិរៈ កុងដែនកគ្គៈ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនោះលើ
កោកនទប្រាសាទ (ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្ការីឈូក) ចាក់ទឹកដែល
លាងចាប្រតាំងគ្រាប់ចាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ មនុស្សពាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត មិនសមបើនឹង
ហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាងចាប្រតាំងគ្រាប់ចាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ដូចជាពួក
គ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយបានឮមនុស្សពាំង
នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ
បង្អាប់ថា ភិក្ខុពាំងឡាយមិនសមបើនឹងហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាងចាប្រតាំង
គ្រាប់ចាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ បានឮថា ភិក្ខុពាំងឡាយចាក់ទឹក
លាងចាប្រតាំងគ្រាប់ចាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុពាំងនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ម្នាយបុរសពាំង
នោះ មិនសមបើនឹងហ៊ានចាក់ទឹកលាងចាប្រតាំងគ្រាប់ចាយទៅក្នុង
ចន្ទោះផ្ទះសោះ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែ

បសន្នោ ឯ តំយេវ្ហកាយ ។ បេ ។ ឯវ្ហេ បន តំក្ខណេ ឥមំ សតិបដ្ឋានំ ឧទ្ទិស្សេយ្យ ន សសិត្តកំ បត្តណោវនំ អន្តរយេ ឆឌ្ឌេស្សាមីតិ សតិ្ថ ការណីយា ។

ន សសិត្តកំ បត្តណោវនំ អន្តរយេ ឆឌ្ឌេតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សសិត្តកំ បត្តណោវនំ អន្តរយំ ឆឌ្ឌេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលោ-ឧស្ស ឧទ្ធរិត្វា វ តិន្តិត្វា វ បដិក្កមេ វ ឥហរិត្វា ឆឌ្ឌេតិ អាបទាសុ ខុទ្ទកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សោឡស ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តំ

(៤៧៤) សាវត្ថិនិទានំ ។ ភោន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ តំក្ខ ឧត្តរាសង្គេ ឆប្បំ ទេសេន្តិ ។ យេ តេ តំក្ខ អម្ហាកំ ។ បេ ។ តេ ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ

ដែរថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនចាក់ទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្នែះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចាក់ទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្នែះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ចាក់ទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្នែះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លែង១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុប្រមូលគ្រាប់ចាយមកឆ្នុំគារហើយសម្រិតចោលតែទឹកក្តី ភិក្ខុប្រឈាប់គ្រាប់ចាយឲ្យរលាយជាទឹកហើយចាក់ចោលទាំងអស់ក្តី ភិក្ខុចាក់ទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅកន្លែងកាសនៈ (កន្ទោរ) ក្តី ភិក្ខុនាំយកទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅចាក់ចោលក្រៅក្តី១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

ធម្មុទ្ទេសវារបដិសំយុត្ត មាន ๑๖ សិក្ខាបទ

(๘๗๕) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល

វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយោ កិក្ខូ ឆឌ្ឍាណិស្ស ឧម្មំ ឧទេសេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភុម្ហេ កិក្ខវេ ឆឌ្ឍាណិស្ស ឧម្មំ ឧទេសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា គរហំ ហិ នាម ភុម្ហេ មោឃ-បុរិសា ឆឌ្ឍាណិស្ស ឧម្មំ ឧទេសេស្សថ ឧទេតំ មោឃ-បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិគរិត្វា បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន ឆឌ្ឍាណិស្ស ឧម្មំ ឧទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ វិគរិត្វំ ឥទំ ភគវតា កិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៤៧៦) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ ឆឌ្ឍាណិស្ស កិលាឧស្ស ឧម្មំ ឧទេសេតុំ ភុញ្ជិត្វាយន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ខីយន្តំ វិចារេន្តំ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឆឌ្ឍាណិស្ស កិលាឧស្ស ឧម្មំ ឧទេសេស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ អថ ខោ

បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
មានឆត្រនៅក្នុងដៃសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយសំដែងធម៌ដល់បុគ្គល
មានឆត្រនៅក្នុងដៃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងសំដែងធម៌ដល់
មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
ឃើញដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លា
ហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ សិក្ខា-
បទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃើញបញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៤៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយរង្គើសក្កង់ការសំដែងធម៌
ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹងសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រនៅក្នុងដៃសោះ។ភិក្ខុទាំងឡាយឮមនុស្ស
ទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំង

เต กิกฺขู ภควโต ปาตราสญฺจ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา ปาตฺวาว สาวตฺถิยา สปทานจารินฺ จรมาโน ยาว เชตวนา อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามา ตทวสริ ฯ ตตฺร สุทฺธา กิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉตฺตุปาหนสฺส ตาลปณฺณสฺส ธมฺมํ เทเสตุ์ ปาทา วา ปน ภิกฺขเว ๓ สงฺฆาปธิ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉตฺตุปาหนสฺส อกตาลปณฺณสฺส ธมฺมํ เทเสนฺตสฺส กรณีเย ฯ

ฉตฺตํ นาม ตีณิ ฉตฺตานิ เสตจฺฉตฺตํ กิลญฺชจฺฉตฺตํ ปณฺณจฺฉตฺตํ มณฺฑลพทฺธํ สลากพทฺธนฺ ฯ ฉตฺตา นาม พุทฺธปาสิโต สาวกปาสิโต ปเทสิปาสิโต เทวตาปาสิโต อตฺตปสญฺญิโต ฉตฺตปสญฺญิโต ฯ เทเสยฺยาตฺ[1]ปเทน เทเสตุ์ ปเท ปเท อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อกฺกมเย เทเสตุ์ อกฺกมกฺกมเย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

---

๑ อยญ์ ปาฬิ วิภาเคตพฺพา อาทิมฺหิ ฯ

នោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាន
នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា ក្នុងវេលានោះ
រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យភិក្ខុសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រ
នៅក្នុងដែបាន (តតមានទោស) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីមានឆត្រនៅក្នុងដែ ។

ដែលហៅថា ឆត្រ បានដល់ឆត្រ៣យ៉ាងគឺ ឆត្រដែលគេពាស
ដោយសំពត់មានពណ៌ស១ ឆត្រដែលគេធ្វើដោយផែង១ ឆត្រដែលគេធ្វើ
ដោយស្លឹកឈើ ១ (ឆត្រទាំង៣នេះ)ដែលគេចងឲ្យមានកងមូល[1] ចង
ឲ្យជាប់មាំដោយឆ្នឹងឆត្រ[2] ។ ដែលហៅថា ធម៌ គឺធម៌ដែលព្រះពុទ្ធ
ទ្រង់សំដែង សាវកសំដែង ឥសីសំដែង ទេវតាសំដែង ប្រកបដោយអដ្ឋក-
ថា ប្រកបដោយបាឡី ។ ត្រង់ពាក្យថា សំដែង គឺភិក្ខុសំដែងដោយបទ
ត្រឹមអក្ខរៈមួយក្តី គប់ៗបទ ។ ភិក្ខុសំដែងដោយអក្ខរៈ ត្រឹមអក្ខរៈ
មួយក្តី គប់ៗអក្ខរៈ ។

---

១ ដីកាវិនិច្ឆយ ឆត្រនេះគេធ្វើឆ្អឹងទទឹងមានរង់មូលជុំចងជាកន់ ហើយយកមកភ្ជាប់នឹងឆ្អឹង
បណ្តោយចងរឹតនឹងចេស ។ ២ ឆត្រនេះគេធ្វើឆ្អឹងបណ្តោយនឹងឆ្អឹងទទឹងឲ្យត្រង់ចងឲ្យមាំមាន
ជាងវែង (ឆ្អឹងលុត) គេប្រើបើកបិទបាន ។

ន ឆត្តចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្ហោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឆត្តចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានសុ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๗๗) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ ឧណ្ហចាលិសុ ឯម្មំ ទេសេន្តិ ។ បេ ។ ន ឧណ្ហចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ឧណ្ហោ នាម មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស ចតុហត្ថោ ឧណ្ហោ ។ តតោ ទុក្កដ្ឋោ អនុណ្ហោ ទុមតោ អនុណ្ហោ ។ ន ឧណ្ហចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្ហោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧណ្ហចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានសុ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិកុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានឆ្កែនៅកន្ទក់ដៃទេ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានឆ្កែនៅកន្ទក់ដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភេទដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានដម្បី ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆ្កត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៧៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស មានដំបងនៅកន្ទក់ដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានដំបងនៅកន្ទក់ដៃ ។

ដែលហៅថា ដំបង បានដល់ដំបងប្រវែង ៤ ហត្ថមជ្ឈិមបុរស ។ វែងជាង ៤ ហត្ថនោះ ក៏មិនហៅថាដំបង ខ្លីជាង ៤ ហត្ថនោះក៏មិនហៅថាដំបងដែរ ។ កិកុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានដំបងនៅកន្ទក់ដៃទេ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានដំបងនៅកន្ទក់ដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភេទដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានដម្បី ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆ្កត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๗๘) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สตฺถาณิสฺสุ ฉมฺเ นิเสชฺเ ฯเปฯ น สตฺถาณิสฺสุ อภิลานสฺสุ ฉมฺเ นิเสชฺชาปิตานิ สงฺฆา กาณิยา ฯ

สตฺถุ ชาม ปกาเสนาย ปกาเสนาย ปหาณิ(๑) ฯ น สตฺถาณิสฺสุ อภิลานสฺสุ ฉมฺเ นิเสชฺเ ฯ โย อชานิยิ ปณิตฺ สตฺถาณิสฺสุ อภิลานสฺสุ ฉมฺเ นิเสชฺเ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสุ ฯ

อชานนตฺถุ อสญฺจิจฺ อสติยา อชานนตฺถุ ภิลา-นสฺสุ อาปชาสุ ปุพฺพตฺตกสฺสุ อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๗๙) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู อาวุชาณิสฺสุ ฉมฺเ นิเสชฺเ ฯเปฯ น อาวุชาณิสฺสุ อภิลานสฺสุ ฉมฺเ นิเสชฺชาปิตานิ สงฺฆา กาณิยา ฯ

---

๑ ปหาณนฺเ กตฺตพฺเ โหตฺเ ทิสฺสติ ฯ

(๔๗๘) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានគ្រឿងសស្ត្រានៅកន្លែងដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅកន្លែងដៃ ។

គ្រឿងដែលសម្រាប់ប្រហារមានមុខមុតតែម្ខាង ឬមានមុខមុតទាំងពីរខាង ហៅថា គ្រឿងសស្ត្រា ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅកន្លែងដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅកន្លែងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនឆ្លង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๗๙) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានគ្រឿងអាវុធនៅកន្លែងដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅកន្លែងដៃ ។

អាវុសំ ភាគ្យ ចាចោ កោធនេ្ចតា ។ ឧ អាវុឆចា-
ណាសុ្ស អតិលាឧសុ្ស ឆម្ភោ ឧេសេតព្ពោ ។ យោ
អជាឧវិយំ បដិច្ច អាវុឆចាណាសុ្ស អតិលាឧសុ្ស ឆម្ភំ
ឧេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដសុ្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តសុ្ស តិលា-
ឧសុ្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកសុ្ស អាទិកម្មិកសុ្សត្តិ ។

សុរុសុរុវគ្គោ ឆដ្ឋោ ។

ធម៌មានដង់កង់ដំបូ (ដូចដង់រែក) ប្លុងធម៌មានដង់មូល ហៅថា គ្រឿងអាវុធ ។ កិកូមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅកង់ដៃទេ ។ កិកូណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅកង់ដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភ័ះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កង់សិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកូមិនក្លែង ១ កិកូមិនមានស្មារតី ១ កិកូមិនដឹងខ្លួន ១ កិកូមានជម្ងឺ ១ កិកូមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកូឆ្កួត ១ កិកូដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សុរុស្សុរវគ្គទី ៦ ចប់ ។

បាទុការគ្គោ

(៤៨០) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតិយា កិក្ខូ ចាតុការូឡ្ហស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។បេ។ ន ចាតុការូឡ្ហស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ចាតុការូឡ្ហស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អក្កន្តស្ស វា បដិមុក្កស្ស វា ឱមុក្កស្ស វា អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបទាសុ ខុទ្ទត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨១) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតិយា កិក្ខូ ឧថាហានារូឡ្ហស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។ បេ ។ ន ឧថាហានារូឡ្ហស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បាទុការគ្គ

(៤៨០) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សពាក់ខ្នាប់ដើង ។ បេ ។ ខ្ញុំតែសំថា កិក្ខុ គប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីពាក់ខ្នាប់ដើង ។

កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីពាក់ខ្នាប់ដើងទេ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីជាន់ខ្នាប់ដើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្ហើបកែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ឧបេះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្រែង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានដម្បី ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆគ ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨១) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សពាក់ស្បែកដើង ។ បេ ។ ខ្ញុំតែសំថា កិក្ខុគប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីពាក់ស្បែកដើង ។

ន ខលាហានាវុទ្ធិស្ស អតិលាឃនស្ស ឯម្ពោ ឥទេសេ-
តព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អក្កន្តស្ស ឯ បដិ-
ឃក្កស្ស ឯ ឯឡុក្កស្ស ឯ អតិលាឃនស្ស ឯម្ពំ ឥទេសេតំ
អាបត្តិំ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឃនស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨២) សារត្តានិទានំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ យានគតស្ស ឯម្ពំ
ឥទេសេន្តិ ។បេ។ ន យានគតស្ស អតិលាឃនស្ស
ឯម្ពំ ឥទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

យានំ នាម វុច្ចតិ រថោ សកដំ សន្ទមានិកា
សិវិកា បាដង្កី ។ ន យានគតស្ស អតិលាឃនស្ស ឯម្ពោ
ឥទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច យានគតស្ស
អតិលាឃនស្ស ឯម្ពំ ឥទេសេតំ អាបត្តិំ ទុក្កដស្ស ។

កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់ស្បែកដើងទេ ។ កិក្ខុណាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជាន់លើស្បែកដើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្ហើបកែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អនាបត្តិ ៖ ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្លៅង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៦) *សាវត្ថីនិទាន* ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សនៅលើយាន ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានទេ ។

ដែលហៅថា យាន គឺសំដៅយកវ(១) រថ រទេះ ៖ថទ្រទំ់ គ្រឿង(២)គ្រែស្នែង ទំនឹងអង្រឹង ។ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានទេ ។ កិក្ខុណាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ អដ្ឋកថា យានដំនិះដែលគេប្រែក់ដំបូលខាងលើមានសណ្ឋានដូចជាមណ្ឌប ។ ២ ទាំងពីរខាងនៃរថនោះ គេពាក់បង្កងំសុទ្ធសឹងតែធ្វើពីរបស់ល្អ ។ មានមាសប្រាក់ជាដើម មានទ្រង់ទ្រាយដូចជាស្លាបត្រុត ។

อฑฺฒปตฺโต อสญฺจิจฺจ อสตฺถาย อฑฺฒนฺหสฺส กิลา-
ทสฺส อาปชฺชนฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๘๓) สาวตฺถินิทานนฺ ฯ เตน โข ปน
สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สยนคตสฺส ฉมฺภิ
เทเสนฺติ ฯเป๎ฯ น สยนคตสฺส อภิลาทสฺส ฉมฺภิ
เทเสสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น สยนคตสฺส อภิลาทสฺส ฉมฺเภ เทเส-
ตพฺเพ ฯ โย อฑฺฒนวิยิ ปฏิจฺจ อนฺตมโส ฉมายมฺปิ[๑]
นิขนฺตสฺส[๒] อภิลาทสฺส ฉมฺภิ เทเสติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ

อฑฺฒปตฺโต อสญฺจิจฺจ อสตฺถาย อฑฺฒนฺหสฺส กิลา-
ทสฺส อาปชฺชนฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๘๔) สาวตฺถินิทานนฺ ฯ เตน โข ปน
สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ปลฺลตฺถิกาย นิสีทนฺตสฺส
ฉมฺภิ เทเสนฺติ ฯเป๎ฯ น ปลฺลตฺถิกาย นิสีทนฺตสฺส
อภิลาทสฺส ฉมฺภิ เทเสสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

---

๑ ฉ. ฉมายมฺปิ ฯ ๒ ฉ. ม. นิขนฺตสฺส สยนคตสฺส ฯ

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនឆ្លង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៣) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សនៅលើដំណេក ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើដំណេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើដំណេកទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ ដោយហោចទៅសូម្បីដេកនៅលើផែនដី ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនឆ្លង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៤) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស អង្គុយត្រចោមកសាលជង្គង់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ អង្គុយត្រចោមកសាលជង្គង់ ។

ន បល្លង្ខិកាយ និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ឆម្ភោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អជានន្តិយំ បដិច្ច ហត្ថបល្លង្កិ-កាយ វា ទុស្សបល្លង្កិកាយ វា និសិន្នស្ស អតិ-លានស្ស ឆម្ភំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានន្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-នស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៨៥] សារត្តេនិជ្ឈានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កំក្ខ បរិតស្សិស្ស ឆម្ភំ ទេសេន្តិ ។បេ។ ន បរិតស្សិស្ស អតិលានស្ស ឆម្ភំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បរិតស្សីសោ នាម កេសញ្ចិ ន ទស្សាបេត្វា បរិតោ ហោតិ ។ ន បរិតស្សិស្ស អតិលានស្ស ឆម្ភោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អជានន្តិយំ បដិច្ច បរិតស្សិស្ស អតិលានស្ស ឆម្ភំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានន្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស កេសញ្ចិ អវាបេត្វា ទេសេតិ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីអង្គុយត្រចោមកា្រលជង្គង់ទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីអង្គុយត្រចោមកា្រលជង្គង់ដោយដៃក្តី អង្គុយត្រចោមកា្រលជង្គង់ដោយសំពត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានដម្បី ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កំកុងផត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៥) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សជ្រួតកា្រល ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីជ្រួតកា្រល ។

ដែលហៅថា មនុស្សជ្រួតកា្រល គឺសំដៅយកមនុស្សដែលជ្រួតកា្រលមិនឲ្យឃើញចុងសក់ ។ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីជ្រួតកា្រលទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីជ្រួតកា្រល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានដម្បី ១ កិក្ខុបង្អាប់មនុស្សនោះឲ្យបើកឈ្នួតឲ្យលេចចុងសក់ចេញ ហើយទើបសំដែង ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុផត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[๔๘๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ทุกฺกฏสีสสฺส ฉมฺเย เขเสนฺติ ฯ เป ฯ ฉ ทุกฺกฏสีสสฺส อลาเณสฺส ฉมฺเย เขเสสฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ

ทุกฺกฏสีสนฺติ ฉนฺน สสีสานํ ปาตุยา ปญฺญตฺติ ฯ ฉ ทุกฺกฏสีสสฺส อลาณสฺส ฉมฺเย เขเสตพฺพา ฯ โย อนาทริยเย ปฏิจฺจ ทุกฺกฏสีสสฺส อลาณสฺส ฉมฺเย เขเสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อนาณตฺติยา ลาณสฺส สีสํ ปาเตติ เขเสติ อาปทาสุ ทุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๔๘๗] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ฉมายํ[๑] ถินฺทนฺติ อาสเน ถินฺถสฺส ฉมฺเย เขเสนฺติ ฯ เป ฯ ฉ ฉมายํ[๒] ถินฺทนฺติ อาสเน ถินฺถสฺส อลาเณสฺส ฉมฺเย เขเสสฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ

๑-๒ ฉ. ฉมายา ฯ

(៤៨៦) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សទូរក្បាល ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បូទូរក្បាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សទូរក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សដណ្តប់សំពត់គ្រប់ទាំងក្បាល ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បូទូរក្បាលទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បូទូរក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានដម្បូ ១ ភិក្ខុបង្គាប់គេឲ្យបើកឈូតក្បាលហើយខើបសំដែង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអង្គុយផ្ងាល់ទឹងដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយនៅលើអាសនៈ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយផ្ងាល់ទឹងផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បូអង្គុយនៅលើអាសនៈ ។

ន ឆមាយំ និសីទិតព្ពា អាសនេ និសិន្នស្ស អគិ-លានស្ស ឆម្មោ នេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឆមាយំ និសីទិតព្ពា អាសនេ និសិន្នស្ស អគិលានស្ស ឆម្មំ នេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស កិលា-នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨៨) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ នីចេ អាសនេ និសីទិត្វា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស ឆម្មំ នេសេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ភគវ-ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ នីចេ អាសនេ និសីទិត្វា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស ឆម្មំ នេសេស្សន្តីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ នីចេ អាសនេ និសីទិត្វា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស ឆម្មំ នេសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា ភគវ-ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា នីចេ អាសនេ និសីទិត្វា

កិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយផ្ដាល់ទឹងផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅលើអាសនៈទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ អង្គុយនៅលើផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្រៃង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៨) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ៗ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីជ្ងាថាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនសមបើទឹងអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ចានឮថាអ្នកទាំងឡាយអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្ងាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទឹងអង្គុយ

ขุทฺทเก สิกฺขาปเท ฉฏฺฐสฺสปิ ฉฏฺฐเมว ปาจิตฺติยนฺติ ปาฬิยา สมานตฺตา ปาฬิยา อนาคตตฺตา ปาฬิยา อนาคตตฺตา ปาฬิยา อนาคต

លើអាសនៈខ្ពស់ ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាទៀតឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាទៀតទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមប្រាស់ហើយ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា គ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ។

[៤៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើមកំណើតក្នុងភពណាៗ មានស្ត្រីជាប្រពន្ធរបស់បុរសចណ្ឌាលម្នាក់ជាស្ត្រីមានគភ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្ត្រីចណ្ឌាលនោះបានពោលពាក្យនេះនឹងបុរសចណ្ឌាលនោះថា បពិត្រអ្នកជាអយ្យបុត្រ ឥឡូវនេះខ្ញុំមានគភ៌ហើយ ខ្ញុំចង់ទទួលទានផ្លែស្វាយណាស់ ។ ឯប្តីនោះតបវិញថា ផ្លែស្វាយគ្មានទេ (ព្រោះ) កាលនេះមិនមែនជាកាលមានផ្លែស្វាយ ។ ប្រពន្ធនោះនិយាយថា បើខ្ញុំមិនបានផ្លែស្វាយទេ ខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (ពុំខាន) ឡើយ ។ គ្រានោះឯង មានដើមស្វាយរបស់ស្តេច (១ដើម) តែងមានផ្លែជាប់ជានិច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ បុរសចណ្ឌាលនោះក៏ចូលទៅរកដើមស្វាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ឡើងទៅពួននៅលើដើមស្វាយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះឯង ស្តេចបានទ្រង់ពាជដំណើរទៅកាន់ដើមស្វាយនោះជាមួយនឹងព្រាហ្មណបុរោហិត លុះដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដ៏ខ្ពស់

មន្តំ បរិយោបុណាតិ ។ អថខោ កិកុវេ តស្ស ឆវកស្ស
ឯតទហោសិ យាវ អច្ឆរិកោ អយំ ភវំ យត្រ ហិ
នាម ឧច្ចេ អាសនេ និសីទិត្វា មន្តំ បរិយោបុណិស្សតិ
អយញ្ហ ព្រាហ្មណោ អច្ឆរិកោ យត្រ ហិ នាម នីចេ
អាសនេ និសីទិត្វា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស មន្តំ
ភាចេស្សតិ អហាញ្ញមិ អច្ឆរិកោ យោហំ ឥត្តិយា
ការណា វញ្ចោ អត្តំ អវហារមិ សព្ពមិទំ ច បរិភតន្តំ ។
ភគ្គវ បរិបតិ ។

ឧភោ អត្តំ ន ជានន្តិ ឧភោ ធម្មំ ន បស្សរេ
យោចាយំ មន្តំ ភាចេតិ យោចាធម្មេ ឆិយតិ ។
សាលិំ ខិនោ កុត្តោ សុចិមំសូបសេចនោ(១)
តស្មា ធម្មេ ន វត្តាមិ ធម្មោ អរិយេភិ វណ្ណិតោ

---

๑ ម. សុចិមំសុបសេចនោ ។

ហើយក៏រៀនទូរមន្ត ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ គ្រានោះ បុរសចណ្ឌាលនោះមានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចណាគង់លើអាសនៈខ្ពស់ហើយរៀនទូរមន្ត ស្តេចនេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ មួយទៀត ព្រាហ្មណ៍ណាអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយបង្ហាញមន្តដល់មនុស្សដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ព្រាហ្មណ៍នេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ចំណែកខ្ញុំនេះវិញដែលមកលុចផ្ទៃស្បាយរបស់ស្តេច ព្រោះហេតុអំពីស្រី អញនេះឯងក៏ហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ឯបា្រប់ទាំងនេះវាចប្លុកចប្លឹគ្នាអស់ហើយ ។ បុរសនោះគិតដូច្នោះហើយក៏លោតចុះពីដើមស្បាយមកកន្លែងនោះឯង (ហើយពោលគាថា) ថា

ព្រាហ្មណ៍ណាបង្ហាញមន្ត (ដល់ស្តេច) ក្តី
ស្តេចអង្គណារៀនមន្តមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី
ជនទាំងពីរនោះឈ្មោះថាមិនស្គាល់នូវហេតុ
ជនទាំងពីរនោះឈ្មោះថាមិនដឹងនូវផល ។

ព្រាហ្មណ៍ក៏ពោលគាថាតបវិញថា

(នែអ្នកចណ្ឌាល) ខ្ញុំបានទទួលទានច្រាយអង្ករ
ស្រូវសាលីដែលលាយដោយសាច់ដ៏ស្អាតរបស់ស្តេច
(ជាពលិថ្ងៃ) ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំនឹងប្រព្រឹត្ត

ជំរត្តំ តំ ឆឌ្ឌលាតំ យសលាភញ្ច ព្រាហ្មណា

យា រុក្ខំ វិនិចាតេន អឆម្ភរណេន ច ។

មរិញ្ច មហាព្រហ្មេ បច្ចន្តញ្ញេបិ ចាណិនោ

មាតំ អឆម្ភោ អាបរតោ អស្មា កាម្ភមិវាតិឆាតំ ។

[๔๙๐] តថាបិ មេ តិក្ខវេ អមជាថា ន័ថេ

អាសនេ ន័សីទិត្វា ឧច្ច អាសនេ ន័សំន្នស្ស មន្តំ

ភាថេតុំ កាមន្តំ បន ឯតរហិ ន អមជាថា តរិស្សតិ

ន័ថេ អាសនេ ន័សីទិត្វា ឧច្ច អាសនេ ន័សំន្នស្ស

ឆម្មំ ឧទេសេតុំ នេតំ តិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន

ទៅកាន់ធម៌នោះមិនបានទេ (តែខ្ញុំដឹងថា)
ធម៌នេះពួកព្រះអរិយៈតែងសរសើរហើយ ។
ឯបុរសចណ្ឌាលក៏ឆ្លើយតបវិញថា
បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ការដែលបានទៀត
នឹងបានយសបែបនោះ ពាក្យនិន្ទាតែងមាន
(ជាធម្មតា) ម្យ៉ាងទៀត ការបិញ្ចឹមជីវិត
ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាហេតុនាំឲ្យធ្លាក់ចុះទៅកាន់
អបាយ បពិត្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូរវៀរចេញ
សូម្បីពួកសត្វដទៃក៏គង់តែចំអិនបាយបរិភោគ (ដូច្នោះដែរ)
អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឲ្យខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌
ហើយ មុខជានឹងបែកធ្លាយដូចជាភ្នំមិនខាន ។

(៤៩០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីតែកាន់គ្រានោះបុគ្គលអង្គុយលើ
អាសនៈខ្ពស់ បានហើយបង្ហាញមន្តដល់បុគ្គលដែលអង្គុយលើអាសនៈទាប
ម្តេចក៏គង់ជាទីមិនគាប់ចិត្តដល់តថាគត នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់បុគ្គលដែល
អង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់បុគ្គល ដែលអង្គុយលើ
អាសនៈខ្ពស់ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ក៏នឹងតែមិនបានជាទីគាប់ចិត្តតថាគត
ដែរពេក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីដែះថ្លាដល់ពួកជនដែល

កិត្តកវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន នីចេ អាសនេ
និសិន្នា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស អតិលានស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា करणीया ។

ន នីចេ អាសនេ និសិន្នា ឧច្ចេ អាសនេ
និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច នីចេ អាសនេ និសិន្នា ឧច្ចេ
អាសនេ និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๙๑) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធញ្ញកិយា កិក្ខូ ឋិតា និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ
។ បេ ។ ន ឋិតោ និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ
ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា करणीया ។

ន ឋិតេន និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេ-
តព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឋិតោ និសិន្នស្ស
អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

មិនគាន់ដែរថា ឬនាំពួកជនដែលដែរថាហើយ ឲ្យកាន់តែដែរថាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈតាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់។

ភិក្ខុមិនគប្បីអង្គុយលើអាសនៈតាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយលើអាសនៈតាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាៈដែលមិនត្រូវាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

(๔๙๑) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដែលអង្គុយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨២) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ្ម បច្ចតោ កច្ចន្តា បុរតោ កច្ចន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។បេ។ ន បច្ចតោ កច្ចន្តោ បុរតោ កច្ចន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បច្ចតោ កច្ចន្តេន បុរតោ កច្ចន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច បច្ចតោ កច្ចន្តោ បុរតោ កច្ចន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨៣) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ្ម ឧប្បដេន កច្ចន្តា បដេន កច្ចន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។បេ។ ន ឧប្បដេន កច្ចន្តោ បដេន កច្ចន្តស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្រៃង ๑ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆគ ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

(๔๙๒) សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដើរខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដើរខាងមុខ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរខាងមុខ ฯ

កិក្ខុមិនត្រូវដើរខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរខាងមុខទេ ฯ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរខាងក្រោយ ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរខាងមុខ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្រៃង ๑ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆគ ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

(๔๙๓) សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដើរតាមផ្លូវ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ฯ

ន ច្បុដ្ឋេន កច្ឆន្តេន បាថេន កច្ឆន្តស្ស អតិលាឧស្ស ឧម្ពោ ឧទេសតាភ្ហោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ច្បុដ្ឋេន កច្ឆន្តោ បាថេន កច្ឆន្តស្ស អតិលាឧស្ស ឧម្មំ ឧទេសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស អាបជាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

តយោ បកិណ្ណកា

(๔๙๒) សារត្តំ ឯនាគំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ្ម បិតា ទុច្ចារម្បិ បស្សាវម្បិ ករោន្តំ ។ បេ ។ ន បិតោ អតិលាឧោ ទុច្ចារំ ឯ បស្សាវំ ឯ ករិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បិតោន អតិលាឧេន ទុច្ចារោ ឯ បស្សាវោ ឯ កាតព្ភោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច បិតោ អតិលាឧោ ទុច្ចារំ ឯ បស្សាវំ ឯ ករោតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស អាបជាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុមិនត្រែវដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ទេ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ត្រែវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រែវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន ភ្លែង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆគ ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បកិណ្ណកៈ មាន ៣ សិក្ខាបទ

(๔๙๔) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ ឈរបន្ទោបង់ខ្ចោរៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បី ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជម្ងឺនឹងមិនឈរបន្ទោបង់ខ្ចោរៈ ឬបស្សាវៈ ។

កិក្ខុគ្មានជម្ងឺមិនត្រែវឈរបន្ទោបង់ខ្ចោរៈ ឬបស្សាវៈទេ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ គ្មានជម្ងឺហើយឈរបន្ទោបង់ខ្ចោរៈ ឬបស្សាវៈ ត្រែវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រែវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន ភ្លែង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុ មានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆគ ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៥) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា កំសុ មារិតេ ឧច្ចារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករោន្តិ ។ បេ ។ ន មារិតេ អតិលាឧោ ឧច្ចារំ ក បស្សាវំ ក ខេឡំ ក ការិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន មារិតេ អតិលាឧេន ឧច្ចារេ ក បស្សាវេ ក ខេឧេ្ឋ ក ការេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច មារិតេ អតិលាឧោ ឧច្ចារំ ក បស្សាវំ ក ខេឡំ ក ករោតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អនាឧន្តស្ស តិលា-ឧស្ស អបមារិតេ ករោតោ មារិតំ ឋិត្តតិ អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន

[๔๙๕] สาวตฺถีนิทาน ฯ สมัยนั้นแล พวกฉัพพัคคีย์ภิกษุ
บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ ฯลฯ
ตรัสถามว่า ภิกษุรูปหนึ่งเมื่อแสดงสิกขาบทว่า อย่าเลย
ยังไม่ได้บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ
ก็ยังไม่ได้ ฯ

ภิกษุยังไม่ได้บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ
ก็ยังไม่ได้ ฯ ภิกษุณียังไม่ได้บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ
ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ ก็ยังไม่ได้ ฯ สิกขมานายังไม่ได้บริโภคจีวรเหลือ ๆ
สละจีวรเหลือ ๆ ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ ก็ยังไม่ได้ ฯ สามเณรยังไม่ได้
บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ ก็ยังไม่ได้ ฯ
สามเณรีไม่ได้บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ
ก็ยังไม่ได้ ฯ

ภิกษุไม่ได้บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ
ก็ยังไม่ได้ ฯ ภิกษุใดไม่ได้บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ
ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ ภิกษุนั้นต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

คำว่าที่ไม่ได้บริโภค (ในสิกขาบทนี้มี ๘ อย่าง) คือภิกษุไม่
ถือเอง ๑ ภิกษุไม่มีสาวัตถี ๑ ภิกษุไม่ได้ขอ ๑ ภิกษุมีจีวร ๑ ฉัพพัคคีย์
บริโภคจีวรเหลือ ๆ สละจีวรเหลือ ๆ ให้ซึ่งผ้าเนื้อหยาบ ๆ ที่ภิกษุนั้นมิได้
ให้ ๑ ภิกษุมีความอนาทรย์ ๑ ภิกษุมีจิตฟุ้งซ่าน ๑ ภิกษุมีความรำคาญ ๑ ฯ

[๔๙๖] สมัยนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ
พระเชตวันอารามของอนาถบิณฑิกเศรษฐี เขตกรุงสาวัตถี ฯ ครั้งนั้นแล

ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយោ ភិក្ខូ ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករោន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-យន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករិស្សន្តិ សេយ្យថាបិ កិលញ្ជេ កាមភោគិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្চំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករោថាតិ ។ សច្চំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។

ពួកឆព្វគ្គិយកិកុបន្ទោបង់ទុច្চារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្លះ ជាក់លើទឹក ។ មនុស្សពាល ឮយក៏បោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹងហ៊ានបន្ទោបង់ទុច্চារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្លះ ជាក់លើទឹក ដូចជាពួកគ្រហស្ថអកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ កិកុពាល ឮយបានឮមនុស្សពាលនោះបោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ កិកុពាលឮយណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុពាលនោះក៏បោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិកុមិនសមបើនឹងបន្ទោបង់ទុច্চារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្លះ ជាក់លើទឹកសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុពាល ឮថាអ្នកពាលឮយបន្ទោបង់ទុច্চារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្លះ ជាក់លើទឹក ពិតមែនឬ ។ កិកុពាលនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសពាលឮយ អ្នកពាលឮយមិនគួរនឹងបន្ទោបង់ទុច্চារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្លះ ជាក់លើទឹកទេ ម្នាលកិកុពាលឮយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុពាលឮយ អ្នកពាល

ฆาฏา ปน ตีณิเวว ๕ทิ สิกฺขาปทานิ ทุทฺเทสยฺยาน ฉ ทุทฺเทสา อุทฺทาโร ปาฏิโมกฺขุทฺทาโร ปาฏิโมกฺขนฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ ฆาฏีนิ ภควตา ตีณิเยว สิกฺขาปทานิ ปญฺญตฺตานิ โหนฺติ ฯ

(๔๙๗) เตน โข ปน สมเยน ตีณิเยว ตีณิ ปาฏิโมกฺขานิ ทุทฺเทสา อุทฺทารา ปาฏิโมกฺขุทฺทารา ปาฏิโมกฺขนฺติ กาตุ๋ กุกฺกุจฺจายนฺติ[๑] ฯ ภควโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ภิกฺขู กิตฺต กตฺวา ตีณิเยว ปาฏิโมกฺขานิ ทุทฺเทสา อุทฺทารา ปาฏิโมกฺขุทฺทารา ปาฏิโมกฺขนฺติ กาตุ๋ ฆาฏา ปน ตีณิเยว ๕ทิ สิกฺขาปทานิ ทุทฺเทสยฺยาน ฉ ทุทฺเทสา อถ ตีณิเยว อุทฺทาโร ปาฏิโมกฺขุทฺทาโร ปาฏิโมกฺขนฺติ สิกฺขา กร-ณียา ฯ

---

๑ กุกฺกุจฺจายนฺตา ภควนฺตเมว ทสฺสนาย อาคจฺฉนฺติ ฯ

ឡាយត្រាស់ដៃងឡើងទូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្ខាថា អញនឹងមិនបានបន្ទោបង់ឧច្ចារៈឬបស្សាវៈឬស្តោះទឹកមាត់ ដាក់
លើទឹក ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តចំពោះពួក
កិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(๔๙๗) សម័យនោះឯង កិក្ខុតាំងឡាយមានជម្ងឺទឹករង្គៀសនឹង
ការបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹក ។
កិក្ខុតាំងនោះ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងវេលា
នោះរួចទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុតាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលកិក្ខុ
តាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលមានជម្ងឺ បន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ
បស្សាវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកបាន ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ
អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងទូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជម្ងឺទឹងមិនបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្តោះ
ទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ។

ន ខុទកេ អតិលាឧេន[1] ខុទ្ទាកេ វា បស្សាវេ វា ខេឧេ្បា វា កាតុំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ខុទកេ អតិលាឧោ ខុទ្ទាកំ វា បស្សាវំ វា ខេឧ្បំ វា ករោតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស ឋលេ ករោ ខុទកំ ផុដ្ឋតិ អាបជាសុ ខុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ចាទុកវគ្គោ សត្តមោ ។

---

๑ ភិក្ខុតាតិ កត្តុបិ ហោត្វេវ ទិស្សតិ ។

សេក្ខិយកណ្ឌ ចាទុកាវគ្គ បកិណ្ណកៈ ៣

កិកុគ្មានជម្ងឺមិនត្រូវបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ប្បស្សាវៈ ឬស្ដោះទឹកមាត់ ដាក់លើទឹកទេ ។ កិកុណាគ្មានជម្ងឺអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយបន្ទោបង់ឧច្ចារៈប្បស្សាវៈឬស្ដោះទឹកមាត់ ដាក់លើទឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ ឧច្ចារៈ ប្បស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ដែលកិកុបន្ទោបង់ដាក់លើគោក ហើយហូរទៅកន្លែងទឹក ១ កិកុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ចាទុកាវគ្គទី ៧ ចប់ ។

ទស្សនាវំ[1]

វេរមណ្ណាសំ បដិច្ចន្នំ

សុសំវុតោ តត្ថិត្តចក្ខុនា

ទក្ខិតុដ្ឋកវ្ជិការប្បសន្នោ

តយោ ចេវប្បចាលការ ។

ទម្ភកិកុណ្ឌិតោ ចេវ

ទុក្កដិបលិត្តិការយ ច

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញី ច

សមេស្សបសមតិត្តិកំ ។

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញី ច

សបទានា សមេន ច

ទ្វូបិកតោ បដិច្ចន្នំ

---

១ ឧ. ម. ជោតុកេសុ ទក្ខាទនាជា នត្តុំ ។

បិទ្ធនសិក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយវត្ត[1]នោះគឺ

បរិមណ្ឌលនិវាសន ១ បរិមណ្ឌលបារុបន ១ សុបដិច្ឆន្នគមន ១
សុបដិច្ឆន្ននិសីទន ១ សុសំវុតគមន ១ សុសំវុតនិសីទន ១
ខុក្ខិត្តចក្ខុគមន ១ ខុក្ខិត្តចក្ខុនិសីទន ១ នខុក្ខិត្តគមន ១
នខុក្ខិត្តនិសីទន ១ នខុជ្ឈគ្ឃិគមន ១ នខុជ្ឈគ្ឃិនិសីទន ១
អប្បសទ្ទគមន ១ អប្បសទ្ទនិសីទន ១ នកាយប្បចាលគមន ១
នកាយប្បចាលនិសីទន ១ នពាហុប្បចាលគមន ១
នពាហុប្បចាលនិសីទន ១ នសីសប្បចាលគមន ១
នសីសប្បចាលនិសីទន ១ នក្ខម្ភគគមន ១ នក្ខម្ភគនិសីទន ១
នខុគុណ្ឋិតគមន ១ នខុគុណ្ឋិតនិសីទន ១ នខុកុដិគមន ១
នបល្លត្ថិកនិសីទន ១ សក្កច្ចបិណ្ឌបាតបដិគ្គហណ ១
បត្តសញ្ញីបដិគ្គហណ ១ សមសូបកបដិគ្គហណ ១
សមតិត្តិកបដិគ្គហណ ១ សក្កច្ចបិណ្ឌបាតភុញ្ជន ១
បត្តសញ្ញីបិណ្ឌបាតភុញ្ជន ១ សប្បទានបិណ្ឌបាតភុញ្ជន ១

---

១ ព្រះត្រៃបិដកអក្សរខ្មែរបន្ទំឯភូមា មិនមានតាថាត្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយកណ្ឌនេះដូចក្នុងកណ្ឌឯទៀតៗ ទាងដើមនោះទេ ឯកណ្ឌទាងដើម គឺជារាជិកកណ្ឌក្តី តេរេសកណ្ឌក្តី រហូតដល់ជាចិត្តិយកណ្ឌ ក៏សុទ្ធតែមានតាថាត្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទទាំងអស់ ប្លែកតែតែកន្លែងដែរតែងតាថាកណ្ឌខ្លះដាក់ត្រែងបុងបំផុតវគ្គ កណ្ឌខ្លះដាក់ត្រែងបុងបំផុតកណ្ឌ ឯក្នុងជាលិស្លឹករឹតអក្សរខមមានតាថាត្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទត្រែងតែកន្លែង តាំងពីជារាជិកកណ្ឌដំរាស់សេក្ខិយកណ្ឌ ។

សេក្ខំយកណ្តោ ឧភតនគាថា

វិញ្ញាតុំ ពុជ្ឈនសញ្ញិនា ។
មហន្តំ មណ្ឌលំ ទ្វារំ
សព្ពំ មាតុំ ន ភ្យាភវេ
ពុទ្ធោ វេជ្ជមនំ(១) តណ្ហោ
ឆ្ឌំ សិទ្ធាវកោរតំ ។
ជិតភិនិទ្ធារតំ ខេវ
ឧប្បុបុ សុរុសុរុ
អយោ ឯស្មៅមាតា វុត្តា
សាមិសេន សសិដ្ឋកា ។
ឆត្តចាលិសុ សទ្ធម្មំ
ន នេសន្តិ តថាគតា
តតោ ច ទណ្ឌចាលិសុ
សត្តអាវុជចាលិនោ ។
ចាទុកា ពុចាមាតា ខេវ
យានសេយ្យតសុ ច
បល្លង្កាយ និសិន្នសុ
វេដ្ឋិតោ កុណ្ឌិតេន ច ។

---

១ ពក្ខេវជ្ជេខនត្តំ ជាហេ យុត្តតរោ ។

សេក្ខិយកណ្ឌ ឧត្តរគាថា

សមសូបកបិណ្ឌបាតកុញ្ជរ	๑	នច្ចុបិកវគ្គមុនកុញ្ជរ	๑
សូបព្យញ្ជនោទនបដិច្ឆាទន	๑	សុរោមនវិញ្ញត្តិ	๑
ទុជ្ជនសញ្ញាបត្តោលោកន	๑	នាតិមហន្តកតម្បកវណ	๑
បរិមណ្ឌលអាលោបកវណ	๑	នអនាហដទ្វារវិវរណ	๑
នសព្វហត្ថបត្តិបន	๑	នសកពម្បព្យាហរណ	๑
នបិណ្ឌុក្ខេបកកុញ្ជរ	๑	នកពម្បវច្ឆេទក	๑
នអវគណ្ឌការកុញ្ជរ	๑	នហត្ថនិទ្ធុនកកុញ្ជរ	๑
នសិង្ឃាវគារកកុញ្ជរ	๑	នជិវ្ហានិច្ឆារកកុញ្ជរ	๑
នចបុចបុការកកុញ្ជរ	๑	នសុរុសុរុការកកុញ្ជរ	๑
នហត្ថនិល្លេហកកុញ្ជរ	๑	នបត្តនិល្លេហកកុញ្ជរ	๑
នទុជ្ជនិល្លេហកកុញ្ជរ	๑	នសាមិសបដិគ្គហណ	๑
នសសិង្ឃកឆ្ឌុន	๑	នឆត្តបាណិទេសន	๑
នទណ្ឌបាណិទេសន	๑	នសត្ថបាណិទេសន	๑
នអាវុធបាណិទេសន	๑	នបាទុកាឧម្ភទេសន	๑
នទុបាហនទេសន	๑	នយានគតទេសន	๑
នសយនគតទេសន	๑	នបល្លត្ថិកទេសន	๑
នវេដិតសីសទេសន	๑	នទុគ្គណ្ឌិតសីសទេសន	๑

ឆមា និចាសវេ ហានេ

បច្ចតោ ឧប្បវេនេ ច

បិតរកេន ន តារតព្ពំ

មាវិតេ ឧទកម្ហិ ចាតិ ។

បរិមណ្ឌលុជ្ជុតរុក្ខា

ទុម្ពំ សក្កិច្ច ឆាមាជា

ន សុរុសុរុ ចាឧកោ

តវេតេ សត្តវក្ខិយា ។

បញ្ចតា អតិនេវេន

តោតមេន យសស្សិនា

សាវកេ សិក្ខាឧត្តាយ

បញ្ចសត្តតិសេក្ខិយាតិ ។

ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ សេក្ខិយា ធម្មា ។ តត្ថា-យស្មន្តេ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

សេក្ខិយកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ ។

នធម្មាទេសនា ๑ នន្ទិយាសនាទេសនា ๑

នបិតទេសនា ๑ នបច្ឆតោទេសនា ๑

នឧប្បថទេសនា ๑ នបិតកវណា ๑

នហាវិតកវណា ๑ នឧទកកវណា ๑ ฯ

វគ្គតាំង ๗ នេះគឺ បរមណ្ឌលវគ្គ ๑ នឧជ្ឈគ្ឃិកវគ្គ ๑

នខម្មកតវគ្គ ๑ នសក្កបវគ្គ ๑ នាហដវគ្គ ๑

នសុរាសុរាវគ្គ ๑ នឆាទុកាវគ្គ ๑ ฯ សេក្ខិយវត្តតាំង

๗๕ សិក្ខាបទ (នេះ) ព្រះគោតមដ៏មានយសជាទេវតាវៃក្រៃលែង

ជាងទេវតា ឆានបញ្ញត្តហើយ ដើម្បីឲ្យពួកសាវកសិក្សាតាម ។

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុតាំងពីយ វត្តដែលគប្បីសិក្សាតាំងពីយ

ខ្ញុំបានសំដែងច្បើនហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងសេក្ខិ-

យវត្តតាំងនោះ លោកតាំងពីយបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់ពីរដងផង

លោកតាំងពីយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់បីដងផង លោក

តាំងពីយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុង

សេក្ខិយវត្តតាំងនេះហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។

ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សេក្ខិយកណ្ឌ ចប់ ។

អធិការណាសម្ពន្ធ

(៤៩ឧ) តត្រមេ ខោ បនាយស្មន្តោ សត្ថុ អធិការ.

រណាសមថា ធម្មា ខន្ធេសុ អាភត្តន្តិ ។ ទុប្បន្នុប្បន្នានំ

អធិការណានំ សមថាយ រូបសមាយ សម្មុខាវិនយោ

ទាតព្ពោ សតិវិនយោ ទាតព្ពោ អមូឍវិនយោ

ទាតព្ពោ បដិញ្ញាយ តត្រាវត្ថុំ យេភុយ្យសិកា

តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោតិ ។

ពួកធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ

(៤៩៨) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ៧ យ៉ាង សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈនេះ តែងមកកាន់ខុទ្ទេស (គឺការដែលសំដែងខ្លីៗ) ។ (ឯធម៌ ៧ យ៉ាងនោះគឺ) សង្ឃត្រូវឲ្យសម្មុខាវិនយ[1] ១ សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិនយ[2] ១ សង្ឃត្រូវឲ្យអមូឡ្ហវិនយ[3] ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យកាត់ទោសតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុអកតញ្ញូ ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យខាងច្រើនជាប្រមាណ ១ សង្ឃត្រូវធ្វើទោសតាមកម្មរបស់ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តលាមក[4] ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យឲ្យពួកភិក្ខុដែលវិវាទាសំនែងគ្នា សង្គ្រោះសង្គ្រមអត់ធន់គ្នាទៅវិញទៅមក ដូចគេគ្រប់មូត្រលាមកដោយស្មៅដើម្បីសូប់រម្ងាប់នៃអធិករណៈ (ទាំងនោះ) ដែលកើតឡើងហើយ ១ ។

---

១ ធម្មវាទីបុគ្គលពន្យល់បង្ហាញអធម្មវាទីបុគ្គលដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យនេះជាសត្ថុសាសន៍.លោកចូរកាន់យកធម្មវិន័យនេះចុះ លោកចូរស្រឡាញ់ធម្មវិន័យនេះចុះ បើអធិករណៈរម្ងាប់បានដូច្នេះជាដើម ហៅថា សម្មុខាវិនយ ។ ២ សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិនយដល់ភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធជាកអាបត្តិមានសតិបរិបូណ៌ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ។ ៣ សង្ឃត្រូវឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់ភិក្ខុដែលជាពីឆ្គួតហើយ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ដើម្បីមិនឲ្យភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ៤ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តលាមក ភិក្ខុឯទៀតចោទដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃត្រឡប់គេចកែប្រែសំដីពោលពាក្យកុហក សង្ឃត្រូវធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ហើយភិក្ខុនោះត្រូវប្រព្រឹត្តវត្ត មានមិនត្រូវឲ្យ ។ ឧបសម្បទានឹងនិស្ស័យជាដើម ។ (ស្រង់យកពីចុល្លវគ្គ សមថក្ខន្ធកៈ) ។

ขนฺธฏฺฐ โข อายสฺมนฺโต สตฺต อธิการณาสมถา ฉปฺปา ฯ ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ปริสุทฺธาตฺถายสฺมนฺโต ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ

อธิการณาสมถา ฉปฺปา นิฏฺฐิตา ฯ

(๒๙๙) ขนฺธฏฺฐ โข อายสฺมนฺโต ฉนฺนนฺนํ ขนฺธฏฺฐา ฉฏฺฐาเน ฉกามาวจรา ฉปฺปา ขนฺธฏฺฐา สพฺพสงฺคาหิกา ฉปฺปา ขนฺธฏฺฐา ฉ ผสฺสายตนิกา ฉปฺปา ขนฺธฏฺฐา ฉ อนิยตา ฉปฺปา ขนฺธฏฺฐา ตีสุ ฉสฏฺฐิยา ฉาฉตฺตึสาย ฉปฺปา ขนฺธฏฺฐา ฉ ธาตุโย ฉาฉตฺตึ-สาย ฉปฺปา ขนฺธฏฺฐา ฉฏฺฐาเน ฉาฉนฺทเสนิยา ฉปฺปา ขนฺธฏฺฐา

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណៈ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាងនោះ អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់ពីរដងផង អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់បីដងផង អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬអស់លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងធម៌ទាំងនោះហើយ ហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ។

ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ ចប់។

(៤៩៩) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ និទានខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយ៤ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស១៣ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អនិយតសិក្ខាបទ២ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ៣០ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយ ៩២ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ៤ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ

เสกฺขิยา ฉฬงฺคุเปกฺขา สตฺต อนิสฺสิตาติ เสกฺขิยา ฉฬงฺคุเปกฺขา ฯ ฉฬงฺคนฺติ ตสฺส กตมาตา สุตฺวาคมนฺ สุตฺตปริยาปนฺนนฺ อนฺธปุถุชฺชนสฺส ทุชฺชานนตฺถาย ฯ ตตฺถ สเมฺหหาติ สมฺเภหิ สมฺโมเทหิ สมฺมาเทหิ สิกฺขิตพฺพนฺติ ฯ

มหาวิภงฺเค สิกฺขาปทวณฺณนา ฯ

ឧទ្ទេសវិសាន

សេក្ខិយវត្តខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណៈមាន ៧ យ៉ាងខ្ញុំក៏សំដែងឡើងហើយ ។ សិក្ខាបទមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ មកហើយក្នុងសុត្តៈ (មាតិកា) ពាប់បញ្ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺការសំដែងឫតិមោក្ខ) រាល់ៗ កន្លះខែ ។ អស់លោកពាល់អង្គគប្បីព្រមព្រៀងគ្នា គប្បីរីករាយគ្នា កុំវិវាទគ្នា គប្បីសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះទៅហោង ។

មហាវិភង្គ ចប់ ។

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦ ១

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ ..... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ២

បទភាជនីយ ៣

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤

សិក្ខាបទទី ៧ ៥

និទានសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ..... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ៧

សិក្ខាបទវិភង្គ ៨

បទភាជនីយ ៩

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១០

សិក្ខាបទទី ៥ ១១

និទានភិក្ខុ ២ រូប ..... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ ១២

បទភាជនីយ ១៣

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៤

សិក្ខាបទទី ៩ ១៥

និទានឆន្នភិក្ខុ ..... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ១៧

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ. ๑๘

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๙

សិក្ខាបទទី ๑๐ ๒๐

និទានភិក្ខុស្រែកអាឡវីតាំងឡាយ. . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ. ๒๑

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ. ๒๒

ឧទ្ទាននៃភូតគាមវគ្គ. ๒๓

ទុតិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ๑ ๒๔

និទានធម្មិយភិក្ខុ. . . . . ″

ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកឲ្យឱវាទដល់ភិក្ខុនី. ๒๖

សេចក្តីបញ្ញត្តិ. ๒๗

ការសន្មតិភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ๘ ប្រការឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី. ๓๐

សិក្ខាបទវិភង្គ. ๓๑

គរុធម៌ ๘ ប្រការ. ๓๓

បទភាជនីយ. ๓๔

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๓๘

សិក្ខាបទទី ๒ ๓๙

និទានព្រះជួរឡបន្តក. . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ. ๔๒

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๔๓

សន្ទីកបដ្ឋលទ្រាប់មាតិកា ៥០៧

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៣ ៤៨

និទានឧត្តុគ្គិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំបូង ៤៥

និទានព្រះមហាបដាបតីគោតមី ៤៦

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៤៧

បទភាជនីយ ៤៨

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤៩

សិក្ខាបទទី ៤ ៥០

និទានឧត្តុគ្គិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ៥១

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៥៣

សិក្ខាបទទី ៥ ៥៤

និទានភិក្ខុ ១ រូបត្រាប់ទៅបិណ្ឌបាត . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំបូង ៥៥

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ៥៦

សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ៥៧

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៥៨

សិក្ខាបទទី ៦ ៥៩

និទានឧទាយិភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៦១

បទភាជនីយ នឹងភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៦២

ពេទ្ធទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៧ ๖๓

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ . . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ๖๔
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๖๕
បទភាជនីយ ๖๗
ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๖๘

សិក្ខាបទទី ៨ ๖๙

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ . . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ๗๐
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๗๑
បទភាជនីយ ๗๒
ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๗๓

សិក្ខាបទទី ៩ ๗๔

និទានឧបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី . . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ๗๖
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๗๗
បទភាជនីយ ๗๘
ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๗๙

សិក្ខាបទទី ១០ ๘๐

និទានឧទាយិភិក្ខុ . . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๘๑

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៨២
ឧទ្ទាននៃឧភាទវគ្គ ៨៣

គោជនវគ្គ បឋមសិក្ខាបទ ៨៤

និទានដព្វត្ថេរភិក្ខុ ..... "
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងនិទានព្រះសារីបុត្តត្ថេរ ៨៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងបទភាជនីយ ៨៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៨៨

សិក្ខាបទទី ២ ៨៩

និទានទេវទត្តភិក្ខុ ..... "
បឋមប្បញ្ញត្តិ នឹងបឋមានុប្បញ្ញត្តិ ៩០
ទុតិយានុប្បញ្ញត្តិ ៩១
តតិយានុប្បញ្ញត្តិ ៩២
ចតុត្ថានុប្បញ្ញត្តិ ៩៣
បញ្ចមានុប្បញ្ញត្តិ ៩៤
ឆដ្ឋានុប្បញ្ញត្តិ ៩៥
សត្តមានុប្បញ្ញត្តិ ៩៧
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៩៩

សិក្ខាបទទី ៣ ១០០

និទានបុរសធ្វើការម្នាក់ជាមនុស្សទីលក្រ ..... "
បឋមប្បញ្ញត្តិ ១០៣
និទានភិក្ខុ ១ រូបមានដង្វែ នឹងបឋមានុប្បញ្ញត្តិ ១០៤

លេខទំព័រ

ទុតិយានុប្បញ្ញត្តិ..... ១០៥

តតិយានុប្បញ្ញត្តិ..... ១០៦

និយាយពីអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកំណត់ភត្តដែលគេបម្រុងរើម្បីខ្លួន ឲ្យដល់ភិក្ខុឯទៀត និង
សិក្ខាបទវិភង្គ..... ១០៧

បទភាជនីយ..... ១០៨

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ..... ១០៩

សិក្ខាបទទី ៤ ១១០

និទានឧបាសិកាដាមាតារបស់នាងកាណា..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ..... ១១៥

បទភាជនីយ..... ១១៦

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ..... ១១៧

សិក្ខាបទទី ៥ ១១៨

និទានភិក្ខុជ្រើនរូប..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាជម្បង..... ១១៩

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិភង្គ..... ១២១

បទភាជនីយ..... ១២៣

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ..... ១២៤

សិក្ខាបទទី ៦ ១២៥

និទានភិក្ខុពីរូបដើរផ្លូវឆ្ងាយ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ..... ១២៧

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ ๑๒๙

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๓๐

សិក្ខាបទទី ๗ ๑๓๑

និទានសត្ថារសរត្តិយភិក្ខុ . . . . . ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๑๓๒

បទភាជនីយ ๑๓๓

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๓๔

សិក្ខាបទទី ๘ ๑๓๕

និទានព្រះវេឡដ្ឋសីសត្ថេរ . . . . . ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ๑๓๖

សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ๑๓๗

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๓๘

សិក្ខាបទទី ๙ ๑๓๙

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ . . . . . ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ๑๔๐

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๑๔๑

បទភាជនីយ ๑๔๒

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๔๔

សិក្ខាបទទី ๑๐ ๑๔๕

និទានភិក្ខុ ๑ រូបជាអ្នកប្រែប្រួលក្នុងការប្រកបរបស់គ្រប់យ៉ាង . . . . . ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ๑๔๖

	លេខទំព័រ
សិក្ខាបទវិភង្គ	១៤៧
បទភាជនីយៈ នឹងភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៤៩
ឧដ្ឋានវិធីនៃភោជនវគ្គ	១៤៩
អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១	១៥០
និទានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៥៣
បទភាជនីយ	១៥៤
ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៥៥
សិក្ខាបទទី ២	១៥៦
និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៥៧
សិក្ខាបទវិភង្គ	១៥៨
បទភាជនីយ	១៥៩
ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៦០
សិក្ខាបទទី ៣	១៦១
និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៦៣
បទភាជនីយ នឹងភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៦៤
សិក្ខាបទទី ៤	១៦៥
និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៦៦

សង្ខិត្តបញ្ចុលទ្រាប់មាតិកា ៥១៣

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ ១៦៧

ភាវៈដែលមនត្រូវអាបត្តិ ១៦៨

សិក្ខាបទទី ៥ ១៦៩

ឯកានត្រៃ. ឧបនន្ទសក្យបុត្រ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ឯងសិក្ខាបទវិភង្គ ១៧១

បទភាជនីយ ១៧១

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៧២

សិក្ខាបទទី ៦ ១៧៣

ឯកានត្រៃៈ. ឧបនន្ទសក្យបុត្រ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាដំបូង ១៧៤

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ទី ១ ឯង - ទី ២ . . . . . ១៧៧

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ទី ៣ . . . . . ១៧៨

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ទី ៤ ឯងសិក្ខាបទវិភង្គ ១៧៩

បទភាជនីយ ១៨១

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៨២

សិក្ខាបទទី ៧ ១៨៣

ឯកានមហានាមសក្យ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ ឯងបភេទណា ៤ យ៉ាង ១៨៨

បទភាជនីយ ១៨៩

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៩១

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៨ ๑๙๒

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំដំបូង ๑๙๓

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๑๙๔

បទភាជនីយ ๑๙๕

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๙๖

សិក្ខាបទទី ๙ ๑๙๗

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំដំបូង សិក្ខាបទវិភង្គ នឹង បទភាជនីយ ๑๙๘

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๙๙

សិក្ខាបទទី ๑๐ ๒๐๐

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๒๐๑

បទភាជនីយ ๒๐๒

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ នឹងឧទ្ទាននៃអចេលវគ្គ ๒๐๓

សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ๑ ๒๐๔

និទានពួកអ្នកឃ្វាលគោ នឹងឃ្វាលពពែ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ๒๐๙

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๒๑๑

សន្ធឹកចង្កុលច្បាប់មាតិកា ៥១៥

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ២ ២១១

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ . . . . . "

សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ២១២

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២១៣

សិក្ខាបទទី ៣ ២១៤

និទានសត្តរសវត្ថុយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ២១៥

បទភាជនីយ ២១៦

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២១៧

សិក្ខាបទទី ៤ ២១៨

និទានឆន្នភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ . . . . . "

សិក្ខាបទវិភង្គ បទភាជនីយ ២១៩

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២២០

សិក្ខាបទទី ៥ ២២១

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ . . . . . "

សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ២២២

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២២៣

សិក្ខាបទទី ៦ ២២៤

និទានភិក្ខុប្រែនរូប . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១ . . . . . ២២៥

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ២ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ២២៦

បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២២៧

សិក្ខាបទទី ៧ ២២៨

និទានព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាដំបូង ២២៩

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ១ ..... ២៣១

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ២ ..... ២៣១

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ៣ ..... ២៣២

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ៤ ..... ២៣៣

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ៥ ..... ២៣៤

សិក្ខាបទវិភង្គ ២៣៥

បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៣៦

សិក្ខាបទទី ៨ ២៣៧

និទានភិក្ខុប្រើនរូប ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ២៣៨

បទភាជនីយ ២៣៩

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៤០

សិក្ខាបទទី ៩ ២៤១

និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ២៤២

សន្ធិភាគបន្ទុលច្រាប់មាតិកា ៥១៧

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ ២៤៣

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៤៤

សិក្ខាបទទី ១០ ២៤៥

និទានសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ២៤៦

បទភាជនីយ ២៤៧

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ និងឧទ្ទាននៃសុរាបានវគ្គ ២៤៨

សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ២៤៩

និទានឧទាយិភិក្ខុ ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ២៥០

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៥១

សិក្ខាបទទី ២ ២៥២

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ ..... "

សិក្ខាបទវិភង្គ បទភាជនីយ និងភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៥៣

សិក្ខាបទទី ៣ ២៥៤

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងអធិករណៈ ៤ យ៉ាង ២៥៥

បទភាជនីយ និងភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៥៦

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ๔ ๒๕๗

និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ . . . . . ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ๒๕๙

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๒๖๐

សិក្ខាបទទី ๕ ๒๖๑

និទានឧបាលិថេរោ . . . . . ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ๒๖๕

សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ๒๖๖

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๒๖๗

សិក្ខាបទទី ๖ ๒๖๙

និទានភិក្ខុ ๑ រូប . . . . . ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ๒๖๙

បទភាជនីយ ๒๗๐

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๒๗๑

សិក្ខាបទទី ๗ ๒๗๒

និទានភិក្ខុ ๑ រូប . . . . . ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ๒๗๓

សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ๒๗๔

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๒๗๕

សន្ទីកថង្គ្លសច្រាប់មាតិកា ៥១៩

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៨ ២៧៦

និទានភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាភិក្ខុមិច្ឆាទិដ្ឋិ . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ២៨២
ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម ២៨៤
បទភាជនីយ ២៨៦
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៨៧

សិក្ខាបទទី ៩ ២៨៨

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ២៨៩
ការបរិភោគរួម មានពីរយ៉ាង ២៩០
បទភាជនីយ ២៩១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៩២

សិក្ខាបទទី ១០ ២៩៣

និទានសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ឋក មានទិដ្ឋិអាក្រក់ . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣០១
បទភាជនីយ ៣០២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ នឹងឧទ្ទាននៃសប្បាណកវគ្គ ៣០៥

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ៣០៦

និទានភិក្ខុឈ្មោះឆន្ន . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣០៧

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ ៣០៧
ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣១០

សិក្ខាបទទី ២ ៣១១

និទានព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងអានិសង្សវិន័យ នឹងនិទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ ..... "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣១៣
បទភាជនីយ នឹងភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣១៤

សិក្ខាបទទី ៣ ៣១៥

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ ..... "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣១៧
អោហារោបនកម្ម ៣១៨
បទភាជនីយ ៣១៩
ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣២០

សិក្ខាបទទី ៤ ៣២១

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ ..... "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ៣២២
ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣២៣

សិក្ខាបទទី ៥ ៣២៤

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ ..... "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ៣២៥
ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣២៦

សង្ខេបចន្លោះប្រាប់មាតិកា ៥៦១

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦ ៣៦៧

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ... ៣២៨

ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ៣២៩

សិក្ខាបទទី ៧ ៣៣០

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ៣៣១

បទភាជនីយ ... ៣៣២

ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ៣៣៣

សិក្ខាបទទី ៨ ៣៣៤

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ៣៣៥

បទភាជនីយ ... ៣៣៦

ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ៣៣៧

សិក្ខាបទទី ៩ ៣៣៨

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ״

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ៣៣៩

បទភាជនីយ និងភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ៣៤០

សិក្ខាបទទី ១០ ៣៤១

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ״

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ.... ..... ៣៤២
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៤៣

សិក្ខាបទទី ១១ ៣៤៥

និទានទេឃមល្លបុត្រ..... "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ..... ៣៤៦
បទភាជនីយ..... ៣៤៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ..... ៣៤៨

សិក្ខាបទទី ១២ ៣៤៩

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ..... "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ..... ៣៥១
បទភាជនីយ..... ៣៥២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ នឹងឧទ្ធានៃសហធម្មិកវគ្គ..... ៣៥៣

រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ៣៥៤

និទានស្តេចព្រះទាមបសេនទិកោសល..... "
និយាយពីទោសប្លែលទៅកាន់រាជត្រកូលមាន ១០ យ៉ាង..... ៣៥៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិ..... ៣៦២
សិក្ខាបទវិភង្គ..... ៣៦៣
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ..... ៣៦៤

សិក្ខាបទទី ២ ៣៦៥

និទានភិក្ខុ ១ រូប..... "
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងនិទាននាងវិសាខាមិគារមាតា..... ៣៦៦

សង្ខិត្តបច្ចុប្បន្នកថា ៩៤៧

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១ នឹងនិទានភូតខ្វួយអាទាយបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ៣៦៨

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣៧០

បទភាជនីយ ៣៧១

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៧២

សិក្ខាបទទី ៣ ៣៧៣

និទានដព្វត្ថិយភិក្ខុ និយាយតិរច្ឆានកថា . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និទានភិក្ខុច្រើនរូប នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១ . . . . ៣៧៦

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ . . . . . ៣៧៧

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៣ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣៧៨

បទភាជនីយ ៣៧៩

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៨០

សិក្ខាបទទី ៤ ៣៨១

និទានភិក្ខុច្រើនរូប . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ៣៨២

សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ៣៨៣

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៨៤

សិក្ខាបទទី ៥ ៣៨៥

និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣៨៦

បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៨៧

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦ ៣៨៨

និទានឧទ្ទុទ្ទិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣៨៩

បទភាជនីយ ៣៩០

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៩១

សិក្ខាបទទី ៧ ៣៩២

និទានឧទ្ទុទ្ទិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំបង្គុំ និងនិទានឧទ្ទេសភិក្ខុ ៣៩៣

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ខ្នាប់ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ៣៩៤

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៩៥

សិក្ខាបទទី ៨ ៣៩៦

និទានឧទ្ទុទ្ទិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ៣៩៧

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៩៨

សិក្ខាបទទី ៩ ៣៩៩

និទានឧទ្ទុទ្ទិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ៤០០

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤០១

សិក្ខាបទទី ១០ ៤០២

និទានឧទ្ទុទ្ទិភិក្ខុ . . . . . "

សន្ទីកថន្តុលច្រាប់មាតិកា ៥២៥

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ. ៤០៣
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤០៤
ឧទ្ទាននៃវគ្គនេះ. ៤០៥

បាដិទេសនីយកណ្ឌ សិក្ខាបទទី ១ ៤០៦

និទានភិក្ខុនី ១ រូបទៅបិណ្ឌបាត. . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ. ៤០៩
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤១១

សិក្ខាបទទី ២ ៤១២

និទានឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី. . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ. ៤១៣
បទភាជនីយ. ៤១៤
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤១៥

សិក្ខាបទទី ៣ ៤១៦

និទានត្រកូល ១ មាននេសេចក្តីដ្រិះថ្នាំងពីរនាក់ប្តីប្រពន្ធ. . . . . ״
សេក្ខសម្មតិ. ៤១៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ទំនងនិទានភិក្ខុដ្រើនរូប. ៤១៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិដ៏បន្តាប់ទី ១. . . . . ៤១៩
និទានភិក្ខុ ១ រូប. ៤២០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្តាប់ទី ២ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ. ៤២១
បទភាជនីយ. ៤២២
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤២៤

	លេខទំព័រ
សិក្ខាបទទី ៤	**៤២៥**
និទានពួកទាសរបស់សាក្យជិន	″
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំបួង	៤២៦
និទានភិក្ខុ ១ រូប នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់	៤២៧
សិក្ខាបទវិភង្គ	៤២៨
បទភាជនីយៈ	៤៣១
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤៣២
សេក្ខិយកណ្ឌ	**៤៣៤**
បរិមណ្ឌលវគ្គ	″
សារុប្ប មាន ២៦	″
ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គ	៤៤២
ខិប្បកវគ្គ	៤៤៨
ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០	**៤៥១**
សក្កច្ចវគ្គ	៤៥៥
ភាជនវគ្គ	៤៦៤
សុរុសុរុវគ្គ	៤៧០
ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តមាន ១៦ សិក្ខាបទ	**៤៧៦**
ជាតុកាវគ្គ	៤៨២
បកិណ្ណក មាន ៣ សិក្ខាបទ	៤៩៣
ពួកធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ	៥០១

INSTITUT BOUDDHIQUE